

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΔΙ-ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ- ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Αυθεντική σκέψη και κριτική παιδαγωγική. Προβληματισμός και καινοτόμες
καλλιτεχνικές δράσεις για την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών»**

ΤΡΙΚΑΛΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

A.M. 1832020131

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΧΤΟΥΡΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

ΜΕΛΗ: ΖΙΩΓΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΜΠΟΥΖΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους καθηγητές: κ Χτούρη Σωτήριο, κα Ζήση Αναστασία, κ Ζιώγα Ιωάννη, κ Μπούζα Βασίλειο, κα Μιχέλη Άννα, οι οποίοι μέσω των θεματικών ενοτήτων παρείχαν το Πλαίσιο αντιληπτικότητας και ακτιβισμού της κοινωνιολογικής προσέγγισης μέσω της τέχνης ευαίσθητων ομάδων, οι οποίες συνήθως μένουν αφανείς, προτού η μελέτη κάποιου ερευνητή ασχοληθεί με το θέμα ενδυνάμωσής των.

Ιδιαίτερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα της διπλωματικής μου εργασίας, κ Χτούρη Σωτήριο, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε για την ανάληψη του θέματος και την καθοδήγηση της έρευνας.

Η πραγματοποίησή της θα ήταν αδύνατη χωρίς την διάθεση χρόνου και την αλληλεπιδραστικότητα των εκπαιδευτικών του 12ου Γυμνασίου Ηρακλείου. Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να αποδώσω στον διευθυντή κ Παυλίδη Γεώργιο και στους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις και στις δράσεις.

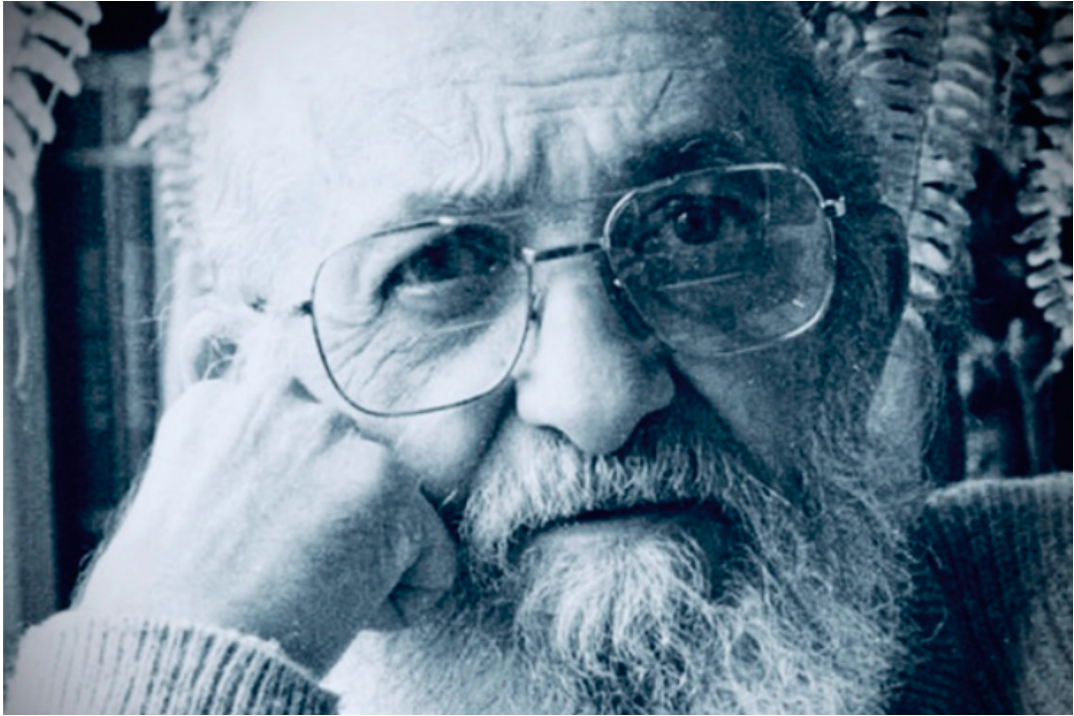
Η παρούσα διπλωματική υλοποιήθηκε με την αμέριστη συμπαράσταση και σύμπνοια των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου κας Ραμουτσάκη Ιωάννας και κας Χάιτα Σοφίας. Η κα Χάιτα βοήθησε ιδιαίτερα στην έρευνα, παρέχοντας μια ενδιαφέρουσα συνέντευξη από την οποία αναδύονται καλές πρακτικές συναδέλφων Καλλιτεχνικών μαθημάτων οι οποίοι, ενεργά, διαδρούν στις κοινότητες μέσω της τέχνης.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η έρευνα διεξάγεται στο πλαίσιο του Δι-ιδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών σπουδών “Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη” του τμήματος Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και του τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ως Διπλωματική Εργασία.

Η εργασία επιχειρεί να ερευνήσει τις σχέσεις εξουσίας που αναδύονται στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, επιζητώντας τη δυνατότητα παροχής απελευθερωτικής αγωγής και εκπαίδευσης, αντιληπτικής ικανότητας για επαναπροσδιορισμό της προσωπικής θεωρίας των εκπαιδευτικών και ανάληψης δράσης προς ενσωμάτωση παιδαγωγικών πρακτικών συμπερίληψης όλων των μαθητών μέσω της τέχνης, οδηγώντας το σχολείο προς μια απελευθερωτική προοπτική.

Το ζήτημα θα συζητηθεί στο πλαίσιο των παρόντων κοινωνικοπολιτικών συνθηκών και εξελίξεων υπό το λόγο έμπειρων εκπαιδευτικών, ενώ αναλύεται με γνώμονα τις υπάρχουσες θεωρίες σχετικά με τις σχέσεις εξουσίας σε καταπιεστικά περιβάλλοντα και την επιρροή στον άνθρωπο υπό το πρίσμα της απελευθερωτικής αγωγής και κριτικής σκέψης του Freire. Κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διεργασίας πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις σε δύο ομάδες εστίασης και 14 ημιδομημένες συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς ιδιωτικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, φοιτητές, Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου και γονείς.

Εικόνα 1. Paulo Freire

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	8
ABSTRACT	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1.1 Το Πλαίσιο της έρευνας	10
1.1.1 Ερευνητικός σκοπός - Προβληματική	10
1.1.2 Τα ερευνητικά ερωτήματα	10
1.1.3 Προανάλυση των δεδομένων	11
1.2 Η αναγκαιότητα της έρευνας	11
1.2.1 Σπουδαιότητα - Όφελος για το τμήμα Κοινωνιολογίας	12
1.2.2 Μακροπρόθεσμες προοπτικές	12
1.2.3 Η αφόρμηση	13
1.2.4 Το πλεονέκτημα του ερευνητή	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Α ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	14
2.1 Κριτική παιδαγωγική και αυθεντικότητα	14
2.1.1 Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις του πεδίου	14
2.1.2 Έρευνα δράσης και επίλυσης προβλήματος	16
2.1.3 Ο ειπωμένος λόγος	18
2.1.4 Η μέθοδος της εν-εικόνησης	18
2.1.5 Ο μονόλογος	19
2.1.6 Ο διάλογος	20
2.1.7 Καταπιεστικές σχέσεις και αντίδραση	21
2.1.8 Φουκωικός λόγος	23
2.2 Η σημασία της απελευθερωτικής παιδαγωγικής	25
2.2.1 Η ανάγκη αναμορφωτικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών	29
2.2.2 Η θεωρία της γνωστικής ασυμφωνίας	29
2.2.3 Ο κριτικός ρεαλισμός	30
2.2.4 Η κοινωνιολογία της εκπαίδευσης	33
2.2.5 Αυθεντικότητα του διαλόγου	35
2.2.6 Αυθεντική σκέψη	36
2.2.7 Κριτική συνείδηση	38
2.2.8 Αυτοεθνογραφική καταγραφή	39
2.2.9 Η αισθητική εμπειρία μέσα από τη μετασχηματιστική μάθηση	40
2.2.10 Το θέατρο των καταπιεσμένων	43
2.3 Συμπερασματική κατακλείδα	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Β ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΑ	45

3.1 ΜΕΘΟΔΟΣ	45
3.2 ΔΕΙΓΜΑ	48
3.2.1 Τρόπος συλλογής των δεδομένων	48
3.2.2 Τρόπος ανάλυσης των δεδομένων	49
3.3 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	50
3.3.1 Υποψιασμοί και ιδέες του ερευνητή	51
3.3.2 Κατασκευή εργαλείου - Μέθοδοι παραγωγής υλικού	52
3.3.3 Περιγραφή Μεθόδου	54
3.3.4 Πηγές δεδομένων	56
3.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	57
3.4.1 Δυσκολίες και προβλήματα της έρευνας	57
3.4.2 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογία της έρευνας	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Γ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ	59
4.1 Βηματισμοί της ανάλυσης - Πρώτοι προβληματισμοί	59
4.2 Ανάλυση	63
4.2.1 Codebook Data - Δεδομένα	63
4.2.2 Codebook Facts - Γεγονότα	65
4.2.3 Codebook Phenomena - Φαινόμενα	66
4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	69
4.3.1 Τρόπος ανάλυσης δεδομένων	69
4.3.2 Το Προφίλ των ερωτωμένων	70
4.3.3 Τα φαινόμενα κατά την ανάλυση λόγου του ερευνητικού υλικού	71
4.3.3.1 Αυθεντικός διάλογος ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία	71
4.3.3.2 Διαιώνιση ενθρονισμού εσώτατης ύπαρξης	78
4.3.3.3 Φόβος επιθυμίας ελευθερίας και συγκρούσεων	85
4.3.3.4 Ψευδαίσθηση γνώμης και ύπαρξης ως προς την τυραννική δράση	92
4.3.4 Πίνακες κωδικοποίησης του λογισμικού F4	103
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΔΡΑΣΗ	107
5.1 Αποτίμηση του ερευνητή ως κατακλείδα	107
5.2 Αναστοχασμός: σχέση εμπειρικών δεδομένων και θεωρητικών οντοτήτων	108
5.3 Καλλιτεχνική δράση - Προβληματισμοί	110
5.3.1 Βηματισμοί και χρονοπρογραμματισμός	115
5.3.2 Εμπόδια Καλλιτεχνικής Δράσης	115
5.4 Σχεδιασμός της καλλιτεχνικής δράσης	118
5.5 Επιλογή διαδικασίας και καλλιτεχνικού μέσου με βάση την κοινότητα	121
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ	125
6.1 Απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα	126
6.2 Ανακεφαλαιώνοντας προς τη δράση	143
6.3 Κατηγοριοποιημένα: ευρήματα - φαινόμενα	147
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	152
7.1 Προεκτάσεις	153

7.2 Εννοιολογικά-Οντολογικά διαγράμματα	157
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	162
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	165
Κατηγοριοποιημένα ευρήματα στο λόγο των ερωτωμένων	165
Πριν το σχεδιασμό της δράσης, ενδιάμεσος αναστοχασμός	174
Πρόχειροι βηματισμοί σχεδιασμού καλλιτεχνικής δράσης	175
Προτάσεις - προοπτικές	175
Framework Freire (FWF)	176
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	177
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ	191
--ΑΒ--	191
--ΑΣ--	205
--ΒΠ--	212
--ΓΠ--	226
--ΓΦ--	241
--ΕΑ--	254
--ΜΣ--	268
--ΝΛ--	281
--ΣΛ--	295
--ΧΜ--	307
--ΑΑ--	318
--ΒΚ--	339
--ΜΤ--	357
--ΟΗ--	370
--ΠΕ--	383
--ΣΧ--	399

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην έρευνα αυτή, θέσαμε στους εκπαιδευτικούς του δείγματος το ερώτημα της αυθεντικής σκέψης, μελετήσαμε τον τρόπο που οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται την υποκειμενική τους πραγματικότητα και τα ατομικά ταλέντα των μαθητών τους. Οι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να εμπυθιστούν σε μια κριτική προσέγγιση και μια υπόθεση στοχαστικής πορείας επανεκπαίδευσης στα προγράμματα σπουδών και στις διδακτικές πρακτικές τους. Μέσα από τον αναστοχασμό για την κριτική παιδαγωγική οδηγήθηκαν στην ανάγκη αντιληπτικότητας ανάληψης δράσης, συμμετέχοντας ενσώματα, αναπτύσσοντας καλλιτεχνικές πρακτικές όπως το θέατρο των καταπιεσμένων. Επιπλέον αντιλήφθησαν την ανάγκη εξωστρέφειας και επικοινωνιακού ρόλου του σύγχρονου εκπαιδευτικού, με εφαρμογή αυθεντικών προβλημάτων στο πεδίο και αναζήτησης λύσεων μέσα από επαγγελματικές κοινότητες μάθησης.

ABSTRACT

In this research, we asked the teachers in the sample the question of authentic thinking, we studied how teachers perceive their subjective reality and the individual talents of their students. The teachers were able to immerse themselves in a critical approach and a hypothesis of a reflective re-learning process in their curricula and teaching practices. Through reflection on critical pedagogy they were led to the need for perceptual action taking, participating embodiedly, developing artistic practices such as the theatre of the oppressed. Furthermore, they became aware of the need for an extroversion and communicative role of the contemporary teacher, applying authentic problems in the field and seeking solutions through professional learning communities.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Το Πλαίσιο της έρευνας

Στη συγκεκριμένη έρευνα μελετάται ένα δείγμα εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας αλλά και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (εν ενεργεία, συνταξιούχων εκπαιδευτικών, διευθυντών), φοιτητών, επιπλέον ερευνάται η άποψη γονέων και Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου, περί της εφαρμογής ελευθεριακής παιδαγωγικής στα σχολεία. Η άποψή τους είναι σημαντική διότι προσπαθούμε να κατανοήσουμε τον τρόπο σκέψης των εκπαιδευτικών, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τις μεθόδους και τις πρακτικές που εφευρίσκουν για να τα ξεπεράσουν, τους τρόπους που ανακαλύπτουν ώστε να αποφεύγουν τον εσώτατο εγκλεισμό λόγω επαναληπτικότητας των ρουτινών του αλλοτριωτικού περιβάλλοντος της εκπαίδευσης. Η θεωρία που θα οδηγήσει την έρευνα βασίζεται στην κριτική παιδαγωγική του Paulo Freire.

1.1.1 Ερευνητικός σκοπός - Προβληματική

Ο βασικός στόχος που προσπαθεί να επιτύχει η έρευνα είναι ο αναστοχασμός των εκπαιδευτικών περί των καθημερινών διδακτικών πρακτικών τους και των προβλημάτων που συναντούν στα σχολεία. Η προβληματική αφορά στην πιθανότητα αντίληψης μιας εναλλακτικής εκπαιδευτικής πρακτικής και διδακτικής θέασης από τους εκπαιδευτικούς, ώστε να επιστρέψουν αναστοχαστικά προς την ανάληψη δράσης. Θα προσπαθήσουμε να αποκαλύψουμε το στίγμα της κοινωνικής αυτής ομάδας, για να προτείνουμε τρόπους διερεύνησης λύσεων μέσω της τέχνης, μέσω της αντιληπτικότητας και της εφαρμογής καλών πρακτικών που αποκαλύπτονται στις συνεντεύξεις.

1.1.2 Τα ερευνητικά ερωτήματα

Ως προς τα ερωτήματα διερευνώνται:

1. Εάν η εκπαίδευση που παρέχεται είναι ελευθεριακή.
2. Εάν η εκπαίδευση παρέχει στους μαθητές τρόπους να αναπτύξουν κριτική ικανότητα.
3. Παραδείγματα μέσω των οποίων οι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να εφαρμόσουν πραγματιστική αυθεντική πορεία μάθησης.
4. Τα προβλήματα που οι εκπαιδευτικοί συναντούν.
5. Οι τρόποι που εφαρμόζουν για να ξεπερνούν τα προβλήματα στο σχολείο.

6. Πρακτικές διαφυγής που χρησιμοποιούν ώστε να αποφεύγουν τον εσώτατο εγκλεισμό λόγω του επαγγέλματος (λόγω επαναληπτικών ρουτινών και της αλλοτρίωσης της εκπαίδευσης λόγω άσκησης εξουσίας).

Στην εργασία αυτή, γίνεται προσπάθεια, εφαρμόζοντας τη μέθοδο της ανάλυσης του διαλεκτικού εμπειρικού ρεαλισμού, να αναδειχθεί το φαινόμενο που τελικά διαδραματίζεται στην εκπαίδευση, και η αντιληπτικότητα αυτή να οδηγήσει προς την ανάληψη δράσης, μέσω σχεδιασμού μαζί με την κοινότητα για την επιλογή του συγκολλητικού υλικού ως μέσου κοινής συνομιλίας και κατανόησης του κοινωνικού γίνεσθαι.

1.1.3 Προανάλυση των δεδομένων

Από τα αποτελέσματα της ανάλυσης σε πρώτο επίπεδο δεδομένων, διαπιστώνεται ότι η διδασκαλία που παρέχεται δεν είναι στο σύνολο της αυθεντική. Υπάρχουν πολλές διδακτικές παραλείψεις, στρεβλές απόψεις και “απάθεια” γενικότερα για την απελευθερωτική εκπαίδευση.

Επιστρέφοντας στα δεδομένα, μέσω της ανάλυσης του εμπειρικού διαλεκτικού ρεαλισμού θα μελετήσουμε:

- ποιοι τα καταφέρνουν
- πώς τα καταφέρνουν
- γιατί τα καταφέρνουν
- γιατί κάποιοι άλλοι δεν τα καταφέρνουν και μένουν απαθείς

1.2 Η αναγκαιότητα της έρευνας

Η αναγκαιότητα της έρευνας βασίζεται στην απουσία προηγούμενης καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών για την απελευθερωτική εκπαίδευση, με στόχευση πρόκλησης δράσεων ενδυνάμωσης μέσω της τέχνης και αξιοποίησης της κριτικής παιδαγωγικής. Στο καλά δομημένο καταπιεστικό σύστημα του σχολείου, η στόχευση αφορούσε την πρόκληση δράσεων ενδυνάμωσης και εμφάνειας των καινοτόμων δρώντων εκπαιδευτικών στον κοινωνικό ιστό, ώστε να αποτελέσουν καλές πρακτικές απελευθερωτικής αγωγής και για τους άλλους εκπαιδευτικούς.

1.2.1 Σπουδαιότητα - Όφελος για το τμήμα Κοινωνιολογίας

Η έρευνα μπορεί να αποτελέσει έναυσμα για καθολική μακροπρόθεσμη έρευνα και να ενδυναμώσει τον χώρο των εκπαιδευτικών. Η σπουδαιότητά της έγκειται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει προηγούμενη καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών, με ταυτόχρονη προσπάθεια αφύπνισης για συλλογική δράση μέσω της τέχνης. Καταγράφονται σημαντικά διαφορετικές απόψεις και αναλύονται με τη μέθοδο διαλεκτικού εμπειρικού ρεαλισμού, η οποία έχει επαρκώς αναλυθεί προηγουμένως στο “*παράδειγμα των Εστιασμένων Ομάδων για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των νέων. Επιθεώρηση κοινωνικών Ερευνών*” (Χτούρης *et al.*, 2016). Τα δεδομένα θα εμπλουτίζουν το λογισμικό τεχνητής νοημοσύνης που κατασκευάζεται επίσης για αυτό το σκοπό.

Η **σημασία** της έρευνας αφορά στην καταγραφή, ανάπτυξη και προώθηση των πρακτικών και διδακτικών σεναρίων βιωματικής προσέγγισης, που μπορούν να προσφέρουν ενδυνάμωση στους εκπαιδευτικούς, ως καλά δοκιμασμένες πρακτικές και ιδέες εκπαιδευτικής καινοτομίας. Το κέρδος για το τμήμα Κοινωνιολογίας θα είναι η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για νέα εργαστήρια κριτικής Παιδαγωγικής, με παρουσίαση και αξιοποίηση της μεθόδου του διαλεκτικού εμπειρικού ρεαλισμού, της κοινωνιολογική λογικής και θεματικής οντολογίας, με οφέλη για:

- τη λογική σχεδίασης-ανάλυσης και επίλυσης κοινωνιολογικού προβλήματος,
- τη σχεδίαση εκπαιδευτικών σεναρίων αξιοποιώντας τις ιδιότητες της σκέψης,
- τη διαχείριση και την αξιοποίηση των ανθρωπίνων και οντολογικών δικτύων για την ενδυνάμωση των σχέσεων, των συνδέσεων μέσω του καλλιτεχνικού συγκολλητικού υλικού και του εργαλείου της δραματοποίησης στην κοινότητα.

1.2.2 Μακροπρόθεσμες προοπτικές

Μπορεί να δημιουργηθεί μια καλλιτεχνική δράση με εθελοντές εκπαιδευτικούς, η οποία θα είναι η στοχευμένη δράση ομάδας συζήτησης. Με την υλοποίηση της δράσης, μπορεί να υπάρχει συνεχής μακροπρόθεσμη ανατροφοδότηση για την πρόοδο της μεθοδολογίας (διαχείριση έργων DER-Dialectical Empirical Realism και SCRUM), η οποία μπορεί να βοηθήσει στην εδραίωση, εφαρμογή, ενημέρωση και διάδοση των αποτελεσμάτων. Από τη συμμετοχική αλληλεπίδραση του ερευνητή (επίδειξης, σχεδιασμού και υλοποίησης), αναμένεται να δημιουργηθεί η ανάγκη για περαιτέρω εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο ΚΕΔΙΒΙΜ του τμήματος Κοινωνιολογίας, το οποίο θα παρέχει καθοδήγηση, εφαρμοσμένες τεχνικές και βέλτιστες πρακτικές, που θα επιστρέψουν ως

ανατροφοδότηση στην εκπαίδευση για προτάσεις επίλυσης μέσω της τέχνης, του κοινωνικού προβλήματος-στίγματος που αποκαλύπτεται.

1.2.3 Η αφόρμηση

Στην παρούσα εργασία αναδεικνύεται το κενό που προκύπτει από την αχαλίνωτη αξιοποίηση της τεχνολογίας, χωρίς να έχει προλάβει να υπάρξει σχετική αξιοποίηση κατάλληλων στρατηγικών από το εκπαιδευτικό σώμα. Μέσα από την ανάγκη για κριτικό επαναπροσδιορισμό της προσωπικής θεωρίας των εκπαιδευτικών, αναζητείται η επιστροφή στις ρίζες της φιλοσοφίας, της τέχνης και στη στοχαστική κριτική των διδακτικών τους πρακτικών. Περιστρεφόμαστε στην ίδια ανάγκη, αυτή, της εξεύρεσης αποκλίνουσας λύσης προσέγγισης των μαθητών, για βελτιωτική παροχή μάθησης και ουσιαστική αποδοτική διδασκαλία. Η σύλληψη και υλοποίηση ενός έργου που περιλαμβάνει όλους τους μαθητές και χρησιμοποιεί τις ιδιαιτερότητες των μαθητών, ενώ απαιτεί ευελιξία στην επιλογή του θέματος και καλή γνώση οντολογικών τεχνοκρατικών συνδέσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα, μπορεί να προσδώσει ωφέλεια προς έναν κριτικό αναστοχασμό και να παράξει ποιοτικά δεδομένα που θα φανούν χρήσιμα και για τον επόμενο ερευνητή.

1.2.4 Το πλεονέκτημα του ερευνητή

Η ανάγκη αναστοχασμού και δέσμευσης στη συγκεκριμένη έρευνα, εκκινεί από την ιδιότητά του ερευνητή ως εκπαιδευτικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, της ενασχόλησης με αναλυτικά προγράμματα σπουδών και των ενδιαφερόντων της διδακτικής έρευνας. Η συλλογή δεδομένων έγινε σε σχολεία της πόλης του Ηρακλείου. Τα οντολογικά στοιχεία αυτής της θεωρίας και οι θεματικές, εντοπίζουν την ανάγκη ανάπτυξης του κριτικού ρεαλισμού και του αναστοχασμού των εκπαιδευτικών.

Η επιτυχής υλοποίηση αρκετών προηγούμενων έργων του ερευνητή, με καθολική συμμετοχή μαθητών Γυμνασίου, και με συμπερίληψη εκφραστικών μέσων και δραματοποίησης με συνέργεια όλων των τεχνών, προσδίδει ικανοποιητικό υλικό και εμπειρία για αξιοποίηση ως συγκολλητικού μέσου διάδρασης εφαρμοσμένο στις σχολικές κοινότητες και προσαρμοσμένου στις ανάγκες των μαθητών (<https://tree.taiga.io/profile/trikalis>, <https://tree.taiga.io/project/getit-skasiarkheio-diaskeuazo-diaskedazo/> kanban).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Α ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Παρακάτω παρουσιάζονται διάφορες θεωρίες που μπορούν να εξηγήσουν εννοιολογικά και οντολογικά τις σημαντικές έννοιες που συμπλέκονται κατά την πορεία της έρευνας στην ανάλυση των δεδομένων και στην εξαγωγή συμπερασμάτων. Βασιστήκαμε στην κριτική παιδαγωγική του Freire, προσπαθώντας να αντιληφθούμε τις ευκαιρίες εφαρμογής και καταγραφής ενός πλαισίου δράσης για την εκπαιδευτική κοινότητα ως μαθάνουσα ομάδα ενηλίκων. Για τις σχέσεις εξουσίας και την αντίληψη της αλλοτρίωσης και αδράνειας των εκπαιδευτικών, όπως φαίνεται στο λόγο των συνεντευξιαζόμενων, χρησιμοποιήσαμε ψήγματα της θεωρίας του Foucault. Για την αντιληπτική ικανότητα του έργου που θα καλλιεργήσουμε ως δράση στους εκπαιδευτικούς, επικεντρωθήκαμε στην αρνητική διαλεκτική του Adorno και στην αισθητική θεωρία.

2.1 Κριτική παιδαγωγική και αυθεντικότητα

Βασικές αρχές της θεωρίας του Freire για την κριτική επίγνωση αποτελούν η ελευθερία, ο διάλογος και η παιδεία. Ο πραγματισμός σχετίζεται άμεσα με τη θεωρία και το απελευθερωτικό έργο του Freire, ο οποίος για να αποδώσει δικαιώματα ψήφου στους αγράμματους χωρικούς της Βραζιλίας, κατόρθωσε μέσα σε 40 ώρες να τους μάθει γραφή και ανάγνωση. Μέσα από αυθεντικά προβλήματα καλούνταν να διαλογιστούν, να συζητήσουν και να καταγράψουν τις απόψεις τους, προφορικά και γραπτά ως μία έρευνα δράσης που θα οδηγούσε σε μία απελευθερωτική κίνηση. Το επίκεντρο της θεωρίας του αφορά τη θέση ότι η εκπαίδευση πρέπει να βρίσκεται σε κατάσταση αλληλεπίδρασης με τον οικονομικό, πολιτιστικό και πολιτικό τομέα. Ο Freire προσπάθησε μέσα από μία μεταμοντέρνα διάσταση της Μαρξιστικής θεωρίας να προσδώσει ένα πλαίσιο ταξικής πάλης για την απελευθέρωση των καταπιεσμένων φτωχών μέσω του γραμματισμού, της κριτικής επίγνωσης και του διαλόγου. Οι θέσεις αυτές παραμένουν επίκαιρες όμως ανεφάρμοστες στο σημερινό σύστημα εκπαίδευσης. Καλούνται οι σύγχρονοι εκπαιδευτικοί, αλλάζοντας την προσωπική τους θεωρία, να ενστερνιστούν της θέσεις του και να προσφέρουν εναλλακτική δράση για τους σκοπούς της σύγχρονης εκπαίδευσης.

2.1.1 Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις του πεδίου

Η παιδαγωγική θεωρία έχει μετατοπιστεί από την παιδοκεντρική προσέγγιση της μάθησης, στο επικοινωνιακό μοντέλο της σχέσης που αναπτύσσει το παιδί με το περιβάλλον

του. Ο Lewin (1951), αναφέρεται στη θεωρία του πεδίου που αφορά τη δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων, των αλληλεπιδράσεων και των σχηματισμών του κοινωνικού ρόλου, μέσα από την επικοινωνία στις επιμέρους κοινωνικές ομάδες με τις διαδικασίες αυτοδιαμόρφωσης (Lewin, 1951). Ο Vygotsky αναφέρεται στο σημαντικό ρόλο της επικοινωνίας για τη διαμόρφωση του ατόμου, ειδικά όταν αυτή αφορά την ζώνη επικείμενης ανάπτυξης, καθώς εισάγεται η κοινωνική διάσταση ως βασική προϋπόθεση για κατάλληλες καθοδηγήσεις από κάποιον πιο ικανό που έχει δεξιότητες στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Για να γίνει κατανοητό το έργο του Freire πρέπει να γνωρίζουμε τις συνθήκες και το περιβάλλον μέσα στα οποία αναδύθηκε η προσωπικότητά του. Η εκπαίδευση του καταπιεσμένου φτωχού ως μία πράξη πολιτική, ως παιδείας ριζοσπαστικής παιδαγωγικής, είναι υποχρέωση του δασκάλου, αφού η εκπαίδευση είναι ένα μέσο πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής μεταρρύθμισης (Περράκη, 2007). Βασικές αρχές της θεωρίας του Freire είναι η κριτική επίγνωση, και ο διάλογος επιδίωξης της ελευθερίας. Η μάθηση επιτυγχάνεται μέσω του διαλόγου και υποστηρίζεται η συμμετοχική μάθηση, καθώς παράγει συνθήκες και δυνατότητες για τη μεταμόρφωση του τρόπου σκέψης των μαθητών. Ο μαθητής συνειδητοποιεί την πραγματικότητα που τον περιβάλλει, αλλά και την ικανότητα να την αναπαράγει και να τη μεταμορφώσει με κριτική επίγνωση της πραγματικότητας. Αυτός ο γραμματισμός επιτρέπει στους μαθητές, μέσω της δυνατότητας που παρέχει η γλώσσα και οι λέξεις, να αναδιαμορφώσουν την πραγματικότητα ως απελευθερωτικό έργο.

Η πραγματικότητα της κοινωνίας θεωρείται ως πλαίσιο ταξικής πάλης και υπό μία έννοια είναι μία θεωρία που στοχεύει στην απελευθέρωση των καταπιεσμένων, μέσω γραμματισμού, κριτικής επίγνωσης και διαλόγου. Η εκπαίδευση πρέπει να είναι το μέσο για την ανάπτυξη της κριτικής των αυταρχικών σχέσεων, προωθώντας την απελευθερωτική ανθρωπιστική παιδαγωγική έναντι της κυρίαρχης απάνθρωπης, η οποία είναι απλά μία μεταφορά γνώσης και όχι πράξη γνώσης. Οι αντίθετες θεάσεις συνδέονται με τη συνείδηση και η κριτική παιδαγωγική περιλαμβάνει τις απόψεις και τις γνώσεις των μαθητών που έχουν δημιουργηθεί στον κοινωνικό περίγυρο μέσα από μία προβληματική εκπαίδευση, χρησιμοποιώντας μόνον την “τραπεζική μάθηση” (όρος του Freire για την απλή κατάθεση γνώσεων), που είναι το κύριο χαρακτηριστικό, καθώς ο δάσκαλος λειτουργεί όπως και ο μαθητής ως παθητικός δέκτης συνθηκών χωρίς καμία συνείδηση. Η αντίληψη της εκπαίδευσης αδρανοποιεί τη δυναμική των μαθητών να καταφέρουν να παράγουν, και επομένως το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι η ενίσχυση των συμφερόντων των καταπιεστών, δίνοντας άλλη μία φορά μία ταξική απόχρωση στο ρόλο της εκπαίδευσης.

2.1.2 Έρευνα δράσης και επίλυσης προβλήματος

Η έρευνα δράσης και η κριτική παιδαγωγική είναι μεθοδολογικές έρευνες με τις οποίες ασχολήθηκε ο Freire. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία του, αρχικά γίνεται η αναγνώριση του προβλήματος από το δάσκαλο και το μαθητή, προσπαθώντας να βρουν το πρόβλημα και μέσα από το πλούσιο διάλογο δοκιμάζουν να το λύσουν. Κατόπιν εφευρίσκεται ένας τρόπος να παρουσιάζεται το πρόβλημα, δηλαδή οι εκπαιδευόμενοι μέσα από διάφορες δραστηριότητες όπως είναι το θέατρο, οι αναλογίες και η ζωγραφική προσπαθούν να συγκρίνουν αυτό που έχουν κάνει με αυτό που έπρεπε να συμβεί, για να δουν αν υπάρχει ένα κοινό θέμα στο πρόβλημα (Wallingford, 1997).

Σύμφωνα με τον Foucault, η διακυβέρνηση μέσω της εξατομίκευσης που ασκεί η ποιμαντική εξουσία απομονώνει το άτομο. Καθώς το αποκόπτει από τους άλλους, του προσδίδει μία συγκεκριμένη ατομική ταυτότητα παρεκκλίσεως ή ψυχασθένειας, εξασφαλίζοντας έτσι την υποταγή του σε άλλα υποκείμενα που φέρουν την αυθεντική γνώση και την ποιμαντική εξουσία. Έτσι η καταπίεση των ανδρών στις γυναίκες, των γονιών στα παιδιά, της ψυχιατρικής στους ψυχικά ασθενείς, της Ιατρικής στον πληθυσμό, της διοίκησης στον τρόπο με τον οποίο ζουν οι άνθρωποι, δείχνει μοντέλα καταπιεστικής εξουσίας που εφαρμόζονται στην κοινωνική πρακτική (Deutsch, 2006).

Η εφαρμογή μοντέλων επίλυσης προβλήματος τα οποία θα αξιοποιούνται ως καλή πρακτική στην καθημερινή εργασία ως μαθητική ρουτίνα, βασίζονται σε οδήγηση έργου και σε σχεδιασμό επίλυσης προβλήματος που υλοποιείται συνήθως σε πέντε φάσεις: στη μέθοδο Design Thinking αρχικά αντιμετωπίζεται η πρόκληση επίλυσης ως πρόκληση ανακάλυψης λύσης, κατόπιν ερμηνεύεται η πρόκληση ως ερμηνεία, καταστρώνεται ιδεολογικός σχεδιασμός υπέρβασης σε αυτές τις προκλήσεις ως ιδεολογία, δοκιμάζεται η υπέρβαση αυτής της πρόκλησης μέσω των ιδεών που αναπτύσσονται ως πειραματισμός, και εξελίσσεται η λύση περαιτέρω ως βελτιωτική ανάπτυξη των αρχικών ιδεών (Dobrigkeit et al., 2019). Η αυθεντική σχεδιαστική σκέψη επέκτεινε την αντίληψη σχεδιασμού και λύσης οποιουδήποτε προβλήματος. Προσδίδει μία αίσθηση σιγουριάς στους εκπαιδευτικούς ότι συμμετέχουν στη δημιουργία ενός επιθυμητού μέλλοντος, και στους μαθητές την ανάληψη δράσης για αντιμετώπιση οποιασδήποτε πρόκλησης δυσκολεύει την εργασία τους. Ο σχεδιασμός λύσεων που κρίνονται αποτελεσματικά πρακτικές σε προκλήσεις που συναντούμε στο φυσικό χώρο, μας αναγκάζει να ξανασκεφτούμε το πρόγραμμα σπουδών και τις διαδικασίες αντιμετώπισης προβλημάτων στην τάξη και στο σχολείο, ενσωματώνοντας πειραματισμούς, πρότυπα, και μοντέλα που μπορούν να συλλέξουν σχόλια ανατροφοδότησης από τους μαθητές για

επανασχεδιασμό των μαθημάτων και βελτίωση της μάθησης και της συμπεριφοράς τους. Έτσι επιτυγχάνεται η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των υπαρχόντων ΑΠΣ και της εφαρμοσμένης διδακτικής στο πεδίο, αφού οι μαθητές επιδεικνύουν συχνά δημιουργική σκέψη, αναπτύσσουν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες χρησιμοποιώντας την τεχνολογία (συνήθως συσκευές κινητής τεχνολογίας που φέρουν μαζί τους) (Baek et al., 2015).

Σήμερα η εφαρμογή της υπάρχουσας γνώσης για δημιουργία νέων ιδεών πρωτότυπων έργων μέσω προσωπικής και ομαδικής έκφρασης μπορεί να προσφέρει ποιοτική αναμόρφωση της διδακτικής πρακτικής, με αξιοποίηση μοντέλων και προσομοιώσεων για την εξερεύνηση πολύπλοκων συστημάτων και επίλυση προβληματικών καταστάσεων επαναπροσδιορισμού των τάσεων και της προβλεψιμότητας. Η επικοινωνία και συνεργασία στα ψηφιακά περιβάλλοντα ακόμη και για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, δείχνει ότι απαιτείται ατομική υποστήριξη για την επίτευξη της μάθησης. Η ανάπτυξη πολιτιστικής κατανόησης με παγκόσμια συνείδηση μπορεί να συμβεί με εφαρμογή διδακτικών πρακτικών που θα συλλέγουν, θα αξιολογούν, θα σχεδιάζουν στρατηγικές για καθοδήγηση και έρευνα στην τάξη, μέσω ψηφιακών εργαλείων που θα προσδιορίζουν, θα αναλύουν, θα αξιολογούν, θα οργανώνουν, θα αξιοποιούν και θα συνθέτουν πληροφορίες από ποικίλες πηγές, με βάση την καταλληλότητα για συγκεκριμένες εργασίες (Mertens, 2019).

Αναμφισβήτητα, η κριτική σκέψη μέσω της επίλυσης προβλημάτων βοηθά στη λήψη αποφάσεων. Οι μαθητές σχεδιάζοντας και διεξάγοντας έρευνες διαχειριζόμενοι έργα, λαμβάνοντας τεκμηριωμένες αποφάσεις, χρησιμοποιώντας κατάλληλα ψηφιακά εργαλεία και πόρους, αναγνωρίζουν και προσδιορίζουν σημαντικά ερευνητικά ερωτήματα, αναπτύσσουν λύσεις και ολοκληρώνουν σημαντικά έργα με τεκμηριωμένες αποφάσεις. Το ταλέντο του δυναμικού μαθητή εκδιπλώνεται μέσω της πράξης. Διαφορετικά, όταν απουσιάζει η πρωτοτυπία και η εγγύτητα ως αυθόρμητη έκφραση που βασίζεται στην φαντασία, στη μοντελοποίηση, στις συνθέσεις της ζωγραφικής, στην εμπειρία της δημιουργίας, δημιουργείται πολυπλοκότητα για ιδέες ασυνείδητης απάντησης, εγκλωβίζοντας το άτομο στην παθητικότητα και τον εγωκεντρισμό (Rozmarin, 2007).

Συνεπώς, με τη θεωρία της μετασχηματιστικής μάθησης, οι ενήλικες ευθύνες στην ώριμη μαθησιακή διαδικασία, βοηθούν στην υπέρβαση εμποδίων προβληματικών καταστάσεων, αφού οι μαθητές ασκούνται σε προγράμματα εκμάθησης υπέρβασης των “εσωτερικών” εμποδίων. Η επένδυση συναισθηματικής ενδυνάμωσης, και απόρριψης του φόβου της κοινωνικής έκθεσης, οδηγεί σε αποδοχή οποιουδήποτε καινοτόμου στοιχείου συναντά κάποιος στην ενήλικη ζωή (Freire, 2018a, 2018b).

2.1.3 Ο ειπωμένος λόγος

Για την παρούσα έρευνα, η αναλυτική επεξεργασία του λόγου βρίσκει δυνατότητα εφαρμογής στο κοινωνικό επιστημονικό πεδίο και διευρύνεται στη συμβολική αξιακή κατασκευή και ερμηνεία συγκεκριμένων κοινωνικοπολιτικών ιδεολογημάτων και κοινωνικών συστημάτων. Οι πρακτικές σχηματισμού των ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων καταδεικνύονται από τις μεθόδους ανάλυσης λόγου, αποδίδοντας μία ιδεολογική πλατφόρμα στην οποία οι κοινωνικές και πολιτικές δομές έρχονται να αναδείξουν τις πρακτικές του επηρεασμού της κοινής γνώμης, μέσα από τον κυρίαρχο λόγο των μέσων μαζικής ενημέρωσης και τον εκφερόμενο λόγο της πολιτικής ηγεσίας. Η αρχή του κοινωνικού κονστρουξιονισμού βρίσκει οντολογικά εφαρμογή, καθώς η κοινωνική πραγματικότητα κατασκευάζεται μέσα από συγκεκριμένες πρακτικές και ιδιαίτερα, εκφορών του λόγου. Οι ερευνητές έχουν τη δυνατότητα, μέσα από την ανάλυση του, να αντλήσουν πληροφορία και να δουν πέρα από την κατασκευή συγκεκριμένων κοινωνικών δομών στην καθημερινή κοινωνική αλληλεπίδραση (Γιαννακόπουλος, 2003; Ντούνης, 2012).

Στην κοινωνική πολιτική τα σημεία προσδιορισμού της ετερότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού διαφαίνονται μέσα από πρακτικές του εκφερόμενου λόγου. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, η ανθρώπινη γνώση χαρακτηρίζεται από σχετικότητα, και εναπόκειται στον εκφερόμενο μέσω της αφήγησης λόγο, εάν αυτός ασκεί εξουσία και ηγεμονικό ρόλο στο κοινωνικό υποκείμενο, ώστε να την καταστήσει κυρίαρχη, έγκυρη, αποδεκτή και αληθινή (Δασκαλάκης, 2017).

2.1.4 Η μέθοδος της εν-εικόνισης

Ο Norman Fairclough αναφέρει ότι μέσω της κριτικής διάστασης της έρευνας, υπηρετείται η έννοια της κοινωνικής αλλαγής και της χειραφέτησης και με αυτό τον τρόπο μπορεί να υπηρετήσει τις καταπιεσμένες κοινωνικές ομάδες να καταφέρουν να καταστούν ορατές, ώστε ο ερευνητής να μπορεί να αρθρώσει συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα αναφορικά με τη σύνδεση του λόγου, και της κοινωνικής αλλαγής και χειραφέτησης των ερευνώμενων ομάδων (Madsen, 1994). Η παρέμβαση της κοινωνιολογίας, μπορεί να αναδείξει τη σημασία της θεωρίας του λόγου σε πράξεις επιστημονικής εκφοράς του ως πόρων επηρεασμού των ιδεολογιών και των αξιακών συγκροτήσεων (Ντούνης, 2012).

Ο λόγος, ή διαφορετικά η “έμμεση συναγωγή” στην επιστήμη της λογικής κατά τον Χέγκελ, που καταβυθίζεται στην αμεσότητα προς τον εαυτό δημιουργεί την “εικόνα της αμεσότητας”, δηλαδή την έμφαση στη λογική της ουσίας ((εγγελος), n.d.). Στο πλαίσιο μιας

τέτοιας μεθοδολογίας, επισημαίνονται τμήματα των κειμένων στα οποία καταγράφονται υποθέσεις για την ύπαρξη κοινωνικών Γεγονότων (ΚΓ) και σημεία που περιγράφουν υποθέσεις/θέσεις για κοινωνικά Φαινόμενα (ΚΦ). Η καταγραφή τους, ως νέων και δόκιμων στοιχείων κάθε κειμένου πολιτισμικής γνώσης σχολιάζονται και συγκλίνουν προς νέα συμπεράσματα (Χτούρης, 2020a). Τα κείμενα που ακολουθούν έχουν βέβαια τη δυνατότητα να μας δώσουν μόνο ορισμένες διαστάσεις της μεθόδου της εν-εικόνισης και αυτό μέσα από την αναφορά σε συγκεκριμένα έργα και τους δημιουργούς τους. Στα κείμενα που ακολουθούν σημειώνονται τα εδάφια όπου σύμφωνα με τη μέθοδο της εν-εικόνισης αναδύονται: Υποθέσεις για σημαντικά κοινωνικά Γεγονότα (ΚΓ) και υποθέσεις για σημαντικά κοινωνικά Φαινόμενα (ΚΦ) (Chtouris, 2018).

Η μέθοδος της Εν-εικόνισης, έχει μια σημαντική συνεισφορά αφού μας οδηγεί να «εμβυπτίσουμε» ξανά το σήμερα στο αρχικό γεγονός, μέσω του έργου τέχνης, και έτσι να ανανεώσουμε τα δυναμικά και θετικά στοιχεία του τραύματος που οδηγούν στη δημιουργία κάθε εναρκτήριας κοινότητας (Χτούρης, 2020a). Προσδίδοντας μία διαδικασία Εν-εικόνισης και ένα αισθητικό και βιωματικό διάλογο με κάθε έργο που αναφέρεται στο κοινωνικό-πολιτισμικό τραύμα της κοινότητας, διανθίζουμε ίσως την ιδέα του Μαρξ ότι «το συγκεκριμένο είναι συγκεκριμένο επειδή είναι η συγκέντρωση πολλών προσδιορισμών» (Ebert, 2014). Η μέθοδος της Εν-εικόνισης δεν έχει σκοπό να μελετήσει τις διαφορετικές προοπτικές με τις οποίες σχετίζεται ιστορικά και κοινωνιολογικά το έργο με τους δημιουργούς του/δρώντες/συμμετέχοντες, αλλά να μελετήσει περισσότερο και να δημιουργήσει μία διαδρομή συνάντησης ανάμεσα στο δημιουργό του έργου τέχνης, στο θεατή και στο έργο, χρησιμοποιώντας ερμηνευτικά σχήματα και έννοιες από φιλοσοφικές, αισθητικές και ψυχολογικές προσεγγίσεις (Χτούρης, 2020a).

Προεκτείνοντας, οι νέες ψηφιακές μορφές πολιτιστικής πραγμάτωσης επιτρέπουν τη μετάβαση από τη "διαδοχική νοημοσύνη" στην αντιληπτική και γνωστική λειτουργικότητα που βασίζεται περισσότερο στην ταυτότητα και την υπερκειμενικότητα. Η υπεροχή δεν εμφανίζεται μόνο στη συσσωρευμένη πληροφορία, αλλά επιβεβαιώνεται επίσης σε σχέση με τη συνέχεια του παρελθόντος στη διαφύλαξη της προσωρινότητας της εμπειρίας και όχι της πραγματικότητας της εμπειρίας (real experiential space) (Micheli, 2020).

2.1.5 Ο μονόλογος

Η παιδαγωγική, βιωματικά δημιουργεί έναν επικοινωνιακό τρόπο μάθησης και θέτει προϋποθέσεις συναισθηματικής εμπλοκής του παιδιού με το περιβάλλον του. Ωστόσο, κύρια

χαρακτηριστικά γνωρίσματα του μη επικοινωνιακού εκπαιδευτικού είναι η κατήφεια, η βλοσυρότητα, η εσωστρέφεια, το αίσθημα ευθύνης επιδίκασης διαφορών, ο εκνευρισμός, το σαρκαστικό μειδίαμα και ο δηκτικός λόγος (Δασκαλάκης, 2017, p. 363). Η ένταξη στη δυναμική του έλλογου αυτοδιορισμού αποδεκατίζεται από την αυτοτέλεια της αμεσότητας ως της απόλυτης αρνητικότητας του λόγου (Shiff, 2019). Η λεκτική αλληλεπίδραση κατά τον Bakhtin βασίζεται στην εκφορά και όχι στην λεκτική επιδέξια χειραγώγηση του λειτουργικού κώδικα. Έτσι το πέρασμα της ετερότητας και η απάντηση στις συνάψεις μεταξύ ανθρώπων, δεν περιορίζεται στην επιδέξια χειραγώγηση του λειτουργικού κώδικα και της δομικής γλωσσολογίας. Έχει σημασία σύμφωνα με τον Vygotsky το ιστορικό κοινωνικό, χρόνο-τοπικό πλαίσιο με τις δυναμικές που το χαρακτηρίζουν για την διαδραστική λεκτική δραστηριότητα και για την ανθρώπινη ηθική εξέλιξη, μέσω της κοινωνικότητας που αναγνωρίζει το διαπροσωπικό ως συστατικό στοιχείο του ανθρώπου (Pizzorno & Horowitz, 1994).

Η αποστειρωμένη διδασκαλία δεν δημιουργεί διαδραστικές συνθήκες ενός διαυγούς καθαρού γνωστικού πλαισίου, και δε λαμβάνει υπόψιν τα ιστορικά κοινωνικά πλαίσια (Macherey, 2013). Ο Shallcross (2009) αναφέρει ότι το παιδί ενεργώντας οικειοθελώς και αυτόνομα, αναπτύσσοντας ένα δίκτυο σχέσεων με ελεύθερους συνδυασμούς, μπορεί να απελευθερώσει τις δημιουργικές δεξιότητες του και τη δυναμική του (Wright, 2011). Μέσω της διαλογικότητας συνιστάται προσέγγιση των διαδικασιών εκπαίδευσης και αγωγής του παιδιού, συναρθρώνοντας λειτουργίες κοινωνικοποίησης, μάθησης, γνώσης και ταυτότητας. Ο σημαντικός άλλος εαυτός συγκροτεί και αποδεσμεύει μετασχηματιστικές δυνάμεις στις διαδικασίες της μάθησης και των κοινωνικών επαφών (Τσουκαλά, 2019).

2.1.6 Ο διάλογος

Ο Freire παρατηρώντας τον μονόλογο που αναπτύσσεται στην τάξη ισχυρίζεται **ότι ο διάλογος κρίνεται το μοναδικό μεθοδολογικό εργαλείο ως γνωσιολογική θέση που αντικατοπτρίζει την κατάλληλη σχέση μεταξύ ατόμων και κοινωνικών ομάδων. Το συλλογικό θέατρο** μπορεί να καταστεί σημαντικός διάυλος, μέσω διαλογικής πρακτικής, καθώς η δυναμική διαλεκτική σχέση των εμπειρικών και θεωρητικών δεδομένων γίνονται αντιληπτά από τα δρώντα υποκείμενα. Οι βασικές αρχές και έννοιες της θεωρίας του Freire, η ελευθερία, η κριτική επίγνωση, η παιδεία και ο διάλογος βρίσκονται στο επίκεντρο της εκπαίδευσης, αλληλεπιδρώντας με τον πολιτικό, οικονομικό και πολιτιστικό τομέα, προκρίνοντας στους εκπαιδευτικούς να αναγνωρίσουν προβλήματα, να ανακαλύψουν και να

βρουν ζητήματα που θα προωθούν ένα πλούσιο διάλογο, στην προσπάθειά τους για επίλυση αυτών των καταστάσεων (Ganguly, 2019).

Εκτός από σημαντική μέθοδος διδασκαλίας, η διαλεκτική κρίνεται σημαντική εμπειρία ως μεθοδολογική αφετηρία για τη δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων, τους συσχετισμούς και την αλληλεπίδραση των επιμέρους κοινωνικών ομάδων. Το άτομο συνδέεται βιολογικά με το συναισθηματικό, το ψυχολογικό και μέσω της υπεργλωσσίας του Bakhtin, η εκφορά του λόγου προκρίνει τη συνεργασία και το διάλογο, ενσωματώνοντας τα συναισθήματα και βελτιώνοντας την καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της αντιληπτικής ικανότητας. Υπό την αρνητική διαλεκτική του Adorno, σύμφωνα με την τριαδική μορφή του Hegel σχετικά με τη θέση, αντίθεση, και σύνθεση που ερμηνεύεται ως ταυτότητα δύο αντίθετων καταστάσεων, στην τρίτη μορφή, αποτιμάται η μορφή που η σύγκρουση μεταξύ των δύο πρώτων μπορεί να προσφέρει την δική του σύλληψη, παραφράζοντας την αισιόδοξη διατύπωση για συμφιλίωση. Αυτό συμβαίνει διότι αυτή η έννοια που έχει κυριολεκτικά αποσυρθεί δεν έχει θέση και λόγο ύπαρξης.

Με αυτό τον φακό θεωρητικής προσέγγισης η καταπιεστική εκπαίδευση ως ταυτότητα, μη ταυτότητα και άρνηση της ταυτότητας, και η ταυτότητα ως οντότητα της καταπίεσης και της μη καταπίεσης, γίνεται η αντικειμενοποίηση της καταπίεσης στη φιλοσοφία του Adorno, για τη χρησιμότητα και την αδυναμία των ανθρώπων και του εαυτού, κατανόησης του κόσμου και της δικής του κομβικής θέασης.

Η ικανότητα απόρριψης κάθε νέας γνώσης, εκτός και αν υποβιβαστεί σε κάποια αυθεντία, δείχνει την φυγή από την πραγματικότητα με τη μορφή της επιλεκτικής απόσπασης της προσοχής, ως σήμα μορφής παραίτησης του μαθητή (ίσως και του εκπαιδευτικού). Στην πραγματικότητα απορρίπτεται κάθε νέα γνώση σύμφωνα με τη Μαρξιστική θεωρία του λειτουργισμού και τη θεωρία της συμβολικής αλληλεπίδρασης, ως θεωρητικές προσεγγίσεις που εξετάζουν τη φύση της κοινωνίας και τις διαφορετικές πτυχές της κοινωνικής ζωής, τις αλληλεπιδράσεις και τα κοινωνικά φαινόμενα, τη διαπλοκή της λειτουργίας και της διάδρασης αυτής. Η σύνταξη της κοινωνικής διαπλοκής ξεκινά από το γεγονός της “φαινομενικής” παράβλεψης των ταξικών διακρίσεων και της προσπάθειας για αλληλεπίδραση κοινωνικής προέλευσης, υποστηρίζοντας την αξιοκρατία και την προετοιμασία για κοινωνικό καταμερισμό της εργασίας (Βαβίτσας, 2018).

2.1.7 Καταπιεστικές σχέσεις και αντίδραση

Η απαισιοδοξία του Adorno καταλήγει σε ενθάρρυνση των ανθρώπων να μαθαίνουν αλληλεπιδρώντας με άλλους ανθρώπους μέσα από διαδραστική μάθηση. Ως συμπλήρωμα

στον προβληματισμό των εκπαιδευτικών οι οποίοι αναφέρονται στο γνωστό πρόβλημα της καταπίεσης και των καταπιεστικών σχέσεων που αισθάνονται οι ίδιοι, μπορούμε να αναφερθούμε “αντι-λογικά” και στην καταπίεση που ασκούν οι μαθητές στους εκπαιδευτικούς υπό τη μορφή θεωρητικής άμυνας ως ασκήσεις αντίστασης στον εξουσιαστή. Υπό το κοινωνικό πλαίσιο όμως, το φετίχ της εκπαίδευσης ως αντικείμενο το οποίο προσφέρεται και μεσολαβεί μεταξύ των κοινωνικών οντοτήτων του γονέα και του εκπαιδευτικού, ως δωρεάν παροχή του Κράτους, ως “δώρο καθρεφτάκι” που προσφέρεται για την επιβολή και την συνέχιση αυτής της καταπιεστικής εκπαίδευσης, φέρνει τον μαθητή σε κοινωνικογνωστικό κενό και αντίληψη ότι στην ενήλικη ζωή και ο ίδιος θα συνεχίσει, είτε από την πλευρά του επαγγελματία δασκάλου, είτε από την πλευρά του γονιού να αποδέχεται και “να συμπληρώνει”, να καταθέτει στην “τραπεζική γνώση” ως τραπεζική οικονομική απολαβή του συστήματος, την παραδοχή και την αποδοχή ενός φαύλου κύκλου, μιας ψευδαίσθησης ελεύθερα παρεχόμενης ποιοτικής εκπαίδευσης.

Η απελευθερωτική αγωγή που πραγματοποιείται μέσω της διαλεκτικής διαδικασίας πρέπει να απορρίπτει τη διχοτόμηση του υποκειμένου- αντικειμένου σύμφωνα με το Freire (Rule, 2011). Απαιτείται να αποδίδονται με άλλα λόγια και χρώες, διαφορετικές αποχρώσεις λύσεων, οι οποίες αξίζουν να μελετηθούν και να εφαρμοστούν ως διαφορετικά μονοπάτια σύμπλευσης-διαφωνίας απόψεων, αλλά και κριτικού αναστοχασμού για βελτίωση μέσω της επίλυσης αυθεντικών καταστάσεων, οι οποίες επιζητούν διακαώς επίλυση. Η αντίδραση των μαθητών, η καταπιεστική συμπεριφορά, οι μικρές αντιδράσεις ως εκρήξεις θυμού, σε αρκετές εκφάνσεις της κοινωνικής πραγματικότητας, δείχνουν ότι το άτομο είναι δέσμιος της κοινωνικής του θέσης, του επαγγέλματος, της ταξικής ύπαρξης και παραδοχής. Η ευαισθητοποίηση ως ουσία της διαλεκτικής διαδικασίας εκδηλώνει τη δράση, διότι ο αυθεντικός διάλογος προκρίνει προς άρση της δυαδικής θέασης του αντικειμένου- υποκειμένου, του σωστού και του λάθους (Freire, 2018a; Rule, 2011).

Στη θεωρία του Adorno οι πιστοί που νιώθουν ασφαλείς σε ένα σύστημα καλά οργανωμένο, που απαγορεύει την εμφάνιση οποιουδήποτε λάθους, με καταπίεση της λαχτάρας για πράγματα που βρίσκονται εκτός συστήματος, παίρνει τη μορφή μιας αδιάλλακτης εχθρότητας που βρίσκει έκφραση σε μία στάση που συνδυάζει την ανώτερη γνώση του μνημένου με τον επηρμένο χαρακτήρα του προσώπου που δεν τρέφει αυταπάτες. Ο ενθουσιασμός μετατρέπεται από την καταπιεστική αγωγή της γνωστικής εξουσίας σε μία περίπτωση στην οποία τα συναισθήματα πρέπει να συνδέονται με **μία τεχνική εχθρική προς οποιαδήποτε αποσαφήνιση νοήματος**. Η κοινοτοπία και ρηχότητα ως αποδεικτική βεβαιότητα εικονίζει την δειλία αντίστασης απέναντι σε κάθε είδος αυτοστοχασμού. Έτσι οι

μορφές αντίδρασης έχουν χάσει την αθωότητα τους, οδεύουν προς ολέθριες συνέπειες και αυτοχρίζονται ως φιλοσοφικές αναζητήσεις ή ως “φιλοσοφία της τζαζ” (T. Adorno, 2013).

Σε ένα μοντέλο δόμησης στις κοινωνικές (αλλά και στις μουσικές) σχέσεις, υπάρχει η διαχωριστική γραμμή μεταξύ μιας ηθικής αισθητικής πράξης που μπορεί να εγκριθεί ότι έχει “αξία μιας άλλης αλήθειας”, που προδίδει όμως και ανατρέπει την αλήθεια. Εικάζεται ότι η βιομηχανία του πολιτισμού μπορεί να γίνει αντιληπτή μέσω της παιδείας. Όμως, με την ενίσχυση των διαθέσιμων πόρων και πρακτικών, συντηρείται η δημιουργία πολιτισμού μέσω της μετάδοσης αισθητικών κωδίκων για τη διαμεσολάβηση των σχέσεων μεταξύ της λεγόμενης υψηλής και χαμηλής τέχνης (Witkin, 2000).

2.1.8 Φουκωικός λόγος

Ο αγώνας ενάντια στην πειθαρχική εξουσία, στην υποτιθέμενη ανθρώπινη φύση και επιθυμία που καταπιέζεται από την πειθαρχία προερχόμενη από τις Επιστήμες του ανθρώπου, αφορά τις πειθαρχικές εξουσίες κανονικοποίησης σύμφωνα με το Foucault, και επισημαίνεται ότι οι τεχνικές της επικεντρώνονται στο ατομικό σώμα. Οι μηχανισμοί διασφαλίζουν τον χωρικό διαμερισμό των ατομικών σωμάτων και την οργάνωση ενός ολόκληρου πεδίου ορατότητας γύρω από αυτά. Με αυτές τις τεχνικές μπορούν να ελέγχονται τα σώματα, αυξάνοντας τις παραγωγικές δυνάμεις με την άσκηση, εφαρμόζοντας τεχνικές εξορθολογισμού για εξοικονόμηση και άσκηση εξουσίας σε συστήματα επιτήρησης, ιεραρχίας, επιθεωρήσεις και αναφορές (Gurciullo, 2000).

Ο αγώνας διεξάγεται έναντι της ανατροπής της καταστολής χωρίς καμία αναφορά στο δίκαιο της κυριαρχίας. Η θεωρία του λόγου βρίσκει εφαρμογή καθημερινά στις κοινωνικές συναναστροφές και αλληλεπιδράσεις στις οικογενειακές και φιλικές συζητήσεις και επεκτείνεται στον επιστημονικό, στον πολιτικό και στον επικοινωνιακό λόγο της δημοσιογραφίας.

Οι θεμελιωτές της θεωρίας περί λόγου (Nietzsche, Foucault, Ernesto Laclau, Chantal Mouffe), αναφέρουν ότι η άσκηση της κοινωνικής Πολιτικής συνδέεται με τη θεωρία του λόγου και την εκφορά του (Martin, 2013). Σύμφωνα με τη λαϊκή αντίληψη της εξουσιαστικής δύναμης, μπορεί να κατασκευάζονται ορισμένες κοινωνικές ομάδες ως μειονεκτικές, αφού ο εκπεμπόμενος λόγος τις ετικετοποιεί με αρνητικές κοινωνικές ταυτότητες, ως παθητικοποιημένους λήπτες προνοιακών υπηρεσιών, ως υποκείμενα κοινωνικών δικαιωμάτων σε προνοιακά αντικείμενα επιβαλλόμενου κοινωνικού ελέγχου (Ντούνης, 2012). Ο Laclau έχει αναπτύξει μια πρωτότυπη αντίληψη της μετα-Μαρξιστικής πολιτικής θεωρίας που βασίζεται σε μια υλιστική θεωρία λόγου. Το επίκεντρο αυτής της προσέγγισης

είναι η κατηγορία της ηγεμονίας, η οποία συνδέεται με έναν ιστό σχετικών εννοιών, όπως η άρθρωση, οι λογικές της ισοδυναμίας και της διαφοράς, η πολιτική ταύτιση, ο μύθος και το κοινωνικό φανταστικό (Howarth, 2014). Ο εκφερόμενος λόγος μπορεί να αποτελεί ένα όχημα για την άσκησή της μακριά από προκαταλήψεις και ρατσιστικές ιδεολογίες. Καθώς έχει πάντα πολλές όψεις και ανάλογα με τις αξίες που αποδίδουν οι εκφραστές του, χρησιμοποιείται ως επικοινωνιακό και πολιτικό εργαλείο άμεσου επηρεασμού, δηλαδή προσλήψεως ρητορείας. Για πολλούς διανοητές είναι αδιάσπαστος, αδιαίρετος υπό το πρίσμα και δεν δύναται να διαχωριστεί ο γραπτός από τον προφορικό, με σκοπό τον θεωρητικό ερμηνευτικό και πρακτικό ερευνητικό σύνδεσμο της δικής του υπόστασης. Ενώ ο γραπτός λόγος έχει διαφορετική υπόσταση σε όρους επισημότητας και δομής, οι δύο εμφανίσεις συνθέτουν όλη την έννοια του λόγου που χρησιμοποιείται στα ερευνητικά εργαλεία για την ανάλυση κειμένου και ομιλιών (Ντούνης, 2012).

Στο σχολείο, η διδασκαλική παρέμβαση σε όλες τις εκφάνσεις του λόγου του μαθητή, κρίνεται ως απαρέγκλιτη επιβολή υποταγής στη γνώση. Ο Foucault έδωσε σημασία στα “γενεαλογικά” έργα του στις εξουσιαστικές σχέσεις και τον φερόμενο λόγο. Μια παράμετρος των έργων του ήταν ο συνδετικός κρίκος μεταξύ της κοινωνικής ισχύος και γνώσεων, σε σύζευξη με τις πρακτικές του κυρίαρχου λόγου. Μέσα από τα έργα εκείνης της περιόδου μας υποδεικνύει ότι η εξουσία συγκροτεί και συγκροτείται από τον λόγο, διανοίγοντας το μονοπάτι της μεταρρυθμιστικής του θεωρήσεως. Το έργο του Foucault είναι μία μεταδομιστική ανάλυση λόγου καθώς τοποθετεί τα νοήματα των κοινωνικών ερμηνειών σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ιστορικής και δομικής περιβαλλοντικής ανάλυσης, δίνοντας μία δυναμική απόδοσης των ερμηνειών στις κοινωνικές πρακτικές. Οι σύγχρονοι θεωρητικοί της ανάλυσης του λόγου, αποδέχονται την άποψη του Foucault αναφορικά με τη νοηματοδότηση των λόγων και με τη σύνδεση του με τον κοινωνικό κονστρουξιονισμό, με κύριο άξονα την κοινωνική κατασκευή της αλήθειας μέσω της εκφοράς του. Η τρέχουσα έκφραση της θεωρίας περί λόγου εμφανίζεται να εναποτίθεται στα επιστημολογικά ρεύματα του μετα-Μαρξισμού και του μεταδομισμού. Επηρεασμένη από το ασαφές πρίσμα του μεταμοντερνισμού, η ερμηνεία της χειραφέτησης και ενδυνάμωσης των αδύναμων κοινωνικών ομάδων, μπορεί να συμβεί με την ανάλυση της δυναμικής του (Μαυρίδης, 2005).

Ο Habermas παραμένει περισσότερο στην ουσία των εννοιών που έχουν ειπωθεί, παρά στη χρήση του λόγου του Foucault. Το επικοινωνιακό μοντέλο της γλώσσας του Habermas ως ισχυρά θετική ερμηνεία και κριτική, μπορεί να συγκριθεί με την μεταμοντέρνα θεώρηση υπό μία συνολικότερη κριτική ματιά, εμμένοντας σε ιδεολογικές αφηγήσεις χωρίς να υπεισέρχεται σε μία κριτική διάσταση σκέψης, υπό τον φόβο της καθολικής χειραφέτησης

του ανθρώπου, με τρόπο που έχει εκφραστεί μέσω της Μαρξιστικής θεωρίας (Morrow & Torres, 2002).

Ο Habermas καλεί σε μία χειραφετική μορφή κριτικής σκέψης μακριά από οποιαδήποτε επιβαλλόμενη μορφή καταπίεσης, εκμετάλλευσης εξουσίας και αδικίας, συνενώνοντας τη θεωρητική έννοια της χειραφέτησης με την κριτική ερευνητική διάσταση, συστήνοντας παράλληλα τον μή αυταρχικό λόγο, ο οποίος μπορεί να ανθίσει μόνο σε καταστάσεις αλληλεπίδρασης και σεβασμού. Ο Habermas είναι αυτός που πιστεύει ότι η διανόηση πρέπει να μιλά τη φωνή των αποκλεισμένων, να μιλά με την κριτική φωνή που αναδεικνύει τις σχετικές αποχρώσεις της θεωρίας του με την έννοια της απουσίας της εργατικής δύναμης, ως λογικών και καθολικών στοιχείων του επικοινωνιακού μοντέλου της γλώσσας (Ντούνης, 2012).

2.2 Η σημασία της απελευθερωτικής παιδαγωγικής

Μέσω της κριτικής ανάλυσης, ο κριτικός αναστοχασμός βασικών πτυχών της κριτικής παιδαγωγικής του Paulo Freire αναδεικνύει τη συμβολή του στον εκπαιδευτικό μετασχηματισμό. Ο ρόλος της καταπίεσης και της απανθρωποποίησης του παραδοσιακού “τραπεζικού” συστήματος εκπαίδευσης, αντίκειται στο ρόλο του εκπαιδευτικού που συμμετέχει και σκέφτεται αναστοχαστικά με διάλογο και συνείδηση, οδηγείται αντανεκλαστικά στην πράξη μέσω προβληματικών καταστάσεων, οδεύει προς την εκπαιδευτική αλλαγή αξιοποιώντας πολιτισμικούς παράγοντες, επιθυμώντας αντανάκλαση των πράξεων του σε πολιτικούς και θεσμικούς παράγοντες (Deutsch, 2006).

Με βάση την κριτική παιδαγωγική του Freire, υπάρχει χώρος επανασχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών, με κριτική ερμηνεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας του υφιστάμενου σχολικού συστήματος, με πρακτική άσκηση διδακτικών στρατηγικών που θα επιθυμούν ελεύθερη διάδραση του ρόλου δασκάλου-μαθητή, ενστερνιζόμενοι, αμφοτεροι, ελεύθερες αρχές πρακτικής στο πεδίο. Απαραίτητο κρίνεται η σύνδεση του μαθησιακού περιβάλλοντος με την κριτική παιδαγωγική μέθοδο για την προετοιμασία του εμπνευσμένου πολίτη που οδηγείται στην ελευθερία και στον εξανθρωπισμό. Απαιτούνται δράσεις βασισμένες στη συνεργατικότητα, για αντιληπτικότητα της πολιτικής καταπίεσης, με κριτική ερμηνεία της τρέχουσας εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σχολικό σύστημα. Ο επανασχεδιασμός των ΑΠΣ με συνεργατικές και διαδραστικές πρακτικές μπορεί να οδηγήσει σε καινοτόμα αλλαγή.

Συνάγεται από τα προηγούμενα ότι ο διάλογος που οδηγεί στην ελευθερία και μεταμορφώνει τον μαθητή, απορρίπτοντας την τραπεζική εκπαίδευση προκρίνει προς έναν εκπαιδευτικό μετασχηματισμό και σε μια ριζική αλλαγή στην παιδαγωγική. Υπάρχει ανάγκη για μια παιδαγωγική που θα βασίζεται στην αλληλεγγύη, όπου οι μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες δε θα είναι αθέατες στο προσκήνιο της εκπαίδευσης. Η κριτική παιδαγωγική μπορεί να γίνει ένα ισχυρό εργαλείο για την εκπαιδευτική αλλαγή. Απαιτείται κριτική σκέψη και αντιληπτική ικανότητα της ωφέλειας των πληροφοριών, των προσλαμβανομένων από διάφορες πηγές για την ορθή λήψη απόφασης, οδηγώντας την εκπαίδευση σε πραγματιστικές λύσεις.

Η εκπαίδευση πρέπει να είναι όπλο κοινωνικής δικαιοσύνης ενάντια σε κάθε παρέμβαση που προσπαθεί να καταπνίξει τον πολιτικά ελεύθερο λόγο. Σε αυθεντικά περιβάλλοντα μάθησης οι μαθητές μπορούν να μαθαίνουν με συμμετοχική παρατήρηση σε περιβάλλοντα στα οποία η μόρφωση έχει νόημα. Η γνώση κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών πτυχών, μπορεί να οδηγήσει σε εποικοδομητική σύμπλευση απόψεων μέσα από κριτική παιδαγωγική, για πτυχές που μπορούν να αναδείξουν φαινόμενα καταπίεσης ενάντια στην αδικία και την ανισότητα.

Η ανάδειξη μεθόδων προβληματισμού και επίλυσης στην εκπαιδευτική διαδικασία κρίνονται ιδιαίτερα σημαντικά εφόδια και βελτιώνουν την προσέγγιση της διδασκαλίας, προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή των μαθητών και να προσφερθούν αξίες στο μαθησιακό τους επίτευγμα. Οι παραδοσιακές μέθοδοι εκπαίδευσης δεν ενσωματώνουν τον προβληματισμό και δεν προκρίνουν προς αλλαγή της εκπαιδευτικής δομής και του συστήματος. Μόνον με την αξιοποίηση του διαλόγου με κριτική σκέψη μπορεί να αναδειχθεί η συνειδητοποίηση της αλλαγής μιας προβληματικής κατάστασης για κάποιον που καταπιέζεται και δεν μπορεί να δει εναλλακτικές λύσεις. Η μοιρολατρική αποδοχή στις κοινωνικές καταστάσεις ως κοινωνική δικαιοσύνη και θέσφατο, οδηγεί την εκπαίδευση σε παροπλισμό, αποπλίζοντας οποιαδήποτε παρέμβαση μπορεί να προωθήσει την μόρφωση και την κοινωνική δικαιοσύνη. Η συμμετοχή των γονέων και των μαθητών στο σχεδιασμό και στη λήψη απόφασης δεν έχει θεσμοθετηθεί και βρίσκει εμπόδια στην εκπαιδευτική πραγματικότητα (Blackburn, 2000).

Όμως, η αλλαγή της στάσης των ανθρώπων εξετάζεται μέσα από τις συνθήκες και τα κοινωνικά προβλήματα τα οποία βιώνονται στο οικογενειακό περιβάλλον. Η αποδοχή των σύγχρονων προκλήσεων ως κοινωνιολογικών δομών καταπίεσης πού αντιτείνουν την πρόκληση εξεύρεσης λύσεων από καινοτόμους εκπαιδευτικούς και ηγέτες, καθιστούν την διδασκαλία σημαντικό επίτευγμα για ανακαλύψεις καταπιεστικών δομών και

συνειδητοποιήσεις της ανάληψης δράσεις για προκατασκευασμένα πολιτικά γεγονότα. Η διαδικασία της μεταμόρφωσης σε μία μεταβλητή πραγματικότητα δείχνει ότι απαιτείται εκπαίδευση, ως συνεχής δραστηριότητα, αναγκαία για την ολοκλήρωση του ατελούς χαρακτήρα των μαθητών. Η αμφισβήτηση ακολουθούμενη από νέα κατανόηση, κρίνεται ως νέα ήπια δεξιότητα για τον ψηφιακό-νομάδα-πολίτη σε μία συνεχώς ευμετάβλητη πολιτειότητα. Η ανακάλυψη των γνωστικών δομών, με τη μεσολάβηση του κοινωνικού εαυτού αποδεχόμενοι τον άλλο, μπορεί να προέλθει μόνο μέσα από αυθεντικούς διαλόγους και κριτική σκέψη αντιληπτικότητας του κόσμου και της πραγματικότητας στην οποία βρίσκεται το άτομο (Freire, 2018a).

Έτσι, στην απελευθερωτική παιδαγωγική, οι μαθητές λαμβάνουν αποφάσεις συμμετέχοντας στο πρόγραμμα σπουδών, καθορίζοντας το σχετικό αναγνωστικό τους υλικό και αποδίδουν υπευθυνότητα για την συμπερίληψη στις αποφάσεις και στα κοινά ενδιαφέροντα του σχολείου. Διαφορετικά, η υφιστάμενη κατάσταση χειραγωγεί και καταπιέζει τους μαθητές και τους καλεί να ταυτιστούν σε ένα αέναο κύκλο βίας. Ο δάσκαλος που ενδιαφέρεται για την απελευθέρωση των μαθητών, τους βοηθά να κατανοήσουν τη σχέση εξουσίας και τη διαστρέβλωση των προνομίων στην οικονομική και κοινωνική θέαση των πραγμάτων.

Ο Freire σημείωσε ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσαρμόζονται στην πραγματικότητα της τάξης, να ωθούν τους μαθητές στην συμμετοχική κριτική διαλεκτική, επιδιώκοντας τον αμοιβαίο εξανθρωπισμό. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο όταν οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν ότι η διδασκαλία είναι διαδραστική διαδικασία, αναζητούν διεξόδους και διακοπόμενες συζητήσεις στην τάξη, αποδεχόμενοι την διαφορετική οπτική, ενισχύοντας το διάλογο, τον προβληματισμό και τον αναστοχαστικό ρόλο της σύμπλευσης του διευκολυντή της μάθησης. Η δημιουργία του ανοικτού και ισότιμου περιβάλλοντος βοηθά στη συμμετοχή και στον επανασχεδιασμό της κοινωνικής θέσης και τάξης, ως αντίσταση στις επιπτώσεις των εξουσιαστικών σχέσεων που υφίστανται στο κοινωνικό πλαίσιο. Οι ανοιχτές ευκαιρίες που πρέπει να δίνονται στην τάξη από τους εκπαιδευτικούς, απαιτούν καλή οργάνωση και όχι ελευθεριότητα, ως αντιληπτικότητα του ρόλου και του διδακτικού αυθεντικού υλικού που ο εκπαιδευτικός πρέπει να αξιοποιήσει στη διαλεκτική πρακτική του. Η μάθηση μέσω επίλυσης προβλημάτων και πρακτικών εφαρμογών επιτρέπει στους μαθητές να αυτενεργούν, να συμμετέχουν με επανακαθορισμό των εμπειριών τους και των κοινωνικών αντιλήψεων του κοινωνικού εαυτού (Freire, 2018b).

Η ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπαραγωγικότητα του κενού λόγου και της αδρανούς θέσης, μέσω της διαδικασίας επίλυσης, μπορεί να προσφέρει μακροπρόθεσμα

λύσεις και αντιληπτικότητα των κοινωνικών προβλημάτων και των θεσμικών αναλήψεων ρόλων προς μία απελευθερωτική κοινωνία και εκπαίδευση. Η ανάπτυξη της γνώσης με ταυτόχρονη ματιά και πρακτική συμμετοχή σε ποιοτικές δράσεις διδακτικής επίγνωσης, μπορεί να προέλθει μόνον εφόσον οι εκπαιδευτικοί συνδέουν τα εκπαιδευτικά σενάρια με την εργασιακή, οικονομική και παραγωγική διαδικασία. Ο προβληματικός παράγοντας στην καθημερινή μάθηση του μαθητή, μπορεί να τον βοηθήσει να αναπτύξει ικανότητα κρίσης, αντιλήψεις των ομολογιών και των κοινωνικών παρεκκλίσεων που υφίστανται από φαινόμενα και δομές καταπίεσης κρυμμένων και συγκεκριμένων χρονίων πρακτικών.

Τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών καλούνται να ακολουθήσουν το ρεύμα της εκπαίδευσης με ευαισθητοποίηση για την ανάληψη ευθύνης των πολιτικών δικαιωμάτων σε ένα διαπολιτισμικό και πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Η προσαρμοστικότητα της εκπαίδευσης της πραγματικότητας της χώρας βοηθά την κοινωνία να αντιληφθεί ότι η πολιτική δραστηριότητα στοχεύει στην ανάλυση των κοινωνικών σχέσεων, εμπλαισιωμένων σε πραγματικές πρακτικές στο πεδίο, με ανάλυση, σύνθεση και επίλυση προβλημάτων, τα οποία βρίσκονται στα σημαντικά ενδιαφέροντα της οικογένειας. Ο μετασχηματισμός του προγράμματος σπουδών μέσω του κριτικού διαλόγου και του προβληματισμού για εργασιακά θέματα και καταμερισμού εργασίας, δείχνει ότι το σχολείο συμμετέχει ενεργά, προσανατολίζοντας τους μαθητές, ενδυναμώνοντας τους με αυτογνωσία και αυτοπραγμάτωση σε σημαντικές πτυχές της ζωής τους. Εξάλλου, ο στόχος της εκπαίδευσης εκτός από τις κατάλληλες γνώσεις δεξιότητες και στάσεις, οφείλει να ενσωματώνει αξίες για σημαντική και ουσιαστική μάθηση.

Η έννοια της ελευθερίας και η ευκαιρία της αξιοποίησής της στην εκπαιδευτική διαδικασία, μπορούν να βοηθήσουν τον εκπαιδευτικό να κατανοήσει ότι ο ίδιος κινεί τα νήματα προς μία πρακτική δραστηριότητα ελευθερίας της εκπαίδευσης, με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών του. Ο διευκολυντικός ρόλος του πρέπει να εκκινεί από τις εμπειρίες του μαθητή για τα πραγματικά προβλήματα της ζωής του, διότι ο μαθητής εγγράφει στο θυμικό του μόνον ότι μπόρεσε να λύσει και ότι τον προβλημάτισε. Η απομνημόνευση πληροφοριών οι οποίες αντιμετωπίζονται ως μία αλόγιστη μηχανή εισροών, χωρίς τη συμπερίληψη όλων των μαθητών, με απλή απομνημόνευση, αναμνημόνευση και τραπεζική μόρφωση, δείχνουν ότι δεν επιλύεται το βασικότερο πρόβλημα της εκπαίδευσης, δηλαδή της ενσωμάτωσης του κριτικού διαλόγου και της επίλυσης αυθεντικών προβλημάτων. Συνεπώς, το περιεχόμενο της χειραφετικής εκπαίδευσης επαφίεται στην καλή θέληση του εκπαιδευτικού.

2.2.1 Η ανάγκη αναμορφωτικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών

Η εμπειρία των εκπαιδευτικών είναι σημαντική ως αφετηρία για καταγραφή προβληματικών καταστάσεων που παρατηρούνται στο πεδίο της τάξης, αλλά και ως στόχευση σε οποιαδήποτε βελτιωτική προσπάθεια (Patterson, 2017). Η αντίληψη της δύσκολης καθημερινότητας των κοινωνικών ομάδων της τάξης και του υφιστάμενου ρόλου της εκπαίδευσης, υπό των συνθηκών διαβίωσης χωρίς βελτιωτικές πρακτικές, σύμφωνα με το Freire, υποστηρίζεται ως μία απελευθερωτική εκπαιδευτική διαδικασία που πρέπει να ξεκινά από αυτές ακριβώς τις καθημερινές εμπειρίες της αναπαράστασης θεμελιωδών ερωτημάτων εκπαιδευτικής ψυχολογίας, μέσω ευεργετικών αφηγηματικών πρακτικών που θα βοηθούν τον μαθητή να υπερβεί την κοινωνική του θέση και θέαση προς μία απελευθερωτική ματιά και αγωγή. Ο φαύλος κύκλος στις δημιουργίες μαθητών που υπολείπονται αυτοπεποίθησης λόγω των κακών σχολικών τους επιδόσεων και εμπειριών του παρελθόντος, υποβιβάζει τον άνθρωπο και δημιουργεί πρότυπα παραμορφωμένων υποθέσεων, σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για κοινωνική-πολιτιστική ανάπτυξη και ευημερία.

Η συνειδητότητα της διδασκαλίας και της προσφοράς εκπαιδευτικών εμπειριών οι οποίες σκόπιμα επικρίνουν τη συνείδηση και βασίζονται στην κριτική παιδαγωγική, αξιοποιούν τον εμπειρισμό και την επιστημονική μέθοδο, και τελικά μπορεί να οδηγήσουν σε αλλαγή συμπεριφοράς και στην αντίληψη των πεποιθήσεων που ώθησαν τους εκπαιδευτικούς στην αποξένωση από το περιβάλλον και την εμπειρία τους (Kokkos, 2010).

2.2.2 Η θεωρία της γνωστικής ασυμφωνίας

Η ερευνητική ανάλυση ως ένα ανακλαστικό μέσο στο οποίο ο εκπαιδευτικός κινείται μεταξύ θεωρίας και πράξης, αντιλαμβανόμενος το λόγο στην αυτοβιογραφική έκθεση του, εκδηλώνει ένα φαινόμενο το οποίο αναστοχαστικά θα τον οδηγήσει στην αντιληπτική ικανότητα ότι ο ίδιος πρέπει να δράσει επιλέγοντας τρόπους έκφρασης και ανάδρασης (Ghosh et al., 2019). Η συμπερίληψη οντολογικών εμπειριών στον τομέα της εκπαίδευσης, μπορεί να προσφέρει ένα στρώμα ανάπτυξης προβληματισμού, που περιλαμβάνει μία δυναμική εμπειριών των εκπαιδευτικών και οι οποίοι βιώνουν καθημερινά μία επαγγελματική παιδεία που οδηγεί στην ίδια εκπαιδευτική διαδικασία ως έργου σε επανάληψη (Greenwood, 2011). Η ψευδαίσθηση της αλλαγής μέσω των πρακτικών στο πεδίο, αλλά και της αλλαγής του μαθησιακού υλικού στο ιστορικό πλαίσιο της επαγγελματικής τους διαδρομής, προσφέρουν ψευδαισθητικές εμπειρίες και ψευδεπίγραφες συμβάσεις με τον εαυτό για παροχή βελτιωτικής εκπαίδευσης.

Με άλλα λόγια, οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι οι μαθητές αλλάζουν προς το χειρότερο, ενώ οι ίδιοι διατηρούν και συντηρούν στο κοινωνικό αυτό πλαίσιο, την ίδια εκπαιδευτική θεωρία και τις διδακτικές πρακτικές. Η παιδαγωγική τους προσέγγιση παραμένει η ίδια, χωρίς να έχουν αναπλαισιωθεί στις στρατηγικές τους, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το υφιστάμενο συγχρονικό τεχνοκρατικό πλαίσιο, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τη διάδραση και τις καθημερινές καταπιεστικές εμπειρίες των μαθητών τους. Θυμίζει την διδασκαλία που το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό ή ο ψηλότερος ασκεί εκφοβισμό στον χαμηλότερο. Ο κύκλος κλείνει με την ενηλικίωση του πολίτη και τη σταθεροποίηση των απόψεων του, αφού έχει σπουδάσει σε ένα κοινά αποδεκτό, από όλη την κοινωνία, εκπαιδευτικό σύστημα (Hägström, 2020).

Ο εκπαιδευτικός έχει βιώσει πιο μικρός σε ηλικία ένα παρόμοιο σύστημα καταπίεσης, αλλά φοβάται να αντιδράσει, και λόγω της θέασης των προηγούμενων εμπειριών και της βιωματικής εμπειρίας σε έναν σύστημα το οποίο γνωρίζει καλά, οδηγείται να αφομοιώσει αυτό που γνωρίζει καλύτερα, δηλαδή την αποδοχή του συστήματος που τον καταπιέζει (Θεωρία της γνωστικής ασυμφωνίας) (Miller et al., 2015). Η απελευθερωτική αγωγή που πρέπει να ασκήσει, καλείται να έρθει σε σύγκρουση με αρκετούς κοινωνικούς παράγοντες και κόμβους οι οποίοι έχουν ενστερνιστεί τη φιλοσοφική και κοινωνική υποτέλεια τους, οπότε το σύστημα με μαθηματική λογική σύμφωνα με το θεώρημα του Νας στη θεωρία παιγνίων (Mailath, 1998), παίζει και συντηρεί τους ίδιους κανόνες, διατηρώντας τις ισορροπίες με καταπιεστικές σχέσεις εξουσίας (Winterbottom, 2020).

2.2.3 Ο κριτικός ρεαλισμός

Ο κριτικός ρεαλισμός είναι μια σημαντική πρόοδος μεθοδολογίας κοινωνικών επιστημών γιατί αναπτύσσει μια ποιοτική θεωρία που αποφεύγει ορισμένες από τις παγίδες ως εμπειριστικές θεωρίες της αιτιότητας. Ενώ έχει υπάρξει αρκετή έρευνα για τη σχέση μεταξύ του κριτικού ρεαλισμού και τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας, υπήρξε αισθητά λιγότερη ενασχόληση διερεύνησης ανάμεσα στη σχέση του διαλεκτικού κριτικού ρεαλισμού και σε ποιοτικές μεθόδους έρευνας (Chtouris, 2018; Χτούρης et al., 2016). Αυτό φαίνεται παράξενο, ιδιαίτερα από τον ιδρυτή της φιλοσοφίας του κριτικού ρεαλισμού, τον Roy Bhaskar, ο οποίος χρησιμοποιεί και αναπτύσσει μια σειρά από διαλεκτικές έννοιες στο μεταγενέστερο έργο του προκειμένου να επεκτείνει τις κύριες αρχές του κριτικού ρεαλισμού, αναφέροντας ότι ο Μαρξισμός μπορεί να αναπροσανατολίσει έναν κριτικό ρεαλιστή σε μεθοδολογία προς μια μη διαλεκτική προσέγγιση για την ποιοτική έρευνα.

Καταδεικνύεται διαλεκτικά ότι, ο κριτικός ρεαλισμός μπορεί να αρχίσει να δίνει απαντήσεις σε κριτικές κατά της αρχικής κριτικής της ρεαλιστικής μεθοδολογίας, δηλαδή ισχυρισμών ότι η ποιοτική θεωρία των αιτιακών δυνάμεων και δομών που αναπτύχθηκε από κριτικούς ρεαλιστές είναι προβληματική, ότι η ρεαλιστική μεθοδολογία περιέχει αξίες που αποδεικνύονται επιζήμιες στην εμπειρική έρευνα και ότι οι κριτικοί ρεαλιστές συναντούν δυσκολίες στην έρευνα καθημερινών ποιοτικών διλημάτων που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι στην καθημερινή τους ζωή (Roberts, 2014).

Ο Freire ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την εξέταση της σχέσης μεταξύ του υλισμού και του ιδεαλισμού, καθώς η σκέψη σχετίζεται με τη συνείδηση και μπορεί να οδηγήσει σε ιδεαλισμό, ενώ ο συσχετισμός ύλης και πράξης μπορεί να οδηγήσει σε υλισμό (McLaren, 2015). Ο ιδεαλισμός, αντικειμενικός και υποκειμενικός, μπορεί να δώσει μία κατανόηση και μία ερμηνεία συνειδητοποίησης ότι οι άνθρωποι μπορούν να υπάρχουν στον κόσμο όχι μόνο ως υλικά, αλλά και ως ιδεαλιστικά όντα.

Ο Freire αναρωτήθηκε αν όλα αυτά μπορούν να βρουν εφαρμογή στον πολιτικοκοινωνικό κόσμο του εκπαιδευτικού, ο διαχωρισμός δηλαδή του ιδεαλισμού σε υποκειμενικό και αντικειμενικό. Στην παρούσα έρευνα, η δράση, “Το λεωφορείο που σε αλλάζει” ως ένα ταξίδι στις σχέσεις του μαθητή και του δασκάλου με τους μαθητές του, μπορεί να αναδείξει την εκπαιδευτική σχέση και τους υπαρξιακούς όρους της προσωπικής θεωρίας κάθε εκπαιδευτικού, της πορείας του σε έναν κόσμο του συν-ανήκειν, προσδίδοντας μία ερμηνευτική κατανόηση που προσφέρει αποκαλύψεις αποχρώσεων και προβληματίζει στο πεδίο. Συμπληρώνουμε πως, η συμπόρευση πρέπει να γίνεται ιδεαλιστικά, με ποιοτικές αναλύσεις και όχι μόνο θετικιστικά (υλικά μετρήσιμη), με μετρήσιμα αποτελέσματα του σωστού και λάθους.

Ο Mezirow βασίστηκε στην κριτική θεωρία στην προσπάθεια ανάπτυξης ενός οργάνου χειραφέτησης ως αντίβαρο στις ανισότητες του καπιταλιστικού συστήματος (Oberle, 2018). Το έργο του Paulo Freire, συνομιλεί με τον κύκλο μάθησης του Kolb και τη θεωρία του John Dewey για την εκπαίδευση ενηλίκων, εστιάζοντας στον αυτοστοχασμό και στην κριτική σκέψη. Ο Dewey συνέδεσε τη σχολική εκπαίδευση με την εκπαίδευση ενηλίκων, υποστηρίζοντας ότι οι ενήλικες θα συνεχίσουν να μαθαίνουν καθ ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, εφόσον υπάρχει έμφυτη ικανότητα για προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη εκτός σχολείου. Σύμφωνα με τη θεωρία της μετασχηματιστικής μάθησης ο μαθητής στοχάζεται κριτικά σε ήδη αποδεκτές έννοιες στις οποίες βασίζονται οι πεποιθήσεις και οι παραδοχές του, επαναξιολογεί χτίζοντας σε προηγούμενη γνώση και βιώματα και ενεργεί με βάση τη διαφορετική σκέψη που αναδύεται από το σημείο μεταμόρφωσης (Illeris, 2013).

Η Θεωρία της μετασχηματιστικής μάθησης είναι εκπαιδευτική θεωρία που ωθεί ειδικότερα τους ενήλικες εκπαιδευόμενους στην ενδυνάμωση, παραθέτοντας και ενσωματώνοντας εμπόδια για αμφισβήτηση προηγούμενων υποθέσεων, σε ένα αυθεντικό πλαίσιο μάθησης για εξερεύνηση εναλλακτικών προοπτικών και νέων απόψεων. Ο προβληματισμός αυτός ανατρέπει τις υπάρχουσες πεποιθήσεις με κριτική σκέψη και η αντιμετώπιση των προκαταλήψεων βασίζεται σε αναστοχασμούς, σε άρση πρότερων πεποιθήσεων, τις οποίες, ως νέα γνώση, καλείται να ενστερνιστεί, αρνούμενος το ήδη καθιερωμένο, το οποίο αντιμετωπίζεται ως λανθασμένη γνώση, καθώς καλείται να εντοπίσει την προβληματική κατάσταση (Kokkos, 2008). Αυτό μπορεί να προσφέρει κάποια δυνατότητα αντίδρασης, διεκτείνοντας τα συναισθήματα που πηγάζουν από αυτή την κατάσταση, δηλαδή της ντροπής, του θυμού, της ενοχής και του φόβου. Η κριτική στάση απέναντι στις παραδοχές που συνδέονται με προβληματικές καταστάσεις και ο επαναπροσδιορισμός της δυσλειτουργίας τους, κινδυνεύει να συναντήσει αντιδράσεις και εμπόδια λόγω της καθεστηκυίας τάξης και των δομών που αναπαράγουν και επιθυμούν καθεστωτικά προϊόντα και δομές χωρίς καινοτόμες εφαρμογές και αλλαγές στο πεδίο (Λιντζέρης, 2010).

Οι στοχαστές της κριτικής Παιδαγωγικής κριτικής Σχολής της Φρανκφούρτης δεν είχαν στενή παιδαγωγική καθώς το έργο τους αφορούσε στην εκπαίδευση των υποκειμένων, στην αυτονομία, στη σκέψη και στη δράση, στη μεταμόρφωση, στην κριτική αναπαραγωγή και παραγωγή της αναπαράστασης της πραγματικότητας, δηλαδή μία εκπαίδευση με ευρύτερους ορίζοντες. Τα ερωτήματα που εγείρονται αφορούν σε προβληματισμούς σχετικά με την φιλοσοφία και εφαρμογή των παιδαγωγικών αυτών θεωριών, ώστε να διαμορφώσουν ένα διδακτικό σχήμα χρήσης σε φτωχά εκπαιδευμένες κουλτούρες, που αγνοούν την πολιτιστική παράδοση και την κοινωνική πραγματικότητα μέσα στην οποία διαμορφώθηκε η κριτική θεωρία.

Στα σημερινά θεσμοποιημένα σχολεία που είναι υπεύθυνα για την πολιτιστική αναπαραγωγή και ομαλοποίηση των υποκειμένων, η κριτική θεωρία βρίσκει αντίσταση ενσωμάτωσης καθώς η κριτική θεωρία αρνείται οποιαδήποτε στρέβλωση και καταπιεστικό εφησυχασμό. Η κριτική παιδαγωγική πρέπει να αντιμετωπιστεί από τη σημερινή κριτική θεωρία ως μία αρνητική παιδαγωγική, καθώς απορρίπτει την κριτική παιδαγωγική. Συνεπώς, η πρότυπη κριτική παιδαγωγική είναι ένα φιλοσοφικό ζήτημα το οποίο πρέπει να μελετηθεί ξανά σε μία αντί φιλοσοφική εποχή, λαμβάνοντας χώρο στο κέντρο της δημόσιας ζωής και της ιδιωτικής Social ψηφιακής σφαίρας της (Δημητράκος, 1987).

2.2.4 Η κοινωνιολογία της εκπαίδευσης

Οι εκπαιδευτικοί σήμερα αντιμετωπίζουν υψηλότερες και πιο σύνθετες προσδοκίες για να βοηθήσουν τους μαθητές να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους και να γίνουν πολύτιμα μέλη της κοινωνίας του 21ου αιώνα (Collectif, 2017). Ο κλάδος της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης συμβάλλει με τις θεωρίες στην κατανόηση του Πλαισίου, μέσα από μικρό ερμηνευτικές προσεγγίσεις, δίνοντας βαρύτητα στην καθημερινή δραστηριότητα των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Σε ένα μέσο επίπεδο, αναζητώντας τη σχέση μεταξύ των οντοτήτων γονέων και εκπαιδευτικών για τις σχέσεις της εκπαίδευσης, η νέα κοινωνιολογία ασχολείται με τη γνώση και την πρόσληψη της ως κοινωνικό κατασκεύασμα. Ο Durkheim στις αρχές της δεκαετίας του 60 θεμελίωσε την κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, με τη λειτουργική θεωρία που συνδέει την εκπαίδευση με τα οικονομικά, την κοινωνική κινητικότητα και την πολιτική τάξη πραγμάτων, παράλληλα, μελετώντας αν η οργάνωση του σχολείου -μέσω της θεωρίας των ρόλων- εφαρμόζεται στην επίδραση δασκάλου-μαθητή (Blackledge & Hunt, 1995).

Η λειτουργιστική προσέγγιση ασχολήθηκε με θέματα λειτουργίας της εκπαίδευσης, ενώ η Μαρξιστική έδωσε έμφαση στις λειτουργίες και στις εξωτερικές επιδράσεις που δέχεται το εκπαιδευτικό σύστημα (Δασκαλάκης, 2017). Η Μαρξιστική θεωρία συνδέει την εκπαίδευση με την οικονομία και πιστεύει ότι η εκπαίδευση βελτιώνει τη διατήρηση των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής, αλλά μπορεί ως διαντίδραση να αντισταθεί στις απαιτήσεις του καπιταλιστικού συστήματος. Σύμφωνα με τον Τσαούση, η διαντιδραστική προσέγγιση περιέλαβε περισσότερο τη δομή, το περιεχόμενο, τις διαδικασίες και τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία (Τσαούσης, 1991).

Η Βεμπεριανή κοινωνιολογία συνδυάζει το επίπεδο της εκπαίδευσης και υποστηρίζει ότι αυτό που συμβαίνει στο σχολείο σχετίζεται με ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες. Χαρακτηρίζεται από ορθολογικότητα, εξειδίκευση, αποπροσωποποίηση, έντονα αλλοτριωτικές καταστάσεις για το μαθητή και για τον εκπαιδευτικό (Δασκαλάκης, 2017). Με νεότερες θεωρήσεις η ερμηνευτική κοινωνιολογία αφιερώνεται στις μελέτες κοινωνικών διαδικασιών σε *micro* επίπεδο για τη νέα κοινωνιολογία της εκπαίδευσης που αντιμετωπίζει τη γνώση ως κοινωνικό κατασκεύασμα (Nielsen & Thing, 2019).

Παρά την ιδεολογία των ίσων ευκαιριών, δίνεται προσοχή στα αίτια που προκαλούν την άνιση έκβαση στην σχολική πραγματικότητα. Στις κοινωνικές τάξεις, γνωρίζουμε από την εκπαιδευτική πραγματικότητα, ότι δεν δίνονται ίσες ευκαιρίες, λόγω τοπικότητας, ταξικότητας και παρεχόμενης εκπαίδευσης σε υλικό και πνευματικό επίπεδο, στις απολαβές

που τελικά ο μαθητής και η οικογένειά του έχουν πρόσβαση. Παρά τις προσπάθειες για εξάλειψη ανισοτήτων, σήμερα παρατηρούμε ότι οι μειονότητες έχουν κακή απόδοση λόγω της εκπαίδευσής τους. Από τις αρχές του αιώνα παρατηρήθηκε ότι η εκπαίδευση ως κοινωνικό κατασκεύασμα αναπαράγει εκπαιδευτικά προβλήματα λόγω του πλουραλισμού της κοινωνίας, της ανάγκης έκφρασης όλων των διαφορετικών φωνών και δοκιμής διαφορετικών παιδαγωγικών μεθόδων από τους εκπαιδευτικούς (Andress & Mace Andress, 1919). Είναι αυτονόητο ότι δεν γίνεται στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού να μην αναδύονται προσωπικές αξίες ή ο εκπαιδευτικός να μην παίρνει θέση ανάμεσα σε διάφορες εναλλακτικές που έρχονται συνεχώς σε προβληματισμό στη σκέψη του (Kansanen, 1993). Η κριτική παιδαγωγική μπορεί να θεωρηθεί ένα πέρασμα που μπορεί να προσδώσει συνάψεις μεταξύ των ανθρώπων για μία απάντηση στην ετερότητα. Ο κονστρουκτιβισμός, ως κάποια επιλογή, διαπαιδαγωγώντας το κριτικό πνεύμα, αποτρέπει τους κινδύνους της κατήχησης μέσα στη διδακτική διαδικασία (Momanu, 2012).

Μέσα από την ολοκληρωμένη εκπαίδευση της σύγχρονης συστημικής του μεταμοντέρνου, ο Perkins μίλησε για τη σχέση της τέχνης και της γνώσης, διατυπώνοντας θεωρίες για ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της έκφρασης μέσα από την καλλιτεχνική διαδικασία, προσφέροντας μία οπτική αντίληψη και εγγραμματισμό για τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι βλέπουν τα έργα τέχνης (Kokkos, 2010). Η καλλιέργεια της ατομικής στάσης και του εγγραμματισμού του παρατηρητή, τον βοηθούν να αποφεύγει βιαστικές εικασίες, να αναθεωρεί, να διαφωνεί με τον εαυτό του πριν κάνει οποιαδήποτε αξιολόγηση, γεγονός το οποίο είναι σημαντικό και θεμελιώδης πρόταση για τον αναστοχασμό και την κριτική σκέψη, καθώς το άτομο έχει τάση να μειώνει τον έτερο εαυτό, τον άλλο. Τα άτομα με θετικές σκέψεις, σύμφωνα με τον Aronson, στοχεύουν να βοηθήσουν με ενσυναίσθηση όποιον χρειάζεται υποστήριξη. Η έννοια της αυτοεκτίμησης εμπλέκεται επίσης στη θεωρία του (Steele & Aronson, 2004).

Ο Mezirow από τη σχολή της Φρανκφούρτης, βασιζόμενος στην κριτική θεωρία της σχολής της Φρανκφούρτης, αναπτύσσει μία θεωρία μάθησης απέναντι στο καπιταλιστικό σύστημα. Η εκπαιδευτική θεωρία αφορά τους ενήλικες εκπαιδευόμενους και στοχεύει στην ενδυνάμωση σε καταστάσεις υπερβάσεις εμποδίων, στην αμφισβήτηση προηγούμενων υποθέσεων και στην εξερεύνηση εναλλακτικών προοπτικών για νέες απόψεις (Raïkou & Karalis, 2020). Η θεωρία του Festinger από την κοινωνική ψυχολογία αναφέρεται στην ψυχολογική κατάσταση που δημιουργείται όταν κάποιος αναγκάζεται να συμπεριφερθεί αντίθετα προς τις δικές του στάσεις ηθικής (L. & Festinger, 1965).

Ένα ενσυναισθητικό πλαίσιο το οποίο βασίζεται στις παραπάνω θεωρίες και θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην επίλυση προβλημάτων, καταρτίζεται από τους εξής βηματισμούς:

1. αρχικά εντοπίζουμε την κατάσταση που θεωρείται προβληματική,
2. προσπαθούμε να διερευνήσουμε τα συναισθήματα που απορρέουν από τη συγκεκριμένη κατάσταση,
3. ελέγχουμε με βάση τη λογική των πεποιθήσεων και αντιλήψεων που σχετίζονται με την προβληματική κατάσταση,
4. θέτουμε ένα σκοπό, εξετάζουμε το ιστορικό, τις παραμέτρους, την λειτουργία της τρέχουσας κατάστασης, τις σχέσεις εξουσίας,
5. εξετάζουμε την ανάγκη επαναπροσδιορισμού προβληματικών περιοχών και συνακόλουθων αντιλήψεων,
6. εξετάζουμε εναλλακτικές λύσεις και νέα σχέδια δράσης,
7. αφού εντοπιστεί και διερευνηθεί η γνώση και οι δεξιότητες που απαιτούνται για το νέο σχέδιο δράσης, πειραματιζόμαστε στις νέες δεξιότητες που απαιτούνται,
8. πειραματιζόμαστε με νέους ρόλους,
9. στο βήμα αυτό ολοκληρώνεται η εκμάθηση δεξιοτήτων η οποία βασίζεται στην καλλιέργεια των νέων ρόλων και στη συναισθηματική νοημοσύνη,
10. αποδεχόμαστε τα παραπάνω και τα υιοθετούμε στη ζωή των μελλοντικών εκπαιδευομένων αλλά και της ομάδας δράσης.

2.2.5 Αυθεντικότητα του διαλόγου

Ο λειτουργισμός θεωρεί την κοινωνία ως ένα σύστημα που βασίζεται στη συναίνεση των άλλων για ανάληψη πρακτικών, έχοντας κοινές πεποιθήσεις και αξίες, δίνοντας έμφαση στην τάξη, στη σταθερότητα και το σύστημα κανόνων και αξιών. Ο ρόλος της εκπαίδευσης για τους λειτουργιστές μπορεί να συμβάλλει στη διατήρηση και διαιώνιση κοινωνικών κανόνων του συστήματος αξιών, αφού έτσι εγγυάται η σταθερότητα για την ύπαρξη της κοινωνίας μέσω της εσωτερίκευσης των αξιών των προτύπων και των κυρίαρχων πεποιθήσεων. Οι θεωρητικοί προσπαθούν να δώσουν έμφαση στο όλο παρά στο άτομο, και η επέμβαση αυτή μεταφράζεται δυστυχώς με παρερμηνείες, αφού η ευθύνη για τη σχολική αποτυχία αφορά το άτομο και δεν δικαιολογείται στην πραγματικότητα ως συνολική πρακτική. Στα μικροσυστήματα της οικογένειας, των φίλων, του σχολείου και αθλητικών ομάδων, οικονομικών-κοινωνικών-νομικών-εκπαιδευτικών θεσμών έχουμε επιρροή στις δραστηριότητες και στη σχέση των μελών τους. Σύμφωνα με την κριτική θεωρία καλούμαστε

να απορρίψουμε τη διχοτόμηση του υποκειμένου και αντικειμένου (Rey, 1970). Έτσι, η θεωρία του Freire χρησιμοποιείται για να εξεταστεί ως αυθεντική διδακτική, αν η σχέση μεταξύ μαθητή και δασκάλου μπορεί να δημιουργηθεί μέσω διαλόγου.

Για τον εντοπισμό της ανάπτυξης του γραμματισμού των ενηλίκων μέσα από την ύπαρξη αυθεντικού διαλόγου στην εκπαιδευτική σχέση, θα μπορούσαμε να αναρωτηθούμε: πώς οι άνθρωποι φτάνουν μέσω του κόσμου των αισθήσεων να ερμηνεύουν έναν κόσμο ως αντικειμενική πραγματικότητα, ή μία πραγματικότητα που είναι ανεξάρτητη από την υπάρχουσα, αλλά είναι ένας κόσμος που μπορεί να γίνει γνωστός στο σχολείο;

Είναι απαραίτητος ο καθορισμός του **αυθεντικού** και πώς χρησιμοποιείται ο αυθεντικός διάλογος. Για τη συνειδητοποίηση αυτή ο διάλογος και η ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν την υπαρξιακή φιλοσοφία για το άτομο, μπορούν να δομήσουν την αντικειμενικότητα και την υποκειμενικότητά του, την ιδεοληψία του και την ιδεολογία του μεταξύ μιας δυναμικής σχέσης, μεταξύ της συνείδησης της πραγματικότητας, της θεωρίας, της πράξης και της σκέψης, ώστε τελικά να διαχειριστεί και να αποδομήσει τα δεδομένα. Η ανάλυση του λόγου, ακόμη και σημειολογικά μέσα στο περιβάλλον της τάξης, μπορεί να προσδώσει ιδιαίτερο νόημα, εξαλείφοντας τις στρεβλές αντιλήψεις, ενισχύοντας τον πλούσιο λόγο και την διάθεση εναλλακτικών οπτικών, προσδίδοντας ένα καλό θεωρητικό πλαίσιο και δεδομένα για αναστοχασμό από τους εκπαιδευτικούς, αλλά και από τους εκπαιδευόμενους μαθητές, ως μικρούς ερευνητές της κριτικής Παιδαγωγικής. Το άτομο εκτιμά τη δική του συνύπαρξη, σε μία προσπάθεια αυθεντικής αφύπνισης, έχοντας επίγνωση των κοινωνικών θεμάτων, αλλά και των αντιφάσεων που εντοπίζει στην κοινωνία (Freire, 1970a).

2.2.6 Αυθεντική σκέψη

Η λέξη αυθεντικό προστέθηκε στον όρο σχεδιαστική σκέψη και επέκτεινε το οικοδόμημα των σπουδών που ενδυναμώνει τους μαθητές ως διανοητικούς στοχαστές προκρίνοντας καινοτόμα προγράμματα σπουδών. Ένας ορισμός του Dewey για την αυθεντική μάθηση είναι η χρήση επίλυσης πραγματικών προβλημάτων για την ολοκλήρωση οποιασδήποτε εργασίας (Knobloch, 2003). Η αυθεντική σχέση μεταξύ δασκάλου και μαθητή ενισχύεται μέσω της δημιουργίας διαλόγου και της αυθεντικής σχέσης μεταξύ εκπαιδευόμενου-εκπαιδευτή, για στενότερη κατανόηση της ύπαρξης στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Η ανθρώπινη πραγματικότητα καθορίζεται με σαφήνεια στον αυθεντικό διάλογο όταν τα ανθρώπινα όντα βγαίνουν από τη βύθιση τους και αποκτούν ικανότητα επέμβασης στην πραγματικότητα τους (Swidler, 2014). Ένα άτομο στην προσπάθειά του να φτάσει στην

αυθεντική αφύπνιση εκτιμά την δική του ζωή, ευαισθητοποιείται και έχει επίγνωση των πολιτικών-κοινωνικών θεμάτων που υπάρχουν στην κοινωνία. Για να επιτευχθεί ο αυθεντικός διάλογος στην τάξη, απαιτείται αρχικά ο αυθεντικός διάλογος από τον εκπαιδευτή, ώστε να περάσει από την ίδια διαδικασία και ο εκπαιδευτικός. Ο Freire επιμένει στην έννοια της σκόπιμης συνεκπαίδευσης φωτίζοντας την ένωση μεταξύ θεμάτων που συναντώνται μέσω του διαλόγου, δίνοντας στον κόσμο του μαθητή μία εξήγηση και ενίσχυση της αυθεντικής εκπαιδευτικής σχέσης. Έτσι το δίπολο εκπαιδευτικού-μαθητή μπορεί να επηρεάσει το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία στην τάξη (Khoza, 2015).

Ο Adorno βοήθησε στη «σκέψη της ταυτότητας» της σύγχρονης δυτικής κοινωνίας, καθιερώνοντας μια διεπιστημονική αλλά αυστηρή φιλοσοφικά μελέτη του πολιτισμού και παρείχε μερικές από τις πιο εντυπωσιακές επαναστατικές κριτικές της δυτικής κοινωνίας μέχρι σήμερα (Hooley, 2019). Σύμφωνα με τον Adorno υπάρχουν τρεις τρόποι σκέψης: της ταυτότητας, της μή ταυτότητας και της ορθολογικής σκέψης ταυτότητας. Η πρώτη εμφανίζεται όταν χρησιμοποιείται μία έννοια για να διακρίνουμε το άτομο που υποδηλώνει την έννοια ως σχέση με το άτομο. Εδώ δημιουργείται μία πτυχή σκέψης ταυτότητας χωρίς να αποδίδεται νόημα. Όμως ο πραγματισμός, η λειτουργία της σκέψης που ελέγχει τη φύση, αναφέρεται στα αντικείμενα και έτσι εννοείται η συνθήκη της ιδανικής ύπαρξης ως ουτοπική άποψη, διότι για να ταυτιστεί η έννοια με το αντικείμενο πρέπει να διατίθενται όλες οι ιδιότητες της ιδανικής του κατάστασης. Η λογική αυτή ταυτότητα, ως φυσιολογικός τρόπος σκέψης, υπονοεί μία ορθολογικά ταυτόσημη έννοια με το αντικείμενο. Ωστόσο, δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, η έννοια δεν μπορεί να ταυτιστεί με το πραγματικό αντικείμενο. Η συνείδηση που συλλαμβάνει αυτή την θέαση, την ταυτόσημη σκέψη, ονομάζεται αρνητική διαλεκτική. Υποστηρίζεται από τον Adorno ότι η ικανότητα της διαφορετικής σκέψης από τον κανονικό τρόπο είναι μία εγγενή συμπεριφορά στον ίδιο τρόπο σκέψης. Επιπλέον, κάθε έννοια βασίζεται στην κριτική επιθυμία της ελευθερίας και της αξίας κατά τον Μαρξ. Ο Adorno αποκάλεσε τη θεωρία της αξίας του Μαρξ με διάφορους τρόπους *Urphänomen*, *Urgeschichte* και *Urmodell*, της πραγματοποίησης ως τρόπο σκέψης των μη διαλεκτικών επιστημών (Ιωαννίδου, 2015). Έτσι μία έννοια που δεν καλύπτει το αντικείμενο της και το ισχυρίζεται ως πλάνη, όταν κάποιος το πιστεύει αυτό, σημαίνει ότι πιστεύει λανθασμένα ότι το αντικείμενο είναι ισοδύναμο της σημασίας του. Έτσι η πραγμάτωση ως κοινωνικό φαινόμενο και ως διαδικασία σκέψης προσδιορίζεται από τη συνείδηση και καθοδηγεί προς μία στρέβλωση.

2.2.7 Κριτική συνείδηση

Σύμφωνα με τον Μαρξ ένα πράγμα χρησιμοποιείται μέσα από τις ιδιότητές του. Για τον Adorno αυτό είναι απραγματοποίητο όταν η έννοια είναι πανομοιότυπη με το αντικείμενο. Η αναζήτηση για “πραγματοποιημένες” (οντολογικά και υλιστικά αντικειμενοποιημένες) έννοιες της κοινωνιολογίας και της διαλεκτικής φιλοσοφίας, οδηγεί στην αντίφαση μεταξύ του περιεχομένου των εννοιών και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για να εξάγουμε περιεχόμενο από αυτές. Συνεπώς, η γνωσιολογική δυνατότητα των μη διαλεκτικών επιστημών βρίσκεται σε αντίφαση με τον ορισμό των αντικειμένων. Η θεωρία του Adorno δεν ισχύει για όλες τις έννοιες και η διάκριση μεταξύ εννοιών που έχουν εφαρμογή και αυτών που βρίσκονται σε αδράνεια βασίζονται στην παραδοσιακή διάκριση του Kant και του Hegel περί θεμελιωδών κατηγοριών και συνηθισμένων εννοιών.

Όμως, η κοινωνία και η συνείδηση της έχουν φτάσει σε μία πλήρη πραγματικότητα. Η πραγματοποίηση της κοινωνίας σημαίνει την κυριαρχία της διαδικασίας ανταλλαγής σε τέτοιο σημείο ώστε ελέγχονται οι θεσμοί, οι συμπεριφορές και ο σχηματισμός των τάξεων, με τρόπο που να εμποδίζεται η διαμόρφωση οποιασδήποτε ανεξάρτητης και κριτικής συνείδησης. Σύμφωνα με τον Adorno η συνείδηση της κοινωνίας δεν επιδέχεται καμία κριτική συνείδηση και καμιά αξιοποίηση θεωρίας, διότι η προσπάθεια για επίτευξη πλήρους συμφωνίας και υλοποίησης είναι ασταθής. Η άποψη του Benjamin για την παραφθορά του κόσμου συμφωνεί με αυτή του Lukacs για την ιστορία ως τη διαφθορά του κόσμου, σύμφωνα με την οποία συμφιλιώνεται το υποκείμενο και αντικείμενο ως το τέλος μιας ιστορίας. Ο Adorno ξεφεύγει από αυτή τη συνειδητοποίηση σε ένα πραγματικό παιχνίδι μεταξύ γνώσης της κοινωνίας, μέσω της θεωρίας και γνώσης, μέσω της ανάλυσης των εννοιών και των θεωριών που πραγματοποιούνται (López, 2019).

Ο Adorno παρουσιάζει την διαλεκτική ότι οι διαφορετικοί τρόποι γνώσης είναι ανεπαρκείς και παραμορφωτικοί όταν εξετάζονται μεμονωμένα. Μόνον η προσέγγιση με βάση την επίγνωση των ατομικών τους ορίων μπορεί να δώσει μία ιδέα για κοινωνικές διαδικασίες. Αυτή η προσέγγιση για την ανάλυση των καθιερωμένων θεωριών ως επιμονή στη μέθοδο, ομοιάζει με την προσέγγιση της θεμελιωμένης θεωρίας στην ανάλυση και στον κορεσμό των δεδομένων. Η μέθοδος αυτή στη Μαρξιστική αντίληψη για την τέχνη, το δίκαιο και το κράτος ως φαινόμενα εποικοδόμησης, δεν βρίσκεται σε συμφωνία με την κριτική ιδεολογία. Ο Adorno πιστεύει μόνο στην αστική ιδεολογία που αποκαλύπτει και διαστρεβλώνει τις κοινωνικές σχέσεις σε όλα τα πλαίσια, μία ιδεολογία που καλύπτει τα

πάντα ως απλώς ένα ψέμα. Το αντικείμενο “ανοίγει τον εαυτό” του σε μια μοναδολογική επιμονή (μονοειδές), σε μια σημασία του αστερισμού (του δικτύου) μέσα στον οποίο βρίσκεται. Στη θεωρία του Adorno η δυνατότητα της εσωτερικής βύθισης απαιτεί αυτή την εξωτερικότητα (T. Adorno, 2013; T. W. Adorno & Bernstein, 2020; Kumashiro, 2000).

2.2.8 Αυτοεθνογραφική καταγραφή

Η αξία της αυτοεθνογραφικής καταγραφής με την αφηγηματική εμπειρία στο πεδίο, διαμορφώνει κανόνες για το κοινωνικό και πολιτιστικό γίνεσθαι. Ο ερευνητής επηρεάζεται για το συγκεκριμένο κοινωνικό κόσμο καθώς η μορφή αυτή παίρνει ένα στοχαστικό στυλ διάλογου προσαρμοσμένου ποιοτικά (Aliakbari & Faraji, 2011). Βασικό στοιχείο στην παιδαγωγική σύνθεση για τον ερευνητή του κοινωνικού φαινομένου που θα αναδειχθεί, είναι αυτή η κοινή γνώση μοιραζόμενη στο πεδίο που έχει ως θεμέλιο τη φυσική απόρριψη του υποκειμένου-αντικειμένου ως διχογνωμία σκέψης (Freire, 2018a).

Μέσω του διαλόγου, τα εμπόδια και οι διαφορές που δημιουργούνται από τον τρόπο με τον οποίο η δύναμη της εξουσίας μοιράζεται στις ανθρώπινες σχέσεις μπορεί να ειπωθεί ως ευκαιρία επαναπροσδιορισμού και ανασύνθεσης. Οι εκπαιδευτικοί κατά βάση επικοινωνούν με τους άλλους ως επιθυμία να ξαναδημιουργήσουν τον εαυτό τους μέσα από την επιδίωξη του εξανθρωπισμού. Όμως ο μαθητής βρίσκεται σε μία κοινωνική πραγματικότητα την οποία αντιλαμβάνεται ως ένα ανοιχτά πολιτικό ριζοσπαστικό γίνεσθαι. Η οικοδόμηση ουσιαστικής σχέσης που βασίζεται στο διάλογο και όχι μόνο στη διδακτική πρακτική δείχνει την αξία της οντολογικής πλευράς της κριτικής Παιδαγωγικής. Η εκτίμηση για την κατανόηση της πολύπλοκης σχέσης μεταξύ δασκάλου και εκπαιδευόμενου γίνεται ένα ριζοσπαστικό όχημα εκπαίδευσης, μέσω του αυθεντικού διαλόγου. Η συνειδητότητα διαδικασίας μάθησης μπορεί να εμβαθύνει σε καλές πρακτικές που χρησιμοποιούνται και μοιράζονται μέσω της αφήγησης και της βιωμένης εμπειρίας.

Συνεπώς, το ενημερωμένο οντολογικό στρώμα των δεδομένων αναπτύσσεται περιλαμβάνοντας την εμπειρία του ερευνητή από το συνδυασμό των δεδομένων και της αφηγηματικής επικοινωνίας, εστιάζοντας στον εκπαιδευτικό στοχασμό. Η ανάγκη ανάπτυξης ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, αφορά χειραφετικές θεωρίες χάραξης πολιτικής για τον γραμματισμό των εκπαιδευτικών, οι οποίες μακροπρόθεσμα θα επηρεάσουν και τον μαθητή με την θετική συμμετοχή του. Ο διάλογος ως κεντρικό σημείο όλων των ανθρώπινων ενώσεων και σχέσεων, υποδεικνύει ότι, η ανάγκη των εκπαιδευτικών αφορά και τη δική τους βιογραφία στη διδασκαλία και στη διαδικασία της πρακτικής πραγματικότητας τους, και αυτό βοηθά τελικά στην αντιληπτική ικανότητα της αντικειμενικής πραγματικότητας.

2.2.9 Η αισθητική εμπειρία μέσα από τη μετασχηματιστική μάθηση

Η συμβολή της αισθητικής εμπειρίας, ως κεκτημένο μέσω της επαφής μας με την τέχνη στην ανάπτυξη του κριτικού στοχασμού, υπήρξε αντικείμενο μελέτης πολλών επιστημονικών πεδίων. Η αισθητική εμπειρία προσφέρει στους αποδέκτες της την ευκαιρία να οργανώσουν τις γνωστικές τους ικανότητες με τρόπο διαφορετικό από το κυρίαρχο μοντέλο και να εννοιολογήσουν την εμπειρική πραγματικότητα μέσα από μια εναλλακτική οπτική. Ο Dewey (1934), ισχυρίστηκε ότι η αισθητική εμπειρία αποτελεί το πρωταρχικό μέσο για την ανάπτυξη της φαντασίας, την οποία θεωρούσε ως θεμελιώδες στοιχείο της διαδικασίας μάθησης. Τα έργα τέχνης είναι διαποτισμένα με τη φανταστική διάσταση που ο καλλιτέχνης παρέχει. Από την άλλη, προκειμένου να συγκριθούν οι εμπειρίες, πρέπει να επαναληφθούν οι έννοιες τους, και κατα συνέπεια, απαιτείται υπερβολική κινητοποίηση της φαντασία μας. Για αυτούς τους λόγους, η αισθητική εμπειρία είναι ευρύτερη και βαθύτερη από τις συνήθεις εμπειρίες που αποκτούμε από την πραγματικότητα και αποτελεί σημαντική πρόκληση για τη σκέψη. Παράλληλα, η συνάντησή μας με παλιές και νέες αντιλήψεις που αναδύονται μέσω της επαφής με την τέχνη, ενισχύει την ικανότητα κατασκευής νέων τρόπων κατανόησης (Antypas, 2019).

Η πολυπλοκότητα της νοημοσύνης

Μια άλλη θεμελιώδης συμβολή στην αισθητική εμπειρία ήταν η πρόβλεψη από τον Howard Gardner (1990) ο οποίος πρότεινε ότι το άτομο διαθέτει πολλά είδη της νοημοσύνης (Kokkos, 2010). Κάθε τύπος νοημοσύνης διαθέτει διαφορετικό συμβολικό σύστημα, ως συστατικό των αναπαραστάσεων και των εννοιών διαφόρων εννοιών, ιδεών και γεγονότων. Επομένως, για να πετύχουμε μια πολύπλευρη ενίσχυση της νοημοσύνης μας, χρειαζόμαστε εκτεταμένη χρήση των συμβόλων. Η αισθητική εμπειρία εξυπηρετεί αυτόν τον σκοπό, γιατί προσφέρει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να επεξεργαστούν μια ποικιλία συμβόλων μέσω των οποίων είναι δυνατό να αρθρωθούν ολιστικά νοήματα, να αντληθούν συναισθηματικές καταστάσεις, να χρησιμοποιηθούν μεταφορές και γενικά να εκφραστούν διαφορετικές οπτικές γωνίες της πραγματικότητας, ώστε τα θέματα να μπορούν να γίνουν εύκολα κατανοητά μέσω της ορθολογικής επιχειρηματολογίας.

Οι θεωρητικές απόψεις των μελετητών στο Palo Alto Mental Research Institute (Kokkos, 2010), βασισμένες στην έρευνα στην ανατομία και τη νευροφυσιολογία, συνέβαλαν σημαντικά στην προσέγγιση της τεκμηρίωσης του Gardner. Απέδειξαν ότι για να έχει ένα άτομο μια ολοκληρωμένη διαδικασία σκέψης, απαιτείται η ισοδύναμη και συνεργατική λειτουργία και των δύο ημισφαιρίων του εγκεφάλου. Το αριστερό ημισφαίριο έχει ως κύρια

λειτουργία τον εξορθολογισμό και προσφέρει μια ερμηνεία της πραγματικότητας με βάση τη λογική. Το δεξί ημισφαίριο ειδικεύεται στην ολιστική αναγνώριση σύνθετων καταστάσεων, σχέσεων και δομών. Προσφέρει τη δυνατότητα κατανόησης πολυλειτουργικών φαινομένων, αντίληψης εναλλακτικών τρόπων θέασης και συμφιλίωσης με το ξένο και το ανείπωτο.

Η συνάντηση με το έργο τέχνης, που περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα στοιχείων που αντιστοιχούν στους τρόπους λειτουργίας του δεξιού ημισφαιρίου (εικόνες, αλληγορίες, παραβολές, παρομοιώσεις, αναλογίες, παραλλαγές, ασάφειες, λογοπαίγνια, παράδοξα κ.λπ.), συμβάλλει σημαντικά στην ενεργοποίησή του και ενισχύει τη διαδικασία μετασχηματισμού (Kokkos, 2010).

Κατά μια υπερβατική θέαση, το δόγμα της ύπαρξης μπορεί να γίνει κατανοητό μέσω μιας διαδικασίας διαλεκτικής σκέψης υπό την έννοια της οντολογίας. Η αντίληψη του Freire για την ανθρώπινη πραγματικότητα έγκειται στην σκέψη του ανθρώπου ως όντος και ως σκέψη. Η διαισθητική αυτή προσέγγιση εξετάζει τη σχέση μεταξύ τους, της σκέψης ιδεαλιστικά και του όντος ως υλισμού. Η υποκειμενικότητα και αντικειμενικότητα του ιδεαλισμού σύμφωνα με τον Freire και την οντολογία του, σχετίζεται με τον πολιτικό και κοινωνικό κόσμο του ενήλικα μαθητή. Οι καταπιεσμένοι, για να διεξάγουν απελευθερωτικό αγώνα πρέπει να αντιληφθούν την πραγματικότητα της καταπίεσης, όχι ως έναν κλειστό κόσμο στον οποίο δεν υπάρχει έξοδος, αλλά ως μία οριακή κατάσταση που μπορούν να τη μεταμορφώσουν. Οι αιτίες και οι εξηγήσεις του Freire αφορούν στην αντιληπτικότητα του κόσμου μέσω των αισθήσεων, ερμηνεύοντας τον κόσμο ως αντικειμενική πραγματικότητα, ανεξάρτητη από το θέμα και την ύπαρξη, αλλά ως ένα κόσμο που μπορεί να γίνει γνωστός μέσω του διαλόγου και της γλώσσας. Ενισχύεται συνεπώς η άποψη ότι, η εκπαιδευτική επιστημολογία ως αγκυροβόληση μέσω αυθεντικών περιβαλλόντων μάθησης μπορεί να προκαλέσει ένα μέσο απελευθέρωσης στο οποίο πραγματοποιείται, μέσω ανθρώπινης διαλεκτικής διαδικασίας, η απόρριψη διχοτόμησης του υποκειμένου και αντικειμένου (Russell, 1984).

Στην πραγματικότητα, στις τάξεις το αντίθετο συμβαίνει στην εκπαιδευτική διαδικασία, διότι δεν λαμβάνεται υπόψιν καθετί αυθεντικό, επιπρόσθετα δεν χρησιμοποιείται ο αυθεντικός διάλογος. Η έννοια της ευαισθητοποίησης για τον Freire βασίζεται στη συνειδητοποίηση του διαλόγου ο οποίος είναι μία συνάντηση για τη διαμεσολάβηση του κόσμου, διότι τότε ο διάλογος εκφράζεται ως μία υπαρξιακή ανάγκη. Η επίγνωση υπογραμμίζεται από τον αυθεντικό διάλογο μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και προκύπτει όταν τα ανθρώπινα όντα βγουν από τη βύθιση τους και αποκτήσουν την ικανότητα επέμβασης στην πραγματικότητα (Freire, 2000).

Η συνειδητοποίηση αυτή με την ενίσχυση των στάσεων και την επίγνωση όλων των καταστάσεων της ανάγκης στην οποία βρίσκονται, είναι σημαντική ως συνειδητοποίηση του εκπαιδευτικού για το επάγγελμα του, δηλαδή ότι βρίσκεται σε κάποια δεδομένη στιγμή σε πλεονεκτική θέση και πρέπει να βοηθήσει την ανάπτυξη ανθρώπων ως να είναι μία φυσική διαδικασία. Με άλλα λόγια, καλείται να ενσταλάξει ως φυσική προσπάθεια την ικανότητα του μαθητή, να υπερβαίνει αυτό που του δίνεται σε αυτά που του καθορίζονται.

Πιστεύουμε ότι, η ωφέλεια της συμπερίληψης ενός επιπέδου δεδομένων και μιας ιδεολογικής θέασης στρωματοποίησης που μπορεί να αναπτύξει και να συμπεριλάβει μία δυναμική που θα οδηγήσει σε καλλιτεχνική δράση με ενσωμάτωση και ένταξη όλων των εμπλεκόμενων μερών (κριτικοί φίλοι, εκπαιδευτικοί, διευθυντές, μαθητές), μπορεί να προσδώσει μία οντολογική εμπειρία ιστορικής μετεξέλιξης του εκπαιδευτικού μέσω της εν-εικόνισης ως "προβαλλόμενο", αναστοχαστικό, νοητικό έργο: της εκπαιδευτικής πορείας, της μαθησιακής του εξέλιξης, της ενήλικης επαγγελματικής Παιδείας και της εκπαιδευτικής καθοδηγητικής συμπεριφοράς του (Χτούρης, 2020a).

Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να συμβεί η οντολογική και ιστορική κλήση ενός ατόμου που εμποδίζεται από συγκεκριμένα κοινωνικά κατασκευάσματα, ώστε να συνειδητοποιήσει τη διαδικασία που πρέπει να προχωρήσει, ώστε να καταλάβει ένα χώρο στον οποίο αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα και τη διαδικασία αλλαγής της πορείας του. Η ευαισθητοποίηση κρίνεται περισσότερο καθοδηγούμενη πνευματικά ως διαδικασία, παρά μηχανιστικά. Γίνεται ένα γεγονός που εκδηλώνεται μέσω μιας διαλεκτικής συνειδητοποίησης και το άτομο οδηγείται στην απελευθερωτική δράση μέσω του πραγματισμού. Η υπαρξιακή φιλοσοφία απαιτεί από τον εαυτό την εκτίμηση της ζωής του σε μία προσπάθεια να φτάσει σε αυθεντική αφύπνιση. Αρκεί στους εκπαιδευτικούς να αποκαλυφθεί εν-εικονιστικά η διαδρομή που θα επιτρέψει πιο ομαλή είσοδο σε μια εκπαιδευτική και θεραπευτική διαδικασία, μέσω εμπειριών επί του θέματος, προσφέροντας ένα εύκολα προσβάσιμο κανάλι επικοινωνίας και δημιουργικής αλληλεπίδρασης με το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον (Χτούρης, 2020a).

Ο υλικός κόσμος και η συνείδηση είναι ενωμένα, δεν υπάρχει διαχωρισμός σε δύο ξεχωριστά μισά και αυτό είναι ένα παράδειγμα της υπαρξιακής οντολογίας της εκπαιδευτικής φιλοσοφίας του Freire. Για την πραγματοποίηση ενός αυθεντικού διαλόγου είναι απαραίτητο ο εκπαιδευτής να διανύσει τα ίδια μονοπάτια, εν-εικονιστικά, μέσω του διαλόγου και της εξέτασης στις σχέσεις μεταξύ υποκειμένου και αντικειμένου. Επιμένει ο Freire, ότι υπάρχει συμφωνία μεταξύ της μεθόδου και της δομής της υποκειμενικότητας και αντικειμενικότητας, των ιδεών και του όντος, και μεταξύ της θεωρίας και της πράξης. Η σχέση του υποκειμένου

και του αντικειμένου, της συνείδησης και της πραγματικότητας, της σκέψης και του είναι, γίνονται θεωρία και πράξη. Κάθε προσπάθεια αντιμετώπισης ως σχέση που βασίζεται στη δυαδικότητα του θέματος και του αντικειμένου οδηγεί σε απανθρωπισμό την εκπαιδευτική σχέση, απορρίπτοντας κάθε διαλεκτική ενότητα. Έτσι οι εκπαιδευτικές εμπειρίες πρέπει να είναι συνειδητές πολιτικές πράξεις και ο σκοπός τους να βασίζεται σε μία συνεργασία που θα επικρίνεται συνειδητά σε μία κριτική παιδαγωγική βάση. Με αυτό τον τρόπο αναδεικνύεται η διδακτική σύμπλευση, η οποία δημιουργικά μπορεί να προσδώσει την πρόθεση επαφής με την πραγματικότητα σε αυθεντικά περιβάλλοντα εργασίας, για να αποκαλυφθεί και να αναδημιουργηθεί αυτή η γνώση, μέσω κοινής αντανάκλασης και δράσης, ανακαλύπτοντας τον εαυτό ως μόνιμο αναδημιουργό (Freire, 1970c). Η έννοια του Freire για σκόπιμη συνεκπαίδευση μας δείχνει την οντολογική διασύνδεση που υπάρχει μεταξύ των θεμάτων που συναντιούνται καθ' οδόν του διαλόγου, για να προσδώσουν ένα όνομα στον κόσμο αυτόν, την αυθεντική εκπαιδευτική σχέση μεταξύ του γραμματισμού του μαθητή και του δασκάλου ως εκπαιδευτή. Η αυθεντική εκπαιδευτική σχέση οδηγεί σε κατανόηση της ύπαρξης, ως στοιχείο οντολογικής θεωρίας για ανάπτυξη του γραμματισμού μέσα από την ύπαρξη του ανθρώπου (McKillican, 2017).

Το ασύμβατο της θέασης βρίσκεται στην οντολογία του εκπαιδευτικού: για να ξεφύγουμε από το σωματικό επίπεδο η εξουσία επεκτείνεται και σε άλλες περιστάσεις και έτσι οποιοσδήποτε με το ρόλο του εκπαιδευτή έχει την ευκαιρία να μιλάει πολύ ώρα χωρίς να διακόπτεται. Η ειρωνεία είναι ότι ακόμη και όταν κάποιος δάσκαλος προσπαθεί να σπάσει τη ροή του μονολόγου ενθαρρύνοντας για ερωτήσεις, συναντά ελάχιστη έγκριση, ακόμα και σήμερα, και μάλλον οι σπουδαστές προτιμούν τον τύπο της δογματικής διάλεξης διότι έτσι έχουν συνηθίσει (Stavrianeas, 2008). Για αυτό το λόγο προσδίδεται αξία στον αυθεντικό διάλογο και στην εκπαιδευτική σχέση με τον αλφαριθμητισμό ακόμη και των ενηλίκων. Θεωρούμε ότι οι εθνογραφικές συνεντεύξεις προσέδωσαν μία μέθοδο νομιμοποίησης της προσωπικής γνώσης και ιστορίας σε σχέση με την διαλεκτική του ερευνητή για την προώθηση της κριτικής τους ερμηνείας (Burdell & Swadener, 1999).

2.2.10 Το θέατρο των καταπιεσμένων

Ο Αουγκούστο Boal (1931-2009) ήταν ο Βραζιλιάνος θεατράνθρωπος στην πράξη και τη θεωρία και παράλληλα πολιτικός ακτιβιστής. Ήταν ο ιδρυτής του ΘτΚ (θέατρο του καταπιεσμένου), μιας θεατρικής μορφής που χρησιμοποιήθηκε από εναλλακτικά κινήματα κατά του αναλφαριθμητισμού (Παναγιωτίδου & Panagiotidou, 2018, p. 20).

Αναδεικνύουμε σύμφωνα με την προαναφερθείσα θεωρία του Freire, ότι για να μπορέσει να γίνει εμφανές το πρόβλημα μέσα από τα μάτια του μαθητή πρέπει να δοθεί η ευκαιρία στους συμμετέχοντες να περιγράψουν την κατάσταση όπως τους αποκαλύπτεται και να δημιουργήσουν κάποια σύνδεση μεταξύ του προβλήματος. Έτσι οι συμμετέχοντες στο ΘτΚ μπορούν να ανακαλύψουν την αιτία του προβλήματος ως μία μέθοδο με την οποία ο καθένας μπαίνοντας στη συζήτηση αντιλαμβάνεται τι συμβαίνει και προσπαθεί να βρει την πηγή του προβλήματος μέσα από το διάλογο. Αναμένεται ως πιθανό υλικό της εκπαιδευτικής κοινότητας, ως συγκολλητική ουσία για την ανάληψη δράσης, να αποτελέσει ακριβώς αυτή η σημαντική διαπίστωση: η γνώση που πρέπει να προέρχεται και να συνδέεται διαλεκτικά - μέσω της εν-εικόνισης- με ένα αντικείμενο ή αισθητικό έργο με το οποίο, ο διάλογος μαζί του θα οδηγήσει σε σημαντικά κεντρικά νοήματα και συμβολικά δίκτυα, που θα διαμορφώνουν παιδαγωγικά το έργο και την εποχή του, ως διαδοχικές γενιές έργων, του ίδιου του παιδαγωγικού πολιτισμού και των προσπαθειών του (Χτούρης, 2020a).

2.3 Συμπερασματική κατακλείδα

Η διαδικασία επίλυσης προβλημάτων, με την παραγωγή ενός σχεδίου δράσης για τον εντοπισμό του τι πρέπει να γίνει, προωθεί την ανάληψη δράσης από την ομάδα. Με αυτή τη μέθοδο επιτρέπεται στους εκπαιδευτικούς να μιλούν και να εκφράζονται ελεύθερα με τους μαθητές τους, συναισθανόμενοι ως ένα σημαντικό μέρος της εκπαίδευσης. Μέσω της προσεκτικής ακρόασης ο εκπαιδευτής είναι σε θέση να οπτικοποιήσει πληροφορίες που θα κάνουν τον μαθητή να δημιουργήσει και να κάνει πολλές ερωτήσεις. Ο διάλογος αναγνωρίζεται ως μεθοδολογικό εργαλείο αλλά και ως γνωσιολογική θέση, καθώς αντικατοπτρίζονται οι κατάλληλες σχέσεις μεταξύ των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων (Fernández, 2013). Μέσω αυτού του διαλόγου ως μορφή επικοινωνίας και κοινή εμπειρία, τίθενται οι βάσεις για συνδιαμόρφωση του κοινού οράματος.

Ο διάλογος που επιδιώκει ο Freire έχει βασικούς στόχους που αναφέρει και επιδιώκει ως θεμέλια. Αυτά είναι αξίες όπως η ταπεινοφροσύνη, η αγάπη, η πίστη, η ελπίδα και η κριτική σκέψη. Οι εκπαιδευτικοί που αναζητούν τη μάθηση πρέπει να βασίζονται σε αυτά τα θεμέλια για την προώθηση της γνώσης. Ο ρόλος του παιδαγωγού σύμφωνα με το Freire είναι να θέτει προβλήματα μέσω του διαλόγου, ως ο σύνδεσμος μεταξύ του εκπαιδευτικού για το μαθητή και ως η αφετηρία παραγωγικού λόγου για την παραγωγή ερωτήσεων. Τα θέματα πρέπει να εισάγονται με τέτοιο τρόπο που να ενδιαφέρουν και να παρακινούν το μαθητή στην εκπαιδευτική διαδικασία, να τον βοηθούν να επιτύχει στην κριτική της

πραγματικότητας στην οποία ζει. Η προβληματοποίηση και η παρακίνηση των μαθητών για ερωτήσεις με τις οποίες εντάσσονται -ενθαρρύνοντας τη φυσική διαδικασία- στο θέμα που τους ενδιαφέρει, προκρίνει μία ποιοτική διδασκαλία. Οι δάσκαλοι πρέπει να ολοκληρωθούν στην προσπάθεια οικοδόμησης καλύτερης κοινωνίας για όλους, αξιοποιώντας το ισχυρό όπλο του αλφαριθμητισμού.

Εκτός από το διάλογο σημαντική μέθοδος διδασκαλίας είναι και η εμπειρία ως μεθοδολογική αφετηρία. Η εμπειρία μπορεί να καταγραφεί σε προβληματικές καταστάσεις και να στοχεύει σε οποιεσδήποτε προσπάθειες βελτίωσης. Ο Freire ζώντας την καθημερινότητα δύσκολων κοινωνικών ομάδων και αντιλαμβανόμενος το σημαίνοντα ρόλο της εκπαίδευσης στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης τους, υποστηρίζει ότι η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να βασίζεται σε καθημερινές εμπειρίες εντοπισμένες στο χώρο και στο χρόνο, ως κεντρικός άξονας της σκέψης και του αγώνα. Η τροποποίηση και η μεταμόρφωση της κοινωνικής πραγματικότητας μέσω εξανθρωπισμού της εκπαίδευσης είναι στόχος αυτής της προσεγγίσεως, ώστε να προσφέρεται ισότητα για όλους. Μόνον οι πολίτες με δεξιότητες κριτικής σκέψης, στοχασμού και συνεργασίας ενεργούς θέασης στο κοινωνικοπολιτικό μεταρρυθμιστικό έργο μπορούν να αναπτύξουν ενεργό θέση. Σύμφωνα με την Τσιάμη, οι θεωρίες του Freire παραμένουν επίκαιρες αλλά παράλληλα ανεφάρμοστες, δημιουργώντας έναν προβληματισμό για την μη εφαρμογή στην καθημερινή πρακτική, κάτι το οποίο μας ενδιαφέρει στους σκοπούς της σύγχρονης εκπαίδευσης (Tsiami, 2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Β ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΑ

3.1 ΜΕΘΟΔΟΣ

Σύμφωνα με τη μέθοδο εν-εικόνισης από το βιβλίο του Χτούρη, “Εννοιολογικός και αισθητικός διάλογος με το έργο τέχνης: Η μέθοδος της διαλεκτικής εν-εικόνισης”:

Οι ποιοτικές μέθοδοι κοινωνικής έρευνας βασίζονται σε διαφορετικές φιλοσοφικές παραδόσεις και ερευνητικά παραδείγματα. Μέχρι πρόσφατα, το πιο σημαντικό στοιχείο ενσωμάτωσης αυτών των μεθόδων ήταν η χρήση της γλώσσας ως μέσου επικοινωνίας και βασικό εργαλείο για την παραγωγή, συλλογή και τεκμηρίωση κοινωνικών δεδομένων. Με τη δυναμική εισαγωγή των οπτικών μεθόδων και της δράσης-έρευνας, αναπτύχθηκαν νέες μορφές αφήγησης και διαδραστικής παραγωγής κοινωνικών δεδομένων μέσω αλληλεπίδρασης, κινούμενων εικόνων, ψηφιακών εικόνων και ήχου, που σήμερα αποτελούν

μα εύκολη πρακτική, προσβάσιμη στην τεκμηρίωση και τη δημιουργία δεδομένων. Ο διαλεκτικός ρεαλισμός, όπως υποδηλώνει ο όρος, περιγράφει μια διαλεκτική σχέση:

- α) μεταξύ θεατή-αναγνώστη και πεδίου αναπαράστασης,
- β) μεταξύ αντίληψης και μνήμης,
- γ) μεταξύ εικόνας και κειμένου,
- δ) μεταξύ δεδομένων και εννοιών.

Βασίζεται, μεταξύ άλλων, στην αισθητική, στη φιλοσοφία και στην ερμηνευτική παράδοση στις κοινωνικές επιστήμες. Η μέθοδος της **εν-εικόνισης** αναζητά στο πλαίσιο του διαλεκτικού ρεαλισμού τη βαθύτερη ουσία της κοινωνικής πραγματικότητας που υπάρχει στο έργο τέχνης ως κοινωνικό γεγονός, κοινωνικό φαινόμενο ή ως αισθητικό φαινόμενο (αισθητική μορφή) (Χτούρης, 2020a).

Όλα αυτά αποκαλύπτονται ως διαφορετικές κοινωνικές ενότητες της πραγματικότητας και διαμορφώνονται μέσα από τη συνέργεια και την αλληλεπίδραση μεταξύ των εμπειριών του θεατή και του καλλιτέχνη με το έργο τέχνης. Η μέθοδος της φαντασίας, ή ο οραματικός διαλεκτικός ρεαλισμός, αναφέρεται σε μια νέα οικολογία της καλλιτεχνικής δημιουργίας και στην ερμηνεία της τέχνης. Ως κυκλική διαλεκτική αλληλεπίδραση με τα έργα τέχνης αναπτύσσεται από το ατομικό στο συλλογικό-διαδραστικό επίπεδο και έτσι δημιουργεί χώρο χρονικά δίκτυα με εναλλασσόμενους βαθμούς εγγύτητας και ανοιχτότητας, καθώς και μεταβαλλόμενες οντολογίες.

Σε αυτό το περιβάλλον, το έργο τέχνης, ο καλλιτέχνης και η εμπειρία του αποκτούν μια διευρυμένη χωροχρονική διάσταση, ενώ ο αυθεντικός θεατής του έργου τέχνης, είτε αποτελεί λειτουργικό μέρος του ίδιου του έργου, είτε αποκλείεται εντελώς. Αυτή η πράξη μοιάζει με τη συγχώνευση των οριζόντων τους (προοπτικές), όπως την περιγράφει ο Gadamer, γιατί εδώ ο καλλιτέχνης, το έργο και ο θεατής, όχι μόνο ανταλλάσσουν ερωτήσεις και απαντήσεις, αλλά μπορούν και να δημιουργήσουν ένα νέο όραμα μαζί, ως δημιουργική προοπτική.

Η διαλεκτική και η εν-εικόνιση αποτελούν τη βασική έννοια και μέθοδο για τη διατύπωση βασικών υποθέσεων για τα κοινωνικά φαινόμενα που απορρέουν από την εικόνα, μαζί με τα μορφολογικά και δομικά στοιχεία που παίζουν βασικό ρόλο σε αυτή, ως σταθερές και ανεξάρτητες κοινωνικές μονάδες, για την κατανόηση και ανάδειξη αισθητικών φαινομένων. Τα έργα καθορίζουν τη σχέση μεταξύ του εμπειρικού και του πραγματικού, δηλαδή μεταξύ του κόσμου των συναισθημάτων και του κόσμου της δομημένης κατανόησης και των συμβόλων. Αυτή η σχέση διαμορφώνεται μέσα από εννοιολογικά δίκτυα, αφηρημένες έννοιες και συμβολικές πρακτικές. Η αναγνώριση της άμεσης (εν-εικονιστικής)

εμπειρίας αντικειμένων και γεγονότων, ως βάση για τη διαδραστική κατασκευή της πραγματικότητας, εξηγεί γιατί η μέθοδος μπορεί να περιγραφεί ως εμπειρικός διαλεκτικός ρεαλισμός μέσω του έργου τέχνης.

Υπό αυτή την ερμηνεία το έργο του εκπαιδευτικού μπορεί να θεαθεί ως παραγόμενο έργο στο χρόνο, στον παρόντα και παρελθόντα χωροτοπικά εξελικτικά διάδρομο της καριέρας του, προσφέροντας στον εκπαιδευτικό την αντιληπτική ικανότητα να ξαναδεί χωροχρονικά τις οντολογίες και τις συνθήκες δημιουργίας σχέσεων και πρακτικών στο μικρόκοσμο της τάξης και στην μικρή κοινωνία του σχολείου, ως διατομικής ανάπτυξης.

Εν τέλει, η μέθοδος που ακολουθήσαμε στηρίζεται στον διαλεκτικό εμπειρικό ρεαλισμό. Το εργαλείο για την καταγραφή των δεδομένων, είναι ή κατά πρόσωπο (ή εξ αποστάσεως) ημιδομημένη συνέντευξη.

Ο ερευνητής, προερχόμενος από περιβάλλοντα ποσοτικοποιημένης θεωρητικής προσέγγισης και μέτρησης, αξιοποίησε την αλγοριθμική σκέψη και τη μαθηματική λογική σε μία μεικτή μέθοδο προσέγγισης, συμπλέκοντας την ποιοτική ανάλυση των δεδομένων, σε μία επαγωγική-απαγωγική-αναγωγική διαδρομή, επιστρέφοντας και ξαναδιαβάζοντας τους θεωρητικούς της σχολής της Φρανκφούρτης. Ακολουθώντας τη θεμελιωμένη θεωρία και τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, ανασκεύαστηκαν οι οδηγοί ημιδομημένης συνέντευξης, επιχειρώντας τον πρώτο αναστοχασμό και τη διόρθωση για εύληπτη κατανόηση των υποκειμένων, με την αξιοποίηση της ελεύθερης συζήτησης σε ομάδες εστίασης εκπαιδευτικών που έχουν συνταξιοδοτηθεί αρκετά χρόνια, αλλά και νεότερων εκπαιδευτικών οι οποίοι αποχώρησαν από την εκπαιδευτική τάξη για λόγους προσωρινής απόσπασης. Επιχειρήθηκε οι επιτόπιες συνεντεύξεις να αναδείξουν τις ιστορίες και τις αυθεντικές περιγραφές των εκπαιδευτικών, προσπαθώντας να αντληθούν πληροφορίες για καλές πρακτικές απελευθερωτικής αγωγής αλλά και για γεγονότα τα οποία μπορούν να αναδείξουν προβληματικές καταστάσεις και σχέσεις καταπίεσης και εξουσίας στη δομή της εκπαίδευσης.

Μια αυθεντική εκπαίδευση δεν ασκείται ως μεσολαβητής της πραγματικότητας, αλλά ως μία πραγματικότητα που εντυπωσιάζει και προκαλεί τους συνομιλητές, δημιουργώντας απόψεις διαλεκτικές και σταθμισμένες για αυτήν. Αυτές οι απόψεις, διαποτισμένες από ανησυχίες, αμφιβολίες και ελπίδες, περιλαμβάνουν σημαντικά θέματα στα οποία μπορεί να αναπτυχθεί το πρόγραμμα της εξανθρωπισμένης εκπαίδευσης (Bayluk, 2021). Ένας απλοϊκός ανθρωπισμός, στην επιθυμία του να δημιουργήσει ένα «ιδανικό μοντέλο ανθρώπου» συχνά παραμελεί τη συγκεκριμένη παρουσία και παρόν του πραγματικού εαυτού. Στην προσπάθεια ανάλυσης της σημασίας του διαλόγου ως ανθρωπίνου φαινομένου, ανακαλύπτεται η ουσία του ίδιου του διαλόγου: του λόγου. Αλλά ο λόγος είναι κάτι περισσότερο από ένα απλό

εργαλείο που καθιστά δυνατό τον διάλογο, διότι στον λόγο βρίσκουμε τις διαστάσεις της σκέψης και της δράσης, σε μία βαθιά δυσθεώρητη επίδραση, που πολλές φορές ο λόγος είναι πράξη (Petimeza, 2019).

Ακολουθώντας μια «ενδιάμεση» αρχικά διαμορφωμένη θεωρία και τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, επιχειρήθηκαν διορθωτικοί αναστοχασμοί του ερευνητικού σχεδίου, μετά από τις επιτόπιες συνεντεύξεις στις ομάδες εστίασης, στην προσπάθεια μας να αναδειχτούν αφηγηματικές στρεβλώσεις στο λόγο των εκπαιδευτικών και στις ιστορίες τους (Chtouris, 2019).

3.2 ΔΕΙΓΜΑ

3.2.1 Τρόπος συλλογής των δεδομένων

Τα κριτήρια επιλογής ατόμων/περιπτώσεων προσδιορίζονται από τα ερευνητικά ερωτήματα. Τα κριτήρια αυτά συνήθως προσδιορίζονται εκ των προτέρων και παραμένουν σταθερά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Σύμφωνα με τον Bryman εντοπίστηκαν τα κατάλληλα άτομα/περιπτώσεις ως βολική δειγματοληψία, αφού τα υποκείμενα συμφωνούσαν με τους όρους της συνέντευξης. Κατόπιν με τη δειγματοληψία χιονοστιβάδας τα άτομα πρότειναν άλλους πιθανά ενδιαφερόμενους που ικανοποιούσαν τα κριτήρια που ο ερευνητής αναζητούσε. Πρόκειται για μία τεχνική δειγματοληψίας που αποβαίνει χρήσιμη όταν δεν υπάρχει σαφές δειγματοληπτικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα η πιθανοτική δειγματοληψία να είναι αδύνατη. Έτσι αρχικά επιλέχθηκε μια μικρή ομάδα ατόμων, στη βάση της ερευνητικής συνάφειας. Στη συνέχεια, αυτοί οι ερευνώμενοι προτείνουν άλλους, με παρόμοια χαρακτηριστικά ή εμπειρίες (Bryman, 2017). Για τη δοκιμή του οδηγού συνέντευξης έγιναν αρχικά δύο ημιδομημένες ανοιχτές συνεντεύξεις σε ομάδες εστίασης και ο ερευνητής δοκίμασε την συνάφεια και την εύληπτη αντιληπτική ανατροφοδοτική πληροφόρηση των ερωτώμενων.

Οι συνεντεύξεις σχεδιάστηκαν να είναι ημιδομημένες, ο τρόπος καταγραφής με επιτόπια και με εξ αποστάσεως ηχογράφηση με το Boss br-80 (BOSS Corporation, n.d.). Η επικοινωνία γινόταν μέσω messenger και η ηχογράφηση καταγράφονταν εξωτερικά από το ηχείο του υπολογιστή λαμβάνοντας και το λόγο του ερευνητή σε ανοιχτή ακρόαση. Η απομαγνητοφώνηση έγινε με τη χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας (*Transcribe by Wreally*, n.d.) <https://transcribe.wreally.com/> και της εφαρμογής για κινητά *Write by Voice app* (*Write by Voice - Voice Typing, Speech to Text*, n.d.). Κατά την απομαγνητοφώνηση δεν

χρησιμοποιήθηκαν σημεία στίξης παρά μόνον θαυμαστικά για τα σημαίνοντα σημεία του λόγου του συνεντευξιαζομένου. Αργότερα έγινε διόρθωση των συνεντεύξεων, χρησιμοποιώντας τα σημεία [γέλιο], μικρή παύση (...) και τα σημεία στίξης (τελεία και κόμμα). Τα κεφάλαια στην αρχή των λέξεων, λόγω της αυτόματης απομαγνητοφώνησης ενδέχεται κάποιες φορές να σημαίνουν και ανέβασμα του τόνου της φωνής. Στα δείγματα τμημάτων κειμένου που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη συγγραφή της έρευνας, δεν μεταφέρθηκε ακριβώς ο λόγος των υποκειμένων, αλλά μεταφέρθηκε διορθωμένος ο λόγος των ομιλητών.

Το προφίλ των ερωτώμενων και η σημασία της επιλογής τους: για να υπάρχει ένα επαρκές δείγμα διαστρωμάτωσης των απόψεων των εκπαιδευτικών, απευθυνθήκαμε σε εκπαιδευτικούς εν ενέργεια, οι οποίοι εργάζονται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιλέγον, επιλέξαμε να ακουστεί η φωνή εκπαιδευτικών οι οποίοι αποχώρησαν πρόσφατα σε σύνταξη και διαθέτουν αρκετή εμπειρία στο πεδίο, ζητήσαμε την άποψη εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας, διευθυντών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, νέων εκπαιδευτικών αλλά και γονέων. Ο εμπλουτισμός των συνεντεύξεων με αναφορά για καλές πρακτικές από τη συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου κα Χάιτα, προσέδωσε ιδιαίτερη σημαντικότητα αναστοχασμού στα δεδομένα. Τέλος, συμμετείχαν στο δείγμα ένας εκπαιδευτικός ιδιωτικής εκπαίδευσης και δύο φοιτητές, ένας τελειόφοιτος και ένας πρωτοετής, ώστε να έχουμε και μία εικόνα των απόψεων των μαθητών.

Η **ανάγκη** του προβληματισμού και η δέσμευση του ερευνητή για την καταγραφή και συγκέντρωση του υλικού αυτής της διδακτικής έρευνας, της φωνής των εκπαιδευτικών, δεν κατάφερε να διαφύγει από το παιδευτικό ποιον του ρόλου του εκπαιδευτικού. Έτσι με συμμετοχική διαλεκτική, με χρήση κατάλληλων ερωτημάτων και την εξειδίκευση στη διδακτολογία, επιχειρήθηκε η ανάδειξη των οντολογικών στοιχείων που προσδιορίζουν την αντανάκλαση των απόψεων των ενηλίκων "μαθητευόμενων" εκπαιδευτικών και γονέων, στον κριτικό ρεαλισμό και στην κριτική παιδαγωγική (Hudson, 2003).

3.2.2 Τρόπος ανάλυσης των δεδομένων

Είχε σχεδιαστεί να χρησιμοποιηθεί ειδικό λογισμικό για ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων. Σύμφωνα με το διαλεκτικό εμπειρικό ρεαλισμό, τα δεδομένα αυτά θα τροφοδοτήσουν αργότερα κατάλληλο λογισμικό τεχνητής νοημοσύνης για περαιτέρω αξιοποίηση και επεξεργασία. Τα λογισμικά που αξιοποιήσαμε (Antconc (Kotivurova & Petrozavodsk State University, 2020), F4 analyse (Audiotranskription, 2016), DER Google Sheet (*Qcas: Qualitative Coding Assistant for Google Sheets*, n.d.)) βοηθούν στην ταξινόμηση του υλικού, στην εξαγωγή proximity words, στη θεματική ανάλυση και ταξινόμηση με

κατάλληλα χρώματα και κατηγοριοποιήσεις, ώστε στο τέλος να καταφέρουν να αναδειχτούν με προσεκτικότερη ανάλυση και θεματοποίηση τα γεγονότα και τα φαινόμενα, τα οποία κατευθύνουν την έρευνα σε ένα είδος νέας θεμελιωμένης θεωρίας Διαλεκτικού Εμπειρικού Ρεαλισμού και νέες στρωματοποιημένες θεάσεις (Χτούρης et al., 2016).

Με ανάλυση και κριτικό συλλογισμό στη συλλογή δεδομένων, σχεδιάστηκε οντολογικά η θεματική ανάλυση για να αναδείξει τα κοινωνιολογικά Γεγονότα (σύμφωνα με τη θεωρία του Freire), με προβληματισμούς σχετικούς με ερωτήσεις εάν **η εκπαίδευση και το μάθημα αποτελούν ευκαιρία για:**

- Ανάπτυξη θεμάτων και παραστατική οπτικοποίηση των πληροφοριών
- Κοινή εμπειρία και όραμα συνεκπαίδευσης μέσω του διαλόγου ως μορφή επικοινωνίας
- Ενστέρνιση για αξίες όπως αγάπη, ταπεινότητα, πίστη, κριτική σκέψη
- Επίλυση προβλημάτων αυθεντικών καταστάσεων
- Μάθημα προς το συμφέρον των παιδιών
- Επικεντρωμένη κριτική διδασκαλία με ερωτήσεις και απαντήσεις
- Γραμματισμό και εμπειρία σε αυθεντικά περιβάλλοντα μάθησης
- Αντανακλάσεις καθρέφτη εμπειριών μέσα από το πρόβλημα και των προσπαθειών επίλυσής του
- Κοινωνική πραγματικότητα και εξανθρωπισμό μέσω ισότητας για όλους
- Ομάδες επαγγελματικής κοινότητας εκμάθησης με αντικατοπτρισμό συνεργασίας κριτικής σκέψης σε κοινωνικοπολιτικό εκπαιδευτικό έργο, με κοινή οριοθέτηση και οράματα συνεκπαίδευσης

3.3 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η αυθεντική διδακτική σχέση μελετήθηκε στην εκπαιδευτική θεωρία του Paulo Freire, όπου αναπτύχθηκε η κριτική του ανάλυση. Στην έρευνά μας σχεδιάστηκε να αντληθούν ποιοτικά δεδομένα για τις πρακτικές που ακολουθούν οι επαγγελματίες εκπαιδευτικοί σε εκπαιδευτικές μονάδες του Ηρακλείου της δευτεροβάθμιας και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το δείγμα μας οργανώθηκε αρχικά να αποτελέσουν ένα μέρος εκπαιδευτικού συλλόγου Γυμνασίου του Ηρακλείου (10 εκπαιδευτικοί), μια εστιασμένη εκπαιδευτική ομάδα συζήτησης επικεντρωμένη στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δύο συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί, 2 διευθυντές, 2 φοιτητές και 5 γονείς, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ τους και 2 εκπαιδευτικών.

Η αυθεντική διδασκαλία του Freire, χρησιμοποιεί οντολογικές πτυχές για την ερμηνεία της ανθρώπινης πραγματικότητας και της κατασκευής της. Χρησιμοποιώντας αυτή τη θεωρητική βάση μπορούν να αναπτύχθηκαν ερωτήματα, χρησιμοποιώντας την απόρριψη κάθε αντικειμενοποίησης σε δυαδικές οντολογικές θεάσεις, όπου το υποκείμενο γίνεται ταυτόχρονα αντικείμενο.

Επιχειρήθηκε να συλλεχθούν δεδομένα, με την κατασκευή ημιδομημένης συνέντευξης, βάσει “σημειωτικής δικτυακής νοητικής χαρτογράφησης” και οδήγησης, μέσω των παρακάτω ερωτήσεων:

- Πως ο εκπαιδευτικός αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού;
- Πώς την υποστηρίζει στην εκπαιδευτική διαδικασία;
- Πώς αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη σε ένα παιδί με αναπηρία, το οποίο πιθανώς είναι πολύ καλός στη ζωγραφική, αλλά υστερεί στα μαθηματικά;
- Σε τι διαφέρει από ένα υγιές πρότυπο; Ποιο είναι αυτό το πρότυπο;
- Τι προσπάθειες κάνει ο εκπαιδευτικός για να μεταφέρει μια δεξιότητα σε μια άλλη;
- Τι μεθόδους εφευρίσκει;

Με διαλεκτική συζήτηση και κριτικό ρεαλισμό για τη συλλογή δεδομένων (Chtouris et al, 2016) στις ομάδες εστίασης, καταγράφηκαν επίσης τα εξής ερωτήματα:

- Ποιοι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν τις αρχές της κριτικής Παιδαγωγικής.
- Πώς καταφέρνουν άλλοι να αποχωρούν από την τάξη γνωρίζοντας ότι διαιωνίζεται ένα πρόβλημα και δεν παρέχουν καμία λύση;
- Πώς κατάφεραν κάποιοι να αποστρέψουν το βλέμμα και τις τάξεις προς τη «μοναχική διακονία και υστέρηση»;
- Πώς νιώθουν οι γονείς που το παιδί τους δυσκολεύεται να προσαρμοστεί;
- Γιατί οι γονείς παρέχουν εξωσχολικές δραστηριότητες και αισθάνονται ότι τα παιδιά δεν μπορούν να καταστούν δημιουργικά μέλη της κοινότητας, μέσω παροχών μόνον της δημόσιας εκπαίδευσης;

3.3.1 Υποψιασμοί και ιδέες του ερευνητή

Το φαινόμενο που πιστεύαμε ότι θα αναδυθεί, θα αποκαλυφθεί και θα αναδειχθεί, είναι ότι ο αυθεντικός διάλογος του ερευνητή με τον εκπαιδευτικό, επηρεάζει το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία (Πιθανό Φαινόμενο). Αυτή η πράξη πρέπει να ευαισθητοποιήσει την

κοινή διαδικασία μάθησης, ως αναζήτηση ενός κοινού χώρου για ενέργειες, δράση και απόψεις και περιμέναμε ότι θα προσέδιδε πιθανή ευκαιρία δράσης της κοινότητας.

Η υποκειμενική φύση της ανάπτυξης κριτικού γραμματισμού κάθε ενήλικα και η αξιοποίησή του ερευνητή, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία επιχειρημάτων, όπου ο εκπαιδευτικός δεν κατάφερε να αναπτύξει υλικό και να βασιστεί στη δική του γραμμή σχεδιασμού και εκμάθησης ως ενθύμηση των μαθητικών χρονών. Το Γεγονός όπως περιμέναμε αναδείχθηκε κατά την ανάλυση των συνεντεύξεων (Πιθανό Γεγονός).

Οι καταπιεσμένοι υποφέρουν από τη διαίονιση που έχει ενθρονιστεί στην εσώτατη ύπαρξή τους (Πιθανό Φαινόμενο). Διαπιστώνουν ότι χωρίς ελευθερία δεν μπορούν να υπάρξουν πραγματικά. Ωστόσο, αν και επιθυμούν ένα αυθεντικό ον, φοβούνται αυτή την επιθυμία τους (Πιθανό Φαινόμενο). Ο τύραννος της συνείδησης ως η «σύγκρουση», συνίσταται στην επιλογή που πρέπει να κάνουν μεταξύ της απόλυτης ισότητας και της διαίρεσης μεταξύ της αποβολής του τυράννου ή της μη εκδίωξής του, εν μέσω της εκτέλεσης εντολών και της προσωπικής επιλογής, ως ηθοποιών μεταξύ υποκριτικής για ψευδαίσθηση τυραννικής δράσης, μεταξύ έκφρασης γνώμης και ύπαρξης (Πιθανό Φαινόμενο).

3.3.2 Κατασκευή εργαλείου - Μέθοδοι παραγωγής υλικού

Ερωτήσεις ερωτηματολογίου ημιδομημένης συνέντευξης

Βασισμένοι στις «δέκα επιστολές για εκείνους που τολμούν να διδάσκουν» του Freire (Freire, 2005), επιλέξαμε από τις παρακάτω προτάσεις, ερωτήσεις για την κατασκευή της ημιδομημένης συνέντευξης:

- Γνωρίζει ο εκπαιδευτικός ότι η κριτική ανάγνωση των κειμένων και του κόσμου, στα αυθεντικά πλαίσια μάθησης, συντελεί στις εσωτερικές αλλαγές του μαθητή;
- Πώς ενθαρρύνει ο εκπαιδευτικός το μαθητή ώστε κάθε εμπόδιο να το βλέπει ως νέα πρόκληση; Πώς παρακινεί την φαντασία, την περιέργεια και την κριτική σκέψη για την αντιμετώπιση προβλημάτων;
- Η αυθαιρεσία και αλαζονεία μπορούν να αντιμετωπιστούν με τη γνώση;
- Η ταπεινοφροσύνη του να είσαι έτοιμος να διδάξεις και να διδαχθείς με αγάπη την αποδοχή του διαφορετικού και τις δημοκρατικές διαδικασίες, οδηγούν στην ελευθερία, προσφέροντας την αποφασιστικότητα που χρειάζεται για τη λήψη αποφάσεων, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται μαζί με τους μαθητές -πολλές φορές φτάνοντας και στη ρήξη των σχέσεων.

- Η αυτοπεποίθηση είναι απαραίτητο προτέρημα για τον εκπαιδευτικό, ο οποίος πρέπει να αναπτύσσει συνετό και ενεργητικό λόγο, προσφέροντας ένα χαρούμενο, ευτυχισμένο σχολείο, που οδηγεί τον μαθητή καθημερινά σε μία περιπέτεια και το οποίο διδάσκει στον εκπαιδευτικό, να υπερασπίζεται τα δικαιώματα της ελευθερίας της κριτικής, της βελτίωσης συνθηκών άσκησης του εκπαιδευτικού έργου και του δικαιώματος της επιμόρφωσης του δασκάλου.
- Η ενδεδειγμένη στάση του εκπαιδευτικού είναι η ειλικρίνεια και η αντιμετώπιση του φόβου με θάρρος. Η παρατήρηση και καταγραφή της τάξης, βοηθά στην κατανόηση της πολιτισμικής ταυτότητας και της φαντασίας για τη ζωή;
- Η κυριότερες αρετές του εκπαιδευτικού είναι: η συνέπεια και η διδασκαλία της λογοδοσίας, το δικαίωμα της αμφισβήτησης του μαθητή και η ταπεινότητα του δασκάλου.
- Η έλλειψη πειθαρχίας γιγαντώνει το φόβο και στέκεται απέναντι στην ελευθερία.
- Η γνήσια παιδεία μάχεται τη στρεβλή άποψη ότι, κάθε τι διαφορετικό είναι κατώτερο.
- Είμαστε όντα με την ικανότητα της ταυτόχρονης σχέσης αντικειμενοποίησης και υποκειμενοποίησης μας στη συναναστροφή μας με τους άλλους, δημιουργώντας την ιστορία σε ένα πλαίσιο που και αυτή αενάως μας ξαναδημιουργεί.
- Ξεκινώντας από ένα θεωρητικό πλαίσιο, πρέπει συχνά να αποστασιοποιούμαστε και να σκεφτόμαστε την πράξη έξω από αυτό. Η έλλειψη ευθύνης και η ανομία δείχνει ασέβεια για τον άλλο. Η ισορροπία μεταξύ εξουσίας και ελευθερίας δείχνει την υγιή πειθαρχία, η οποία βασίζεται σε ισονομία, καταστρώντας τους μαθητές σκεπτόμενες προσωπικότητες και τους εκπαιδευτικούς παραγωγικά υποκείμενα του νοήματος της γνώσης κάθε διδακτικού αντικειμένου, σε μία κατάκτηση ήδη γνωστών θεάσεων.
- Η ιδιότητα του πολίτη είναι κατάκτηση αγώνα, ενός υπεύθυνου, έντιμου και συνεπούς ατόμου.
- Η λογοδοσία στο ζήτημα της προσφοράς και στην ιδιότητα του πολίτη, δείχνει σεβασμό στους μαθητές.

Τελικά καταλήξαμε στον παρακάτω **οδηγό ημιδομημένης συνέντευξης**, μετά από δοκιμές σε 2 ομάδες εστίασης, ανατροφοδοτώντας διορθωτικά τον οδηγό:

1. Πως ο εκπαιδευτικός αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού;
2. Πώς την υποστηρίζει στην εκπαιδευτική διαδικασία;
3. Πώς αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη σε ένα παιδί με αναπηρία, το οποίο πιθανώς να είναι πολύ καλός στη ζωγραφική, αλλά να υστερεί στα μαθηματικά;
4. Σε τι διαφέρει από ένα υγιές πρότυπο; Ποιο είναι αυτό το πρότυπο;

5. Τι προσπάθειες κάνει ο εκπαιδευτικός για να μεταφέρει μια δεξιότητα σε μια άλλη; Τι μεθόδους εφευρίσκει;
6. Ποιοι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν τις αρχές της κριτικής Παιδαγωγικής.
7. Πώς καταφέρνουν άλλοι να αποχωρούν από την τάξη γνωρίζοντας ότι διαιωνίζεται ένα πρόβλημα και δεν παρέχουν καμία λύση;
8. Πώς κατάφεραν κάποιοι να αποστρέφουν το βλέμμα και τις τάξεις προς τη «μοναχική διακονία και υστέρηση»;
9. Πώς νιώθουν οι γονείς που το παιδί τους δυσκολεύεται να προσαρμοστεί;
10. Γιατί οι γονείς παρέχουν εξωσχολικές δραστηριότητες και αισθάνονται ότι τα παιδιά δεν μπορούν να καταστούν δημιουργικά μέλη της κοινότητας, μέσω μόνον της δημόσιας εκπαίδευσης;

3.3.3 Περιγραφή Μεθόδου

Η ανάλυση και η συλλογή των δεδομένων ακολούθησε την κριτική ερμηνευτική στο ερευνητικό αυτό παράδειγμα. Απορρίψαμε τον επιστημονικό σχετικισμό και αντικρούσαμε την θετικιστική μόνον προσέγγιση. Επιλέξαμε ένα αντιθετικιστικό παράδειγμα με αναστοχαστικές επαγωγικές και παραγωγικές προσεγγίσεις, διότι ο κοινωνικός κόσμος δεν υπόκειται σε ίδιες μεθόδους έρευνας με το φυσικό κόσμο. Απορρίπτοντας τον εμπειρισμό, προσπαθήσαμε να εδραιώσουμε ένα σημαντικό πλαίσιο που θα επικεντρώνεται στις ερμηνείες, στην οντολογία και στις κοινωνικές δράσεις των ανθρώπων, με τους οποίους αναλαμβάνεται η δράση στο πεδίο. Η εφαρμογή ενός ερμηνευτικού παραδείγματος για την κατανόηση των δεδομένων, με προσέγγιση σε βάθος αναλύσεις και στρωματοποιήσεις γεγονότων και φαινομένων έλαβαν υπόψιν το αποτέλεσμα κάθε φορά, επιτρέποντας στην αναγνώριση της υποκειμενικής εγκυρότητας και διωποκειμενικότητας με τις διαφορετικές δηλώσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα. Η ανάλυση οντολογικού δικτύου ως προσπάθεια κατανόησης και ισχυροποίησης μιας σταθερής μεθόδου, στοχεύει να αποδομήσει τα δεδομένα πριν την εφαρμογή της ανάλυσης ομιλίας, αφού η προσπάθεια ανάπτυξης οποιασδήποτε θεωρίας συνομιλεί με το πεδίο δράσης. Λόγω της ιδιότητας του εκπαιδευτικού, οι πληροφορίες που έδωσαν οι συνεντευξιαζόμενοι ήταν αναμενόμενες και έγινε μεγάλη προσπάθεια να μην επηρεαστεί η κρίση από την εμβάπτιση της κουλτούρας της πρακτικής του γραμματισμού των εκπαιδευτικών. Η αξιοποίηση των σπουδών στην θεωρία και στην πράξη της διδακτικής βοήθησαν τον ερευνητή να αντιληφθεί τις στρεβλές θεάσεις

και απόψεις των συναδέλφων και να επιστρέψει αναστοχαστικά, αντι-λογικά και διαδραστικά στην συνέντευξη, προσπαθώντας να αναπτυχθεί ένα κοινωνικο-γνωστικό κενό το οποίο πιθανά να αλλάξει τη συμπεριφορά ή να προσδώσει νέες άγνωστες στρωματοποιήσεις της αντίληψης που ούτε και οι ίδιοι να έχουν σκεφτεί έως τώρα. Η κατασκευή της πραγματικότητας κατά τη χρήση των ημιδομημένων ποιοτικών συνεντεύξεων ήταν συμβατή με ένα συνολικό ποιοτικό παράδειγμα σε ένα ερευνητικό πλαίσιο που αξιοποιείται στη θεμελιωμένη έρευνα (McNamara & Rayasidamu, 2007).

Οι αφηγήσεις και οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών στη ροή του λόγου αποτέλεσαν αντικείμενο της ανάλυσης. Αρκετοί από αυτούς παρήγαγαν λόγο με περιεχόμενο και σταθερή ροή χωρίς να ενδιαφέρονται για τη σημειολογία. Όμως η θεωρία που ερευνά τη σχέση μεταξύ γνώσης και σημείων βοήθησε να αναλυθούν τα κείμενα κυριολεκτικά και όχι ως σημαίνοντα και συμβολισμών ή συμβολικών δραστηριοτήτων. Αργότερα κατά την ανάλυση και την οντολογία -στην προσπάθεια εδραίωσης και σύνδεσης με τη θεωρία- αναδύθηκαν πρακτικές και οντολογίες οι οποίες μελετήθηκαν υπό τη θεωρία σημαντικών κοινωνιολόγων όπως ο Adorno. Η επιστροφή ξανά στα δεδομένα ως στοιχείου αντανakλαστικότητας στο σχεδιασμό του ερευνητικού παραδείγματος χρησιμοποιήθηκε ως αναπόσπαστο στοιχείο διότι μας ενδιέφερε η ποιοτική ερευνητική διαδικασία που θα οδηγήσει στη δράση και στον προβληματισμό, στην κατανόηση του ερευνητή για τον άρρηκτα συνδεδεμένο κοινωνικό κόσμο τον οποίο ερευνά. Η επέκταση της κατανόησης και του κοινωνικού κόσμου ενός πεδίου που έχει ερμηνευθεί από τους ανθρώπους και τις πράξεις, προσδίδει διπλή ερμηνεία και ενδιαφέρουσα ερμηνευτική καθώς γίνεται σημαντική για την έρευνα όπως ισχυρίστηκε ο Habermas. Η ερευνητική ανάλυση της εμπειρίας ως ανακλαστικότητα μέσω της οποίας ο επαγγελματίας εκπαιδευτικός-ερευνητής συμπλέει μεταξύ θεωρίας και πράξης, συμπλέκει μια αυτοβιογραφική οικεία αφήγηση, καθώς αποκαλύπτει ένα φαινόμενο υπό έρευνα. Η στοχαστική αυτή γραφή βοήθησε στο διάλογο ο οποίος λόγω της φύσης ανέδειξε την ύπαρξη και την ενημέρωση περί των τεκταινομένων στη δραστηριότητα και στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.

Ο ερευνητής υιοθέτησε ένα ερευνητικό παράδειγμα βασισμένος στην επιστημονική εγκυρότητα αναγνωρίζοντας ότι οι υποθέσεις, οι εμπειρίες και η υποκειμενικότητά του, αποτελούν τη βασική πηγή χρώματος στον καμβά που ερευνά και τη συγκολλητική ουσία για την ανάληψη δράσης. Η προσπάθεια ανάδειξης της ευαισθησίας στο θεωρητικό πλαίσιο των ερευνών, συνδέεται με το επιχείρημα της αντανakλαστικότητας των απαντήσεων των συμμετεχόντων. Η κατανόηση κατάφερε την ενιαία θέαση μιας δίτιμης λογικής και επέτρεψε στους εκπαιδευτικούς να αναδείξουν γεγονότα, προβληματισμούς και να συνομιλήσουν

αναλόγως με το μορφωτικό υπόβαθρο και τις σχέσεις που έχουν χτίσει στο πεδίο. Η διατύπωση των ερωτήσεων ήταν μία προσπάθεια αναπαράστασης της στάσης του Freire απέναντι στον “ιδανικό μαθητή” και στη σχέση του εκπαιδευτικού της απελευθερωτικής αγωγής (Giroux, 2010).

3.3.4 Πηγές δεδομένων

Επιχειρήσαμε να συλλέξουμε αρχικά δεδομένα, κατασκευάζοντας ημιδομημένη συνέντευξη, αξιοποιώντας τις οντότητες εκπαιδευτικός-γονέας-μαθητής. Ως προς το ρόλο του εκπαιδευτικού διαπιστώσαμε ότι έχει αξία η μελέτη των απόψεων των νέων εκπαιδευτικών εκπαιδευτικών της τάξης και της δράσης, των συνταξιούχων εκπαιδευτικών που μόλις αποχώρησαν, των εκπαιδευτικών που βρίσκονται κοντά στη σύνταξη, αλλά και συναδέλφων οι οποίοι εργάζονται στη σκιάδη παραπαιδεία και εκπαίδευση. Η αξία του λόγου των τελευταίων ανέδειξε σημαντικά προβλήματα τα οποία επιβεβαίωσαν οι συνεντεύξεις με γονείς. Οι γονείς, οι οποίοι ήταν ταυτόχρονα εκπαιδευτικοί, απέφυγαν αρχικά να απεκδυθούν του ρόλου του καταπιεστή γονιού, ο οποίος επιθυμεί μέσω της επαγγελματικής και μαθησιακής πορείας του παιδιού του την κοινωνική καταξίωση και θέαση του στο εκπαιδευτικό συνδικάτο.

Ο αυθεντικός διάλογος του ερευνητή με τον εκπαιδευτικό, επηρέασε το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία, διότι επιστρέψαμε αναστοχαστικά σε αναζήτηση στοχευμένων παρατηρητών και εκπαιδευτικών οι οποίοι θα μπορούσαν να αναδείξουν περισσότερο τα φλέγοντα ζητήματα και θέματα που τέθηκαν. Επιπλέον αναρωτηθήκαμε κατά την επιλογή του δείγματος για την διάθεση ανάληψης δράσης των εκπαιδευτικών, της συμμετοχικής σύμπλευσης αντιμετώπισης της πραγματικότητας και παραδοχής για ανάγκη δράσης. Αυτή η πράξη πρέπει να ευαισθητοποιήσει την κοινή διαδικασία μάθησης, ως αναζήτηση ενός κοινού χώρου για ενέργειες, δράση και απόψεις.

Η επίδραση στην ανάπτυξη ποιοτικού εκπαιδευτικού υλικού και προγραμμάτων σπουδών στα οποία οι εκπαιδευτικοί θα αποφασίζουν για τη μοίρα τους, συμπίπτει με το κίνητρο των μαθητών να μάθουν, και παρέχει ένα μαθησιακό πλαίσιο για τη απελευθερωτική παιδαγωγική. Το άνοιγμα του πλαισίου μακροπρόθεσμα μπορεί να προσδώσει στον εκπαιδευτικό κατανόηση και προσδιορισμό. Το όραμα της απαραίτητης δέσμευσης και συμμετοχής όλων των μαθητών που θα επηρεάζουν θετικά το μάθημα προς την κριτική εκπαίδευση και θεωρία, στην κατανόηση της αντανάκλαστικής πρακτικής ως φιλοσοφικής εξέτασης στάσεων προκαταλήψεων και πεποιθήσεων, μπορεί να σχηματίσει μία εκπαιδευτική σχέση και να παρέχει κατανόηση των μεθοδολογικών και πρακτικών

επιπτώσεων στην εκπαίδευση, με χρήση της αφήγησης, ως αποκάλυψης της ταυτότητας των εκπαιδευτικών (Spreide, 2006).

3.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η θεωρία του κοινωνικού εαυτού και η ταξινόμηση στρωμάτων: ανθρώπινο κεφάλαιο, κοινωνικό κεφάλαιο, οικονομικό κεφάλαιο, και πολιτισμικό κεφάλαιο, βοήθησε στην ταξινομία των ερωτήσεων των ημιδομημένων συνεντεύξεων. Η εξεύρεση του δείγματος έγινε εύκολα λόγω της επαγγελματικής ιδιότητας του ερευνητή.

Όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα που ακολουθήσαμε, αρχικά σχεδιάστηκε η δομή της έρευνας και το πλαίσιο βηματισμών. Μετά από βιβλιογραφική αναζήτηση των κατάλληλων οντοτήτων ξεκίνησε η πρώτη συγγραφή του προσχεδίου. Ακολούθησαν συνεντεύξεις και οι απομαγνητοφωνήσεις τους. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της καλλιτεχνικής δράσης θα προσέδιδε πιθανά νέα δεδομένα, τα οποία θα αναλύονταν συνολικά και αναστοχαστικά ως αποτίμηση της πορείας. Ακολούθησε η συγγραφή της έρευνας και ο εμπλουτισμός με τα νέα δεδομένα από τη διάδραση της καλλιτεχνικής δράσης. Στο επόμενο στάδιο, μετά τις διορθώσεις της έρευνας, θα ακολουθήσει, επίδειξη της μεθόδου θεματικής ανάλυσης στους συμμετοχτές και η συμπλήρωση υλικού στην ιστοσελίδα τεχνητής νοημοσύνης. Τέλος η εργασία θα παρουσιαστεί στην τριμελή επιτροπή με το εργαλείο θεματικής ανάλυσης και τον αλγόριθμο που θα έχουμε αναπτύξει και εμπλουτίσει, διαλεκτικού εμπειρικού ρεαλισμού και τεχνητής νοημοσύνης (CRAIA: Critical Realism Artificial Intelligence Analysis).

3.4.1 Δυσκολίες και προβλήματα της έρευνας

Οι συνεντευξιαζόμενοι ενημερώθηκαν για τους σκοπούς της έρευνας, τις θεματικές τις οποίες θα αναπτύσσαμε και τους στόχους. Η καταγραφή και η ηχογράφηση έγινε με τη σύμφωνη γνώμη τους και με την υπογραφή συμφωνητικού μεταξύ ερευνητή και συνεντευξιαζόμενου. Η δέσμευση διάδοσης και δημοσιοποίησης του εξαγόμενου υλικού, συνέβη με τη σύμφωνη γνώμη τους για την αποδοχή των όρων του ερευνητικού πρωτοκόλλου.

Ωστόσο λόγω της πανδημίας και των συνθηκών υγειονομικής ασφάλειας, η πίεση λόγω των καταστάσεων δεν προσέφερε ιδιαίτερο προσοδοφόρο πλαίσιο και έδαφος για την επιτέλεση των συζητήσεων σε εστιασμένη ομάδα. Ωστόσο από τις δύο προβλεπόμενες συνεντεύξεις επιτεύχθηκε πλήρως η καταγραφή της μίας εκ των δύο. Στη δεύτερη υπήρχαν διακοπές της συζήτησης λόγω τηλεφώνων, αφού οι συνεντευξιαζόμενοι παράλληλα

ασκούσαν και τα διοικητικά τους καθήκοντα. Οι ερωτήσεις στις 2 εστιασμένες ομάδες βοήθησαν να αναδυθούν νέα ερωτήματα για τον ημιδομημένο οδηγό συνέντευξης και να διορθωθούν κάποια άλλα που φάνηκε να δυσκολεύουν ως προς τη σαφήνεια.

Η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίσαμε εντοπίζεται στη διαφορετική θέαση και στις προσωπικές θεωρίες των εκπαιδευτικών. Αναμένουμε ότι μετά την δημοσιοποίηση και έκθεση των αποτελεσμάτων ο ερευνητής να επιστρέψει αναστοχαστικά και να συγκεντρώσει νέα δεδομένα τα οποία θα αφορούν σε βελτιωτικές πρακτικές, αφού η εμπλεκόμενη κοινότητα θα καταφέρει να διαδώσει την μέθοδο με τη δημοσιοποίηση καλών πρακτικών, και οργανώσεων σύμπλευσης και ανάδειξης των προβλημάτων της καταπιεστικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, μπορούμε να αναφέρουμε κάποια “τραύματα” που αναδύθηκαν, αλλά δεν μελετήθηκαν όλα στη συγκεκριμένη έρευνα, αφού κρίνονται ως γνωστά και καταγεγραμμένα κοινωνικά φαινόμενα.

Τραύματα που εμφανίσθηκαν:

- Η ανασφάλεια των γονέων στο φετίχ της προσφοράς βέλτιστης εκπαίδευσης στο καπιταλιστικό κράτος
- Η ανασφάλεια των εκπαιδευτικών και οι φόβοι ανεπάρκειας του εκπαιδευτικού έργου τους απέναντι στο σύστημα αξιολόγησης
- Η καταπίεση των γονέων που πληρώνουν για την στοιχειώδη εκπαίδευση και απαιτούν παροχή ποιότητας με “εγγύηση αποτελεσμάτων”
- Η καταπίεση των μαθητών που “δεν γνωρίζουν και δεν έχουν δικαίωμα να ομιλούν”
- Το κυνήγι τυπικών προσόντων και η ηγεμονική ιεραρχία της ηγεσίας της εκπαίδευσης
- Η ελευθερία λόγου και δράσης των εκπαιδευτικών υπό των “ψευδεπίγραφων” αναφορών στο καθεστώς του αναλυτικού προγράμματος σπουδών

3.4.2 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογία της έρευνας

Μπορούμε να αναφέρουμε ότι, δεν υπήρξαν ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας ούτε απαιτήθηκε έγκριση από την επιτροπή βιοηθικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Γ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1 Βηματισμοί της ανάλυσης - Πρώτοι προβληματισμοί

Στη συγκεκριμένη μεθοδολογία ακολουθήσαμε συστηματική, αναδυόμενη και κονστρουκτιβιστική προσέγγιση, ως διαφορετικά είδη θεμελιωμένης θεωρίας (Creswell, 2014). Επιστρέφοντας στα δεδομένα, ενσωματώνοντας σχολιασμούς (memo), αναπτύσσοντας προβληματισμούς για την επιστροφή στα ερευνητικά δεδομένα και στη θεωρία, για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, ενσωματώθηκαν όλα στο σώμα του κειμένου ανάπτυξης (ή στο παράρτημα), όπως αρκετά σχέδια συμμετοχικής παρατήρησης PAR μέσω της τέχνης προβλέπουν (Doucet et al., 2021; Kunt, 2020; Santamarina-Campos et al., 2017).

Έχοντας ολοκληρώσει την έρευνα και συγκεντρώνοντας τα πρώτα δεδομένα, αναστοχαστήκαμε έναν ερευνητικό σχεδιασμό σύμφωνα με τους παρακάτω βηματισμούς: Το πλαίσιο της εργασίας είναι η μελέτη της αυθεντικότητας στο χώρο του σχολείου και στο χώρο των εκπαιδευτικών. Ο στόχος των συνεντεύξεων ήταν να ερευνηθεί:

- κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν την αυθεντική διδασκαλία;
- πώς αντιλαμβάνονται τα πράγματα;
- τι είναι αυτό που τους βοήθησε να κάνουν έναν αναστοχασμό στο θέμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας;
- πώς κάποιοι με καλές πρακτικές καταφέρνουν και προσπαθούν να παρέχουν μία αυθεντική πορεία στην εκπαίδευση, δηλαδή πώς “παλεύουν” με την εκπαίδευση και ποιοι είναι αυτοί που σε μεγάλο βαθμό έχουν αλλοτριωτική και καταπιεστική συμπεριφορά, ενώ άλλοι εφαρμόζουν κριτική απελευθερωτική παιδαγωγική;
- τελικά, ποιά είναι η πραγματικότητα στο σχολείο, πώς κατάφεραν να την κάνουν πιο αυθεντική και πιο δημιουργική;

Ακολουθώντας τη θεωρία του Freire για την κριτική παιδαγωγική προβληματιζόμαστε: πώς καταφέρνει ο εκπαιδευτικός παρότι αναγκάζεται να τους διδάξει σε τυπική εκπαίδευση με παραλείψεις και σωρεία προβλημάτων; πώς το κάνει; πώς θα λύσει το πρόβλημα και θα δημιουργήσει μία αυθεντική εκπαιδευτική εμπειρία; Πώς γίνεται αυτό; εμφανίζεται στις συνεντεύξεις το φαινόμενο ότι η εκπαίδευση δεν έχει τέτοιο απελευθερωτικό χαρακτήρα;

Το πρόβλημα είναι να βρούμε σε αυτά που λένε οι εκπαιδευτικοί, ότι δεν χρησιμοποιούν την αυθεντική εκπαίδευση.

- Που το καταλαβαίνουμε αυτό στις συνεντεύξεις;

- Με την παρατήρηση και τη συνέντευξη δημιουργείται μία διάδραση μαζί τους και οδηγούνται να καταλάβουν τι συμβαίνει και πως θα λύσουν αυτό το πρόβλημα;
- Ποιοι είναι αυτοί που το έχουν λύσει;
- Πώς το λύνουν κάποιοι, κι άλλοι που δεν το λύνουν γιατί το αποφεύγουν;

Προσπαθούμε να απαντάμε στο ερώτημα **ποιοι, πώς, γιατί και γιατί όχι κάποιοι άλλοι**.

Το φαινόμενο που ελλοχεύει είναι να δούμε τι συμβαίνει. Παλιότερα στην εκπαίδευση χρησιμοποιούσαν το ξύλο... όπως αναφέρθηκε στις συνεντεύξεις...

- Τους “δέρνουν” τώρα οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί; πιέζουν τα παιδιά;
- Τι κάνουν αυτοί οι άνθρωποι; πώς φέρονται στο σχολείο;

Οι ερωτήσεις μας αφορούσαν κάποια μοτίβα. Το μοτίβο των ερωτήσεων που χρησιμοποιήθηκε στηρίχθηκε στη θεωρία του Freire, και αναδεικνύεται μέσα από την βιβλιογραφική οντολογική αναδίφηση και την εφαρμογή των ποιοτικών μεθόδων.

Αρκεί λοιπόν να αναζητήσουμε τι συμβαίνει.

- Τι κάνουν οι εκπαιδευτικοί; Ποια είναι τα μοτίβα των ερωτημάτων που τέθηκαν στις συνεντεύξεις; Αναδεικνύονται επαναλαμβανόμενα μοτίβα, γεγονότα, φαινόμενα, στα αποτελέσματα;

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η σκέψη του Foucault;

- Ποιοι είναι αυτοί που τα καταφέρνουν; (Φαίνεται να είναι αυτοί που νοιάζονται και συνεργάζονται. Ο Foucault θέτει μια αναλυτική προοπτική για ιστορικά κυρίαρχες, αλλά θεμελιωδώς αμφισβητούμενες μορφές κοινωνικών χρονοκαθεστώτων, που ευθύνονται ιδιαίτερα για ενδεχόμενες ρήξεις, σιωπηλές συνέχειες και δομημένα από την εξουσία πλαίσια ανάδυσής τους) (Portschy, 2020).
- Έχουν βρει πρακτικές οι εκπαιδευτικοί ώστε να είναι κοντά στα παιδιά;

Η απελευθερωτική εκπαίδευση ελευθερώνει τον άνθρωπο και τον κάνει πιο κριτικό.

- Χρησιμοποιείται στο σχολείο αυτό σήμερα και αυτοί που έχουν βρει τρόπους να προσεγγίζουν τα παιδιά με την τέχνη για ποιο λόγο το κάνουν; (Οι περισσότεροι απάντησαν ότι δεν μπορούν στη ρουτίνα: να υπάρχουν τόσα χρόνια στο σχολείο επαναλαμβάνοντας τα ίδια πράγματα και τις ίδιες πρακτικές και διδακτικές σε ένα δυναμικό πεδίο που τα παιδιά αλλάζουν).
- Περί της εξουσίας της γνώσης υπάρχουν εκπαιδευτικοί που την αμφισβητούν οι ίδιοι; Φαίνεται στις συνεντεύξεις; (Υπάρχουν άλλοι εκπαιδευτικοί που έχουν αυτή την εξουσία και με έναν απλό μισθό ταλαιπωρούν τους μαθητές με την εξουσία της γνώσης. Κάποιοι αμφισβητούν την εξουσία της γνώσης και κάποιοι Όχι. Τι θα γινόταν αν η σκέψη απελευθερωνόταν από την κοινή λογική και αποφάσιζε να

σκεφτεί μόνο στο ακραίο σημείο της μοναδικότητάς της; Τι θα γινόταν αν η σκέψη άσκησε άτακτα την προκατάληψη του παράδοξου, αντί να αποδέχεται αυτάρεσκα την υπηκοότητά της στη δόξα; Τι θα γινόταν αν το υποκείμενο σκεφτόταν τη διαφορά διαφορετικά, αντί να αναζητήσει τα κοινά στοιχεία που κρύβουν τη διαφορά;) (Keenan, 1987).

- Μπορεί να βρεθούν οι περιπτώσεις στις οποίες έχει εγκατασταθεί μία αυθεντική παιδαγωγική κατάσταση; (Εικάζεται ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν αλγοριθμικά βήματα για τη λύση προβλημάτων, καθώς δεν μπορεί να επαναληφθεί η ίδια πρακτική για να αντιμετωπίσει τα ίδια προβλήματα).
- Μπορεί ο εκπαιδευτικός να σκεφτεί παρόμοιες λύσεις σε ένα μοτίβο λύσεων; (Αυτό πιθανά να μας ενδιαφέρει μακροπρόθεσμα. Παραδείγματος χάρη σε ένα σχολείο ο μαθητής παίρνει το μήνυμα του και ανταποκρίνεται, σε ένα άλλο δημιουργείται μία ομάδα και κάνει κάτι πιο δημιουργικό, σε ένα άλλο με μία μεγάλη σύγκρουση δημιουργείται ακόμη μεγαλύτερη σύγκρουση και προσπαθούν να εντοπιστούν νέες καταστάσεις).
- Υπάρχει αυτοματισμός ώστε να γίνει ενδεδειγμένη αλγοριθμική λύση;

Μέσα από τις συνεντεύξεις μπορούμε να δούμε:

- παραδείγματα που ένα μεγάλο μέρος της εκπαίδευσης δεν είναι θετικό;
- ερωτήματα και αποτελέσματα για μή αυθεντικές καταστάσεις;
- αποτελέσματα για αυθεντικά παραδείγματα;
- πώς σκέφτονται οι εκπαιδευτικοί;
- τι προβλήματα αντιμετωπίζουν;
- τι τρόπους διαφυγής από τον εσωτερικό εγκλεισμό της αλλοτρίωσης εφευρίσκουν;
- Πώς ξεπερνούν την τυφλότητα και ξεκλειδώνουν το βλέμμα προς την τέχνη ή μέσω της τέχνης;

Στα αποτελέσματα ακολουθούν οι απαντήσεις συνολικά ως αποτίμηση του ερευνητή. Επιπλέον αναφέρονται κάτω από τις παραγράφους της συνέντευξης -ως κωδικοποίηση- τα δύο πρώτα αρχικά γράμματα του συνεντευξιζόμενου και ο αριθμός παραγράφου παραδείγματος χάρη AB14

Πίνακας 1. Codebook Keys αρχικής αναζήτησης λέξεων-κλειδιών σημαίνοντα λόγου στις συνεντεύξεις

Code	numbers_coding
Ορισμός κλειδιά	1
Παράμετροι, υποθέσεις και συζήτηση	2
Θεωρία	3
Μεθοδολογία	4
Αποτελέσματα	5
Συμπεράσματα	6
Τι (Γεγονός)	7
Πώς (Δομές)	8
Γιατί (φαινόμενο, δομές και μηχανισμοί)	9
Ευκαιρία και πεδίο Δράσης	10
Ανθρώπινο Κεφάλαιο	11
Κοινωνικό Κεφάλαιο	12
Οικονομικό Κεφάλαιο	13
Πολιτιστικό Κεφάλαιο	14

Πίνακας 2. Κωδικοί Δεδομένων Codebook Data

Απάθεια Ψυχικό γήρας	21
Επίλυση προβλήματος	22
Σχεδίαση Έργου	23
Μάθημα στα σημαντικά	24
Αυθεντική Μάθηση και Αξιολόγηση	25
Προσωπική θεωρία	26
Προβλήματα στην εκπαίδευση	27
Προσωπικά προβλήματα	28

Οικονομικές σχέσεις	29
Προσωπική εξέλιξη και σπουδές	30

Πίνακας 3. Κωδικοί γεγονότων Codebook Facts

Υποκειμενική αφήγηση Προσωπικής θεωρίας	101
Μαθητικά χρόνια, επιχειρήματα και Στρατηγικές	102
Παιδαγωγικές αξίες και αυθεντικοί μετασχηματισμοί	103
Ανθρωπισμός ως Μέσο Παιδαγωγικής διαλεκτικής	104
Κριτική οριοθέτηση σε επαγγελματικές κοινότητες δράσης	105
Σχέσεις εξουσίας	106

Πίνακας 4. Κωδικοί φαινομένων Codebook Phenomena

Αυθεντικός διάλογος ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία	121
Διαιώνιση ενθρονισμού εσώτατης ύπαρξης	122
Φόβος επιθυμίας Ελευθερίας και συγκρούσεων	123
Ψευδαίσθηση Γνώμης και ύπαρξης ως προς την τυραννική δράση	124

4.2 Ανάλυση

Ως προς τα ερωτήματα ακολουθήσαμε την κωδικοποίηση σύμφωνα με τους παραπάνω πίνακες για τα δεδομένα, τα γεγονότα (Τί συμβαίνει), τις δομές (Πώς συμβαίνει) και τα φαινόμενα (Γιατί συμβαίνει - δομές και μηχανισμοί).

4.2.1 Codebook Data - Δεδομένα

1. Πιο συγκεκριμένα στην εφαρμογή που ανέπτυξε ο ερευνητής (Εικόνα 2. GS1-DER cgas Google sheet) ως προς το πρώτο ερώτημα (Ερώτημα 1) Εάν η εκπαίδευση που παρέχεται είναι ελευθεριακή με σειρά σημαντικότητας 24, 23, 22, πληκτρολογήσαμε στην 1η στήλη τους αριθμούς 24 23 22 και αυτομάτως δημιουργήθηκε ο λεκτικός κωδικός: “Μάθημα στα σημαντικά, Σχεδίαση Έργου, Επίλυση προβλήματος”. Αυτό βοήθησε τον ερευνητή να έχει μία περιγραφική κωδικοποίηση στην οποία

συμπλέκονται διαφορετικές κατηγορίες κωδικών, γεγονός που μπορεί να προσδώσει θέαση για ανώτερες στρωματοποιήσεις ανάλυσης και αντιληπτικής ανάγνωσης των δεδομένων, των γεγονότων, των δομών και των φαινομένων πιο κάτω αργότερα. Στο συγκεκριμένο ερώτημα μελετήσαμε ως προς το ανθρώπινο κεφάλαιο (ΑΚ), το κοινωνικό (ΚΚ), το οικονομικό (ΟΚ) και το πολιτισμικό (ΠΚ), λέξεις-κλειδιά στις οποίες στηριχθήκαμε για να αναπτύξουμε μία επαγωγική δυναμική προς τη θεωρία που θα επέστρεφε ανατροφοδοτικά την εμπειρία νέας βιβλιογραφικής ανασκοπήσεως για τον ερευνητή. Έτσι οι κωδικοί 11,12,13,14 αντιστοιχούσαν στις τέσσερις κατηγορίες κεφαλαίων που προαναφέρθηκαν ΑΚ, ΚΚ, ΟΚ, ΠΚ.

2. Ως προς το ερώτημα ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας των μαθητών (Ερώτημα 2) με παροχή τρόπων διδασκαλίας μάθησης στα σημαντικά ενδιαφέροντα των μαθητών, με αυθεντικά παραδείγματα μάθησης, οι κωδικοί κατά σειρά σπουδαιότητας 25, 24, 23, 22 αντιστοιχίστηκαν στα δεδομένα και προσέφεραν περιγραφικές αξιολογήσεις για τον επόμενο βηματισμό.
3. Για τους τρόπους με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν αυθεντική πορεία μάθησης (Ερώτημα 3) αντιστοιχίστηκε ο κωδικός 26
4. Για τα προβλήματα που οι εκπαιδευτικοί συναντούν (Ερώτημα 4), κατά σειρά προτεραιότητας οι κωδικοί 27, 28, 29, 21
5. Για τις λύσεις που εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί για τα προβλήματα που συναντούν στο σχολείο (Ερώτημα 5) οι κωδικοί 22, 23
6. Για τους τρόπους αποφυγής του εσώτατου εγκλεισμού λόγω του επαγγέλματος ή λόγω άσκησης εξουσίας (Ερώτημα 6) αντιστοιχίστηκε ο κωδικός 30

DER qcas Qualitative coding template

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Εισαγωγή Μορφή Δεδομένα Εργαλεία Επεκτάσεις Βοήθεια Coding Assistant Η ΤεΛευ

100% \$ % .0 .00 123 Arial 10 B I U A

Parent Theme	Parent Theme	Facts	Phenomen	Responses
Απάθεια Ψυχικό γήρας,Αυθεντι	Απάθεια Ψυχικό γήρας	Ανθρωπι ισμός ως Μέσο Παιδαγ ωγικής διαλεκτι κής	Αυθεντικός διάλογος ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία	ΕΑ20: Ναι απόλυτα Κωστή να σου πω κάτι Εγώ φέτος πήρα πάρα πολλές ώρες δεξιότητες καταλαβαίνεις γιατί τις δηλαδή ήθελε να μου τις δώσεις τις δεξιότητες γιατί ήξερε ότι θα έκανα διάφορα πράγματα και κάνουμε απαιτητα τώρα μου θύμιζε αυτό που ξεκίνησα εγθές ξέρω γω Και τους έλεγα σε ένα τμήμα . η κουβέντα έχω μπορεί να Ξε βλέπω και πως χτυπάει η καρδιά του Τμήματος Πίος να στο πω . Δεν θα το πάω ντε και καλά εκεί που θέλω να π και θα βγάλω κάτι από και που θα το πάνε τα παιδιά . Λοιπόν έγινε μία απίστευτη κουβέντα γιατί κάποιοι καταλάβ ηγνάνανε στη φάση το ότι πόσο άξια είναι στο να τα τραμπούκίζουν όχι μόνο μονομηλικοί τους αλλά και δασκαλε μεγαλύτερη τους και τα λοιπά . Τέλος πάντων βγήκα έξω και ξανά μπήκα και τα έβαλα με έναν που είχε το πόδι τσ Απλάς έξω από το θρανίο και το είχε τεντάσει στο διάδρομο . Και μπήκα μέσα λοιπόν είχα πολύ σοβαρό ύφος κε το έβλεπες Και άρχισα και του φώναξα! Και είχανε πάθει πανικό όλα έτσι ... Δευτέρα γυμνασίου με ξέρουν από πέ και ότι δεν κάνω τέτοια ότι δεν δίνω αποβολές . Αυτό η τιμωρία είναι ένα άλλο κομμάτι . Απίστευτο Και είχανε πάθ κάποια στιγμή το κράτησα 1-2 λεπτά για να μην πάρουν και σοκ τα πιστορικά Σταματάω και τους λέω παιδιά γιατί αντιδράει κανείς . Λέμε Τι να πούμε . Συγνώμη έχω δικιο που του φωνάζω έτσι . Τίποτα είχανε παγώσει ας πούμε δουλεύω με το τμήμα αυτό . Να ξέρετε Μέχρι που έχετε δικαίωμα Και πώς θα το διεκδικήσετε δεν το διεκδικώ με ι χτυπήσω. Να χτυπήσω τον καθηγητή ούτε με το να βρισω ούτε με το να πάω να κλαίω στη μαμά μου . Πώς μπο χωρίο τρόπο . Δηλαδή μου θύμισες τώρα ένα κομμάτι από όλο αυτό που είπες . Μου θύμισε αυτό Ναι αλλά αυτά νομίζεις τώρα ότι θα αρέσουν και σε πολλούς αυτό το πράγμα ότι δουλεύεις τέτοια πραγματικά! (ΕΑ, Paragraph
Προσωπική εξέλιξη και σπουδές		Ανθρωπι	Αυθεντικός διάλογος ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία	ΑΒ88: ο Εκπαιδευτικός όπως είπαμε μία πολυσχδής προσωπικότητα . Δηλαδή δεν μπορείς να έχεις ένα πρόγραμμα Με τη λογική αυτή το παιδί μπορεί να βάλει και ένα βινεάκι στο YouTube και να δει πώς λύνονται οι ασκήσεις οι τ Αυτό θέλω να πω . Δηλαδή ο εκπαιδευτικός που δίνει φως στα παιδιά και τους δίνω Ορίζοντες και τους δίνει ανάε για το παπατέρα της ζωής τους είναι αυτός που είναι και ο ίδιος Έτσι! Δεν μπορεί λοιπόν ένας καταπιεσμένος άνε για το υπολατρής ένας στέριος ας πούμε κακομοιρη να τον πω έτσι γελαί να ανοίξει Ορίζοντες! εδώ πέρα δεν άνε Ορίζοντες θα ανοίξει των παιδιών: Τι να λέμε τώρα; (ΑΒ, Paragraph 68)

info user_input q1_codes_coder0 Parent Themes Facts Phenomen Εξερευνηστε

Εικόνα 2. Το περιβάλλον DER qcas. Κωδικοί, γονικοί κόμβοι, γεγονότα, φαινόμενα, Παράγραφος δεδομένων

4.2.2 Codebook Facts - Γεγονότα

Μετά τον χωρισμό και την αντιστοίχιση σημαντικών παραγράφων στους κωδικούς (δηλαδή δεδομένων κωδικοποίησης), χρησιμοποιήθηκαν ανώτερες στρωματοποιήσεις κριτικής ανάγνωσης (Βλέπε Πίνακα 3 - codebook facts με τις παρακάτω κατηγορίες), οι οποίες αφορούσαν τα ερευνητικά ερωτήματα ως εξής:

1. Για την παροχή τρόπου ανάπτυξης κριτικής ικανότητας (Ερώτημα 2), επιπλέον αντιστοιχίστηκε και ο κωδικός 104 “Εξανθρωπισμός ως μέσο Παιδαγωγικής διαλεκτικής”
2. Για το ερώτημα οδηγήσεις σε αυθεντική πορεία μάθησης (Ερώτημα 3), αντιστοιχίστηκε και ο κωδικός 103 δηλαδή “παιδαγωγικές αξίες και αυθεντική μετασχηματισμοί”
3. Για το ερώτημα υπέρβασης των προβλημάτων που συναντούν οι εκπαιδευτικοί (Ερώτημα 4), αντιστοιχίστηκε επιπλέον ο κωδικός 106, δηλαδή μελετήθηκαν οι “σχέσεις εξουσίας που δημιουργούν περίπλοκες συνθήκες οι οποίες συναντώνται στα προβλήματα των εκπαιδευτικών”
4. Για το ερώτημα εξεύρεσης λύσεων για τα προβλήματα του σχολείου (Ερώτημα 5), αντιστοιχίστηκε ο κωδικός 105 ως “κριτική οριοθέτηση σε επαγγελματικές κοινότητες μάθησης PLC για μακροπρόθεσμη δράση”
5. Για το ερώτημα εξεύρεσης καλών πρακτικών διαφυγής από την επαναληπτική ρουτίνα αλλοτρίωσης της εκπαίδευσης (Ερώτημα 6), αντιστοιχίστηκαν οι κωδικοί 101 δηλαδή “υποκειμενική αφήγηση ως προσωπική θεωρία” και ο 102 “ενθουμούμενοι τα μαθητικά χρόνια αναπτύσσοντας επιχειρήματα και στρατηγικές”. Πιστεύουμε ότι η ιδιαίτερα εντεινόμενη επισφάλεια των μορφωμένων για την επαγγελματική πορεία τους, μπορεί να αφορμάται κριτικά και αναστοχαστικά όταν βασίζεται στις ενθυμήσεις των μαθητικών χρόνων, σύμφωνα και με τη θεωρία του Bourdieu (Fowler, 2020).

4.2.3 Codebook Phenomena - Φαινόμενα

Μετά τη μελέτη των γεγονότων, αναζητώντας δομές οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε αντιληπτικότητα των φαινομένων, μελετήθηκαν οι κωδικοί των δεδομένων και των γεγονότων για να εντοπίσουμε τι λένε οι εκπαιδευτικοί.

Αναλύσαμε βαθύτερα τα γεγονότα για να αντιληφθούμε τις δομές σύμφωνα με τα λόγια των εκπαιδευτικών, πως εντοπίζονται δομές οι οποίες οδηγούν σε κάποια επαναληπτικότητα. Πιο αναλυτικά (Πίνακας 3. Κωδικοί γεγονότων Codebook Facts):

- 101 η προσωπική θεωρία του εκπαιδευτικού
- 102 τα μαθητικά μαθητικά χρόνια και οι στρατηγικές που αναπτύχθηκαν
- 103 αξίες και μετασχηματισμοί
- 104 εξανθρωπισμός μέσω κριτικής Παιδαγωγικής
- 105 δυνατότητα ανάληψης δράσης
- 106 σχέσεις εξουσίας ως προβλήματα στα δίκτυα εκπαιδευτικών

Η περιγραφική καταγραφή στο φύλλο Excel, βοήθησε ως νέα θέαση και αντιληπτική ανάγνωση τον ερευνητή, παραδείγματος χάρη για τον κωδικό 104, δηλαδή τον “ανθρωπισμό μέσω Παιδαγωγικής” σε συνδυασμό με τους κωδικούς 25, 24, 23, 22, προσέφεραν απάντηση για το (Ερώτημα 2), εάν παρέχεται στους μαθητές η δυνατότητα ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας

Με τον ίδιο τρόπο καταλήξαμε σε 4 θεματικές φαινομένων ως εξής:

- Ο κωδικός 121 “αυθεντικός διάλογος ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία”. Ο συγκεκριμένος κωδικός μας έδωσε μακροπρόθεσμη αντιληπτική ικανότητα ανάπτυξης μεθόδου η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ένα εφαρμοστικό Πλαίσιο και μία μεθοδολογία, η οποία θα μπορούσε να παρέχει ένα καλό σχεδιασμό πρακτικής για την παροχή μιας νέας διδακτικής προσέγγισης στην τάξη αλλά και ως παρέμβαση -ως Πλαίσιο καλής πρακτικής- σε κοινωνικά προβλήματα στο χώρο του σχολείου.
- Ο κωδικός 122 δηλαδή “διαιώνιση ενθρονισμού εσώτατης ύπαρξης”, μας έδειξε εκείνους τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν αποκλειστεί σε μία απραγία και για τον ερευνητή είναι σημαίνον σημείο για την ανάληψη και ανάπτυξη δράσης.
- Ο κωδικός 123 μας έδειξε για τον “φόβο επιθυμίας Ελευθερίας και συγκρούσεως” με το κατεστημένο της καθημερινότητας και της καθεστηκυίας τάξης. Για τον ερευνητή

κρίνεται και αυτό σημαίνοντας κωδικός για την ανάπτυξη δράσης και σχεδίασης παρεμβατικής προσεγγίσεως της κοινότητας των εκπαιδευτικών.

- Ο κωδικός 124 ανέδειξε μία “ψευδαίσθηση γνώμης και ύπαρξης ως προς τη τυραννική δράση”, καθώς οι εκπαιδευτικοί με το λόγο τους έδειξαν ότι υπάρχει προθυμία για ανάπτυξη δράσης, όμως πρέπει να εξεταστεί ξανά σε μία διαλεκτική με τον εαυτό και την κοινότητα, η δυνατότητα ανάπτυξης δράσεων μέσω της τέχνης, καθώς αυτοί οι εκπαιδευτικοί ενσωματώνουν στην καθημερινότητά τους καλές πρακτικές, παρότι διαβιούν σε ένα εξουσιαστικό σύστημα και πιθανά και οι ίδιοι χρειάζεται να απελευθερωθούν ή να συνενώσουν τις φωνές τους με κάποιους άλλους που σκέφτονται το ίδιο, αποφεύγοντας τελικά την υφέρπουσα τυραννική δράση.

Επιστρέφοντας στα ερευνητικά ερωτήματα αντιστοιχίσαμε τον κωδικό 10 για τη σχεδίαση δράσεων “ευκαιρίες και πεδίο δράσεων”, ή ανάπτυξη παρεμβάσεων, λύσεων και δράσεων.

Συνομιλώντας με τα δεδομένα είδαμε ποιοι τα καταφέρνουν (κωδικός 121), Πώς τα καταφέρνουν (κωδικός 124), γιατί τα καταφέρνουν (το αντίθετο του κωδικού 123) “διότι δεν φοβούνται τις συγκρούσεις και επιθυμούν την ελευθερία τους”, και γιατί κάποιιοι άλλοι δεν τα καταφέρνουν και μένουν απαθείς (κωδικός 122) (διότι φοβούνται την επιθυμία ελευθερίας) και (κωδικός 123), “διότι έχουν παραμείνει σε μία ψευδαίσθηση γνώμης ως προς τη δυναμική δράση”.

Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν ευκαιρίες με την ανάπτυξη ενός σχεδιασμού με την κοινότητα, συνομιλώντας με τον/στον κοινό “τόπο και χώρο”, στον οποίο μπορεί να αναπτυχθεί μία διαλεκτική ώστε να βρεθεί χώρος δράσης και ανάπτυξη κοινού οράματος.

Μακροπρόθεσμα, ως προοπτική και προτάσεις για την κοινότητα του σχολείου που μελετήσαμε, θα προτείναμε σύμφωνα με τον κωδικό 121:

1. Την “ανάπτυξη του αυθεντικού διαλόγου ως προς το περιεχόμενο και την μεθοδολογία” για σχεδιασμό ομάδας επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων στο σχολείο, για την ανάπτυξη του πλαισίου μεθοδολογίας μέσα από **ενδοσχολικές επιμορφώσεις**, ως ευκαιρίες εκπαίδευσης, και διαμοίραση εμπειριών μέσα από καλές πρακτικές.
2. Την πρόταση για **ετεροπαρατήρηση** διδασκαλίας των εκπαιδευτικών -για την ανάπτυξη αντιληπτικής ικανότητας του σημείου που καταλαμβάνει κάθε εκπαιδευτικός στο χώρο του σχολείου και στο μικρό δίκτυο στην κοινότητα-, ως

σημαίνουσα μονάδα η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί μεθοδολογικά στην κριτική παιδαγωγική. Άρα η αντιληπτικότητα και η βλεμματική θέαση των στρεβλώσεων για κάθε εκπαιδευτικό πρέπει να γίνει ατομικά-διατομικά ώστε να υπερβεί ο εκπαιδευτικός την προσωπική του θεωρία και να αντιληφθεί την τυφλότητα του έργου του. Η ανάγκη βηματισμών πίσω και πέρα από το παραγόμενο έργο ομοιάζει με τον καλλιτέχνη ζωγράφο που απομακρύνεται από το χώρο δράσης του πεδίου του για να αντιληφθεί ως θεατής το έργο στον χώρο στον οποίο βρίσκεται.

3. Ομάδες επίλυσης προβλημάτων ανάληψης δράσης επαγγελματικής κοινότητας μάθησης. Η εκπαίδευση και η έρευνα ως case study περιπτώσεων που έχουν τύχει επίλυσης για παρόμοια προβλήματα, μπορούν να δημιουργήσουν μία τράπεζα θεμάτων και καλών πρακτικών για αναπλαισίωση, αναπροσαρμογή και πειραματισμό στο πεδίο, γεγονός που μπορεί να προσδώσει γνώση και αντιληπτικότητα των φαινομένων για πρόληψη προβληματικών καταστάσεων. Επιπρόσθετα, προτείνεται η δημιουργία ομάδας μαθητών συμβουλευτικής και αυτοσυνηγορίας για ανάληψη δράσης σε προβλήματα που αφορούν στην κοινότητα των μαθητών και επιλύονται από τους ίδιους, μέσα από εκπαίδευση σε συγκρουσιακές καταστάσεις.
4. Τέλος, την ανάπτυξη περιεχομένου το οποίο θα συνομιλεί με την κοινότητα των γονέων (του συλλόγου γονέων οι οποίοι διαβιούν στην περιοχή) και πρέπει να έρθουν σε μία διαλεκτική και κριτικό αναστοχασμό για τον ρόλο που διαδραματίζουν μεταξύ του παιδιού και του εκπαιδευτικού (λύσεις για την χώρο-τοπικότητα και συγχρονία της παρέμβασης). Αντιλαμβανόμενοι ότι και οι ίδιοι παρεμβαίνουν ή μπορούν να παρέμβουν παιδαγωγικά στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους. Ως πιθανό κοινό τόπο και περιεχόμενο συνομιλίας με το πεδίο, θα μπορούσε να αποτελέσει η οργάνωση ενός Μουσείου στο οποίο και οι ίδιοι θα μπορούσαν να καταθέσουν τις φωτογραφικές τους εμπειρίες και μαθητικές αναμνήσεις, ως διαλογική ανατροφοδότηση σε γραπτό, προφορικό και πολυμεσικό κείμενο, με τη διοργάνωση εκδηλώσεων οι οποίες θα ανατροφοδοτούνται από την κοινότητα παρέχοντας εξωστρέφεια και συνεργασία σε μία κοινωνία και κοινότητα που μαθαίνει ως “δια βίου μάθησης ενηλίκων”. Η κριτική παιδαγωγική του Freire κρίνεται ως η βέλτιστη θεωρία η οποία μπορεί να εφαρμοστεί και έχει ήδη εφαρμοστεί σε πολλές άλλες περιπτώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων, προσδίδοντας θέαση για απελευθερωτική αγωγή και έναν τρόπο καλής πρακτικής για διάδραση με το πεδίο. Έτσι, με τη συμμετοχή του ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται την καταπίεση και λύνει τα προβλήματα του

αλληλέγγυα, παρεμβαίνοντας δυναμικά σε κάθε τι που τον καταπιέζει και δεν επιτρέπει την απελευθέρωσή του.

4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

4.3.1 Τρόπος ανάλυσης δεδομένων

Με κριτική ανασκόπηση για τη συλλογή δεδομένων, αναρωτηθήκαμε για το παράλογο της ανάγκης αναζήτησης και προσφοράς δωρεάν Παιδείας με κινδύνους εξασθένησης και εξανέμισης των επαγγελματιών στην νέα ψηφιακή πραγματικότητα και αξιολογική σύμπλευση με ποσοτικές νόρμες της παγκόσμιας εκπαιδευτικής αγοράς τυπικών αλλά και ουσιαστικών προσόντων. Η πραγματική συνειδητοποίηση της "κρίσιμης" ανάπτυξης γραμματισμού στους σχεδιαστές αναλυτικών προγραμμάτων, μπορεί να καταστεί ένα ανοιχτό και ευαίσθητο "οντολογικό" μικρόφωνο (Rosenberg, 1980), που προσθέτει αξία στον «αλφαριθμητισμό» των εκπαιδευτικών για υψηλότερες φιλοδοξίες.

Ο αντίκτυπος του «εκδημοκρατισμού» της διαδικασίας εκπαίδευσης μέσω της γνωστικής μαθητείας, παρέχει μια εναλλακτική παιδαγωγική δράση και μια σημαντική μεθοδολογική πτυχή για καθοδήγηση. Για την ομάδα δράσης που μοιράζεται κοινά ενδιαφέροντα, παρόμοιες εμπειρίες και βιογραφίες, η προσεκτική εξέταση δειγμάτων των συνεντεύξεων, ειδικά στις ομάδες εστίασης, προσφέρει καινοτομία, εκπαιδευτική εμφάνεια και προοπτική για την υποστήριξη μιας ενημερωμένης παιδαγωγικής, που βασίζεται σε ισχυρές θεωρίες και σε δεδομένα με μεθοδολογική προσέγγιση των εκπαιδευτικών, κριτικά σκεπτόμενων στο πεδίο. Το όραμα των εκπαιδευτικών ως απλών εργαζομένων και όχι ως παιδαγωγών, δεν προσφέρει ίσες ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη στον τομέα, ειδικά για τους ηλικιωμένους εκπαιδευτικούς που δεν έχουν πρόσβαση στην κατάρτιση και την ενημέρωση των γνώσεων. Το πλεονέκτημα της συμπερίληψης ενός στρώματος δεδομένων και ενός στρώματος ιδεολογικού οράματος, που μπορεί να αναπτυχθεί και να περιλαμβάνει μια δυναμική που θα οδηγεί σε καλλιτεχνική δράση, με ενσωμάτωση και ένταξη όλων των κριτικών φίλων, παιδαγωγών και μαθητών που εμπλέκονται, μπορεί να προσφέρει μια οντολογική εμπειρία συμπλέκοντας την αφηγηματική ιστορία ενηλίκων μαθητών, ως παλαιότερων "ενοικιαστών" της εκπαίδευσης (Ellis, 2007). Για το λόγο αυτό αξιοποιήσαμε και συνεντεύξεις παλαιότερων μαθητών οι οποίοι αποχώρησαν από το σχολείο.

4.3.2 Το Προφίλ των ερωτωμένων

- Η ΑΒ είναι καθηγήτρια Αγγλικών ηλικίας 55 ετών λίγο πριν τη σύνταξη. Διδάσκει σε Λύκειο αλλά έχει περάσει και από βαθμίδες Γυμνασίου.
- Η ΒΠ είναι Βιολόγος ηλικίας 50 ετών, εργάστηκε σε Γυμνάσια, Λύκεια και ΤΕΕ, διδάσκοντας Φυσική, Γεωγραφία και Βιολογία. Χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες παραστατικής απεικόνισης στο μάθημά της.
- Ο ΓΠ είναι διευθυντής σε Γυμνάσιο ηλικίας 50 ετών. Έχει εφαρμόσει καινοτόμες πρακτικές και δείχνει ενδιαφέρον για δράσεις με ελεύθερη παρέμβαση των εκπαιδευτικών. Έχει ασχοληθεί ενεργά με το θέατρο.
- Η ΓΦ είναι φιλόλογος ηλικίας 50 ετών. Διδάσκει σε Γυμνάσιο, ασχολείται με καινοτόμες διδασκαλίες. Έχει δύο κόρες, από τις οποίες η μεγαλύτερη εισήχθη στο πανεπιστήμιο χωρίς φροντιστήριο.
- Η ΕΑ είναι γυμνάστρια σε Γυμνάσιο λίγο πριν τη σύνταξη. Παραμένει ενεργή και ζωντανή διοργανώνοντας αρκετές δράσεις με τους μαθητές, στρέφοντας το ενδιαφέρον της στον κινηματογράφο με εμπλοκή των μαθητών.
- Ο ΜΣ είναι φιλόλογος ηλικίας 55 ετών, διδάσκει σε Γυμνάσιο, δείχνει κουρασμένος από την εκπαιδευτική πρακτική και απογοητευμένος από το μαθησιακό δυναμικό.
- Ο ΝΛ είναι διευθυντής σε δημοτικό σχολείο, λίγο πριν τη σύνταξη, ανοιχτός σε εκπαιδευτικές πρακτικές πολιτειότητας και παιδαγωγικής Frainet. Έχει βιώσει σκληρές καταστάσεις ως μαθητής στον ορεινό όγκο της Κρήτης και ως διευθυντής γαλουχήθηκε σε ίδιες αρχές. Βλέπει πολιτικά ζητήματα που απαιτούν επίλυση. Πρόσφατα απέκτησε μεταπτυχιακό στην ιστορία.
- Η ΣΛ είναι καθηγήτρια Γερμανικών ηλικίας 50 ετών. Σπούδασε στη Γερμανία και εργάστηκε ως καθηγήτρια. Γνωρίζει και τα δύο συστήματα, είναι απογοητευμένη από το ελληνικό σύστημα και διηγείται καινοτόμες πρακτικές που συνάντησε στη Γερμανία.
- Η ΧΜ είναι συνταξιούχος εκπαιδευτικός στο μάθημα της Τεχνολογίας του Γυμνασίου. Εφάρμοσε αρκετές φορές την παιδαγωγική του Freire, πιστεύει στο διάλογο και στο καινοτόμο μάθημα.
- Η ΑΑ είναι πρωτοετής φοιτήτρια στο τμήμα μηχανολόγων μηχανικών. Υπήρξε μαθήτρια του ερευνητή για δύο χρόνια στην πρώτη και δεύτερα Γυμνασίου.
- Η ΒΚ είναι καθηγήτρια μαθηματικών 50 ετών, εργάζεται σε φροντιστήρια ιδιωτικής εκπαίδευσης και διδάσκει σε μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου. Είναι μητέρα ενός

κοριτσιού Γυμνασίου και ο σύζυγός της είναι φιλόλογος εκπαιδευτικός στην ιδιωτική εκπαίδευση.

- Η ΜΤ είναι φοιτήτρια, τελειόφοιτος αρχιτεκτονικής στο έβδομο έτος σπουδών.
- Η ΟΗ είναι απόφοιτος ΤΕΙ γεωπονικής, ηλικίας 50 ετών, μητέρα δύο παιδιών. Εργάζεται και σπουδάζει ταυτόχρονα.
- Στην ομάδα εστίασης ΑΣ συμμετέχουν ένας πρώην διευθυντής συνταξιούχος φιλόλογος, η σύζυγος του συνταξιούχος φιλόλογος, μία εκπαιδευτικός Φυσικός και μία ιδιωτική νηπιαγωγός, ηλικίας όλοι άνω των 60.
- Η ΠΕ είναι ομάδα εστίασης τριών εκπαιδευτικών, η Ρ είναι φιλόλογος λίγο πριν τη σύνταξη, η Ε είναι φιλόλογος με 20ετή προϋπηρεσία αποσπασμένη τα δύο τελευταία χρόνια και η Κ είναι καθηγήτρια πληροφορικής με 15 χρόνια προϋπηρεσία.
- Η ΣΧ είναι Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου καλλιτεχνικής αγωγής με σπουδές στο εξωτερικό. Έχει να προτείνει ενδιαφέρουσες ιδέες για την ενσωμάτωση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και επισημαίνει την ανάγκη ενσωμάτωσης καινοτόμων διαθεματικών δράσεων.

4.3.3 Τα φαινόμενα κατά την ανάλυση λόγου του ερευνητικού υλικού

4.3.3.1 Αυθεντικός διάλογος ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία

EA20: Ναι απόλυτα Κωστή. Να σου πω κάτι... Εγώ φέτος πήρα πάρα πολλές ώρες δεξιότητες. Καταλαβαίνεις γιατί τις πήρα... και ο Δντής δηλαδή ήθελε να μου τις δώσει τις δεξιότητες γιατί ήξερε ότι θα έκανα διάφορα πράγματα και κάνουμε απίστευτα πράγματα με τα παιδιά και τώρα μου θυμίζεις αυτό που ξεκίνησα εχθές ξέρω γω. Και τους έλεγα σε ένα τμήμα. Η κουβέντα μπορεί να ξεκινάω από κάπου, αλλά βλέπω και πως χτυπάει η καρδιά του τμήματος Πώς να στο πω. Δεν θα το πάω ντε και καλά εκεί που θέλω να πάω. Θα το αφήσω να πάει και θα βγάλω κάτι από κει που θα το πάνε τα παιδιά. Έγινε μία απίστευτη κουβέντα γιατί κάποιοι καταλάβαινα ότι μιλούσανε για... το πηγαίνανε στη φάση το ότι πόσο άξια είναι στο να τα τραμπουκίζουν όχι μόνο συνομήλικοί τους αλλά και δάσκαλοι και οι γονείς τους και μεγαλύτεροι τους και τα λοιπά. Τέλος πάντων βγήκα έξω και ξανά μπήκα και τα έβαλα με έναν που είχε το πόδι του έτσι, ξέρεις, το είχε βγάλει απλώς έξω από το θρανίο και το είχε τεντώσει στο διάδρομο. Και μπήκα μέσα -είχα πολύ σοβαρό ύφος- καλά αυτό ήταν απίστευτο να το έβλεπες... Και άρχισα και του φώναζα! Και είχανε πάθει πανικό όλα έτσι... Δευτέρα Γυμνασίου με ξέρουν από πέρυσι ξέρουν ότι είμαι δίκαιη και ότι δεν κάνω τέτοια

ότι δεν δίνω αποβολές. Αυτό η τιμωρία είναι ένα άλλο κομμάτι. Απίστευτο! Και είχανε πάθει σοκ Παρ' όλα αυτά. Και κάποια στιγμή -το κράτησα 1-2 λεπτά για να μην πάρουν και σοκ τα πιτσιρίκια-. Σταματάω και τους λέω: παιδιά γιατί δεν μιλάει κανείς; Γιατί δεν αντιδράει κανείς. Λέμε Τι να πούμε. Συγνώμη έχω δίκιο που του φωνάζω έτσι; Τίποτα, είχανε παγώσει ας πούμε. εεε αυτό εγώ τώρα δουλεύω με το τμήμα αυτό. Να ξέρετε Μέχρι που έχετε δικαίωμα! Και πώς θα το διεκδικήσετε! δεν το διεκδικώ με το να σηκωθώ και να χτυπήσω. Να χτυπήσω τον καθηγητή ούτε με το να βρίσω, ούτε με το να πάω να κλαίω στη μαμά μου. Πώς μπορώ να το διεκδικήσω, με ωραίο τρόπο. Δηλαδή μου θύμησες τώρα ένα κομμάτι από όλο αυτό που είπες. Μου θύμισε αυτό Ναι αλλά αυτά Κωστή είναι αλλά και μη νομίζεις τώρα ότι θα αρέσουν και σε πολλούς αυτό το πράγμα ότι δουλεύεις τέτοια πραγματάκια! (ΕΑ, Παράγραφος 20).

MEMO: (Ερώτημα 2) Η εκπαιδευτικός περιγράφει ένα αυθεντικό παράδειγμα που χρησιμοποίησε στην τάξη με αυθεντικό διάλογο

AB68: Ο Εκπαιδευτικός όπως είπαμε είναι μία πολυσχιδής προσωπικότητα. Δηλαδή δεν μπορείς να έχεις ένα πράγμα εκεί να έχεις ένα ρομποτάκι. Με τη λογική αυτή το παιδί μπορεί να βάλει και ένα βιντεάκι στο YouTube και να δει πώς λύνονται οι ασκήσεις οι τάδε ας πούμε στη φυσική. Αυτό θέλω να πω. Δηλαδή ο εκπαιδευτικός που δίνει φως στα παιδιά και τους δίνει ορίζοντες και τους δίνει ανάσες και τους δίνει ένα όραμα για το παραπέρα της ζωής τους, είναι αυτός που είναι και ο ίδιος Έτσι! Δεν μπορεί ένας καταπιεσμένος άνθρωπος, ένας φοβισμένος, ένας τυπολάτρης, ένας στείρος, ας πούμε... κακομοίρη, να τον πω έτσι... [γελάει] να ανοίξει ορίζοντες! εδώ πέρα δεν άνοιξε τους δικούς του ορίζοντες θα ανοίξει των παιδιών; Τί να λέμε τώρα; (ΑΒ, Παράγραφος 68)

MEMO: Στοχευμένα οι εκπαιδευτικοί δίνουν τον ορισμό του καταπιεσμένου εκπαιδευτικού ο οποίος δεν μπορεί να ανοίξει τους ορίζοντες των παιδιών αφού δεν κατάφερε να ανοίξει τους δικούς του..."...εδώ πέρα δεν άνοιξε τους δικούς του ορίζοντες θα ανοίξει των παιδιών; Τί να λέμε τώρα;"

AB14: νομίζω ότι όλα γίνονται εκείνη την ώρα στη... στην αρένα της τάξης, δηλαδή Ναι Ίσως αν ακούσω μία άποψη πολύ ακραία ή ακόμη και ενδιαφέρουσα, δεν το λέω με την έννοια του αρνητικού. Ναι θα θυμάμαι το μαθητή. Αν με ρωτάς αυτό. Θα τον θυμάμαι και και θα μου πει πολλά και για την προσωπικότητα του. Άλλωστε όταν κάνεις μία σχέση γιατί κάνουμε μία σχέση με συμμαθητές μας, όπως θυμάσαι την προσωπικότητα του φίλου σου

και τις απόψεις του, θυμάσαι και την προσωπικότητα και των μαθητών σου. Δεν έχει διαφορά για μένα αυτό. Εννοείται βέβαια ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει στην αρχή σχολικής χρονιάς, αλλά όταν δουλεύεις σε μία τάξη ας πούμε από τα μέσα της χρονιάς και μετά νομίζω ότι όλοι μας έχουμε μία εικόνα. Εξαιρούνται κάποιες περιπτώσεις παιδιών που είναι πολύ ντροπαλά που δεν είναι συμμετοχικά. Εκεί λίγο μπορεί να δυσκολευτούμε περισσότερο. Αλλά εκεί θα πάρουμε ένα γραπτό, θα απαντήσει και εκείνο το παιδί που είναι δύσκολο στην επικοινωνία θα απαντήσει σε αυτή την ερώτηση. Τα παιδιά αγαπάνε να εκφράζονται. Άμα τα αφήσεις κιόλας ελεύθερα έχουνε το ασταμάτητο [γέλιο] Λες τώρα Ωχ! θα ξεμπερδέψω από δω δηλαδή αν ανοίξεις κουβέντα ας πούμε είναι πολύ πρόβλημα, γιατί, δεν κουβεντιάζουμε και πάρα πολύ, ας πούμε, τα παιδιά πια! Για πολλούς και διάφορους λόγους αν θέλεις να το αφήσεις να ανοιχτούν, βγαίνουν πράγματα. Τώρα για τους συναδέλφους που με ρώτησες, εγώ, έτυχε για πάρα πολλά χρόνια να είμαι η μόνη των αγγλικών μου ειδικότητας στο σχολείο. Οπότε δεν είχα να συζητήσω. Συζητούσαμε όμως με συναδέλφους και στις παιδαγωγικές συνεδριάσεις αλλά και off the record. Σαφώς και συζητούσαμε και για περιπτώσεις μαθητών και για απόψεις που εκφράστηκαν. Ε, τώρα τη συνεργασία συνεργασία με άλλες ειδικότητες δεν έχω εύκολα..Αλλά φέτος για παράδειγμα που έχω μία συνάδελφο δεύτερη των αγγλικών κάνουμε ωραίες κουβέντες και συμεριζόμαστε Μάλιστα και τις ίδιες απόψεις πάνω-κάτω. Αυτό, δεν έχω να σου πω... Αν δεν θέλεις εσύ πάνω σε αυτό που λέω να με ρωτήσεις κάτι συγκεκριμένο (ΑΒ, Παράγραφος 14).

MEMO: αρκετά συχνά οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν ανοιχτούς διαλόγους και οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά με τέτοια θέρμη που οι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονται να μαζέψουν την τάξη. Παρ' όλα αυτά αρκετοί εκπαιδευτικοί ενώ παρέχουν ποιοτικό αυθεντικό μάθημα αισθάνονται μοναχικότητα στο σύλλογο διδασκόντων. Υπάρχουν λίγες ευκαιρίες για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με ανθρώπους που ταιριάζουν. Εδώ εντοπίζουμε σημαντικό πρόβλημα των ομάδων επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης ειδικότερα για ενδυνάμωση των νέων εκπαιδευτικών, με αξιοποίηση βέβαια της εκπαιδευτικής εμπειρίας των παλαιότερων.

ΓΠ48: υπάρχουν σχολεία στα οποία ο καθηγητής αυτό που λέμε ότι το δικό μας επάγγελμα είναι λειτούργημα και δεν είναι επάγγελμα, είναι λειτούργημα. Υπάρχουν σε πολλά σχολεία και κοντινά σχολεία στο δικό μου στα οποία αρκετοί εκπαιδευτικοί πηγαίνουνε διεκπεραιώνουν αυτό που είναι να κάνουνε, μπαίνουν κάνουν το μάθημα φεύγουνε και δεν νοιάζονται πραγματικά δεν νοιάζονται πραγματικά, ότι αυτό που είπα το κατάλαβα, ή βλέπω

ότι σήμερα υπάρχει ένα κλίμα μέσα στο τμήμα, κάπως διαφορετικό, κάτι άλλο. Κάτι συνέβη... Δεν πειράζει, ας καθίσω λίγο να δούμε, να καλύψουμε αυτό το κενό. Εγώ αυτό που βλέπω στο σχολείο το δικό μου είναι ότι κυρίως -να το πω πολύ απλά-, κοιτάνε επειδή ακριβώς είναι και το περιβάλλον που υπάρχει σε όλη την περιοχή, -ακριβώς που είπα προηγουμένως με οικονομικά προβλήματα και τα λοιπά-, με παιδιά που δεν έχουν καλό μαθησιακό υπόβαθρο από το δημοτικό, ως το τέλος, το υπόβαθρο το γνωστικό ακόμη από το σπίτι τους. Έτσι, αυτό που δίνουμε βάση είναι όχι να κοιτάξω να βγάλω την ύλη, να κάνω, αλλά να μάθουνε πέντε πράγματα από τα δέκα, ουσιαστικά! τα οποία θα τους φανούν χρήσιμα παρακάτω, και θα πω και για την ειδικότητά μου: Δηλαδή ποιος ο λόγος εγώ να τρελαθώ να πω από την πρώτη Γυμνασίου; Όχι θα τους κάνω προγραμματισμό παράδειγμα και να τρελαθώ και να πω Ωραία θα κάνουμε στην πρώτη Γυμνασίου αφού κάνουν και από το δημοτικό προγραμματισμό στην τάδε γλώσσα και μετά στη Δευτέρα και ξανά προγραμματισμό σε άλλη γλώσσα και ξανά στην Τρίτη και τα λοιπά. Αυτό που είπαμε και το κάνουμε παράτυπα; παράνομα θα πει κάνεις είναι ποιο! Μα αυτά τα παιδιά θα βγούνε σε αυτή την κοινωνία μεθαύριο και θα πρέπει, πρέπει να έχουνε 10 πράγματα Βασικά να τα γνωρίζουνε! ποια είναι αυτά, παράδειγμα μία που μιλάω για την πληροφορική. Ποιος; Ποιος; Αυτό που λέγεται πολιτειότητα πια. Ποιος ο μελλοντικός πολίτης ενήλικας Πολίτης δεν πρέπει να έχει email και να μη χειρίζεται email, ή να πει δεν ξέρω εγώ στην κοινωνία έτσι όπως πάει; άρα καλύτερα είναι να φάω περισσότερο χρόνο να εξηγήσω στα παιδιά τι είναι το email, να φτιάξουν ένα σωστό email, να μάθουν πώς να το διαχειρίζονται να μάθουν πράγματα που θα τους είναι κρίσιμα παρακάτω. Ας φάω παραπάνω χρόνο να μπω στο Word, να μάθουν τα παιδιά να γράψουνε ωραία μία κάρτα Μπράβο! και ένα βιογραφικό και ας μείνει στο τέλος του κομμάτι του προγραμματισμού (ΓΠ, Παράγραφος 48).

MEMO: Αρκετοί εκπαιδευτικοί ανησυχούν για το μάθημα στα σημαντικά ενδιαφέροντα των μαθητών τους και για αυτό το λόγο παρεκκλίνουν από το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, προσφέροντάς τους ουσιαστικές γνώσεις πολιτειότητας οι οποίες θα τους είναι χρήσιμες δεξιότητες στην ενήλικη ζωή τους. Ο εσώτερος εαυτός του εκπαιδευτικού αναρωτιέται για άλλους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται και δεν αφιερώνουν χρόνο στο σχολείο σκύβοντας πάνω από τα προβλήματα των μαθητών.

ΓΦ34: Ναι κατάλαβα τι λέτε, κατάλαβα Τι λέτε. Προσφέρεται το μάθημά μας. Για παράδειγμα όταν κάνουμε ρατσισμό ή όταν κάνουμε Ειρήνη, πόλεμο. Μπορώ κάλλιστα να βρω, και το κάνω αυτό και το αγαπώ δηλαδή γιατί βλέπω ότι είναι αποτελεσματικό στην

πράξη μπορώ να προβάλω εικόνες. Είτε φωτογραφίες, είτε πίνακες, είτε έργα τέχνης τα οποία συνήθως φωτογραφίες τα οποία να αποτυπώνουν σκηνές ζωής, και να έρθουν τα παιδιά να δουν τη θέση του αδικημένου, τη θέση αυτού που εκτοπίζεται στο κοινωνικό περιθώριο λόγω της καταγωγής του, λόγω της θρησκείας του λόγω της οικονομικής του κατάστασης, να αντιληφθούν την αδικία και να σκεφτούν τρόπους που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά! αυτόν τον μαθητή. Καμιά φορά το φέρνω πιο κοντά σε αυτούς. Δηλαδή μπορώ να το φέρω το παράδειγμα στον μαθητή που γίνεται ο αποδιοπομπαίος τράγος της τάξης. Πολλές φορές τα παιδιά λένε ότι γιατί πάντα μπλέκω εγώ, γιατί είμαι εγώ αυτός ο οποίος γυρνώντας ο καθηγητής από τον πίνακα και, ψάχνοντας να δει, ποιος μίλησε είμαι εγώ αυτός που θα υποδείξει. Τους στέλνω... Στην θέση του αδικημένου, του παιδιού που ενδεχομένως δέχεται το bullying γιατί είναι χοντρό, γιατί είναι κακός μαθητής γιατί είναι άσχημο για άλλους τέτοιους λόγους και Ψάχνουμε να βρούμε μεθόδους να βοηθήσουμε και να στηρίξουμε μία τέτοια διαδικασία. Δηλαδή βλέπουμε πόσο άδικο είναι, το συζητάμε μεταξύ μας, βλέπουμε οι υπόλοιποι που είναι απλά παρατηρητές αν έχουν μερίδιο ευθύνης, αναγνωρίζουμε ότι και η σιωπή είναι συννεοχή -για να χρησιμοποιήσω και εγώ μία φράση κλισέ-, οπότε νομίζω ότι ενθαρρύνω τα παιδιά να αναλάβουν πρωτοβουλίες στην πράξη. Και να μην μείνουμε μόνο στα λόγια. Να βοηθήσουν δηλαδή έναν που είναι στο περιθώριο, να υποστηρίξουν έναν που μοιάζει αδύναμος, να ενώσουν τη φωνή τους με ανθρώπους που βάλλονται. Αρχικά στα πλαίσια είχαμε και μία κατάληψη προχθές και κάναμε μία σχετική κουβέντα και είπαμε ότι ψάξαμε να βρούμε με ποιους τρόπους η φωνή μας, η δίκαια φωνή του μαθητή και τα δίκαια αιτήματα μπορούν να ακουστούν. Προσπαθώ δηλαδή να δημιουργήσω Ένα κλίμα ενός μαχητικού μαθητή που αρθρώνει λόγο, που Υπερασπίζει τα δικαιώματα το, που στέκεται αρωγός σε αυτόν που αδικείται. μας δίνουν αφορμές και τα μαθήματά μας να κάνουμε τέτοιου είδους συζητήσεις. Έτσι νομίζω (ΓΦ, Παράγραφος 34).

MEMO: άλλοι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν αυθεντική μάθηση με αξιοποίηση επίλυσης προβλημάτων στην τάξη ορμώμενοι από θέματα που αφορούν ρατσισμό, ειρήνη, πόλεμο, σύγχρονα θέματα τα οποία απασχολούν τους μεγαλύτερους μαθητές αξιοποιώντας την αυθεντική αξιολόγηση και μάθηση με πραγματικά παραδείγματα της τάξης. Η καθοδήγηση προς τη μαχητικότητα των μαθητών δεν απουσιάζει από αρκετούς εκπαιδευτικούς οι οποίοι ενσωματώνουν στην τάξη την παιδαγωγική του Freire προσπαθώντας να κάνουν την φωνή του μαθητή να αρθρώνεται υπερασπιζόμενος τα δικαιώματα στον συνάνθρωπό του σε μία ουμανιστική πορεία παιδαγωγικής θέασης.

ΓΠ42: αυτό Κώστα ξεκινάει από αυτό που είπα: τι κουλτούρα υπάρχει στο σχολείο, δηλαδή είμαστε όλοι μαζί μια ομάδα; ζητάμε τη βοήθεια ολονών; παράδειγμα θα σου πω αυτό που λες τώρα εσύ, ή με αυτό αυτό που είπα προηγουμένως. Το βιντεάκι που πήγανε στα Ανώγεια, κάνανε τα γυρίσματα, έχουν εμπλακεί σαφώς και ο καθηγητής της πληροφορικής αρχικά και η καθηγήτρια που είναι στην κινηματογραφική ομάδα. Αλλά εμπλέξανε μέσα και δυο-τρεις άλλους φιλόλογους, γιατί ρωτήσανε κάποια πράγματα... Το κειμενάκι το τελικό που διάβασανε πέρασε από μία επεξεργασία από τους από τους φιλόλογους για να μπορεί να βγει... Αυτό έτσι το τετράστιχο ωραία! Έχουν ιδέα τα παιδιά, αλλά λίγο να να βγει με μία ωραία... με έναν ωραίο ήχο. Επίσης άλλοι που έχουν εμπλακεί ήτανε καθηγητές, άλλη μία καθηγήτρια που ήταν από τα Ανώγεια και μέσω των γνωριμιών που είχε, λειτούργησε το που θα πάνε στο καφενείο όλα τα σχετικά... δεν, αλλού; Δηλαδή τι γίνεται, αυτό που είπα ότι τρέχει 1-2 τα προγράμματα αυτή! βγαίνει, προχωράει, ακούγεται στο σχολείο, θα βγει και ο διευθυντής να πει ξέρω γω κάτι, και όλοι οι άλλοι ή το υπόλοιπο μέρος του σχολείου από καθηγητές από μαθητές μπορεί να μην έχει πάρει καν χαμπάρι! (ΓΠ, Παράγραφος 42).

MEMO: Η αναφορά των εκπαιδευτικών στην κουλτούρα ειδικότερα ανθρώπων οι οποίοι έχουν διατελέσει διευθυντές αναδεικνύουν την συμμετοχικότητα και την ανάληψη δράσης από επαγγελματικές ομάδες, επιδεικνύοντας πολύ καλές πρακτικές. Κατακρίνοντας τον σολιψισμό αρκετών εκπαιδευτικών που δεν αναλαμβάνουν δράσεις, ή που αν αναλάβουν το κάνουν για δικό τους προσωπικό όφελος και κοινωνική θέαση, για την ενίσχυση δηλαδή του προσωπικού τους ανθρώπινου κεφαλαίου.

ΣΧ54: Αυτή μπορεί να είναι η αφετηρία. Δηλαδή αν του δείξω έργα που έχουν να κάνουν με την τεχνολογία, που υπάρχουν πάρα πολλά, δεν μπορείς να φανταστείς. Δηλαδή καλλιτέχνες είναι πάντα πέντε βήματα μπροστά [γέλιο] Υπάρχει πολύ έργο. Επειδή είναι σύγχρονο, δεν τους ξέρουνε και όλους. Δηλαδή και ίσως... Υπάρχουν ακόμα καλύτεροι από αυτούς που μπορώ να αναφέρω. Αλλά με αυτό το μέσο... Είναι ένας τρόπος να συγκινήσουμε το μαθητή. Είναι ένα εργαλείο που ξέρει να το χειριστεί το παιδί. Εμείς έχουμε τη δυσκολία αλλά το παιδί ξέρει να το χειριστεί. Και εκεί έρχεται τώρα το ποια θα είναι η παιδαγωγική που θα ακολουθήσουμε. και λέω ότι αυτή τη στιγμή που υπάρχει μία τάση έτσι κι αλλιώς να είναι μαθητοκεντρικό το σύστημα και να αφήσουμε τα παιδιά. Τι σημαίνει μαθητοκεντρικό; δε σημαίνει ότι θα είμαι εγώ αυτή εκεί ως αυθεντική και η σούπερ εικαστικός που θα κάνει επίδειξη τεχνικής, για να με ακολουθήσει ο μαθητής και να γίνει ένας μικρός καλλιτέχνης! Σαν και εμένα ας πούμε και να μιμείται τη δική μου την τέχνη! δε Νομίζω ότι είναι το

ζητούμενο αυτό! Μπορεί να είναι ένα θέμα που βλέπουμε πολύ συχνά, δηλαδή μία συζητούσαμε για το τι βλέπουμε, Ευτυχώς τώρα αρχίζει λιγάκι και αλλάζει αυτό αλλά όχι και πάρα πολύ. Έχει διαπιστωθεί, και πάλι όχι εγώ, ερευνητές όπως ο Arthur Efland που είναι γνωστός ερευνητής, όποιος έχει πει ότι υπάρχει κάτι που το ονομάζει the school art style, δηλαδή ένα στυλ της τέχνης που υπάρχει σε όλα τα σχολεία όπου και να ναι. Στην Ινδία, στην Αγγλία, στην Αυστραλία, στην Ελλάδα παντού. Κι Αυτό το στυλ έχει να κάνει με μία προσπάθεια να δημιουργήσουν ολοκληρωμένο έργο, να φαίνεται σαν κάτι να το δείξουμε στους γονείς... όλη αυτή η πίεση που υπάρχει και το τι είναι το καλό το έργο, και ποιος έχει δουλέψει και τι έχει κάνει. Στην ουσία μπορεί να είναι αντιγραφές από μεγάλους καλλιτέχνες ή ένα συγκεκριμένο στυλ ολοκλήρωσης ενός έργου. Αυτό δεν νομίζω ότι βοηθάει ούτε το παιδί να προχωρήσει, ούτε την τέχνη να προχωρήσει, ούτε τη μάθηση να προχωρήσει! Δηλαδή δεν ξέρω που βοηθάει! Μπορεί να βοηθάει κάτι... Σάν να χρωματίζει κάνεις κάτι και το κέντημα και αυτό έχει πολύ πράγμα και μπορεί κανείς να μάθει πολλά πράγματα. Αλλά Δεν αφήνει ελεύθερο το άτομο να δημιουργήσει, να σκεφτεί, να φανταστεί και στην ουσία εμείς. Αυτό θέλουμε! εμείς θέλουμε να μπορεί το παιδί Να βουτήξει Μέσα στη φαντασία για κάτι που είναι απίθανο! που δεν... Να σκεφτεί με αυτόν τον τρόπο, πώς θα βρει λύσεις σε οποιαδήποτε θέματα. Είτε είναι ένα σχολικό ομαδοσυνεργατικό project είτε είναι ένα σημαντικό πρόβλημα στη ζωή. Και υπάρχουν περιπτώσεις που τέτοια πράγματα έχουν συμβεί. Τώρα θα αναφέρω κάτι που δεν είναι στην Ελλάδα αλλά δεν έχει σημασία. Υπήρξε μία ομάδα κοριτσιών που είχανε η μία και έναν παππού, που είχε πάθει λίγο Αλτσχάιμερ και δεν μπορούσε να θυμηθεί τα ονόματα των ατόμων στην οικογένεια του. Αυτές έφτιαξαν μία εφαρμογή, από την ιδέα αυτή των textbook και λοιπά, για να βοηθήσει τον παππού. Εξαιτίας του προβλήματος που είχε γίνει με τον παππού. Αυτό είναι πραγματική ιστορία. Τώρα πόσο αποτελεσματικό είναι αυτό ή όχι, δεν το ξέρω το εύρημα που βρήκανε. Αλλά βλέπω ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία μπήκαν σε έναν άλλο τρόπο σκέψης, ένα πραγματικό πρόβλημα. Για να δούμε τι θα κάνουμε! κάναν κάτι δημιουργικό, περάσαν την ώρα τους πολύ δημιουργικά και όχι μόνο αυτό, έχουν μία αίσθηση αυτοπραγμάτωσης ότι καταφέρανε κάτι ! Κάναμε κάτι! αλλάξαμε δώσαμε και κάτι στην κοινότητα! όλο αυτό το πράγμα για εφήβους νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σπουδαίο! Υπάρχουν και άλλα παραδείγματα που μπορεί να έχουν να κάνουν με ένα παιδί μόνο του. Δηλαδή... Παιδιά αφού είναι έτοιμα να παρατήσουν το σχολείο και να φύγουν, γιατί δεν τα καταφέρνουν στο σχολείο, ή γιατί δεν βρίσκουν τίποτα ενδιαφέρον στο σχολείο... Μπορεί τελικά και να μείνουν, επειδή κάποιος τους έδωσε έναν πρωταγωνιστικό ρόλο να παίξουν σε ένα θεατρικό. ή επειδή αναγνωρίστηκε το ταλέντο τους στο... Μπορεί να είναι και κάτι άλλο αντίστοιχο... Ίσως είναι και στον αθλητισμό... Ίσως

είναι και σε άλλα πεδία. Αλλά μπορούν τα πάντα να αλλάξουν από από κάτι τέτοιο στη ζωή του κάθε παιδιού. Στην Κρήτη τώρα, υπάρχει ένας νεαρός εικαστικός ο οποίος έχει αλλάξει ολόκληρο χωριό! Δεν ξέρω αν το ξέρεις Είναι ένα εικαστικός που δουλεύει (ΣΧ, Παράγραφος 54).

MEMO: αρκετοί εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν στρατηγικές αξιοποίησης σε ένα αυθεντικό μάθημα ορίζουν καλές πρακτικές δίνοντας παραδείγματα από εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν ενσωματώσει τη διδασκαλία τους καινοτόμες πρακτικές. Η συντονίστρια αναφέρει ότι η έκφραση του εαυτού και η σημαντικότητα της αξιοποίησης και της σύμπλευσης της τέχνης στην καθοδήγηση του παιδιού με ομαδοσυνεργατικότητα και ελευθερία επιλογών, μπορεί να αποδώσει σημαντικά προϊόντα αυθεντικής αξιολόγησης, με πολύ καλά παραδείγματα, τα οποία αναγνωρίζουν το ταλέντο των συναδέλφων εκπαιδευτικών ως καινοτομία στα σημερινά σχολεία.

4.3.3.2 Διαιώνιση ενθρονισμού εσώτατης ύπαρξης

ΝΛ97: Ναι, ήτανε ήτανε θυμάμαι τώρα πάνω στην κουβέντα, είμαι δάσκαλος στον Άγιο Μάμα μαζί με τη γυναίκα μου, ήταν διαθέσιο το σχολείο. Εν πάση περιπτώσει ήταν καθιερωμένες καταλήψεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο. Τα Γυμνασιόπαιδα και τα Λυκειόπαιδα που πηγαίνουν στο Πέραμα είχαν κατάληψη. Ερχόταν κάθε πρωί στο σχολείο, στο δημοτικό, βλέπανε τώρα τα δικά μου τα πιτσιρικά, ζήλευαν ξέρω γω, αυτοί δεν κάνουν μάθημα! [γέλια] έρχονται ξέρω ένα πρωί, μου λένε κύριε! -εγώ εκτελούσα χρέη διευθυντή- λένε: κύριε θα Κάνουμε και εμείς κατάληψη! Λέω σοβαρά; λέω εντάξει ρε παιδιά, εγώ μαζί σας είμαι, αλλά πείτε μου τι θέματα είναι αυτά τα όποια έχετε... γιατί τα Γυμνασιόπαιδα και τα Λύκειοπαιδα έχουν κάποια θέματα, και για αυτό κάνουνε κατάληψη. Εσείς έχετε θέματα, που πρέπει να λύσουμε; αυτά τώρα δεν ήτανε προετοιμασμένα για να έχουνε θέματα, λένε όχι κύριε! δεν έχουμε θέματα. Λέω, να! πρέπει να έχετε θέματα! πηγαίνετε εκεί πέρα... Μαζευτείτε όλοι μαζί, δείτε τα θέματα που έχετε και ελάτε να μου πείτε ποια θέματα είναι, για να δούμε αν μπορούμε να τα λύσουμε, τι πρέπει να κάνουμε. Θέλουνε αυτά, χαρούμενα πολύ, πάνε εκεί μεταξύ τους, κουβεντιάζουνε, ήταν και μικρό σχολείο, κουβεντιάζουν έρχονται ξέρω γω, μου λένε, κύριε έχουμε αυτό, το άλλο. Λέω παιδιά Έχετε απόλυτο δίκιο! σε όλα όσα λέτε! Μαζί σας σήμερα! πηγαίνετε τώρα... γιατί, ξέρεις... οι τουαλέτες το ένα το άλλο... Πηγαίνετε. Να πάτε στους γονείς σας, να τους πείτε να ρθουν να τα λύσουμε, γιατί έχετε δίκιο και είμαι μαζί σας. Και λένε, όχι κύριε δεν πάμε! θα κάνουμε μάθημα! [γέλια] (ΝΛ, Παράγραφος 97)

MEMO: Αρκετοί εκπαιδευτικοί ανέφεραν βιωματικές εμπειρίες από ορεινά χωριά της Κρήτης φέρνοντας τους μαθητές αντιμέτωπους με τον εαυτό, ως άσκηση πολιτειότητας, επιδεικνύοντας και αποδεικνύοντας την καταπίεση των γονέων για τέτοια ορεινά μέρη. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η επιθυμία κατάληψης, από παιδιά του δημοτικού, στον ορεινό Μυλοπόταμο.

AB66: από τα παιδιά μου, υπήρχε και ο γιος μου, είχε και αυτός ένα φιλόλογο που τον αγαπούσε πάρα πολύ, παρότι δεν ήταν τα μαθήματα του τα φιλολογικά, δεν ήταν δηλαδή αστέρι σε αυτά, Παρ' όλα αυτά τον αγάπησε πάρα πολύ. Ήταν ο Κ... τώρα στο Γυμνάσιο Γουβών -καλή του ώρα- αλλά ήταν ένας άνθρωπος που έκανε και θέατρο, έχει σπουδάσει σκηνοθεσία. Δηλαδή ήταν μία πολυσχιδής προσωπικότητα. Αυτό θέλω να το πω! ο εκπαιδευτικός δεν πρέπει να είναι μόνο εκπαιδευτικός, στείρα γνώση δηλαδή, μετάδοση γνώσεων για το αντικείμενο. Πρέπει να σαι άνθρωπος με προσωπικότητα, με ενδιαφέροντα, το τονίζω αυτό! με ανοιχτούς ορίζοντες, με ανοιχτό μυαλό. Αυτό είναι το μεγαλύτερο προσόν που πρέπει να έχει για μένα. Και το δεύτερο, είναι ότι θα πρέπει να έχει και την υπομονή στα παιδιά να τα δώσει όλα αυτά. Αυτά τα δύο χρειάζονται (AB, Παράγραφος 66)

MEMO: Αρκετοί εκπαιδευτικοί ενέπνευσαν μαθητές. Στις συνεντεύξεις δόθηκαν συγκεκριμένα καλά παραδείγματα τα οποία αποδεικνύουν ότι η πολυσχιδής προσωπικότητα και υπομονή των εκπαιδευτικών αποδίδει καρπούς.

ΣΧ58: Άλλαξε το σχολείο! αλλά δεν σταμάτησε εκεί, γιατί μετά του ζήτησαν να φτιάξει και τις στάσεις των λεωφορείων έξω και να... και άλλαξε όλο το χωριό! Όσα χρόνια ήταν εκεί λοιπόν... Όχι όμως ο ίδιος μόνος του! (ΣΧ, Παράγραφος 58)

MEMO: Η ανάληψη δράσης του εκπαιδευτικού μπορεί να αλλάξει ολόκληρη κοινότητα, δίνοντας αντιληπτά καλά παραδείγματα και αποδεικνύοντας ότι η κοινωνική δράση εδράζεται στην αλληλέγγυα συμμετοχικότητα και αντίληψη.

ΣΧ92: Πραγματικά δημιουργεί ένα άλλο κλίμα μέσα στην τάξη. Περνάς από πάνω από το παιδί που δουλεύει εκείνη την ώρα και σε νιώθει σαν τον επόπτη από πάνω του που κάνει τη δουλειά του και λέει ωχ ωχ ωχ τώρα θα μου πει ότι τράβηξα τη γραμμή λάθος. Ή θα μου πει, γιατί αυτό το χρώμα και όχι άλλο; και εγώ τώρα τι θα πω και προκαλείται ένα άγχος! Και μία στεναχώρια. Όταν όμως το παιδί σε δει και εσένα να έχεις και εσύ ένα μπλοκάκι, να να ζωγραφίζεις, κάτι να κάνεις, δηλαδή ότι είσαι και εσύ κομμάτι της ομάδας που κάνεις ότι

κάνει και αυτή, και, όταν κάποιος έχει ένα ερώτημα, όταν κάποιος ζητήσει τη γνώμη σου. Ρυθμίζεις τα της λειτουργίας της τάξης για να έχουμε όλοι πρόσβαση στα υλικά, αλλά, στην ουσία είμαστε εκεί σαν ομάδα, αυτό το πράγμα λειτουργεί πάρα πολύ καλύτερα! Τα παιδιά ξεαγχώνονται, μπορούν να μιλήσουν για τη δουλειά τους, να πουν τη σκέψη τους, ότι, σκέφτηκα αυτό, δοκίμασα εκείνο, δεν μου βγήκε, το χάλασα εδώ! Μπορεί να πεις: αυτό το χαλασμένο είναι μία ωραία ευκαιρία να γίνει ένα άλλο έργο! Ξέρεις; Ξέρεις άστο εκεί στην άκρη και... Θα το συνεχίσεις όπου πάει. Να ενθαρρύνεις, δηλαδή νομίζω ότι χρειάζεται αυτό, και αυτό χρειάζεται εκπαίδευση! Όχι επειδή οι συνάδελφοι δεν είναι καλά εκπαιδευμένοι στο αντικείμενο! αυτοί ξέρουν πάρα πολύ καλά το αντικείμενό τους, δηλαδή μπορεί να το ξέρουν καλύτερα και από εμένα! το ξέρουν πολύ καλά! αυτό όμως που έχουν πάθει οι ίδιοι, είναι να έχουν δεχθεί οι ίδιοι! κάποια εκπαίδευση που ήταν τέτοιου τύπου! και είναι δύσκολο να βγάλεις από πάνω σου την εκπαίδευση που Έχεις δεχθεί! δηλαδή κάπου γινόμαστε πολλαπλασιαστές της εκπαίδευσης που έχουμε δεχθεί. Για να σταματήσει αυτό πρέπει να έχουμε δεχθεί μία άλλου τύπου εκπαίδευση, να έχουμε μία έρευνα... Να έχουμε εμπλακεί διαφορετικά ώστε να έχουμε ευαισθητοποιηθεί, ότι κάνουμε κάτι, με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Εκεί νομίζω ότι βοηθάει η έρευνα δράσης γιατί παρακολουθούμε τον εαυτό μας την ώρα που κάνουμε το μάθημα! Και εκεί συνειδητοποιεί κάνεις... Μισό λεπτό τώρα εγώ τι κάνω; [γέλιο]!!! Μιλώ έτσι, κάνω αυτό, κάνω εκείνο, είναι αυτά σωστά; δηλαδή Αρχίζεις και έχεις αυτογνωσία για αυτό που κάνεις και από εκεί και πέρα κάτι μπορεί να αλλάξει! (ΣΧ, Παράγραφος 92)

MEMO: η αξιοποίηση του λάθους και ενσωμάτωση στην παιδαγωγική, μέσω στρατηγικών τις οποίες ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αντιλαμβάνεται και να μπορεί να ενσωματώσει στην εκπαιδευτική διδασκαλία, δίνουν μία ποιοτική έκταση της αυθεντικής μάθησης, αξιοποιώντας το διαφορετικό και την οδήγηση συμμετοχικότητας στην ομάδα, με τον εκπαιδευτικό να είναι μέλος της δράσης. Αναφέρεται ότι για τους εκπαιδευτικούς που υπολείπονται και ασκούν καταπίεση, αυτό προκύπτει ως πολλαπλασιαστική, δυστυχώς, “ικανότητα” των ανθρώπων που έχουν βιώσει τέτοιου είδους διδασκαλία. Η αυτογνωσία μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή της προσωπικής θέασης και θέσης του εκπαιδευτικού, εφόσον ο εκπαιδευτικός συνειδητοποιεί μέσω της συμμετοχής τους σε έρευνα δράσης την ανοικοδόμηση του εαυτού μέσα από το έργο του, παρακολουθώντας την εξελικτική του πορεία.

XM40: Τι; είναι τραγικό! δηλαδή έτσι θεωρώ, ότι, δεν ξέρω... θα πήγαινα σπίτι μου! Αλλά όχι εγώ δεν μπορώ αυτό. Θα το κάνεις μάθημα, και παρατηρείς ότι... Στα μάτια κάποιου ή στις κινήσεις κάποιου ότι δεν είναι εκεί δεν καταλαβαίνει και δεν μπορείς να συνεχίσεις. Εντάξει είναι πάρα πολύ δύσκολα τα πράγματα στο σχολείο μας. Το ξέρουμε αυτό. Γιατί τελικά είναι πολλών ταχυτήτων και δεν ξέρω τελικά σε ποιον απευθύνεσαι, σε ποιον πρέπει να απευθυνθείς. Γιατί υπάρχουν μαθητές που πάνε με χίλια! και οι άλλοι που είναι πολύ πιο πίσω και θα πρέπει να τα εξισορροπήσεις όλα αυτά και να απευθυνθείς και σε όλους ταυτόχρονα και να μην κάνεις ανιαρό το μάθημα για κάποιους και για κάποιους για κάποιους άλλους δύσκολο, δηλαδή... Το χειρότερο κομμάτι νομίζω του εκπαιδευτικού είναι αυτό το άγχος. Τώρα, αν τελικά διαπιστώσεις ότι δεν τα φέρνεις βόλτα, δεν τα καταφέρνεις, πας σπίτι σου! Ε, τι να πω τώρα; κάνεις κάτι άλλο [γέλιο] (ΧΜ, Παράγραφος 40)

MEMO: οι συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί καταδεικνύουν τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν διαφοροποιούν το μάθημα, δεν κάνουν μάθημα για όλους, δεν συμπεριλαμβάνουν τους μαθητές, δεν σέβονται τη διαφορετικότητα και ενδεικτικά καταλήγουν ότι “όταν κάποιος δεν τα καταφέρνει πηγαίνει στο σπίτι του, κάνει κάτι άλλο!”

EA28: Κώστα θα σου πω δύο πράγματα. Το πρώτο που θα σου πω είναι ότι έχω εκπαιδευτικούς που ο στόχος είναι να περάσει το παιδί τους κάπου, γιατί είναι αυτό που λες, ότι όλοι οι γονείς, όλοι οι γονείς... Μπαίνουν στο τριπάκι του πανεπιστημίου. Εμένα το παιδί μου επέλεξε να πάει στο Μουσικό. Έχω ένα παιδί που γυρίζει χαρούμενο από το σχολείο, είναι πάρα πολύ καλός μαθητής. Δεν ξέρω πώς θα τα πάει στο Γυμνάσιο. Αλλά να σου πω κάτι; δεν ξέρω κι αν με ενδιαφέρει. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι ότι: κάνει κάτι που αγαπά πολύ, και ότι είναι 12 χρονών έχει πάει σε ένα σχολείο που ξυπνάει από τις 6:30 και γυρίζει τέσσερις, και είναι χαρούμενος, είναι πραγματικά χαρούμενος! Όχι χαρούμενο τον βλέπω εγώ!... είναι χαρούμενος! και να σου πω κάτι, ξέρω ότι γενικά θα μπορούσε να είναι πρωταθλητής στο στίβο. Όχι εγώ μόνο το ξέρω, μου το λένε και οι φίλοι που είναι στιβίστες. Έχουν έρθει δυο-τρεις φορές για να τον πείσω να πάει στίβο. Δεν τον ενδιαφέρει: μου λέει τι να πάω για να πάρω μετάλλιο δεν θέλω! και δεν τον έχω πιέσει καθόλου. Του λέω ότι θέλεις κάνε. Να σου πω κάτι; Έχω ένα χαρούμενο παιδί, αυτό είναι, αυτό είναι που με ενδιαφέρει. Δεν με ενδιαφέρει να έχω ένα πετυχημένο παιδί επαγγελματικά. Η αξιοπρέπεια και χαρά δεν μετριέται με το πόσα λεφτά έχει στην τσέπη του Κώστα. Και για αυτό έχουν γεμίσει και στην παιδοψυχιατρική του ΠΑΓΝΗ... θα πάθεις πλάκα με το πόσα τα πιτσιρικά είναι μέσα. Εμένα με ενδιαφέρει αυτό, να είναι ένα, να έχω ένα χαρούμενο παιδί, τίποτα άλλο! Αυτό θα

έπρεπε να είναι ο στόχος μας! Τώρα, όσον αφορά το πανεπιστήμιο που λες, θα μπορούσανε δύο πράγματα να είναι διαφορετικά! είτε το σχολείο. Όποιος θέλει να πάει πανεπιστήμιο, να υπάρχει μία ξεχωριστή χρόνια προετοιμασίας για το πανεπιστήμιο ή να απεγκλωβίσει το πανεπιστήμιο από το σχολείο εντελώς! και να σου πει: πού θες να πας ιατρική; okay μπορείς να μπεις ένα χρόνο προκαταρκτικά στην Ιατρική Σχολή, στα ιατρικά, παραϊατρικά και τα λοιπά, και από κει και πέρα από εκεί να δώσεις εξετάσεις για τη σχολή που θέλεις. Αλλά να το απεγκλωβίσει το σχολείο από όλο αυτό το πράγμα. Από την αγορά εργασίας να το απεγκλωβίσει. (ΕΑ, Παράγραφος 28)

MEMO: Οι περισσότεροι αναφέρθηκαν και για τον επαγγελματικό προσανατολισμό των παιδιών τους. Αρκετοί εκπαιδευτικοί ποιοτικά δεν κάνουν το λάθος να επηρεάσουν τους μαθητές, διότι γνωρίζουν “εκ των έσω” το φαύλο κύκλο. Αναφέρονται ότι αφήνουν ελεύθερους τους νεαρούς μαθητές να επιλέξουν από μικρή ηλικία τα σημαντικά για αυτούς, δίνοντάς τους ελευθερία επιλογών. Χαρακτηριστικά αναφέρουν ότι οι σπουδές στο πανεπιστήμιο δεν είναι ο μοναδικός στόχος, και ο απεγκλωβισμός για έναν Πολίτη συνειδητοποιημένο, ο οποίος θα συμμετέχει δυναμικά και θα είναι ευχαριστημένος για τις επιλογές του, γίνεται με στοχευμένες δράσεις και κριτική παιδαγωγική.

ΕΑ4: Καταρχήν. Νομίζω ότι οι Γυμναστές είναι από τις ειδικότητες πού μπορούν να κάνουν στο σχολείο τα πάντα. Μπορούν να φέρω την αλλαγή, διότι άμεσα δεν τους πιέζει κάποια ύλη αυτό που επικαλούνται οι περισσότεροι συνάδελφοί, και, έχουν άμεση επαφή με την κίνηση με το σώμα, με την έκφραση με την εξωστρέφεια. Εγώ τον κινηματογράφο, αυτό που πρέπει να σου πω, είναι... Γιατί έφερα εγώ τον κινηματογράφο, παρόλο που η δουλειά μου. Μου αρέσει πάρα πολύ. Την αγαπώ πάρα πολύ, ήταν η απόλυτη επιλογή μου και χαίρομαι πάρα πολύ να είμαι στην αυλή με τα παιδιά. “Όμως, ο λόγος που έφερα τον κινηματογράφο - και θέλω να σου πω ότι είμαι και από τις πρώτες στην Ελλάδα που έφεραν τον κινηματογράφο. Δηλαδή, αργότερα, έτσι; και τον τελευταίο καιρό υπάρχει ένα κίνημα από κάποιους συναδέλφους, αλλά εγώ ξεκίνησα πριν 20 χρόνια τότε που κανείς σχεδόν δεν έκανε κινηματογράφο. Ο λόγος, ήτανε το, ότι εντάξει, γενικά στους ανθρώπους αρέσει να είναι αυτοί και στους καθηγητές που νοιάζονται για αυτό που κάνουν, θέλουν τα παιδιά να τους εκτιμούν να τους σέβονται και, -αυτό δεν εξυπακούεται πια- αυτό πλέον, κερδίζεται! Ο σεβασμός... Η εκτίμηση, αγάπη και όλο αυτό. Πρέπει να το κερδίσεις. Εγώ με τη φυσική αγωγή κερδίζω ένα 80% με 85% των παιδιών!!! Υπάρχει ένα 15% με 20 όμως που δεν το κερδίζεις με τη φυσική αγωγή, είτε επειδή δεν το χε,ι είτε επειδή είναι ο σωματότυπός του,

δεν ταιριάζει με τη φυσική αγωγή, είτε επειδή βαριέται είτε επειδή για χίλιους δυο λόγους... ή, Γιατί δεν γουστάρει και εσένα τον ίδιο! έτσι; τον καθηγητή. Αλλά προσπάθησα... Τέλος πάντων, να βρω κάτι που θα τραβούσα αυτό το 20% και... Μέσα στις σκέψεις που έκανα, ήταν αυτά τα παιδιά. Ξεκίνησα δηλαδή, λίγο αντίστροφο, όχι τι μπορώ εγώ να κάνω, γιατί ο κινηματογράφος Σίγουρα! δεν ήταν σε αυτά που μπορούσα... δεν είχα ιδέα! αλλά... Σκέφτηκα ότι η μεγάλη αγάπη αυτών των παιδιών είναι η σύγχρονη τεχνολογία. Έτσι. Είναι όλα με ένα κινητό στο χέρι, στον υπολογιστή μπορεί να κάνουν τα πάντα. Άρα το μοντάζ θα είναι σχετικά εύκολο για αυτά. Θα έπρεπε να μπω στη διαδικασία να δω τι μπορούμε να κάνουμε με αυτό. Στην αρχή σκέφτηκα φωτογραφία, μετά δεν μου άρεσε γιατί, εντάξει, έπρεπε να εμπνέει και μένα λίγο. Οπότε άρχισα να σκέφτομαι ότι θα μπορούσαμε να βγάζουμε σενάρια και να κάνουμε ταινιάκια. Εντάξει, βήμα-βήμα βήμα-βήμα γύρισα το πρώτο φιλμάκι, όπου ήταν ένα πολύ ωραίο φιλμάκι, αλλά εκεί κατάλαβα ότι αν θέλω να το συνεχίσω θα έπρεπε να επιμορφωθώ! η ίδια, δεν φτάνει να έχω την καλή θέληση. Οπότε... Άρχισα να κάνω πράγματα τα καλοκαίρια αρκετά σοβαρά, με αρκετά σοβαρούς ανθρώπους του χώρου του κινηματογράφου, όπως ο Θ... όπως η Λ... η Μαρία Λ.... Και κάπως έτσι, σιγά-σιγά, άρχισε αυτό και απογειωνόταν, δηλαδή άρχισαν να παίρνουμε βραβεία πανελλήνια και πανευρωπαϊκά. Φτάσαμε να συμμετέχουμε σε παγκόσμιες, σε διεθνείς έτσι διαγωνισμούς, και, αυτό ξέρεις... Πέρα από το ότι είναι η χαρά της ομάδας, αυτό μετά σιγά-σιγά αφήνει πίσω του μία χρυσόσκονη που πιάνει τα παιδάκια από πριν έρθουνε σχολείο. Το έχουνε μάθει... και σιγά-σιγά, αυτό γινότανε τεράστιο. Στις Μελέσες και τώρα στο 12ο, γιγαντώθηκε, πάρα πολύ γρήγορα. Αυτό ήταν ο λόγος που ξεκίνησα (ΕΑ, Παράγραφος 4).

MEMO: Η συγκινητική εξιστόρηση της εκπαιδευτικού η οποία θέλει να κερδίσει το 100% της συμμετοχής των παιδιών, δείχνει ότι υπάρχουν φωτεινά παραδείγματα ανθρώπων οι οποίοι διαφοροποιούν όχι μόνο το μάθημα αλλά και τις στρατηγικές προσέγγισης των παιδιών. Παρέχουν στους μαθητές κίνητρα συμπερίληψης διαφοροποιώντας τη διδασκαλία τους, εφευρίσκοντας τρόπους συμπερίληψης της τέχνης στην εκπαιδευτική πρακτική. Τα αποτελέσματα στο σχολείο που μελετήσαμε, δείχνουν ότι το σύνολο των εκπαιδευτικών με τη συνεργατική επίβλεψη και αρωγή ενός νέου διευθυντή που ασχολείται με το θέατρο, μπορεί να καθοδηγήσει προς την αλλαγή και στην ποιοτική διαφορά της καινοτόμου αλλαγής.

ΕΑ24: και Θα σου πω και για τον καθηγητή αργότερα, είμαστε και συνάδελφοι κάποια, έτσι; ένα μικρό χρονικό διάστημα που ήταν ένας φιλόλογος που είχα στο 4ο Λύκειο ο Π... ο

ο οποίος μπαίνει στην τρίτη Λυκείου και καταλαβαίνει ότι εγώ είμαι το αγρίμι του σχολείου. Έτσι. Ήμουν μία μαθήτρια που διάβαζα πάρα πολύ εξωσχολικό βιβλίο, αλλά γενικά στο σχολείο το Πλαίσιο του σχολείου δεν μου αρέσει καθόλου, αλλά καθόλου! όμως τώρα... Έχω όμως στόχο να περάσω Γυμναστική ακαδημία, μία εποχή που τότε το ΤΕΦΑΑ ήτανε εξαιρετικά ψηλή βάση, διότι είχες άμεση αποκατάσταση. Και εννοείται ότι δεν πίστευε κανείς ότι θα περνούσα, έτσι; δεν διάβαζα τίποτα σου μιλάω τώρα, έτσι; Ήμουν πολύ καλή στα μαθηματικά στην έκθεση γιατί... Διάβαζα εξωσχολικό βιβλίο και είχα καλό λόγο, καλό γραπτό λόγο, αλλά δεν διάβαζα τίποτα άλλο. Και με παίρνει αυτός σε όλα τα φιλολογικά, και πάω και του λέω. Κοίταξε δεν έχω κάνει ποτέ μου φροντιστήριο, αλλά θέλω να με βοηθήσεις στην έκθεση και μου λέει και τι θες; Λέω θέλω φροντιστήριο. Όχι μου λέει! εγώ δεν κάνω φροντιστήρια. Αν θες όμως, λέω εγώ, θα σου δίνω θέματα. Και με έχει όλη την Τρίτη Λυκείου και μου δίνει θέματα και τα γράφω σπίτι και του τα πάω στο σχολείο και δεν τα έδινε μόνο εμένα τα... Τα έδινε σε όλο το τμήμα. Απλά κανείς άλλος, όλοι οι υπόλοιποι πήγαιναν φροντιστήριο. Και εγώ ήθελα να δουλέψω μόνο μαζί του, το ένιωθα ρε παιδί μου, ότι αυτός ήταν εμπνευσμένος δάσκαλος! έγραφα 19,5 στην έκθεση Πανελλήνιες Κωστή! Πέρασα με υποτροφία. Πέρασα δέκατη στα ΤΕΦΑΑ. Μία εποχή, δηλαδή έγραφα 18,7 στις Πανελλήνιες, μία εποχή που... Τι να σου πω τώρα, δηλαδή ο τελευταίος είχε γράψει 14... Ξέρω γω. Τι να σου πω τώρα, δηλαδή ήτανε τρομερός, ήταν τρομερός! Μου έκανε τα δύο από τα τέσσερα μαθήματα που έδωσα, δηλαδή ιστορία και έκθεση. Και έγραφα 20 και 19.5. Δεν υπάρχει. (ΕΑ, Παράγραφος 24).

MEMO: Ως προς την καλή συνεργασία του διπλόλου εκπαιδευτικού-μαθητή, αναφέρονται, ότι, ο μαθητής θα πρέπει να έχει σαφή κίνητρα και αυτή η αλληλεπίδραση μπορεί να συμβεί όταν ο μαθητής ζητήσει από τον εκπαιδευτικό ισότιμη θέαση στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.

ΓΠ66: Συνευθύνη έχουμε, σίγουρα, αλλά ένα παιδί αν είναι να προχωρήσει να προχωρήσει... θα προχωρήσει! αν έχει πολλά εμπόδια... Μάλλον το πω αλλιώς Αν ο δρόμος είναι πολύ καλά στρωμένος, θα προχωρήσει πολύ πιο γρήγορα. Αν έχει πολλά εμπόδια θα... κάπου μπορεί να κολλήσει, αλλά αν έχει διάθεση αυτό να προχωρήσει θα προχωρήσει δεν είναι έτσι... Ευθύνη έχουμε. Σίγουρα! Τώρα αυτό να πεις, ή δεν υπήρχαν περιπτώσεις παιδιών τα οποία Ίσως είχαν μία πολύ άσχημη συμπεριφορά και, και, πια δεν προχώρησαν, δεν κάναν... Εντάξει θεωρώ ότι ήταν ελάχιστα (ΓΠ, Παράγραφος 66)

MEMO: Αρκετά συχνά αναφέρονται σύμφωνα με τις προσωπικές τους εμπειρίες, ότι υπήρχαν εμπόδια, αλλά ο μαθητής ο οποίος θέλει να προχωρήσει και έχει αποφασίσει το

σχέδιο του, θα καταφέρει να προχωρήσει στη μάθηση και να καθοδηγηθεί προς σίγουρη σταδιοδρομία, παρά των εμποδίων.

4.3.3.3 Φόβος επιθυμίας ελευθερίας και συγκρούσεων

EA37: Ναι ναι. Κοίταξε, αυτό θέλει όμως πολύ ψάξιμο ρε συ Κώστα. Δηλαδή δεν μπορώ να σου πω εγώ, για να βγάλω από τα παιδιά, τους μαθητές μου από την ομάδα, θες του κινηματογράφου; Εκεί ανοίγονται περισσότερο τα παιδιά. Για να βγάλω, για να ξεκλειδώσουν... Ας πούμε, χρειάζεται πάρα πολύς χρόνος. Διότι, Μην ξεχνάς ότι παίρνουμε παιδιά, παίρνω εγώ παιδιά τώρα 13-14 χρόνων που έχουν δεχτεί τρελό ζύμωμα στον εγκέφαλο τους έτσι; Δηλαδή αυτά τα παιδιά δεν γεννηθήκανε ρατσιστές, αλλά γίνανε. Αυτά τα παιδιά δεν γεννήθηκαν ας πούμε τραμπούκοι και καπετάνιοι ή μάγκες ή ξέρω γω, αλλά γίνανε. Κάποιος τα κανε! αυτά τα παιδιά έτσι! Υπάρχει μια συστημική που τα κάνει έτσι και αυτή η συστημική έχει όνομα! Είναι η οικογένεια, είναι το σχολείο έτσι όπως είναι! που δεν τα χωράει όλα τα παιδιά! είναι το σύστημα εκπαίδευσης, είναι οι φίλοι, είναι η κοινωνία, είναι... Έχει ονοματεπώνυμο αυτό το πράγμα της συστημικής που τα πιέζει και τους δημιουργεί απόψεις που στην πραγματικότητα δεν είναι δικές τους. Γιατί το παιδί, στο παιδί, είναι εντελώς αγνός και αθώος οργανισμός. Δηλαδή... Είναι ότι το ταΐζεις, αυτό, αυτό θα βγει. Ότι σποράκι βάλεις στο μυαλό του, αυτό αυτό θα ποτιστεί και θα βγει. Δεν μπορεί ας πούμε να να φυτέψω τριανταφυλλιά και να σου βγει ας πούμε ροδακινιά! Δεν γίνεται αυτό το πράγμα! (EA, Παράγραφος 37).

MEMO: Η αναφορά εκπαιδευτικών για τη σημασία της τέχνης και την αξιοποίηση στην αυθεντική διδασκαλία δείχνει ότι ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αντιληφθεί τη συστημική καταπίεση και τις δομές οι οποίες ενισχύουν και συντηρούν αυτόν τον κύκλο καταπίεσης. Η καλλιέργεια του εκπαιδευτικού ώστε να αντιλαμβάνεται τις προσλαμβάνουσες των μαθητών οδηγώντας τους προς μία ευρετική και ευαίσθητη πορεία μάθησης είναι ζητούμενο των ήπιων δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

OH120: θα σου πω τι έχω σκεφτεί εγώ για αυτό. Αυτό. Καταρχήν δεν ισχύει μόνο στο κομμάτι των εκπαιδευτικών, είναι, αυτά, η διά βίου εκπαίδευση δεν είναι έτσι όπως τα θέλουμε και θα επιδιώκαμε, που να έχει να κάνει με τη βελτίωσή μας ως ανθρώπους. Καθώς προχωράει η εποχή μας, καθώς περνάνε τα χρόνια μας, έχει να κάνει με την εντατικοποίηση της εργασίας με τον περιορισμό των ελεύθερης βούλησης στην εργασία, όποια και να είναι αυτή! είτε είναι στο, στην εκπαίδευση είτε είναι σε άλλους τομείς. Στην εκπαίδευση όμως

δεν θα το θέλαμε με τίποτα!!! Θεωρώ ότι δεν θα θέλαμε Με τίποτα, έναν αγχωμένο εκπαιδευτικό, ένα εκπαιδευτικό που δεν είναι ευχαριστημένος με τον εαυτό του, που δεν έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό του και που το σύστημα τον περιμένει στη γωνία να τον πυροβολήσει για να του καταστρέψει έως και τη ζωή! Όταν θα του στερήσει την εργασία, όταν θα τον απολύσει επειδή δεν πληροί προϋποθέσεις!!! ειδικά τον εκπαιδευτικό, δε θα τον θέλαμε έτσι! γιατί μεταφέρει τον τρόμο που προκαλεί ένα κοινωνικό σύστημα στα παιδιά μας!!! είναι πολύ πιο εύκολο για έναν τρομαγμένο να διδάξει... να ασκήσει βία, να απειλήσει παιδιά!

MEMO: Συγκλονιστικά οι γονείς αναφέρουν ότι θέλουν ελεύθερους εκπαιδευτικούς διότι αυτός που έχει βιώσει τη βία θα ασκήσει βία. Ο τρομαγμένος εκπαιδευτικός στα σχολεία κρίνεται επικίνδυνος διότι συντηρεί έναν κύκλο βίας, ασκώντας βία!

KT39: Ναι, σε όλα δηλαδή τώρα... εγώ, που είπες για το ντύσιμο, μου έρχεται στο νου ένα κοστούμι αποκριατικό που είχε διαλέξει η κόρη μου Δευτέρα Τρίτη Δημοτικού από ένα γνωστό πολυκατάστημα, το Jumbo. Τέλος πάντων, το οποίο εγώ θεωρώ ότι δεν θα έπρεπε να την εκφράζει εκείνη την περίοδο, δηλαδή να είναι ντυμένη νεράιδα! Όμως εγώ δεν αρνήθηκα όταν αυτό το κοστούμι διάλεξε! Και όλες οι συμμαθήτριές της αυτό είχαν διαλέξει! Θα μπορούσα να της πω ότι εσύ μπορείς να ντυθείς ινδιάννα ή να ντυθείς ελεύθερος σκοπευτής, δεν ξέρω τι... δεν το τόλμησα όμως, ήθελα να την αφήσω να εκφραστεί. Τελικά όμως συνειδητοποιώ ότι δεν εκφραζόταν, απλά ακολουθούσε την επιταγή της της ομάδας μέσα στην οποία ήταν. Την επιταγή της ομάδας του σχολείου. Εκ των υστέρων βλέπω ότι τότε θεωρούσα ότι ήταν ελευθερία να διαλέξει το κοστούμι που ήθελε εκείνη, που ήταν το κοστούμι που της είχε επιβάλει το σχολείο! (ΟΗ, Παράγραφος 39).

MEMO: Από την άλλη πλευρά ο γονέας ενώ θέλει να ακολουθήσει τη δική του γραμμή, αναφέρεται ότι αυτό δεν είναι δυνατό αυτό λόγω της σύμπλευσης και διαφορετικότητας απόψεων του κοινωνικού status που προωθεί το σχολείο, ως μαζοποίηση στην κουλτούρα των μαθητών σε αλληλεπίδραση με τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών. Η σύγκρουση του εαυτού και απόψεων των εκπαιδευτικών δείχνει ότι υπάρχει ευκαιρία κριτικής διαλεκτικής αντιληπτικότητας και κοινωνικής παρέμβασης.

EA18: Κοίτα Κώστα, πιστεύω ότι υπάρχουν διάφορες κατηγορίες. Η μία κατηγορία είναι αυτή που βολεύτηκε εκεί. Δηλαδή που βολεύει και ξέρει ότι θα δουλέψει ας πούμε, είναι και αυτή που σου λέει δεν θέλω να μείνω ούτε πέντε λεπτά παραπάνω στο σχολείο. Και με

αυτούς είναι οι μόνοι που θυμώνω! Θα υπάρχει μία κατηγορία η οποία απογοητεύτηκε! Είδε ότι το σύστημα είναι στείρο ότι και να κάνει, ότι απλώς δεν αναγνωρίζεται! Γιατί να σου πω κάτι Κώστα, το θέμα δεν είναι να κάνεις κάτι για να αναγνωριστείς. Εμένα δεν με ενδιαφέρει καθόλου αυτό το πράγμα. Δηλαδή και τώρα που στην κουβέντα, μου λες ότι εγώ είμαι εμπνευσμένη, εγώ δεν θεωρώ ότι είμαι εμπνευσμένη, εγώ δεν θεωρώ ότι είμαι τίποτα. Εγώ θεωρώ ότι είμαι μία απλή δασκαλίτσα. Ειλικρινά στο λέω, που προσπαθώ κάθε μέρα να ομορφύνω τη μέρα μου πρώτα. Και μετά η μέρα μου ξέρεις τι; η μέρα μου εμένα τυγχάνει να ομορφαίνει με το χαμόγελο των παιδιών μου, των παιδιών, των μαθητών μου! όχι του παιδιού μου, του γιου μου. Επειδή συμβαίνει αυτό και το έχω βιώσει και το έχω το έχω γευτεί, και βλέπω πόσο καλά είμαι μετά, και πόσο η καρδιά μου πετάει και χρωματίζεται συνεχίζω να το κάνω! Δεν είναι θέμα έμπνευσης Κωστή... είναι θέμα να το δοκιμάσεις. Εγώ τους συναδέλφους που θεωρώ ότι θα μπορούσαν να κάνουν τέτοια πράγματα και δεν το κάνουν στην πραγματικότητα, τους Λυπάμαι! Τους Λυπάμαι, γιατί δεν έχουνε νιώσει τη χαρά του να δουλεύεις... Δηλαδή εγώ δουλεύω 34-33 χρόνια, αυτή τη στιγμή τα περισσότερα από αυτά ήταν όταν ήμουν αναπληρώτρια και νιώθω πολύ μεγάλη χαρά γιατί κάνω πράγματα μαζί τους. Δεν τους δίνω μία μπάλα και τους λέω παίξτε! Και αυτό ξεκίνησε από τα πρώτα μου χρόνια! που έβλεπα ανθρώπους που ήτανε 35 χρονών και Καθότανε. Και έλεγα ρε συ αυτοί είναι μεγάλοι! Εγώ ήμουν 22 τότε και έλεγα, αυτοί είναι μεγάλοι. και για αυτό δεν μπορούνε και όσο έβλεπα Εγώ αυτούς τους μεγάλους που δεν μπορούσαν, τόσο έλεγα εγώ, τώρα που μπορώ να κάνω πράγματα! Εγώ είμαι πολύ πιο μεγάλη από 40 45 χρόνων βλέπω ότι έρχονται άνθρωποι 30 χρονών και μου λένε βγάξω το πρόγραμμα στο σχολείο μου έτσι έρχονται και μου λένε: αααα θέλω να έχω δύο μέρες να σχολάω νωρίς! γιατί Να έχεις δύο μέρες ρε; που πρέπει να σχολάς νωρίς; γιατί να Έχεις δύο μέρες να σχολάς νωρίς; είσαι 30 χρόνων! γιατί πια δεν υπάρχουν 22χρονοι στην εκπαίδευση. Κάτσε να δουλέψεις κάθισε να ασχοληθείς με τα παιδιά. Κάτσε να κάνεις όμορφα πράγματα, δηλαδή κατάλαβες; Άρα δεν είναι θέμα ηλικίας, είναι θέμα νοοτροπίας, είναι θέμα ονείρου. Αν θες, το πώς το έχεις ονειρευτεί να το κάνεις στη ζωή σου και εντάξει, κάποιιοι βάζουν στον πάγο το πρωινό τους που είναι της δουλειάς και, Και λένε, εδώ μπορώ να κάνω αυτό το πράγμα τώρα. Δεν το ανακατέβω με τίποτα ούτε με την καρδιά μου, ούτε με το μυαλό μου ούτε τίποτα. Πάω να κάνω αυτό. Αυτό πιστεύω. Αλλά οι περισσότεροι συναδέλφοί πάντως, θεωρώ ότι είναι καταπιεσμένοι από το ίδιο το σύστημα (ΕΑ, Παράγραφος 18).

MEMO: η εξομολόγηση εκπαιδευτικών οι οποίοι στέκονται με θάρρος στον καθρέφτη, ενεικονίζουν το έργο τους μέσα από τα μάτια των μαθητών τους, παίρνουν έμπνευση και οδηγούνται προς το όνειρο της βελτίωσης της καθημερινότητας των καταπιεσμένων παιδιών,

δείχνει ότι η παιδαγωγική του Freire ενυπάρχει στα σχολικά θρανία, στις τάξεις και στα γονίδια των μάχιμων εκπαιδευτικών. Καταγγέλλουν τη φυγογονία των νέων, οι οποίοι θέλουν να φύγουν από αυτό τον τόπο, τον χώρο που ασκείται η καταπίεση, χώρο που μοιάζει με ένα καμβά στον οποίο δεν θέλουν να ζωγραφίσουν, ούτε να καταθέσουν άποψη. Οι παλαιότεροι εκπαιδευτικοί καταδικάζουν τους νεότερους εκπαιδευτικούς παραδεχόμενοι ότι το σύστημα καταπιέζει όλους τους συναδέλφους.

OH37: Από κει και πέρα έχει να κάνει και το πόσο ο γονιός έχει επιδιώξει να χειρίζεται ή τέλος πάντων να επηρεάζει ιδιαίτερα το παιδί του. Εάν ο γονιός αποφασίζει να το αφήσει να κινηθεί κάπως ελεύθερο. Ναι μεν, να του πει τη γνώμη του για πράγματα, αλλά να μην του την επιβάλλει. Τότε το παιδί, και ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία του και συγκυριακά, ανάλογα με το δάσκαλο, τη δομή που συμμετέχει και πώς είναι, ακολουθεί ένα δρόμο που είναι ανεξάρτητος από το γονιό. Γιατί και το παιδί μπορεί να είναι δημιούργημα του γονιού σε ένα βαθμό, αλλά από ένα σημείο και πέρα παίρνει τη δική του τροχιά τη δική του γραμμή το παιδί. Το επηρεάζεις το παιδί μέχρι και σε πολύ μεγάλη ηλικία. Ίσως και μετά την ενηλικίωση. Το θέμα είναι πόσο το επηρεάζεις καθοριστικά ώστε να αντιδράσει απέναντι το ζόρι που του επιβάλλει το σύστημα. Γιατί αυτό είναι η ουσία. Τώρα αν με ρωτάς αν το επηρεάζεις ώστε να αποκτά διαφορετική γνώμη, έτσι ώστε να μην είναι έρμαιο της μάζας... Εντάξει το επηρεάζεις! μέχρι τελευταία στιγμή προσπαθείς να του δώσεις ένα τρόπο να ξεφύγει από το κοπάδι! Αλλά να ανακαλύψει τον εαυτό του. Δεν νομίζω ότι τολμάς να το κάνεις. Δηλαδή όταν το παιδί πρέπει να κοινωνικοποιηθεί, όταν θα πρέπει να συμμετέχει σε εξετάσεις, όταν πρέπει να έχει μία συγκεκριμένη, ένα συγκεκριμένο προφίλ μαθητή ή κοινωνικοποιημένου παιδιού, δεν τολμάς να το εντάξεις, να το βγάλεις εκτός! Είναι ριψοκίνδυνο. Δεν νομίζω ότι το τολμούν πολλοί γονείς και αν έχω καταλάβει καλά... Ίσως κάποιοι σε Ευρωπαϊκό επίπεδο το κάνουν, αλλά, και αυτοί να ανήκουν σε κάποιες ομάδες, οι γονείς. Το παιδί πάντα έχει την ανάγκη να το εντάξει η ομάδα. Και αυτό το λέω ως μητέρα (OH, Παράγραφος 37).

MEMO: Στις συνεντεύξεις διαφάνηκε η σχέση εξουσίας των δομών του σχολείου, της μικρής κοινωνίας που ανακυκλώνει κανόνες και επιβάλλει συμπεριφορές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το ντύσιμο των μαθητών και η αδυναμία του γονιού να διαφοροποιηθεί. Ο κοινωνικός προβληματισμός του γονέα είναι ότι το κράτος και οι επιταγές ως στυλιστικές διαδρομές και επιλογές δεν επιτρέπουν την παρέκκλιση τον μαθητή από την νόρμα της μαζοποίησης και της “κουλτούρας” βιομηχανοποίησης.

AA136: Όχι δεν τον απελευθερώνει... όταν τελειώνει, ίσως, ίσως το ότι βιώνει, δεν λέω ότι πρέπει να γίνεται, αλλά ίσως να τον βοηθάει να ενδυθεί λίγο καλύτερα την ελευθερία και την καταπίεση όταν δεν του αρέσει το σχολείο. Είμαστε γενικά ότι, δεν μας αρέσει το σχολείο είναι βασικά, σίγουρα αν δείχνει... Βασικά ότι είμαστε σε εισαγωγικά σκλάβοι από τη στιγμή που δεν μας αρέσει και πηγαίνουμε εκεί με το ζόρι. Σίγουρα λέω πως μπορεί κάποιος να είναι ελεύθερος μέσα το σχολείο; δεν είναι ένα ελεύθερο περιβάλλον. Εμένα προσωπικά με βοήθησε να το συνειδητοποιήσω πόσο... Δεν αντέχω! αυτό!...Οι αυστηροί Κανόνες του σχολείου με βοήθησαν να συνειδητοποιήσω, πόσο δεν αντέχω κάτι και δεν θέλω στη ζωή μου (ΑΑ, Παράγραφος 136).

MEMO: Οι μαθητές δηλώνουν ότι το σχολείο ήταν μία εμπειρία “ώστε να γνωρίζουν τι πρέπει να αποφεύγουν!” Ήταν τόσο καταπιεστική ζωή, που οι μαθητές απελευθερωμένοι πλέον σκέφτονται ότι πήραν ένα κακό παράδειγμα προς αποφυγή, συνειδητοποιώντας πόσο δεν άντεχαν άλλο σε αυτό το πιεστικό περιβάλλον.

AB26: δεν έχουμε σίγουρα τα ίδια κριτήρια οι εκπαιδευτικοί για τους εκπαιδευτικούς και οι κοινωνία για τους εκπαιδευτικούς. Για εμένα που είμαι εκπαιδευτικός, ένας καλός εκπαιδευτικός είναι ο ευέλικτος εκπαιδευτικός. Είναι αυτός που μπορεί να διαχειρίζεται την τάξη του με χιούμορ. Με καλοσύνη, με μεγάλο παιδαγωγικό ενδιαφέρον και με δημιουργικό πνεύμα. Δηλαδή αυτός που θα κάνει τις δράσεις, που θα βάλει τα παιδιά σε ένα δρόμο, δεν θα είναι τόσο στείρος ας πούμε και αφοσιωμένος μόνο ας πούμε στην ύλη και τα λοιπά, να βγει το επιστημονικό κομμάτι, το οποίο βεβαίως, Σαφώς και θα το καλύψει. Απλά, αποτελεσματικός εκπαιδευτικός είναι αυτός ο οποίος παίρνει την τάξη μαζί και την πάει ένα βήμα παραπέρα και σε ανθρώπινο επίπεδο. Τώρα η κοινωνία δεν πολύ ενδιαφέρεται για αυτό. Ενδιαφέρεται κυρίως για το ότι, θα ακουστεί γελοίο αλλά είναι αλήθεια, αν ο εκπαιδευτικός είναι ήπιος, αν ο εκπαιδευτικός βάζει καλούς βαθμούς, αν βάζει πολύ ύλη, αν βάζει πολλά διαγωνίσματα και τέτοια, είναι καλός! εκπαιδευτικός. Δηλαδή οι γονείς, τουλάχιστον οι γονείς έχουνε άλλα κριτήρια από αυτά που είπα εγώ. Αλλά και πολλοί συνάδελφοι έχουν άλλα κριτήρια από αυτά που είπα εγώ. Ναι, ικανοποιούνται θέλω να πω, πολλοί συνάδελφοι, ότι, και αισθάνονται εντάξει με τη συνείδησή τους: έβγαλα την ύλη μου, είμαι ευγενικός με τα παιδιά ή ξέρω γω δεν έχω ακραία συμπεριφορά, οτιδήποτε, και βολεύονται σε αυτό τα έχω καλά με τη διεύθυνση -πού είναι βασικό- όποιος και αν είναι στη διεύθυνση! αυτά. Αυτά ενδιαφέρουν! (ΑΒ, Παράγραφος 26).

MEMO: Τα διαφορετικά κριτήρια και η θέαση, ακόμη και στη μικρή κοινωνία του ίδιου

σχολείου δείχνουν ότι οι δείκτες του καλού εκπαιδευτικού διαφέρουν αναλόγως της θέασης του πλήθους. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι ο ήπιος υπάλληλος είναι ο καλύτερος συμφωνώντας και συμπορευόμενοι με την εξουσία και τους γονείς. Ο καταπιεσμένος εκπαιδευτικός, αυτός που δεν θα αρθρώσει λέξη, δεν θα φέρει αντίρρηση, δυστυχώς, θεωρείται από το εκπαιδευτικό σύστημα και τους συλλόγους εκπαιδευτικών, ως ο κατάλληλος για την καθοδήγηση των μαθητών...

AB78: Κοίταξε το Σάββατο έχω ραντεβού να σου πω την αλήθεια με μια εργατολόγο, να της πω τα χαρτιά μου, γιατί με όλα αυτά που γίνονται δεν ξέρω τώρα πώς θα την παλέψουμε εκεί πέρα και να μου δώσει... Τέλος πάντων, έναν ορίζοντα να ξέρω πάνω-κάτω! γιατί μαθαίνω ότι αλλάζουν και τα πράγματα από 1-1-22 και αν με κάποιο τρόπο μπορώ τώρα να κατοχυρώσω κάτι, έστω για να την πάρω και αργότερα ρε παιδί μου, για αυτό θέλω να πάω για να μου δώσουν έναν ορίζοντα. Να μου πουν ότι, ξέρεις κάτι; με αυτά τα χρόνια που έχεις Τότε! γιατί αλλάζουνε και οι νόμοι και δεν ξέρεις. Τη μία λένε έτσι, την άλλη γιουβέτσι (AB, Παράγραφος 78).

MEMO: Η φαυλότητα του συστήματος οδηγεί τους εκπαιδευτικούς να μην εμπιστεύονται τους θεσμούς και τη ρευστότητα των εκπαιδευτικών διαδρόμων. Αρκετοί αναζητούν πρόωρη συνταξιοδότηση ώστε να προλάβουν να κατοχυρώσουν δικαιώματα, μη εμπιστευόμενοι την οικονομική και εκπαιδευτική πολιτική.

ΣΧ108: Έχω την αίσθηση ότι οι συνάδελφοι που είναι στη δευτεροβάθμια νιώθουν ότι βγάζοντας το μάθημα από το λύκειο, είμαστε με το ένα πόδι έξω. Γιατί: εφόσον δεν υπάρχει στο Λύκειο, ποιοι θα είναι αυτοί που θα είναι φοιτητές που θα πηγαίνουν στις σχολές. Πώς θα συνεχιστεί Δηλαδή! σε λίγο δεν θα έχουμε... Έτσι ούτε συνάδελφοι θα υπάρχουν για να τελειώνουν τις Σχολές και να ξαναγυρνάνε... Κάπου ένας κρίκος έχει χαθεί. και είναι πάρα πολύ δύσκολο να το αναπληρώσει αυτό κανείς. Εγώ νομίζω ότι είναι πολύ μεγάλο λάθος και για άλλους λόγους. Η χώρα μας έχει... στηρίζεται πάρα πολύ στον πολιτισμό. Δηλαδή λένε ότι ο τουρισμός. Ο τουρισμός όμως στην ουσία είναι ο πολιτισμός. Αν δεν υπάρχουν αυτοί οι δημιουργοί του αύριο, σε ποιον πολιτισμό θα στηριχτούμε; Γιατί δεν είναι... Ο πολιτισμός πρέπει να έχει μία συνέχεια, δεν μπορεί να είναι μόνο...έχει μεγάλη αξία το παρελθόν. Αλλά για να μπορεί να εκτιμηθεί το παρελθόν...να μπορούμε να εκτιμήσουμε τον πολιτισμό του παρελθόντος, πρέπει να έχουμε πολιτισμό. Και σήμερα για να κοιτάξουμε πίσω και να πουμε πόσο σπουδαίο ήταν εκείνο.αν δεν υπάρχει μπορεί να μην αναγνωρίζεται καν σαν πολιτισμός

μετά από κάποια χρόνια. Να πουν ότι είναι σκέτα μάρμαρα! Ας τα δώσουμε! Πόσο μας δίνετε για έναν τόνο μάρμαρα; Πάρτε τα!!! Ξέρω γω; Δεν ξέρω! (ΣΧ, Παράγραφος 106 - 108).

MEMO: άλλοι εκπαιδευτικοί αναφέρουν για την μη συνέχεια του Κράτους, όσον αφορά τις ειδικότητες και την αξιοποίηση των εκπαιδευτικών, ειδικότερα των καλλιτεχνικών μαθημάτων. Η ανησυχία και η ανασφάλεια στους θεσμούς δείχνει ότι δεν είναι σοβαρή η πολιτισμική πορεία. Η ανευθυνότητα οδηγεί προς εμπορική αξιοποίηση χρήσης του πολιτισμού των αρχαίων ... απλά ζυγίζοντας ως προϊόν πώλησης τα μάρμαρα του Παρθενώνα...

ΜΣ58: Κοίτα Σίγουρα δεν είναι. Θα σου κάνω ένα γενικό σχόλιο πάνω σε αυτό. Το σχολείο είναι ένας θεσμός που, όπως όλοι οι θεσμοί παρακολουθούν με διαχρονική καθυστέρηση τα πράγματα που συμβαίνουν στην κοινωνία. Πριν από μερικά χρόνια αυτό το χάσμα ήταν μικρότερο. Υπήρχε, ήταν μικρότερο. Σήμερα στην ψηφιακή εποχή, το χάσμα αυτό μεγαλώνει και μεγαλώνει ραγδαία. Το σχολείο, φοβάμαι ότι είναι σε εξαιρετικά δύσκολη θέση να παρακολουθήσει όλες αυτές τις κατακλυσμιαίες αλλαγές οι οποίες συμβαίνουν και συντηρούνται στη ζωή μας και είναι δύσκολο να τις παρακολουθείς για πάρα πολλούς λόγους; Πρώτον, γιατί όπως είπαμε και πιο πριν το προσωπικό είναι γερασμένο. Είναι έξω από αυτό το παιχνίδι το ίδιο, δεν μπορεί να τις παρακολουθήσει. Δεύτερον. Επειδή οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι τόσο πολύ με τον ψηφιακό κόσμο και τις συνήθειές τις οποίες έχουν αποκτήσει.. Εκεί πραγματικά είναι πάρα πολύ δύσκολο στον εκπαιδευτικό με μέσα τα όποια φαντάζουν πρωτόγονα να κερδίσει το ενδιαφέρον και την εμπιστοσύνη τους. Σκέψου ότι τα παιδιά μας λίγο να καθυστερήσει μία σελίδα να φορτώσει, έχουν φύγει από αυτή. Δεν έχουν την υπομονή δηλαδή. Σκέψου τώρα μέσα στην τάξη εσύ όταν προσπαθείς να τους εξηγήσεις κάτι, χρειάζεται την υπομονή, χρειάζεται χρόνο για να ξεδιπλωθεί η σκέψη σου, χρειάζεται και εκείνο χρόνο για να αφομοιωθεί. Πόσο αρνητικά διατεθειμένο είναι απέναντι σε αυτό, και από την άλλη μεριά, ακόμη και αν χρησιμοποιήσουμε σήμερα όπως πολλές φορές ακούμε στις επιμορφώσεις, ψηφιακά Εργαλεία τα οποία θα μπορούσαν να μας βάλουν σε αυτό τον καινούργιο κόσμο, το δικό τους, των μαθητών, ακόμη και αν τα χρησιμοποιούσαν αυτά, φοβάμαι πως πάλι θα χάναμε το παιχνίδι. Διότι, αυτά τουλάχιστον τα εργαλεία που εμείς προσπαθούμε να χρησιμοποιήσουμε στα μαθήματα σταματούν και πάλι πρωτόγονα. Την άποψη θα έλεγα, ότι είμαι εξαιρετικά απαισιόδοξος κάνοντας τη σύγκριση του παλιού σχολείου με το νέο σχολείο. Δηλαδή, χρειάζεται ξαναλέω, περισσότερη ενέργεια,

περισσότερη προσπάθεια για να μπορέσει ο δάσκαλος να κρατήσει τους μαθητές του σήμερα. Παλιότερα ίσως να ήταν πολύ πιο εύκολο. Εγώ θυμάμαι ας πούμε, ότι μάθαινα πράγματα στο σχολείο και πολλές φορές δοκίμαζα έκπληξη! στα μάτια των μαθητών μου πραγματικά λίγες φορές βλέπω την έκπληξη όταν τους διδάσκουμε κάτι, και αυτό είναι ένα στοιχείο το οποίο νομίζω ότι παίζει το δικό του ρόλο στα πράγματα (ΜΣ, Παράγραφος 58).

MEMO: Άλλοι εκπαιδευτικοί ανησυχούν νιώθοντας κουρασμένοι ότι υπάρχει μεγάλη γενεακή απόσταση ως χάσμα. Οι εκπαιδευτικοί, καταπιεσμένοι οδηγούνται σε μία ψηφιακή μάχη προς σύγκλιση δεξιοτήτων και γνώσεων, η οποία δεν οδηγεί σε τίποτα άλλο παρά σε μία ψηφιακή κόπωση τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Η ανάγκη αξιοποίησης νέων στρατηγικών δείχνει ότι οι εκπαιδευτικοί παρά τη χρήση ψηφιακών μέσων δεν διαφοροποιούν το μάθημα. Αυτό φέρνει ως αποτέλεσμα την άρνηση συμμετοχής, και όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο εκπαιδευτικός, οι μαθητές σήμερα δεν μπορούν ευχάριστα να εκπληρωθούν αφού έχουν βιώσει όλες τις ψηφιακές εμπειρίες και δεν υπάρχει διάθεση για νοητικούς συσχετισμούς και αξιοποίηση της γνώσης με κριτική θέαση.

4.3.3.4 Ψευδαίσθηση γνώμης και ύπαρξης ως προς την τυραννική δράση

OH128: Εντάξει. Ζούμε σε ένα εχθρικό σύστημα, ανθρωποσύστημα που επιδιώκει μόνο το κέρδος με σκοπό τον απόλυτο εξευτελισμό της ανθρώπινης φύσης. Γιατί τόση ώρα που μιλάμε για παιδιά και το πως αυτά μπορούν να βγάλουν τον εαυτό τους στην επιφάνεια και να αυτοσχεδιάζουν και να ανακαλύπτουν νέους δρόμους στη σκέψη! εε Τα παιδιά πρέπει να είναι ελεύθερο για να το κάνουν αυτό. Όταν μιλάμε για Εκπαίδευση μιλάμε μόνο για στεία γνώση.

MEMO: Οι μαθητές οδηγούνται προς έναν απάνθρωπο σύστημα το οποίο επιδιώκει το κέρδος, οδηγώντας τους μαθητές και την ανθρώπινη φύση σε μία στεία γνώση και στον απόλυτο εξευτελισμό, αφού οι εκπαιδευτικοί δεν ενδιαφέρονται για την ελεύθερη σκέψη και τη διάδοση της γνώσης.

MT64: Ναι αλλά αυτό δεν θέλουμε να αλλάξουμε ως σύστημα; Να μην είναι ένα σύστημα καταπίεσης, μία δουλειά για μαθητές και καθηγητές που πρέπει να είσαι ένα οκτάωρο το πρωί, αλλά να είναι ένας χώρος που είναι ένα οκτάωρο που σου δίνεται η δυνατότητα να μάθεις, να εκφραστείς! Να συζητήσεις, να διευρύνεις τους ορίζοντές σου, και όλα ξεκινάνε από το ίδιο το σύστημα. Δεν γίνεται να έχει... Αυτό είναι διακριτό, δηλαδή και ο καθηγητής

και ο μαθητής το βλέπει: όταν ένα σύστημα είναι καταπιεστικό αυτό θα βγει και προς τα έξω (MT, Παράγραφος 64)

MEMO: Οι φοιτητές αναφέρουν ότι η αλλαγή του συστήματος προς ένα βελτιωτικό χώρο σύμπλευσης, για συν-εκφράσεις και διεύρυνση των οριζόντων, αυτό δεν μπορεί να συμβεί όταν οι δρώντες μηχανισμοί καταπιέζουν τον εργαζόμενο μαθητή ως ένα αυριανό άβουλο εργαζόμενο του οκταώρου. Έτσι, σε αυτή τη δομή καταπιεστή-καταπιεζόμενου, δεν βιώνεται η χαρά στο εργασιακό περιβάλλον, ούτε γίνονται οι τάξεις δημιουργικοί χώροι για διαμοίραση της γνώσης.

ΓΠ54: ναι ναι, εκεί να σου πω αυτό που κάνω εγώ με το μεσάζοντα, τον διαμεσολαβητή κατά κάποιο τρόπο. Μπαίνω ανάμεσα σε αυτή τη σχέση εκπαιδευτικών και γονέων. Δηλαδή αυτό που θέλουμε και κάνουμε και θέλουμε να περάσουμε στους γονείς, είναι ότι υπάρχει εδώ μία κοινότητα που έχει κάποια όρια, που έχει κάποιους κανόνες που πρέπει να τηρούμε. Έχουμε τα προβλήματα...όποτε Έχουμε προβλήματα με κάποιους με κάποια παιδιά... είναι από γονείς οι οποίοι έχουν μεγαλώσει τα παιδιά τους χωρίς όρια. Αυτό που κάνουμε όταν θα ρθει παράδειγμα είναι ένας γονιός και θα πει: μα η κυρία τάδε, που κάνει αυτό το μάθημα και λέει και κάνει και ράνει και αυτό... Εκεί μπαίνω εγώ στη μέση, εγώ στη μέση, για να καλύψω τη συνάδελφο η οποία αυτό που κάνει, είναι, μέσα στα πλαίσια βέβαια, όχι για συμπεριφορά και όλα τα σχετικά, μιλάμε για αυτό, έτσι; δεν μιλάμε να ξεφύγει κάποιος και να το καλύψω εγώ. Για αυτό λοιπόν, είναι μέσα στα πλαίσια αυτής της συμπεριφοράς και όλα τα σχετικά, είναι μέσα ότι ήταν στη θέση του, έκανε σωστά τη δουλειά του, και από εκεί και πέρα και το παιδί σου έχει κάποιες υποχρεώσεις. Να τις τηρήσει αυτές τις υποχρεώσεις. Όσοι γονείς οι οποίοι φωνάζουν, για μένα, είναι και οι γονείς οι οποίοι έχουν μάθει τα παιδιά τους χωρίς όρια. Έτσι; Αν αφήσεις τώρα το γονέα όποτε μπορεί και θέλει, και οπότε σου λέει, εγώ Θα φωνάξω στον ένα καθηγητή και στον άλλον καθηγητή και των παράλλων καθηγητή Ε Μετά θα νομίζει ότι είναι Τσιφλίκι του το σχολείο αυτό, και σου λέει εγώ θα κάνω ότι θέλω. Όπως φωνάζουν για το βαθμό. Γιατί μου έβαλες παράδειγμα τέτοιο βαθμό στο παιδί μου ; όταν ο καθηγητής, η καθηγήτρια, συγκεκριμένα, παράδειγμα που έχω στο μυαλό μου, έχει βγάλει μία λίστα σαν το Excel, με κουτάκια στα οποία σημειώνει κάθε φορά για τον κάθε μαθητή και στο κάθε μάθημα τι έκανε, έφερε την εργασία; δεν την έφερε; συμμετέχει; δεν συμμετέχει; και απαντάει! σε αυτό το γονέα και του λέει, ξέρεις; έτσι και έτσι παράδειγμα. Βγήκε ο βαθμός εκεί. Αυτό που λέω και εγώ στο γονιό, να για αυτό πήρε το παιδί σου αυτό το βαθμό,

και όχι δεν θα πάρει και τους δύο βαθμούς παραπάνω που της εσύ μόνο και μόνο για να βγάλει καλύτερο μέσο όρο, παράδειγμα (ΓΠ, Παράγραφος 54)

MEMO: Οι διευθυντές αναφέρονται στην καταπίεση των γονέων και στο δύσκολο ρόλο του που δύναται να αποσοβήσει επιθετικές συμπεριφορές των γονέων, οι οποίοι αισθάνονται τσιφλίκι το χώρο του σχολείου. Τα περιστατικά βίας που έχουν λάβει χώρα στο σχολικό περιβάλλον, δείχνουν ότι απαιτείται κριτική σκέψη και απόφαση του διευθυντή ο οποίος αναχωματικά θα προστατεύει τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι συμπλέουν προς ένα ποιοτικό έργο. Αυτό, δείχνει ότι υπάρχουν άνθρωποι που κάνουν τη διαφορά, παρά την εντύπωση όλων ότι ο εκπαιδευτικός υπηρετεί το σύστημα, πολύ περισσότερο ο διευθύνων το ανθρώπινο δυναμικό.

ΣΧ66: Θα μπορούσε σε Γυμνάσια. Αντίστοιχα θα μπορούσα να δώσω ένα παράδειγμα άλλο και να πω τον συνάδελφο που είναι στο Καλλιτεχνικό Σχολείο τον Θάνο τον Β... αλλά και για την Ελένη Σ... ότι δηλαδή αυτοί που συμμετείχαν στην έκθεση, που έτυχε και τους γνώρισα κάπως καλύτερα, που είδα τα έργα. Δεν μπορεί να βγάλεις τέτοιο έργο, δηλαδή το παιδί να έχει, να κάνει και το έργο, αν δεν υπάρχει κάποια σχέση. Αν δεν έχει δομηθεί... γίνεται... πίσω από αυτά υπάρχει πολλή δουλειά. Δηλαδή δεν φαίνεται η όλη δουλειά που γίνεται από πίσω, φαίνεται το αποτέλεσμα. Έχει ενδιαφέρον όμως και η διαδικασία, και σε αυτήν τώρα νομίζω ότι θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να καταγραφεί αυτή η διαδικασία. Δηλαδή, που είναι η αφητηρία και μέχρι που έφτασε. Μπορεί μέχρι εκεί που έφτασε να μην είναι έτσι τόσο εντυπωσιακό, αλλά αν δούμε από πού ξεκίνησε, έχει, έχει σημασία. Η καταπίεση που νιώθει όμως ο καθένας στο σχολείο όταν δεν σε αφήνουν! [γέλιο] Άμα δεν σε αφήνουν να κάνεις κάτι... (ΣΧ, Παράγραφος 66).

MEMO: Οι καλές πρακτικές και οι αναφορές από τους συντονιστές εκπαιδευτικού έργου δείχνουν ότι υπάρχει σεβασμός στο έργο των εκπαιδευτικών, στην καινοτομία, στην αξιοποίηση της δημιουργικής σκέψης, οι οποίοι παράγουν έργο οδηγώντας τους μαθητές σε κριτική σχέση μέσα από μονοπάτια και διαδρομές οι οποίες κρίνονται άκρως εντυπωσιακές και ενδιαφέρουσες. Πολλές φορές όμως ο φαύλος κύκλος της καλλιτεχνικής δημιουργίας για τους εκπαιδευτικούς, κρίνεται ίσως καταπιεστική δημιουργία και ως η μόνη ελευθεριακή διέξοδος σε ένα περιβάλλον το οποίο δεν δείχνει να σέβεται την διαφορετικότητα, την αξιοποίηση και τη σημαντικότητα των καλλιτεχνικών μαθημάτων. Έτσι αυτή η καινοτομία μαθήματος, κρίνεται ως διαφυγή από την καταπιεστική ρουτίνα της μετριότητας και εκπαιδευτικής αδράνειας ποιοτικού έργου.

ΣΧ62: Δεν είναι ακριβώς το ίδιο γιατί τώρα έχουμε, είναι άλλο το σχολικό Πλαίσιο, είναι διαφορετικά. Αλλά και πάλι... Υπάρχει χώρος για την ειδικότητα και για δράση και όταν οι συνθήκες είναι ώριμες και επιτρέπει αυτό να εξελιχθεί, γίνεται! Τώρα ο Γιώργος ο οποίος ήταν ήταν πολύ της ύλης... Το χόμα. Για να δούμε πώς θα φτιάξουμε δικό μας χαρτί. Δηλαδή έκανε πάρα πολλά τέτοια πράγματα, βιωματικά και... Με την Πανδημία ήταν εφευρετικότερος! έφτιαξε μία σειρά από βίντεο μαθήματα και για τους μαθητές και για άλλους που θέλουν να παρακολουθήσουν μαζί ακόμα, και -επειδή είναι πολύ Έτσι της ύλης και του βιώματος- Σάββατο ή Κυριακή πρωί ας πούμε ελάτε όλοι να ζωγραφίσουμε μαζί στο sketchbook και θα κάνουμε μαζί και θα Συζητάμε και μιλάμε και κάνουμε μαζί και σαν να είναι μία παρέα. Λύσεις υπάρχουν. Το θέμα είναι ότι συνήθως δεν δίνεται χώρος στον εικαστικό. Εντάξει, τώρα αυτά είναι και σε πιο μικρές ηλικίες όπως είπαμε, γιατί στα πιο μεγάλα παιδιά είναι πιο δύσκολο αλλά και πάλι ο χρόνος! είναι τόσο περιορισμένος τόσο περιορισμένος! δηλαδή τα εικαστικά στα Γυμνάσια και στα λύκεια, μας βάζουν όλοι τελευταίες ώρες γιατί τότε βολεύει. Τα παιδιά είναι κουρασμένα... Οι ώρες είναι μικρές, χώροι δεν υπάρχουν, εργαστήριο... είναι συνδυασμός πραγμάτων. Αλλά ακόμα και αν μπορούμε, χρειάζεται κάπως να νοιώσουν οι άνθρωποι, ότι δεν θα ματαιωθεί αυτή η προσπάθεια! Δηλαδή ο κάθε άνθρωπος χρειάζεται μία υποστήριξη! υπάρχει μία μικρή ενίσχυση, λίγο υποστήριξη, λίγο κάτι να γίνει αυτό το κάτι, να γίνει. Το είδα και στο συνέδριο που κάναμε στην Κρήτη! αυτό το συνέδριο που έκανε η Περιφερειακή Διεύθυνση έδωσε μία ευκαιρία Κάποιοι άνθρωποι να δείξουν... ήταν νωρίς στη χρονιά. Η αλήθεια είναι ότι έπεσε νωρίς στη χρονιά και αυτό δεν είναι δεν έκανε δυνατό για όλους να συμμετέχουν όσοι θα ήθελαν. Δηλαδή αν έφευγε Μάιο, σίγουρα θα είχαμε ακόμα περισσότερη συμμετοχή. Το γεγονός ότι έπεσε νωρίς, δημιούργησε πρόβλημα σε αυτούς που είχαν τοποθετηθεί νωρίς στα σχολεία, που ήταν σε άλλο σχολείο φέτος. Αυτό δημιούργησε έτσι μία, μία δυσκολία. Είχαμε όμως συμμετοχές από Λύκεια και αν δει κανείς τη δουλειά που έδειξαν τα παιδιά και οι συνάδελφοι ήταν σημαντική, νομίζω (ΣΧ, Παράγραφος 62).

MEMO: Παρά τις δυσκολίες οι καινοτόμοι εκπαιδευτικοί επιδεικνύουν θέληση, και, ακόμη και στην Πανδημία μπορούν να εφεύρουν τρόπους διαφοροποίησης του μαθήματος, ώστε να καταφέρουν να φέρουν κοντά τους μαθητές στον εικαστικό ψηφιακό τόπο. Η ενσωμάτωση και η συμπερίληψη και των γονέων δείχνει ότι το σχολείο ποιοτικά επιθυμεί τη συμπίεση με τους γονείς, παρότι τα καλλιτεχνικά μαθήματα δείχνουν στο αναλυτικό πρόγραμμα να τοποθετούνται ως μη σημαντικό μάθημα στο τέλος της ημέρας του ωρολογίου προγράμματος. Η ψευδαίσθηση των εκπαιδευτικών ότι το μάθημα των καλλιτεχνικών δεν κρίνεται σημαντικό, αντιτίθεται στην έμπρακτη πραγματικότητα, αφού η αξιοποίηση και

αναγνώριση του έργου των ειδικών εκπαιδευτικών, αναγνωρίζεται σε δράσεις συμμετοχικότητας, σε συνεδριακές συνεργατικές παραγωγές στις οποίες υπήρξε υποστήριξη, ενίσχυση και θέληση για συμπερίληψη της τέχνης.

ΑΑ191: Επίσης τώρα για αυτό που σας είπα. Θυμάμαι ότι στο δημοτικό είχαμε μία κοπέλα στην τάξη μου που ήτανε πολύ Φασαριοζα και θεωρούνταν από τους δασκάλους πως δεν είναι καλή στα μαθήματα, και πως δεν είναι ιδιαίτερα έξυπνη στα μαθήματα. Θυμάμαι ότι είχε φτιάξει πρώτη δημοτικού... Το σχολείο μας είχε αναλάβει να φτιάξει ένα βιβλιαράκι στο οποίο η πρώτη και δευτέρα τάξη Δημοτικού θα φτιάχναμε κάποιες ζωγραφιές για το σχολείο. Έγινε με αφορμή... Εγώ πήγαινα στο 7ο Δημοτικό, Κι αν θυμάστε, είχε ένα Φοίνικα που τον κόψανε. Με αφορμή αυτό, ότι έκοψαν το φοίνικα, είχαμε φτιάξει ένα βιβλιαράκι από το σχολείο που οι πρώτες τάξεις του Δημοτικού Κάναν μία ζωγραφιά σχετική και οι επόμενες γράφαμε ένα μικρό κειμενάκι. Και, και θυμάμαι πώς αυτή η Μαθήτρια που ήτανε η ταραξίας και που δεν, δεν θεώρησα ότι ήταν καλή στα μαθήματα και όλα αυτά, αν κάποιος έβλεπε μόνο τις ζωγραφιές των παιδιών, ήταν η πιο... η πιο ωραία ζωγραφιά! και παρόλο που πηγαίναμε πρώτη δημοτικού, είχε καταλάβει πάρα πολύ καλά την έννοια του βάθους στη ζωγραφική σε δύο διαστάσεις αυτής η ζωγραφιά ήτανε σαν 3D τρισδιάστατη! Παρόλο που ήταν τόσο μικρή. Και αν ρωτούσες κάποιον εκτός της τάξης ποιος είναι ο πιο έξυπνος μαθητής στην τάξη... Βάσει της ζωγραφιάς θα έλεγε σίγουρα αυτή την κοπέλα! (ΑΑ, Παράγραφος 191)

MEMO: Οι μαθητές αναφέρονται στην μη αξιοποίηση της αυθεντικής αναγνώρισης των μαθητικών ταλέντων από τους εκπαιδευτικούς, πλάθοντας ψευδείς θεάσεις οι οποίες συνδέονται με το ήθος και την ακαδημαϊκή γνωστική επίδοση του παιδιού. Η γνωστική σύγκρουση και η μη αξιοποίηση της τέχνης ποιοτικά, αλλά με μία ποσοτική θέαση και μέτρηση δεν βοηθά στην αντιληπτικότητα και στην ενσωμάτωση δράσεων οι οποίες διαθεματικά προσεγγίζουν τις θεματικές και τα γνωστικά πεδία.

ΣΧ96: Δεν υπάρχει περίπτωση. Μπορεί με αφορμή αυτό το πράγμα που έγινε με τη φωτιά να δείξω έργα εικαστικών που έχουν ασχοληθεί με αυτό το θέμα που έχουν δείξει κάτι που έχει καεί. Είναι ένας καλλιτέχνης που χρησιμοποιεί τη φωτιά και το νερό μαζί. Να δείξω αυτό το έργο και να τους πω κοιτάζτε κάτι: να δείτε πως η φωτιά και το νερό μαζί, έρχονται κανονικά; πάει αυτό; γίνεται; για μένα δεν γίνεται. Αλλά να ένας! που σκέφτηκε ότι μπορεί να γίνει. Για να ερευνήσουμε πώς το έχει κάνει; Πώς λειτουργεί το εικαστικό έργο; πώς

γίνεται και γίνεται αυτό το πράγμα; και αφού έχει κάνει αυτό το πράγμα που εμείς νομίζουμε ότι δεν γίνεται! γράψτε ας πούμε κάτι που εσείς νομίζετε ότι δεν γίνεται, δύο αντίθετα πράγματα που δεν πάνε μαζί καθόλου και, για να δούμε αν μπορεί να σκεφτεί ο καθένας με ποιο τρόπο θα μπορέσει να τα κάνει να υπάρξουν μαζί. Ορίστε η εφευρετικότητα! Δεν γίνεται όμως να το σκεφτείς από κάτι άσχετο. Δεν μπορώ να τους πω, τώρα θα μιλήσουμε για μία λευκή κόλλα. Μπορώ να τους πω αυτή η λευκή κόλλα χαρτί που έχεις μου θυμίζει ένα εικαστικό έργο που έχει κάνει ο Μάλεβιτς ένα άσπρο. Να το δούμε αν είναι πραγματικά έτσι σκέτο άσπρο ή αν δεν είναι και μετά να τους πας σε ένα άλλο έργο που ήταν ένας καλλιτέχνης που... Έσβησε το έργο του άλλου με την άδεια του και έκανε... Πήρε ένα έργο. Δεν ξέρω... Ποιανού ήταν, το έσβησε με την γόμα του. Πήρε ένα μήνα και παραπάνω και δεν έσβηγε με τίποτα και το σβησμένο έργο που έχει απάνω κάτι απομεινάρια, κάτι αυτά, πού είναι όμως σβησμένο, αυτό το τσαλακωμένο, το παλιό, το σβησμένο έχει γίνει έργο τέχνης! Είναι έργο τέχνης ή δεν είναι; για να κάνουμε ένα debate! Αμέσως τους προκαλείς να συμμετέχουν να πουν κάτι. Εδώ μπορούν να πουν δηλαδή. Δεν είναι να ζωγραφίσω κάτι που νιώθω ότι δεν μπορώ να ζωγραφίσω. Να κάνω αυτό που νιώθω ότι δεν ξέρω, δεν, πώς το λένε τα παιδιά; λένε: εγώ δεν ξέρω να ζωγραφίσω, δεν ξέρω να χρωματίσω, δεν ξέρω να τραβήξω μία γραμμή. Ξέρεις να σβήνεις παιδί μου; Άμα ξέρεις να σβήνεις μπορεί να κάνεις έργο. Πάμε να σβήσεις ένα έργο και δεν θα είσαι ο πρώτος. Υπάρχουν και άλλοι καλλιτέχνες που το έχουν κάνει. Φέρνεις το παιδί ανατρέψει τις καταστάσεις. Δηλαδή μπορεί να το κάνει αυτό ο εκπαιδευτικός! Και νομίζω ότι είναι θέμα πόσο, πόσο πολύ αγαπάς αυτό το πράγμα που κάνεις. Πόσο σημαντικό θεωρείς ότι είναι. Δηλαδή. Κάποιος μιλάει με τις λέξεις, κάποιος μιλάει μιλάει... όμως και με τη σιωπή. Αυτό όταν το δείξεις στα παιδιά και τα ίδια τα παιδιά το καταλαβαίνουν. Αλλά, όταν τους λέμε δεν γίνεται αυτό, ή δεν μπορώ εκείνο, το ανατρέπεις και λες ok! δεν μπορείς! μπορείς... Να σκίσεις; δεν μπορώ να ζωγραφίσω. Ωραία μπορείς Να σκίσεις ένα χαρτί; Okay Σκίσε χαρτιά και αυτό είναι τέχνη. Θα σου δείξω πως. Όχι εγώ! ότι το έχω κάνει εγώ! το έχουν κάνει άλλοι πριν από μας. Και εσύ θα σκεφτείς κάτι που δεν έχει γίνει ακόμα [γελάει] ! (ΣΧ, Παράγραφος 96)

MEMO: οι καλές πρακτικές και η γνώση καλών στρατηγικών δείχνει ότι η αυθεντική αξιολόγηση πρέπει να προηγείται της αυθεντικής μάθησης, να εφαρμόζεται στην τάξη αφορμώμενη από περιστατικά συγχρονίας, εμπλέκοντας τους μαθητές σε μία πορεία ανακαλυπτική, πορεία της μάθησης, δίνοντας παραδείγματα καλλιτεχνών που έκαναν την καλλιτεχνική ανατροπή, εφαρμόζοντας όχι μόνον διτές, αλλά επικουρικές θέσεις. Η εκπαιδευτική ανατροπή μπορεί να συμβεί όταν το σενάριο και η οδήγηση συμβαίνει με

απαξίωση της τυραννικής δράσης, εμπλέκοντας τη φαντασία της έκπληξης και της εκπαιδευτικής καινοτομίας στην πράξη, ακόμη και με την πρακτική των σκισμένων χαρτιών.

ΣΧ106: γιατί, παραδείγματος χάρη: ζωγραφίστε τις φωτιές! γιατί; γιατί είχαμε τις φωτιές προχθές ας πούμε. Και ας χειριστούμε αυτή την εμπειρία εν πάσει περίπτωση με αυτό τον τρόπο. Ο καθένας, κάτι που δεν μπορούμε να πούμε ή κάτι που δεν μπορούμε ούτε ξέρουμε τι συμβαίνει μέσα μας. Αυτή τη στιγμή, χωρίς να σκεφτούμε πολλά-πολλά χωρίς, να αυτό... ότι εμπειρία είχαμε μπορούμε να, να την αφήσουμε πάνω στο χαρτί. Για αυτό! Αν όμως αυτό δεν το πεις ή δεν είναι κατανοητό στο παιδί και του πεις ζωγράφισε, ξέρω γω... δεν μπορεί να συνδεσει το... τώρα με, με τρέχει; τι θέλει να κάνω; Γιατί, γιατί με βάζεις να κάνω αυτό το πράγμα; γιατί να ζωγραφίσω ένα, Ένα πορτρέτο; έχω τη φωτογραφία. Γιατί να το κάνω αυτό σου λέει... Παίζει και αυτό. Αλλά μπορεί να του πεις ότι εμένα με ενδιαφέρει εκεί. Γιατί να κάνεις ένα πορτρέτο; Ωραία. Εμένα με ενδιαφέρει να δω την αποτύπωση αυτού του ανθρώπου που επέλεξες εσύ με τα μορφικά στοιχεία που θα διαλέξεις εσύ. Δηλαδή στη φωτογραφία θεωρητικά δεν είναι όλα, γιατί δεν μπορείς να αφαιρέσεις, Εκτός αν την επεξεργαστείς κλπ αλλά δεν μπορεί να το αφαιρέσεις και να το φτάσεις σε μία γραμμή. Εμένα θα με ενδιέφερε να δω την προσωπογραφία με μία γραμμή, την οποία γραμμή μετά μπορεί να την πάρεις με σύρμα και να την ξαναφτιάξεις! Ακριβώς έτσι όπως θα είναι με σύρμα ή να τη δω με ένα φωτοκύτταρο, έτσι απάνω στον υπολογιστή! Να γίνει κάπου διαδραστικό να βγαίνει σε ένα τοίχο, έτσι, με ένα τεχνολογικό τρόπο. Αλλά πριν να γίνει αυτό θα πρέπει να ξέρεις. Πώς θα πάει, πού θα είναι, πώς θα είναι; θα γράψει προγραμματάκι Σκρατς για να γίνει αυτό το πράγμα; ε να το βάλεις μετά στα τετραγωνάκια να ξέρεις πως θα το πας. Έτσι δεν είναι; πρέπει να ξέρεις γιατί!!! Αν τώρα αυτές οι δραστηριότητες δεν είναι σχεδιασμένες με μελέτη για τα βήματα, πώς θα τους πάμε, γιατί μπορεί να ξεκινήσει κάνεις με ένα στίχο ή με μία φωτογραφία ή με ένα γεγονός ή με...ότι, και να ναι, πρέπει να να είναι πιασάρικο! Να πιάσει την πρόθεση τους και μετά από αυτό, με απλούς τρόπους και όλοι κάτι θα πούνε, τα παιδιά [γέλιο] κάτι θα βρούνε: άλλος θα πει: Εγώ δεν έχω μολύβι... Εγώ δεν έχω υπολογιστή, κάτι θα βρούνε. Εγώ δεν έχω χαρτί, εγώ δεν έχω... πρέπει να είμαστε και εμείς σε ετοιμότητα να πούμε οκ! το δέχομαι αυτό. Μήπως θες να δοκιμάσεις με άλλο υλικό; Μήπως θέλεις να δεις αυτό; Μήπως... Δίνουμε πολλές εναλλακτικές και τι προτείνεις; Δηλαδή: λέει το παιδί, δεν έχω αυτό. οκ, Okay. Και τι προτείνεις; Έχεις καμία σκέψη για το πώς θα το έκανες διαφορετικά; Εγώ θα το δεχτώ και διαφορετικά να το κάνεις. Κάνε το αλλιώς! ή τι άλλο θα ήθελες να κάνεις. Δεν θέλεις να κάνεις πορτρέτο. Μήπως θέλεις να

κάνεις ένα τοπίο; Μήπως θέλεις να κάνεις ένα πορτρέτο που είναι ζώο; δηλαδή να κάνεις τον άνθρωπο σαν να είναι ζώο; ο Πικάσο έκανε τους ταύρους. Αν ήσουν ζώο, τι ζώο θα ήσουν; πάμε να δούμε και την Αιγυπτιακή τέχνη που έχει τέτοιο στοιχείο. Γιατί νομίζεις ότι τότε οι άνθρωποι το κάναν αυτό; Οι λόγοι τους είναι διαφορετικοί από τους δικούς σου σήμερα; Ανοιχτά ερωτήματα, συζήτησης. Δηλαδή η σκέψη έτσι αρχίζει και τρέχει! και χωρίς να γίνεται με κόπο. Είναι όπως κάνουμε μία συζήτηση. Θα είναι πολύ ωραία! Αλλά χρειάζεται ο ενθουσιασμός!!! όταν ο εκπαιδευτικός δεν έχει αυτό τον ενθουσιασμό... είναι πολύ δύσκολο τώρα... Γιατί οι άνθρωποι νιώθουν ότι είναι με το ένα πόδι έξω από την εκπαίδευση! Έτσι...

MEMO: Η αυθεντική σύνδεση με την εμπειρία και την επεξήγηση, την επίλυση προβλημάτων που είναι κοντά στα σημαντικά ενδιαφέροντα των παιδιών, μπορεί να οδηγήσει στη διαφοροποίηση του μαθήματος, εφόσον ο μαθητής αντιληφθεί για ποιο λόγο θα εργαστεί. Οι ιδιότητες της σκέψης, με τις οποίες θα οδηγηθεί στην παραγωγή ενός έργου και το οποίο μόνος του θα καταφέρει να αυτοαξιολογήσει, θέτοντας τον εαυτό σε μία γνωστική διαδρομή και πορεία αντιληπτική από όλη την ομάδα, προσδίδει αυθεντική μάθηση και μεταγνώση. Αυτό μπορεί να συμβεί θέτοντας ερωτήματα ανοιχτά τα οποία μπορούν να προβληματίσουν τους μαθητές σε στρωματοποιημένη θέαση, για διαφανείς κριτικές αντιλήψεις. Επιπλέον, δύναται να οδηγήσει σε δημιουργικό και μαθησιακό ενθουσιασμό, εφόσον τοποθετείται ισότιμα στην εκπαιδευτική πρακτική, χωρίς τυραννική δράση και με ισονομία σεβασμού της προσωπικότητας. Αντιθέτως, σε αρκετά σχολεία υπάρχει ο φόβος της απόλυσης και για αυτό οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι η δράση των καινοτόμων εκπαιδευτικών περιορίζεται στο ελάχιστο.

EA64: Εννοείται ότι το πιστεύω ότι δεν συμβαίνει αυτή τη στιγμή αυτό το πράγμα. Θα σου πω κάτι. Με ενοχλεί! Με ενοχλεί σαν άνθρωπος έτσι; δηλαδή δεν μπορώ να εκφέρω άποψη μέσα σε 60 καθηγητές που τους καλύπτει απόλυτα από το Πλαίσιο, και εγώ έχω ακούσει... Ας πούμε, ότι Έ όχι! δεν θα περάσει φέτος! δεν ξέρει να πει μία πρόταση στα Γαλλικά! και πρόσεξε, το παιδί-το κορίτσι αυτό, είναι βιασμένο και όχι βιασμένο, ο βιαστής της έχει βγει διότι ο αδερφός ήταν αστυνομικός και το κορίτσι είναι βιασμένο 7 χρονών. Και τώρα στο σχολείο έχει μία κατηφόρα απίστευτη διότι πάει μαζί με τα παιδιά του βιαστή στο Γυμνάσιο!

MEMO: Με αυτό τον τρόπο διαιώνονται τυραννικά καθεστώτα τυφλότητας “παρωπίδων του πρέπει και του φαίνεσθαι”, για συλλόγους εκπαιδευτικών οι οποίοι δεν έχουν την ικανότητα να αντιληφθούν περιπτώσεις σοβαρής βίας και περιστατικών που χρήζουν άμεσης ψυχολογικής υποστήριξης και κοινωνικής δράσης από το χώρο των εκπαιδευτικών.

BK197: νομίζω ότι τα τελευταία χρόνια Αυτό έχει ξεφύγει. Ιδίως μετά με το διορισμό, και όχι μόνο σε σχολείο και οπουδήποτε μέσω ΑΣΕΠ και σε οποιοδήποτε που μετράνε αυτά τα κριτήρια: μεταπτυχιακά, διδακτορικά, βαθμός στο πτυχίο, βαθμός στο ένα στο άλλο. Αυτό έχει αυξηθεί κατά κόρον και να! και εμφανίστηκαν όλα τα μαγαζιά που πουλάνε μεταπτυχιακά, που πουλάνε διδακτορικά, πού πουλάνε, πως το λενε αυτό που πιάνουν μόρια, διαφορές... διάφορα σεμινάρια! πιστοποιήσεις, σου πα, μου πες και ο καθένας... Δεν νομίζω ότι μπορείς να αντιδράσεις σε αυτό, με την έννοια... Και τι θα κάνεις; επανάσταση; θα πεις... Εγώ δεν σε πληρώνω! δεν, δεν σας πληρώνω, αλλά δεν μπορεί, δεν μπορεί ο κάθε άνθρωπος να αντιδράσει σε αυτό. Και ο ίδιος και, νέα παιδιά... σου λέει να μαζέψω ότι μπορώ... μπας και! (BK, Παράγραφος 197)

MEMO: Το κινήγι των μετρήσεων και του θετικισμού δείχνει ότι οδηγούμαστε σε ένα φροντιστηριακό σύστημα, χωρίς ουσιαστικές γνώσεις. Στις μικρές κοινωνίες ο εργαζόμενος καταπιέζεται από τον εργοδότη ο οποίος απαιτεί αγορά υπηρεσιών χωρίς να ενδιαφέρεται για την εκπαιδευτική διαδρομή με ουσιαστικές γνώσεις. Το κινήγι των τυπικών προσόντων δείχνει ότι τα τελευταία χρόνια η ποιοτική εκπαιδευτική διαδρομή έχει ξεφύγει σοβαρά της πορείας της.

BK201: Ναι δεν μπορείς να κάνεις διαφορετικά. Ναι έτσι προχωράει το πράγμα. Δηλαδή τι να πεις, ότι εγώ δεν παω το παιδί μου στο φροντιστήριο; μα βλέπεις ότι δεν γίνεται. Ναι, στο Γυμνάσιο δεν πάει το παιδί μου στο φροντιστήριο. Κοιταξε όμως, εγώ έχω και την πολυτέλεια ότι μπορώ να το βοηθήσω όποτε χρειαστεί και όχι μόνο στα μαθηματικά. Α μα ξέρω γω ο άντρας μου στα φιλολογικά, μα σε ένα φίλο καθηγητή του λες να, βοήθησε τον σε παρακαλώ στο Γυμνάσιο. Οπότε την έχεις αυτή την πολυτέλεια. 'Άλλος γονιός; και βλέπει το μαθητή... Και σου λέει: να το βοηθήσω.. άρα! μπαίνει σε αυτή τη διαδικασία. Μετά στο λύκειο οπωσδήποτε χρειάζεται! γιατί όπως είπαμε... Άσε που έχει μάθει και ο μαθητής έτσι και βολεύεται... Και σου λέει. Άσε! Ας τον αυτόν να λέει στο σχολείο! Εγώ θα πάω στο φροντιστήριο. Παίξει και αυτό. Οπότε αναγκαστικά πας προς τα εκεί. Προσπάθησε όσο το δυνατόν να είσαι μέσα σε Πλαίσιο. Ναι και αυτό! Ο γονιός βάζει το μαθητή από το απόγευμα και ξεκινάει με το που τελειώνει το σχολείο από το απόγευμα, και κάνει 300 μαθήματα μέχρι το βράδυ! όχι! Όχι έτσι! δεν θα το έκανα ποτέ στο παιδί μου!

MEMO: Έτσι η σκιά της εκπαίδευση οδηγεί σε σκληρή καταπίεση του χρονοπρογραμματισμού και του χρονοδιαγράμματος της καθημερινότητας του μαθητή, ο οποίος αναλώνεται 6 ώρες στο σχολείο και άλλες τόσες στα φροντιστήρια το απόγευμα, ώστε

τελικά να νιώθει ότι η μόνη λύτρωση του είναι να τελειώσει το σχολείο και να φύγει από αυτό το χώρο.

ΣΛ112: Ε είναι ένας φαύλος κύκλος. Αν δεν φύγουμε από αυτό, δεν δεν γλιτώνουμε από αυτό και με τα εξωσχολικά, με τις ξένες γλώσσες με όλα αυτά που γίνεται, είναι μία τρέλα. Εγώ τα παιδιά μου δεν τα πήγαινα στα αγγλικά όταν ήταν στο δημοτικό, και μου λέγανε: πρέπει να τα πας! σου δημιουργούσαν, το κοινωνικό περιβάλλον ασκούσε πίεση άμα δεν κάνεις αυτά που κάνουν όλοι. Είναι... άμα δεν είσαι δυνατός, υποκύπτεις και εσύ και κάνεις όπως κάνουν όλοι. Γιατί το κάνει η πλειοψηφία, και πληρώνεις.. δεν ανακαλύπτουν έτσι όμως πού ανήκει το παιδί μαθησιακά, τι θα μπορούσε να κάνει. Γιατί είναι είπαμε πιο πολύ υποβαθμισμένο, όλα αυτά τα επαγγελματικά, τις κατευθύνσεις αυτές, δεν υπάρχουν πολλά. Είναι πληθώρα επαγγέλματα που είναι εξίσου σεβαστά και αξιόλογα (ΣΛ, Παράγραφος 112)

MEMO: Ο φαύλος κύκλος δεν κλείνει. Η κοινωνική συντήρηση και καταπίεση του συστήματος αναγκάζει τους γονείς -ακόμη και τους εκπαιδευτικούς-, να στέλνουν τους μαθητές στην παραπαιδεία και στην ενισχυτική διδασκαλία προσόντων όπως οι ξένες γλώσσες. Υπάρχουν όμως αρκετές περιπτώσεις των εκπαιδευτικών που μελετήσαμε, σύμφωνα με τα λεγόμενά τους, οι οποίοι βλέπουν ότι αυτό είναι λάθος και το καταδικάζουν. Το καταδεικνύουν λέγοντας ότι η οδήγηση σε πληθώρα επαγγελμάτων τα οποία είναι εξίσου σεβαστά και αξιόλογα, μπορούν να προσδώσουν ποιότητα στον πολίτη που επιθυμούμε, για ισότιμη επαγγελματική πρόσβαση και ανταποδοτική ποιοτική κοινωνική ευθύνη.

ΟΗ92: είναι ένας αποτυχημένος άνθρωπος που τυχαίνει να είναι αποτυχημένος στο επάγγελμα του, το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την κοινωνία. Πάνω από όλα για μένα είναι ένας αποτυχημένος άνθρωπος. Σίγουρα, κάνει το μεγαλύτερο... κάνει πολύ περισσότερο κακό σε ανθρώπους διαπαιδαγωγώντας παιδιά. Παραμένει όμως ένας άνθρωπος έτσι κι αλλιώς!!! κοινωνικά επικίνδυνος. Και σε σχέση με το τι θα αποφασίσει, με το πώς θα λειτουργήσει, με το τι θα ψηφίσει, με το πώς θα φερθεί στους συνανθρώπους του, το αν θα είναι φερέγγυος-αφερέγγυος, αν είναι ειλικρινής... απλά τυγχάνει να είναι και δάσκαλος σε καίριο σημείο και κάνει πολύ μεγάλη ζημιά σε παιδιά! Αν όμως το ίδιο το σύστημα αυτό τον άνθρωπο δεν τον ήθελε! δεν ήθελε τέτοιους ανθρώπους το εκπαιδευτικό σύστημα, θα τον είχε απωθήσει, δεν θα τον είχε! (ΟΗ, Παράγραφος 92)

MEMO: Όπως αναρωτιούνται οι γονείς, η αξιοποίηση του αποτυχημένου ανθρώπου, του επαγγελματία εκπαιδευτικού ο οποίος κοιτάζει τον εαυτό και δεν ενδιαφέρεται για τη

διαπαιδαγώγηση των παιδιών, κρίνεται όμως απαραίτητο γρανάζι στο σύστημα, δείχνει ότι αυτοί οι μηχανισμοί συντηρούνται καλά από ανθρώπους καταπιεσμένους. Διαφορετικά αν το σύστημα δεν ήθελε τέτοιους ανθρώπους θα οδηγούνταν σε μία απελευθερωτική παιδαγωγική.

BK115: Ναι αυτό είναι το θέμα, το δημόσιο σχολείο και γιατί έρχονται σε μένα... Στο δημόσιο σχολείο και γιατί έρχονται σε μένα; γιατί το εκπαιδευτικό σύστημα γενικώς προσανατολίζεται όλο από την αρχή. Δηλαδή από το Γυμνάσιο σχεδόν, Δευτέρα, Τρίτη Γυμνασίου και μετά στις Πανελλήνιες και, Δώστου να μην έχει κενά για τις πανελλήνιες και, Δώστου ξέρω για τις πανελλήνιες. Αυτό. Το βασικό των γονιών είναι αυτό, να μην έχει κενά! να μην έχει κενά. Το βασικό τους άγχος, να είναι εντάξει και λοιπά. Ε στο δημόσιο, Επίσης στο Γυμνάσιο, ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι οι μαθητές που έρχονται... Δεν καταλαβαίνουν τον καθηγητή στο σχολείο. Δεν είναι αυτό... και μένει πίσω γιατί; Γιατί συνήθως τα παιδιά στο Γυμνάσιο έχουν συνήθως ιδιαιτερότητες του τύπου... Όχι σώνει και καλά δυσλεξίες, ΔΕΠΥ και τέτοια. Έχει, επειδή ο καθένας τον τρόπο του. Έχει το ρυθμό του. Στο δημόσιο σχολείο δεν μπορεί να ακολουθήσει. Το ρυθμό. Πάει με ένα μέσο όρο. Ένα μέσο όρο και όποιος ακολουθήσει ακολουθεί. 'Όποιος δεν ακολουθήσει... Γεια σας! δεν υπάρχει δηλαδή να είναι σε κάθε μαθητή ξεχωριστά, όσο μπορεί δίπλα ο καθηγητής. Και γιατί αυτό; γιατί όταν είναι 25 παιδιά μες στην τάξη... χαίρεται! δεν γίνεται (BK, Παράγραφος 115).

MEMO: Οι εκπαιδευτικοί των ιδιαίτερων μαθημάτων καταδεικνύουν ότι οι γονείς ανησυχούν για τα μαθησιακά κενά των παιδιών απαξιώνοντας το δημόσιο σχολείο, εμπιστευόμενοι μία αγοραία εκπαίδευση, στην οποία, ως σχέση εξουσίας, αυτοί έχουν το ένα μέρος του διπόλου, του ισχυρού εργοδότη που μπορεί να πληρώσει και να έχει καλύτερη πρόσβαση και ταχύτητα εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί των φροντιστηρίων παραδέχονται ότι στο δημόσιο σχολείο ο εκπαιδευτικός αναγκάζεται να διδάξει σε μία μέση ταχύτητα λόγω των πολυπληθών τάξεων των 25 παιδιών. Έτσι ο μαθησιακός ρυθμός κρίνεται χαμηλός και ενισχύεται συνεπώς η χαμηλή ποιότητα απόδοσης και μάθησης.

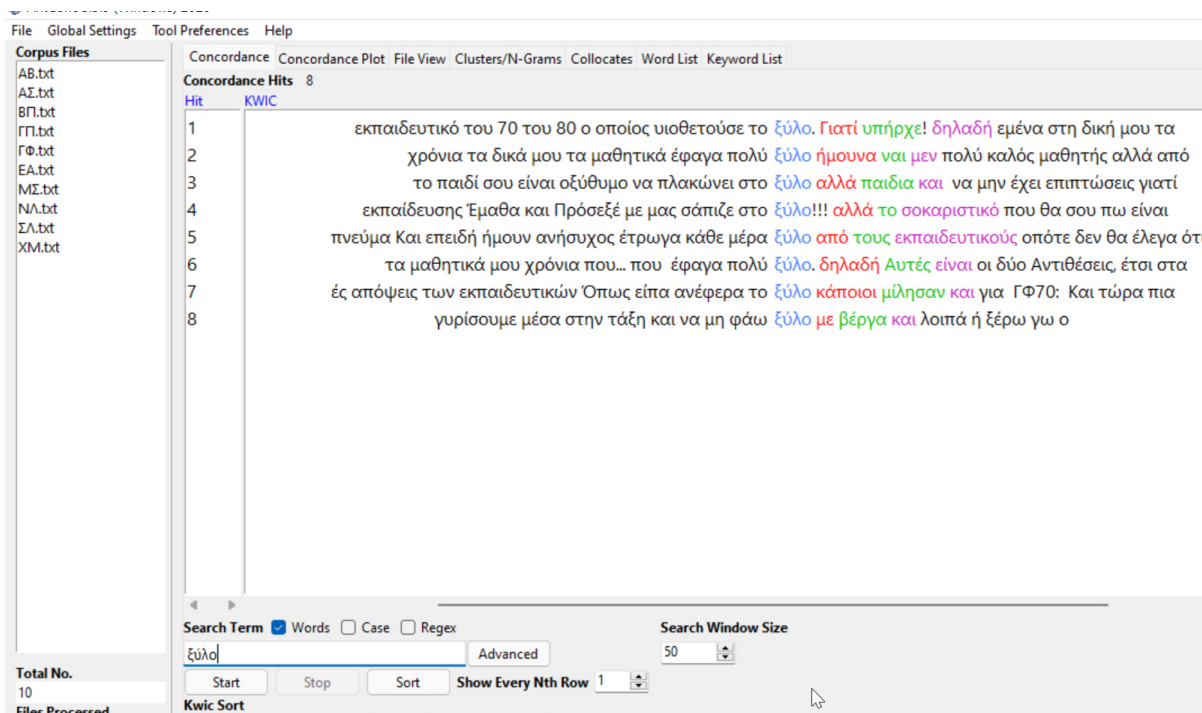
BK207: Ναι πήγαιναν στο φροντιστήριο μαθητές που ήταν υποψήφιοι να μούνε. Δηλαδή τα φροντιστήρια είχαν μαθητές για αυτό το σκοπό. Τώρα; Όχι! τώρα τους στέλνει η μαμά τους! Γιατί πρέπει σώνει και καλά, μπορούν δεν μπορούν, όλοι, θέλουν δεν θέλουν,... να πάρουμε ένα χαρτί. Τότε δεν ήταν έτσι. Ένας εκπαιδευτικός που με βοήθησε πάρα πολύ... Όσον αφορά την Τρίτη Λυκείου, που οι εκπαιδευτικοί με βοήθησαν για να μπω στο πανεπιστήμιο,

στο σχολείο αυτής της δέσμης, μαθηματικοί και λοιπά ήταν καμία επαφή! δεν υπήρχε καθόλου βοήθεια, μη σου πω το ανάποδο! δηλαδή και να μην κάναμε μαθηματικά θα ήταν το ίδιο και το αυτό! Στο σχολείο ο ένας και ότι μαθαίναμε από το φροντιστήριο. Ένας καθηγητής όμως που μας βοήθησε στα αλήθεια και στην τρίτη Λυκείου και που τον είχα τα προηγούμενα χρόνια, ήταν ένας φιλόλογος. Μας έκανε έκθεση... Μάλιστα ήταν και ανωγειανός, ο οποίος ήταν καταπληκτικός! Εγώ ήμουν πολύ χάλια στην έκθεση, αυτός ο άνθρωπος με πήγε μπροστά. Ο καθηγητής έμπαινε στην τάξη και μάθαμε έκθεση μέσα από την κουβέντα και τη συζήτηση! (BK, Παράγραφος 207)

MEMO: Επιπλέον η σαρδελοποίηση προσόντων, η καταπίεση και η μαζικότητα γνώσεων προσαρμοσμένων εξειδικεύσεων και γνώσεων, δείχνει ότι δεν υπάρχει βούληση στον μαθητή, ούτε κριτήρια αξιολόγησης ηθελημένης σπουδής, πολύ περισσότερο δεν υπάρχει κριτική διαλεκτική στα σχολεία. Οι παλαιότεροι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι όσες φορές αυτό συνέβη υπήρχαν καλά αποτελέσματα, τα οποία τους επηρέασαν στη ζωή τους για να πάρουν απόφαση και να τοποθετήσουν στον ορίζοντα τους τα σημαντικά κίνητρα τα οποία θα τους οδηγούσαν προς την επιτυχία και την επαγγελματική αποκατάσταση.

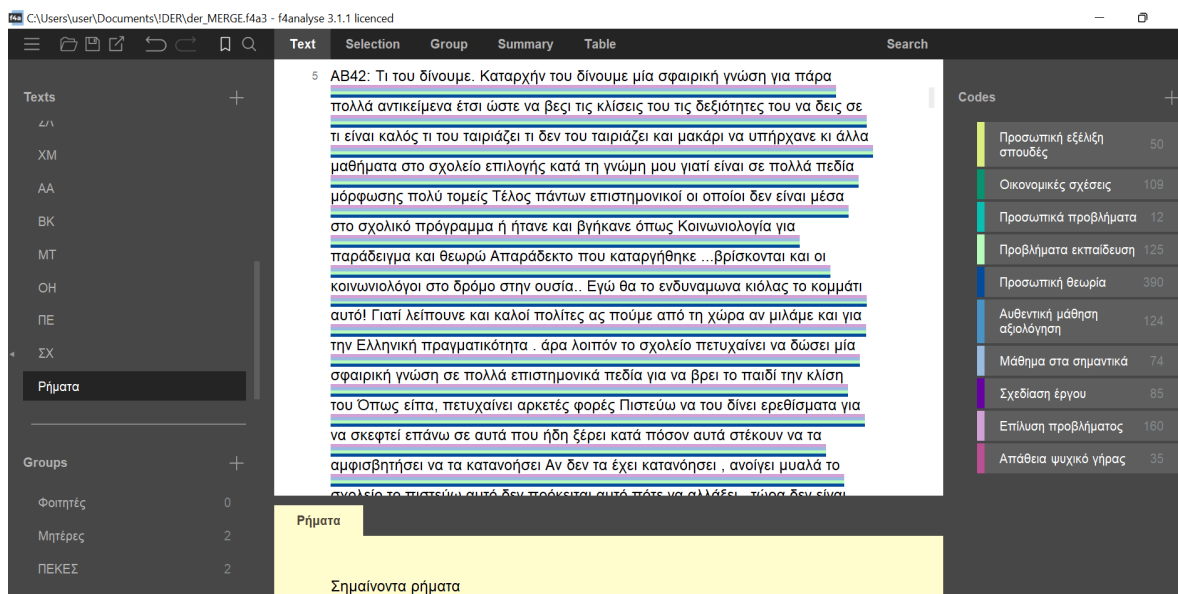
4.3.4 Πίνακες κωδικοποίησης του λογισμικού F4

Για τη συγγραφή της συγκεκριμένης έρευνας χρησιμοποιήθηκαν διάφορα εργαλεία όπως το antconc για την εξαγωγή των σημαντικών εδαφίων παραγράφων κειμένου από το πλήθος των γραμμών των συνεντεύξεων.

Εικόνα 3. Το λογισμικό Antconc

Το Γερμανικό λογισμικό F4 Analyse (<https://www.audiotranskription.de/en/f4analyse/>), αξιοποιήθηκε για την εξαγωγή κωδικών και σημαντικών μερών του κειμένου.

Εικόνα 4. Το λογισμικό F4 Analyse

Μία χρήσιμη λειτουργία του f4 ήταν η εξαγωγή όλων των κωδικοποιήσεων σε δεδομένα csv των σημαντικών παραγράφων, όλων των κωδικοποιημένων δεδομένων για την ταξινόμηση στο ιδιόχειρο λογισμικό DER Google Sheet.

Text	AB									
Code	Αυθεντική μάθηση αξιολόγηση									
1	2	2	5	19	7	1	2	7	3	0
0	1	2	4	14	4	0	0	2	1	0
1	2	0	12	19	3	2	1	10	0	0
3	3	0	6	16	8	1	3	8	2	0
4	3	0	4	20	2	1	1	5	0	0
2	4	1	6	19	3	1	0	7	3	0
2	4	0	11	15	4	0	1	9	2	0
5	6	3	5	25	10	0	0	6	0	0

Codes

- Προσωπική εξέλιξη σπουδές 19
- Οικονομικές σχέσεις 33
- Προσωπικά προβλήματα 9
- Προβλήματα εκπαίδευση 69
- Προσωπική θεωρία 195
- Αυθεντική μάθηση αξιολόγηση 50
- Μάθημα στα σημαντικά 8
- Σχεδίαση έργου 8
- Επίλυση προβλήματος 70
- Απάθεια ψυχικό γήρας 15

Εικόνα 5. Πίνακες συχνοτήτων στο λογισμικό F4 Analyse

Επιπλέον το F4 αξιοποιήθηκε για την οργάνωση και συγγραφή της παρούσας διπλωματικής εργασίας, επιτρέποντας την αναζήτηση κειμένου σύμφωνα με λέξεις-κλειδιά και βιβλιογραφικές αναφορές.

Το λογισμικό βοήθησε σημαντικά στη σύγκριση κωδικών ειδικά για την εξαγωγή οντοτήτων της θεωρίας για το ερώτημα 1, αναζητώντας στις συνεντεύξεις λέξεις δράσης για το ανθρώπινο, το κοινωνικό, το οικονομικό και το πολιτισμικό κεφάλαιο. (Χρησιμοποιώντας σημαντικές λέξεις κλειδιά όπως:

Διαί?νισ;επαν?λ;αλλαγ;Αλλ?ζ;φ?βο;φοβ?μ;επιθυμ;Ελε?θερ;σ?γκρο;ψευδα?σθηση;α?σθ;γν?μ η;αιτ?;πρ?βλημα;προβ?λ;αντιμετ?π;εξε?ρ;ε?ρεση;βρ?σκ;βρ?κα;λ?ση;λ?ν;καταν;προσδιορ;σ? νδε;ενεργοπο;παρελθ?ν;πρακτικ;παρατ?ρ;φακ;Πλα?σι;?νοιγ;προσδ?δ;υποκε?μεν;?λλ;ομ?δ;σ? λλογ;επ?γγελμα;δυναμικ;)

Search term Find

In Options

note case-sensitive only whole words

show Word +- 20 words Paragraph

Ρήματα, Paragraph 4 - 5

και στο Λύκειο που δεν ξέρω να γράφουν ας πούμε βασικά πράγματα να φτιάξουν μία πρόταση να λύνουν ένα απλό πρόβλημα Δεν ξέρουν τον πολλαπλασιασμό έρχονται στο γυμνάσιο και δεν ξέρουν τον πολλαπλασιασμό! Έτσι! Αυτά είναι προβλήματα τα οποία της πρωτοβάθμιας από εκεί πρέπει να ξεκινήσει η αλλαγή (AB, Paragraph 42)

ΒΠ22: τι τι μπορεί να προσφέρει η διαφορετική φωνή διαφορετική άποψη όπως είπες ας πούμε ο μαθητής

Εικόνα 6. Φίλτρα αναζήτησης στο λογισμικό F4 Analyse

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΔΡΑΣΗ

5.1 Αποτίμηση του ερευνητή ως κατακλείδα

Για να μπορέσει η εκπαίδευση να λειτουργήσει ως παρακινητικό εργαλείο συμφιλίωσης των γενεών στη σημερινή πραγματικότητα και να προκρίνει προς αλλαγή της λογικής του υπάρχοντος συστήματος, προϋποθέτει τον κριτικό διάλογο και αναστοχασμό ως μέσο επικρίσεων της πραγματικότητας και ενστάλαξη αντιλήψεων της απελευθερωτικής αγωγής η οποία πρέπει να ληφθεί. Η αποδοχή του ρόλου του εκπαιδευτικού ως δυνάστη ο οποίος συνιστά και επιβάλλει τον παθητικό ρόλο της τραπεζικής μάθησης και της μεταφοράς ανερμάτιστης γνώσης, δυστυχώς δείχνει ότι οι μαθητές δεν μπορούν να συσσωρεύσουν γνωστικό δυναμικό, όσο κι αν δοκιμάζουν να καταθέτουν “αισθήσεις” οι οποίες είναι ασήμαντες και δεν μπορούν να μετασχηματίσουν την αυθαιρεσία αυτής της καταπιεστικής εκπαίδευσης. Έτσι, το κύριο υποκείμενο της μαθησιακής διαδικασίας κρίνεται ο δάσκαλος, ενώ οι μαθητές του έτσι κι αλλιώς είναι απλά αντικείμενα. Η προβληματοποίηση της ανταλλαγής σκέψεων και πεποιθήσεων μέσω του διαλόγου με κριτική συνεργασία, αναδεικνύει το παράδοξο της συνεργατικής επίλυσης, μέσα από αντιφάσεις και αντιμετώπιση προβληματικών καταστάσεων, οι οποίες αναδεικνύονται και επιβάλλονται στην καθημερινή πραγματικότητα της τάξης.

Σε μία αναμορφωτική εκπαίδευση όλοι οι μαθητές από κοινού με το δάσκαλο επιλέγουν το αντικείμενο μάθησης. Η σύγχυση της αυθεντίας και της επιβολής της γνώσης με την επαγγελματική εξουσία του δασκάλου στερεί την ελευθερία των μαθητών. Οι μαθητές διστάζουν να συμμετέχουν στην αυθεντία της γνώσης, έχοντας έναν εκπαιδευτικό ο οποίος καθορίζει τη θέση του, επιβάλλοντας την δικτατορία της γνώσης στο σώμα των μαθητών. Η ψευδαίσθηση του επαγγελματία που εκπαιδεύει και φέρεται στους ανθρώπους ως αντικείμενα, δεν ενθαρρύνει την ανάπτυξη και τη γνωστική υπέρβαση. Η αφηγηματική αυτή παιδεία μπορεί να δείχνει έναν εικονικό πλούτο λέξεων και γραμμάτων, δεν μπορεί όμως να μεταβάλλει τη δύναμη της δράσης σε ανθρώπους οι οποίοι αντιμετωπίζονται ως “κενή πλάκα”, ως άσπρος πίνακας ο οποίος πρέπει να γραφτεί από τον εκπαιδευτικό. Εν κατακλείδι, ο δάσκαλος καθώς είναι το κύριο υποκείμενο της μαθησιακής διαδικασίας, επιβάλλει την επιλογή του και οι μαθητές διστάζουν να συνεργαστούν και να συσσωρεύσουν ουσιαστική γνώση, την οποία θα μπορούν να αξιοποιήσουν στα υπόλοιπα χρόνια της ενεργής ενήλικης ζωής τους.

Άρα, η κριτική σκέψη και επίγνωση βοηθά το σύνολο των εμπλεκομένων στην εκπαίδευση να βελτιώσουν την πραγματικότητα τους και την καθημερινή ζωή,

αναλαμβάνοντας την ευθύνη της ύπαρξής τους, λαμβάνοντας μέτρα για την οικοδόμηση μιας δίκαιης κοινωνίας που αμφισβητεί, καταθέτει θαρρετά και αποδέχεται διαφορετικές οπτικές και απόψεις. Η μεταμόρφωση των καταπιεσμένων ανθρώπων σε υποκείμενα χειραφέτησης και αυτοδιακυβέρνησης, μπορεί να προέλθει ως άνεμος αλλαγής και ενδυνάμωσης πολιτικής αξιοποίησης του δημιουργικού δυναμικού ελεύθερων μαθητών.

Η κουλτούρα της σιωπής και της αφάνειας, της άγνοιας και της καταπιεστικής εκπαίδευσης, δεν δείχνει ότι ο εκπαιδευτικός ευαισθητοποιείται σε πρακτικά πλαίσια ούτε γνωρίζει το περίγραμμα της κριτικής Παιδαγωγικής. Η διδασκαλία με την υπάρχουσα διαίσθηση της στρεβλής οπτικής και του βλέμματος που έχει συνηθίσει στην καταπιεστική εκπαίδευση, δείχνουν ότι υπάρχει, δυστυχώς, μία συνεχής μορφή εκμετάλλευσης στο σχολείο του 21ου αιώνα. Ως εκ τούτου, η μάθηση πρέπει να ξεκινά από το πρόβλημα του μαθητή και όχι από τη λύση.

5.2 Αναστοχασμός: σχέση εμπειρικών δεδομένων και θεωρητικών οντοτήτων

Στη φιλοσοφία του Adorno η ίδια η εμπειρία δείχνει ότι είναι ταυτότητα του είναι. Η απελευθέρωση πραγματοποιείται μέσω μοναδικής ανθρώπινης διαλεκτικής διαδικασίας και η ευαισθητοποίηση γίνεται πέρα από τη μηχανική καθοδηγούμενη πνευματική διαδικασία, καθώς είναι η ουσία της διαλεκτικής διαδικασίας που εκδηλώνει δράση. Κάθε προσπάθεια αντιμετώπισης της σχέσης που βασίζεται στη δυαδικότητα ενός θέματος και ενός αντικειμένου απανθρωπίζοντας την εκπαιδευτική σχέση, απορρίπτει οποιαδήποτε διαλεκτική ενότητα και δεν εξηγεί ικανοποιητικά το συσχετισμό.

Ο Freire αναφέρει ότι η αντικειμενοποίηση στη δυαδικότητα θέματος και αντικειμένου απανθρωπίζει την εκπαιδευτική σχέση σύμφωνα και με την θεωρία του Adorno. Μέσω της διαλεκτικής μάθησης η εμπειρία των εκπαιδευμένων στο γραμματισμό φτάνει στο μέγιστο των δυνατοτήτων. Η εκλαϊκευση της μόρφωσης στην εποχή που η στάθμη της τεχνικής μαζικής παραγωγής και των οικονομικών συμφερόντων, ως μία διαδικασία εντασόμενη σε ένα πρόγραμμα ευθυγράμμισης της πνευματικής προόδου που περιλαμβάνει μία ανύπαρκτη απαίτηση για εκδημοκρατισμό της μόρφωσης, παρακάμπτει το ποιόν της μόρφωσης προς την κοινωνικοποίηση του ανθρώπου. Ομοιάζει με την περίπτωση του ραδιοφώνου, του μέσου που με τη διάδοση μπορεί να αλλάξει το νόημα, υπό μία σκιώδη κάλυψη ότι “το μήνυμα τελικά διαδίδεται” (δηλαδή ο σκοπός αγιάζει τα μέσα). Στην περίπτωση της φιλοσοφίας, η διαλεκτική σύλληψη δεν πλανάται για την αμφισημία της προόδου εν μέσω της καταπιεστικής ολοκληρωτικότητας. Ο ολοκληρωτισμός ως ιδέα, ως προϊόν του διαφωτισμού που κατευθύνει στη φαινομενική διεύρυνση των κατηγοριών με

όξυνση των κριτηρίων κατηγοριοποίησης, ενοποιεί τελικά την μάζα σε έναν ομοιογενή κοινωνικό πολτό. Η συνεχής αύξηση του ανταγωνισμού δείχνει ότι η πρόοδος επέρχεται όταν γίνει συνειδητή η έννοια της ελευθερίας, η οποία συντελεί στη συνέχιση της ανελευθερίας (πχ καταπατώ τα δικαιώματα σου ασκώντας τα δικά μου). Η απαξία του ημιμορφωμένου προσδίδει το εξής νόημα: πίσω από την παράδοξη θέαση της σχέσης δασκάλου-μαθητή, όταν απουσιάζει η αγάπη, η προτροπή για αγάπη είναι μέρος της τεχνολογίας την οποία διαιωνίζει η ψυχρότητα. Από τη στιγμή που η αγάπη δεν είναι κάτι αυθόρμητο, δηλαδή η συνεύρεση δασκάλου-μαθητή δεν συμβαίνει αυθόρμητα στο πεδίο της συναισθηματικής αμεσότητας, αλλά γίνεται μέσο για αυτό το σκοπό, αντιλαμβανόμαστε το παράδειγμα της ελευθερίας προς την διαίωνη της ανελευθερίας. Η μετάδοση γνώσεων αποκτά σκοπιμότητα ως μέρος μιας ιδεολογίας η οποία αντιφάσκει με την ικανότητα για αγάπη, εξαιτίας του καταναγκαστικού καταπιεστικού χαρακτήρα.

Εφόσον εντοπίστηκε το στίγμα της κοινότητας της απάθειας, της μη ανάληψης δράσης λόγω έλλειψης στρατηγικών για την προσέγγιση των μαθητών και τη συμπερίληψη τους, προτείνεται ως συγκολλητικό υλικό της κοινότητας “η εφαρμοσμένη γνώση επί των τύπων των ήλων”. Έτσι διοργανώσαμε σεμινάριο ενδοσχολικής επιμόρφωσης ώστε να δείξουμε στους εκπαιδευτικούς εναλλακτικές προοπτικές για την αντιληπτική πορεία προσέγγισης των μαθητών μέσω της τέχνης, ως κοινής γλώσσας που μπορεί να εφαρμοστεί ολιστικά, συνολικά και διαθεματικά στην κοινότητα του σχολείου. Σημαντική ήταν η συνδρομή των ΣΕΕ κας Ραμουτσάκη Ιωάννας (Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Φιλολόγων ΠΕ02) και της κας Χάιτα Σοφίας (ΣΕΕ Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Καλλιτεχνικών ΠΕ08) (12gymira, 2021a).

Share View Audio & Video Participant Meeting Breakout Sessions Help

NIKH ΠΕΤΣΙΤΗ schaita (Host) ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ ΕΡΗ

Viewing schaita's screen

τον τρόπο με τον οποίο έχουν αλλάξει τα χαρακτηριστικά των διδακτικών δραστηριοτήτων με την πάροδο του χρόνου.

Πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί αυτή η δυνατότητα στο μέλλον ;
 Ως ομάδα ψηφίστε την ιδέα που σας φαίνεται καλύτερη .

Ρουτίνα σκέψης "Plus Minus Interesting"

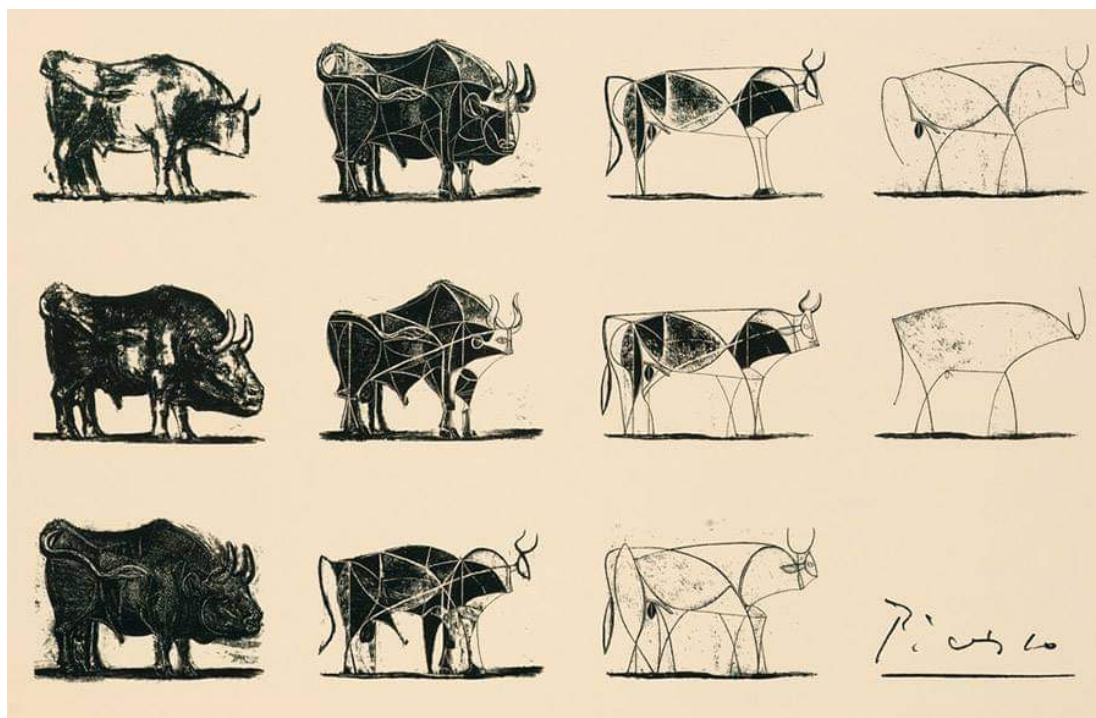
+ Plus
 - Minus
 ? Interesting

Χρησιμοποιήστε το διάγραμμα + _ ? για να εξετάσετε τις θετικές, τις αρνητικές και τις ενδιαφέρουσες πτυχές της βελτίωσης που ψηφίσατε

«Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων» του Dalí

Εικόνα 7. Εισήγηση της κας Χάιτα για την τέχνη

5.3 Καλλιτεχνική δράση - Προβληματισμοί

Εικόνα 8. Σχέδια λιθογραφίας των ταύρων του Πικάσο, μέθοδος RGT

Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων αναδύθηκαν καλές πρακτικές που εφαρμόζονται στην τάξη από εκπαιδευτικούς της δράσης. Σταθήκαμε ιδιαίτερα σε πρακτικές για παιδιά που έχουν βοηθηθεί. Η συνέντευξη της κυρίας Χάιτα μας έδωσε καλά παραδείγματα μέσα από πρακτικές συναδέλφων που καταφέρνουν και μπλέκουν διαμέσου της τέχνης κοινότητες σε δημιουργικό αναστοχασμό και δράση. Κατάφεραν να διαφανούν εναλλακτικές πρακτικές, σε μουσεία, στον αθλητισμό κλπ.

Επιπλέον μετά την καλλιτεχνική δράση, η θεωρητική προσέγγιση της μεθόδου μας προσκαλεί να δοκιμάσουμε τη θεματική ανάλυση για να την εφαρμόσουμε κριτικά. Μας ενδιέφερε να μελετήσουμε τον τρόπο που θα εδραιωθεί η συνείδηση, η συνειδητοποίηση της στρέβλωσης, οι αναζητήσεις πορείας εξάλειψης του στίγματος και της απάθειας των εκπαιδευτικών. Σκεφτήκαμε να ελέγξουμε τον τρόπο που αυτοί οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν ένα πρόβλημα, μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης έργου, και πώς μπορούν να μεταδώσουν αυτές τις εμπειρίες, να τις μεταβιβάσουν δηλαδή σε κάποιον τρίτο. Σε δύο εκπαιδευτικές συναντήσεις με την ομάδα δράσης καταφέραμε να προωθήσουμε ένα σχεδιασμό της καλλιτεχνικής δράσης που βασίζεται στο έργο του Freire και στους βηματισμούς επίλυσης αυθεντικών προβλημάτων.

Πιο συγκεκριμένα σκεφτήκαμε να σχεδιάσουμε και να οδηγήσουμε ως έργο την παρουσίαση καλλιτεχνικού δρώμενου που θα περιελάμβανε μουσική παντομίμα και θέατρο ως ανταποδοτικό όφελος σε μονάδες ΚΑΠΗ του δήμου Ηρακλείου. Για την ενδυνάμωση της ομάδας υπήρξαν συναντήσεις αξιοποιώντας τεχνικές συνεργατικής μαγειρικής και δημιουργίας προϊόντων οικονομικής ενδυνάμωσης της κοινότητας, παραδείγματος χάρη μαρμελάδες και δώρα Χριστουγέννων. Η ενδυνάμωση της ομάδας και η γνώση του πλαισίου σχεδίασης χρονοπρογραμματισμού και επικοινωνίας των εμπλεκομένων, κατάφερε να αποδώσει ποιοτικό όφελος και να διανθίσει την δράση, παρέχοντας στη σχολική μονάδα ένα καλό σχέδιο δράσης για επερχόμενες αξιοποιήσεις και σε στέγες ανηλίκων. Από την πλευρά μας, κατασκευάσαμε ένα ηλεκτρονικό forum καλλιτεχνικών συνεργασιών, δράσεων, για σκοπούς εμφάνειας, επικοινωνίας, αλληλεπίδρασης και προσαρμογής στην ψηφιακή εξωστρέφεια. Παράλληλα ήρθαμε σε επικοινωνία με δημοσιογράφους για επικοινωνήσουμε τη δράση και να καταφέρουμε να δημιουργήσουμε ένα ισχυρό κοινωνικό δίκτυο παρακολούθησης και εσωτερικού ελέγχου των δομών κοινωνικής εργασίας. Στην προσπάθειά μας αυτή βρήκαμε αρωγούς την 7η ΥΠΕ Ηρακλείου, αφού εντοπίσαμε προβλήματα έλλειψης προσωπικού ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών. Από το Δήμο Ηρακλείου υπήρξε παροχή και στήριξη σε εκπαιδευτικό υλικό, σε επαγγελματίες οι οποίοι δημιούργησαν εκπαιδευτικά βίντεο που αφορούσαν τον επαγγελματικό προσανατολισμό των

ανηλικών μαθητών της στέγης. Παράλληλα εντοπίσαμε επαγγελματίες οι οποίοι θα παρείχαν την ψυχαγωγία των μαθητών, λόγω της ανάγκης ενασχολήσεως με δημιουργικές δράσεις και εξόδου από την καθημερινή ρουτίνα. Έτσι δημιουργήθηκε ένα δίκτυο επαγγελματιών της πόλης, οι οποίοι με εχεμύθεια παρείχαν στήριξη στους μαθητές που προέρχονταν από τις στέγες ανηλικών. Η πρόσληψη εργατικού δυναμικού μαθητών αποφοίτων από τις στέγες ανηλικών και η παρακολούθηση της εργασιακής τους πορείας μέσω υπεύθυνου ατόμου από τον οργανισμό εργατικού δυναμικού, κατάφερε να αποδώσει ελεγκτική συνηγορία και εμφάνεια στο πρόβλημα της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ένταξης των ενηλικών αποφοίτων των δομών αυτών. Επιπλέον το δίκτυο αναπτύχθηκε λόγω των επαφών του ερευνητή με τη συμμετοχή και συνδρομή της Ενιαίας Αρχής Διαφάνειας ΕΑΔ, των συμβούλων ακεραιότητας και του Συνήγορου του Πολίτη, προσφέροντας στη δράση σιγουριά λογοδοσίας και άμεσης αποκατάστασης των προβλημάτων των ανηλικών παιδιών της στέγης. Η υποστήριξη των μαθητών δημιουργώντας ένα ψηφιακό προφίλ (personas) με τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα, τα ταλέντα και τις κλίσεις των μαθητών, βοήθησε να σχεδιάσουμε ένα ψηφιακό σύστημα με ολιστική προσέγγιση το οποίο θα μπορούσε να επιφέρει κοινωνική ενσωμάτωση για όλες τις μειονεκτούσες ομάδες και άτομα που βρίσκονται ή απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό.

Η μοντελοποίηση του προβλήματος, η εξεύρεση λύσης και η αναπλαισίωση της καλής πρακτικής και για άλλες επαπειλούμενες κοινωνικές ομάδες, κρίνεται ως καλή πρακτική και αλγοριθμική λύση που βασίζεται στην Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία, κοινωνείται και εμπλέκει διαδραστικά τα δρώντα υποκείμενα και τους αποδέκτες μέσω της τέχνης.

Προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε και να αναγνωρίσουμε το πρόβλημα ως επίδειξη καλής πρακτικής, δημιουργώντας ισχυρούς δεσμούς στο πεδίο εμπλέκοντας τους εκπαιδευτικούς με τους μαθητές. Στηριχτήκαμε στον πλούσιο διάλογο και σε αυθεντικά προβλήματα τα οποία προσπάθησαν να επιλύσουν. Η οδήγηση του έργου με καταγισμό ιδεών, η επιλογή των υλοποιήσιμων και πραγματιστικών χειρισμών, έδειξε ότι για κάθε επίλυση αυθεντικού προβλήματος πρέπει να υπάρχει ένας καλός σχεδιασμός προσέγγισης και αξιοποίησης των Θεσμών και των κατάλληλων ανθρώπων που βρίσκονται στο κατάλληλο πόστο. Ο χρονοπρογραμματισμός της οδήγησης του έργου και η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων ενισχύθηκαν με την υποστήριξη των Θεσμών και δημοτικών λειτουργών. Για να μην εκπνεύσει το έργο υπήρχαν σημαντικά οριοθετημένα κομβικά σημεία υλοποίησης στόχων και προϊόντων. Η πρόταση δράσης παραδόθηκε ως καλή

πρακτική εσωτερικού ελεγκτή αναλύσεως δομής στέγης ανηλίκων και ανάληψης ρίσκων επαπειλούμενων κινδύνων για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες στο δήμο Ηρακλείου.

Επιλέξαμε την επίδειξη επίλυσης ενός αυθεντικού προβλήματος διότι η απραξία και η κοινωνική αποστασιοποίηση προκύπτει όταν χρησιμοποιείται ένας μη αυθεντικός λόγος και πράξη. Ένας λόγος δηλαδή που δεν μπορεί να μεταμορφώσει την πραγματικότητα, προκύπτει από τη διχοτόμηση που συμβαίνει μεταξύ των συνιστωσών της. Η λέξη στη συνέχεια μετατρέπεται δυναμικά σε λεξιλόγιο, σε μια αλλοτριωμένη και αλλοτριωτική κενολογία, με αδυναμία καταγγελίας ως θυσία του ακτιβισμού της σκέψης. Για αυτό το λόγο εδραιώθηκε ως μακροπρόθεσμη ιδέα δράσης η εμφάνιση και καταγραφή της δράσης στο *actipedia* ως *framework Freire*.

Η επιμονή μας ότι οι καταπιεσμένοι πρέπει να σκέφτονται συστηματικά τη συγκεκριμένη κατάστασή τους, δεν σημαίνει ότι τους καλούμε σε επανάσταση από την πολυθρόνα. Αντίθετα, ο διαλογισμός, ο γνήσιος διάλογος, οδηγεί σε στάση και πράξη. Όταν η κατάσταση απαιτεί δράση, αυτή η ενέργεια θα είναι μια αυθεντική πράξη, μόνο εάν οι συνέπειές της γίνουν αντικείμενο κριτικού προβληματισμού. Υπό αυτή την έννοια, η δράση είναι ο νέος λόγος ύπαρξης των καταπιεσμένων και η επανάσταση που ξεκινά την ιστορική στιγμή αυτού του λόγου ύπαρξης, δεν είναι πρακτικά εφικτή, χωρίς την επακόλουθη συνειδητή συμμετοχή (Ryan & Jeffreys, 2019). Διαφορετικά η δράση είναι καθарός ακτιβισμός, δράση για τη δράση (Ζιώγας, 2020).

Αρχικά σκεφτήκαμε μια παράσταση, ένα γεγονός, μια θεατρική παράσταση, ένα "σκίτσο" για να "απαγγείλει" τις αποτυχίες της εκπαίδευσης, ως εκπαιδευτικό σενάριο πιθανά με συμμετοχή μαθητών σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση λόγω της πανδημίας (*webinar*). Η ενέργεια όμως και η καινοτομία των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου που μελετήσαμε απέδωσε καρπούς αφού οι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να εμπλέξουν δημιουργικά τους μαθητές παράγοντας μικρές κινηματογραφικές ταινίες. Μέσα από τη συζήτηση και την παραγόμενη ταινία πρόληψης ατυχημάτων για το σχολείο που μελετήσαμε, οι εκπαιδευτικοί ανέλαβαν δράση σχεδιάζοντας μία περιπατητική διαδρομή του ανθρώπινου λεωφορείου μαθητών ("Το λεωφορείο που σε αλλάζει"), δηλαδή οι μαθητές ενσώματα, ακτιβιστικά, με περιπατητική τέχνη δημιουργούν ένα ανθρώπινο λεωφορείο, βγαίνουν στο δρόμο και διεκδικούν την ασφαλή οδική προσέλευση και αποχώρηση στο σχολείο λόγω του προβλήματος έλλειψης πεζοδρομίων στην περιοχή. Η ομάδα εκπαιδευτικών αφού εκπαιδεύτηκε στο πλαίσιο ανάληψης δράσης Freire, ήρθε σε επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς, με το δήμο Ηρακλείου και το εργαστήριο υγείας και Οδικής Ασφάλειας και διεκδίκησαν την πρόσληψη σχολικών τροχονόμων στην περιοχή, τον αποκλεισμό των

δρόμων γύρω από το τετράγωνο του σχολείου για 20 λεπτά για τις ημέρες που το σχολείο λειτουργεί (10 λεπτά κατά την αποχώρηση από το σχολείο και 10 λεπτά κατά την προσέλευση σε αυτό). Η επικοινωνία και εξωστρέφεια αυτής της δράσης στον τοπικό τύπο και σε δημοσιογράφους, μπορεί να δώσει ένα καλό Πλαίσιο εφαρμογής της δράσης και για άλλα σχολεία της περιοχής της πόλης, τα οποία έχουν παρόμοια προβλήματα ατυχημάτων κατά την προσέλευση και αποχώρηση των μαθητών στο σχολείο.

Σε καταιγισμό ιδεών αναδείχθηκαν ανάγκες και ιδέες για ανάληψη δράσης οι οποίες δεν υλοποιήθηκαν όλες, αλλά καταγράφονται παρακάτω:

- δημιουργία συνεργατικών βίντεο, παραδείγματος χάρη FlipGrid στα οποία απαντούν οι εκπαιδευτικοί για την άποψή τους: πώς καταφέρνουν να εκπαιδεύουν πειθήνιους υπαλλήλους που θα αντέχουν στο βουβό οκτάωρο ωράριο εργασίας.
- ο σχεδιασμός ενός σεναρίου διδασκαλίας “συμπλοκής” 2 κλασικών μαθημάτων, παραδείγματος χάρη “Γυμναστική στην τάξη” VS “Βιολογία στην αυλή”!
- ατάκες από εκπαιδευτικές ταινίες στις οποίες ομιλητής αναφέρει το δικό του σενάριο για την καταπιεστική εκπαίδευση
- συνεργατική συγγραφή ενός τραγουδιού για τους καταπιεσμένους εκπαιδευτικούς, ως αντίμετρο θέασης για τον πρόσφατα απολυμένο εκπαιδευτικό
- η δημιουργία σελίδας (φόρμας πολυμεσικής, πολυτροπικής παρουσίασης), στην οποία ο εκπαιδευτικός καταγράφει περιστατικά καταπίεσης και βίας τα οποία υπέστη ή γνωρίζει, μοιράζεται το πρόβλημα, και παρέχει ανατροφοδοτικά γνώση για πιθανά παρόμοιο περιστατικό με την πρόταση επίλυση του προβλήματος

Πρέπει να θυμόμαστε ότι δεν εκπαιδεύουμε ανθρώπους που ανόητα αντέχουν οκτώ ώρες. Οι άνθρωποι δεν διαμορφώνονται με τη σιωπή, αλλά με τον συνδυασμό δράσης και σκέψης. Επομένως, κανείς δεν μπορεί να εκφέρει για λογαριασμό κάποιου άλλου ως κεκτημένο δικαίωμα λόγου στερώντας έτσι το δικαίωμα αυτό από τους άλλους (**Δράση πως τα καταφέρατε; Πολύ απλά, τους δώσαμε όλη την τεχνολογία και μετά κάναμε αναβάθμιση. Παρά την Black Friday, δεν είχαν να πληρώσουν!....**).

Άλλες ιδέες που έχουν δοθεί στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς και περιμένουμε αποτελέσματα καλλιτεχνικής δράσης και συνεργασίας με εκπαιδευτικούς των σχολείων τους, είναι το εργαλείο RPG-Repertory Grid Technique, Η αισθητική ανάγνωση έργων του Νταλί, η αποκωδικοποίηση της κραυγής του Μούνκ, η ένταση της γραμμής, η δημιουργία μέσω της

εξαφάνισης έργου, η αντιληπτικότητα της δράσης συνηγορίας, η χρήση της ήρεμης δύναμης, το θέμα της εργασιακής και της ηθικής παρενόχλησης

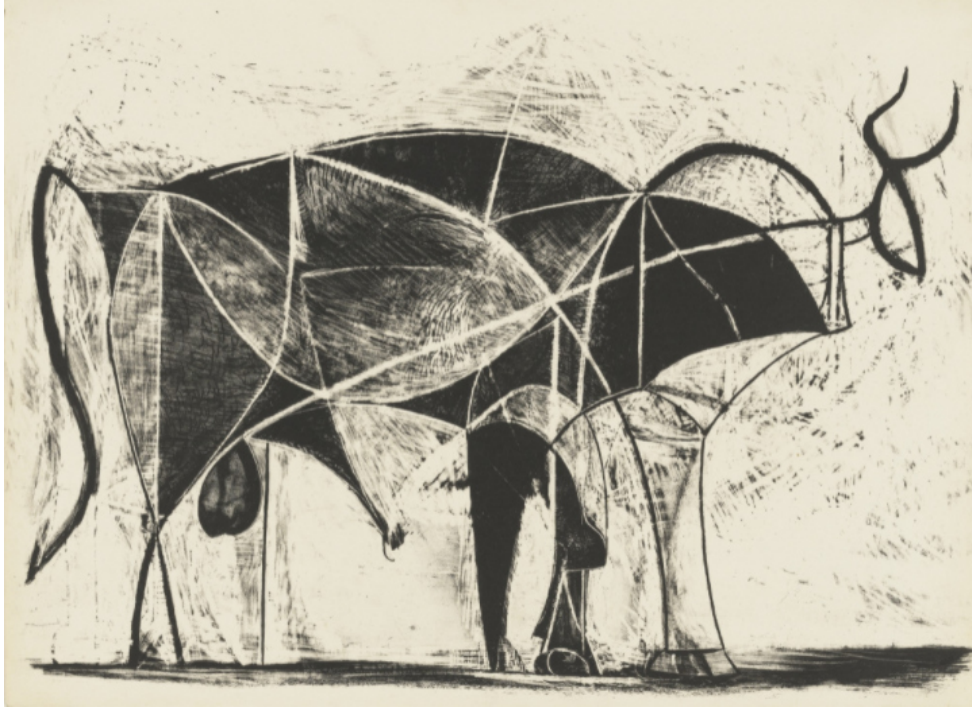
5.3.1 Βηματοισμοί και χρονοπρογραμματισμός

Πλάνο των βημάτων υλοποίησης της έρευνας και καταγραφή της εκτιμώμενης διάρκειας κάθε δραστηριότητας.

- Κατάθεση πρωτοκόλλου,
- Σχεδιασμός της έρευνας, Βιβλιογραφική αναδίφηση, Συγγραφή προσχεδίου
- Συνεντεύξεις και απομαγνητοφωνήσεις.
- Υλοποίηση καλλιτεχνικής δράσης και ανάλυση όλων των δεδομένων.
- Συγγραφή της έρευνας και εμπλουτισμός με δεδομένα από τη διάδραση της δράσης
- Διορθώσεις της έρευνας. θεματική ανάλυση, συμπλήρωση υλικού στην ιστοσελίδα Τεχνητής νοημοσύνης
- Κατάθεση Εργασίας στην Τριμελή Επιτροπή για σχόλια και διορθώσεις
- Παρουσίαση Εργασίας με το εργαλείο θεματικής ανάλυσης και τεχνητής νοημοσύνης

5.3.2 Εμπόδια Καλλιτεχνικής Δράσης

Μια αδράνεια δικαιολογείται μέσω μιας διπλής αρνητικής και θετικής φυσικοποιημένης αισθητικοποίησης. Η φαντασία ως δομή μιας νέας εκπαιδευτικής κοινωνικής σχέσης και η στάση «τύφλωσης», ως «πέραςμα» μιας φυσικής ταύτισης σε έναν προσωρινό κοινωνικό και αισθητικό περιορισμό του ατόμου, είναι θέματα που αναδείχθηκαν στην παρούσα έρευνα (Κοινωνιολογικά Φαινόμενα).

Εικόνα 9. Λιθογραφία του Πικάσο

Το **ερώτημα** για τον ρόλο του εκπαιδευτικού και τα προβλήματα του, προσφέρει διαισθητική γνώση, για τη δημιουργία νέας γνώσης που βρίσκεται στο επίκεντρο του προβληματισμού και της φαινομενολογίας σημαντικών εκπροσώπων της κριτικής σχολής και κυρίως του Adorno (Chtouris & Tzelepoglou, 2011; Χτούρης, 2020b).

Περιμέναμε ότι πιθανό υλικό της κοινότητας ως **συγκολλητική ουσία για ανάληψη δράσης, να αποτελέσει ακριβώς αυτή η διαπίστωση**: η γνώση που πρέπει να προέρχεται και να συνδέεται διαλεκτικά -μέσω της εν-εικόνισης- με ένα αντικείμενο ή αισθητικό έργο με το οποίο, ο διάλογος μαζί του θα οδηγήσει σε σημαντικά κεντρικά νοήματα και συμβολικά δίκτυα, που θα διαμορφώνουν παιδαγωγικά το έργο και την εποχή του, ως διαδοχικές γενιές έργων, του ίδιου του παιδαγωγικού πολιτισμού και των προσπαθειών του. Η αναγνώριση της διαλεκτικής του εαυτού παίζει σημαντικό ρόλο στην διδακτική παρέμβαση, ως κεντρική διαδικασία μετασχηματισμού της δράσης (Zissi, 2021). Αναζητήσαμε καλές πρακτικές στο πεδίο μέσα από τις συνεντεύξεις των εκπαιδευτικών. Ελήφθησαν πολύ καλές προτάσεις από τη συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου καλλιτεχνικής Παιδείας, από τον διευθυντή του σχολείου στο οποίο διεξήχθη η έρευνα δράσης, αλλά και από εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με τον κινηματογράφο και με διαφορές σχολικές δραστηριότητες. Στις συνεντεύξεις περιμέναμε να διαφανούν καλές πρακτικές για παιδιά που έχουν βοηθηθεί, εναλλακτικές πρακτικές που συμπεριέλαβαν δράσεις σε μουσεία, στον αθλητισμό και λοιπά.

Η καλλιτεχνική δράση μας προσκαλεί να δοκιμάσουμε «στη δραματοποίηση» τη θεματική ανάλυση, για να την εφαρμόσουμε κριτικά. Μας ενδιαφέρει να μελετάται ο τρόπος που εδραιώνεται η συνείδηση, η συνειδητοποίηση της στρέβλωσης, οι αναζητήσεις πορείας εξάλειψης του στίγματος της απάθειας των εκπαιδευτικών (Berger & Luckmann, 1967). Πρέπει να ελέγχεται η τακτική με την οποία αυτοί οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν ένα πρόβλημα, μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης έργου και πώς δύναται με τη θεωρία του Διαλεκτικού Εμπειρικού Ρεαλισμού να καταστούν ικανοί να μπορούν να μεταδώσουν αυτές τις εμπειρίες, να τις μεταβιβάσουν δηλαδή σε κάποιον τρίτο, αξιοποιώντας την τέχνη και την ενσώματη μάθηση.

Η προβληματοποίηση σχετικά με το είδος της τέχνης που θα επέλεγε η κοινότητα μας οδήγησε να συμπεριλάβουμε το θέατρο του καταπιεσμένου ΘτΚ ως πρόταση, προετοιμάζοντας ένα σενάριο για “το λεωφορείο που σε αλλάζει” υπονοώντας χωροτοπικά, το σχολείο ως τόπο, και χώρο αναφοράς (Ζιώγας), στο οποίο συναντώνται άγνωστα μεταξύ τους άτομα, εκπαιδευτικοί και μαθητές, συμπορεύονται κατά τη διάρκεια ενός χρονικού διαστήματος (έτους ή τριετίας) και αλλάζουν δυναμικά, συμπλέοντας και συμπλέκοντας τις βιογραφικές ιστορίες τους σε μία προσπάθεια εμφάνειας δημιουργικής αλληλεπίδρασης και πορείας, στην προσπάθειά κοινής όδευσης προς τη μάθηση. Η ανάγκη αντιληπτικής ικανότητας των εκπαιδευτικών για τη διαδρομή του λεωφορείου, για τους σταθερούς επιβάτες (τους εκπαιδευτικούς), και για τον εαυτό που μπορεί -εκτός των εξωτερικών επιδράσεων- να προσφέρει ένα πιο άνετο μαθησιακό περιβάλλον και να κάνει το ταξίδι πιο ευχάριστο, μας βοήθησε να σχεδιάσουμε επί χάρτου τις οντότητες που θα παρουσιάζαμε στην ομάδα δράσης των εκπαιδευτικών. Αξιοποιήσαμε τις τεχνικές Design Thinking παρουσιάζοντας δύο όψεις α και β, α)μία καταπιεστική πορεία προς τη μάθηση και β)μία απελευθερωτική, ευχάριστη διαδρομή και αγωγή. Επιπλέον αξιοποιήσαμε πίνακες kanban, για να δείξουμε στους εκπαιδευτικούς ότι είναι εφικτή η λύση που προτείνουμε, χρονοθετημένη, με υλοποιήσιμους στόχους και σαφείς ρόλους κατά τη συνεργασία. Κατά την επίλυση του προβλήματος και το σχεδιασμό λάβαμε υπόψιν παράγοντες κινδύνου κατά τη δράση, ενσωματώνοντας τεχνογνωσία από Risk Management και Hazop μεθοδολογίες. Για την αντιληπτικότητα του σχεδιασμού χρησιμοποιήσαμε κοινωνιολογικές οντολογίες, επιλέγοντας τρία στρώματα ανάλυσης-εμφάνειας σύμφωνα με την τεχνική του Panofsky, περί προσέγγισης συνομιλίας του θεατή με το έργο (Holly, 1985).

Στην πορεία της δράσης, σε ομαδικό διάλογο, κατατέθηκαν διάφορα σενάρια για “το ταξίδι του λεωφορείου που σε αλλάζει” και οι εκπαιδευτικοί σχεδίασαν, ζωγράρισαν,

τραγούδησαν, μίλησαν αναστοχαστικά για αυτό και συμμετείχαν ενεργά σε κοινό webinar, το οποίο έκλεισε με ομαδικό διάλογο-συζήτηση αποτίμησης της δράσης.

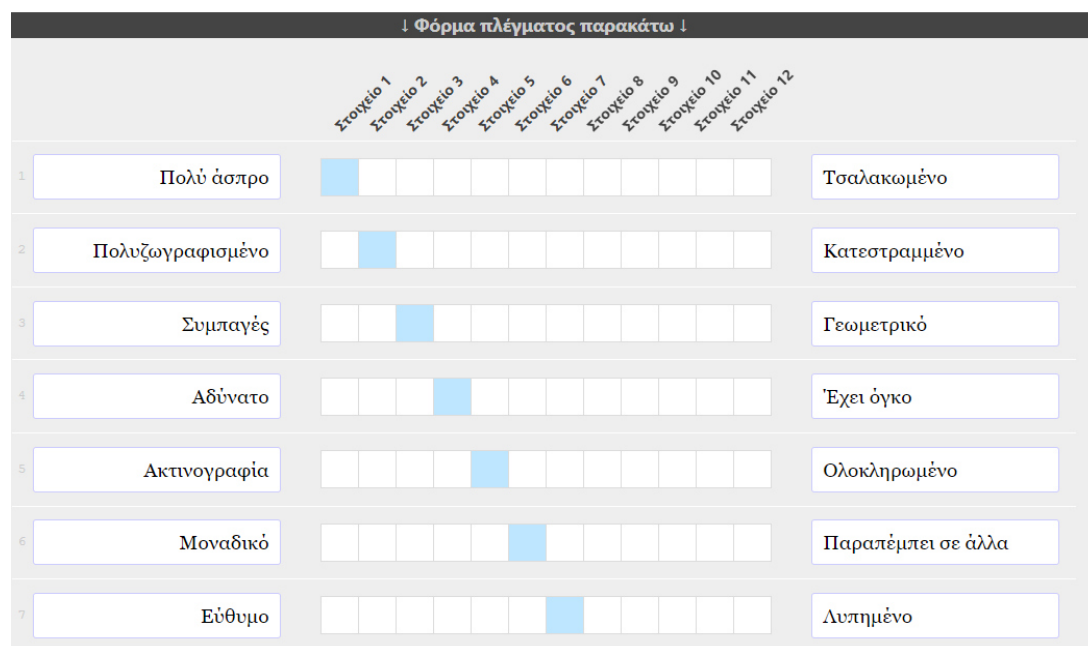
5.4 Σχεδιασμός της καλλιτεχνικής δράσης

Η κεντρική ιδέα: Στόχος της ενσώματης επίδειξης μέσω του έργου είναι η αναγνώριση του προβλήματος, δηλαδή οι δάσκαλοι (και ως μακροπρόθεσμο όφελος και οι μαθητές), προσπαθούν να εντοπίσουν το πρόβλημα και μέσα από έναν πλούσιο διάλογο προσπαθούν να το λύσουν μέσω της τέχνης.

Αρχικά αναπτύξαμε ένα ερωτηματολόγιο επίδειξης, ανάληψης δράσης (Freire Framework), βασισμένο στην οντολογική ανάλυση και θεματική ταξινόμια, για την ανάδειξη κοινωνιολογικών Γεγονότων και κοινωνιολογικών Φαινομένων.

Ερωτήσεις σχετικά με το ερωτηματολόγιο της δράσης (Μέσω RGT (Hassenzahl & Wessler, 2000)):

- Οριοθέτηση και προσδιορισμός του προβλήματος
- Παρουσίαση του προβλήματος και σύγκριση με πρακτικές παρελθόντων ετών
- Εξεύρεση συνδέσμων ενεργοποίησης μέσα από τα μάτια του μαθητή (ή του καθηγητή)
- Ανάλυση των αιτιών του προβλήματος
- Αντιμετώπιση των προβλημάτων

Η επιμονή μας ότι οι καταπιεσμένοι πρέπει να σκέφτονται συστηματικά τη συγκεκριμένη κατάστασή τους, δεν σημαίνει ότι καλούνται σε επανάσταση από την πολυθρόνα. Αντίθετα, ο διαλογισμός, ο γνήσιος διάλογος, οδηγεί σε στάση και πράξη.

«Ένα ευθύ οριζόντιο νήμα μήκους ενός μέτρου πέφτει από ύψος ενός μέτρου σε ένα οριζόντιο επίπεδο το νήμα περιστρέφεται ελεύθερα και δημιουργεί μια νέα εικόνα της μονάδας μήκους». Duchamp

<https://video.link/w/LMcRc>

Θα μπορούσε ένα εικαστικό έργο να μας οδηγήσει στην αναθεώρηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μας ;

Όταν η κατάσταση απαιτεί δράση, αυτή η ενέργεια θα είναι μια αυθεντική πράξη, μόνο εάν οι συνέπειές της γίνουν αντικείμενο κριτικού προβληματισμού (Ζιώγας, 2020). Υπό αυτή την έννοια, η δράση είναι ο νέος λόγος ύπαρξης των καταπιεσμένων και η επανάσταση που ξεκινά την ιστορική στιγμή αυτού του λόγου ύπαρξης, δεν είναι πρακτικά εφικτή, χωρίς την επακόλουθη συνειδητή συμμετοχή. Διαφορετικά η δράση είναι καθαρός ακτιβισμός, δράση για τη δράση (Ζιώγας, 2020). Ανασχηματίζοντας ευέλικτα, πιθανή δράση μπορεί να γίνει μια παράσταση, ένα γεγονός, μια θεατρική παράσταση, ένα "σκίτσο" για να "απαγγείλει" τις αποτυχίες της εκπαίδευσης, ως εκπαιδευτικό σενάριο, πιθανά με συμμετοχή μαθητών σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση Θεάτρου των Καταπιεσμένων (Chtouris et al., 2014).

schaita (Host)

Viewing schaita's application...

Ο καλλιέχνης Marcel Duchamp ήθελε να αναρωτηθείτε τι σημαίνει τέχνη. Χρησιμοποίησε καθημερινά αντικείμενα που βρήκε ή αγόρασε, ενώνοντάς τα με έναν νέο τρόπο και αποκαλώντας τα «τέχνη», τα γλυπτά του Duchamp **ξεκίνησαν έναν νέο τρόπο σκέψης για την τέχνη**. Τα αποκάλεσε «έργα τέχνης». Readymades επειδή μέρος ή στο σύνολο τους ήταν ήδη φτιαγμένα

Ο Duchamp αρχικά ήθελε οι θεατές να γυρίσουν τον τροχό. Με τον τρόπο αυτό ήθελε να ανατρέψει την ιδέα ότι η τέχνη είναι κάτι που πρέπει να δούμε αλλά όχι να αγγίξουμε.

Μπορείτε να φανταστείτε πώς θα φαινόταν και θα ακουγόταν όταν γυρνούσε ο τροχός ;
Αλλάξε η αρχική αντίληψη σας για αυτό το έργο ;

Marcel Duchamp. Bicycle Wheel. New York, 1951 (third version, after lost original of 1913)

Εικόνα 10. Δράση επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών

Σχεδιάσαμε με τη συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου την ιστορία της γραμμής και της διαφορετικής θέασης, κατά την οποία η ομάδα σχεδιάζει στο χαρτί σύμφωνα με τις οδηγίες της εκπαιδευτικού διάφορα είδη γραμμών. Σε δεύτερη εμβάθυνση αφού αντιληφθούν τη διαφορετικότητα σκέψης και δράσης κάθε υποκειμένου, καλούνταν να σχεδιάσουν δύο γραμμές AB ηρεμίας και έντασης. Στην επόμενη Visual Arts προσέγγιση καλούνται να σκεφτούν πώς θα αποδώσουν στο κοινό δύο γλυπτά στο χώρο, είτε στο επίπεδο χρησιμοποιώντας δύο κομμάτια σύρμα και οποιοδήποτε υλικό αξιολογούν ότι χρειάζονται (webinar). Ακόμη πιο προχωρημένα μπορούν να ορίσουν νέες προοπτικές, ως «διάσπαση», όχι μόνο στην αρχιτεκτονική δομή της εγκατάστασης που μοιάζει με το γνωστό bar code, αλλά και από τον κατακερματισμό σε χρόνο και χώρο ως οπτικοακουστικού υλικού κατά τη διαδικασία σύνθεσης και προβολής του (Bouzas, 2019).

Τέλος, για να αποδειχθεί η αξία του φαινομενικά άσχημου και της συμπερίληψης ατόμων τα οποία αρνούνται να ενσωματωθούν στη δράση διότι δεν θέλω να συμμετέχουν ή θέλουν αλλά δεν έχουν ιδέα κάποια συγκεκριμένη ιδέα, η εμπυχώτρια τους δίνει ψηφιακά ένα αφηρημένο έργο με γραμμές το οποίο σβήνουν (στο περιβάλλον της ζωγραφικής)

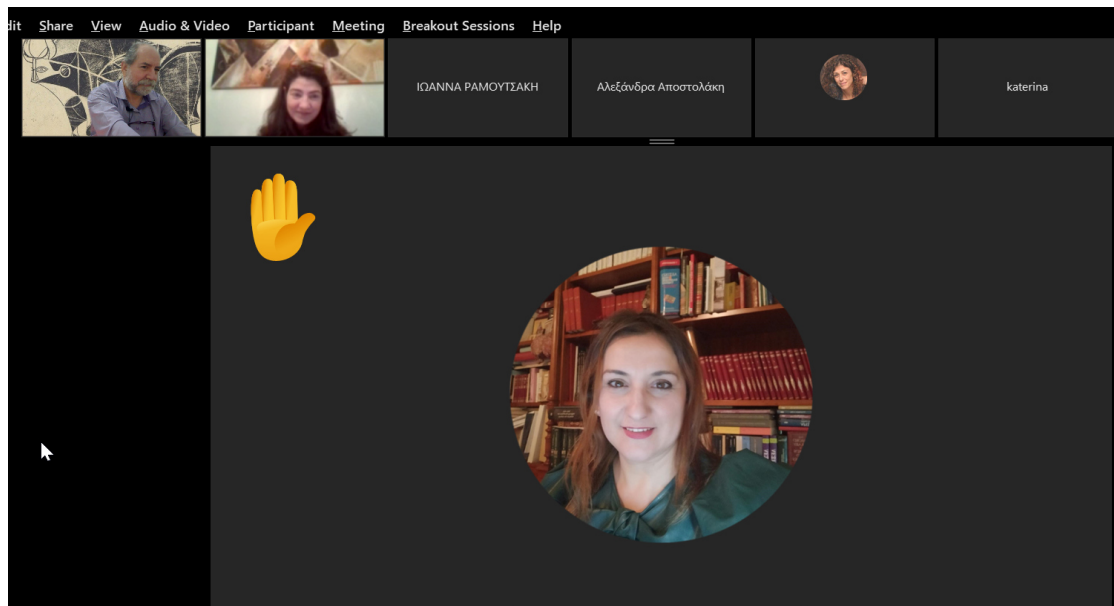
δημιουργικά, αποκαλύπτοντας νέες δυνατότητες προσέγγισης και δημιουργίας του κόσμου και του εαυτού.

The image shows a Zoom meeting interface. At the top, there are navigation tabs: Edit, Share, View, Audio & Video, Participant, Meeting, Breakout Sessions, and Help. Below these are three video thumbnails. The first shows a man with glasses and a beard, labeled 'ΝΙΚΗ ΠΕΤΣΙΤΗ'. The second, which is highlighted with a blue border, shows a woman with glasses, labeled 'schaíta (Host)'. The third shows a woman, labeled 'ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ ΕΡΗ'. The main content area displays a presentation slide with a black background and white text. The title is 'Ρουτίνα σκέψης :3-2-1 Γέφυρα οπτικής οργάνωσης'. Below the title is an image of a man and a child in a desert landscape. To the right of the image is a list of tasks: 'Καταγράψτε', '• 3 οπτικά φαινόμενα,', '• 2 ερωτήσεις', '• 1 ενδιαφέρουσα αλλαγή'. At the bottom of the slide is a URL: 'https://video.link/w/35xNc'.

Εικόνα 11. Ασκήσεις οπτικού γραμματισμού

5.5 Επιλογή διαδικασίας και καλλιτεχνικού μέσου με βάση την κοινότητα

Το φαινόμενο που πιστεύουμε ότι θα αναδυθεί, μετά την παρέμβαση της δράσης, θα αποκαλυφθεί και θα αναδειχθεί, είναι ότι η πραγματική συνειδητοποίηση της "κρίσιμης" ανάπτυξης γραμματισμού στους εκπαιδευτικούς, μπορεί να καταστεί ένα ανοιχτό, καλλιτεχνικής φύσης δίκτυο, που θα προσθέτει αξία στον «αλφαριθμητισμό» των ενηλίκων για υψηλότερες φιλοδοξίες των επαγγελματιών.

Εικόνα 12. Διαλογική συμμετοχή των εκπαιδευτικών

Το **όραμα** των εκπαιδευτικών ως παιδαγωγών που μαθαίνουν και αναδημιουργούν μέσω της τέχνης, που προσεγγίζουν το διδακτικό υλικό σκεπτόμενοι όλες τις πιθανές διαφοροποιήσεις ως ένα πολύπλευρο πρόβλημα που αποζητά επίλυση καθημερινά στην τάξη, τη δυνατότητα αλλαγής του τρόπου διδασκαλίας που προωθεί το εύληπτο μάθημα, της αντιληπτικότητας του χώρου που πρέπει να δοθεί στους μαθητές για την ανάπτυξη διαλόγου και ανάληψης δράσης σε κάθε εκπαιδευτική ώρα, προσφέρει ίσες ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη στον τομέα, ειδικά για τους εκπαιδευτικούς που έως τώρα δεν είχαν πρόσβαση ή αρνήθηκαν την κατάρτιση για την ενημέρωση των γνώσεών τους. Αποδεικνύεται έτσι ότι το πλεονέκτημα της συμπερίληψης ενός στρώματος δεδομένων και ενός στρώματος ιδεολογικού οράματος, που μπορεί να αναπτυχθεί και να περιλαμβάνει μια δυναμική που θα οδηγήσει σε καλλιτεχνική δράση, με ενσωμάτωση και ένταξη της κοινότητας, μπορεί να προσφέρει μια οντολογική εμπειρία, συμπλέκοντας την αφηγηματική ιστορία των εκπαιδευτικών, ως συμμετοχικών παρατηρητών της εκπαίδευσης (Chtouris et al., 2006).

Εικόνα 13. Εισήγηση της κας Καλοκύρη για τη Μετασχηματιστική Μάθηση

Επαληθεύεται ο αντίκτυπος του «εκδημοκρατισμού» της διαδικασίας εκπαίδευσης ενηλίκων, στη διαδικασία μάθησης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής διαδικασίας, παρέχει μια εναλλακτική παιδαγωγική δράση και μια σημαντική μεθοδολογική πτυχή για μακροπρόθεσμη οδήγηση της έρευνας. Για μια μικρή ομάδα που επιθυμεί, που μοιράζεται κοινά ενδιαφέροντα, παρόμοιες εμπειρίες και βιογραφίες, η προσεκτική εξέταση δειγμάτων συνεντεύξεων, ειδικά σε ομάδες εστίασης, μπορεί να προσφέρει **μια εκπαιδευτική εμφάνεια και προοπτική**, για την υποστήριξη μιας ενημερωμένης παιδαγωγικής, που θα βασίζεται σε ισχυρές θεωρίες και σε δεδομένα με μεθοδολογική προσέγγιση των εκπαιδευτικών, κριτικά σκεπτόμενων στο πεδίο. Καβαφικά, οι παλινωδίες των συναισθημάτων και του δύσβατου “γενναίου” δρόμου που περιγράφονται, καταδεικνύουν και τα όρια στα οποία ορίζονται τα γκρεμνά της τρέλας (borderline), αλλά και της αλλοτρίωσης του εαυτού (Χτούρης, 2020b, p. 4).

Δραματουργική παράσταση ή Δημιουργία ταινίας: Σκεφτήκαμε ότι πιθανά να επιλεγεί η δραματοποίηση σεναρίων μέσω zoom, λόγω της πανδημίας και της δυσκολίας συνάντησης των συμμετεχόντων. Προτείναμε να ακούγονται οι φωνές των μαθητών και των ενηλίκων, διότι οι άνθρωποι δεν διαμορφώνονται από τη σιωπή, αλλά από το λόγο, από τη δράση, από το συνδυασμό δράσης και σκέψης. Ο λόγος και ο λογισμός είναι προνόμιο λίγων ανθρώπων, αλλά δικαίωμα κάθε ανθρώπου. Επομένως, κανείς δεν μπορεί να εκφέρει μόνος

του μια αληθινή ομιλία, ούτε μπορεί να την εκφράσει για λογαριασμό άλλου, ως κατοχυρωμένο δικαίωμα, διότι έτσι στερεί από τους άλλους αυτό ακριβώς το δικαίωμα (**ιδέα για διαδικτυακή παράσταση**). Οπότε προτείναμε να γίνει ανοιχτή συζήτηση μέσω του zoom, όπου θα καταγραφούν αρχικά προτάσεις και σχέδια, θα αξιοποιηθούν ποιήματα, στρεβλές απόψεις από βίντεο και ατάκες ταινιών. Επιπλέον η μουσική και η σχεδίαση έργου θα μπορούσαν να καθοδηγήσουν την υλοποίηση μιας παζλ ταινίας με προτεινόμενο τίτλο:

«Δάσκαλε, να θυμόμαστε ότι, δεν εκπαιδεύουμε ανθρώπους που θα αντέχουν βουβοί στο οκτώωρο!» Ως υλικό αφορμής προτάθηκαν ατάκες από ταινίες: Όταν ήμουν δάσκαλος, Μάθε παιδί μου γράμματα «6 χρόνια στο δημοτικό-γάτα-κατσούλα», Χαίρε Τάσο Καρατάσο, σιγά Η πατρίδα Κοιμάται, η γενιά των 592 ευρώ, ι και τραγούδια: Θεοδωράκης-Βέγγος, Παπακωνσταντίνου Θανάσης- ο δάσκαλος, Μαρία Δημητριάδη-Το γεροδάσκαλο ποιος τον θυμάται).

Λόγω όμως της συγχρονίας γεγονότων (απόλυση εκπαιδευτικού ο οποίος άσκησε βία κατά μαθητών ΤΕΕ, αμυνόμενος στην βία των μαθητών), αποδείχτηκε κοινωνικά η απομόνωση των εκπαιδευτικών και αποκαλύφθηκε το στίγμα της σιωπής και της κοινότητας που αντέχει να καταπιέζεται, μπορεί να καταπιέξει, να ενδυναμώνεται σε μία κλειστοτητα της κοινότητας και του εαυτού, ανακυκλώνοντας επικίνδυνες ψυχολογικές παρορμήσεις και αδιέξοδα. Η κοινότητα αποφάσισε μακροπρόθεσμα να δημιουργήσει μία πανελλήνια δράση σελίδας κοινωνικών δικτύων στην οποία θα καλούσαν τους καταπιεσμένους εκπαιδευτικούς να δράσουν στην κοινότητα, καταθέτοντας την ιστορία τους στην ψηφιακή αφήγηση τους, σύμφωνα με την οποία θα αποκαλύπτουν τους τρόπους και τις δομές που οδηγούν στην καταπίεσή τους, κατά την προσπάθεια άσκησης του επαγγέλματός τους. Η καταπίεση από τους μαθητές είναι υπαρκτή σε επικίνδυνα περιβάλλοντα, πολλές φορές εγκαθιδρύεται ως τάξη πολεμικού περιβάλλοντος κατά συγκεκριμένων εκπαιδευτικών ή ολόκληρου του συλλόγου διδασκόντων, και λειτουργεί ως στερεότυπο στην κοινωνία στην οποία ο εκπαιδευτικός φοβάται να ανοιχτεί και να μιλήσει, να πει ότι κινδυνεύει η ότι αισθάνεται φοβισμένος και ανήμπορος να αντιδράσει. Στις ίδιες ομάδες υπάρχουν αρκετοί εκπαιδευτικοί οι οποίοι τα καταφέρνουν ασκώντας βία και εξουσία, και αποδεικνύονται ως “παλαιότεροι βετεράνοι”, ως καλές πρακτικές. Ακόμη και με αυτή την ομάδα εκπαιδευτικών, οι νεώτεροι και φοβισμένοι εκπαιδευτικοί, διστάζουν να συζητήσουν και να δράσουν ή να αποδεχτούν αυτό τον τρόπο διαπαιδαγώγησης. Κατά μία άποψη σε κλινικές συνεντεύξεις στο πεδίο, αυτός που φοβάται καταπιέζει. Ο άνθρωπος ο οποίος έχει κατασταλάξει, δεν διστάζει να αγαπά και να προσφέρει ανοιχτότητα και πλατείς δημοκρατικούς ορίζοντες στους μαθητές του.

Επιπλέον η κοινότητα οδηγήθηκε στην ανάγκη εξωστρέφειας ώστε να ακουστεί και ο λόγος των εκπαιδευτικών, που θα οδηγεί σε ανάγκης αναδίπλωσης, αντιληπτικότητας της κοινωνικής πραγματικότητας από όλους τους εμπλεκόμενους, αναστοχαστικής συγγνώμης από τους δημοσιογράφους για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, για το λειτούργημά τους που επιτελείται σε επικίνδυνες τάξεις όπου αναπαράγεται και ανακυκλώνεται συνεχώς η βία. Έτσι υπήρξε μία πρόταση για ενδυνάμωση της στέγης ανηλίκων και μακροπρόθεσμα όλων των παρόμοιων δομών της Κρήτης. Η ανοικτότητα σε φορείς και η εξωστρέφεια των εκπαιδευτικών θα μπορούσε να εγκαθιδρυθεί συστηματικά σε μία μόνιμη υιοθέτηση του ρόλου του εκπαιδευτικού που νοιάζεται για το κοινωνικό περίγυρο και προσφέρει, ως μίας ομάδας συνηγορίας που θα ιδρύονταν στο σχολείο.

Η οδήγηση μέσω του πλαισίου Agile Scrum, μετά από επίδειξη του ερευνητή, αξιοποιήθηκε ως ενδοσχολική επιμόρφωση, με διάφορες διασκευαστικές εκφάνσεις και προτάσεις που θα προήγαγαν το έργο του εκπαιδευτικού.

Οι κινηματογραφικές παραγωγές του σχολείου που μελετήσαμε, προσφέρουν ένα καλό πλαίσιο ανάπτυξης μακροπρόθεσμων δράσεων, με εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας (γονέων και κριτικών φίλων) και εξωστρέφειας του σχολείου στη δημόσια σφαίρα (CINEpeace, 2019, 2020; CINEpeace 12ο Junior High School, 2015; Αποστολάκη, 2020). Οι προγραμματισμένες σχολικές δραστηριότητες του σχολείου δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί είναι δραστήριοι, αφού υλοποιούνται ταυτόχρονα 6 προγράμματα στο τρέχον σχολικό έτος 2021-2022 (12gymira, 2021b).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Τα αποτελέσματα της έρευνας υποστηρίζουν το γεγονός ότι οι συνάδελφοι εκπαιδευτικοί σκέφτονται όλοι περίπου το ίδιο. Η κατανόηση της ανάπτυξης του κριτικού γραμματισμού της αντί καταπιεστικής εκπαίδευσης και της απελευθερωτικής αγωγής είναι ανάγκη για την ανάπτυξη του γραμματισμού των επαγγελματιών της εκπαίδευσης. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να ακουστεί και να γίνει εμφανής η φωνή του εκπαιδευτικού. Πλέον η βασική εκπαίδευση διαμορφώνεται από νεοφιλελεύθερες αρχές που προσαρμόζονται στον μαθητή, ενδυναμώνουν την οικονομική πολιτική λογική του για ήπιες δεξιότητες, που θα καθορίσουν τις πολιτικές εκπαίδευσης μακροπρόθεσμα. Η επίγνωση της ανάπτυξης του γραμματισμού της κριτικής Παιδαγωγικής δείχνει ότι είναι απαραίτητη η προσέγγιση σύμφωνα με τις συνολικές επιδράσεις της εκπαίδευσης στον κριτικό οντολογικό αλφαριθμητισμό των εκπαιδευτικών.

Υπό αυτή τη θέαση οι εκπαιδευτικοί δεν είναι απλά εργαζόμενοι αλλά η επαγγελματική τους ανάπτυξη πρέπει να συνδεθεί με ίσες ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη και συγχρονία λόγω της ψηφιακής εκπαίδευσης. Η οντολογική θέση ως ένα επίπεδο δεδομένων συμπερίληψης του άλλου μπορεί να αποδώσει δυναμική για μακροπρόθεσμη έρευνα, εν-εικόνιση του έργου των εκπαιδευτικών και της συνειδητοποίησης ότι δεν έχει αλλάξει τίποτα σημαντικό τα τελευταία χρόνια στην εκπαίδευση. Δύναται επιπλέον να οδηγήσει σε περαιτέρω εκδημοκρατικοποίηση με επιπτώσεις της διαδικασίας εκπαίδευσης τόσο στη δημόσια όσο και στην ιδιωτική ζωή, προσφέροντας σημαντικό προσόν για τον πολίτη του 21ου αιώνα. Η καθοδήγηση η οποία μπορεί να λειτουργήσει μέσα από επαγγελματικές ομάδες μάθησης που μοιράζονται τα ίδια ενδιαφέροντα, αναδεικνύεται μέσα από τις βιογραφίες των εκπαιδευτικών (Χτούρης, 2020b).

Εξάλλου τα δείγματα συνεντεύξεων που αξιοποιήσαμε είχαν αυτό το στόχο, δηλαδή την ανάδειξη μιας εκπαιδευτικής προοπτικής ως ενημερωμένης Παιδαγωγικής, ώστε να διαφανεί η ανάγκη μεθοδολογικής προσέγγισης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην κριτική παιδαγωγική. Η υποκειμενική φύση της ανάπτυξης του γραμματισμού των εκπαιδευτικών προς την αλλαγή πλεύσης στην εκπαιδευτική διαδικασία, μπορεί να προσδώσει νέα θέματα στα οποία ο εκπαιδευόμενος μπορεί να συνδράμει στην ανάπτυξη του υλικού μέσα από αυθεντικά προβλήματα μάθησης. Αυτό όμως μπορεί να αποτελέσει μελλοντικό παράδειγμα έρευνας για τον επόμενο ερευνητή.

6.1 Απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα

Απαντώντας στα ερευνητικά ερωτήματα **διαπιστώνουμε ότι η εκπαίδευση που παρέχεται δεν είναι Ελευθεριακή.**

Παραδείγματα: “Δεν μπορεί λοιπόν ένας καταπιεσμένος άνθρωπος ένας φοβισμένος ένας τυπολάτρης ένας στείρος ας πούμε, κακομοίρη να τον πω έτσι [γελάει] να ανοίξει Ορίζοντες! εδώ πέρα δεν άνοιξε τους δικούς του ορίζοντες θα ανοίξει των παιδιών; Τί να λέμε τώρα;” (ΑΒ, Παράγραφος 68)

“Έτσι είδα κάποια στιγμή μία τέτοια, αλλά γενικά τώρα, πόσα χρόνια είναι εκεί; τόσα χρόνια. Το 2007 είναι. Σου λέει, Απάνω σου λένε Τι να κάνεις. Είναι ή όχι για σένα άβουλα πλάσματα καμιά φορά αισθάνομαι τους συναδέλφους σου. Κάνουν τη δουλειά τους και μέχρι εκεί... μπορεί να κάνουν κανένα project κάνα πρόγραμμα αλλά δεν ξέρω αν το πρόγραμμα το κάνουν για το πρόγραμμα ή για να μαζέψουν τα χαρτιά. Πραγματικά δεν το έχω καταλάβει αυτό” (ΣΛ, Παράγραφος 50)

“BK128: δεν το κάνουν Ίσως γιατί δεν προλαβαίνουνε γιατί βαριούνται τι δεν ξέρω τι Τέλος πάντων υπάρχει στη σκέψη ότι βαριούνται ότι δεν το κάνουνε.. σου λέει τώρα εντάξει θα κάνω εγώ το ίδιο μάθημα για όλους και δεν πειράζει ” (BK, Παράγραφος 128)

“θα πρέπει να τα εξισορρόπησεις όλα αυτά και να απευθυνθείς και σε όλους ταυτόχρονα και να μην κάνεις ανιαρό το μάθημα για κάποιους και για κάποιους για κάποιους άλλους δύσκολο δηλαδή. Το χειρότερο κομμάτι νομίζω του εκπαιδευτικού είναι αυτό το άγχος. Τώρα αν τελικά διαπιστώσεις ότι δεν τα φέρνεις βόλτα δεν τα καταφέρνεις πας σπίτι σου! Ε τι να πω τώρα κάνεις κάτι άλλο γέλιο ” (XM, Παράγραφος 40)

“ΜΣ42: Ναι νομίζω ότι αυτό συμβαίνει πάρα πολύ. Ακούω συναδέλφους και ανατριχιάζω πραγματικά πολλές φορές. Δεν ξέρω Κώστα κατά πόσο αυτό πρέπει να το γράψεις ή να το απομαγνητοφωνήσεις αλλά δεν μου αρέσει καθόλου. Ανατριχιάζω όταν ακούω συναδέλφους να μπαίνουν και να λένε ότι κάνω μάθημα με δύο μαθητές μέσα στην τάξη. Αυτό είναι πραγματικά μία ομολογία ήττας την οποία εκείνη την ώρα που το λέει ο άλλος δεν συνειδητοποιεί ότι η μεγαλύτερη είναι δική του και όχι της τάξης των μαθητών, έτσι; Ναι είναι πραγματικά πολύ δύσκολο αυτό. Πολλοί συνάδελφοι το κάνουν, πάρα πολύ συνάδελφοι παραιτούνται. Δηλαδή... Εντάξει!” (ΜΣ, Παράγραφος 42)

“ΕΑ18: Κοίτα Κώστα πιστεύω ότι υπάρχουν διάφορες κατηγορίες. Η μία κατηγορία είναι αυτή που βολεύτηκε εκεί. Δηλαδή που βολεύει και ξέρει ότι θα δουλέψει ας πούμε. Είναι και αυτή που σου λέει δεν θέλω να μείνω ούτε πέντε λεπτά παραπάνω στο σχολείο. Και με αυτούς είναι οι μόνοι που θυμώνω! Θα υπάρχει μία κατηγορία η οποία Απογοητεύτηκε! είδε ότι το σύστημα είναι στείρο ότι, ότι και να κάνει ότι απλώς δεν αναγνωρίζεται! Γιατί να σου πω κάτι Κώστα το θέμα δεν είναι να κάνεις κάτι για να αναγνωρισθείς ” (ΕΑ, Παράγραφος 18).

Από κάποιους εκπαιδευτικούς παρέχονται τρόποι ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας και εφαρμόζονται στο μάθημα ως καλές πρακτικές:

“τα παιδιά θέλουν την επιβράβευση σε ότι κι αν κάνουν από το πιο μικρό μέχρι, θέλουν επιβράβευση επιβράβευση ακόμα και με μία απλή αντιγραφή να κάνουν από τον πίνακα. Αυτό το απλό που δεν χρειάζεται ούτε να σκεφτούν Ούτε ακόμα και αυτό αν τα επιβραβεύσεις, θα νιώσουν πάρα πολύ καλά και στο επόμενο θα κάνουν κάτι παραπάνω.” (BΠ, Παράγραφος 57)

“ΜΣ38: Κοίταξε να δεις Η αλήθεια είναι ότι είναι πολύ δύσκολο αυτό που λέμε διαφοροποιημένη διδασκαλία, διαφοροποιημένη μάθηση. Συνήθως αυτό το οποίο μπορούμε να κάνουμε στις πολυπληθείς τάξεις στις οποίες μπαίνουμε, είναι να προσαρμόσουμε το μάθημά μας στο μέσο όρο και να κάνουμε κάποιες νύξεις και κάποιες αναφορές που

απευθύνονται σε ένα ακροατήριο μαθητικό, που έχει το οποίο έχει ένα ανώτερο πιο υψηλό επίπεδο και αντίστοιχα, σε ένα χαμηλότερου επιπέδου ακροατήριο μαθητικό και, η διαφοροποίηση τελικά ολοκληρώνεται κατά κάποιο τρόπο, να το πω έτσι, και στη διαφοροποίηση ως προς την ανάθεση εργασιών καμιά φορά. Δηλαδή εδώ έρχεται και κουμπώνει αυτό που είπαμε πιο πριν αν δούμε δηλαδή κάποιο παιδί που έχει ξέρω γω έφεση στη μουσική ή του αρέσει πολύ η τέχνη ή δεν ξέρω τι θα μπορούσαμε να του αναθέσουμε και το κάνουμε... Εμείς οι φιλόλογοι, τουλάχιστον στα αντικείμενα που προσφέρονται σε αυτή την κατεύθυνση, θα μπορούσαμε να του αναθέσουμε να δουλέψει Πάνω σε κάτι σχετικό με τα δικά του ενδιαφέροντα και τις δικές του κλίσεις” (ΜΣ, Παράγραφος 38).

Αναλύοντας ως προς τις κατηγορίες των εκπαιδευτικών που εφαρμόζουν πιο ελεύθερα πρακτικές που οδηγούν στην αυθεντική μάθηση και σε αυθεντική αξιολόγηση, παρατηρούμε ότι οι Γυμναστές έχουν τη δυνατότητα και την ελευθερία να διαδράσουν με τους μαθητές. Οι φιλόλογοι λιγότερο παρότι στο μάθημά τους συνεργάζονται αρκετές ώρες με τους μαθητές αναπτύσσοντας διαδραστικό διάλογο. **Κάποιοι από αυτούς τα καταφέρνουν.**

“Θα θελα να μαι η βάρκα που θα είμαι εκεί και θα περιμένω να ξαναμπεί, να το παω μία βόλτα, να του απαλύνω λίγο αυτό που έχει τη σκέψη του. Να του καθαρίσω πάλι... να του τραβήξω την κουρτίνα, να του καθαρίσω λίγο τον ορίζοντα να του δώσω Ελπίδα να του δείξω ότι μπορεί, και να το ξαναφήσω πάλι ” (ΕΑ, Παράγραφος 14).

“κάνετε δασκαλοκεντρικό μάθημα; Οι σύγχρονες παιδαγωγικές λένε ότι 60% ο λόγος ανήκει στο μαθητή Εσείς πώς κάνετε το μάθημα γίνεται διάλογος;

ΝΛ52: Ναι θεωρώ, πως ναι, θεωρώ πως ναι, και μάλιστα εγώ και φέτος για παράδειγμα στο σύλλογο διδασκόντων που κάναμε, αυτό που προσπάθησα να πω στους εκπαιδευτικούς του σχολείου είναι ότι παιδιά πέρα από τη γνώση, το χρέος και αποστολή του σχολείου είναι να βάλουμε τους μαθητές μας να σκέφτονται να μιλάνε και να ακούνε και αφιερώστε χρόνο πάνω σε αυτό γιατί” (ΝΛ, Παράγραφος 51 - 52).

Επίσης, ως προς τις ξένες γλώσσες η καθηγήτρια αγγλικών χρησιμοποιεί όπως είπε πολύ καλές πρακτικές και παραδείγματα ώστε να ωθήσει τους μαθητές στην κριτική αντίληψη των πραγμάτων.

“δεν πετυχαίνει πάντα γιατί έχει να κάνει και με το υλικό που έχεις από κάτω αλλά συνήθως δείχνουν και τα παιδιά πολύ μεγάλο ενδιαφέρον και μου αρέσει και εμένα! το ζώ δηλαδή και εγώ μαζί τους

ΚΤ63: Άρα γίνεται διάλογος διάλογος, γίνεται βασίζεσαι... Στο διάλογο

AB64: πάρα πολύ και Ευτυχώς το μάθημά μου, δίνει εμένα αυτή την ευκαιρία. Γιατί τα θέματα που συζητάμε είναι θέματα που είναι η ζωή τους είναι η ζωή τους. ” (AB, Παράγραφος 62 - 64)

Η καθηγήτρια Γερμανικών ανέφερε ότι λόγω και της μαθητικής της πορείας που μεγάλωσε το εξωτερικό αλλά και της επαφής της **με άλλες κουλτούρες και συστήματα εκπαίδευσης** προσπαθεί και εφαρμόζει κριτική παιδαγωγική και αυθεντική μάθηση με πολλά παραδείγματα.

“ΣΛ22: Ναι βεβαίως και μετά προσπαθούμε να βρούμε παραδείγματα ή άμα είναι έτσι πολύ το θέμα πάρα πολύ που κάνει τζίζ που λένε... Εντάξει κάνουμε ανοιχτές συζητήσεις αλλά προσέχω. Εντάξει προσέχω λίγο στο Γυμνάσιο αλλά στο λύκειο τα παιδιά το προκαλούν Αυτό.

KT23: Ναι βέβαια

ΣΛ24: Ναι προκαλούν τέτοιες συζητήσεις είναι κάτι που ισχύει και το ενισχύω” (ΣΛ, Παράγραφος 22 - 24).

Στο μάθημα της τεχνολογίας η συνταξιούχος εκπαιδευτικός ανέφερε ότι πολλές φορές πάντα στο μάθημα της, λόγω της φύσεως της τεχνολογίας οι μαθητές έφερναν άγνωστη ύλη, οπότε η εκπαιδευτικός διατηρούσε το ενδιαφέρον και **μάθαινε μαζί** με τους μαθητές:

“XM20: Κοίτα πάρα πολλά μπορώ να σου πω. Δεν είμαι προετοιμασμένη βέβαια τώρα. Θυμάμαι μία περίπτωση πρόσφατη σχετικά, μαθητή ο οποίος ήθελε να παρουσιάσει την Πυροσβεστική, μία αντλία του Ήρωνα την οποία τα παιδιά... Δεν ξέρανε και την έφτιαξε με έναν τρόπο πάρα πολύ ιδιαίτερο και μπήκε φυσικά, είδε πώς γινόταν παλιά. Είδα πως αυτό το πράγμα στην πορεία αναπαράχθηκε ας πούμε και ο ίδιος με δύο τενέκες λαδιού και με διάφορους άλλους τρόπους προσέγγισης έκανε αυτό το πράγμα. Κίνηση σωμάτων, κύκλων, στην ουσία για πότισμα” (XM, Παράγραφος 20).

Επίσης στο μάθημα της **πληροφορικής** ο εκπαιδευτικός διευθυντής ανέφερε ότι, προσφέρεται η **δυνατότητα αλληλεπίδρασης** με τους μαθητές και ότι εφαρμόζει μάθημα στα **σημαντικά ενδιαφέροντα** των μαθητών στην ψηφιακή τεχνολογία:

“Αυτό που λέγεται πολιτεότητα πια. Ποιος μελλοντικός πολίτης, ενήλικας Πολίτης δεν πρέπει να έχει email και να μη χειρίζεται email ή να πει δεν ξέρω εγώ στην κοινωνία έτσι όπως πάει; Άρα καλύτερα είναι να φάω περισσότερο χρόνο να εξηγήσω στα παιδιά τι είναι το email να φτιάξουν ένα σωστό email να μάθουν πώς να το διαχειρίζονται, να μάθουν

πράγματα που θα τους είναι χρήσιμα παρακάτω. Ας φάω παραπάνω χρόνο” (ΓΠ, Παράγραφος 48).

Πολλοί αναφέρθηκαν στο ασφυκτικό πλαίσιο προγράμματος σπουδών ειδικότερα στο **λύκειο**:

“ Έχει περισσότερη ας πούμε Ελευθερία κινήσεων από το Γυμνάσιο Και τη λιγότερη την έχει ένας καθηγητής που είναι στο Λύκειο. Διότι εκεί ξέρουμε ότι πλέον έχουμε, έχουνε μπει τα παιδιά στην τελική ευθεία για τις πανελλήνιες. Υπάρχει μία ύλη που σε κυνηγάει να βγάλεις και να πάει τα παιδιά να γράψεις Πανελλήνιες” (ΓΠ, Παράγραφος 16).

Παρ' όλα αυτά οι εκπαιδευτικοί στο Γυμνάσιο είναι ελεύθεροι και με τα **εργαστήρια δεξιοτήτων** να εφαρμόσουν στρατηγικές και παιδαγωγικές κοντά στην κριτική παιδαγωγική του φρέιρε.

“ΓΠ16: Ωραία λοιπόν όσο μεγαλώνουν οι τάξεις υπάρχει περιορισμός σε αυτή την ελευθερία Δηλαδή δεν μπορώ να συγκρίνω στο να πω ότι έχει Ελευθερία κινήσεων ένας καθηγητής που είναι στο λύκειο. Ένας δάσκαλος που είναι στο δημοτικό... Έχει περισσότερη ας πούμε Ελευθερία κινήσεων από το Γυμνάσιο. Και τη λιγότερη την έχει ένας καθηγητής που είναι στο Λύκειο ” (ΓΠ, Παράγραφος 16).

Η μαθηματικός της **ιδιωτικής** εκπαίδευσης ανέφερε ότι δεν δίνεται η δυνατότητα εφαρμογής κριτικής σκέψης και αυθεντικής μάθησης στους μαθητές καθώς οι γονείς αλλά και οι μαθητές ενδιαφέρονται μόνο για τα αποτελέσματα των εξετάσεων και η μάθηση γίνεται ως ένα γλωσσάρι όρων και εφοδίων λύσεων ασκήσεων.

“ Ναι δεν νομίζω ότι το σχολείο καλλιεργεί την κριτική σκέψη και λοιπά Καμία σχέση Καμία σχέση

ΒΚ100: Ναι το βλέπεις δηλαδή ότι σε παιδιά που υστερούν στον τρόπο σκέψης εκτός από τα μαθηματικά σε συζητήσεις; πώς το διαπιστώνεις αυτό;

ΚΤ101: Αυτό ακριβώς. Αυτό! Υστερούν και σε γνώσεις γενικότερες αλλά και στη σκέψη τους. Είναι πίσω πώς να το πω ” (ΒΚ, Παράγραφος 99 - 101).

Παρότι το μάθημα των **μαθηματικών** μπορεί να διαφοροποιηθεί για όλους τους μαθητές η δυσκολία που παρουσιάζεται αφορά στην προηγούμενη ύλη και **στα κενά** τα οποία πρέπει να καλυφθούν.

“Δηλαδή από το Γυμνάσιο σχεδόν Δευτέρα, Τρίτη Γυμνασίου και μετά στις Πανελλήνιες και, Δώστου να μην έχει κενά για τις πανελλήνιες και Δώστου ξέρω για τις πανελλήνιες.

Αυτό το βασικό των γονιών είναι αυτό, να μην έχει κενά! να μην έχει κενά. Το βασικό τους άγχους” (BK, Παράγραφος 115).

Όλοι οι εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν στις **δυσκολίες ανομοιογένειας** στην τάξη αλλά πολύ λίγοι **διαφοροποιούν** το μάθημά τους εφαρμόζοντας διαφοροποιημένη διδασκαλία και στρατηγικές με τις οποίες εμπλέκονται:

“Λοιπόν κοίταξε θα σου πω τώρα για τα τελευταία χρόνια. Στο λύκειο είναι λίγο-πολύ υπάρχει αρκετή ομοιογένεια. Στο Γυμνάσιο, Όχι καμία σχέση στο Γυμνάσιο λόγω του ότι είναι λίγα τα παιδιά και τα λοιπά δεν μπορούν να δημιουργηθούν τμήματα ομοιογενή. Εκεί λοιπόν όπως είπες, επειδή είπες έχω 3-4, εκεί μπορώ να κάνω αυτή τη δουλειά. Πάλι όμως με περιορίζει το γρήγορα.” (BK, Παράγραφος 125).

“Όταν έχεις λιγότερα παιδιά μπορείς να διαφοροποιήσεις και τον τρόπο διδασκαλίας σου και να προσεγγίσεις περισσότερα παιδιά” (BΠ, Παράγραφος 69).

“παραδείγματος χάρη στη ζωγραφική στα μαθηματικά που διδάσκω εγώ να έρχεται και να ζωγραφίζει και εγώ να το Μαλώνω και να μην το ενισχύω, να μην να εκμεταλλεύομαι αυτή του την κίση να μη διαφοροποιώ το μάθημά μου και το παιδί με μία στάση δικιά μου μπορεί να πληγωθεί για όλη τη ζωή” (ΜΣ, Παράγραφος 25).

“ΜΣ38: Κοίταξε να δεις. Η αλήθεια είναι ότι είναι πολύ δύσκολο αυτό που λέμε διαφοροποιημένη διδασκαλία διαφοροποιημένη μάθηση. Συνήθως αυτό το οποίο μπορούμε να κάνουμε στις πολυπληθείς τάξεις στις οποίες μπαίνουμε είναι να προσαρμόσουμε το μάθημά μας” (ΜΣ, Παράγραφος 38).

Η εκπαιδευτικός συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου **καλλιτεχνικών** ανέφερε πολύ **καλές πρακτικές** και ότι λόγω της φύσεως του μαθήματος εφαρμόζεται η κριτική σκέψη και αναπτύσσεται το φαντασιακό πλαίσιο των μαθητών.

“μπορεί ο άλλος να προσπαθεί να διευκολύνει αλλά στην ουσία διευκολύνεις πιο πολύ δυσκολεύεις. Για μένα χρειάζονται πολλαπλές δραστηριότητες. Δηλαδή εγώ θα ήθελα Ίσως μία δραστηριότητα διαφοροποιημένη, ώστε να μπορεί ο μαθητής να την αναπτύξει ή με διάφορα υλικά ή με διάφορες οπτικές ή όπως είναι οι οι ιδέες αυτές με τα ριζώματα ότι έχω μία... ξεκινάμε από μία λέξη. Εγώ μπορώ να σας δώσω, δηλαδή η αρχή, η αφόρμηση του μαθήματος.” (ΣΧ, Παράγραφος 94).

“Αυτή μπορεί να είναι ένα έργο από κάποιον άλλον καλλιτέχνη, μπορεί να είναι ένα γεγονός. Τώρα ας πούμε είχαμε τους σεισμούς είχαμε τις φωτιές μπορεί να είναι ένα άρθρο της εφημερίδας για αυτό το ζήτημα και να ξεκινήσουμε από κει και μετά κάποιος θα μπορούσε

να πει αυτό που λέμε για τις φωτιές. Κάποιος θα μπορούσε να πει για τη φωτιά και την αρχή της φωτιάς από τον Προμηθέα ή ιστορία, η φωτιά στην πληθυσμό ” (ΣΧ, Παράγραφος 94).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι παλαιότεροι **φιλόλογοι** αξιοποιούσαν την κριτική μάθηση περισσότερο από τους νέους και ίσως το ασφυκτικό Πλαίσιο να έχει απομακρύνει τους μαθητές από την κριτική σκέψη.

ΚΤ28: Ναι οι παλιοί εκπαιδευτικοί. Εσείς τι κάνατε; δίνετε το λόγο στους μαθητές διάλογος γινότανε;

ΑΣ29: Ναι βέβαια βέβαια. Ναι εγώ χρησιμοποιούσα την μαιευτική μέθοδο Σωκρατική επιχειρήματα που εκεί βοηθούνταν αν πάρα πολύ γιατί προσπαθούσες να τους εκμαιεύσεις τη γνώση με βάση αυτά που είχαν μπροστά τους. Αυτά είχαν ένα κείμενο αλλά το κείμενο με τις κατάλληλες ερωτήσεις το προσεγγίζεις και βγάζεις πράγματα τα οποία δεν το έχεις υποψιαστεί ” (ΑΣ, Παράγραφος 27 - 28)

Ίσως η **τεχνολογία** όπως αναφέρθηκε σε συνεντεύξεις να έχει δημιουργήσει ένα τεχνολογικό κενό μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών και δεν επιτρέπει την σύμπλευση και τη συνεργασία σε στρατηγικές οι οποίες θα μπορούσαν να αναπτύξουν περισσότερο την κριτική ικανότητα των μαθητών.

“ενδεικτικά τη μελοποίηση στο τραγούδι πράγματα που ξέρω ότι ενδιαφέρουν και εσένα ή να συνδυάσεις το στίχο με εικόνες, πίνακες, να προσπαθήσεις να το ανοίξεις λίγο το μάθημα, δηλαδή και στο χώρο των Τεχνών και να αξιοποιήσεις δυνατότητες που σου δίνουν οι νέες τεχνολογίες σε μία τέτοια πολυμεσική διάσταση, αλλά ξαναλέω όμως ότι Πραγματικά είναι πολύ δύσκολο. Έτσι, πρέπει να σπάσεις ένα κέλυφος” (ΜΣ, Παράγραφος 18).

“. Να το πούμε και αυτό Δηλαδή όταν απέχεις από του μαθητή σου κοντά μισό αιώνα είναι πραγματικά πολύ δύσκολο έτσι να βρεις μία κοινή περπατησιά να βρεις τρόπους με τους οποίους θα μπορούσες να τον εμπλέξεις έτσι λίγο πιο... Δεν μιλάς την ίδια γλώσσα δηλαδή με αυτόν και Αυτό είναι ένα πρόβλημα” (ΜΣ, Παράγραφος 42).

Ως προς τα **μονόωρα** μαθήματα και τα προβλήματά τους αναφέρθηκαν οι εκπαιδευτικοί της Βιολογίας και των θετικών επιστημών ότι δεν αρκεί ο χρόνος για να καταφέρουν να συμπεριλάβουν στρατηγικές που προωθούν την κριτική σκέψη και να διαφοροποιηθεί το μάθημα προς όφελος του διαλόγου και της συζήτησης:

“Όχι δεν είναι εύκολο αυτό δεν είναι τόσο εύκολο να το... εγώ τουλάχιστον να το κάνω λόγω του ότι εγώ, εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχουν και τα μαθήματα τα οποία είναι

μονόωρα και δεν σου δίνουνε την πολυτέλεια του χρόνου να το κάνεις αυτό όσο κι αν θέλεις” (ΒΠ, Παράγραφος 47).

“Εγώ θα ξανά τονίσω το μονόωρο του μαθήματος και τη φύση του μαθήματος που είναι μονόωρο. Αυτό δυστυχώς με οδηγεί στο να είναι το μάθημά μου δασκαλοκεντρικό περισσότερο. Η διδασκαλία μου είναι δασκαλοκεντρική λόγω της φύσης του μαθήματος που είναι μονόωρο ” (ΒΠ, Παράγραφος 71).

Οι **δάσκαλοι** στα **δημοτικά** σχολεία αναφέρθηκαν ότι έχουν το χρόνο και το κατάλληλο μαθησιακό Πλαίσιο να αξιοποιήσουν την κριτική παιδαγωγική και αυτό συμβαίνει αρκετές φορές οδηγώντας τους μαθητές προς την **πολιτειότητα**.

“ΝΛ58: Κοίταξε θα έλεγα το υγιές πρότυπο ενός μαθητή είναι αυτό που λέμε ο ενεργός Πολίτης ως ενήλικας Σε ποιο σημείο εννοώ ενεργός Πολίτης. Αυτός που δεν κάθεται στον καναπέ του παρεμβαίνει στα πράγματα που είναι γύρω του, έχει άποψη την εκφράζει αμφισβητεί και λοιπά. ” (ΝΛ, Παράγραφος 58).

“Εγώ σε προσωπικό επίπεδο, γιατί ο καθένας εκφράζει την προσωπική του άποψη είναι ότι χαίρομαι πραγματικά τους μαθητές οι οποίοι έχουν άποψη, την εκφράζουν, αμφισβητούν πράγματα, αμφισβητούν την αυθεντία, αν υπάρχει τέτοιος όρος του εκπαιδευτικού κλπ. εγώ σε προσωπικό επίπεδο, πραγματικά χαίρομαι αυτά τα παιδιά, αυτούς τους μαθητές ” (ΝΛ, Παράγραφος 58).

“Ερχόταν λοιπόν κάθε πρωί στο σχολείο στο δημοτικό βλέπανε τώρα τα δικά μου τα πιτσιρίκια, ζήλευαν ξέρω γω -αυτοί δεν κάνουν μάθημα- [γέλια] έρχονται. Λοιπόν, ξέρω ένα πρωί μου λένε κύριε! εγώ εκτελούσα χρέη διευθυντή. Λέει κύριε, θα Κάνουμε και εμείς κατάληψη! Λέω σοβαρά; λέω εντάξει ρε παιδιά εγώ μαζί σας είμαι. Αλλά πείτε μου τι θέματα είναι αυτά τα όποια έχετε;” (ΝΛ, Παράγραφος 97).

Εκπαιδευτικοί οι οποίοι εργάστηκαν σε **δύσκολα περιβάλλοντα** πχ **ΤΕΕ** αναφέρθηκαν ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να εφευρίσκουν τρόπους ανάπτυξης της κριτικής σκέψης παρότι τα περιβάλλοντα μάθησης είναι δύσκολα και δεν προσφέρονται για αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευτικό:

“ΠΕ52: Γιατί τα κατάφεραν γιατί τα βάζεις ουσιαστικά να ασχοληθούν, που είναι πολύ κοντά στα βιώματά τους, στα ενδιαφέροντά τους, στην καθημερινή τους ενασχόληση, κοινή γλώσσα στην τέχνη και μπορεί να μην ξέρει μαντινάδες να γράφει, άλλα κάτι θα έχει μάθει από το σπίτι, κάτι θα έχει ακούσει να Κατερίνα που λέγαμε, ο πίνακας, η μουσική, ο στίχος το τραγούδι” (ΠΕ, Παράγραφος 52)

“Ναι ήταν οχημάτων στο ΕΠΑΛ σε Αγροτική περιοχή. Να τους είχα πει να χρησιμοποιήσουν την ποιητική λειτουργία τις γλώσσας. Με κοιτούσαν, με κοιτούσαν... είναι δύσκολα... δεν ξέρω τίποτα... Παρομοιώσεις; Δεν τα ξέρουμε! Γράψτε μία μαντινάδα αυτό το συγκεκριμένο θέμα Κάντε το μαντινάδα!” (ΠΕ, Παράγραφος 101).

Άλλοι εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν ότι δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα ελευθεριακής εκπαίδευσης ειδικότερα από άλλους συναδέλφους που παρατηρείται μία **αλλοτριώση** μη συμμετοχικότητας και **διεκπεραιωτικού** μαθήματος, μιας άρνησης για μία κοινότητα που μαθαίνει:

“Λυπάμαι! Τους Λυπάμαι Γιατί δεν έχουνε νιώσει τη χαρά του να δουλεύεις. Δηλαδή εγώ δουλεύω 34 33 χρόνια αυτή τη στιγμή. Τα περισσότερα από αυτά ήταν όταν ήμουν αναπληρώτρια και νιώθω πολύ μεγάλη χαρά γιατί κάνω πράγματα μαζί τους. Δεν τους δίνω μία μπάλα και τους λέω παίξτε!” (ΕΑ, Παράγραφος 18).

Θα λέγαμε ότι οι περισσότεροι δεν γνωρίζουν ακριβώς πώς συνομιλούν, πώς εφαρμόζουν πρακτικές διδασκαλίας “οι άλλοι” συνάδελφοι σε μία εκπαιδευτική μονάδα, αφού ο κάθε εκπαιδευτικός είναι “ελεύθερος” να εφαρμόσει όποια στρατηγική επιλέξει:

“ΚΤ: έχεις δίκιο πάντως έχει μεγάλη σημασία το λάθος και να αφήσουμε πίσω τους μαθητές μας να κάνουν το λάθος δηλαδή να περιπλανηθούν να ταλαιπωρηθούν λιγάκι και να βρουν μόνοι τους το σωστό

ΜΣ35: Ναι έχει πολλές στρατηγικές υπάρχουν να αξιοποιήσεις στην τάξη Συνήθως οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν αυτή που νομίζουν ότι δουλεύει καλύτερα για εμας, δεν πειραματιζόμαστε εύκολα” (ΜΣ, Παράγραφος 34 - 35).

“Σίγουρα ήσασταν εσείς ένας από αυτούς θυμάμαι ξεκάθαρα. Δεν θυμάμαι ακριβώς... Ποιο ήταν το θέμα, θυμάμαι όμως ότι στο πρώτο μάθημα που είχαμε κάνει, βασικά ρωτήσατε τι θέλουμε να μάθουμε από την πληροφορική και κανένας καθηγητής δεν μας είχε ρωτήσει Μέχρι τότε τι θέλουμε να μάθουμε στο μάθημά του” (ΑΑ, Παράγραφος 53).

“κάποιοι δάσκαλοι που μπαίνουν μέσα, να κάποιοι... Εννοείται και το χρησιμοποιούν κιόλας για να μπορούν να κρατήσουν την τάξη, ακολουθούν συγκεκριμένη στρατηγική. Καλά Εγώ νομίζω ότι αυτοί που δοκίμασαν το φόβο προσπαθούν να κερδίσω τους μαθητές τους είναι δέσμιοι των δικών τους καταπιέσεων και δικών τους προβλημάτων... δέσμιοι δηλαδή ανασφαλειών” (ΠΕ, Παράγραφος 92).

Ως προς το δεύτερο ερώτημα εάν οι εκπαιδευτικοί παρέχουν **τρόπους ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας** στο μάθημα τους, αυτοί που απάντησαν ότι το εφαρμόζουν κατά κόρον ήταν ο εκπαιδευτικός τεχνολογίας, η εκπαιδευτικός καλλιτεχνικών με παραδείγματα που έδωσε και για άλλους συναδέλφους, η εκπαιδευτικός γερμανικών, ο διευθυντής δάσκαλος στο σχολείο, η εκπαιδευτικός φιλόλογος στο μάθημα της και η εκπαιδευτικός αγγλικών. Η κατηγοριοποίηση κατά ειδικότητα παρέχει τον κίνδυνο μιας μονόπλευρης αντιμετώπισης και λανθασμένης εμφάνισης. Ίσως αργότερα σε άλλη έρευνα κατηγοριοποιώντας τα αντικείμενα και όχι την ενασχόληση των εκπαιδευτικών, να αποκαλυφθεί ότι η φύση των μαθημάτων προκρίνει προς εφαρμογή αυθεντικής πορείας μάθησης. Από τα λεγόμενα των εκπαιδευτικών πολλοί αναφέρθηκαν ότι είναι ο άνθρωπος, η παιδεία του και ο χαρακτήρας του που οδηγεί τους μαθητές του σε μία πορεία ευρετικής μάθησης και κριτικής Παιδαγωγικής.

Όπως αναφέρει η καθηγήτρια **Αγγλικών** ο δάσκαλος και ο οποίος δεν έχει μάθει από παιδί να είναι **ελεύθερος** δεν μπορεί να απελευθερώσει και τα παιδιά.

“Δεν μπορεί λοιπόν ένας καταπιεσμένος άνθρωπος ένας φοβισμένος ένας τυπολάτρης, ένας στείρος, ας πούμε, κακομοίρη! να τον πω έτσι [γελάει] να ανοίξει Ορίζοντες! εδώ πέρα δεν άνοιξε τους δικούς του ορίζοντες θα ανοίξει των παιδιών; Τί να λέμε τώρα;” (ΑΒ, Παράγραφος 68).

“ΚΤ: να μην είναι Τύραννος, να μην είναι αυθεντία, να παραδεχτεί ότι μπορεί να μάθει μαζί με τον μαθητή και όταν αυτός απελευθερωθεί τότε θα μπορέσει να απελευθερώσει και το μαθητή του

ΝΛ54: σωστά! Καλά τα λέει [γέλια]” (ΝΛ, Παράγραφος 53 - 54).

“έρχεται ένας μαθητής και μου λέει κύριε, ξέρω γω, αμφισβητώ! Δεν θυμάμαι ακριβώς τη διατύπωση που μου είπε, αμφισβητώ το Γυμναστή. Λειτουργεί με αυτό τον τρόπο, είναι έτσι, έτσι πολύ, Ξέρω γω, απόλυτος, στις απόψεις του και θεωρώ και πιστεύω, ότι έτσι πρέπει να γίνεται κλπ και του λέω! Μπράβο αγόρι μου! Χαίρομαι που ήρθες ευθαρσώς και μου είπες την άποψή σου. Δηλαδή αυτό τον μαθητή τον επαίνεσα για αυτό το οποίο έκανε ” (ΝΛ, Παράγραφος 60).

Ως προς τους τρόπους μέσω των οποίων εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν **καλές πρακτικές** και στρατηγικές οδεύοντας προς την κριτική παιδαγωγική, τα περισσότερα παραδείγματα δόθηκαν από τη συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου καλλιτεχνικών αναφέροντας

συναδέλφους οι οποίοι εφάρμοσαν στο πεδίο καλές πρακτικές εμπλέκοντας την κοινότητα των απομακρυσμένων χωριών και των μικρών σχολείων στα οποία έδρασαν με υλικά τα οποία κρίνονται ποιοτικά υπό το πρίσμα της κλινικής κοινωνιολογίας του μεταπτυχιακού μας. Πιο συγκεκριμένα ακολουθούν τα παρακάτω παραδείγματα:

“κάναν κάτι δημιουργικό, περάσαν την ώρα τους πολύ δημιουργικά και όχι μόνο αυτό έχουν μία αίσθηση αυτοπραγμάτωσης ότι καταφέρανε κάτι ! Κάναμε κάτι! αλλάξαμε δώσαμε και κάτι στην κοινότητα! όλο αυτό το πράγμα για εφήβους νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σπουδαίο!” (ΣΧ, Παράγραφος 54).

“ο Γιώργος πήγε εκεί και μετά από ένα σύντομο διάστημα. Του λέει θέλω να αλλάξω το εργαστήριο ζωγραφικής. Να το ζωγραφίσουμε; και του λέει ο διευθυντής Πες μου τι θέλεις κάνε ότι θέλεις, δηλαδή του έδωσε χώρο!” (ΣΧ, Παράγραφος 56).

“ Εν τω μεταξύ ερχόντουσαν κόσμος από το χωριό και τους λέγανε: να αυτά εδώ δεν τα χρειαζόμαστε, να σας τα φέρουμε; και φέρνανε από φωτιστικά που δεν χρειαζόντουσαν πια, τάβλες μέχρι μία κούνια ας πούμε κρεβατιού του είχαν φέρει” (ΣΧ, Παράγραφος 56).

Άλλοι τρόποι που οι εκπαιδευτικοί εφάρμοσαν αξιοποιώντας την **τοπική διάλεκτο**, αναφέρθηκε ως το υλικό στο οποίο η κοινή γλώσσα συνομιλίας με την οποία όλοι οι μαθητές μπορούσαν να δράσουν τοπικά, ήταν οι μαντινάδες.

“Και μάλιστα είχανε κάνει γυρίσματα είχαν και κάνει γυρίσματα, σε ένα καφενείο στα Ανώγεια εμπλέκοντας την ασφάλεια στο διαδίκτυο με μία άλλη, παρομοιάζοντας την κατά κάποιο τρόπο με την ασφάλεια του βοσκού. Με τα πρόβατα του και είναι κάτι πολύ Ωραία η παρομοίωση που κάνανε και μάλιστα το κάνανε και σαν μαντινάδες έβγαινε δηλαδή Τετράστιχα οι διάλογοι τους” (ΓΠ, Παράγραφος 26).

“ΠΕ: Αλλά μπορώ με αυτό τον τρόπο να το πλησιάσω και να τον φέρω μες στο μάθημά μου να λειτουργήσει

ΚΤ: Μπράβο είναι πάρα πολύ ωραία. Πες μου τρόπους... μας ενδιαφέρουν τέτοιες καλές πρακτικές. Μου έχεις πει κι άλλες φορές για τις μαντινάδες, πράγματα που βοήθησαν τα παιδιά με τις μαντινάδες ” (ΠΕ, Παράγραφος 99).

Άλλη εκπαιδευτικός αναφέρθηκε ότι η **φύση του μαθήματος** της προήγαγε την μάθηση και την **αλληλεπιδραστικότητα** μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή.

“Μάλιστα εμείς χρησιμοποιούμε το είχα πολύ ως εργαλείο αυτό στην αίθουσα και στο εργαστήριο. Πάρα πολύ ωραίο το internet γιατί πολλές φορές μπαίναμε μαζί με τον μαθητή μέσα και βλέπαμε πώς αναπτύσσεται μία λύση, ένας προγραμματισμός και πώς θα φτάσουμε

εκεί, πώς θα το κατασκευάσουμε και πως είναι εκείνο. Το κατάλαβες; Ήταν εκεί αυτό μέσα στο μάθημα. Δηλαδή τα παιδιά γνώριζαν, τους έλεγα ότι εγώ μαθαίνω μαζί με εσάς ” (ΧΜ, Παράγραφος 28).

Η εκπαιδευτικός αγγλικών αναφέρθηκε ότι στο μάθημα της υπάρχει **πρόβληματοποίηση**, εφαρμόζονται **στρατηγικές** οι οποίες απαιτούν **έρευνα πεδίου**, καταφυγή στις πηγές, αναστοχασμό και διάλογο.

“Λοιπόν Υπάρχει και ένα κείμενο που μιλάει για το αλκοόλ, την υπερκατανάλωση, τον εθισμό στο αλκοόλ και τα λοιπά και τα λοιπά, ομοίως Βέβαια και μικρότερες Ιστορίες για ναρκωτικά και άλλους εθισμούς ” (ΑΒ, Παράγραφος 10).

Για το **διάλογο** αναφέρθηκαν αρκετοί εκπαιδευτικοί ότι εκ της φύσεως στο μάθημά τους υπάρχει διαδραστικός διάλογος όπως οι φιλόλογοι. Αλλά και οι φοιτητές καταθέτουν ενδιαφέρουσα πρόταση:

“Τι συμβαίνει στα σχολεία; υπάρχει διάλογος;

ΜΤ34: Λοιπόν ένα από τα πράγματα που με κέρδισαν να το πω έτσι στη σχολή από την αρχή που μπήκα. Τι έγινε: ότι οι καθηγητές μας δεν μας αποκαλούσαν, δεν μας έβλεπαν σαν μαθητές τους σαν φοιτητές τους, αλλά μας έβλεπαν και μας αποκαλούσαν κιόλας συναδέλφους! Και όντως έτσι είναι γιατί, τα τρία χρόνια μες στο πανεπιστήμιο 4-5, όσο είναι κάθε σχολή, είναι πολύ σύντομο διάστημα και όντως πολλές φορές συνεργάζεσαι και έρχεσαι σε πολύ κοντινές γνώσεις η μία άλλη σχέση με τον καθηγητή που όντως τεκμηριώνει την έννοια του συναδέλφου και η αλήθεια είναι ότι, αν υπήρχε μία παρόμοια αντιμετώπιση στο σχολείο απευθείας θα έδινε στους μαθητές μία πολύ μεγάλη δόση αυτοπεποίθησης. Διότι, αν το δούμε χωρικά, είναι πολύ πιο προσιτό προς ένα νέο άνθρωπο ο καθηγητής ο δάσκαλος να κάθεται δίπλα του και αλλιώς αντιλαμβάνεται και παίρνει πληροφορίες όταν έχει το δάσκαλο απέναντι. Οπότε μια τέτοια προσέγγιση θεωρώ ότι βοηθάει πολύ να είναι πιο ανοιχτός ο μαθητής στην διάδραση με τον καθηγητή, διότι βλέπει ότι εξ αρχής αναγνωρίζεται και επιβραβεύεται με τον όρο ας πούμε συναδέλφος! Σίγουρα κάτι αντίστοιχο θα μπορούσε να λειτουργήσει και στα σχολεία, όχι απαραίτητα με τον όρο συναδέλφο αλλά καταλαβαίνετε τι θέλω να πω [γέλιο]” (ΜΤ, Παράγραφος 33 - 34).

Στην ερώτηση μας αν δίνεται 60% **χρόνος στο λόγο των μαθητών** οι εκπαιδευτικοί αρνήθηκαν αυτό το ρόλο διότι η τάξη μπορεί να ξεφύγει. Αυτό κρίνεται ως μία **στρεβλή**

άποψη σύμφωνα με τη σύγχρονη παιδαγωγική αφού ο μαθητής πρέπει να έχει κατά 60% της διδακτικής ώρας το λόγο.

“ΓΦ30: κοιτάζετε σε αυτές τις κουβέντες και απολύτως ειλικρινή. Τα παιδιά δεν είναι. Επιδιώκω δηλαδή να κάνω ανοίγματα και παρενθέσεις στο μάθημά μου για να ελέγχω κατά πόσο βοηθιούνται κατά πόσο νιώθουν ελεύθερα” (ΓΦ, Παράγραφος 30).

“Πόσο τοις εκατό του χρόνου; μαθητοκεντρικό; δασκαλοκεντρικό; Πώς το κάνεις το μάθημά σου;

KT71: Εγώ θα ξανατονίσω το μονόωρο του μαθήματος και τη φύση του μαθήματος που είναι μονόωρο. Αυτό δυστυχώς με οδηγεί στο να είναι το μάθημά μου δασκαλοκεντρικό” (ΒΠ, Παράγραφος 70 - 71).

Άλλες καλές πρακτικές που εφαρμόζονται στο πεδίο αφορούν παραδείγματα **πολιτειακής** και **κριτικής** ικανότητας **επίλυσης προβλήματος**. Όπως Αναφέρθηκε από την εκπαιδευτικό Γερμανικών αλλά και από τον δάσκαλο:

“μία φορά Γέλιο είπα κάτι λέω για το Μέγα Αλέξανδρο ας πούμε που έκοψε ένα νόμισμα και λέει αυτός πωπω πολύ αλαζόνας ήτανε [γέλιο]” (ΣΛ, Παράγραφος 72)

“να είσαι ενεργός πολίτης αυτό ακριβώς που περιέγραψες

ΝΛ60: εγώ Πάντως άμα δηλαδή Σαν διευθυντής έρχονται για παράδειγμα Και μάλιστα θυμάμαι Πριν από 2-3 χρόνια έρχεται ένας μαθητής και μου λέει κύριε ξέρω γω αμφισβητώ” (ΝΛ, Παράγραφος 59 - 60).

Ωστόσο οι **φοιτητές** αναφέρθηκαν ότι δεν εφαρμόζονται δεν υπάρχει **διάλογος** στα σχολεία, δεν δίνεται ο λόγος στους μαθητές, δεν υπάρχουν δάσκαλοι οι οποίοι θα σκύψουν και θα ανακαλύψουν. Τα ιδιαίτερα ταλέντα των μαθητών τους, ούτε θα ενσωματώσουν κριτική παιδαγωγική στη διδασκαλία τους. Οι δύο φοιτήτριες που ερωτήθηκαν διήνυσαν διδασκαλία 6 χρόνια διδασκαλία στα Γυμνάσια και Λύκεια του ίδιου νόμου.

“ Θυμάμαι να έχει γίνει μία φορά στην τάξη αλλά ήτανε σύντομα, αλλά, διάλογος, διάλογος όχι

KT87: συνέχεια συνέχεια στην εκπαιδευτική διαδικασία να υπάρχει ο διάλογος 60% του χρόνου;

ΑΑ86: Όχι Όχι καθόλου Δεν θυμάμαι δεν θυμάμαι κάτι τέτοιο” (ΑΑ, Παράγραφος 85 - 87).

Ως προς τα **προβλήματα** που εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν υπήρξε αρκετό υλικό αφού όλοι αναφέρθηκαν στα προβλήματα της εκπαίδευσης, χωρίς όμως να παραδέχονται ότι και οι ίδιοι

είναι σε ένα σύστημα καταπιεστικό και ίσως τα προβλήματα να προέρχονται ακριβώς από αυτή την δράση καταπιεστικής εκπαίδευσης.

Αναφέρθηκαν στις σχέσεις εξουσίας και σε προστριβές μεταξύ γονέων και σχολείου, στην απαξίωση του μαθήματος από τους μαθητές, στην πίεση από το Υπουργείο Παιδείας και στην πολιτική ηγεσία που εφαρμόζει καταπιεστικές και απαξιοτικές διαδρομές στους εκπαιδευτικούς, στα οικονομικά προβλήματα των μισθών οι οποίοι έχουν μείνει στάσιμοι αρκετά χρόνια, στην αξιολόγηση που στέκει ως πέλεκυς πάνω από τα κεφάλια τους όπως αναφέρουν όχι για τη βελτίωση της εκπαίδευσης αλλά ως ελεγκτικός μηχανισμός.

Μετά τη συνέντευξη και τη συνομιλία αρκετοί **προβληματίστηκαν** και παραδέχτηκαν ότι ίσως χρήζει επαναπροσδιορισμού και σκέψης στο συγκεκριμένο προβληματισμό, αλλαγής δηλαδή της προσωπικής θεωρίας κάθε εκπαιδευτικού και ανάληψης δράσης.

Στο ερώτημα εξεύρεσης και **εφαρμογής λύσεων** για να ξεπεράσουν προβλήματα που αντιμετωπίζονται στο σχολείο, κρίνουμε ότι κάποιος από τους εκπαιδευτικούς λόγω του χαρακτήρα τους και της δυναμικής τους εμπλέκονται σε διαδικασίες οι οποίες απαιτούν εφαρμογή διαφορετικών προσεγγίσεων, όπως η εκπαιδευτικός φυσικής αγωγής η οποία αναφέρθηκε στην εξεύρεση διαφορετικής γλώσσα συνομιλίας με τους μαθητές όπως ο κινηματογράφος.

“προσπάθησα,... Τέλος πάντων, να βρω κάτι που θα τραβούσα αυτό το 20% και... Μέσα στις σκέψεις που έκανα ήταν αυτά τα παιδιά. Ξεκίνησα δηλαδή λίγο αντίστροφο όχι τι μπορώ εγώ να κάνω. Γιατί ο κινηματογράφος,σίγουρα δεν ήταν σε αυτά που μπορούσα, δεν είχα ιδέα! Αλλά,... Σκέφτηκα ότι η μεγάλη αγάπη αυτών των παιδιών είναι η σύγχρονη τεχνολογία ” (ΕΑ, Παράγραφος 4).

Σε συνομιλία με την εκπαιδευτικό αναφέρθηκε ότι αυτό που κάνει είναι για να μην “πέφτει” στη ρουτίνα, στην επαναληπτικότητα και στην αλλοτρίωση λόγω του επαγγέλματος. Οπότε η απάντηση συνδέεται με το επόμενο ερώτημα του τρόπου διαφυγής που εξετάζουν και χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί για να αποφύγουν τον **εσώτατο εγκλεισμό** λόγω του επαγγέλματος.

Η γνώση επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων δεν αναφέρθηκε ιδιαίτερα στις συνεντεύξεις. Υπάρχει διάθεση για συμπόρευση στο πλαίσιο του συλλόγου εκπαιδευτικών αλλά πιθανά να μην υπάρχει γνώση για σχεδιασμό και εφαρμογή στο πεδίο όπως είναι οι επαγγελματικές κοινότητες μάθησης.

“πως ανταλλάσσετε απόψεις στο σύλλογο

ΒΠ: ναι στο σύλλογο στις παιδαγωγικές συναντήσεις συνεδριάσεις

ΚΤ41: Ή στα διαλείμματα;

ΒΠ43: και στα διαλείμματα συμβαίνει αυτό όταν μας προβληματίζει μία περίπτωση, αλλά και στις παιδαγωγικές συνεδριάσεις, αλλά άμα είναι διάφοροι. Ναι το συζητάμε, Ναι και στο πόδι ακόμα. Όποτε βρούμε χρόνο...” (ΒΠ, Παράγραφος 40 - 43).

“Υπάρχουν σε όλους τους συλλόγους, στο σχολείο μου... Υπάρχουνε. Το βασικό είναι και αυτό που είπες: οι σχέσεις και το κλίμα που υπάρχει. Η κουλτούρα που λέμε και αλλιώς. Το κλίμα που υπάρχει στο σχολείο και στο σύλλογο. Οπότε αν είναι θετικό μετά θέλουνε όλοι. Να προσφέρουνε. Και από κει και πέρα βγαίνουνε και οι συνεργασίες ” (ΓΠ, Παράγραφος 34).

Κάποια παραδείγματα που εντοπίστηκαν στις συνεντεύξεις αφορούν στην εφαρμογή καλλιτεχνικών δράσεων για ενδυνάμωση της κοινότητας και των μαθητών αλλά ως Πλαίσιο **επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων** φαίνεται ότι υπάρχει γνωστικό έλλειμμα στις κοινότητες των εκπαιδευτικών.

“ΓΠ26: αυτό να σου πω επαφίεται λίγο και στο κάθε εκπαιδευτικό. Το πόσο θα το ψάξει να επιμορφωθεί για κάποια πράγματα, να διαβάσει μόνος του,... Για το πως θα το κάνει και πολλοί συνάδελφοι οι οποίοι κάνουν πράγματα πηγαίνουν ας πούμε στα τυφλά, εμπειρικά ” (ΓΠ, Παράγραφος 26).

Αρκετοί αναφέρθηκαν στην **απάθεια** και στην **απαξίωση** των εκπαιδευτικών για συμπόρευση και βοήθεια των μαθητών στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στο μικρό περιβάλλον του σχολείου.

“Καθόμαστε στα θρανία από τη θέση του μαθητή. Ποιο είναι το λάθος που κάνουν οι εκπαιδευτές μας. Όμως αυτά τα λάθη που κάνουν οι εκπαιδευτές μας και τα εντοπίζουμε τα ξεχνάμε και τα κάνουμε και εμείς όταν ξαναπιάνουμε την έδρα” (ΜΣ, Παράγραφος 52).

Οι φοιτητές αναφέρθηκαν μάλιστα για αντιδράσεις των εκπαιδευτικών και για **περιπτώσεις τραυματικές** που οι εκπαιδευτικοί εφάρμοσαν στρεβλές καταφυγές σε λύσεις κάτι που φάνηκε από τις συνεντεύξεις όταν τους ρωτήσαμε για την εκπαίδευση που έλαβαν όταν ήταν παιδιά.

“Μου λέει ξυπνάω με εφιάλτες!. Έχω παντρευτεί, έχω κάνει οικογένεια και ακόμα ξυπνάω με εφιάλτες. 4η και 6η δύο τάξεις που σημάδεψαν όλη μου τη ζωή! Ευτυχώς βρήκα δουλειά και μου λέει. Το μόνο φωτεινό κομμάτι ήταν στην Πέμπτη ” (ΕΑ, Παράγραφος 22).

Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις καλών πρακτικών που αναφέρθηκαν από τους εκπαιδευτικούς για **παλαιότερους** δασκάλους οι οποίοι τους φώτισαν ως φάρος οι μαθητές οι ίδιοι εκπαιδευτικοί άλλαξαν και θυμούνται έναν δάσκαλο που τους βοήθησε σε αυτό.

“έρχομαι να δω που έχουνε μαγκώσει τα φτερά σου να ανοίξω να το ανοίξω να το ξεμπερδέψω και να σε αφήσω να πετάξεις. Αυτός ο δάσκαλος ήτανε!!” (ΕΑ, Παράγραφος 22).

“αυτό το δάσκαλο με το ΕΚΑΒ και δεν ήταν μου λέει πολύ άρρωστος. Σταμάτησα, κατέβηκα πήγα πίσω που τον είχαμε ξαπλώσει στο ΕΚΑΒ και του είπα δάσκαλε να ξέρεις ότι σε αγαπώ! σε αγαπώ κάθε μέρα από τη ζωή μου!” (ΕΑ, Παράγραφος 22).

Από τα λεγόμενα εκπαιδευτικών στην συζήτηση στη δια ζώσης δράση που έγινε, ειπώθηκε **ότι έστω και ένα παιδί να γλιτώσει και να αλλάξει** αυτό είναι ένα **κέρδος** στην εκπαίδευση για να εφαρμοστεί μία διαφορετική προσέγγιση που θα συμπεριλάβει όλους τους μαθητές.

“δεν μπορεί ας πούμε, θα σου πω μία τελευταία σκέψη, έτσι; Δεν μπορεί το παιδί να είναι 5-6 ώρες καθισμένο και να βλέπει μόνο την πλάτη του μπροστινού δεν γίνεται ρε Κωστή! Δεν γίνεται” (ΕΑ, Παράγραφος 8).

ΕΑ64: “το κορίτσι Αυτό είναι βιασμένο και όχι βιασμένο ο βιαστής της έχει βγει διότι ο αδερφός ήταν αστυνομικός και το κορίτσι... Είναι βιασμένο 7 χρονών και τώρα στο σχολείο έχει μία κατηφόρα απίστευτη διότι πάει μαζί με τα παιδιά του βιαστή στο Γυμνάσιο”

Ανακεφαλαιώνοντας, στα φαινόμενα που εντοπίστηκαν για τον αυθεντικό διάλογο και το περιεχόμενο, ως προς **το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία** λείπει από το σχολείο ή αν υπάρχει υπάρχει, σε μικρές περιπτώσεις, ψήγματα περιπτώσεων. Για αυτό το λόγο, κρίνεται σημαντική η αξιοποίηση μεθόδων κριτικής Παιδαγωγικής που θα οδηγούν και ως προς τη μεθοδολογία στην αξιοποίηση στρατηγικών, αλλά και ως προς το περιεχόμενο, δηλαδή την αλλαγή των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών τα οποία θα ενσωματώνουν ρητά σχεδιαστικά μονοπάτια μάθησης και παραδείγματα που θα προκρίνουν προς τον αυθεντικό διάλογο και στην αυθεντική μάθηση και αξιολόγηση. Αυτό είναι ένα από τα βασικά εξαγόμενα της έρευνας μας.

Δεύτερο φαινόμενο που εντοπίσαμε είναι ότι εφαρμόζουν διαφορετικές στρατηγικές και προσεγγίσεις στο μάθημά τους. Νιώθουν ανάγκη περισσότερο δική τους για να προσφέρουν στα παιδιά μία εναλλακτική θέαση στους μαθητές, έχουν διάθεση για αλληλεγγύη και δράση, αλλά εντοπίζουν από τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς μία απάθεια ή μη καλή γνώση στρατηγικών που μπορούν να οδηγήσουν στην αντιληπτική ικανότητα κοινωνικών προβλημάτων κοινωνιολογικών προτάσεων, λύσεων και οδήγησης **με στρατηγικές επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων.**

Οι συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν παρεμβάσεις συνήθως μόνοι τους, χωρίς να συνεργάζονται, παρότι στις κλινικές συνέντευξης υπήρξε στο συγκεκριμένο σχολείο μεγάλη ανάγκη διάδρασης και αρκετή συμπόρευση εκπαιδευτικών, όπως στο παράδειγμα case study που μελετήσαμε της στέγης ανηλίκων.

Άλλα δύο φαινόμενα τα οποία εντοπίστηκαν ήταν η διαιώνιση ενθρόνισης εσώτατης ύπαρξης που οφείλεται στην προσωπική θεωρία, στην κούραση λόγω του επαγγέλματος, στην μη καλή γνώση πρακτικών, αλλά και στην προσωπικότητά του εκπαιδευτικού όποιος δεν θέλει να συμμετέχει -για διάφορους προσωπικούς λόγους- πιο ενεργά, μή συμπορευόμενος με το ρεύμα που προκρίνει για εναλλακτικές θέσεις και εφαρμογή στρατηγικών στο περιβάλλον της τάξης και στο micro περιβάλλον του σχολείου.

Από τις συνεντεύξεις υπήρξε αναφορά ότι η κούραση αυτή προέρχεται λόγω κορεσμού στο επάγγελμα, ηλικιακής απόστασης και ελλείψεις ενημερότητας εκπαίδευσης στη συγχρονία των παιδαγωγικών ρευμάτων της εποχής, πχ ως επιμορφωτικές δράσεις.

Ως προς το **φόβο επιθυμίας Ελευθερίας και Συγκρούσεων** κρίνουμε ότι είναι θέμα ιδιοσυγκρασίας προσωπικότητας και χαρακτήρα κάθε εκπαιδευτικού. Η αποστασιοποίηση λόγω των πολιτικών τοποθετήσεων και του φόβου της αξιολόγησης κρίνεται ένα σημαντικό σημείο στο οποίο οι εκπαιδευτικοί υπολειπονται και δεν συμμετέχουν. Ομως φαίνεται ότι είναι μία δικαιολογία καθώς λόγω της ιδιοσυγκρασίας του επαναστατικού της κριτικής Παιδαγωγικής οι συγκρουσιακές καταστάσεις, ο διάλογος και η πορεία μάθησης μέσα από καταστάσεις που συμπλέκονται και συνομιλούν προσπαθώντας να βρουν πραγματιστική λύση. Για τους μή συμμετέχοντες σε αυτή τη μόρφωση, η αποστασιοποίηση φαίνεται σαν μία δικαιολογία. Ίσως για τον επόμενο ερευνητή να φωτιστεί το πεδίο σε μία διαχρονική έρευνα ρωτώντας εκπαιδευτικούς ή ένα δείγμα το οποίο έχει περάσει από διαφορετικές πολιτικές καταστάσεις και διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα. Από την έρευνα της ΓΣΕΕ αλλά και τα λεγόμενα των εκπαιδευτικών, και των γονέων, δεν υπάρχει μία συγκεκριμένη γραμμή, ένα

συγκεκριμένο Πλαίσιο στο οποίο οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να δράσουν και να ενεργήσουν (Ρούσσου, 2019).

Όπως αναφέρθηκαν η συμπλήρωση φορμών σε μια θετικιστική προσέγγιση δημιουργεί δυσαρμονίες και φόρτο εργασίας:

“μη μας τρέχεις κάθε τρεις και λίγο όχι τώρα δήλωσε αυτό Όχι τώρα κάνε εκείνο συμπλήρωσε 100 φόρμες παράδειγμα! τι να συμπληρώνω σε 100 φόρμες να αποδείξω τι? Για να πάρει τα αποτελέσματα το Υπουργείο και να πει κοιτάζτε έγινε αυτό.” (ΓΠ, Παράγραφος 44).

Άλλοι υποστηρίζουν ότι θα βγουν στη σύνταξη γιατί φοβούνται την μη σταθερότητα και την πρόχειρη αντιμετώπιση των μισθοδοτικών πρακτικών και των στρατηγικών που εφαρμόζονται από κάθε Υπουργό στο Υπουργείο Παιδείας.

“ αν με κάποιο τρόπο μπορώ τώρα να κατοχυρώσω κάτι έστω για να την πάρω και αργότερα ρε παιδί μου για αυτό θέλω να πάω για να μου δώσουν έναν ορίζοντα. Να μου πουν ότι ξέρεις κάτι με αυτά τα χρόνια που έχεις Τότε! γιατί αλλάζουνε και οι νόμοι και δεν ξέρεις τι μία λένε έτσι την άλλη γιουβέτσι ” (ΑΒ, Παράγραφος 78).

6.2 Ανακεφαλαιώνοντας προς τη δράση

Επιστρέφοντας στα δεδομένα σχεδιάσαμε μαζί με τους εκπαιδευτικούς κάποιες **πιθανές δράσεις** μελετώντας την επίλυση κοινωνικού προβλήματος όπως η στέγη ανήλικων κοριτσιών και η προσφορά αλληλέγγυας βοήθειας και στήριξης στο θεσμό. Η ευκαιρία για πεδίο δράσης δόθηκε σκεπτόμενοι το συγκολλητικό ιστό που μπορεί να ενώσει τους εκπαιδευτικούς σε μία κοινότητα που θα αναλάβει δράση. Το κοινό σημείο και η κοινή γλώσσα φάνηκε να είναι η γνώση, η επιμόρφωση, η ανάγκη επιμόρφωσης σε αντιμετώπιση πρακτικών κοινωνιολογικών ζητημάτων, κάτι που αρκετοί εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν στις συνεντεύξεις. Έτσι οργανώθηκε μία επιστημονική επιμορφωτική δράση στην οποία συμμετείχαν δύο συντονιστές εκπαιδευτικού έργου και ο ερευνητής καθώς και 18 εκπαιδευτικοί του σχολείου στο οποίο αφορούσε η έρευνα. Ο βηματισμός και σχεδιασμός της δράσης ήταν αρχικά η ενημέρωση του συλλόγου για την κριτική παιδαγωγική και τη συγκεκριμένη έρευνα που διενεργείται. Υπήρξε ανοιχτή πρόσκληση προς τους εκπαιδευτικούς του Ηρακλείου για να ενημερωθούν για την κριτική παιδαγωγική, οπότε συμμετείχαν μέσω webex, εξ αποστάσεως συνεδρίας λόγω της πανδημίας για προστασία των συναντήσεων εκ του σύνεγγυς. Οργανώθηκαν τρεις ομιλίες από τις συντονίστριες και τον ερευνητή με θέμα την κριτική παιδαγωγική και εργαστηριακές καλές πρακτικές οι οποίες θα

μπορούσαν να δώσουν μία διαφορετική θέαση και προβληματισμό στους εκπαιδευτικούς. Ακολουθώντας την παιδαγωγική του Freire δόθηκε μέσω της τέχνης το παράδειγμα της διαφορετικής αντίληψης προσέγγισης θέασης στους εκπαιδευτικούς και στο τέλος της δράσης υπήρξε γόνιμη συζήτηση και αποτίμηση.

Μπορούμε να πούμε ότι οι εκπαιδευτικοί έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τέτοιες δράσεις, οι οποίες θα ενδυναμώσουν την κοινότητα, θα αντιληφθούν την καταπίεση και την ανάγκη επιμόρφωσης ενδοσχολικής επιμόρφωσης και συμμετοχής σε κοινότητες δράσεις, κοινότητες που μαθαίνουν και ερευνούν. Η διαμοίραση των καλών πρακτικών θα μπορούσε να γίνει μέσα από την εργαλειοποίηση κατασκευής ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας στην οποία οι εκπαιδευτικοί θα συνομιλούν, θα βρίσκουν υλικό κριτικής Παιδαγωγικής και θα εφαρμόζουν στρατηγικές διαδρομές, επιλύοντας και παρατηρώντας παρόμοιους προβληματισμούς αυθεντικών καταστάσεων με άλλους εκπαιδευτικούς ως μελετών περίπτωσης.

Από τα λεγόμενα σε κλινική συνέντευξη η **υποχρεωτικότητα δημιουργίας κοινοτήτων** που θα αναλαμβάνουν ρόλο στην επίλυση προβλημάτων ίσως να μὴν βοηθούσε τους εκπαιδευτικούς στην ανάληψη πιο ενεργού ρόλου:

“ΚΤ37: μήπως τελικά είναι η ηγεσία η ηγεσία ή το Υπουργείο Παιδείας αν οργάνωσε κάτι που να προσφέρει ας πούμε μόνους στους εκπαιδευτικούς πώς να το πω Δεν ξέρω Μου εξήγησε ότι ο ένας παρακινεί τον άλλον

ΓΠ38: Αυτό που πρέπει να πω, κάτι άλλο αυτό που πρέπει να κάνει το Υπουργείο Παιδείας είναι λίγο το έχει πει πολύ καλά ένας συνάδελφος, σε μία συζήτηση στο σύλλογο που κάναμε είναι! Αφήστε μας να κάνουμε τη δουλειά μας! Δηλαδή οι εκπαιδευτικοί Ξέρουν πολύ καλά πως θα κάνουν τη δουλειά τους” (ΓΠ, Παράγραφος 37 - 38).

Όμως πιστεύουμε ότι η κριτική παιδαγωγική που ενσωματώνει πρακτικές επίλυσης προβλήματος συγκρουσιακών καταστάσεων δεν έχει **ενσωματωθεί στα ΑΠΣ**. Δεν έχει γίνει αποδεκτή από τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών ειδικότερα σε μαθητές για μεγαλύτερες ηλικίες όπως είναι το λύκειο, αφού αυτοί οι μαθητές, όπως αναφέρθηκαν και εκπαιδευτικοί, ενδιαφέρονται μόνο για να φέρουν καλά αποτελέσματα στις γραπτές εξετάσεις.

Η συμπερίληψη μεθόδων σε μία **κοινότητα που μαθαίνει**, με παρακολούθηση καλών πρακτικών μπορεί να δώσει μετρήσιμους δείκτες που πιθανά να προσφέρουν θέαση για τους ανθρώπους που έτσι κι αλλιώς όλα αυτά τα χρόνια ενεργούν σε σχολικές δράσεις, προσφέροντας διαφορετική προσέγγιση και παλέτα χρωμάτων στους μαθητές τους.

Πρέπει να αναγνωριστεί η προσφορά και η εμπειρία τους από το σύνολο της εκπαιδευτικής μονάδας. Οι ίδιοι αναφέρθηκαν ότι **δεν επιθυμούν** κάτι τέτοιο και ότι **είναι αυτός** ο λόγος για τον οποίο διαφοροποιούν το μάθημά τους και προσπαθούν να βρουν τρόπους προσέγγισης κριτικής Παιδαγωγικής, είναι η ενσυναίσθηση και η εφαρμογή πρακτικών οι οποίες κρίνονται ουμανιστικά παραδειγματικές:

“προσπαθώ κάθε μέρα να ομορφύνω τη μέρα μου πρώτα. Και μετά η μέρα μου ξέρεις τι; η μέρα μου εμένα τυγχάνει να ομορφαίνει με το χαμόγελο των παιδιών μου των παιδιών των μαθητών μου! ” (ΕΑ, Παράγραφος 18).

Πιστεύουμε ότι πρέπει να αναπλαισιωθούν και να βγουν στο προσκήνιο διαμοιράζοντας και παρέχοντας καλές πρακτικές και για άλλους εκπαιδευτικούς. Η **αναγνώριση αυτών των ανθρώπων** μπορεί να φανεί μέσα από συνεντεύξεις παρόμοιων ερευνών στις σχολικές μονάδες, στη μελέτη των κατατιθεμένων Σχολικών δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετείχαν οι εκπαιδευτικοί.

Η **αναβάθμιση του μισθολογικού κλιμακίου** για τους ανθρώπους οι οποίοι προσφέρουν εναλλακτικές πρακτικές στο πεδίο μπορεί να προσφέρει σημαντικό πλεονέκτημα ανάληψης δράσης. Από την άλλη, ο τιμωρητικός χαρακτήρας για εκπαιδευτικούς οι οποίοι μένουν αδρανείς, πιστεύουμε ότι δεν προσφέρει κάποια λύση, παρά συστέλλει τους εκπαιδευτικούς. Η υποχρεωτικότητα προκαλεί μία επιπλέον εσωτερίκευση στους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν επιθυμούν ούτε συμμετέχουν σε δράσεις οι οποίες μπορούν να φέρουν καινοτομία και αλλαγή.

Αναρωτιόμαστε όμως αν υπάρχουν αξιολογικές μετρήσεις για τους λόγους τους οποίους κάποιοι εκπαιδευτικοί **ξεχωρίζουν** και δραστηριοποιούνται και άλλοι έχουν μείνει αδρανείς και στάσιμοι. Χωρίς να καταδικάζουμε αυτούς τους δεύτερους εκπαιδευτικούς, από τα λεγόμενα των μαθητών-φοιτητών, ίσως η πορεία επιμορφωτικής γνώσης και προσφοράς εναλλακτικών θέσεων αναγνώρισης των πρώτων, ως ανάγκης παροχής βελτιωτικού έργου πρέπει να μελετηθεί από το Υπουργείο Παιδείας, προσφέροντας κίνητρα για επιμόρφωση και προσφορά ποιοτικού έργου στην εκπαίδευση.

Τέλος επειδή ένας τέτοιος διαχωρισμός κρίνεται επικίνδυνος περί της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, ο οποίος έτσι κι αλλιώς παρέχει έργο, ας συνεχίσει να πορεύεται η εκπαίδευση όπως είναι... καθώς οι εκπαιδευτικοί που προσφέρουν δεν ζητούν τίποτα επιπλέον, ούτε περγαμηνές, ούτε προνόμια, ούτε καλύτερους μισθούς σε σύγκριση με τους συναδέλφους τους. Αυτό που ζητούν όλοι οι εκπαιδευτικοί είναι η παροχή υλικών υποστήριξης και οικονομικής αναγνώρισης του παιδαγωγικού έργου όλων των

εκπαιδευτικών. Όπως αναφέρουν αρκετοί, η συνύπαρξη στο εκπαιδευτικό έργο και η κάθε προσπάθεια μέσα στην τάξη αξίζει ως ουμανιστική προσφορά στον άνθρωπο που μαθαίνει και απελευθερώνεται μέσω της γνώσης.

Υπήρξαν βέβαια και παραδείγματα από τους μαθητές που αναφέρθηκαν ότι η παρεχόμενη **αλλοτριωτική εκπαίδευση** είναι προς αποφυγή και ότι δεν θα επέλεγαν ποτέ αυτό το επάγγελμα, τονίζοντας ακόμη πιο σκληρά, ότι τα χρόνια της εκπαίδευσης πήγαν χαμένα διότι είδαν όλες τις άσχημες εκφάνσεις και τις καταπιεστικές εξουσίες στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σύστημα:

“ΚΤ177: άξιζε όλη αυτή η διαδρομή όπως έγινε ή τι θα άλλαζες αν γινόσουν τώρα εσύ όπως σε ρώτησα υπουργός και έλεγες θα άλλαζα αυτό αυτό και αυτό τώρα που τα συζητήσαμε όλα να κάνουμε μία ανασκόπηση

ΑΑ: ωραία μισό, ωραία, σίγουρα άξιζε δεν μπορώ να πω ότι δεν... Άξιζε, δηλαδή ή ακόμα και πράγματα πιο, ακόμα και η δυσλειτουργική πλευρά στο σχολείο και η καταπιεστική, δεν μου άρεσε. Δεν θα θελα να το περάσω...Αλλά μου έμαθε πράγματα, οπότε δεν μπορώ να πω δεν άξιζε. Κατάλαβα και τον εαυτό μου καλύτερα. Είναι και η γνώση από τους καθηγητές, τους φίλους μου. Σίγουρα άξιζε. Ένιωσα πως με κούρασε το σχολείο... Ειδικά στο Λύκειο και πώς αυτό που μου είπατε, που λέγατε ότι δεν λειτουργεί ελεύθερα. Εμένα με κούρασε πάρα πολύ **και θα προτιμούσα να το παραλείψω ως πούμε**. Δεν πιστεύω ότι μου έδωσε τόσα πολλά το Λύκειο σαν βαθμίδα εκπαίδευσης αλλά γενικά σίγουρα πήρα πολλά πράγματα” (ΑΑ, Παράγραφος 176 - 177).

ΑΑ136: Όχι δεν τον απελευθερώνει... όταν τελειώνει, ίσως, ίσως το ότι βιώνει, δεν λέω ότι πρέπει να γίνεται, αλλά ίσως να τον βοηθάει να ενδυθεί λίγο καλύτερα την ελευθερία και την καταπίεση όταν δεν του αρέσει το σχολείο. Είμαστε γενικά ότι, δεν μας αρέσει το σχολείο είναι βασικά, σίγουρα αν δείχνει... Βασικά ότι είμαστε σε εισαγωγικά σκλάβοι από τη στιγμή που δεν μας αρέσει και πηγαίνουμε εκεί με το ζόρι. Σίγουρα λέω πως μπορεί κάποιος να είναι ελεύθερος μέσα το σχολείο; δεν είναι ένα ελεύθερο περιβάλλον. Εμένα προσωπικά με βοήθησε να το συνειδητοποιήσω πόσο... Δεν αντέχω! αυτό!...**Οι αυστηροί Κανόνες του σχολείου με βοήθησαν να συνειδητοποιήσω, πόσο δεν αντέχω κάτι και δεν θέλω στη ζωή μου** (ΑΑ, Παράγραφος 136).

6.3 Κατηγοριοποιημένα: ευρήματα - φαινόμενα

Ακολουθούν ο σχολιασμός των φαινομένων και η αποτίμηση των ευρημάτων:

Η συμπεριφορά του εκπαιδευτικού και η εσωτερική σύγκρουση ταυτότητας με τις απόψεις των άλλων εκπαιδευτικών δείχνει ότι υπάρχει ευκαιρία για διεπιστημονική και κοινωνική παρέμβαση. Οι εκπαιδευτικοί δεν χρησιμοποιούν συχνά το διάλογο στην τάξη. Όποτε αυτό συμβαίνει, οι μαθητές συμμετέχουν τόσο ενεργά που οι δάσκαλοι δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν στην τάξη. Η παρέκκλιση από το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να προσφέρει βασικές γνώσεις ιθαγένειας, πολιτειότητας και χρήσιμες δεξιότητες στην ενήλικη ζωή. Ο εσωτερικός εαυτός του δασκάλου εκπλήσσεται από άλλους που δεν ενδιαφέρονται και δεν περνούν χρόνο στο σχολείο, βοηθώντας στα προβλήματα των μαθητών. Η πληθώρα των θεμάτων που αφορούν προβλήματα ρατσισμού, μετανάστευσης, ειρήνης-πολέμου μπορούν να προσφέρουν θέματα συζήτησης και προβληματοποίησης στην τάξη, ώστε να αποβούν χρήσιμα παραδείγματα αξιολόγησης για την πραγματική ζωή. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί παρότι δεν γνωρίζουν τις αρχές της Παιδαγωγικής του Freire, κάνουν προσπάθεια να ενσωματώσουν τη φωνή του μαθητή στην παιδαγωγική των ανθρωπιστικών επιστημών. Συμπεριλαμβάνονται από τους εκπαιδευτικούς θέματα που άγονται του πολιτισμού, ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι είναι εκείνοι οι οποίοι υπήρξαν διευθυντές, υπογραμμίζοντας και επιδεικνύοντας ως καλή πρακτική τη συμμετοχή και τις δραστηριότητες επαγγελματικών ομάδων.

Στη συνέντευξη σημειώθηκε η επίκριση των πρακτικών κάποιων εκπαιδευτικών που δεν αναλαμβάνουν δράση ή εάν το κάνουν το χρησιμοποιούν για προσωπικό όφελος και όχι για κοινωνικό. Οι συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν πρακτικές στις οποίες γίνονται διακρίσεις μεταξύ των τάξεων. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί δεν διδάσκουν για όλους, δεν συμπεριλαμβάνουν μαθητές, δεν σέβονται τη διαφορετικότητα και καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι “όταν κάποιος αποτυγχάνει, πρέπει να πηγαίνει σπίτι του και να κάνει κάποιο άλλο επάγγελμα”.

Συγκλονιστικά οι γονείς αναφέρουν ότι επιθυμούν ελεύθερους δασκάλους γιατί η αναπαραγωγή της βίας αποδεικνύεται σκληρή πραγματικότητα. Ένας φοβισμένος δάσκαλος στα σχολεία θεωρείται επικίνδυνος επειδή διαιωνίζει έναν κύκλο βίας μέσω αυτής. Από την άλλη, ο γονέας, θέλοντας να ακολουθήσει τη δική του γραμμή, σημειώνει ότι αυτό δεν είναι δυνατό, λόγω της σύγκλισης και της διαφωνίας απόψεων για την κοινωνική θέση που προωθεί το σχολείο, ως πολλαπλασιασμού της μαθητικής κουλτούρας στην αλληλεπίδραση.

Η ομολογία για ύπαρξη δασκάλων που δεν στέκονται γενναία στον καθρέφτη, δεν φαντάζονται τη δουλειά τους μέσα από τα μάτια των μαθητών τους, δεν εμπνέονται και δεν καθοδηγούνται για να βελτιώσουν την καθημερινότητά τους σε ένα χώρο δημιουργίας που θα μοιάζει με καμβά πάνω στον οποίο όλοι θέλουν να ζωγραφίσουν ή να σχολιάσουν, ορίζει επαγγελματίες-πρόσφυγες που θέλουν “καθημερινά” να φύγουν από αυτόν τον “τόπο”, το σχολείο στο οποίο συστηματικά χρησιμοποιείται καταπίεση. Οι παλιότεροι καταδικάζουν την ανελευθερία των νέων επαγγελματιών, αναγνωρίζοντας όμως ότι το σύστημα καταστέλλει κάθε καινοτόμο δράση. Οι συνεντεύξεις αποκάλυψαν σχέσεις εξουσίας μεταξύ των σχολικών δομών, μιας μικρής κοινωνίας που κυβερνά και επιβάλλει το κράτος, ακόμη και ως στυλιστική διαδρομή, για οτιδήποτε αποκλίνει από την τεθείσα νόρμα.

Με αυτό τον τρόπο, το εκπαιδευτικό σύστημα και τα “συνδικάτα” εκπαιδευτικών είναι ικανά να καθοδηγούν τους μαθητές, αναπαράγοντας σχέσεις εξουσίας χρήσιμες στο σύστημα, προκαλώντας δυσπιστία στους εκπαιδευτικούς, και στην απελευθερωτική κινητικότητα των εκπαιδευτικών τους διαδρομών. Κατά συνέπεια, πολλοί αναζητούν πρόωρη συνταξιοδότηση, έχουν δυσπιστία στις οικονομικές και εκπαιδευτικές πολιτικές, και αισθάνονται ανασφαλείς για να ασκήσουν τα πολιτειακά εκπαιδευτικά δικαιώματά τους ως απελευθερωτική αγωγή στο υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα. Άλλοι αναφέρουν “ξαφνικές” κρατικές διακοπές στα επαγγέλματα και στις εφαρμογές των δασκάλων, ιδιαίτερα στα μαθήματα τέχνης. Το άγχος και η ανασφάλεια στα εκπαιδευτικά ιδρύματα δείχνουν ότι η ανευθυνότητα της πολιτιστικής ανταπόκρισης οδηγεί στον μαρασμό. Οι καταθλιπτικοί δάσκαλοι συμμετέχουν σε ένα ψηφιακό αγώνα να ενσωματώσουν δεξιότητες και ικανότητες για μια γνώση που δεν οδηγεί σε τίποτα άλλο παρά στην ψηφιακή κούραση μαθητών και καθηγητών.

Η ανάγκη για νέες στρατηγικές δείχνει ότι οι εκπαιδευτικοί, παρά τη χρήση ψηφιακών μέσων, δεν χρησιμοποιούν διαφοροποιήσεις μεταξύ των τάξεων. Αυτό οδηγεί στην απόρριψη της συμμετοχής, και όπως λένε, οι μαθητές σήμερα δεν μπορούν να είναι χαρούμενοι επειδή βρίσκονται σε κατάσταση τεχνολογικής αλαζονείας, ακούσιας αλληλεξάρτησης και έλλειψης γνώσης. Πολλοί που γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν στρατηγικές σε μια καινοτόμο αυθεντική διδασκαλία στην τάξη, εφαρμόζουν καλές πρακτικές και επιπλέον αναφέρονται παραδείγματα από εκπαιδευτικούς που έχουν ενσωματώσει καινοτόμες πρακτικές στη διδασκαλία τους. Η συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου τονίζει τη σημασία της έκφρασης του εαυτού, της χρήσης και του συνδυασμού της τέχνης για την καθοδήγηση του παιδιού στην ομαδική συνεργασία και την ελευθερία επιλογής. Το αποτέλεσμα μπορεί να οδηγήσει σε ρεαλιστική απελευθέρωση απέναντι σε

καταστάσεις και μοτίβα που καταπιέζουν τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς, ιδιαίτερα τους νέους στην καθημερινότητά του σχολείου. Αρκετοί αναφέρθηκαν στις εμπειρίες τους των ορεινών χωριών της Κρήτης, αντιμετωπίζοντας τους μαθητές ως ισότιμους πολίτες, οδηγώντας τους στην πολιτειότητα. Οι συνεντεύξεις παρείχαν συγκεκριμένα παραδείγματα που αποδεικνύουν ότι οι διαφορετικές προσωπικότητες και η υπομονή των δασκάλων λειτουργούν, προσδίδοντας καλές πρακτικές. Έτσι αποκαλύπτεται ότι οι ενέργειες ενός δασκάλου μπορούν να αλλάξουν ολόκληρη την κοινότητα, παρέχοντας καλά κατανοητά παραδείγματα και αποδεικνύοντας ότι οι κοινωνικές δράσεις βασίζονται στην αλληλεγγύη, τη συμμετοχή και την κοινή αντίληψη. Η αξιοποίηση και χρήση του λάθους μέσω κατάλληλων στρατηγικών παιδαγωγικής, με την ενσωμάτωση προβληματικών καταστάσεων, μπορεί να δώσει ένα έγκυρο μέτρο της ποιότητας της διδασκαλίας που ο δάσκαλος πρέπει να κατανοήσει και να μπορεί να ενσωματώσει, χρησιμοποιώντας την ποικιλόμορφη και ηγετική συμμετοχή στην ομάδα, της οποίας και ο ίδιος είναι μέλος. Η αυτογνωσία μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή της προσωπικής άποψης και στάσης εάν ο δάσκαλος, μέσω της συμμετοχής του στην έρευνα δράσης, πραγματοποιήσει την ανασυγκρότησή του μέσω της εργασίας του, ακολουθώντας την εξελικτική του διαδικασία.

Πολλοί από αυτούς αναφέρθηκαν και στην επαγγελματική καθοδήγηση των παιδιών τους. Γνωρίζοντας το εκπαιδευτικό σύστημα από το εσωτερικό προσπαθούν να μην να επηρεάζουν τα παιδιά τους στην επαγγελματική προτίμηση και προσανατολισμό τους. Αξιοσημείωτο είναι ότι επισημαίνουν ότι η φοίτηση στο πανεπιστήμιο δεν πρέπει να είναι ο μόνος στόχος, αλλά και η απελευθέρωση ενός συνειδητοποιημένου πολίτη που θα συμμετέχει ενεργά.

Συγκινητική είναι η ιστορία ενός εκπαιδευτικού, εκτός κέντρων εξουσίας, ο οποίος προσπαθεί να εμπλέξει στο 100% τα παιδιά αξιοποιώντας την τέχνη του κινηματογράφου. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι υπάρχουν ζωντανά παραδείγματα ανθρώπων που διαφέρουν όχι μόνο στην τάξη, αλλά και στη στάση τους απέναντι στα παιδιά. Ενθαρρύνουν τους μαθητές να εμπλακούν διαφοροποιώντας τη διδασκαλία τους, αναπτύσσοντας τρόπους για να ενσωματώσουν την τέχνη στην εκπαιδευτική τους πρακτική.

Τα αποτελέσματα του σχολείου που μελετήσαμε δείχνουν ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί, υπό την κοινή επίβλεψη και υποστήριξη ενός νέου διευθυντή, μπορούν να φέρουν μια ποιοτική διαφορά καινοτόμου αλλαγής. Μια καλή συνεργασία υποδηλώνει ότι ο μαθητής πρέπει να έχει ξεκάθαρα κίνητρα και αυτή η αλληλεπίδραση μπορεί να συμβεί όταν ένας μαθητής ζητά από τον δάσκαλο να έχει ισότιμη άποψη για το περιβάλλον της κοινωνίας του σχολείου.

Η αναφορά των εκπαιδευτικών στη σημασία της τέχνης και της χρήσης της στην αυθεντική διδασκαλία, αποδεικνύει ότι ο εκπαιδευτικός πρέπει να γνωρίζει τις συστημικές πιέσεις και τις δομές που ενισχύουν και διαιώνίζουν αυτή την περίοδο πίεσης. Ο προσανατολισμός των πανεπιστημίων προς έναν επαγγελματία εκπαιδευτικό ο οποίος σχεδιάζει στρατηγικές και διδακτικές προσεγγίσεις για την κατανόηση της πρόσληψης των μαθητών, οδηγώντας τους σε μια ευρετική και ευαίσθητη διαδικασία μάθησης, είναι μια απαίτηση των ήπιων δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

Οι μαθητές οδηγούνται σε ένα απάνθρωπο σύστημα που επιδιώκει το κέρδος, οδηγώντας τους ανθρώπους σε στείρα γνώση και απόλυτη ταπείνωση, επειδή οι δάσκαλοι δεν ενδιαφέρονται για την ελεύθερη σκέψη και τη διάδοση της γνώσης. Οι φοιτητές-μαθητές αναφέρουν ότι η αλλαγή στο σύστημα της ομοιογένειας χωρίς βελτιωμένο χώρο σύγκλισης, συνάδει με την έλλειψη ανίχνευσης, οδηγώντας σε εκρηκτική μηχανοποίηση. Έτσι, σε αυτήν την καταπιεστική δομή, δεν υπάρχει χαρά στο εργασιακό περιβάλλον, ούτε και στις τάξεις. Οι διευθυντές επισημαίνουν την πίεση των γονέων και τον δύσκολο ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν στο σχολείο. Οι υποθέσεις σχολικής βίας δείχνουν ότι απαιτείται κριτική για τις ατομικές ευθύνες και τον ρόλο που πρέπει να αναλάβουν οι γονείς για την πρόληψη της επιθετικής συμπεριφοράς στο σπίτι. Οι Συντονιστές Έργου δείχνουν σεβασμό για το έργο των δασκάλων, την καινοτομία και τη δημιουργική σκέψη που οδηγούν τους μαθητές μέσα από την εργασία, τις κριτικές σχέσεις και τις πολύτιμες διαδρομές τους. Πολύ συχνά, ωστόσο, ο φαύλος κύκλος της τέχνης θεωρείται συντριπτικός και η μόνη διέξοδος σε ένα περιβάλλον που δεν φαίνεται να σέβεται την ποικιλομορφία, τη χρήση και τη σημασία των μαθημάτων τέχνης. Έτσι, αυτή η καινοτομία στην τάξη θεωρείται ως διαφυγή από την καταπιεστική ρουτίνα της μετριότητας και την εκπαιδευτική αδράνεια της ποιοτικής εργασίας. Ωστόσο, οι καινοτόμοι εκπαιδευτικοί δείχνουν δύναμη θέλησης, και ακόμη και κατά τη διάρκεια μιας επιδημίας, μπορούν να αναπτύξουν τρόπους για να διαφοροποιήσουν το μάθημα, φέρνοντας τους μαθητές πιο κοντά στον ψηφιακό χώρο.

Η εμπλοκή των γονέων δείχνει ότι το σχολείο έχει συνηθίσει στην ψευδαίσθηση παροχής χαμηλής ποιότητας έργου στο δημόσιο, που έρχεται σε αντίθεση με την πραγματικότητα, καθώς και τη χρήση και αναγνώριση του έργου ειδικών παιδαγωγών. Πάραυτα, το έργο των εκπαιδευτικών αναγνωρίζεται σε συμμετοχικές εκδηλώσεις, κοινές παραγωγές συνεδρίων, στα οποία υπάρχει υποστήριξη, βοήθεια και διάθεση να συμπεριληφθεί η τέχνη, ότι σχετίζεται με την ηθική και ακαδημαϊκή αναγνώριση του παιδιού. Η γνωστική σύγκρουση για την εφαρμογή της τέχνης στην καθημερινή πρακτική, προσδίδει ποιοτικά κριτήρια αλλά όχι ποσοτικά. Έτσι οι μεμονωμένες καλλιτεχνικές δράσεις

δεν βοηθούν στην αντιληπτική κατανόηση για ενσωμάτωση δράσεων που είναι διεπιστημονικές ως προς την προσέγγιση θεματικών και γνωστικών περιοχών.

Η καλή πρακτική και η γνώση στρατηγικών δείχνουν ότι μια έγκυρη αξιολόγηση θα πρέπει να προηγείται της διδασκαλίας που θα πραγματοποιηθεί στην τάξη, λόγω της έλλειψης εκπαίδευσης. Αυτή η αντιστροφή μπορεί να συμβεί όταν το σενάριο και η κινητήρια δύναμη καταδικάζουν τυραννικές ενέργειες, περιλαμβάνουν φαντασία και πρακτική εκπαιδευτική καινοτομία, ακόμη και στην πρακτική των “σκισμένων” χαρτιών.

Μια έγκυρη σύνδεση μεταξύ εμπειρίας και εξήγησης, επίλυσης προβλημάτων κοντά στα σημαντικά ενδιαφέροντα των παιδιών, μπορεί να οδηγήσει σε πραγματική εκπαίδευση και μεταγνώση και εκτός τάξης. Αυτό μπορεί να συμβεί συμπεριλαμβάνοντας ερωτήσεις ανοιχτού τύπου που μπορούν να εμπλέξουν τους μαθητές με ένα πολυεπίπεδο όραμα διαφανών κριτικών αντιλήψεων. Επιπλέον, μπορεί να εμπνεύσει δημιουργικότητα και μάθηση αρκεί να ενταχθεί στην εκπαιδευτική πρακτική χωρίς εκφοβισμό και ατομικότητα.

Αντίθετα, υπάρχει μεγάλος φόβος να απεκδυθεί της Παιδαγωγικής ευθύνης και μάλιστα αναφέρεται στη διδασκαλία ότι το εγώ του εκπαιδευτικού, φοβούμενος την απόλυση, περιορίζεται σε διατομική διδασκαλία αναπαράγοντας “την ήρεμη” προσωπική του θεωρία. Με αυτόν τον τρόπο, τα “αυταρχικά καθεστάτα για τυφλούς” συνεχίζονται, και για τους συλλόγους εκπαιδευτικών «ως τυφλών που πρέπει να δουν», που αποτυγχάνουν να αντιληφθούν σοβαρά περιστατικά βίας και περιστατικά που απαιτούν άμεση ψυχολογική υποστήριξη και κοινωνική δράση από τους ίδιους. Η επιδίωξη της μέτρησης και του θετικισμού δείχνει ότι οδεύουμε προς ένα σύστημα φροντιστηρίου χωρίς ουσιαστικές γνώσεις. Στις μικρές κοινωνίες, ο εργαζόμενος πιέζεται από τον εργοδότη να αγοράσει υπηρεσίες χωρίς να ενδιαφέρεται περισσότερο, παρά μόνο για βασικές γνώσεις μέσω της εκπαίδευσης. Έτσι, η σκιά της εκπαίδευσης πιέζει το ημερήσιο πρόγραμμα του μαθητή, ο οποίος αφιερώνει 6 ώρες στο σχολείο και ισάριθμες ώρες διδασκαλίες στην παραπαιδεία κατά τη διάρκεια της ημέρας, οπότε νιώθει τελικά, ότι, η μόνη λύτρωση του είναι η αποφοίτηση.

Η κοινωνική διατήρηση αλλά και πίεση του συστήματος αναγκάζει γονείς, ακόμη και εκπαιδευτικούς, να στέλνουν τα παιδιά τους στα ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια για τη διδασκαλία βασικών προσόντων, όπως οι ξένες γλώσσες. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις που οι εκπαιδευτικοί αναφέρονται στην σημαντικότητα διαφορετικών επαγγελματιών, τα οποία εξίσου μπορούν να είναι σεβαστά προσδίδοντας ποιότητα, ίση επαγγελματική πρόσβαση και ποιοτική κοινωνική ευθύνη. Οι γονείς εκπλήσσονται, αλλά αναφέρουν ότι η χρήση ενός αποτυχημένου ατόμου, ενός επαγγελματία που φροντίζει τον εαυτό του και δεν ενδιαφέρεται

για την ανατροφή των παιδιών, αλλά θεωρείται απαραίτητο εργαλείο στο σύστημα, δείχνει ότι αυτοί οι μηχανισμοί συντηρούνται καλά από καταπιεσμένους εκπαιδευτικούς. Οι κηδεμόνες δείχνουν να ανησυχούν για τα εκπαιδευτικά κενά των παιδιών τους, υποτιμούν τη δημόσια εκπαίδευση και βασίζονται στην εκπαίδευση της αγοράς, όπου, ως ισορροπία δυνάμεων, έχουν στο ένα δίπολο, έναν ισχυρό εργοδότη που μπορεί να πληρώσει για να έχει καλύτερη πρόσβαση στην εκπαίδευση. Από την άλλη πλευρά, ο εκπαιδευτικός εξομολογείται ότι πρέπει να διδάσκει στη μέση ποιοτική στάθμη του σχολείου λόγω υπερπληθών τάξεων των 28 ατόμων. Έτσι, το επίπεδο διδασκαλίας θεωρείται χαμηλό και, κατά συνέπεια, ενισχύεται η χαμηλή ποιότητα απόδοσης. Επιπλέον, η όξυνση των προσόντων, η πίεση και η μάζα γνώσης προσαρμοσμένων επαγγελματιών και γνώσεων, δείχνουν ότι δεν υπάρχει θέληση απελευθέρωσης στον μαθητή, και επιπλέον δεν υπάρχουν πρότυπα για την αξιολόγηση της εθελοντικής μάθησης.

Εν κατακλείδι, για τη σημαντικότητα του φωτισμένου εκπαιδευτικού στην πορεία του ανθρώπου, οι συνεντεύξεις αναδεικνύουν ότι πολλές φορές, υπήρξαν καλά παραδείγματα που επηρέασαν τη ζωή των υποκειμένων, ώστε να λάβουν σημαντικές αποφάσεις παρακίνησης, που τους οδήγησαν στην επιτυχία και την επαγγελματική ανάκαμψη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Τα συμπεράσματα της έρευνας είναι ότι η τέχνη μπορεί να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς, να τους παρέχει ένα όχημα βλεμματικής αντιληπτικότητας της πορείας του εκπαιδευτικού στην επαγγελματική του κατεύθυνση και στην αναστοχαστική διαδρομή. Επιπλέον πρέπει να μελετηθούν ως πλαίσια καλών πρακτικών οι προτάσεις που αναδύονται από την έρευνα και η προσπάθεια εφαρμογής των καλών πρακτικών σε διαφορετικά πλαίσια κοινωνικών προβλημάτων, τροποποιώντας τις παραμέτρους και τον τρόπο ανάληψης δράσης.

Κρίνεται απαραίτητη η ανάλυση των επιπτώσεων της έρευνας στην πρακτική εφαρμογή στον τομέα της εκπαίδευσης. Η κριτική κατανόηση των δεδομένων μπορεί να αποδώσει ωφέλεια για αναστοχασμό και αλλαγή της προσωπικής δράσης για κάθε εκπαιδευτικό. Οι λεπτομερείς αφηγήσεις των εμπειριών των εκπαιδευτικών, αποδεικνύουν ότι τα δεδομένα αναπτύσσουν παράγοντες που προσδιορίζονται από τους ερωτηθέντες μέσα από την ημιδομημένη συνέντευξη. Η ανάπτυξη αυτών των οντοτήτων-κατηγοριών αναδύει θέματα τα οποία υλοποιούνται μέσα από την εφαρμογή ανάλυσης χαρτογράφησης mind map και θεμάτων. Οι ερωτηθέντες προσδιόρισαν γόνιμες συζητήσεις και προβληματισμούς καθώς τόνισαν προβλήματα που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή στο πεδίο και την εμπειρία που

απέκτησαν μετά από αρκετά χρόνια, εφαρμόζοντας στρατηγικών δοκιμής και λάθος. Ωστόσο η έρευνα πιθανόν να επιτρέψει σε άλλους ερευνητές να αναπαράγουν και να βασιστούν σε ότι αναλήφθηκε εδώ. Το θεωρητικό πλαίσιο πίσω από την έρευνα είναι σταθερό και βασίζεται στον Κριτικό ρεαλισμό. Προσπαθεί να προσδώσει μία σαφή περιγραφή της υπόθεσης και του σκοπού παρομοίων ερευνών. Ως εκπαιδευτικός και ερευνητής ελπίζω ότι διαπιστώθηκε η ανάγκη ανάπτυξης κριτικού γραμματισμού στους εκπαιδευτικούς και αποδόθηκε ένα καλό πλαίσιο στήριξης, ενδυνάμωσης, σχεδιασμού και επαναπροσδιορισμού της κατανόησης της ύπαρξης του “σημαντικού άλλου” στις μικρές κοινότητες που δημιουργείται και συντελείται το εκπαιδευτικό έργο.

7.1 Προεκτάσεις

Εν κατακλείδι αναρωτιόμαστε ως προς τις σχέσεις εξουσίας στο σχολείο. Πότε ο μαθητής είναι ελεύθερος; όταν πηγαίνει εκδρομή, όταν έχει Γυμναστική, κενό, όταν γίνεται κάποια απεργία στο σχολείο, όταν οι εκπαιδευτικοί λείπουν σε εκλογές ή λείπουν με ασθένεια ή ο ίδιος ο μαθητής ασθενήσει; Πολύ περισσότερο αγαπούν τις διακοπές των Χριστουγέννων και του Πάσχα. Το καλοκαίρι νιώθουν ανέμελοι και ελεύθεροι και το αγαπημένο τους μάθημα είναι η Γυμναστική.

Από την άλλη πλευρά, αν τους ρωτήσουμε πότε νιώθουν καταπίεση, φοβούνται όταν έχουν να διαβάσουν και αυτό προκύπτει από την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών -την Ιερά Εξέταση με το μπλοκάκι- ή με το διαγώνισμα ή με την προφορική εξέταση στην τάξη ή της σχέσης bullying που εφαρμόζονται στις τάξεις αλλά και στους διαδρόμους στα διαλείμματα. Καταλήγουμε ότι το πλαίσιο, το υφιστάμενο ιστορικά, καταπιέζει προς μία αγωγή που συντηρεί το μοντέλο καταπιεστή-καταπιεζόμενου. Αρκετοί εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν στο φόβο. Πιστεύουν ότι ο μαθητής μαθαίνει όταν φοβάται, δείχνοντας ότι συντηρείται μια παλαιωμένη αντίληψη, ενστερνιζόμενοι συντηρητικές απόψεις, ακόμη και αναχρονιστικά, ολοκληρωτικά φασιστικά πρότυπα. Οι εκπαιδευτικοί που βίωσαν βίαια περιβάλλοντα στα μαθησιακά τους χρόνια, δείχνουν ότι δεν έχει αλλάξει η συντήρηση του μύθου της καταπίεσης των γονέων προς τα παιδιά. Τουναντίον η καταπίεση σήμερα ορίζεται ως πίεση για περισσότερα αποτελέσματα και σημαντικά προσόντα, εφαρμοσμένα στις επιθυμίες των γονέων και στα κοινωνικά πρότυπα τα οποία καθορίζονται τελικά από την παραπαιδεία, σύμφωνα με τα λεγόμενα εκπαιδευτικών σε κλινική συνέντευξη. Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών δεν έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια, παρότι υπάρχει ελευθερία αξιοποίησης αυθεντικών πλαισίων μάθησης με διαφοροποίηση στη διδασκαλία. Οι εκπαιδευτικοί έχουν βολευτεί σε έναν τρόπο διδασκαλίας. Δεν αλλάζουν εύκολα την προσωπική τους θεωρία.

Συντηρούν ένα “καλά λαδωμένο” σύστημα το οποίο στοιχίζει αρκετά στον φορολογούμενο και στον γονέα. Η αξιολόγηση ως πέλεκυς πάνω από το κεφάλι του εκπαιδευτικού, δεν επενδύεται προς ποιοτική κατεύθυνση και αξιοποίηση του εκπαιδευτικού δυναμικού, αλλά προς έναν εκφοβισμό συντηρώντας το μύθο του επιθεωρητή. Ο επιθεωρητισμός δίνει μια καλή καταπιεστική λύση στο σύστημα, αφού δεν υπάρχουν σύμφωνα με τις τελευταίες έρευνες της ΓΣΕΕ κονδύλια για τον εκπαιδευτικό εξοπλισμό στα σχολεία και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ειδικότερα στις νέες τεχνολογίες και στην αξιοποίηση του ψηφιακού υλικού, με νέες στρατηγικές. Έτσι οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται παιδιά κατώτερου θεού περιμένοντας “υπό πίεση”, ανησυχώντας για την καθημερινότητά, σκύβοντας το κεφάλι, ενσκήπτοντας δηλαδή σε “ήπιες” συμπεριφορές μοναχικών διαδρομών και “ψιθύρων διδασκαλίας”. Ενισχύοντας και αυτοτρεφόμενοι από την προσωπική τους θεωρία, ως την προσωπική θεωρία των “γκουρού της φυλής” παλαιών εκπαιδευτικών, οι γηραιότεροι είναι καχύποπτοι, δεν δέχονται την ετεροπαρατήρηση, τη σύμπλευση σε επαγγελματικές κοινότητες μάθησης, τη συμμετοχή σε έρευνες δράσεις και καταθέτουν ανένα προβλήματα της εκπαίδευσης τα οποία συντηρούνται και δεν δείχνουν να έχουν αλλάξει. Μη παραδεχόμενοι ότι οι ίδιοι συντηρούν το μηχανισμό ως προς την απραξία του εσωτερικού εγκλεισμού και της εσωτερικής ύπαρξης, αναφέρονται ότι “άλλος φταίει” χωρίς να αναλάβουν τη δικιά τους προσωπική ευθύνη και την προσπάθεια αλλαγής προς ένα συμπεριληπτικό μάθημα, διαφοροποιώντας έστω τις στρατηγικές διδασκαλίας τους. Ο ιεραρχικός έλεγχος των διευθυντών που καταπιέζουν τους εκπαιδευτικούς συντηρώντας έναν σύλλογο σε “ομερτά”, με τις ατασθαλίες και την συντήρηση της καταπίεσης στις τάξεις και στους διαδρόμους, δείχνουν ότι σύμφωνα με το θεώρημα του Nash δεν υπάρχει επιθυμία για αλλαγή, ούτε παιδαγωγική, ούτε κοινωνική για αξιοποίηση ευκαιριών κοινωνικής ενσωμάτωσης και νέων στρατηγικών (Roux & Le Roux, 2014).

Οι σχέσεις της ασφαλούς αυτής θέσης της επαγγελματικής αποκατάστασης, ομοιάζει ως να έχει σταθμεύσει ένα βαρέως κινούμενο όχημα “αρματοφόρο” το οποίο ασκεί εξουσία, δεν αποδέχεται την αλλαγή, ρίχνει το βάρος και το φταίξιμο σε όλους τους σημαντικούς-ασήμαντους-άλλους και δεν ενστερνίζεται την ανακολουθία των πράξεών τους. Έτσι αρκετοί σύλλογοι εκπαιδευτικών λαμβάνουν υπό την ηγετική πορεία “χήνας ηγεμόνων” διευθυντών που υπάρχουν στο σύστημα ως “τροχοί”, ζώντας καθημερινά το γολγοθά της διαταγής και οδήγησης από υποδεέστερους σε γνώσεις και ουσιαστικά προσόντα κομματικούς εγκάθετους διευθυντές και τον πέλεκυ μιας “ασαφούς “αξιολόγησης στα κεφάλια των μαθητών και των εκπαιδευτικών.

Ως προς το οικονομικό κεφάλαιο η παραπαιδεία καλά στέκει. Τα δίκτυα ανταλλαγής ιδιαίτερων μαθημάτων και παροχής μέσης ποιότητας εκπαίδευσης, δείχνουν ότι δεν υπάρχει επιθυμία να αναγνωριστεί το έλλειμμα της εκπαίδευσης, επενδύοντας σε ειδικούς παιδαγωγούς οι οποίοι από την πλευρά τους βρίσκουν νέα παράθυρα επαγγελματικής αποκατάστασης. Οι εκπαιδευτικοί γερασμένοι φοβούνται να λάβουν πρόωρη σύνταξη διότι οι μηχανισμοί της ανεργίας και των χαμηλών επιδομάτων και μισθολογίων έχουν αποδεκατίσει τον οικογενειακό τους προγραμματισμό. Από την άλλη είναι οι φοιτητές, οι απόφοιτοι και οι νέοι εκπαιδευτικοί που δεν βρίσκουν μία θέση στον ήλιο, αφού το καλοστημένο παιχνίδι τους οδηγεί σε ένα “κυνήγι μαγισσών και πληρωμένων προσόντων”, επιμορφώσεων παραπαιδείας (ΚΕΔΙΒΙΜ, εξειδικεύσεων και γνώσεων “μυωπικής δυσκαμψίας” και όχι ουσιαστικής μάθησης, τις περισσότερες φορές παράγοντας πλαστά τυπικά, αλλά και ουσιαστικά προσόντα.

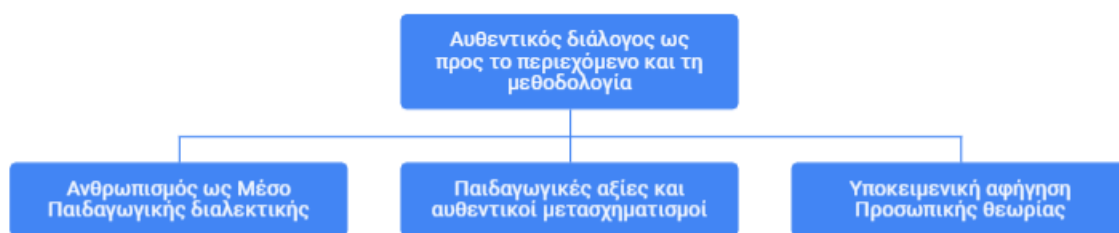
Ως προς το πολιτιστικό πολιτισμικό κεφάλαιο η εν-εικόνιση του έργου του εκπαιδευτικού ότι “όλα καλάς είναι καμωμένα”, κοιμάμαι καλά και ξυπνάω καλά, θυμίζουν το ποίημα του Χριστιανόπουλου “περί απεργίας για καλύτερες συνθήκες σφαγής”. Έτσι ακόμη και οι σπινθήρες αντίστασης, απεργιών και συνδικαλισμού στο εκπαιδευτικό σύστημα δείχνουν ότι δεν υπάρχουν ευκαιρίες για ανάληψη δράσης, εφόσον οι εκπαιδευτικοί δεν αντιληφθούν ότι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Οι σχέσεις ισχύος δείχνουν ότι η συντήρηση των γαλαντόμων ηγεμονικών θέσεων οι οποίες στέκουν στην ηγεσία με αμφίβολα προσόντα, σύμφωνα με την παρεχόμενη ποιότητα “προαγωγής” και “παραγωγής” των νέων εκπαιδευτικών, ενισχύουν των καρεκλοκενταυρισμό, θεσπίζοντας νέα κέντρα εξουσίας τα οποία δεν επιτρέπουν καμία αλλαγή ηγετικής στρατηγικής και καινοτομίας.

Η αλλαγή και διαφοροποίηση προς ποιοτική διδασκαλία, και το κοινωνικό κεφάλαιο των ομάδων των εκπαιδευτικών, δείχνουν ότι η ομερτά της μη αξιοποίησης ελεύθερων “καλά συλλογόμενων” μαθητών επιρρίπτοντας ευθύνες σε προηγούμενες τάξεις και σε άλλους εκπαιδευτικούς, μας δείχνει ότι η παραπαιδεία είναι αλληλένδετο γρανάζι και κομμάτι του δικτύου που έχει αναπτυχθεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Από την άλλη πλευρά οι γονείς δεν αναλαμβάνουν θαρεττά την ευθύνη διαπαιδαγώγησης των παιδιών τους, αφού και οι ίδιοι καταπιέζουν στο υπόλοιπο μισό της ημέρας τους μαθητές. Το μόνο ελαφρυντικό κίνητρο που καταθέτουν είναι ότι ξοδεύουν τον έναν μισθό τους στην παραπαιδεία και στην προσπάθεια ενίσχυσης των τυπικών προσόντων των παιδιών τους για μία ευκαιρία θέασης κοινωνικής αποκατάστασης σε ένα πελατειακό κράτος το οποίο δείχνει ότι δεν έχει αλλάξει, συντηρώντας τον νεποτισμό με την αποδοχή του μη δημοκρατικού μοντέλου, ενισχύοντας ένα πλαίσιο που δεν επιτρέπει καμία παρέκκλιση. Εξάλλου οι κοινωνικοί δεσμοί και η

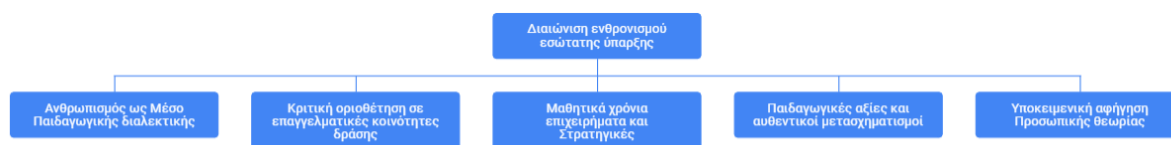
κοινωνική αναγνώριση αναλόγως των προσόντων και της θέσης του επαγγέλματος, δείχνουν ότι τα φτωχότερα στρώματα και οι μαθητές που υπολείπονται δεν έχουν καμία τύχη παρά μόνο να εργαστούν ως υπάλληλοι σε delivery υπηρεσίες της ολιγαρχίας κατοχής του ανθρώπινου και του οικονομικού κεφαλαίου. Το σχολείο αυτών των μαθητών παράγει ανθρώπους οι οποίοι θα προσπαθήσουν να αντέξουν σε ένα οκτάωρο, ίσως και μειωμένου ωραρίου με πενιχρές απολαβές, βαδίζοντας ένα αβέβαιο μέλλον το οποίο τους οδηγεί σε μία επιβίωση και όχι ποιοτική ζωή. Οι σπουδές ενώ αποδεικνύονται υψηλών προσόντων και Ευρωπαϊκής σύμπλευσης και συμφωνίας, δεν βρίσκουν επαγγελματική διέξοδο, αφού οι περισσότεροι επαγγελματίες έχουν καταλάβει καίριες θέσεις, μην αφήνοντας καμία ευκαιρία για νεότερους επαγγελματίες.

Στο χώρο των εκπαιδευτικών το προσωπικό είναι γερασμένο. Δεν δείχνει ότι επιθυμεί καμία εξέλιξη, ούτε καν στην προσωπική θεωρία και στις απόψεις τους. Η συμφιλίωση με το ρόλο του καταπιεστή που αξιολογεί και δεν δέχεται καμία παρατήρηση για την εφαρμογή των παρεμβάσεων του, απαιτεί επείγουσα διορθωτική πορεία προς μία κριτική θεώρηση των πραγμάτων, αξιοποίησης νέων τεχνολογιών που θα οδηγήσουν προς μία καινοτομία της εκπαίδευσης, αξιολογώντας ίσως το όλο σύστημα που παράγει καταπιεσμένους μαθητές αφού δεν τους ελευθερώνει και δεν απελευθερώνει τους εκπαιδευτικούς. Οι νεότεροι εκπαιδευτικοί, σε μία προσωπική υπέρβαση και θέαση των δυσμενών έργων των προηγούμενων “ενοίκων” αυτής της Πρωσοικής δομής εκπαίδευσης, ίσως στο καινοτόμο έργο τους -ως μάθημα απελευθερωτικής δράσης- κατορθώσουν να φέρουν την αλλαγή που θα προσφέρει στο Δημόσιο ποιοτικότερες μετρήσιμες συμπεριφορές ως μαθησιακά προϊόντα και εν κατακλείδι πιο χαρούμενους νέους και παιδιά, μαθητές που θα οδηγούνται στις ψηφιακές και τις πραγματικές τάξεις με διάθεση και ειλικρινή θέληση για μάθηση. Εδώ πρέπει να αναζητηθούν τα κίνητρα για τα οποία ο νέος μαθητής θα παρέχει στον εαυτό του τα απαραίτητα εφόδια που θα τον βοηθήσουν να σταθεί κριτικά απέναντι στην ποιοτική καθημερινότητα του για την αναζήτηση ενός επαγγέλματος κοντά στα σημαντικά ενδιαφέροντά του.

7.2 Εννοιολογικά-Οντολογικά διαγράμματα

Παρατηρώντας τα διαγράμματα βλέπουμε ότι το φαινόμενο που ανακύπτει είναι η αξιοποίηση του αυθεντικού διαλόγου ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία στις σημερινά πολυπληθείς στοιβαγμένες τάξεις των μαθητών της πανδημίας. Οι εκπαιδευτικοί ανησυχούν για την μη παροχή σημαντικού έργου, αισθάνονται κουρασμένοι βλέποντας στα μάτια των μαθητών τους να αντανακλάται ο φόβος και η απαξίωση του έργου τους. Από την άλλη, πιέζονται καθημερινά από τους γονείς, οι οποίοι επισκέπτονται τους χώρους που φιλοξενούν τα παιδιά τους ως να ήταν άρρενες μάχης πολιτικών διαξιφισμών, μεροληπιών, αλλοτριωτικών θέσεων που ενισχύουν τις απανθρωπισμένες συμπεριφορές και την άσκηση βίας μπροστά στα πρόσωπα των παιδιών τους.

Σχήμα 1. Διαγράμματα οντολογικών σχέσεων

Ο Freire αξιοποιώντας 40 ώρες διδασκαλίας κατάφερε να διδάξει στους αγράμματους χωρικούς της Βραζιλίας τα βασικά γράμματα, για να τους οδηγήσει σε ένα σημαντικό κίνητρο: να αναλαμβάνουν τις τύχες τους με το δικαίωμα ψήφου τους. Στις σημερινές κοινωνίες, στις οποίες άλλοι αποφασίζουν, επιρρίπτοντας μνημονιακά χρέη στις πλάτες των επιγόνων, σε μία παγκοσμιοποιημένη ισχυρή ηγεμονία που απορρίπτει οποιαδήποτε αξία η οποία δεν κατατίθεται ως χρήμα, αποδεικνύεται η ανάγκη επαναφοράς και ο αναστοχασμού στο έργο του Freire. Τεχνολογικά μπορεί οι μαθητές να έχουν σύγχρονα κινητά, αλλά η ένδεια και η ανεργία, δείχνουν ότι οι “ψηφιακοί ιθαγενείς” θα καταστούν πραγματικά “ιθαγενείς της γνώσης”, σε ένα πολυπολιτισμικό γίγνεσθαι το οποίο θα τους περιθωριοποιήσει, αλλάζοντας πολύ απλά τον μηχανισμό του ψηφιακού υλικού. Η βαθύτερη γνώση και μελέτη των αρχών των αρχαιολογικών πραγματικοτήτων και της κοινωνιολογικής σημασίας και αξίας της ενίσχυσης των δεσμών του ανθρώπινου κεφαλαίου και των παιδαγωγικών αξιών, που πρέπει να καλλιεργούνται στα σχολεία, δείχνει ότι οι αυθεντικοί

μετασχηματισμοί είναι αναγκαίοι. Η επίλυση προβλημάτων, η αξιοποίηση στρατηγικών που επενδύονται προς ήπιες δεξιότητες και καλλιέργεια ρολών θέασης των αθέατων αυτών ανθρώπων, που υπολείπονται σε πλούτη και σε εκπαίδευση, καθιστά το έργο του Freire σημαντικά αναγκαίο.

Οι υποκειμενικές αφηγήσεις των εκπαιδευτικών οι οποίοι δείχνουν κουρασμένοι αλλά συντηρούν το σύστημα της εκπαίδευσης επειδή φοβούνται οποιαδήποτε διαφοροποιημένη διδασκαλία, δείχνει ότι έχουν ενσωματωθεί σε ένα καταπιεστικό σύστημα επιρρίπτοντας ευθύνες στους μαθητές που απαξιώνουν τη διδασκαλία και το μάθημά τους. Αρκετοί εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν στις πολυπληθείς τάξεις της πανδημίας, “της μάσκας”, πίσω από τις οποίες κρύβονται φοβισμένα μάτια και χαμόγελα, καθώς οι μαθητές υστερούν σε γνώσεις, σε σχέσεις ενίσχυσης της φιλίας και των κοινωνικών δεσμών, αφού μεταφέρουν από το οικείο περιβάλλον παρόμοιες καταστάσεις οικονομικής και επαγγελματικής καταπίεσης.

Σχήμα 2. Διαγράμματα οντολογικών σχέσεων

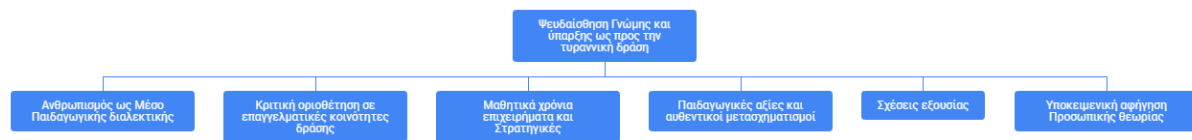
Η διαιώνιση του ανθρωπισμού της εσώτατης ύπαρξης για τους παλαιότερους εκπαιδευτικούς οι οποίοι αισθάνονται ότι προσφέρουν έστω την απάλυνση της καθημερινότητας των εγκλείστων μαθητών, κατά τη γνώμη μας δείχνει ότι οι καλά συντηρούμενοι στις φυλακές δεν παρέχουν καλύτερη βελτίωση ποιότητας ως ανθρωποφύλακες.

Η άρνηση παραδοχής της πραγματικότητας και η μή παραδοχή της προσωπικής Επανάστασης που πρέπει να επέλθει στον εκπαιδευτικό, ασχέτως πολιτικών και κομματικών καταστρατηγήσεων των εκπαιδευτικών πολιτικών, δείχνει ότι δεν υπάρχει φως στο τούνελ. Από την άλλη, καινοτόμες διδασκαλίες εκπαιδευτικών οι οποίοι διαφοροποιούνται και προσφέρουν πραγματική ποιότητα στη διδασκαλία, στις τάξεις τους, δείχνει ένα λυχνάρι φωτός το οποίο αχνοφέγγει και δεν μπορεί να αντιγραφεί ως παιχνίδι framework καλών πρακτικών. Η πολυπαραγοντική αντιμετώπιση του προβλήματος της διδασκαλίας, της αλλαγής της του συστήματος προς ένα ποιοτικότερο παραγόμενο έργο, δείχνει ότι οι επείσακτες μεταβλητές των πολλών χαρακτήρων, των καταπιεσμένων μαθητών, των συμπεσμένων συλλόγων εκπαιδευτικών, των μή φωτισμένων ηγετών με υπολειπόμενα προσόντα διορισμού σε θέσεις ευθύνης, δυστυχώς επιβεβαιώνουν ότι φαίνεται πως δεν υπάρχει διάθεση για ποιοτικότερη αναβάθμιση. Η πρότασή μας αφορά το σχολείο ως ζώντα

οργανισμού εμπλαισιωμένου στις αξίες της Παιδαγωγικής διαλεκτικής, ως μέσου για θέαση προβλημάτων που “κοιτούν” στις κοινωνίες και προφανώς και στις τάξεις των μαθητών μας, εκπαιδεύοντας τους στην αναγνώριση κατά τον Freire, της ασκήσεις αντιπάλευσης σε οποιασδήποτε μορφής αδικίας και της αντιπαραβολής κριτικής σκέψεις αναλογισμού και δράσεις απέναντι σε οποιαδήποτε μορφή καταπιέζει τον σύγχρονο άνθρωπο. Η Κριτική οριοθέτηση σε επαγγελματικές κοινότητες δράσεις, οι οποίες θα αφορούν στα σημαντικά αυθεντικά προβλήματα που εμπλέκουν τους μαθητές ηλικιακά, αναλόγως των κοινωνικών στρωματοποιήσεων, μπορεί να δώσει έναν καλό προβληματισμό για επανεξέταση και επανεκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε στρατηγικές έρευνας δράσης, οι οποίες ποιοτικά θα καθοδηγούν προς επίλυση προβλήματος. Οι σχέσεις εξουσίας και καταπίεσης που υπάρχουν στην κοινωνία αναπαράγονται στις μικρές τάξεις, στους πολυπληθείς μαθητές οι οποίοι δεν εμπνέονται προς ποιοτική καθοδήγηση από εμπνευσμένους δασκάλους, αλλά από ανθρώπους οι οποίοι έχουν σκυμμένο κεφάλι. Για τα μαθητικά χρόνια αυτών των ενήλικων δασκάλων-μαθητών φαίνεται ότι δεν υπάρχουν επιχειρήματα και στρατηγικές που θα καταφέρουν οποιαδήποτε νίκη και ποιοτική διαφορά, αφού οι ίδιοι έχουν βιώσει ένα σύστημα και αναπαράγουν τις ίδιες τεχνικές, τα ίδια λάθη και προβλήματα που βίωσαν και οι ίδιοι πριν 40 χρόνια. Οι παιδαγωγικές αξίες και οι αυθεντικοί μετασχηματισμοί που πρέπει να επέλθουν, προκρίνουν σε αλλαγή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών, με τη συμπερίληψη καλών πρακτικών εφαρμοσμένων στο πεδίο, οι οποίες θα μπορούν να διαφοροποιούνται προσφέροντας ποιοτικό μάθημα για όλους τους μαθητές. Απαιτείται όμως δωρεάν εκπαίδευση για όλους τους εκπαιδευτικούς στις νέες αυτές στρατηγικές, για αναγνώριση και παραδοχή των εσφαλμένων θέσεων. Για όσους εκπαιδευτικούς εγωιστικά ισχυρίζονται ότι τόσα χρόνια γνωρίζουν ένα είδος στρατηγικής και δε χρειάζονται κανένα άλλο εφόδιο, η αλλαγή αυτή μπορεί να επέλθει με την ετεροπαρατήρηση, με την επίδειξη μιας ποιοτικής διδασκαλίας, με την επίλυση προβλημάτων εν είδη case study μελετών περιπτώσεις σημαντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζονται με διαφορετικούς τρόπους στην εκπαιδευτική καθημερινότητα. Τα παραδείγματα βίας της γνωστικής τραπεζικής μάθησης που εφαρμόζονται αυτή τη στιγμή από το εκπαιδευτικό σύστημα, μπορούν να δώσουν τη θέαση στον εκπαιδευτικό ότι ίσως η αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας προς ανακαλυπτική μάθηση και πλαίσια εμπλαισιωμένης μάθησης, γνωστικής μαθητείας, μπορούν να αποδώσουν στα λόγια των σοφών της εκπαίδευσης και των παιδαγωγών ποιότητα που σήμερα υπολείπεται στην πραγματικότητα της τάξης.

Η υποκειμενική αφήγηση ως αυτοβιογραφία μπορεί να επιδείξει λάθη της προσωπικής θεωρίας του εκπαιδευτικού και η παραδοχή των εσφαλμένων αντιλήψεων

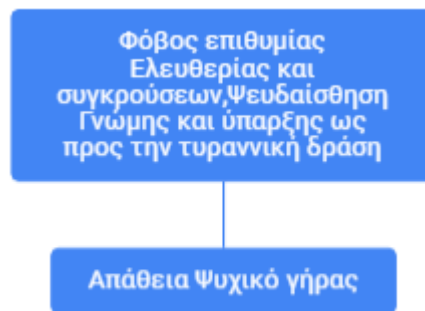
μπορεί να δώσει ευκαιρία αντιληπτικότητας και ενστέρνισης μεθόδων και στρατηγικών που μπορούν να αποδώσουν ποιοτικότερα έδαφος, ως “τόπο και χρόνο” για ακτιβιστικές προσπάθειες υπέρβασης του εαυτού. Ο φόβος της επιθυμίας αυταπάρνησης ελευθερίας και συγκρούσεων είναι αλληλένδετες με τις οικονομικές σχέσεις οι οποίες έχουν καταδειχθεί από πρόσφατες έρευνες, οι οποίες δείχνουν ότι ο εκπαιδευτικός δεν είναι αμειβόμενος σύμφωνα με το σημαντικό έργο το οποίο προσφέρει.

Σχήμα 3. Διαγράμματα οντολογικών σχέσεων

Τα τελευταία 10 -13 χρόνια των μνημονίων δείχνουν ότι ο εκπαιδευτικός έχει ελάττωση του μισθού του κατά το $\frac{1}{3}$ και δεν υπάρχει καμία περίπτωση για συνδικαλιστικές αναζητήσεις μισθολογικής εξέλιξης, διεκδικήσεων ποιοτικότερης διδασκαλίας, επανεκπαίδευσης, επιμόρφωσης προς ένα ποιοτικό μάθημα. Οι σχέσεις εξουσίας που υφίστανται σε όλο το οικοδόμημα της παιδείας, επιδεικνύουν καθημερινά το έλλειμμα της παρεχόμενης ποιότητας εκπαίδευσης, με κτίρια τα οποία υπολείπονται, έχουν τραυματιστεί και έχουν ξεχαστεί σε ένα άλλο παρελθόν και αιώνα. Ο φόβος αυτός της επιθυμίας απελευθερωτικής αγωγής συντηρεί τις σχέσεις εξουσίας που βασίζονται σε απαρχαιωμένη διδασκαλία και μετάδοση τραπεζικών γνώσεων, οι οποίες δεν προσφέρουν ποιοτική διαφορά στα σημαντικά ενδιαφέροντα των μαθητών, της γενιάς σου του drone και της εικονικής πραγματικότητας. Θα λέγαμε ότι οι εκπαιδευτικοί διαβιούν σε μία εικονική πραγματικότητα συντηρώντας αυτό το σύστημα καταπίεσης, εθελουφλώντας και μη βλέποντας ότι κάποτε αυτό θα οδηγήσει στη σύγκρουση και στην ανατροπή, παγιώνοντας μία καθημερινότητα μη συμμετοχικής δράσης. Τροφοδοτώντας αυτού του είδους την εκπαίδευση και μόρφωση, καταπνίγοντας τις αντιδράσεις καθημερινά, οδηγώντας τους πολίτες στην γνωστική αφάνεια, σε μία κοινωνία που θα βρίσκεται σε ένα αέναο κυνήγι αγοραίων προσόντων, ο φόβος της επιθυμίας απελευθερωτικής αγωγής δείχνει ότι δεν υπάρχει ελεύθερη γνώμη και μοιραία ο εκπαιδευτικός οδηγείται καθημερινά προς μία τυραννική δράση: αυτή που έχει μάθει τόσα χρόνια και συντηρεί με τα πολιτικά συστήματα και τις πρακτικές στην τάξη. Δυστυχώς αυτή η απάθεια των περισσότερων εκπαιδευτικών δείχνει ένα ψυχικό γήρας το οποίο φαίνεται στα πρόσωπα των εκπαιδευτικών μας, στα γερασμένα χέρια των εκπαιδευτικών της κιμωλίας και του μαρκαδόρου, αλλά πολύ περισσότερο στις ψυχές των μαθητών που δεν ελπίζουν τίποτα περισσότερο από αυτό που τους δίνεται... Κλείνοντας θα λέγαμε ότι η ψευδαίσθηση της

γνώμης των εκπαιδευτικών οι οποίοι από το δικό τους μετερίζι προσπαθούν να φέρουν τη διαφορά, μη ενοχλώντας το σύστημα, εκπαιδύοντας μαθητές οι οποίοι δεν απελευθερώνονται ούτε θα ελευθερωθούν στο σύγχρονο κόσμο της παγκοσμιοποιημένης καταπίεσης, δείχνουν ότι τελικά δεν αποδέχονται το διάλογο ως μέσο Παιδαγωγικής καθοδήγησης διδακτικής παρέμβασης μαθητικής γνωστική σύγκρουσης, διδάσκουν σιωπηλά, ήρεμα, ήσυχα και αναπαράγουν τον φασισμό της γνώσης.

Σχήμα 4. Διαγράμματα οντολογικών σχέσεων

Η πολιτεία πρέπει να σταθεί κριτικά δημιουργώντας επαγγελματικές κοινότητες δράσης, ενισχύοντας την ερευνητική στάση των εκπαιδευτικών, διδάσκοντας τους πώς θα επιλέγουν οι ίδιοι -χωρίς έκπτωση στο χώρο της εκπαίδευσης-, αυθεντικά θέματα προβληματισμού και επίλυσης (πχ προβλήματα ενδοσχολικής βίας και εργασιακού εκφοβισμού ή ηθικής παρενόχλησης), δηλαδή, τα σημαντικά διδασκόμενα αντικείμενα και εδάφια ύλης, σχεδιάζοντας οποιαδήποτε δημιουργική επίπτωση στο χώρο της εκπαίδευσης, φέρνοντας αυτή την αλλαγή που θα αναδείξει τα προβλήματα και δεν θα τα καλύψει με το διάφανο πέπλο της ήρεμης ανησυχίας. Οι παραδοχές ότι δεν έχει αλλάξει τίποτα τα τελευταία 60 χρόνια από όταν οι εκπαιδευτικοί ήταν μαθητές, δείχνει ότι συντηρούμε ένα σύστημα καταπιεσμένης εκπαίδευσης. Οι ηγεμονικές σχέσεις εξουσίας είναι διαφανείς με πασιφανείς στόχους: εξηγούνται μέσω της θεωρίας του Festinger στην οποία δεν αναλαμβάνουν δράση, ως όγλος, λαμβάνοντας το μέρος του αδικούντος. Τέλος να κλείσουμε, ότι με την υποκειμενική παραδοχή των σφαλμάτων που συμβαίνουν καθημερινά στον χώρο των πλείστων τάξεων και των εξ αποστάσεων εκπαιδύσεων, η παραδοχή του συστήματος που υπολείπεται φέρνοντας συμβιωτικά τη σύνδεση του εαυτού με τον κοινωνικό ιστό, οι νέοι εκπαιδευτικοί ενισχύοντας τα ποιοτικά δίκτυα εκπαιδευτικών που αλληλεπιδρούν, που σκέφτονται μαζί, που παρέχουν ποιοτικότερη διδασκαλία αποστρέφοντας το βλέμμα προς την παραπαιδεία, μπορούν να οδηγήσουν έστω σε απάλυνση των σφαλμάτων και των

εκδορών που έχουν διαδραματίσει οι εκπαιδευτικοί της σημερινής σκληρής πραγματικότητας στα ταλαιπωρημένα, σκυμμένα σώματα των μαθητών.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Η αξιοποίηση των έμπειρων εκπαιδευτικών μπορεί να οδηγήσει προς πολιτικές γραμματισμού κριτικής Παιδαγωγικής, που δεν αποφέρει οικονομικά οφέλη στην εκπαίδευση, αλλά προάγει την επικοινωνία, το μετασχηματισμό πτυχών της εκπαίδευσης και τον εξανθρωπισμό. Η εστίαση στους εκπαιδευτικούς του στοχασμού, και οι καινοτόμες πολιτικές, μπορούν να ενταχθούν σε επιτροπές εκπαίδευσης και κατάρτισης, να τονίσουν την ανάγκη συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης για όλους τους εκπαιδευτικούς. Στο επίκεντρο της εκπαίδευσης, οι επαγγελματικές κοινότητες μάθησης -με την έννοια της στοχαστικής πρακτικής-, μπορούν να αναδείξουν παιδαγωγικές ελευθερίες στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικών και να τους ευαισθητοποιήσουν για χειραφέτηση και θεωρίες με κριτικές θεωρητικές στάσεις, που θα οδηγούν σε μία κοινωνικό οικονομική και λειτουργική πτυχή ανάπτυξης του κριτικού γραμματισμού, ενθαρρύνοντας οντολογικές πτυχές ευαισθητοποίησης για την εκπαίδευση και αξιοποίηση των παλαιμάχων εκπαιδευτικών οι οποίοι διαθέτουν εμπειρία στο πεδίο. Η εκπαιδευτική σχέση μπορεί να θεωρηθεί ως πτυχή καθοδήγησης, για αυτό ο αντικατοπτρισμός του λόγου και του διαλόγου στην εκπαίδευση πρέπει να σχεδιαστεί και να επιμείνει ως βασικός στόχος των αναλυτικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς. Η επιρροή στην ανάπτυξη υλικού και προγραμμάτων σπουδών για τη διαμόρφωση ποιοτικών μαθημάτων στα οποία οι εκπαιδευτικοί θα αποφασίζουν για το δικό τους πεπρωμένο συμπλέοντας με τα κίνητρα των μαθητών για μάθηση, προσδίδει ένα καινοτόμο μαθησιακό πλαίσιο απελευθερωτικής Παιδαγωγικής. Η ανοικτότητα του πλαισίου μπορεί να προσφέρει την κατανόηση και την αντίληψη στον εκπαιδευτικό, τις θεάσεις της απαραίτητης συμπλοκής εμπλοκής και συμμετοχής όλων των μαθητών, επηρεάζοντας θετικά την πορεία της εκπαίδευσης προς την κριτική εκπαίδευση και θεωρία. Η κατανόηση της αντανάκλαστικής πράξης ως φιλοσοφική εξέταση στάσεων, προκαταλήψεων και πεποιθήσεων, μπορεί να διαμορφώσει μία εκπαιδευτική σχέση και να προσφέρει κατανόηση των μεθοδολογικών επιπτώσεων και πρακτικών στην εκπαίδευση. Η αξιοποίηση της αφήγησης της ταυτότητας, της αποκάλυψης της προσωπικής θεωρίας των εκπαιδευτικών, οδηγεί επιπλέον και στην βελτίωση της εσωτερικής του ζωής. Ο υπαρξισμός μπορεί να έχει αντίκτυπο στην πρακτική

του και στην κριτική εκπαιδευτική έρευνα, προσδίδοντας ένα σώμα στο οποίο οι εκπαιδευτικοί απορρίπτουν το σχετικισμό και το δυισμό. Η αρχή αυτή προσδίδει αξία στην εκπαιδευτική σχέση μαθητή και εκπαιδευτικού, διότι ο διάλογος υπάρχει ως κεντρικό σημείο όλων των ανθρώπινων σχέσεων. Η ερμηνεία του κόσμου ως αντικειμενική πραγματικότητα σε έναν κόσμο που μπορεί να γίνει γνωστός, σύμφωνα με το Freire, δείχνει τη σημαντικότητα της εμπειρίας στο πεδίο, φέρνοντας τη δική τους βιογραφία σε μία διαδικασία πρακτικής διδασκαλίας για την εξάσκηση του κριτικού γραμματισμού των ενηλίκων (Freire, 1970b, 2018a). Έτσι δύναται να καταστεί ο κύριος τρόπος ανάπτυξης της παιδείας, που πληροφορείται όχι μόνον από τα βιογραφικά των εκπαιδευτικών, αλλά αξιοποιεί τη βιογραφία τους και καθοδηγεί σε ένα παιδαγωγικό καθήκον υποστήριξης της εκπαιδευτικής πραγματικότητας μέσω καλλιτεχνικών πρακτικών.

Είναι απαραίτητο να αναλύσουμε τις επιπτώσεις της πρακτικής εφαρμογής της έρευνας δράσης. Στην εκπαίδευση δια βίου μάθησης, η κριτική κατανόηση των δεδομένων προσφέρει ωφέλεια αξιοποιώντας τις λεπτομέρειες των συνεντεύξεων. Η ανάδειξη θεμάτων που έχουν προσδιοριστεί από τους ερωτηθέντες, μπορεί να αναδείξει και να αποκαλύψει παράγοντες που τονίζουν την πρακτική των εκπαιδευτικών. Η ερμηνεία και το πλαίσιο που αποκαλύπτεται, επιτρέπει και σε άλλους ερευνητές την αναπαραγωγή των βηματισμών που ακολουθήσαμε. Αυτό γίνεται διότι, το θεωρητικό Πλαίσιο που ακολουθεί την έρευνα παραμένει σταθερό, προσδίδοντας ένα καλό παράδειγμα "ποσοτικοποίησης με ποιοτικά δεδομένα", τα οποία λαμβάνονται μεν διαλεκτικά και εμπειρικά, αλλά με έναν πραγματισμό προς μία ρεαλιστική θέαση και αποκάλυψη της ταυτότητας ενάντια στο δυισμό. Η ανάπτυξη της οντολογικής σχέσης και σχεδιασμού της θεματικής ανάλυσης, έχει βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στην κατανόηση της ύπαρξης των γεγονότων και των δράσεων. Η αντιληπτική ικανότητα του ενήλικα και ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού είναι ο λόγος που οδηγεί την έρευνα, προσδίδοντας πολιτικές εκπαίδευσης για διαμόρφωση. Οι νεοφιλελεύθεροι λόγοι και σχεδιασμοί, που θα προσαρμόζονται στον μαθητή, χωρίς να δίνουν βήμα στον εκπαιδευτικό της πράξης, αποδεικνύει το κενό της εκπαίδευσης, το οποίο η έρευνα προσπάθησε να καλύψει.

Η θέαση των εκπαιδευτικών ως απλά εργαζομένων και όχι ως παιδαγωγών, δεν προσδίδει στον τομέα ίσες ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη. Ειδικότερα για τους εκπαιδευτικούς, οι μεγαλύτεροι σε ηλικία, δεν έχουν πρόσβαση στην επιμόρφωση, στην επανεκπαίδευση και στην επικαιροποίηση γνώσεων. Η ωφέλεια της συμπερίληψης ενός επιπέδου δεδομένων και μιας ιδεολογικής θέασης στρωματοποίησης που μπορεί να αναπτύξει και να συμπεριλάβει μία δυναμική που οδηγεί σε καλλιτεχνική δράση με

ενσωμάτωση και ένταξη όλων των εμπλεκομένων μερών, μπορεί να προσδώσει μία οντολογική εμπειρία ιστορικής μετεξέλιξης του ενήλικου μαθητή μέσω της εν-εικόνισης ως "προβαλλόμενο", αναστοχαστικό, νοητικό έργο: της εκπαιδευτικής πορείας, της μαθησιακής του μετεξέλιξης, της ενήλικης επαγγελματικής Παιδείας και της εκπαιδευτικής καθοδηγητικής συμπεριφοράς του. Η επίπτωση της διαδικασίας εκδημοκρατισμού της εκπαίδευσης, προσδίδει μία εναλλακτική παιδαγωγική δράση και μία μεθοδολογική όψη σημαντική προς την καθοδήγηση, μιας μικρής ομάδας που μοιράζεται κοινά ενδιαφέροντα με παρόμοιες εμπειρίες και βιογραφίες.

Η προσεκτική εξέταση των δειγμάτων των συνεντεύξεων, ειδικότερα των εστιασμένων ομάδων, προσδίδει μία θέαση και μία εκπαιδευτική προοπτική υποστήριξης μιας επικαιροποιημένης ενημερωμένης Παιδαγωγικής που βασίζεται σε ισχυρές θεωρίες και στα δεδομένα, με μία μεθοδολογική προσέγγιση που αναπτύσσει τον γραμματισμό των ενηλίκων. Αξιοποιώντας την εμπειρία τους, η υποκειμενική φύση της ανάπτυξης του γραμματισμού κάθε ενήλικα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να αξιοποιηθεί για δημιουργία θεμάτων, στα οποία ο εκπαιδευόμενος καλείται να αναπτύξει νέο κριτικά διδακτικό εκπαιδευτικό υλικό και να βασιστεί στη δική του γραμμή μάθησης και σχεδιαστικής ανάπτυξης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατηγοριοποιημένα ευρήματα στο λόγο των ερωτωμένων

Αυθεντικός διάλογος ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία:

ΕΑ20 (Ερώτημα 2) Η εκπαιδευτικός περιγράφει ένα αυθεντικό παράδειγμα που χρησιμοποίησε στην τάξη με αυθεντικό διάλογο

ΑΒ68 Στοχευμένα οι εκπαιδευτικοί δίνουν τον ορισμό του καταπιεσμένου εκπαιδευτικού ο οποίος δεν μπορεί να ανοίξει τους ορίζοντες των παιδιών αφού δεν κατάφερε να ανοίξει τους δικούς του...”...εδώ πέρα δεν άνοιξε τους δικούς του ορίζοντες θα ανοίξει των παιδιών; Τί να λέμε τώρα;”

ΑΒ14 αρκετά συχνά οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν ανοιχτούς διαλόγους και οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά με τέτοια θέρμη που οι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονται να μαζέψουν την τάξη. Παρ' όλα αυτά αρκετοί εκπαιδευτικοί ενώ παρέχουν ποιοτικό αυθεντικό μάθημα αισθάνονται μοναχικότητα στο σύλλογο διδασκόντων. Υπάρχουν λίγες ευκαιρίες για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με ανθρώπους που ταιριάζουν. Εδώ εντοπίζουμε σημαντικό πρόβλημα των ομάδων επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης ειδικότερα για ενδυνάμωση των νέων εκπαιδευτικών, με αξιοποίηση βέβαια της εκπαιδευτικής εμπειρίας των παλαιότερων.

ΓΠ48 Αρκετοί εκπαιδευτικοί ανησυχούν για το μάθημα στα σημαντικά ενδιαφέροντα των μαθητών τους και για αυτό το λόγο παρεκκλίνουν από το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, προσφέροντάς τους ουσιαστικές γνώσεις πολιτειότητας οι οποίες θα τους είναι χρήσιμες δεξιότητες στην ενήλικη ζωή τους. Ο εσώτερος εαυτός του εκπαιδευτικού αναρωτιέται για άλλους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται και δεν αφιερώνουν χρόνο στο σχολείο σκύβοντας πάνω από τα προβλήματα των μαθητών.

ΓΦ34 άλλοι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν αυθεντική μάθηση με αξιοποίηση επίλυσης προβλημάτων στην τάξη ορμώμενοι από θέματα που αφορούν ρατσισμό, ειρήνη, πόλεμο, σύγχρονα θέματα τα οποία απασχολούν τους μεγαλύτερους μαθητές αξιοποιώντας την αυθεντική αξιολόγηση και μάθηση με πραγματικά παραδείγματα της τάξης. Η καθοδήγηση προς τη μαχητικότητα των μαθητών δεν απουσιάζει από αρκετούς εκπαιδευτικούς οι οποίοι ενσωματώνουν στην τάξη την παιδαγωγική του Freire προσπαθώντας να κάνουν την φωνή

του μαθητή να αρθρώνεται υπερασπιζόμενος τα δικαιώματα στον συνάνθρωπό του σε μία ουμανιστική πορεία παιδαγωγικής θέασης.

ΓΠ42 Η αναφορά των εκπαιδευτικών στην κουλτούρα ειδικότερα ανθρώπων οι οποίοι έχουν διατελέσει διευθυντές αναδεικνύουν την συμμετοχικότητα και την ανάληψη δράσης από επαγγελματικές ομάδες, επιδεικνύοντας πολύ καλές πρακτικές. Κατακρίνοντας τον σολιψισμό αρκετών εκπαιδευτικών που δεν αναλαμβάνουν δράσεις, ή που αν αναλάβουν το κάνουν για δικό τους προσωπικό όφελος και κοινωνική θέαση, για την ενίσχυση δηλαδή του προσωπικού τους ανθρώπινου κεφαλαίου.

ΣΧ54 αρκετοί εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν στρατηγικές αξιοποίησης σε ένα αυθεντικό μάθημα ορίζουν καλές πρακτικές δίνοντας παραδείγματα από εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν ενσωματώσει τη διδασκαλία τους καινοτόμες πρακτικές. Η συντονίστρια αναφέρει ότι η έκφραση του εαυτού και η σημαντικότητα της αξιοποίησης και της σύμπλευσης της τέχνης στην καθοδήγηση του παιδιού με ομαδοσυνεργατικότητα και ελευθερία επιλογών, μπορεί να αποδώσει σημαντικά προϊόντα αυθεντικής αξιολόγησης, με πολύ καλά παραδείγματα, τα οποία αναγνωρίζουν το ταλέντο των συναδέλφων εκπαιδευτικών ως καινοτομία στα σημερινά σχολεία.

Διαίωνηση ενθρονισμού εσώτατης ύπαρξης:

ΝΛ97 Αρκετοί εκπαιδευτικοί ανέφεραν βιωματικές εμπειρίες από ορεινά χωριά της Κρήτης φέρνοντας τους μαθητές αντιμέτωπους με τον εαυτό, ως άσκηση πολιτειότητας, επιδεικνύοντας και αποδεικνύοντας την καταπίεση των γονέων για τέτοια ορεινά μέρη. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η επιθυμία κατάληψης, από παιδιά του δημοτικού, στον ορεινό Μυλοπόταμο.

ΑΒ 66 Αρκετοί εκπαιδευτικοί ενέπνευσαν μαθητές. Στις συνεντεύξεις δόθηκαν συγκεκριμένα καλά παραδείγματα τα οποία αποδεικνύουν ότι η πολυσχιδής προσωπικότητα και υπομονή των εκπαιδευτικών αποδίδει καρπούς.

ΣΧ58 Η ανάληψη δράσης του εκπαιδευτικού μπορεί να αλλάξει ολόκληρη κοινότητα, δίνοντας αντιληπτά καλά παραδείγματα και αποδεικνύοντας ότι η κοινωνική δράση εδράζεται στην αλληλέγγυα συμμετοχικότητα και αντίληψη.

ΣΧ92 η αξιοποίηση του λάθους και ενσωμάτωση στην παιδαγωγική, μέσω στρατηγικών τις οποίες ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αντιλαμβάνεται και να μπορεί να ενσωματώσει στην εκπαιδευτική διδασκαλία, δίνουν μία ποιοτική έκταση της αυθεντικής μάθησης, αξιοποιώντας το διαφορετικό και την οδήγηση συμμετοχικότητας στην ομάδα, με τον εκπαιδευτικό να είναι μέλος της δράσης. Αναφέρεται ότι για τους εκπαιδευτικούς που υπολείπονται και ασκούν καταπίεση, αυτό προκύπτει ως πολλαπλασιαστική, δυστυχώς, “ικανότητα” των ανθρώπων που έχουν βιώσει τέτοιου είδους διδασκαλία. Η αυτογνωσία μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή της προσωπικής θέασης και θέσης του εκπαιδευτικού, εφόσον ο εκπαιδευτικός συνειδητοποιεί μέσω της συμμετοχής τους σε έρευνα δράσης την ανοικοδόμηση του εαυτού μέσα από το έργο του, παρακολουθώντας την εξελικτική του πορεία.

ΧΜ 40 οι συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί καταδεικνύουν τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν διαφοροποιούν το μάθημα, δεν κάνουν μάθημα για όλους, δεν συμπεριλαμβάνουν τους μαθητές, δεν σέβονται τη διαφορετικότητα και ενδεικτικά καταλήγουν ότι “όταν κάποιος δεν τα καταφέρνει πηγαίνει στο σπίτι του, κάνει κάτι άλλο!”

ΕΑ 28 Οι περισσότεροι αναφέρθηκαν και για τον επαγγελματικό προσανατολισμό των παιδιών τους. Αρκετοί εκπαιδευτικοί ποιοτικά δεν κάνουν το λάθος να επηρεάσουν τους μαθητές, διότι γνωρίζουν “εκ των έσω” το φαύλο κύκλο. Αναφέρονται ότι αφήνουν ελεύθερους τους νεαρούς μαθητές να επιλέξουν από μικρή ηλικία τα σημαντικά για αυτούς, δίνοντάς τους ελευθερία επιλογών. Χαρακτηριστικά αναφέρουν ότι οι σπουδές στο πανεπιστήμιο δεν είναι ο μοναδικός στόχος, και ο απεγκλωβισμός για έναν Πολίτη συνειδητοποιημένο, ο οποίος θα συμμετέχει δυναμικά και θα είναι ευχαριστημένος για τις επιλογές του, γίνεται με στοχευμένες δράσεις και κριτική παιδαγωγική.

ΕΑ4 Η συγκινητική εξιστόρηση της εκπαιδευτικού η οποία θέλει να κερδίσει το 100% της συμμετοχής των παιδιών, δείχνει ότι υπάρχουν φωτεινά παραδείγματα ανθρώπων οι οποίοι διαφοροποιούν όχι μόνο το μάθημα αλλά και τις στρατηγικές προσέγγισης των παιδιών. Παρέχουν στους μαθητές κίνητρα συμπερίληψης διαφοροποιώντας τη διδασκαλία τους, εφευρίσκοντας τρόπους συμπερίληψης της τέχνης στην εκπαιδευτική πρακτική. Τα αποτελέσματα στο σχολείο που μελετήσαμε, δείχνουν ότι το σύνολο των εκπαιδευτικών με τη συνεργατική επίβλεψη και αρωγή ενός νέου διευθυντή που ασχολείται με το θέατρο,

μπορεί να καθοδηγήσει προς την αλλαγή και στην ποιοτική διαφορά της καινοτόμου αλλαγής.

EA24 Ως προς την καλή συνεργασία του διπόλου εκπαιδευτικού-μαθητή, αναφέρονται, ότι, ο μαθητής θα πρέπει να έχει σαφή κίνητρα και αυτή η αλληλεπίδραση μπορεί να συμβεί όταν ο μαθητής ζητήσει από τον εκπαιδευτικό ισότιμη θέαση στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.

ΓΠ66 Αρκετά συχνά αναφέρονται σύμφωνα με τις προσωπικές τους εμπειρίες, ότι υπήρχαν εμπόδια, αλλά ο μαθητής ο οποίος θέλει να προχωρήσει και έχει αποφασίσει το σχέδιο του, θα καταφέρει να προχωρήσει στη μάθηση και να καθοδηγηθεί προς σίγουρη σταδιοδρομία, παρά των εμποδίων.

Φόβος επιθυμίας ελευθερίας και συγκρούσεων:

EA37 Η αναφορά εκπαιδευτικών για τη σημασία της τέχνης και την αξιοποίηση στην αυθεντική διδασκαλία δείχνει ότι ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αντιληφθεί τη συστημική καταπίεση και τις δομές οι οποίες ενισχύουν και συντηρούν αυτόν τον κύκλο καταπίεσης. Η καλλιέργεια του εκπαιδευτικού ώστε να αντιλαμβάνεται τις προσλαμβάνουσες των μαθητών οδηγώντας τους προς μία ευρετική και ευαίσθητη πορεία μάθησης είναι ζητούμενο των ήπιων δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

OH120 Συγκλονιστικά οι γονείς αναφέρουν ότι θέλουν ελεύθερους εκπαιδευτικούς διότι αυτός που έχει βιώσει τη βία θα ασκήσει βία. Ο τρομαγμένος εκπαιδευτικός στα σχολεία κρίνεται επικίνδυνος διότι συντηρεί έναν κύκλο βίας, ασκώντας βία!

OH39 Από την άλλη πλευρά ο γονέας ενώ θέλει να ακολουθήσει τη δική του γραμμή, αναφέρεται ότι αυτό δεν είναι δυνατό αυτό λόγω της σύμπλευσης και διαφορετικότητας απόψεων του κοινωνικού status που προωθεί το σχολείο, ως μαζοποίηση στην κουλτούρα των μαθητών σε αλληλεπίδραση με τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών. Η σύγκρουση του εαυτού και απόψεων των εκπαιδευτικών δείχνει ότι υπάρχει ευκαιρία κριτικής διαλεκτικής αντιληπτικότητας και κοινωνικής παρέμβασης.

EA18 η εξομολόγηση εκπαιδευτικών οι οποίοι στέκονται με θάρρος στον καθρέφτη, ενεικονίζουν το έργο τους μέσα από τα μάτια των μαθητών τους, παίρνουν έμπνευση και οδηγούνται προς το όνειρο της βελτίωσης της καθημερινότητας των καταπιεσμένων παιδιών,

δείχνει ότι η παιδαγωγική του Freire ενυπάρχει στα σχολικά θρανία, στις τάξεις και στα γονίδια των μάχιμων εκπαιδευτικών. Καταγγέλλουν τη φυγοπονία των νέων, οι οποίοι θέλουν να φύγουν από αυτό τον τόπο, τον χώρο που ασκείται η καταπίεση, χώρο που μοιάζει με ένα καμβά στον οποίο δεν θέλουν να ζωγραφίσουν, ούτε να καταθέσουν άποψη. Οι παλαιότεροι εκπαιδευτικοί καταδικάζουν τους νεότερους εκπαιδευτικούς παραδεχόμενοι ότι το σύστημα καταπιέζει όλους τους συναδέλφους.

OH37 Στις συνεντεύξεις διαφάνηκε η σχέση εξουσίας των δομών του σχολείου, της μικρής κοινωνίας που ανακυκλώνει κανόνες και επιβάλλει συμπεριφορές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το ντύσιμο των μαθητών και η αδυναμία του γονιού να διαφοροποιηθεί. Ο κοινωνικός προβληματισμός του γονέα είναι ότι το κράτος και οι επιταγές ως στυλιστικές διαδρομές και επιλογές δεν επιτρέπουν την παρέκκλιση τον μαθητή από την νόρμα της μαζοποίησης και της “κουλτούρας” βιομηχανοποίησης.

AA136 Οι μαθητές δηλώνουν ότι το σχολείο ήταν μία εμπειρία “ώστε να γνωρίζουν τι πρέπει να αποφεύγουν!” Ήταν τόσο καταπιεστική ζωή, που οι μαθητές απελευθερωμένοι πλέον σκέφτονται ότι πήραν ένα κακό παράδειγμα προς αποφυγή, συνειδητοποιώντας πόσο δεν άντεχαν άλλο σε αυτό το πιεστικό περιβάλλον.

AB26 Τα διαφορετικά κριτήρια και η θέαση, ακόμη και στη μικρή κοινωνία του ίδιου σχολείου δείχνουν ότι οι δείκτες του καλού εκπαιδευτικού διαφέρουν αναλόγως της θέασης του πλήθους. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι ο ήπιος υπάλληλος είναι ο καλύτερος συμφωνώντας και συμπορευόμενοι με την εξουσία και τους γονείς. Ο καταπιεσμένος εκπαιδευτικός, αυτός που δεν θα αρθρώσει λέξη, δεν θα φέρει αντίρρηση, δυστυχώς, θεωρείται από το εκπαιδευτικό σύστημα και τους συλλόγους εκπαιδευτικών, ως ο κατάλληλος για την καθοδήγηση των μαθητών...

AB78 Η φαυλότητα του συστήματος οδηγεί τους εκπαιδευτικούς να μην εμπιστεύονται τους θεσμούς και τη ρευστότητα των εκπαιδευτικών διαδρόμων. Αρκετοί αναζητούν πρόωρη συνταξιοδότηση ώστε να προλάβουν να κατοχυρώσουν δικαιώματα, μη εμπιστευόμενοι την οικονομική και εκπαιδευτική πολιτική.

ΣΧ108 άλλοι εκπαιδευτικοί αναφέρουν για την μη συνέχεια του Κράτους, όσον αφορά τις ειδικότητες και την αξιοποίηση των εκπαιδευτικών, ειδικότερα των καλλιτεχνικών

μαθημάτων. Η ανησυχία και η ανασφάλεια στους θεσμούς δείχνει ότι δεν είναι σοβαρή η πολιτισμική πορεία. Η ανευθυνότητα οδηγεί προς εμπορική αξιοποίηση χρήσης του πολιτισμού των αρχαίων ... απλά ζυγίζοντας ως προϊόν πώλησης τα μάρμαρα του Παρθενώνα...

ΜΣ58 Άλλοι εκπαιδευτικοί ανησυχούν νιώθοντας κουρασμένοι ότι υπάρχει μεγάλη γενεακή απόσταση ως χάσμα. Οι εκπαιδευτικοί, καταπιεσμένοι οδηγούνται σε μία ψηφιακή μάχη προς σύγκλιση δεξιοτήτων και γνώσεων, η οποία δεν οδηγεί σε τίποτα άλλο παρά σε μία ψηφιακή κόπωση τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Η ανάγκη αξιοποίησης νέων στρατηγικών δείχνει ότι οι εκπαιδευτικοί παρά τη χρήση ψηφιακών μέσων δεν διαφοροποιούν το μάθημα. Αυτό φέρνει ως αποτέλεσμα την άρνηση συμμετοχής, και όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο εκπαιδευτικός, οι μαθητές σήμερα δεν μπορούν ευχάριστα να εκπληρωθούν αφού έχουν βιώσει όλες τις ψηφιακές εμπειρίες και δεν υπάρχει διάθεση για νοητικούς συσχετισμούς και αξιοποίηση της γνώσης με κριτική θέαση.

Ψευδαίσθηση Γνώμης και ύπαρξης ως προς την τυραννική δράση:

ΟΗ128 Οι μαθητές οδηγούνται προς έναν απάνθρωπο σύστημα το οποίο επιδιώκει το κέρδος, οδηγώντας τους μαθητές και την ανθρώπινη φύση σε μία στείρα γνώση και στον απόλυτο εξευτελισμό, αφού οι εκπαιδευτικοί δεν ενδιαφέρονται για την ελεύθερη σκέψη και τη διάδοση της γνώσης.

ΜΤ64 Οι φοιτητές αναφέρουν ότι η αλλαγή του συστήματος προς ένα βελτιωτικό χώρο σύμπλευσης, για συν-εκφράσεις και διεύρυνση των οριζόντων, αυτό δεν μπορεί να συμβεί όταν οι δρώντες μηχανισμοί καταπιέζουν τον εργαζόμενο μαθητή ως ένα αυριανό άβουλο εργαζόμενο του οκταώρου. Έτσι, σε αυτή τη δομή καταπιεστή-καταπιεζόμενου, δεν βιώνεται η χαρά στο εργασιακό περιβάλλον, ούτε γίνονται οι τάξεις δημιουργικοί χώροι για διαμοίραση της γνώσης.

ΓΠ54 Οι διευθυντές αναφέρονται στην καταπίεση των γονέων και στο δύσκολο ρόλο του που δύναται να αποσοβήσει επιθετικές συμπεριφορές των γονέων, οι οποίοι αισθάνονται τσιφλίκι το χώρο του σχολείου. Τα περιστατικά βίας που έχουν λάβει χώρα στο σχολικό περιβάλλον, δείχνουν ότι απαιτείται κριτική σκέψη και απόφαση του διευθυντή ο οποίος αναχωματικά θα προστατεύει τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι συμπλέουν προς ένα ποιοτικό έργο. Αυτό, δείχνει ότι υπάρχουν άνθρωποι που κάνουν τη διαφορά, παρά την εντύπωση

όλων ότι ο εκπαιδευτικός υπηρετεί το σύστημα, πολύ περισσότερο ο διευθύνων το ανθρώπινο δυναμικό.

ΣΧ 66 Οι καλές πρακτικές και οι αναφορές από τους συντονιστές εκπαιδευτικού έργου δείχνουν ότι υπάρχει σεβασμός στο έργο των εκπαιδευτικών, στην καινοτομία, στην αξιοποίηση της δημιουργικής σκέψης, οι οποίοι παράγουν έργο οδηγώντας τους μαθητές σε κριτική σχέση μέσα από μονοπάτια και διαδρομές οι οποίες κρίνονται άκρως εντυπωσιακές και ενδιαφέρουσες. Πολλές φορές όμως ο φαύλος κύκλος της καλλιτεχνικής δημιουργίας για τους εκπαιδευτικούς, κρίνεται ίσως καταπιεστική δημιουργία και ως η μόνη ελευθεριακή διέξοδος σε ένα περιβάλλον το οποίο δεν δείχνει να σέβεται την διαφορετικότητα, την αξιοποίηση και τη σημαντικότητα των καλλιτεχνικών μαθημάτων. Έτσι αυτή η καινοτομία μαθήματος, κρίνεται ως διαφυγή από την καταπιεστική ρουτίνα της μετριότητας και εκπαιδευτικής αδράνειας ποιοτικού έργου.

ΣΧ62 Παρά τις δυσκολίες οι καινοτόμοι εκπαιδευτικοί επιδεικνύουν θέληση, και, ακόμη και στην Πανδημία μπορούν να εφεύρουν τρόπους διαφοροποίησης του μαθήματος, ώστε να καταφέρουν να φέρουν κοντά τους μαθητές στον εικαστικό ψηφιακό τόπο. Η ενσωμάτωση και η συμπερίληψη και των γονέων δείχνει ότι το σχολείο ποιοτικά επιθυμεί τη συμπίεση με τους γονείς, παρότι τα καλλιτεχνικά μαθήματα δείχνουν στο αναλυτικό πρόγραμμα να τοποθετούνται ως μη σημαντικό μάθημα στο τέλος της ημέρας του ωρολογίου προγράμματος. Η ψευδαίσθηση των εκπαιδευτικών ότι το μάθημα των καλλιτεχνικών δεν κρίνεται σημαντικό, αντιτίθεται στην έμπρακτη πραγματικότητα, αφού η αξιοποίηση και αναγνώριση του έργου των ειδικών εκπαιδευτικών, αναγνωρίζεται σε δράσεις συμμετοχικότητας, σε συνεδριακές συνεργατικές παραγωγές στις οποίες υπήρξε υποστήριξη, ενίσχυση και θέληση για συμπερίληψη της τέχνης.

ΑΑ191 Οι μαθητές αναφέρονται στην μη αξιοποίηση της αυθεντικής αναγνώρισης των μαθητικών ταλέντων από τους εκπαιδευτικούς, πλάθοντας ψευδείς θεάσεις οι οποίες συνδέονται με το ήθος και την ακαδημαϊκή γνωστική επίδοση του παιδιού. Η γνωστική σύγκρουση και η μη αξιοποίηση της τέχνης ποιοτικά, αλλά με μία ποσοτική θέαση και μέτρηση δεν βοηθά στην αντιληπτικότητα και στην ενσωμάτωση δράσεων οι οποίες διαθεματικά προσεγγίζουν τις θεματικές και τα γνωστικά πεδία.

ΣΧ96 οι καλές πρακτικές και η γνώση καλών στρατηγικών δείχνει ότι η αυθεντική αξιολόγηση πρέπει να προηγείται της αυθεντικής μάθησης, να εφαρμόζεται στην τάξη αφορμώμενη από περιστατικά συγχρονίας, εμπλέκοντας τους μαθητές σε μία πορεία ανακαλυπτική, πορεία της μάθησης, δίνοντας παραδείγματα καλλιτεχνών που έκαναν την καλλιτεχνική ανατροπή, εφαρμόζοντας όχι μόνον διτές, αλλά επικουρικές θέσεις. Η εκπαιδευτική ανατροπή μπορεί να συμβεί όταν το σενάριο και η οδήγηση συμβαίνει με απαξίωση της τυραννικής δράσης, εμπλέκοντας τη φαντασία της έκπληξης και της εκπαιδευτικής καινοτομίας στην πράξη, ακόμη και με την πρακτική των σκισμένων χαρτιών.

ΣΧ106 Η αυθεντική σύνδεση με την εμπειρία και την επεξήγηση, την επίλυση προβλημάτων που είναι κοντά στα σημαντικά ενδιαφέροντα των παιδιών, μπορεί να οδηγήσει στη διαφοροποίηση του μαθήματος, εφόσον ο μαθητής αντιληφθεί για ποιο λόγο θα εργαστεί. Οι ιδιότητες της σκέψης, με τις οποίες θα οδηγηθεί στην παραγωγή ενός έργου και το οποίο μόνος του θα καταφέρει να αυτοαξιολογήσει, θέτοντας τον εαυτό σε μία γνωστική διαδρομή και πορεία αντιληπτική από όλη την ομάδα, προσδίδει αυθεντική μάθηση και μεταγνώση. Αυτό μπορεί να συμβεί θέτοντας ερωτήματα ανοιχτά τα οποία μπορούν να προβληματίσουν τους μαθητές σε στρωματοποιημένη θέαση, για διαφανείς κριτικές αντιλήψεις. Επιπλέον, δύναται να οδηγήσει σε δημιουργικό και μαθησιακό ενθουσιασμό, εφόσον τοποθετείται ισότιμα στην εκπαιδευτική πρακτική, χωρίς τυραννική δράση και με ισονομία σεβασμού της προσωπικότητας. Αντιθέτως, σε αρκετά σχολεία υπάρχει ο φόβος της απόλυσης και για αυτό οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι η δράση των καινοτόμων εκπαιδευτικών περιορίζεται στο ελάχιστο.

ΕΑ64 Με αυτό τον τρόπο διακονίζονται τυραννικά καθεστώτα τυφλότητας “παρωπίδων του πρέπει και του φαίνεσθαι”, για συλλόγους εκπαιδευτικών οι οποίοι δεν έχουν την ικανότητα να αντιληφθούν περιπτώσεις σοβαρής βίας και περιστατικών που χρήζουν άμεσης ψυχολογικής υποστήριξης και κοινωνικής δράσης από το χώρο των εκπαιδευτικών.

ΒΚ197 Το κυνήγι των μετρήσεων και του θετικισμού δείχνει ότι οδηγούμαστε σε ένα φροντιστηριακό σύστημα, χωρίς ουσιαστικές γνώσεις. Στις μικρές κοινωνίες ο εργαζόμενος καταπιέζεται από τον εργοδότη ο οποίος απαιτεί αγορά υπηρεσιών χωρίς να ενδιαφέρεται για την εκπαιδευτική διαδρομή με ουσιαστικές γνώσεις. Το κυνήγι των τυπικών προσόντων δείχνει ότι τα τελευταία χρόνια η ποιοτική εκπαιδευτική διαδρομή έχει ξεφύγει σοβαρά της πορείας της.

BK201 Έτσι η σκιά της εκπαίδευσης οδηγεί σε σκληρή καταπίεση του χρονοπρογραμματισμού και του χρονοδιαγράμματος της καθημερινότητας του μαθητή, ο οποίος αναλώνεται 6 ώρες στο σχολείο και άλλες τόσες στα φροντιστήρια το απόγευμα, ώστε τελικά να νιώθει ότι η μόνη λύτρωση του είναι να τελειώσει το σχολείο και να φύγει από αυτό το χώρο.

ΣΛ112 Ο φαύλος κύκλος δεν κλείνει. Η κοινωνική συντήρηση και καταπίεση του συστήματος αναγκάζει τους γονείς -ακόμη και τους εκπαιδευτικούς-, να στέλνουν τους μαθητές στην παραπαιδεία και στην ενισχυτική διδασκαλία προσόντων όπως οι ξένες γλώσσες. Υπάρχουν όμως αρκετές περιπτώσεις των εκπαιδευτικών που μελετήσαμε, σύμφωνα με τα λεγόμενά τους, οι οποίοι βλέπουν ότι αυτό είναι λάθος και το καταδικάζουν. Το καταδεικνύουν λέγοντας ότι η οδήγηση σε πληθώρα επαγγελμάτων τα οποία είναι εξίσου σεβαστά και αξιόλογα, μπορούν να προσδώσουν ποιότητα στον πολίτη που επιθυμούμε, για ισότιμη επαγγελματική πρόσβαση και ανταποδοτική ποιοτική κοινωνική ευθύνη.

ΟΗ92 Όπως αναρωτιούνται οι γονείς, η αξιοποίηση του αποτυχημένου ανθρώπου, του επαγγελματία εκπαιδευτικού ο οποίος κοιτάζει τον εαυτό και δεν ενδιαφέρεται για τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, κρίνεται όμως απαραίτητο γρανάζι στο σύστημα, δείχνει ότι αυτοί οι μηχανισμοί συντηρούνται καλά από ανθρώπους καταπιεσμένους. Διαφορετικά αν το σύστημα δεν ήθελε τέτοιους ανθρώπους θα οδηγούνταν σε μία απελευθερωτική παιδαγωγική.

BK115 Οι εκπαιδευτικοί των ιδιαίτερων μαθημάτων καταδεικνύουν ότι οι γονείς ανησυχούν για τα μαθησιακά κενά των παιδιών απαξιώνοντας το δημόσιο σχολείο, εμπιστευόμενοι μία αγοραία εκπαίδευση, στην οποία, ως σχέση εξουσίας, αυτοί έχουν το ένα μέρος του διπλόλου, του ισχυρού εργοδότη που μπορεί να πληρώσει και να έχει καλύτερη πρόσβαση και ταχύτητα εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί των φροντιστηρίων παραδέχονται ότι στο δημόσιο σχολείο ο εκπαιδευτικός αναγκάζεται να διδάξει σε μία μέση ταχύτητα λόγω των πολυπληθών τάξεων των 25 παιδιών. Έτσι ο μαθησιακός ρυθμός κρίνεται χαμηλός και ενισχύεται συνεπώς η χαμηλή ποιότητα απόδοσης και μάθησης.

BK207 Επιπλέον η σαρδελοποίηση προσόντων, η καταπίεση και η μαζικότητα γνώσεων προσαρμοσμένων εξειδικεύσεων και γνώσεων, δείχνει ότι δεν υπάρχει βούληση στον

μαθητή, ούτε κριτήρια αξιολόγησης ηθελημένης σπουδής, πολύ περισσότερο δεν υπάρχει κριτική διαλεκτική στα σχολεία. Οι παλαιότεροι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι όσες φορές αυτό συνέβη υπήρχαν καλά αποτελέσματα, τα οποία τους επηρέασαν στη ζωή τους για να πάρουν απόφαση και να τοποθετήσουν στον ορίζοντα τους τα σημαντικά κίνητρα τα οποία θα τους οδηγούσαν προς την επιτυχία και την επαγγελματική αποκατάσταση.

Πριν το σχεδιασμό της δράσης, ενδιάμεσος αναστοχασμός

Ζητείται να αντιληφθούν οι αδαείς θεατές εκπαιδευτικοί το μεγαλείο του έργου της απελευθερωτικής αγωγής, να ξεπεράσουν τα αρχετυπικά στερεότυπα της συνήθειας, της προσωπικής θεωρίας και της προκατάληψης και να οδηγηθούν σε δράση απελευθερωτικού έργου. Όπως ο Νταλί σε μία διαχρονία ιστορικών έργων της εποχής αριστουργηματικά ταιριασμένα και παρουσιασμένα. Υπήρχαν πάντα οντολογικά δίκτυα και άνθρωποι καλλιτέχνες που επηρεάζονταν σε κάθε εποχή.

Επιστρέφοντας από τις πρώτες συνεντεύξεις σκεφτήκαμε για το θέατρο των καταπιεσμένων, την αισθητική εμπειρία, να δημιουργήσουμε ένα Πλαίσιο επίλυσης προβλήματος και να παρουσιαστεί στην ολομέλεια των εκπαιδευτικών, να παρουσιαστεί το framework του Freire για τη συνομιλία έργων ανοίγοντας κανάλια ανώτερης θέασης. Συνομιλώντας με τους εκπαιδευτικούς τέθηκαν οι εξής ιδέες για αξιοποίηση: The Wall, η αξιοποίηση του γεγονότος της απόλυσης του εκπαιδευτικού με άσκηση βίας πρόσφατα το Δεκέμβριο ως διαμαρτυρία, “θεάσεις των εκπαιδευτικών - είμαστε εδώ!” μέσα από κανάλια webex, ως λαβύρινθος φόρμας στην οποία οι εκπαιδευτικοί θα παρήγαγαν ιστορίες καταπίεσης και θα κατέληγαν σε κάποια άλλη ιστορία. Άλλη ιδέα για την καταπολέμηση των στερεοτύπων των εκπαιδευτικών ήταν η ιστορία της γραμμής η οποία παρουσιάστηκε από την εκπαιδευτικό συντονίστρια κυρία Χάιτα, η δημιουργία cartoon, η δημιουργία νανουρισμάτων με ρεμπέτικα δουλεύοντας πέρα από τα συνηθισμένα, με σύμπτυξη και σύνθεση hip-hop και λαϊκού τραγουδιού. Η προσπάθεια να κινητοποιηθούν οι καλλιτέχνες

δεν έφερε ιδιαίτερο αποτέλεσμα αφού και οι ίδιοι εσώκλειστοι στον εσώτερο εαυτό γνωρίζουν μόνο να εκφράζονται με ένα μέσο και διστάζουν να πειραματιστούν συνεργαζόμενοι με ανοιχτότητα στο μέσο και στη μορφή αλληλεπιδράσεων και διάδρασης.

Πρόχειροι βηματισμοί σχεδιασμού καλλιτεχνικής δράσης

- Παρουσίαση αποτελεσμάτων της έρευνας
- Η επαγγελματική διαδρομή των εκπαιδευτικών
- Τα κίνητρα, τα εμπόδια, τα οφέλη
- Η αντίδραση των εκπαιδευτικών
- Οι μεταβολές στην πρόσληψη του στίγματος, η σωματοποίηση
- Η ανάληψη δράσης, θεωρητικό πλαίσιο καλλιτεχνικής παρέμβασης
- Σχεδιάζοντας την καλλιτεχνική παρέμβαση: κριτήρια και περιορισμοί
- Οι ταύροι του Πικάσο - Repertory Grid Technique
- Μετασχηματιστική μάθηση και οι θεωρητικοί της εκπαίδευσης
- Η ιστορία μιας γραμμής, το μέτρο του μέτρου
- Συμμετοχικές πρακτικές
- Κοινότητα τέχνης και συμμετοχικές πρακτικές επίλυσης αυθεντικών προβλημάτων
- Συλλογικές κινηματογραφικές πρακτικές
- Υλοποίηση δράσης: το θέατρο των καταπιεσμένων
- Η αρχή: Περιπατητική τέχνη: το λεωφορείο που σε αλλάζει
- Η συνέχεια: Υιοθετώντας μία στέγη ανηλίκων

Μετά την ανάλυση των αποτελεσμάτων και την ανάδειξη του προβλήματος που εντοπίζουμε, προσπαθήσαμε να οδηγήσουμε την κοινότητα των εκπαιδευτικών προς τη δράση.

Προτάσεις - προοπτικές

Για αυτούς τους λόγους προτείνονται στην κοινότητα του 12ου Γυμνασίου στο οποίο αφορούσε η δράση:

- Η δημιουργία ομάδων επίλυσης προβλημάτων κοινωνικών προβλημάτων στο σχολείο (professional learning communities).
- Η εφαρμογή ετεροπαρατήρησης διδασκαλίας, για την ανάπτυξη αντιληπτικής ικανότητας του κομβικού σημείου που καταλαμβάνει κάθε εκπαιδευτικός, στο δίκτυο της micro κοινότητας του σχολείου.

- Η διοργάνωση Μουσείου κριτικής Παιδαγωγικής, για την ανοικτότητα του σχολείου προς την τοπική κοινωνία, προς ενθύμηση και αναστοχασμό των μαθητικών χρόνων των γονέων, και της αντίληψης του σημαντικού έργου κοινωνικοποίησης που το σχολείο θεσμικά επιτελεί.

Framework Freire (FWF)

Ακολουθεί παρακάτω ένα πλαίσιο βηματισμών επίλυσης προβλήματος για τη σχολική πραγματικότητα, ως μια προσπάθεια καταγραφής και **δημιουργίας δράσης εκπαιδευτικών σεναρίων για Μεταπτυχιακούς Φοιτητές (Λόγος-Έργο-Νόημα)**, χρησιμοποιώντας βασικές ερωτήσεις ημιδομημένης συνέντευξης για **στοχασμό και επώαση της ενσώματης μάθησης**:

1. Πώς γίνεται η **αναγνώριση** του **προβλήματος**, η οριοθέτηση μέσω του διαλόγου για κάθε μαθητή; (οριοθέτηση και αναγνώριση)
2. Πώς **παρουσιάζεται** το πρόβλημα; Πώς γίνεται η **σύγκριση** με προηγούμενες **πράξεις** των μαθητών; Πώς διαπιστώνουν οι εκπαιδευτικοί αν υπάρχει **κοινό θέμα** στο πρόβλημα των μαθητών; (σύγκριση με προηγούμενα)
3. Πώς δημιουργείται **σύνδεσμος** μεταξύ των **μαθητών** και του **προβλήματός** τους; (σύνδεση και ενεργοποίηση)
4. Πώς γίνεται η **ανάλυση** του προβλήματος; Πώς **συμμετέχουν** όλοι, μέσω της **συζήτησης**, στην εύρεση της **πηγής** του προβλήματος; (ανάλυση)
5. Πώς **καταστρώνεται** ένα σχέδιο δράσης, ώστε να αναγνωριστεί η **διαδικασία πράξης** και **λύσης** του προβλήματος; (επίλυση)
6. Τι **ευκαιρίες** ανάπτυξης θεμάτων δίνονται στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε οι μαθητές να νιώθουν σημαντικό κομμάτι της εκπαίδευσης; (ευκαιρίες ανάπτυξης θεμάτων)
7. Πώς **αναδεικνύεται** ο **διάλογος** ως μορφή επικοινωνίας και πώς γίνεται **κοινό βίωμα**, θέτοντας **πεδίο συνδιαμόρφωσης** κοινού οράματος στην τάξη; (κοινό βίωμα και όραμα)
8. Πώς διδάσκονται οι **αξίες** της **κριτικής σκέψης**: αγάπη, ταπεινότητα, πίστη, ελπίδα; (αξίες)
9. Πώς τίθενται προβλήματα μέσω του διαλόγου για αφετηρίες **παραγωγικών λέξεων** και παραγωγικών **θεμάτων**; (προβληματοποίηση μέσω αυθεντικών καταστάσεων)

10. Πώς **εισάγονται** θέματα που ενδιαφέρουν το μαθητή στην **εκπαιδευτική διαδικασία**, τα οποία τον βοηθούν στην κριτική της **πραγματικότητας** του; (μάθημα στα ενδιαφέροντα)
11. Πώς **παρακινεί** με **ερωτήσεις** ο εκπαιδευτικός και πώς ενθαρρύνονται οι μαθητές να τοποθετηθούν στη διαδικασία μάθησης; (στοχαστοκριτική-ερωτήσεις)
12. Πώς **προτοστατούν** στη δόμηση καλύτερης κοινωνίας για όλους, με τον κριτικό ρεαλισμό; (εγγραμματισμός)
13. Πώς δίνονται οι εμπειρίες στους μαθητές για **μεθοδολογικές** αφετηρίες; (εμπειρία)
14. Πώς αποτυπώνονται προβληματικές καταστάσεις για θέματα τα οποία αποζητούν βελτιωτικών προσπαθειών; (**καθρέπτης εμπειριών**)
15. Πώς **αφορμάται** από **καθημερινά βιώματα** η εκπαιδευτική πορεία; (χρονοτοπικές, βιωματικές πορείες)
16. Πώς **μετασχηματίζεται** η **κοινωνική πραγματικότητα** με την εξανθρωπισμένη εκπαίδευση; (κοινωνική πραγματικότητα, εξανθρωπισμός)
17. Πώς προσφέρεται **ισότητα** για όλους; (ισότητα, ισονομία)
18. Πώς **προωθούνται** η κριτική σκέψη, η συνεργασία κι ο στοχασμός για **κοινωνικό-πολιτικό-αναμορφωτικό έργο**; (επαγγελματικές κοινότητες μάθησης, στοχασμός, κριτική σκέψη, συνεργασία)

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 12gymira. (2021a). *Κριτική παιδαγωγική & Μετασχηματίζουσα μάθηση στο σχολείο*.
<http://12gym-irakl.ira.sch.gr/wordpress/?p=3806>
- 12gymira. (2021b). *Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων 2021-22*. <http://12gym-irakl.ira.sch.gr/wordpress/?p=3818>
- Adorno, T. (2013). *The jargon of authenticity*. Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203994764/jargon-authenticity-theodor-adorno>
- Adorno, T. W., & Bernstein, J. M. (2020). *The culture industry: Selected essays on mass culture*. Routledge.

<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781003071297/culture-industry-theodor-adorno-bernstein>

Aliakbari, M., & Faraji, E. (2011). Basic principles of critical pedagogy. *2nd International Conference on Humanities, Historical and Social Sciences IPEDR*, 17, 78–85.

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.467.9580&rep=rep1&type=pdf>

Andress, J. M., & Mace Andress, J. (1919). Pupils' Opinions as to the Relative Worth of Different Methods of Teaching Educational Psychology. In *The Pedagogical Seminary* (Vol. 26, Issue 3, pp. 254–271). <https://doi.org/10.1080/08919402.1919.10532638>

Antypas, G. (2019). Transforming Learning - The Aesthetic Experience of Art in Education. <https://journal.educircle.gr/>.

https://journal.educircle.gr/images/teuxos/2019/teuxos2/teyxos_7_2_6.pdf

Audiotranskription, P. T. (2016). f4transkript Version 5. *Marburg, Germany: Www. Audiotranskription. de.*

Baek, J., Koh, E., Cho, Y. H., & Jeong, D. H. (2015). Authentic Thinking with Argumentation: Putting on the Thinking Caps of Scientists and Designers. In *Education Innovation Series* (pp. 173–191). https://doi.org/10.1007/978-981-287-521-1_10

Bayluk, V. V. (2021). METHODS OF UNITY OF FAITH AND DOUBT, CRITICISM AND SELF-CRITICISM AND BELIEF AS A MEANS OF DEVELOPING THE CREATIVITY OF TEACHERS AND STUDENTS. In *Pedagogical Education in Russia* (Issue 3, pp. 50–65). https://doi.org/10.26170/2079-8717_2021_03_06

Berger, P. L., & Luckmann, T. (1967). Aspects sociologiques du pluralisme. In *Archives de sciences sociales des religions* (Vol. 23, Issue 1, pp. 117–127). <https://doi.org/10.3406/assr.1967.2621>

Blackburn, J. (2000). Understanding Paulo Freire: reflections on the origins, concepts, and

- possible pitfalls of his educational approach. *Community Development Journal*, 35(1), 3–15. <https://doi.org/10.1093/cdj/35.1.3>
- Blackledge, D., & Hunt, B. (1995). *Social interpretation of Education*. London: Routledge.
- BOSS Corporation. (n.d.). *Boss br-80*. Retrieved January 16, 2022, from https://www.boss.info/global/products/micro_br_br-80/
- Bouzas, V. (2019). Dismemberment. In *Proceedings of the 9th International Conference on Digital and Interactive Arts*. <https://doi.org/10.1145/3359852.3359949>
- Bryman, A. (2017). Quantitative and qualitative research: further reflections on their integration. In *Mixing methods: Qualitative and quantitative research* (pp. 57–78). Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315248813-3/quantitative-qualitative-research-reflections-integration-alan-bryman>
- Burdell, P., & Swadener, B. B. (1999). Critical Personal Narrative and Autoethnography in Education: Reflections on a Genre. In *Educational Researcher* (Vol. 28, Issue 6, p. 21). <https://doi.org/10.2307/1177293>
- Chtouris, S. (2018). Η δυναμική αμφίδρομη σχέση εμπειρικών δεδομένων και θεωρητικών εννοιών. Ένα πλαίσιο για την καταγραφή και κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*. <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/ekke/article/view/19859>
- Chtouris, S., & Tzelepoglou, F. (2011). Social capital. In *Comparative Emergency Management* (pp. 261–289). CRC Press. <https://doi.org/10.1201/b10974-16>
- Chtouris, S., Zissi, A., Papanis, E., & Rontos, K. (2006). The state of youth in contemporary Greece. *Young Children*. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1103308806068546>
- Chtouris, S., Zissi, A., Stalidis, G., & Rontos, K. (2014). Understanding xenophobia in Greece: A correspondence analysis. *Archives Europeennes de Sociologie. European*

- Journal of Sociology. Europaisches Archiv Fur Soziologie*, 55(1), 107–133.
<https://doi.org/10.1017/s0003975614000058>
- CINEpeace. (2019, October 22). *The window*". Youtube.
https://www.youtube.com/watch?v=Gz_C7WS1dxU
- CINEpeace. (2020, February 21). *Μανώλη δεν εκάτεχες;*". Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=FRC-SYKOJQk>
- CINEpeace 12oJunior High School. (2015, February 1). "*act.*" Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=Z-FCZZIpiHE>
- Collectif. (2017). *Pedagogical Knowledge and the Changing Nature of the Teaching Profession*. OECD. <https://play.google.com/store/books/details?id=egg8DgAAQBAJ>
- Creswell, J. W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. SAGE. <https://play.google.com/store/books/details?id=PViMtOnJ1LcC>
- Deutsch, M. (2006). A Framework for Thinking About Oppression and Its Change. *Social Justice Research*, 19(1), 7–41. <https://doi.org/10.1007/s11211-006-9998-3>
- Dobrigkeit, F., de Paula, D., & Uflacker, M. (2019). InnoDev: A Software Development Methodology Integrating Design Thinking, Scrum and Lean Startup. In C. Meinel & L. Leifer (Eds.), *Design Thinking Research : Looking Further: Design Thinking Beyond Solution-Fixation* (pp. 199–227). Springer International Publishing.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-97082-0_11
- Doucet, M., Pratt, H., Dzhenganin, M., & Read, J. (2021). Nothing About Us Without Us: Using Participatory Action Research (PAR) and arts-based methods as empowerment and social justice tools in doing research with youth “aging out” of care. *Child Abuse & Neglect*, 105358. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105358>
- Ebert, T. L. (2014). Hegel’s “picture-thinking” as the interpretive logic of the popular. *Textual Practice*, 28(1), 9–33. <https://doi.org/10.1080/0950236x.2012.719712>

- Ellis, V. (2007). The narrative matrix and wordless narrations: a research note. *Augmentative and Alternative Communication*, 23(2), 113–125.
<https://doi.org/10.1080/07434610600931858>
- Fernández, R. (2013). Dialogue. In *Linguistics*. <https://doi.org/10.1093/obo/9780199772810-0126>
- Fowler, B. (2020). Pierre Bourdieu on social transformation, with particular reference to political and symbolic revolutions. *Theory and Society*, 49(3), 439–463.
<https://doi.org/10.1007/s11186-019-09375-z>
- Freire, P. (1970a). *Pedagogy of the Oppressed*. Seabury Press.
<https://play.google.com/store/books/details?id=M4MQAAAAAYAAJ>
- Freire, P. (1970b). The Adult Literacy Process as Cultural Action for Freedom. *Harvard Educational Review*, 40(2), 205–225.
<https://doi.org/10.17763/haer.40.2.q7n227021n148p26>
- Freire, P. (1970c). Cultural Action and Conscientization. *Harvard Educational Review*, 40(3), 452–477. <https://doi.org/10.17763/haer.40.3.h76250x720j43175>
- Freire, P. (2000). *Pedagogy of Freedom: Ethics, Democracy, and Civic Courage*. Rowman & Littlefield Publishers. <https://play.google.com/store/books/details?id=Hdl4AAAAQBAJ>
- Freire, P. (2005). *Teachers As Cultural Workers: Letters to Those Who Dare Teach With New Commentary by Peter McLaren, Joe L. Kincheloe, and Shirley Steinberg Expanded Edition*. Avalon Publishing.
<https://play.google.com/store/books/details?id=6PslAQAAIAAJ>
- Freire, P. (2018a). The banking concept of education. In *Thinking About Schools* (pp. 117–127). Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429495670-11/banking-concept-education-paulo-freire>
- Freire, P. (2018b). *Pedagogy of the Oppressed: 50th Anniversary Edition*. Bloomsbury

- Publishing USA. <https://play.google.com/store/books/details?id=OrVLDwAAQBAJ>
- Ganguly, S. (2019). Theatre of The oppressed, Not Theatre for The Oppressed. In *The Routledge Companion to Theatre of the Oppressed* (pp. 270–276).
<https://doi.org/10.4324/9781315265704-29>
- Ghosh, R., Callahan, J., & Hammrich, P. (2019). Supporting teachers who witness student bullying: (Re)shaping perceptions through peer coaching in action learning. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*, 9(1), 87–102.
<https://doi.org/10.1108/IJMCE-02-2019-0017>
- Giroux, H. A. (2010). Rethinking Education as the Practice of Freedom: Paulo Freire and the Promise of Critical Pedagogy. *Policy Futures in Education*, 8(6), 715–721.
<https://doi.org/10.2304/pfie.2010.8.6.715>
- Greenwood, J. (2011). Aesthetic Learning, and Learning Through the Aesthetic. In *Key Concepts in Theatre/Drama Education* (pp. 47–52). https://doi.org/10.1007/978-94-6091-332-7_8
- Gurciullo, S. (2000). *Between art and philosophy: Adorno and Foucault as heirs and critics of Enlightenment* [Monash University].
https://scholar.archive.org/work/3ext3crs2zc3nnlx4cwi6onxpq/access/wayback/https://a-u-east.erc.monash.edu.au/fpfiles/16726310/5446156_monash_5914_SOURCE2_4.pdf
- Hägström, M. (2020). *Teaching through Stories: Renewing the Scottish Storyline Approach in Teacher Education*. Waxmann Verlag.
<https://play.google.com/store/books/details?id=nnATEAAAQBAJ>
- Hassenzahl, M., & Wessler, R. (2000). Capturing Design Space From a User Perspective: The Repertory Grid Technique Revisited. *International Journal of Human–Computer Interaction*, 12(3-4), 441–459. <https://doi.org/10.1080/10447318.2000.9669070>
- Holly, M. A. (1985). *Panofsky and the Foundations of Art History*. Cornell University Press.

- <https://play.google.com/store/books/details?id=ZQtYRQK0YI0C>
- Hooley, E. M. (2019). Power, diversity, and relational process within supervision. In *Training and Education in Professional Psychology* (Vol. 13, Issue 3, pp. 212–215). <https://doi.org/10.1037/tep0000235>
- Howarth, D. (2014). *Ernesto Laclau: Post-Marxism, Populism and Critique*. Routledge. <https://play.google.com/store/books/details?id=8HaQBAAAQBAJ>
- Hudson, B. (2003). Approaching educational research from the tradition of critical-constructive didaktik. In *Pedagogy, Culture & Society* (Vol. 11, Issue 2, pp. 173–187). <https://doi.org/10.1080/14681360300200171>
- Illeris, K. (2013). *Transformative Learning and Identity*. Routledge. <https://play.google.com/store/books/details?id=icKvAAAAQBAJ>
- Kansanen, P. (1993). An outline for a model of teachers' pedagogical thinking. *Discussions on Some Educational Issues IV*, 51–65. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED366562.pdf#page=52>
- Keenan, T. (1987). The “Paradox” of Knowledge and Power: Reading Foucault on a Bias. *Political Theory*, 15(1), 5–37. <http://www.jstor.org/stable/191718>
- Khoza, L. B. (2015). The Influence of Emotional Behaviour on Teacher-Student Relationship in the Classroom Setting: In *International Journal of Educational Sciences* (Vol. 10, Issue 1, pp. 81–87). <https://doi.org/10.1080/09751122.2015.11890343>
- Knobloch, N. A. (2003). Is experiential learning authentic? *Journal of Agricultural Education*, 44(4), 22–34. <https://doi.org/10.5032/jae.2003.04022>
- Kokkos, A. (2008). ADULT EDUCATION IN GREECE. In *Convergence; Toronto volume* (Vol. 41, Issue 2, pp. 59–73). <https://search.proquest.com/openview/49f5d56d587ef3c3f1213c7f164a4956/1?pq-origsite=gscholar&cbl=34715>

- Kokkos, A. (2010). Transformative Learning Through Aesthetic Experience: Towards a Comprehensive Method. *Journal of Transformative Education*, 8(3), 155–177.
<https://doi.org/10.1177/1541344610397663>
- Kotiurova, I. A., & Petrozavodsk State University. (2020). Corpus-based Studies with AntConc Service at the University. In *Yazyk i kul'tura* (Issue 52, pp. 36–50).
<https://doi.org/10.17223/19996195/52/3>
- Kumashiro, K. K. (2000). Toward a Theory of Anti-Oppressive Education. *Review of Educational Research*, 70(1), 25–53. <https://doi.org/10.3102/00346543070001025>
- Kunt, Z. (2020). Art-based methods for Participatory Action Research (PAR). *Interactions: Studies in Communication & Culture*, 11(1), 87–96.
https://doi.org/10.1386/iscc_00008_1
- Lewin, K. (1951). *Field theory in social science: selected theoretical papers* (Edited by Dorwin Cartwright.). 346. <https://psycnet.apa.org/fulltext/1951-06769-000.pdf>
- L., J., & Festinger, L. (1965). Conflict, Decision and Dissonance. In *Revue Française de Sociologie* (Vol. 6, Issue 4, p. 544). <https://doi.org/10.2307/3318996>
- López, D. A. (2019). Introduction. In *Lukács: Praxis and the Absolute* (pp. 1–46). Brill.
https://doi.org/10.1163/9789004417687_002
- Macherey, P. (2013). *Φουκώ και Μαρξ: το παραγωγικό υποκείμενο*. Ektós Grammís.
https://play.google.com/store/books/details?id=gXD_zQEACAAJ
- Madsen, H. L. (1994). Norman Fairclough: Discourse and Social Change. In *NyS, Nydanske Sprogstudier* (Vol. 18, Issue 18, p. 119). <https://doi.org/10.7146/nys.v18i18.13363>
- Mailath, G. J. (1998). Do People Play Nash Equilibrium? Lessons from Evolutionary Game Theory. *Journal of Economic Literature*, 36(3), 1347–1374.
<http://www.jstor.org/stable/2564802>
- Martin, J. (2013). *Chantal Mouffe: Hegemony, Radical Democracy, and the Political*.

- Routledge. <https://play.google.com/store/books/details?id=7dwdAAAAQBAJ>
- McKillican, A. (2017). In pursuit of an authentic educational relationship: An examination of dialogue in freirean adult literacy practice. *Adult Learner: The Irish Journal of Adult and Community Education*. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1159253>
- McLaren, P. (2015). *Life in Schools: An Introduction to Critical Pedagogy in the Foundations of Education*. Routledge.
<https://play.google.com/store/books/details?id=YR7vCgAAQBAJ>
- McNamara, M., & Rayasidamu, M. (2007). The concept of health promotion in Fiji. *Pacific Health Dialog*, 14(2), 101–106. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19588614>
- Mertens, D. M. (2019). *Research and Evaluation in Education and Psychology: Integrating Diversity With Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods*. SAGE Publications.
<https://play.google.com/store/books/details?id=6RR7DwAAQBAJ>
- Micheli, A. (2020). Ο πολιτισμός σε «περιορισμό». Η πολιτιστική εμπειρία του φανταστικού και του πραγματικού χώρου. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 154(0), 75–88.
<https://doi.org/10.12681/grsr.23230>
- Miller, M. K., Clark, J. D., & Jehle, A. (2015). Cognitive Dissonance Theory (Festinger). In *The Blackwell Encyclopedia of Sociology*.
<https://doi.org/10.1002/9781405165518.wbeosc058.pub2>
- Momanu, M. (2012). The pedagogical dimension of indoctrination: Criticism of indoctrination and the constructivism in education. *Meta: Research in Hermeneutics, Phenomenology, and Practical Philosophy*, 1 (IV), 88–105.
http://www.metajournal.org/articles_pdf/88-105-mariana-momanu-meta7-tehno.pdf
- Morrow, R. A., & Torres, C. A. (2002). *Reading Freire and Habermas: Critical Pedagogy and Transformative Social Change*. Teachers College Press.
<https://play.google.com/store/books/details?id=Mxge8wUpd7EC>

- Nielsen, S. F., & Thing, L. F. (2019). “Who is zooming who”? A study of young PE-students in their figurations. *Sport, Education and Society*, 24(5), 480–490.
<https://doi.org/10.1080/13573322.2017.1415877>
- Oberle, E. (2018). *Theodor Adorno and the Century of Negative Identity*. Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9781503606074>
- Patterson, C. (2017). *Accessing narrative oral history and phenomenological lifeworld experience through interviews: Professional learning experience of expert teachers*. SAGE Publications Ltd. <https://doi.org/10.4135/9781526401120>
- Petimeza, C. (2019). *Dialogue, philosophie, éducation et conscientisation*.
<https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/handle/1866/22776>
- Pizzorno, A., & Horowitz, I. L. (1994). The Decomposition of Sociology. In *Contemporary Sociology* (Vol. 23, Issue 3, p. 342). <https://doi.org/10.2307/2075298>
- Portschy, J. (2020). Times of power, knowledge and critique in the work of Foucault. *Time & Society*, 29(2), 392–419. <https://doi.org/10.1177/0961463X20911786>
- qcas: Qualitative Coding Assistant for Google Sheets*. (n.d.). Github. Retrieved January 16, 2022, from <https://github.com/nmalkin/qcas>
- Raikou, N., & Karalis, T. (2020). Seeking the traces of Dewey’s thought in Mezirow’s work. In *Expanding Transformation Theory* (pp. 27–40). Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781138489226-1/seeking-traces-dewey-thought-mezirow-work-natassa-raikou-thanassis-karalis>
- Rey, A. (1970). Typologie génétique des dictionnaires. In *Langages* (Vol. 5, Issue 19, pp. 48–68). <https://doi.org/10.3406/lgge.1970.2591>
- Roberts, J. M. (2014). Critical realism, dialectics, and qualitative research methods. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 44(1), 1–23. <https://doi.org/10.1111/jtsb.12056>
- Rosenberg, J. F. (1980). Things: The Micro-Ontology of Realist Consciousness. In *One*

World and Our Knowledge of It (pp. 22–56). https://doi.org/10.1007/978-94-009-9053-1_3

Roux, S. L., & Le Roux, S. (2014). From winning strategy to Nash equilibrium. In *Mathematical Logic Quarterly* (Vol. 60, Issues 4-5, pp. 354–371). <https://doi.org/10.1002/malq.201300034>

Rozmarin, E. (2007). The other is Everything. *Contemporary Psychoanalysis*, 43(3), 386–398. <https://doi.org/10.1080/00107530.2007.10745916>

Rule, P. (2011). Bakhtin and Freire: Dialogue, dialectic and boundary learning. *Educational Philosophy and Theory*, 43(9), 924–942. <https://doi.org/10.1111/j.1469-5812.2009.00606.x>

Russell, J. (1984). The subject-object division in language acquisition and ego development. In *New Ideas in Psychology* (Vol. 2, Issue 1, pp. 57–74). [https://doi.org/10.1016/0732-118x\(84\)90034-5](https://doi.org/10.1016/0732-118x(84)90034-5)

Ryan, C., & Jeffreys, K. (2019). Sustaining Communication Activism. In *Beyond Prime Time Activism* (pp. 210–235). <https://doi.org/10.4324/9781315181219-12>

Spreide, G. E. (2006). Narrative construction of teacher identity: positioning and negotiation. *Teachers and Teaching*, 12(5), 527–547. <https://doi.org/10.1080/13540600600832247>

Santamarina-Campos, V., Martínez-Carazo, E. M., Carabal-Montagud, M. A., & De-Miguel-Molina, M. (2017). Participatory action research (PAR) in contemporary community art. In *Conservation, tourism, and identity of contemporary community art* (pp. 105–136). Apple Academic Press.

<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.1201/9781315209586-7/participatory-action-research-par-contemporary-community-art-santamarina-campos-mart%C3%ADnez-carazo-carabal-montagud-de-miguel-molina>

Shiff, R. (2019). After the Beautiful: Hegel and the Philosophy of Pictorial Modernity by

- Robert B. Pippin (review). *Common Knowledge*, 25(1), 464–467.
<https://muse.jhu.edu/article/727216/summary>
- Stavrianeas, S. (2008). Students prefer service learning over traditional lecture in a nutrition course. In *The FASEB Journal* (Vol. 22, Issue S1).
https://doi.org/10.1096/fasebj.22.1_supplement.683.1
- Steele, C. M., & Aronson, J. A. (2004). Stereotype threat does not live by Steele and Aronson (1995) alone [Review of *Stereotype threat does not live by Steele and Aronson (1995) alone*]. *The American Psychologist*, 59(1), 47–48; discussion 48–49.
<https://doi.org/10.1037/0003-066X.59.1.47>
- Swidler, L. (2014). Deep-Dialogue/Critical-Thinking/Emotional-Intelligence/Competitive-Cooperation: The Most Authentic Way to Be Human. In *Dialogue for Interreligious Understanding* (pp. 35–45). https://doi.org/10.1057/9781137470690_5
- Transcribe by wreally. (n.d.). Retrieved January 16, 2022, from
<https://transcribe.wreally.com/>
- Tsiami, D. (2013). *Freirean Theory, Critical Pedagogy and Action Research: Common issues and views*. http://www.actionresearch.gr/AR/ActionResearch_Vol4/i4p2.pdf
- Wallingford, K. (1997). The Theater of the Self. *American Quarterly*, 49(2), 423–428.
<http://www.jstor.org/stable/30041590>
- Winterbottom, C. (2020). Community-based transformational learning through study-abroad. In *Community-Based Transformational Learning* (pp. 247–262). Bloomsbury Publishing Plc. <https://doi.org/10.5040/9781350095847.0027>
- Witkin, R. W. (2000). Why Did Adorno “Hate” Jazz? *Sociological Theory*, 18(1), 145–170.
<https://doi.org/10.1111/0735-2751.00092>
- Wright, R. J. (2011). *Introduction to School Counseling*. SAGE.
<https://play.google.com/store/books/details?id=qZTH9-BCN-oC>

- Write by voice - Voice typing, speech to text.* (n.d.). Retrieved January 16, 2022, from https://play.google.com/store/apps/details?id=ru.vsms&hl=en_US&gl=US
- Zissi, A. (2021). [Social stigma in mental illness: A review of concepts, methods and empirical evidence]. *Psychiatrike = Psychiatriki*.
<https://doi.org/10.22365/jpsych.2021.039>
- Αποστολάκη, Έ. (2020, January 31). *FREE FROM FEAR*. Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=NPQ8qbyJbH0>
- Βαβίτσας, Θ. (2018, July 17). *Η θεωρία του λειτουργισμού και οι αγκυλώσεις της*. TaMetora.gr. <https://tinyurl.com/ecpwzt9h>
- Γιαννακόπουλος, Ά. (2003). Γνώση, κοινωνία και η κοινωνιολογία της γνώσης: Από το υποκειμενικό νόημα στην κοινωνική γεγονότητα. *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 11(0), 229–251. <https://doi.org/10.12681/sas.923>
- Δασκαλάκης, Δ. Ι. (2017). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*.
- Δημητράκος, Δ. (1987). Η διαλεκτική του Hegel και του Marx και οι σύγχρονοι κριτικοί της. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 65(0), 23–56. <https://doi.org/10.12681/grsr.648>
- (εγγελος), Χ. Γ.-Β.-Φ. (n.d.). *Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ (ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ)* (Π. Θεοδωρος (Ed.)). ΚΡΑΤΕΡΟΣ. Retrieved January 16, 2022, from <https://www.politeianet.gr/books/9789608988620-hegel-georg-wilhelm-friedrich-krateros-i-epistimi-tis-logikis-protos-tomos-183953>
- Ζιώγας, Γ. (2020). ΟΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ, Το έργο ως συμβάν. *Συνέδριο για την Εικαστική Πορεία προς ...*
<https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/visualmarch/article/viewFile/3077/321>
- 9
- Ιωαννίδου, Δ. Ν. (2015). *T. W. Adorno* (No. GRI-2015-14575). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. <https://doi.org/10.26262/heal.auth.ir.269281>

- Λιντζέρης, Π. (2010). Θεωρία της Μετασχηματίζουσας Μάθησης: δυνατότητα για μια κριτική και χειραφετική στροφή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Στο: Δ. Βεργίδης, Α. Κόκκος (επιμ.), *Εκπαίδευση Ενηλίκων, διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές* (σελ. 94-124). Αθήνα: Μεταίχμιο., 94–123.
- Μαυρίδης, Η. (2005). Για την “κατασκευή” της κοινωνικής πραγματικότητας: μεταφαινομενολογικές προοπτικές του κοινωνικού κονστρουξιονισμού. *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 15(0), 197–228.
<https://doi.org/10.12681/sas.599>
- Ντούνης, Α. (2012, August 7). *Προσεγγίζοντας την θεωρία του λόγου*. socialpolicy.gr |.
<https://tinyurl.com/2p98w229>
- Παναγιωτίδου, Μ., & Panagiotidou, Μ. (2018). *Το θέατρο ως μέθοδος διευθέτησης κοινωνικών ζητημάτων: η περίπτωση του “Θεάτρου του Καταπιεσμένου” του Augusto Boal*. <https://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/21046>
- Περράκη, Ε. Ε. (2007). *Η εκπαιδευτική θεωρία του Paulo Freire υπό το πρίσμα της φεμινιστικής παιδαγωγικής* (No. GRI-2007-571). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. <https://doi.org/10.26262/heal.auth.ir.75881>
- Ρούσσου, Α. (2019, November 28). *Έρευνα για τη σκιάδη ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης: Οι εκπαιδευτικοί ανησυχούν, τα νοικοκυριά δαπανούν*. Ipaidia.gr.
<https://www.ipaidia.gr/paideia/ereuna-gia-ti-skiodi-idiotikopoiisi-tis-ekpaideusis-oi-ekpaideutikoi-anisixoun-ta-noikokiria-dapanoun/>
- Τσαούσης, Δ. Γ. (1991). *Η κοινωνία του ανθρώπου: εισαγωγή στην Κοινωνιολογία*. Gutenberg. <https://play.google.com/store/books/details?id=r7nTngEACAAJ>
- Τσουκαλά, Κ. (2019). Διαλογικότητα, εκπαίδευση, χώρος: Συμμετοχικές πρακτικές, σχεδιαστικές εκτροπές και μετασχηματιστική μάθηση. *Χώροι για το Παιδί ή Χώροι του Παιδιού;*, 1(0), 86–94. <https://doi.org/10.12681/χπ.1424>

Χτούρης, Σ. (2020a). *Εννοιολογικός και αισθητικός διάλογος με το έργο τέχνης: η μέθοδος της διαλεκτικής εν-εικόνισης*. Μυτιλήνη: Δήμου Εργία.

Χτούρης, Σ. (2020b). Ενσώματα διαλεκτική μετα-μνήμη στην πόλη, στην ποίηση του Καβάφη. *Διεθνές Συνέδριο για την Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες, 4*.
<https://doi.org/10.12681/visualmarch.3063>

Χτούρης, Σ., Ζήση, Α., & Ρενταρή, Μ. (2016). Μια πρόταση για τη διαλεκτική μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας: Το παράδειγμα των Εστιασμένων Ομάδων για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των νέων. *Eπιθεορεσε Κοινονικον Ereunon, 145(145)*.
<https://doi.org/10.12681/grsr.10432>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

--AB--

“Η ΑΒ είναι καθηγήτρια Αγγλικών ηλικίας 55 ετών λίγο πριν τη σύνταξη διδάσκει σε Λύκειο αλλά... Έχει περάσει και από βαθμίδες Γυμνασίου” (Comment to Text: AB)

“ΚΤ1: καλησπέρα με ακούς ΑΒ

ΑΒ2: ναι ναι πολύ καλά

ΚΤ3: ωραία η πρώτη ερώτηση λοιπόν που θα οδηγήσει την συζήτηση είναι πως ο δάσκαλος αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού και τι είναι η αυθεντική σκέψη, πώς το βλέπεις εσύ τι είναι η αυθεντική σκέψη;

ΑΒ4: αυθεντική σκέψη για μένα είναι... Ότι δεν αποτελεί αναπαραγωγή μιας τέλος πάντων ήδη εκφρασμένης... Άποψης που τη συναντάει το παιδί μέσα στο βιβλίο... Ή που είναι κρατούσα. Αυθεντική σκέψη είναι μία σκέψη που... Έχει το χαρακτηριστικό της πρωτοτυπίας αν θέλεις, αυτή είναι η λέξη που σκέφτηκα

ΚΤ5: ναι το σχολείο λοιπόν... Όταν ο μαθητής... Έρχεται στο σχολείο... Έχει κάποια διαμορφωμένη... Άποψη ο μαθητής από κάπου... Ή μπορεί να παρέμβει το σχολείο; πώς το υποστηρίζει ο εκπαιδευτικός τελικά στη διαδικασία την εκπαιδευτική; τι ρόλο παίζει ο εκπαιδευτικός στη διαμόρφωση της σκέψης του παιδιού;

ΑΒ6: διαμόρφωση της σκέψης σαφώς και θα υπάρχει, δεν εισέρχεται τάμπουλα ράσα το παιδί... Έχει τα ερεθίσματα και από την προηγούμενη βαθμίδα της εκπαίδευσης που... Ήταν... αν μιλάμε για μας στη Δευτεροβάθμια και από την οικογένεια και από το κοινωνικό περιβάλλον σαφώς και... Έχει σε κάποια πράγματα διαμορφώσει κάποια... Άποψη αλλά δεν

νομίζω... Ότι αυτό δεν μπορεί να αλλάξει ακριβώς γιατί για αυτό το... Έχουμε το παιδί στα χέρια μας για να το βοηθήσουμε να διευρύνει τη γνώση να αναρωτηθεί να κρίνει να απορρίψει να υιοθετήσει κάτι καινούργιο να ερευνήσει. Οπότε αν δεν πιστεύαμε... Ότι διαμορφώνεται δεν ξέρω θα... Ήτανε πολύ δύσκολος ο ρόλος μας θα... Ήτανε πολύ... Ίσως και τραγικό θα... Ήτανε για... Έναν εκπαιδευτικό που αγαπάει τη δουλειά μας και δει... Ότι δεν μπορεί να διαμορφώσει... Ή να αλλάξει κάτι που είναι... Ήδη διαμορφωμένο

KT7: και πώς αναγνωρίζει λοιπόν ο εκπαιδευτικός την αυθεντική σκέψη στη διαδικασία στο μάθημα του; στο μάθημά σου εσύ ας πούμε πως ξέρεις πώς σκέφτεται το κάθε παιδί πριν το επηρεάσεις, για να το επηρεάσεις... Όπως εσύ θα... Ήθελες

AB8: ας υποθέσουμε... Ότι συζητάμε... Ένα κοινωνικό πρόβλημα για παράδειγμα την κατανάλωση του αλκοόλ

KT9: πολύ ωραία με παραδείγματα

AB10: ναι... Έχω ας πούμε στο βιβλίο της στα Αγγλικά 2 του Λυκείου που το κάνει η Β και Γ υπάρχει... Ένα κεφάλαιο που είναι αφιερωμένο γενικά στους εθισμούς. Μέσα εκεί λοιπόν υπάρχει και... Ένα κείμενο που μιλάει για το αλκοόλ, την υπερκατανάλωση τον εθισμό στο αλκοόλ και τα λοιπά και τα λοιπά, ομοίως βέβαια και μικρότερες ιστορίες για ναρκωτικά και... Άλλους εθισμούς. Εκεί λοιπόν το πρώτο πράγμα που κάνουμε είναι να βάζουμε κάτω το κείμενο και βλέπουμε τα στοιχεία του κειμένου που είναι τέλος πάντων κομμάτια... Έρευνας... Έτσι; και περιγράφει το πρόβλημα. Εκεί μπορείς να δεις τι... Άποψη... Έχει το παιδί πώς είναι διαμορφωμένη. Μπορεί για παράδειγμα... Ένα παιδί να... Έχει απενοχοποιήσει το αλκοόλ επειδή είναι 17 χρονών, επειδή το θεωρεί μαγκιά να βγει να πιεί τους φίλους τους σφηνάκια κλπ βλέπεις λοιπόν... Άλλος πάλι... Έχει πάρει μία γραμμή να είναι κακό δεν πρέπει να πίνουμε μας καταστρέφει την υγεία, συμβαίνει εκείνο και το... Ένα το... Άλλο. Με τον... Ένα... Ή τον... Άλλο τρόπο μπορείς να διαγνώσεις την... Άποψη που... Έχει το παιδί... Ήδη διαμορφωμένη. Τώρα αν είναι... Άποψη είναι μία ωφέλιμη... Άποψη για το παιδί την ενισχύεις. Αν... Όμως το παιδί... Έχει μία στρεβλή... Άποψη ειδικά για... Ένα τόσο σοβαρό θέμα, βάζεις κάτω τα επιχειρήματα σου κάνεις κουβέντα. Δεν επιβάλλεις φυσικά... Όμως εκεί μπορείς να παρέμβεις και την διαμορφωμένη... Άποψη να την επηρεάσεις... Ίσως να την αλλάξεις εξ ολοκλήρου αν τα καταφέρεις

KT11: πολύ ωραίο αυτή, η γνώση που εσύ παίρνεις την επικοινωνείς, τη μοιράζεσαι με... Άλλους συναδέλφους σου; τι γίνεται συνήθως δηλαδή ο καθένας δουλεύει μόνος του; υπάρχει σύμπνοια πώς; τα σημειώνεις; πώς ξέρεις δηλαδή; ο κάθε μαθητής τον τρόπο σκέψης του, περίπου, πώς πώς ξέρεις την περσόνα του;

AB12: μου... Έβαλες δύο ερωτήματα το πρώτο είναι αν συνεργάζομαι με τους συναδέλφους μου για να το συζητήσω και το... Άλλο... Ήτανε;

KT13: πως θυμάσαι εσύ τον κάθε μαθητή; τον θυμάται ο εκπαιδευτικός τον τρόπο που σκέφτεται;

AB14: νομίζω... Ότι... Όλα γίνονται εκείνη την... Ωρα στη στην αρένα της τάξης, δηλαδή ναι... Ίσως αν ακούσω μία... Άποψη πολύ ακραία... Ή ακόμη και ενδιαφέρουσα δεν το λέω

με την... Έννοια του αρνητικού, ναι, θα θυμάμαι το μαθητή αν με ρωτάς αυτό. Θα τον θυμάμαι και και θα μου πει πολλά και για την προσωπικότητα του... Αλλωστε... Όταν κάνεις μία σχέση, γιατί κάνουμε μία σχέση με συμμαθητές μας... Όπως θυμάσαι την προσωπικότητα του φίλου σου και τις απόψεις του, θυμάσαι και την προσωπικότητα και των μαθητών σου δεν... Έχει διαφορά για μένα αυτό. Εννοείται βέβαια... Ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει στην αρχή σχολικής χρονιάς αλλά... Όταν δουλεύεις σε μία τάξη ας πούμε από τα μέσα της χρονιάς και μετά νομίζω... Ότι... Όλοι μας... Έχουμε μία εικόνα. Ε εξαιρούνται κάποιες περιπτώσεις παιδιών που είναι πολύ ντροπαλά, που δεν είμαι συμμετοχικά, εκεί λίγο μπορεί να δυσκολευτούμε περισσότερο αλλά εκεί θα πάρουμε... Ένα γραπτό θα απαντήσει και εκείνο το παιδί που είναι δύσκολο στην επικοινωνία, θα απαντήσει σε αυτή την ερώτηση. Τα παιδιά αγαπάνε να εκφράζονται... Άμα τα αφήσεις κιάλας ελεύθερα... Έχουνε το ασταμάτητο [γέλιο] λες τώρα ωχ! θα ξεμπερδέψω από δω; δηλαδή αν ανοίξεις κουβέντα ας πούμε, είναι πολύ πρόβλημα γιατί δεν κουβεντιάζουμε και πάρα πολύ ας πούμε τα παιδιά πια! για πολλούς και διάφορους λόγους, αν θέλεις να το αφήσεις να ανοιχτούν, βγαίνουν πράγματα. Τώρα για τους συναδέλφους που με ρώτησες εγώ... Έτυχε για πάρα πολλά χρόνια να είμαι η μόνη των Αγγλικών μου ειδικότητας στο σχολείο, οπότε δεν είχα να συζητήσω. Συζητούσαμε... Όμως με συναδέλφους και στις παιδαγωγικές συνεδριάσεις αλλά και off the record σαφώς και συζητούσαμε και για περιπτώσεις μαθητών και για απόψεις που εκφράστηκαν. Ε τώρα τη συνεργασία, συνεργασία με... Άλλες ειδικότητες δεν... Έχω εύκολα.. Αλλά φέτος για παράδειγμα που... Έχω μία συνάδελφο δεύτερη των Αγγλικών, κάνουμε ωραίες κουβέντες και συμμεριζόμαστε μάλιστα και τις... Ίδιες απόψεις πάνω-κάτω αυτό δεν... Έχω να σου πω. Αν δεν θέλεις εσύ πάνω σε αυτό που λέω να με ρωτήσεις κάτι συγκεκριμένο

KT15: ναι στην ουσία η συνεργασία με... Άλλους εκπαιδευτικούς, να γίνουν ας πούμε ομάδες επαγγελματικές κοινότητες μάθησης που να βλέπουν, να εντοπίζουν... Ένα πρόβλημα στο σχολείο και να το επιλύουν... Ωστε να μην ξαναπαρουσιαστεί στην ουσία κάνουν μια... Έρευνα... Έρευνα δράσης αυτό δεν πολύ συνηθίζεται φαντάζομαι και στο Λύκειο δεν ξέρω τι γίνεται;

AB16: στο Λύκειο αυτό είναι καινούργιο και πέρυσι... Όμως... Έτυχε να είμαι σε Λύκειο... Έτυχε να ναι η πανδημία δεν... Έχω εικόνα γιατί κάναμε τηλεκπαίδευση 6 μήνες 7 πόσο κάναμε δεν... Έχω εικόνα... Ήταν πολύ ατομική διαδικασία δεν υπήρχε συνεργασία ιδιαίτερη παρεκτός για μια-δύο περιπτώσεις με μαθησιακά που μιλήσαμε στο webex... Όλοι μαζί για να δοθεί μία λύση σε παιδιά που είχαν ιδιαίτερα προβλήματα. Τώρα για το πως είναι στο Λύκειο. το Λύκειο είναι... Ένας προθάλαμος για την τριτοβάθμια. τα παιδιά ειδικά από τη δευτέρα και μετά στοχεύουν μόνο στο να καλύψουν την ύλη και να πάνε καλά στις πανελλήνιες εξετάσεις, οι δράσεις που γίνονται είναι λίγες πιστεύω... Έως και ανύπαρκτες πολλές φορές. Δυστυχώς δεν ξέρω το σχολείο, επειδή εγώ είμαι και παλιά συνάδελφος συγκρίνοντας και με τα παλαιότερα χρόνια... Όπου γίνονταν περισσότερα πράγματα ομαδικές δουλειές project διαφορά με βάση την τέχνη... Έτσι είχαν τα παιδιά δηλαδή και θεατρικές ομάδες και μουσικές ομάδες κάνανε. Τώρα τα τελευταία χρόνια δεν βλέπω τέτοιο ρεύμα να υπάρχει. Τώρα που μπήκαν και τα εργαστήρια δεξιοτήτων στο Γυμνάσιο νομίζω... Ότι θα σπάσει ακόμη περισσότερο αυτή... αυτή η προοπτική μάλλον... Όχι θα σπάσει αλλά

θα μειωθεί, ακόμα περισσότερο αυτή την αίσθηση... Έχω... Ότι το σχολείο τελικά σιγά-σιγά μετατρέπεται σε μία αρένα ας πούμε για να δώσουν τα παιδιά τη μάχη της επιτυχίας της προσωπικής επιτυχίας... Έχει χάσει πιστεύω την τελευταία δεκαετία και σίγουρα την τελευταία πενταετία αυτό το χαρακτήρα το δημιουργικό ας πούμε που υπήρχε παλαιότερα. Τώρα οι δράσεις που είπες αυτές, θα σου πω τώρα προσπαθούνε από το Υπουργείο με το νέο νομοσχέδιο με αυτό το σύμβουλο σχολικής ζωής να δώσουν... Ένα τέτοιο ρόλο σε δύο και... Άνω εκπαιδευτικούς του κάθε σχολείου στο να οργανώνουνε δράσεις τέτοιου είδους, να κάνουνε κάποια σεμινάρια σε γονείς, να δημιουργούν ομάδες παιδιών που θα κάνουν διαφορες δράσεις, ασχολούνται δηλαδή με το παιδαγωγικό κομμάτι πιο πολύ αυτοί. Τώρα δεν ξέρω ποιος θα παραλάβει αυτό γιατί είναι... Ένας... Όγκος δουλειάς πολύ μεγάλος και δεν... Έχει καμία απαλλαγή από τα καθήκοντά του παρά μόνο τις εφημερίες. Είναι δηλαδή στην ουσία μία υποδιευθυντική δουλειά χωρίς να... Έχει αμοιβή με πάρα πολλές... Ωρες εργασίας παραπάνω και δεν ξέρω κατά πόσο θα προχωρήσει αυτός ο νέος θεσμός που πάει να βάλουνε... Όμως σαν θεσμός για μένα είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον αν δίνονται κίνητρα δηλαδή στους εκπαιδευτικούς πιστεύω... Ότι θα είχε... Ένα νόημα τα είχε... Ένα νόημα ας πούμε να γίνει αυτό με το συμβούλιο σχολικής ζωής αυτό

KT17: ναι ενδιαφέρουσες οι απόψεις σου δηλαδή αν κατάλαβα καλά τα εργαστήρια φοβάσαι... Ότι δεν θα γίνονται προς... Όφελος του μαθητή

AB18: μίλησα για την κοινωνική ζωή του μαθητή και για τις δράσεις που μπορεί να κάνει στην κοινότητα... Όταν βάζεις παραπάνω πράγματα γιατί τα εργαστήρια δεξιότητας είναι κάτι παραπάνω από αυτό που... Ήδη υπήρχε νομίζω... Άλλο το πρόγραμμα των παιδιών να το πω... Έτσι απλά ελληνικά και δεν ξέρω τι χρόνος και τι διάθεση θα μένει για να γίνεται κάτι δημιουργικό. Θα μπορούσες να μου πεις να γίνει μέσα στα πλαίσια του μαθήματος... Ίσως... Όμως δεν θα είχε σχέση με την τέχνη με κάτι... Άλλο που και αυτό είναι μέρος της κοινωνίας. Δηλαδή βλέπω την τέχνη να βγαίνει από τα σχολεία... Ήδη βλέπουμε τα καλλιτεχνικά ας πούμε τα κόβει, μουσικούς για να βρεις στα σχολεία ξεχασέ το, είναι η τελευταίοι τροχοί της αμάξης τα καλλιτεχνικά μαθήματα. Αυτό κάτι... Έχει να μας πει. Δηλαδή... Ότι και εξοστρακίζεται η τέχνη με πολλούς τρόπους... Άμεσους και... Έμμεσους και από τα σχολεία και την κοινωνία. Δεν ενδυναμώνεται η τέχνη

KT19: ναι ενδιαφέρουσα... Άποψη

AB20:... Έτσι είναι η πραγματικότητα δεν νομίζω... Ότι είναι... Άποψη είναι η πραγματικότητα η πραγματικότητα που ζούμε είναι αυτή, τώρα υπάρχουν και φωτεινές εξαιρέσεις αλλά είναι λίγες

KT21: η απελευθερωτική αγωγή δηλαδή του Freire που μιλάει για... Ένα σχολείο το οποίο δεν θα υπάρχει ο καταπιεστής και ο καταπιεζόμενος δεν βλέπεις αυτό να... Έρχεται μάλλον, θέλεις να μου πεις την... Άποψή σου για είναι... Ένα κλασικό μοντέλο η εκπαίδευση που... Έχουμε τον καταπιεστή δάσκαλο τον καταπιεσμένο μαθητή αλλά και των καταπιεζόμενο δάσκαλο... Ίσως από, δεν ξέρω εσύ θα μου πεις, από τους γονείς από το διευθυντή από το σύστημα; ποια είναι η θέση του δασκάλου τελικά;

AB22: νομίζω... Ότι οι ελευθερίες που είναι πάρα πολύ περιορισμένες υπάρχει... Ένα μόνιμο στρες να βγει η ύλη να καλύψουμε την ύλη να πάμε το γράμμα του νόμου, δεν υπάρχει πνεύμα ελευθερίας στο σχολείο, υπάρχει... Ένα πνεύμα ας πούμε υποχρεωτικότητας θα το... Έλεγα περισσότερο. Ως εκ τούτου δεν υπάρχει κανείς που δεν καταπιέζεται ας πούμε σε... Ένα βαθμό... Άλλος συμπεριλαμβανομένης και της ειδικότητας βέβαια αλλά σε μεγαλύτερο βαθμό, αλλά σε μικρότερο τώρα τι να πούμε, για τους συναδέλφους που ετοιμάζουν τις κατευθύνσεις στο Λύκειο... Ότι αυτοί είναι είναι ελεύθεροι με κάποιο τρόπο; εγώ προσωπικά τους βλέπω να μπαινοβγαίνουν με το μαλλί... Όρθιο [γέλιο] πραγματικά είναι το μαλλί... Όρθιο δηλαδή τι να σου πω... Τους λυπάμαι... Ώρες-ώρες βγάζουν πολύ... Όγκο δουλειάς. Πρέπει το σχολείο να ακουστεί κιόλας... Ότι είναι καλό σχολείο γιατί τόση περάσαν από αυτό το σχολείο τώρα ειδικά και με την αξιολόγηση, καταλαβαίνουμε... Όλοι τι μας περιμένει... Όχι δεν θα το... Έλεγα... Ότι είναι... Ένα ελεύθερο περιβάλλον για να αναπτυχθούν ας πούμε ιδέες και τα λοιπά... Έχει δίκιο δηλαδή... Ότι υπάρχουνε υπάρχει καταπίεση μεγάλη

KT23: είπε... Ότι για να μπορέσει ο δάσκαλος να κάνει το μάθημα του να προσφέρει στους μαθητές πρέπει αυτός να νιώσει ελεύθερος... Άρα ο εκπαιδευτικός δεν είναι ελεύθερος τελικά

AB24: ο εκπαιδευτικός... Έχει πάρα πολύ περιορισμένες ελευθερίες υπάρχουν βέβαια και οι εκπαιδευτικοί που... Έχουνε αστείρευτη... Έμπνευση. Δεν είναι κατά τη γνώμη μου παραπάνω από... Ένα 30% στο σύνολο και μετά από 30 χρόνια και πλέον πείρα μου στον χώρο των σχολείων αυτούς... Έχω δει... Όλα τα χρόνια. Οι... Άνθρωποι που... Έχουν... Έμπνευση και... Όραμα για την εκπαίδευση δεν ξεπερνάν το 5% στην καλύτερη περίπτωση. Οι υπόλοιποι μπορεί να είναι εξαιρετικοί φιλόλογοι, μαθηματικοί, φυσικοί και τα λοιπά στο αντικείμενό τους, αλλά εγώ προσωπικά βλέπω το δημιουργικό και το παιδαγωγικό κομμάτι να συρρικνώνεται ολοένα και περισσότερο

KT25: ωραία κλισέ τώρα ερώτηση, αλλά νομίζω... Ότι θα βγει καλή απάντηση, ποιος είναι ο καλός εκπαιδευτικός για εσένα και ποιος για την κοινωνία;

AB26: δεν... Έχουμε σίγουρα τα... Ίδια κριτήρια οι εκπαιδευτικοί για τους εκπαιδευτικούς και οι κοινωνία για τους εκπαιδευτικούς. Για εμένα που είμαι εκπαιδευτικός... Ένας καλός εκπαιδευτικός είναι ο ευέλικτος εκπαιδευτικός, είναι αυτός που μπορεί να διαχειρίζεται την τάξη του με χιούμορ, με καλοσύνη με μεγάλο παιδαγωγικό ενδιαφέρον και με δημιουργικό πνεύμα δηλαδή αυτός που θα κάνει τις δράσεις που θα βάλει τα παιδιά σε... Ένα δρόμο δεν θα είναι τόσο στείρος ας πούμε και αφοσιωμένος μόνο ας πούμε στην ύλη και τα λοιπά να βγει το επιστημονικό κομμάτι το οποίο βεβαίως σαφώς και θα το καλύψει, απλά αποτελεσματικός εκπαιδευτικός είναι αυτός ο οποίος παίρνει την τάξη μαζί και την πάει... Ένα βήμα παραπέρα και σε ανθρώπινο επίπεδο. Τώρα η κοινωνία δεν πολύ ενδιαφέρεται για αυτό. Ενδιαφέρεται κυρίως για το... Ότι θα ακουστεί γελοίο αλλά είναι αλήθεια, αν ο εκπαιδευτικός είναι... Ήπιος, αν ο εκπαιδευτικός βάζει καλούς βαθμούς, αν βάζει πολύ ύλη, αν βάζει πολλά διαγωνίσματα και τέτοια είναι καλός! εκπαιδευτικός. Δηλαδή οι γονείς τουλάχιστον οι γονείς... Έχουνε... Άλλα κριτήρια από αυτά που είπα εγώ, αλλά και πολλοί συνάδελφοι... Έχουν... Άλλα κριτήρια από αυτά που είπα εγώ. Ναι ικανοποιούνται θέλω να πω πολλοί συνάδελφοι... Ότι και αισθάνονται εντάξει με τη συνείδησή τους... Έβγαλα την

ύλη μου, είμαι ευγενικός με τα παιδιά... Ή ξέρω γω δεν... Έχω ακραία συμπεριφορά οτιδήποτε και βολούνται σε αυτό, τα... Έχω καλά με τη διεύθυνση πού είναι βασικό... Όποιος και αν είναι στη διεύθυνση αυτά. Αυτά ενδιαφέρουν!

KT27: ναι ακριβώς αυτό. Η σχέση που... Έχει ο εκπαιδευτικός με τον εαυτό του πως μπορεί κάποιος, επιστρέφω στο πρώτο ερώτημα, ξέρουμε στην τάξη μας... Ότι από αυτά που διδάσκουμε, υπάρχουν παιδιά που υστερούν, οι μισοί μαθητές σε... Ίσως και παρακάτω για να μην πω ποσοστό δεν... Έχουν καταλάβει στο μάθημά μας... Ή βλέπουμε στα μάτια τους... Ή γνωρίζουμε... Ότι δεν... Έχουν καταλάβει, πως μπορεί αυτός ο εκπαιδευτικός να θεωρείται επαγγελματίας και να επιστρέψει στο σπίτι του θεωρώντας... Ότι... Έχει κάνει καλά τη δουλειά του... Όταν τα μάτια των μαθητών του θα τα ξαναδεί και θα νιώσει πάλι... Ότι δεν κατάλαβαν. Μιλώ δηλαδή για μαθήματα δεν ξέρω αν το... Έχεις δει εσύ στο δικό σου μάθημα αλλά νομίζω ως μητέρα τώρα

AB28: το... Έχω δει και στο δικό μου μάθημα το... Έχω βιώσει ως μητέρα παιδιών που τελείωσαν τη βαθμίδα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης το... Έχω δει το... Έχω βιώσει κιόλας. Σαφώς και δεν μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά και για τους 25 μαθητές που... Έχουμε μες στην τάξη γιατί αυτό δεν είναι πάντοτε από το χέρι μας πρέπει να υπάρχει και προθυμία! από το παιδί που είναι βασικό. Αν το παιδί αντιμετωπίζει οικογενειακά... Ή κοινωνικά προβλήματα και δεν μπορεί να ενταχθεί στη σχολική ζωή... Έχει δυσκολίες μαθησιακές και τέτοια η παρέμβαση μας είναι πολύ περιορισμένη γιατί ευθύνεται για αυτό και ο μεγάλος αριθμός μαθητών σε κάθε τάξη... Έτσι δεν μπορείς να κάνεις εξατομικευμένη δουλειά με τα παιδιά που δυσκολεύονται περισσότερο. Μπορείς να κάνεις κάποια πράγματα αλλά δεν μπορείς να τους αφοσιωθείς... Όπως πραγματικά θα το είχαν ανάγκη. Τώρα αυτοί που πάνε σπίτι τους και νιώθουν... Ότι είναι εντάξει, φαντάσου... Ότι είναι... Έτσι και στην υπόλοιπη ζωή τους. Είναι οι... Άνθρωποι που δεν... Έχουν απαιτήσεις από τον εαυτό τους και σε αυτό δεν μπορείς να παρέμβεις παρά μόνο να λες εγώ δεν θέλω να γίνω... Έτσι και να το παλεύεις!

KT29: ναι ως γονέας, οι γονείς που... Έχουν το παιδί τους που... Ίσως να δυσκολεύεται να προσαρμοστεί ενώ παρέχουν, υπάρχουν εντάξει δύο παραδείγματα μπορώ να σου δώσω, υπάρχουν κάποιοι που παρέχουν δραστηριότητες στο παιδί εξωσχολικές, κατηγορούν την δημόσια εκπαίδευση... Ότι δεν νοιάζεται ας πάρουμε το πρώτο σκέλος ποια είναι η... Άποψη σου για τους γονείς που κατηγορούν τη δημόσια εκπαίδευση ενώ εμπιστεύονται την ιδιωτική. Μήπως... Έχουν αλήθεια;

AB30: για τον... Ίδιο λόγο που εμπιστεύονται... Ένα φάρμακο που είναι ακριβό και το... Άλλο που δεν το εμπιστεύεται γιατί είναι δωρεάν!. Νομίζω... Ότι αυτή είναι η λογική

KT31: υπάρχει κάποια αλήθεια στη σκέψη τους, πραγματικότητα;

AB32: να σου πω. Δεν... Έχω δουλέψει σε ιδιωτικό σχολείο για να ξέρω τα πράγματα από μέσα. Πήγε... Όμως η κόρη μου στο Παγκρήτιο για 5 χρόνια.... Ότι στάθηκαν επειδή είχε κάποια μαθησιακά στάθηκαν στην περίπτωση της και πήρε καλή εκπαίδευση ας πούμε στο δημοτικό, εντάξει κάνανε και είχανε και μία πάρα πολύ ωραία χορωδία μαθαίνανε και μουσική μες στο σχολείο μαθαίνανε και Αγγλικά... Ήταν... Όμως με ιδιωτικούς πόρους και για αυτό μπορούσαν τα ιδιωτικά σχολεία να παρέχουν. Αν και τα δημόσια σχολεία είχαν τους

αντίστοιχους πόρους δεν νομίζω... Ότι θα τους... Έλειπε το ανθρώπινο δυναμικό για να φέρουν το επίπεδο της δημόσιας εκπαίδευσης στο επίπεδο που είναι ιδιωτική. Δεν θα είχαν δυσκολία... Όμως δεν χρηματοδοτούνται και από τη στιγμή που δεν χρηματοδοτούνται και από τη στιγμή που κοιτάνε από... Έναν εκπαιδευτικό να κάνει και το γραμματέα να κάνει, αν είσαι και σε κανένα σχολείο της περιφέρειας να κάνετε και το θυρωρό, να κάνει και τον κηπουρό, να κάνει με τον υδραυλικό γιατί τα... Έχουμε ζήσει και αυτά σαφώς και δεν περιμένουμε το... Ίδιο ακριβώς επίπεδο... Έτσι; πάντως εγώ νομίζω... Ότι δημόσια εκπαίδευση προσφέρει πολύ μεγάλο... Έργο παρ' όλα αυτά παρ' όλες τις δυσκολίες και αν υπήρχε και μεγαλύτερη κρατική επιχορήγηση τα πράγματα θα... Ήταν απείρως καλύτερα

KT33: ναι νομίζω... Ότι το πρόβλημα που μπορώ να το δω ως μοντέλο θα διαιωνίζονταν αν δηλαδή ο εκπαιδευτικός στη δημόσια εκπαίδευση... Έπαιρνε παραπάνω χρήματα θεωρείς... Ότι θα παρενέβαινε πιο ουσιαστικά στη μάθηση μέσω της τέχνης, θα αφιερωνόταν παραπάνω στον μαθητή, θα εντόπιζε τις αδυναμίες του μαθητή... Όλα αυτά που συζητάμε;

AB34:... Όχι εγώ δεν μιλάω μόνο για τις αμοιβές των εκπαιδευτικών, σαφώς και είναι από τους χαμηλότερα αμειβόμενους σε... Όλη την Ευρώπη, αυτό δεν το λέω εγώ το λένε οι στατιστικές και τα νούμερα σαφώς... Ένας εκπαιδευτικός που δυσκολεύεται να επιβιώσει σιγά-σιγά μπορεί να πέσει και το επίπεδο του ας πούμε, εκτός αν είναι κανένας αγωνιστής της ζωής πολύ μεγάλο σήμερα με πολλά gats και θα πέσει το επίπεδο της ζωής του γιατί δεν θα του φτάνουν να πάει να δει μία ταινία, δεν θα του φτάνουν να πάρει... Ένα βιβλίο ούτε να πάει στο θέατρο ας πούμε... Όπως θα... Έπρεπε να πηγαίνει γιατί ο δάσκαλος δίνει στο παιδί ερεθίσματα και χωρίς χρήματα σε μία κοινωνία σαν τη δική μας τα ερεθίσματα! μειώνονται στο ελάχιστο σε κακέκτυπα... Όπως! δεν είδα... Ένα θεατρικό... Έργο αλλά... Έβαλα μία χαζόταινία και είδα στην τηλεόραση που την είχε... Είναι δωρεάν! σαφώς και παίζει ρόλο αλλά... Όχι... Όμως... Ότι αν πληρωνόταν... Ένας εκπαιδευτικός που υπολείπεται τέλος πάντων σε αξία!... Ότι θα ανέβαινε το εκπαιδευτικό του... Έργο δεν νομίζω. Νομίζω... Ότι αυτό που είπα για το οικονομικό κομμάτι είναι να χορηγηθούν στα σχολεία χρήματα για να γίνουν περισσότερα πράγματα. Να... Έχουν καλύτερο εξοπλισμό που είναι βασικό, δηλαδή εγώ θέλω να κάνω μάθημα, εντάξει το δικό μου το σχολείο είμαι τυχερή φέτος... Έχει προτζέκτορες παντού. Αυτό μου διευκολύνει τη δουλειά μου... Όμως είναι... Άλλο σχολεία που δεν... Έχουν ούτε... Έναν... Η... Έχουν... Ένα και τον πάνε από τάξη σε τάξη ποιος θα πρωτοκάνει... Η... Έχουν... Ένα κακό... Ίντερνετ τα σχολεία. Συνήθως στα σχολεία... Έχουν... Ένα... Άθλιο... Ίντερνετ πράγμα το οποίο θεωρώ αδιανόητο στο 2021-22 πού πάμε τώρα να υπάρχει... Άθλιο... Ίντερνετ σε... Ένα σχολείο!... Έπρεπε το... Ίντερνετ να πετάει! εντάξει γιατί παίρνουμε πάρα πολύ υλικό από το διαδίκτυο και μπορούμε να κάνουμε... Όμορφα πράγματα με τα παιδιά μέσα από κει. Αυτό εννοώ, τα οπτικά μέσα δεν υπάρχουν και τεχνολογικά τα σχολεία είναι ακόμη στη δεκαετία του 90-2000 δεν είναι στην δεκαετία του 20 αυτό νομίζω εγώ

KT35: ναι θα σταθώ λίγο στο τσιτάτο αυτό... Ότι ο εκπαιδευτικός που... Έτσι... Έχει αποφασίσει να είναι στη ζωή του, αυτή είναι η ηθική του και παραπάνω χρήματα να... Έπαιρνε το... Ίδιο θα... Έκανε. Ενώ σωστά μου εξήγησες αν καλά κατάλαβα... Ότι εννοούσες τα χρήματα για την μονάδα για τον σχολικό εξοπλισμό. Θεωρείς... Όντως η ηθική του δασκάλου δεν αλλάζει; είναι διαμορφωμένη; δηλαδή πώς θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να

ενδυναμωθεί να αντιληφθεί με κριτική σκέψη μόνος του... Ότι αυτό που κάνει είναι... Ένας φαύλος κύκλος

AB36:... Ένας εκπαιδευτικός που δεν είναι αποτελεσματικός στο... Έργο του δεν ξέρω νομίζω... Ότι και μία συμβουλευτική θα τον βοηθούσε και κάποιο σεμινάριο θα τον βοηθούσε και μία επιμόρφωση θα τον βοηθούσε. Υπό αυτή την... Έννοια εντάζει, εκεί τώρα πέφτει λίγο το βάρος στους διευθυντές ας πούμε, να κόβουν κίνηση, να μιλάνε με τους γονείς, να βλέπουνε ποιος υπολείπεται, τέλος πάντων των υπολοίπων και μένει πίσω και δεν δεν τραβάει, να βοηθηθεί με κάποιο τρόπο, να ενδυναμωθεί να πάρει μπρος ας πούμε και να γίνει καλύτερος στη δουλειά του. Δεν μπορώ να σκεφτώ κάτι... Άλλο. Τώρα δεν είμαστε και... Όλοι κατάλληλοι

KT37:... Έχεις αντιληφθεί την προπαγανδιστική ερώτηση που ακολουθεί... Ότι η κοινωνία αναφέρει για την αξιολόγηση αν και δεν είχα σκοπό να το ρωτήσω, αλλά η κοινωνία θα... Έλεγε ωραία ας γίνει μια αξιολόγηση στους εκπαιδευτικούς αυτούς. Ποιος είναι ο.. Είπαμε μου εξήγησες καλά για τον καλό εκπαιδευτικό. Ποιον μαθητή θέλουμε να βγάζουμε; ποιος είναι ο καλός μαθητής που θέλουμε το σχολείο να βγάζει τελικά σήμερα; Οπότε... Έτσι θα αξιολογήσουμε και τον εκπαιδευτικό φαντάζομαι

AB38: ποιος είναι ο μαθητής δηλαδή τι; βοήθησε με λίγο γιατί αυτό είναι... Ένα τεράστιο ερώτημα που κάνεις μπορώ να μιλάω τρεις... Ώρες για αυτό! λίγο πιο συγκεκριμένα..

KT39: ναι είπαμε ποιος είναι ο καλός εκπαιδευτικός μου απάντησες ποιον θεωρείς καλό εκπαιδευτικό, ποιόν θεωρείς εσύ καλό μαθητή; ποιος είναι ο μαθητής ως εξαγόμενο προϊόν σε εισαγωγικά που θέλουμε να βγάζει το σχολείο σήμερα;

AB40: για το βγάζει δηλαδή... Άμα τον βγάλει και... Έφυγε από τα χέρια του δεν μας νοιάζει, εννοείς μέσα στη σχολική ζωή πώς πρέπει να είναι! αυτό ρωτάς!

KT41: τι εφόδια πρέπει να του δώσουμε και τι του δίνουμε τελικά τι γίνεται στην πράξη; ποιο είναι το μοντέλο του μαθητή που εσύ βλέπεις... Ότι θα... Έπρεπε να... Έχουμε;

AB42: τι του δίνουμε. Καταρχήν του δίνουμε μία σφαιρική γνώση για πάρα πολλά αντικείμενα... Έτσι... Ωστε να βρεις τις κλίσεις του τις δεξιότητες του να δεις σε τι είναι καλός, τι του ταιριάζει, τι δεν του ταιριάζει και μακάρι να υπήρχανε κι... Άλλα μαθήματα στο σχολείο επιλογής κατά τη γνώμη μου, γιατί είναι σε πολλά πεδία μόρφωσης, πολλοί τομείς τέλος πάντων επιστημονικοί οι οποίοι δεν είναι μέσα στο σχολικό πρόγραμμα... Η... Ήτανε και βγήκανε... Όπως η κοινωνιολογία για παράδειγμα και θεωρώ απαράδεκτο που καταργήθηκε... Βρίσκονται και οι κοινωνιολόγοι στο δρόμο στην ουσία.. Εγώ θα το ενδυναμώνα κίολας το κομμάτι αυτό! γιατί λείπουνε και καλοί πολίτες ας πούμε από τη χώρα, αν μιλάμε και για την ελληνική πραγματικότητα.... Άρα λοιπόν το σχολείο πετυχαίνει να δώσει μία σφαιρική γνώση σε πολλά επιστημονικά πεδία για να βρει το παιδί την κλίση του... Όπως είπα, πετυχαίνει αρκετές φορές πιστεύω να του δίνει ερεθίσματα για να σκεφτεί επάνω σε αυτά που... Ήδη ξέρει κατά πόσον αυτά στέκουν να τα αμφισβητήσει, να τα κατανοήσει αν δεν τα... Έχει κατανοήσει, ανοίγει μυαλά το σχολείο το πιστεύω αυτό δεν πρόκειται αυτό πότε να αλλάξει. Τώρα δεν είναι για... Όλους... Όμως επαναλαμβάνω... Ότι

πρέπει να υπάρχει και... Ένα κατάλληλο υλικό για να μπορέσει το σχολείο να ολοκληρώσει τέλος πάντων αν... Όχι να ολοκληρώσει να... Έχει... Ένα καλό αποτέλεσμα στο εκπαιδευτικό... Έργο. Πρέπει να είναι και το υλικό που παραλαμβάνει στα χέρια του... Έτσι; τώρα η Πρωτοβάθμια είναι διαφορετική. Εκεί η παρέμβαση μπορεί να είναι πιο δραστική. Θεωρώ... Ότι τα τελευταία χρόνια εκεί χωλαίνει η δημόσια εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια!... Όχι τόσο στη Δευτεροβάθμια. Η Πρωτοβάθμια... Έχει θέματα, δηλαδή μας... Έρχονται παιδιά στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο που δεν ξέρουν να γράφουν ας πούμε βασικά πράγματα, να φτιάξουν μία πρόταση, να λύνουν... Ένα απλό πρόβλημα, δεν ξέρουν τον πολλαπλασιασμό... Έρχονται στο Γυμνάσιο και δεν ξέρουν τον πολλαπλασιασμό!... Έτσι! αυτά είναι προβλήματα τα οποία της Πρωτοβάθμιας, από εκεί πρέπει να ξεκινήσει η αλλαγή

KT43: ναι μπορώ να σου απαντήσω σε αυτό αλλά δεν είναι... Έτσι σύμφωνα με τις γνώσεις που... Έχω πάρει τελευταία αλλά δεν θα μπω σε αντίλογο. Θα σου πω μόνο... Ίσως... Ότι... Ένα παιδί τα καταφέρνει και φαντάζομαι θα συμφωνήσεις, κάπου είναι καλό στη ζωγραφική αλλά υστερεί στα μαθηματικά... Ή στη γραφή δεν σημαίνει... Ότι αυτός ο μαθητής δεν μπορεί να γίνει καλός... Ίσως λοιπόν στο δημοτικό καλά κάνουν και αφήνουν τα παιδιά να πειραματιστούν... Έτσι αρχικά στις δεξιότητες. Πώς αλήθεια -στο Γυμνάσιο... Έχεις διδάξει- πώς στο Γυμνάσιο... Ή στο Λύκειο ο εκπαιδευτικός, εντάξει... Έχει αυτό το υλικό πώς μεταφέρει και βοηθά το μαθητή να μεταφέρει τη μία δεξιότητα στην... Άλλη;

AB44: τι εννοείς να μεταφέρει; ποια δεξιότητα να μεταφέρει;

KT45: στη ζωγραφική ας πούμε αυτός... Έχουμε... Ένα μαθητή που ζωγραφίζει μόνο! αλλά υστερεί στα μαθηματικά πώς τον βοηθάει ο μαθηματικός; διαφοροποιεί το μάθημά του δεν... Έχει ευθύνη ο εκπαιδευτικός που λαμβάνει... Ένα τέτοιο υλικό μαθητών που υστερούν;

AB46: σαφώς και... Έχει ευθύνη πάντα... Έχει ευθύνη και με καλό υλικό πάλι ευθύνη... Έχει! και με το δύσκολο υλικό πάλι ευθύνη... Έχει. Η ευθύνη δεν φεύγει ποτέ από τον εκπαιδευτικό, σαφώς και είναι μία ευθύνη που βαραίνει τους δικούς του... Ωμους να τα καταφέρει! αυτό είναι και το στρες που περνάει! το εργασιακό στρες το εκπαιδευτικό... Έχει να κάνει με αυτό το πράγμα με την ευθύνη κ.

KT47: των υπευθύνων εκπαιδευτικών

AB48: των υπευθύνων

KT49: γιατί οι ανεύθυνοι θα πούνε, δεν φταίω εγώ μου δώσανε υλικό σκάρτο και δεν μπορώ να προχωρήσω, κάνω τα μαθήματά μου και γυρνάω σπίτι

AB50: ναι

KT51: να αυτό θέλει η... Έρευνα να δείξει

AB52: κοίταξε εδώ... Όμως πάμε σε... Ένα... Άλλο πεδίο... Όμως! στο πεδίο των μαθησιακών δυσκολιών, δηλαδή δεν μπορούμε να μιλάμε..... Ή θα μιλάμε γενικά... Ή θα μιλάμε ειδικά! τώρα εμείς μιλάμε γενικά για την εκπαίδευση. Τώρα το αν υπάρχουν παιδιά με μαθησιακές

δυσκολίες είναι... Ένα τεράστιο κεφάλαιο! πως μέσα στο δημόσιο σχολείο βοηθούνται τα παιδιά αυτά, γιατί είναι πάρα πολλά παιδιά. Τα τελευταία χρόνια είναι δεν θυμάμαι εγώ τόσα πολλά πως τα λένε.. Ούτε απαλλακτικά από μαθήματα ούτε εγώ... Έχω ας πούμε απαλλακτικά από ξένες γλώσσες! είναι παιδιά που... Έχουν δυσλεξία προχωρημένη και δεν μπορούν στην ξένη γλώσσα.... Άλλος... Έχει απαλλακτικό για... Άλλα μαθήματα. Οι... Άλλοι... Έχουν προφορική εξέταση. Οι... Άλλοι... Έχουνε... αυτά δεν τα είχαμε παλιότερα, είναι νέες προκλήσεις αυτές της τελευταίας 15ετίας, αυτές οι προκλήσεις παλιότερα δεν υπήρχανε και αν με ρωτάς είναι συντριπτικό το ποσοστό αυτό! και... Όχι μία... Άλλη αιτιολογία... Όμως! αυτό που λες το κομμάτι είναι... Ένα... Άλλο κομμάτι!

KT53: μας ενδιαφέρει... Όμως να το ανοίξουμε

AB54: ναι! αλλά δεν μπορούμε... Όμως να πούμε... Όταν... Ένας εκπαιδευτικός του βάζουν μέσα στην τάξη παιδί με σύνδρομο... Άσπεργκερ μου... Έχει τύχει! του βάζουνε παιδί στο φάσμα του αυτισμού, το βάζουν παιδί με δυσορθογραφία, δυσαναγνωσία... δεν είναι ειδικός! δεν είναι λογοπεδικός! δεν είναι λογοθεραπευτής ο εκπαιδευτικός! ως εκ τούτου ξέρει εκ των προτέρων... Ότι... Όταν... Έχει τρεις τέσσερις πέντε τέτοιους μαθητές μες στο τμήμα του, η παρέμβαση του στη θετική εξέλιξη των παιδιών αυτών είναι περιορισμένης εμβέλειας. Το γνωρίζει εκ των προτέρων αν επιχειρήσει κάτι... Άλλα θα πρέπει να παρατήρει τους 20 και να πιάσει τους 5... Όλα μαζί δεν γίνονται. Εντάξει;

KT55: οι εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής που τελευταία... Έχουν κατακλύσει τις τάξεις δεν βοηθάνε; δεν προσφέρουν;

AB56: ναι για αυτό σου είπα... Ότι είναι κάτι... Άλλο! για αυτό δεν μπορώ να σου πω... Ότι εσύ μου είπες... Ότι αν... Ένας μαθητής δεν τραβάει, τι κάνει ο εκπαιδευτικός και πως πάει να κοιμηθεί... Ήσυχος στο σπίτι... Ότι δεν τον βοήθησε

KT57: ναι ναι

AB58: και σου λέω... Ότι δεν είναι, βοηθούνται... Όλοι στο πλαίσιο του μαθήματος... Όπως είναι δομημένο στο δημόσιο σχολείο, ούτε ο χρόνος φτάνει με τίποτα, δεν φτάνει ο χρόνος... Έτσι; ούτε οι παρεμβασεις που θα κάνει ο εκπαιδευτικός μπορεί να είναι αποτελεσματικές σε κάποιες περιπτώσεις σε αυτά τα παιδιά. Τώρα οι συνάδελφοί της ειδικής αγωγής δούλεψα και δύο χρόνια τρία με συναδέλφους γιατί είναι καινούργια φουρνιά τα παιδιά αυτά που... Ήρθανε. Αυτό εξαρτάται αν... Έρχονται και κάνουν εξατομικευμένο! φέτος ας πούμε... Έχουμε τρία παιδιά στο δικό μου το σχολείο και... Έρχονται αντίστοιχα τρεις ειδικότητες και βοηθάν τα παιδιά αυτά φυσική μαθηματικά και γλώσσα. Κάθεται δίπλα στο παιδί και παρεμβαίνει αυτός στο παιδί δίπλα του... Ότι πράγματι ο εκπαιδευτικός που είναι στην... Έδρα και είναι για... Όλους και για αυτούς μαζί δεν είναι δουλειά του αλλιώς δεν τους βάζανε μέσα αυτούς. Θα τα... Έκανε... Όλα ο εκπαιδευτικός της... Έδρας. Κατάλαβες; ο εκπαιδευτικός... Έχει πάρα πολλές προκλήσεις να αντιμετωπίσει σήμερα, πάρα πολλές προκλήσεις!

KT59: ναι ωραία σε... Έχω κουράσει, δύο ερωτήσεις ακόμα.... Η μία είναι... Ίσως... Έτσι αναστοχαστική, θέλω να θυμηθείς τα παιδικά σου χρόνια, τα μαθητικά σου χρόνια ως

μαθήτρια ποιοι... Άνθρωποι... Ήταν αυτοί που σου πρόσφεραν, να θέλω δηλαδή να μου πεις αν τελικά η παιδαγωγική υστερεί σήμερα... Ή ο παιδαγωγός ο δάσκαλος τελικά είναι λειτουργήμα, το οποίο δεν αλλάζει. Κάποιοι που σε βοήθησαν, σου προσέφεραν αξίες και κάποιοι που δεν κάναν καλά τη δουλειά τους, υπήρχαν;

AB60: ναι υπήρχαν. Υπήρχαν μερικοί που... Ήταν εντελώς... Άθλιοι και σου το λέω εγώ που... Ήμουν μαθήτρια του 19 και του 20. Δεν... Ήμουν κανένα παιδί που δεν αγαπούσα το σχολείο! το σχολείο το λάτρευα, η μεγάλη μου στεναχώρια το καλοκαίρι που κλείναμε... Ήταν γιατί δεν πήγαινα σχολείο και η μεγάλη μου χαρά το Σεπτέμβρη που... Άνοιγε! δηλαδή δεν το... Έχεις ξαναδεί αυτή σε παιδί [γέλιο]... Είχα καταντήσει και με δουλεύανε δηλαδή! λοιπόν υπήρχαν, υπήρχαν μερικοί που... Ήταν επιεικώς απαράδεκτοι. Υπήρξε μία στην τρίτη Λυκείου που την είχα στη δέσμη, φιλόλογο,ς την οποία αν την... Άκουγα δεν θα είχα πετύχει στο Πανεπιστήμιο διότι οι συμβουλές που μου... Έδινε... Ήταν να αλλάξω τον τρόπο της γραφής μου στην... Έκθεση! μου... Έκανε και... Ένα σχετικό bullying γιατί με... Έβαζε και διάβαζα ας πούμε την... Έκθεση μου... και... Έλεγε... Έβαλα τη Β... να διαβάσει την... Έκθεση για να δείτε πως δεν πρέπει να γράψετε στις πανελλήνιες! με χρησιμοποιούσε δηλαδή σαν αρνητικό παράδειγμα. Να σου πω... Ότι εγώ... Έδωσα τη χρονιά της αρωγής και της ευδοκίμησης ο... Ένας εξεταστής μου... Έβγαλε 19 και ο... Άλλος 20! είχαν πέσει 6 εικοσαριά εκείνο το χρόνο μόνο! σε... Όλη την Ελλάδα το... Ένα το είχα πάρει εγώ. Εάν την είχα ακούσει λοιπόν... Όχι δεν θα είχα περάσει στη νομική που πέρασα την πρώτη χρονιά... Ένα καφέ και τα μούτρα μου και να μην περνούσα πουθενά και τότε. Γιατί εδώ που τα λέμε στα... Άλλα πήγα καλά αλλά στην... Έκθεση αρίστευσα. Λοιπόν το δυνατό μου χαρτί κοίταζε να μου το κάψει! δεν την ξεχνάω... Ήταν... Άθλια η συμπεριφορά της! και αντιπαιδαγωγική και τελείως... Άτοπη. Δεν... Έχει κανένα λόγο να το κάνει αυτό. Λοιπόν... Ένα αυτό. Θυμάμαι... Όμως με τεράστια αγάπη και ευγνωμοσύνη... Έναν καθηγητή φιλόλογο τον Α... τον Κωνσταντίνο θυμάμαι ακόμη το... Όνομά του και... Έχουν περάσει 40 χρόνια... Έναν εμπνευσμένο δάσκαλο που με μύησε στα αρχαία κείμενα εμένα και... Όλους τους συμμαθητές μου που αγαπούσαμε βέβαια το σχολείο και ενδιαφερόμαστε γιατί δεν τους... Άγγιξε... Όλους! δεν τον ξεχνάω ποτέ τον... Έχω συναντήσει... Άλλες τρεις-τέσσερις φορές από τότε που αποφοιτήσαμε, φωτισμένους... Άνθρωπος... Ένας... Άνθρωπος πάρα πολύ καταρτισμένος πάρα πολύ διαβασμένος και με... Έκανε να αγαπήσω και τη λογοτεχνία γιατί μας... Έκανε και λογοτεχνία και τα αρχαία κείμενα και την αρχαία ποίηση, αυτός μας διάβασε Σαπφώ, μας ανέλυσε τον... Όμηρο δηλαδή οι διδασκαλίες του... Ήτανε για να τις γυρνάς σε βιντεάκια πώς πρέπει να είναι ο καθηγητής! με πάθος με... Ένταση δηλαδή διάβαζε την Ιλιάδα ας πούμε και δονούταν ολόκληρος, πώς να στο πω! το ζούσε ρε παιδί μου! και! εκλαϊκευμένο το αρχαίο κείμενο σε... Ένα παιδί 13 ετών δεν είναι εύκολη υπόθεση. Είχε δηλαδή... Έναν... Άνθρωπο και το εκλαϊκευε το κείμενο. Πως... Έγραφε ας πούμε ο Τσιφόρος τις ιστορίες του! αν... Έχεις διαβάσει λοιπόν και το... Έκανε τόσο κατανοητό, τόσο προσφιλές στα παιδιά που εμείς μαγευόμασταν μόνο να τον κοιτάμε!... Ήταν χαρισματικός. Αυτοί οι εκπαιδευτικοί είναι στους δέκα χιλιάδες... Ένας! γιατί αυτός... Ήταν χαρισματικός στο ξαναλέω! δεν... Ήταν απλά καλός εκπαιδευτικός... Ήταν και σαν... Άνθρωπος φωτεινός!

KT61: ναι ωραία πάρα πολύ ωραία. Νομίζω... Ότι... Ήταν μία πολύ ευχάριστη συζήτηση. Η τελευταία μου ερώτηση αφορά αυτό δηλαδή που... Έκανε περίπου ο εκπαιδευτικός σου που

τον θυμάσαι, η αυθεντική μάθηση και η αυθεντική αξιολόγηση, πόσο οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν πραγματικά παραδείγματα για να διδάξουν στους μαθητές τους για να τους δώσουν εφόδια ζωής και πόσο εσύ στην πράξη σου αυτό το κάνεις δηλαδή η πρώτη... Άποψη ως γονέας πόσο στα παιδιά σου σου λέγαν... Ότι ναι αυτοί κάνουν μάθημα που τους δώσαν αυτό το εφόδιο... Όπως τώρα... Όπως τώρα μου διηγήθηκες αυτή την ιστορία και πόσο εσύ χρησιμοποιείς παραδείγματα που θα βοηθήσουν τα παιδιά στην ζωή τους αργότερα

AB62: εγώ τα χρησιμοποιώ πάρα πολύ. Πάρα πολύ, δηλαδή μιλάμε για τα πάντα με τα παιδιά για τα πάντα κυρίως για τη ζωή τους! για αυτό που τους περιμένει μέσα από το μάθημα, πάντοτε παίρνω την ευκαιρία και κάνουμε πολύ μεγάλες και πολύ ωραίες κουβέντες. Δεν πετυχαίνει πάντα γιατί... Έχει να κάνει και με το υλικό που... Έχεις από κάτω αλλά συνήθως δείχνουν και τα παιδιά πολύ μεγάλο ενδιαφέρον και μου αρέσει και εμένα! το ζώ δηλαδή και εγώ μαζί τους

KT63:... Άρα γίνεται διάλογος, διάλογος γίνεται; βασίζεσαι στο διάλογο;

AB64: πάρα πολύ και ευτυχώς το μάθημά μου δίνει εμένα αυτή την ευκαιρία. Γιατί τα θέματα που συζητάμε είναι θέματα που είναι η ζωή τους, είναι η ζωή τους. Είναι θέματα μέσα από την τέχνη τη ζωγραφική, τη λογοτεχνία, την ποίηση, το μυθιστόρημα, είναι θέματα κοινωνικά, είναι προβλήματα της σύγχρονης ζωής, διαδίκτυο... Όπως σου είπα εθισμοί και τα λοιπά... Έτσι;... Έχουμε πάρα πολύ ωραία κάνει φοβερές κουβέντες και την περσινή χρονιά για τα ανθρώπινα δικαιώματα γνωρίσανε μέσα από το μάθημα μου δύο τεράστιους ανθρωπιστές τον Νέλσον Μαντέλα και τον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, μιλήσαμε για το ρατσισμό δηλαδή, αν αυτά δεν τα βοηθήσουν στη ζωή τους τι θα τα βοηθήσει;

KT65: ωραία, ως γονέας θυμήσου τα παιδιά σου αν σου είπαν... Ότι κάποιιοι τους βοήθησαν... Ή από αυτά που σου είπαν αν θα... Άλλαξα αν... Ήσουν υπουργός Παιδείας αν θα... Άλλαζες κάποιους εκπαιδευτικούς... Ή είναι χρήσιμοι... Όλοι ακόμη και αυτοί που δεν ξέρουν να διδάξουν και κάνουν ζημιά... Ίσως σε εισαγωγικά

AB66: από τα παιδιά μου υπήρχε και ο γιος μου είχε και αυτός... Ένα φιλόλογο που τον αγαπούσε πάρα πολύ παρότι δεν... Ήτανε τα μαθήματα του τα φιλολογικά δεν... Ήταν δηλαδή αστέρι σε αυτά παρ' όλα αυτά τον αγάπησε πάρα πολύ... Ήταν ο Κ... τώρα στο Γυμνάσιο Γουβών καλή του... Ωρα αλλά... Ήταν... Ένας... Άνθρωπος που... Έκανε και θέατρο... Έχει σπουδάσει σκηνοθεσία δηλαδή... Ήταν μία πολυσχιδής προσωπικότητα αυτό θέλω να το πω! ο εκπαιδευτικός δεν πρέπει να είναι μόνο εκπαιδευτικός, στείρα γνώση δηλαδή μετάδοση γνώσεων για το αντικείμενο πρέπει να σαι... Άνθρωπος με προσωπικότητα, με ενδιαφέροντα το τονίζω αυτό! με ανοιχτούς ορίζοντες με ανοιχτό μυαλό αυτό είναι το μεγαλύτερο προσόν που πρέπει να... Έχει για μένα. Και το δεύτερο είναι... Ότι θα πρέπει να... Έχει και την υπομονή στα παιδιά να τα δώσει... Όλα αυτά αυτά τα δύο χρειάζονται

KT67:... Άρα ο ελεύθερος εκπαιδευτικός

AB68: ο εκπαιδευτικός... Όπως είπαμε μία πολυσχιδής προσωπικότητα. Δηλαδή δεν μπορείς να... Έχεις... Ένα πράγμα εκεί να... Έχεις... Ένα ρομποτάκι. Με τη λογική αυτή το παιδί μπορεί να βάλει και... Ένα βιντεάκι στο YouTube και να δει πώς λύνονται οι ασκήσεις οι

τάδε ας πούμε στη φυσική. Αυτό θέλω να πω. Δηλαδή ο εκπαιδευτικός που δίνει φως στα παιδιά και τους δίνει ορίζοντες και τους δίνει ανάσες και τους δίνει... Ένα... Όραμα για το παραπέρα της ζωής τους, είναι αυτός που είναι και ο... Ίδιος... Έτσι! δεν μπορεί λοιπόν... Ένας καταπιεσμένος... Άνθρωπος... Ένας φοβισμένος... Ένας τυπολάτρης... Ένας στείρος ας πούμε, κακομοίρη να τον πω... Έτσι! [γελάει] να ανοίξει ορίζοντες! εδώ πέρα δεν... Άνοιξε τους δικούς του ορίζοντες θα ανοίξει των παιδιών; τί να λέμε τώρα;

KT69: πολύ ωραία λοιπόν νομίζω... Ότι αν δεν θέλεις να πεις κάτι... Άλλο, να σου πω... Ότι στην ουσία η παρέμβαση αυτή και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα που παρακολουθώ... Έχει σκοπό και πιο συγκεκριμένα τώρα σε αυτό που η... Έρευνά μου να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να αντιληφθούν κριτικά... Ότι ναι μπορούν να κάνουν πράγματα και η κοινή γλώσσα που προτείνει το μεταπτυχιακό είναι η τέχνη... Η τέχνη είναι προσφιής και μία γλώσσα κοινή για... Όλα τα παιδιά για... Όλους τους ανθρώπους και η κοινότητα, οποιαδήποτε κοινότητα πρέπει να την συμπεριλάβει στην ενασχόληση και στην δοκιμή και στην παραγωγή... Έργου και... Όλα αυτά δηλαδή προσφέρονται... Ίσως μέσω της τέχνης την οποία πολύ σωστά είπες... Ότι το σχολείο σήμερα δεν ξέρω που οδηγείται, που οδηγεί τους μαθητές και που οδηγεί τους εκπαιδευτικούς. Ωραία δεν ξέρω αν θέλεις να πεις κάτι που δεν είπαμε

AB70:... Όχι δεν ξέρω αυτά που είπαμε αν εσύ θες κάτι... Άλλο

KT71: νομίζω μου απάντησες σε... Όλες τις θεματικές, μου έδωσες υλικό πάρα πολύ καλό για να ακουστεί και να καταγραφεί

AB72: εντάξει Κωστή

KT73: σε ευχαριστώ πάρα πολύ Α

AB74: τώρα για το... Άλλο που λες προχωράει εσύ κάνε... Ότι είναι... Ότι είναι να κάνεις κάποια στιγμή ξαναμιλάμε και βλέπουμε τι χρόνος θα υπάρχει τότε και τι μπορώ να κάνω αν μπορώ

KT75: αν η δράση οδηγήσει σε κάτι τέτοιο και σε χρειαστώ και θέλεις και εσύ και... Έχεις χρόνο ναι να είσαι καλά

AB76: ο χρόνος είναι η επιθυμία πάντα υπάρχει εμένα μου αρέσουν αυτά και φυσικά αφού είναι για σένα με χέρια και με πόδια να βοηθήσω απλώς μόνο το χρόνο να μπορώ αυτό τίποτα... Άλλο γιατί αναγκάζομαι δυστυχώς και δουλεύω διπλοβάρδιες Κωστή και δεν ξέρω και πόσο θα κρατήσει αυτό γιατί... Έχω κουραστεί δεν είμαι και κάνα κοριτσάκι τώρα

KT77: πόσο καιρό θέλεις για σύνταξη ακόμα

AB78: κοίταξε το σάββατο... Έχω ραντεβού να σου πω την αλήθεια με μια εργατολόγο να της πω τα χαρτιά μου γιατί με... Όλα αυτά που γίνονται δεν ξέρω τώρα πώς θα την παλέψουμε εκεί πέρα και να μου δώσει τέλος πάντων... Έναν ορίζοντα να ξέρω πάνω-κάτω! γιατί μαθαίνω... Ότι αλλάζουν και τα πράγματα από 1-1-2-2 και αν με κάποιο τρόπο μπορώ τώρα να κατοχυρώσω κάτι... Έστω για να την πάρω και αργότερα ρε παιδί μου για αυτό θέλω

να πάω για να μου δώσουν... Έναν ορίζοντα. Να μου πουν... Ότι ξέρεις κάτι με αυτά τα χρόνια που... Έχεις τότε! γιατί αλλάζουνε και οι νόμοι και δεν ξέρεις τι μία λένε... Έτσι την... Άλλη γιουβέτσι

KT79: ναι ναι... Έτσι είναι ωραία καλή ξεκούραση

AB80: χάρηκα που σε... Άκουσα

KT81: και εγώ ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σου

AB82: καλή επιτυχία και να τελειώσεις γρήγορα με αυτό που ανέλαβες να ξεκουραστείς και εσύ, σε βλέπω παίζεις τα μπουζούκια σου δεν το βάζεις κάτω, είσαι αρχηγός!

KT83: δεν ξεχνιέται αυτό αυτό είναι ποδήλατο [γέλια]

AB84: δεν ξεχνιέται φιλιά και τα λέμε Κωστή καλό βράδυ

KT85: καλό βράδυ

--ΑΣ--

“Στην ομάδα εστίασης ΑΣ συμμετέχουν... Ένας πρώην διευθυντής συνταξιούχος φιλόλογος η σύζυγος του φιλόλογος μία εκπαιδευτικός φυσικής και μία ιδιωτική νηπιαγωγός ηλικίας είναι... Άνω των 60” (Comment to Text: αΣ)

KT1: Το θέμα είναι πώς αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί

ΑΣ2: και οι πρώην εκπαιδευτικοί.

KT2: Μελετάμε και την... Άποψη των παλιών εκπαιδευτικών διευθυντών, είναι η αυθεντική γνώση, την αυθεντική γνώση στο μαθητή για την παιδαγωγική Freire. Κάνω μία... Έρευνα και η... Έρευνα θα καταλήξει σε μία δράση ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών. Γιατί μέσω της τέχνης μπορείς τελικά να αλλάξεις τον κόσμο... Όπως είπε και ο Freire

ΑΣ3:πιθανόν

KT4: Ναι πιθανόν ναι ναι πώς λοιπόν Γ..... Έβλεπες τους μαθητές στον τρόπο που σκέφτονται, πώς το διέκρινες πώς... Ήξερες τι ταλέντα... Έχει ο κάθε μαθητής;

ΑΣ5: Ναι να σου πω τώρα προσωπικά εγώ εγώ... Έτυχε τώρα... Όλα σχεδόν τα χρόνια της καριέρας μου -2 να διδάξω στην τρίτη Λυκείου. Στην τρίτη Λυκείου τα παιδιά... Έχουν... Ήδη διαμορφώσει... Άποψη για το τι θέλουν να σπουδάσουν και λοιπά. Οπότε εκεί δεν... Έχεις τη δυνατότητα ας πούμε να διακρίνεις κάτι ξεχωριστό, διότι το παιδί... Ήταν αφοσιωμένο σε αυτό και αυτό που σου ζητούσε... Ήταν πως θα γράψει καλά στις εξετάσεις. Οπότε εγώ... Ήμουν αδοσμένος να το βοηθήσω να γράψει καλά στις εξετάσεις. Τώρα από κει και πέρα υπήρχαν και δυνατότητες να μιλήσουμε και για... Άλλα θέματα... Όταν τα παιδιά κατάλαβαν... Ότι είχαν κάποιο ταλέντο παραδείγματος χάρη στη μουσική που είχα και εγώ το μεράκι ερχόταν από κοντά... Άλλο... Ένα παιδί που... Ήθελε να σπουδάσει δημοσιογραφία ερχόταν και μου ζητούσε... Ή το... Ίδιο... Ή εγώ το... Έπαιρνα και ζητούσα να μου πει γιατί θέλει τέλος πάντων να σπουδάσει στη δημοσιογραφία, γιατί το αγαπάει αυτό και είχαμε... Έτσι μία επικοινωνία επί του θέματος αυτού. Ειδικά στα παιδιά που περισσότερο που είχαν αν θέλεις να σπουδάσουν ανθρωπιστικές επιστήμες που... Ήταν ο χώρος ο δικός μου. Εκεί προσπαθούσα να τους βοηθήσω με συγκεκριμένους τρόπους... Ή τους... Έλεγα ας πούμε δεν μπορείτε... Ή το... Έβλεπα εγώ... Ότι... Έχω κάποιο πρόβλημα στην... Έκθεση ας πούμε παραδείγματος χάρη το σύστημα... Έκθεσης. Θα τις διορθώνω χωριστά να μην τις κάνουμε στο σχολείο αμισθί πέραν από αυτές που κάνουμε στο σχολείο. Εντάξει τα παιδιά γράφανε και τις... Έπαιρνα και από κει και πέρα... Ήταν το μάθημα μου... Ήταν... Έτσι... Ωστε να μένω στα απολύτως στεγανά του μαθήματος επειδή ακριβώς... Ήταν η τρίτη Λυκείου

KT6: ... Άρα ο δάσκαλος εκεί δεν είναι ελεύθερος

ΑΣ7: ναι εκεί... Όχι τόσο ελεύθερος

KT8: Σε πιο μικρές τάξεις

ΑΣ9: ναι σε πιο μικρές τάξεις αναλόγως του... Άνθρωπος είσαι μπορεί ναι, δηλαδή στο Γυμνάσιο νομίζω πως μπορούν να είναι, νομίζω πως είναι, ναι

KT10: Ναι μας κατηγορούν τους εκπαιδευτικούς... Ότι... Ότι κάνουμε τη δουλειά μας διεκπεραιωτικά, δεν βοηθάμε τους μαθητές δεν μας νοιάζει τέλος πάντων πώς σκέφτονται και εκπαιδευουμε απλά ανθρώπους που θα αντέχουν στο οκτάωρο χωρίς να... Έχουν κριτική σκέψη, χωρίς να μιλάμε, χωρίς να μιλάνε, χωρίς να σηκώνω κεφάλι εκπαιδευουμε ρομπότ. Δ.. εσύ τι λες; είχες καλές εμπειρίες κάποιον που τον αντιλήφθηκες... Ότι σκεφτόταν πιστεύεις... Ότι το σχολείο... Όντως κάνει αυτό το... Έργο;

ΑΣ11: Ναι είχα διάφορους μαθητές οι οποίοι προόδευσαν σε ανθρωπιστικές σπουδές αλλά... Όχι σε ανθρωπιστικές σπουδές, είχαν ταλέντο στο ποδόσφαιρο, εισηγήθηκα στο σύλλογο να περάσουμε τον μαθητή αυτόν γιατί βλέπω μελλοντικά... Έναν σπουδαίο ποδοσφαιριστή και... Έγινε πραγματικά

KT12: πώς το διέκρινες

ΑΣ13: και το βοηθήσαμε να συζητώντας με τους μαθητές μας, φιλόλογους... Ήμουνα η δεύτερη, η δεύτερη η μαμά τους συνήθως πρώτη Γυμνασίου και δεύτερα και τρίτη και... Άλλοι αγαπούσαν τη μουσική... Άλλοι το ποδόσφαιρο και... Άλλοι το χορό και είχα επικοινωνία ουσιαστική με τους γονείς τους

KT14: Άρα από τόσο παλιά τόσα χρόνια που εσείς... Έχετε φύγει τόσα χρόνια από το σχολείο υπήρχε ενδιαφέρον, πρέπει ο γονέας να είναι κοντά στο σχολείο να... Έχουμε καλές σχέσεις και ο σύλλογος εκπαιδευτικών που γίνονται... Όσμως εκεί και συζητήσεις, πρέπει να υπάρχει αυτή η γνώση να μιλάμε δηλαδή, να ξέρουμε τα παιδιά μας;

ΑΣ15: Ναι βέβαια πρέπει να είμαστε ενημερωμένοι σφαιρικά για το ιστορικό κάθε παιδιού, εγώ μπαίνοντας στην τάξη επειδή μου αρέσει ιδιαίτερα η ψυχολογία και τα παιδαγωγικά τους... Έβαζα... Ένα τεστ γνωριμίας και μου γράφανε την ενδοοικογενειακή τους κατάσταση, είναι από από... Ίδρυμα παραδείγματος χάρη Καλοκαιρινού οι γονείς μου είναι χωρισμένοι... Έρχονται χωριστά και παίρνω τον... Έλεγχο από την κυρία Δ... Ήξερα λοιπόν από την πρώτη στιγμή την ενδοοικογενειακή τους κατάσταση ερχόταν παραδείγματος χάρη ο Κώστας ο μαθητής μου και μου λεγε ιδιαιτέρως κυρία Δ... σας ζητώ συγνώμη αλλά δεν κρατάω το τετράδιο των εκθέσεων... Η της γλώσσας, γιατί γιατί Κώστα; με καλό τρόπο, γιατί γιατί οι γονείς μου ζουν χωριστά και τρεις μέρες μένω του πατέρα μου το σπίτι και τρεις μέρες της μητέρας μου, συγνώμη το ξέχασα και λέω εντάξει την... Άλλη φορά θα προσέξεις με πολύ διακριτικό τρόπο, με βοήθησε πολύ αυτό να... Έρθω... Έτσι κοντά στην ψυχούλα τους... Ήμουνα η δεύτερη μαμά εκεί στον... Άγιο Μύρωνα τους είπα... Όταν θα παντρευτείτε αυτό είναι το βασικό, η δικαίωση... Όταν θα παντρευτείτε θα με καλέσετε στο γάμο σας και γίνεται γάμος και είναι ο γαμπρός ο γαμπρός η νύφη και ο κουμπάρος μαθητές μου από την πρώτη πρώτη Γυμνασίου ο Γ.. Α... Σ... μικροβιολόγος και ο Μπ... ο κουμπάρος

KT16: άρα το πρότυπο του καλού μαθητή, ποιο είναι ποιος είναι ο καλός μαθητής; αυτός που είναι καλός στις γνώσεις... Η πώς πρέπει να τα μορφώνει το σχολείο τι να του δίνει; τι αξίες;

ΑΣ17: όχι μόνο πρέπει να είναι κοινωνικός να... Έχει αγάπη να... Έχει μεράκι τη μάθηση να σέβεται να... Έχει αξίες ο αξιακός κώδικας για τη μάθηση ο αξιακός κωδικας να είναι

σωστός και αυτό φαίνεται, μου λέει μία κοπέλα εγώ αγάπησα τον... Όμηρο από εσάς από χρόνια βρεθήκαμε παντρεμένοι με παιδιά που τους βλέπουμε αγκαλιάζουμε η αδερφή της... Ε... της ... είναι η διοικήτρια στην 7η ΥΠΕ μία κοπέλα ξανθιά... Ήρθε με δύο παιδιά στη δικαιοσύνης ... παναγία μου παναγία μου και με αγκαλιάζει και μου λέει... Ήσασταν η καλύτερή μου η καλύτερη φιλόλογος σας αγαπώ πολύ, μαμά ποια είναι η κυρία που την αγκαλιάζεις; λέει η φιλόλογος μου στην πρώτη Γυμνασίου και... Άλλα πολλά δικαιώνομαι

KT18: για πες Γ...

ΑΣ19: Κοίτα τα παιδιά πολλές φορές σου εξομολογούνται να αποκτήσεις εμπιστοσύνη την εμπιστοσύνη σου... Έρχονται μόνο τους, σε πλησιάζουν θυμάμαι... Ένας μαθητής στο πειραματικό που... Ήμουν τα πιο πολλά χρόνια μου λέει κύριε θέλω να σας πω κάτι με τη... εάν είναι να συναντηθώ με μία κοπέλα αν δεν πλησιάσεις το σπέρμα μένει λίγο απέξω συλλαμβάνει είχε ο... Άνθρωπος αγωνία μα προς θεού... Έρχεσαι σε μένα πήγαινε να του πεις το βιολόγο το πίστευε για το βιολόγο και... Έρχεται σε μένα με... Άλλο παιδί πάλι ερχόταν

KT20: ως διευθυντής; ή ως καθηγητής

ΑΣ21: όχι ως καθηγητής διευθυντής, είχαν... Έρθει πολλές περιπτώσεις γονέων να μου πουν για τα παιδιά

KT22: εκεί... Ήθελα να σε ρωτήσω ως διευθυντή την... Άποψη μία βασική ερώτηση είναι δύσκολη η θέση του διευθυντή γιατί είναι μεταξύ των γονέων, τους θέλουμε τελικά κοντά και... Όχι μόνο τον εκπαιδευτικό που θεωρούν... Ότι πρέπει είσαι η μητέρα τους η ηγεσία που θα πρέπει να ισορροπήσεις τα πράγματα

ΑΣ23: Ναι κοίταξε η θέση του διευθυντή είναι πάρα πολύ δύσκολη... Όχι μόνο γιατί είναι στη διεκυστίνδα αυτή, είναι επιπλέον είναι παραπάνω υπηρεσία ζητάει η οποία ζητάει πόσο...

KT24: ναι ωραία πόσο ελεύθερος, αρχίζω τις δύσκολες ερωτήσεις πόσο ελεύθερος είναι ο διευθυντής να εφαρμόσει τις δικές του αρχές;

ΑΣ25: Ναι πολύ λίγο πολύ λίγο κατά τη γνώμη μου

KT26: ναι πόσο ελεύθερος είναι ο καθηγητής να ανοίξει διάλογο στο μάθημα να δώσει δηλαδή 60% το λόγο στους μαθητές το λόγο στους μαθητές... Όπως λένε οι νέες παιδαγωγικές 60% του χρόνου να μιλάει ο μαθητής να υπάρχει δυνατότητα, είναι δασκαλοκεντρική μαθητοκεντρική η μάθηση αυτή; η... Άποψη...

ΑΣ27: Όχι δασκαλοκεντρική να υπάρχει δυνατότητα

KT28: Ναι οι παλιοί εκπαιδευτικοί εσείς τι κάνατε δεν... δίνετε το λόγο στους μαθητές διάλογος γινότανε;

ΑΣ29: Ναι βέβαια βέβαια ναι εγώ χρησιμοποιούσα την μαιευτική μέθοδο Σωκρατική επιχειρήματα που εκεί βοηθούνται αν πάρα πολύ γιατί προσπαθούσες να τους εκμαιεύσεις τη γνώση με βάση αυτά που είχαν μπροστά τους αυτά είχαν... Ένα κείμενο αλλά το κείμενο

με τις κατάλληλες ερωτήσεις το προσεγγίζεις και βγάζεις πράγματα τα οποία δεν το... Έχεις υποψιαστεί αν λοιπόν... Έχεις την τέχνη να του κάνεις την ερώτηση, αν αν το παιδί θα σου δώσει πράγματα νομίζω εκεί είναι το μυστικό, δεν είναι δηλαδή να το φορτώνεις με γνώσεις παρά το γεγονός... Όπως είπα εμάς ειδικά στην τρίτη Λυκείου... Όποιος... Έχει διδάξει ξέρει πως είναι τα πράγματα πολύ δύσκολα, εν τούτοις επειδή ειδικά στο μάθημα των νέων ελληνικών στον αρχαίον... Έχεις μία... Άπλα θα... Έλεγα για να κινηθείς, μπορείς κάνοντας αυτό που θέλουν τα παιδιά στις εξετάσεις τους να τους δώσεις κι... Άλλα πράγματα για να αρχίσουν να σκέφτονται, να τους δώσεις δηλαδή η... Όλη λογική η δικιά μου... Ήταν πως από αυτό το κειμενάκι που... Έχεις μπροστά σου θα κάνεις πέντε βήματα παραπέρα

KT30: Ναι ναι

ΑΣ31: να μη μείνεις αυτό το κείμενο που λες εντάξει Πλάτωνας είναι παραδείγματος χάρι στο μύθο του σπηλαίου τι διακρίνεις πίσω από αυτό εσύ σαν προσωπικότητα σήμερα σε σχέση με το σήμερα

KT32: Ναι και είναι ταλέντο αυτό θεωρείς προσωπικό... Ή το μαθαίνει στρατηγικές κάποιος με στρατηγικές

ΑΣ33: Ναι εγώ νομίζω... Ότι είναι πρώτα από... Όλα θέμα της πείρας, αλλά σαφώς υπάρχουν και οι στρατηγικές μαθαίνονται δηλαδή... Άμα διαβάσεις βιβλία παιδαγωγικής θα το μάθεις αλλά δεν μπορείς εύκολα είναι... Όπως ακριβώς που... Έμαθα να ψάλλω ας πούμε δεν θα μάθω να ψάλλω στο ωδείο αν δεν πάω πάνω στο αναλόγιο να ακούσω να δω τι γίνεται δεν... Άρα λοιπόν η τριβή να κάνουν τα λάθη και εγώ... Έχω κάνει λάθη πορεία μου κι αν δίδασκα σήμερα... Ίσως να... Άλλαζα και πολλά πράγματα διδασκαλία μου στη διδασκαλία και με τις νέες γνώσεις που... Έχω αποκτήσει το διαδίκτυο και λοιπά γιατί αυτό είναι η διδασκαλία είναι μία, είναι μία πορεία η οποία περνάς από λακκούβες, από υψώματα, εξαρτάται και από την ψυχολογική σου κατάσταση... Έτσι δεν είσαι πάντα το... Ίδιο... Όταν μπαίνεις στην τάξη και κάθε χρόνο αν κοιτάξω τις σημειώσεις μου που... Έκανα τη διδασκαλία μου, κάθε χρόνο βλέπω καινούργιες σημειώσεις στο πλάι γιατί... Έχω το σχέδιό μου οι συμπληρωματικές σημειώσεις ανανέωσης σημαίνει... Ότι ο δάσκαλος ανανεώνεται αν δεν ανανεώνεται... Έχει βουλιάξει τέλος

KT34: ναι από την εμπειρία σου Γ... και οι υπόλοιποι, ας πούνε το σχολείο σε... Έχει βοηθήσει να λύνεις προβλήματα στη ζωή σου; δεύτερον εσύ ως εκπαιδευτικός ξέρεις να λύνεις προβλήματα;

ΑΣ35: Όταν λες προβλήματα της ζωής;

KT36: Ναι

ΑΣ37: όταν λες ναι; σαφώς

KT38: ναι... Έχεις διδαχτεί δηλαδή μεθοδολογίες να λύνεις προβλήματα

ΑΣ39: Ναι... Όταν... Ήμουν διευθυντής εκεί τα είδα εκεί εκεί αντιμετώπισα προβλήματα πέρα από το μάθημα. Πέρα από τη διδακτική των μαθημάτων, εκεί αντιμετώπισα γονείς δηλαδή πραγματικές καταστάσεις, αντιμετώπισα μαθητές με προβλήματα

ΚΤ40: Άρα στη μάχη μαθαίνεις, θυμάμαι και μία ιστορία που είχες πει τότε με τους λέοντες είχε... Έρθει κάποιος επιθετικά... Έξω και είπες με τα λιοντάρια πρέπει να γίνω λέοντας και εγώ

ΑΣ41: Ναι για να πω... Ένα παράδειγμα... Ήταν... Ένας γονιός κάποτε και ας λέω εγώ μόνο σε αυτούς και τον γιο του εκεί πρέπει να το θυμάσαι

ΚΤ42: Κάτι μου λέει ***

ΑΣ43: είχε χωρίσει με τη μητέρα του και το παιδί... Έμνε με τη μαμά του είχε φύγει η κυρία και μία μέρα... Ήρθε ο πατέρας να ρωτήσει τι κάνει το παιδί του στο σχολείο, είχε πάει φαίνεται πως του είχαμε δώσει τις χειρότερες πληροφορίες σε... Όσα, του λέω περάστε μέσα, περάστε μέσα... Ήρθα να ρωτήσω, για περάστε... Έρχεται στο γραφείο, κλείνω την πόρτα, περάστε μέσα... Ήρθα να ρωτήσω για τον, και για αυτούς περίμενα τώρα πω [γέλια] τον αναβαλλόμενο να του ψάλλω που λένε και εγώ του λέω το παιδί... Ίσως, μία χαρά, καλά πάει, προσοχή το φροντίζουμε, εδώ λίγο προσοχή... Έκανε το σταυρό του ο... Άνθρωπος μου λέει πρώτη φορά που μου μιλήσανε... Έτσι, και την... Άλλη μέρα τι συμβαίνει θυμάσαι στο κυλικείο τον Γιώργη τον Α... μου λέει κύριε διευθυντά ελάτε σας θέλω σας... Έχουν φέρει... Ένα δώρο... Ένας κύριος σου χει φέρει... Ένα δώρο. Κοιτάζω παιδιά και το κοιτάζω και... Ένας λαγός 3 κιλά

ΚΤ44: Ναι αυτές τώρα είναι καλές οι εμπειρίες του εκπαιδευτικού οι οποίες δεν πληρώνονται

ΑΣ45: ναι και δεν... Ήταν μόνο αυτό τον τρόπο αντιμετώπισης του γονιού

ΚΤ46: Ναι για αυτό... Ήθελα την... Άποψή σου ως διευθυντή και μου είπες την απάντηση... Ότι είμαστε στην αυθεντικότητα και στα προβλήματα μαθαίνεις, ναι εκεί μαθαίνεις, οπότε και οι υπόλοιποι, η ερώτηση που απευθύνω, πώς το μάθημά σας εφαρμόζατε την αυθεντικότητα; σε αυθεντικό περιβάλλον... Όσο γίνεται στη ζωή, που θα βγει το παιδί... Έξω και θα συναντήσει πράγματα, πραγματικές καταστάσεις, εφαρμόζετε την αυθεντικότητα σε πραγματικό περιβάλλον;

ΑΣ47: ναι γιατί τα παιδιά αντιπαθούν το σχολείο για να βάλω εγώ... Ένα πρόβλημα βάζω εγώ... Ένα θέμα

ΚΤ48: Ναι είναι... Άποψη του γονέα αλλά κάτσε να απαντήσουμε σε αυτό ναι γίνεται ας πούμε στο σχολείο σε αυθεντικά περιβάλλοντα... Όπως είπε για να ψάλλει πήγε στην εκκλησία και το είδε... Άμα θέλεις να ζωγραφίσεις πρέπει να... Έρθεις σε επαφή με αυτό... Όταν είσαι μες στην τάξη πώς θα το φέρεις το παιδί σε αυθεντικά περιβάλλοντα;

ΑΣ49: Καταρχήν θα πρέπει να υπάρχει στον εαυτό, 35 χρόνια το λέω αυτό 35 χρόνια πρέπει να υπάρχει ψυχολόγος στα σχολεία εγώ... Έτυχε να... Έχω 5 γνώσεις ψυχολογίας και

παιδαγωγικών και εργόντουσαν σε μένα... Όλοι γυμνασιάρχης κυρία εγώ τα χειρότερα πράγματα, εγώ τα χειρότερα, αλλά τα ημέρευα με την καλοσύνη μου, την αγάπη μου τους... Έλεγα σας εμπιστεύομαι κοιτούσα στα μάτια, τα κοιτούσα στα μάτια δεν ξέρω αν μπορώ να σας μεταδώσω γνώσεις, αλλά θέλω να είστε ευγενικοί... Άνθρωποι να είστε καλοί να αγαπάτε και η Μαρία... Ήταν εξαιρετική που... Ήταν μαθηματικός ... Ήταν πολύ καλή παιδαγωγός

KT50: Ναι το σχολείο προσφέρει τελικά μάθημα σε αυθεντικά περιβάλλοντα;

ΑΣ51: Ναι εννοείς τη βιωματική μάθηση;

KT52: Ναι να φέρεις το μάθημά σου γίνεται κοντά σε εμπειρίες που θα συναντήσει το παιδί να φέρεις το μάθημά σου... Όσο γίνεται κοντά σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα που θα συναντήσει το παιδί στη ζωή του;

ΑΣ53: ... Όχι δεν μπορείς

KT54: Άρα δεν είναι ελεύθερος ο εκπαιδευτικός

ΑΣ55: Δεν είναι δεν είναι δύσκολο, είναι να επίσης... Ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών δεν σου δίνει τη δυνατότητα σου μάλλον τώρα το μάθημα είναι... μονόωρο εδώ συζητάμε τώρα για μαθήματα τα οποία... Ήταν πόσες... Ωρες, ναι εμείς... Ήμασταν 8... Ωρες κάθε τμήμα, αλήθεια και μόνο...

KT56: Άρα η επαφή σας με τα παιδιά... Ήταν να...

ΑΣ56: Ήταν δύσκολη ναι εμείς τα... Έχουμε μονίμως αυτά τα μόνο... Ωρα είναι πολύ δύσκολα δεν... Έχεις τη δυνατότητα τη χρονική να γνωρίσεις με τα παιδιά, να γνωριστείς με τα παιδιά εγώ κάνω κάθε χρόνο μάθημα μαθητές μου κάθε χρόνο θα είναι κάθε χρόνο στους 350 μαθητές... Έχουμε 550 εφέτος... Έχω την πρώτη και την τρίτη κοντά στα 400 πόσες... Ωρες διδάσκεις, 20 δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα λοιπόν σε αυτή την... Ωρα που δεν είναι και ολόκληρη κι...

KT56: θα... Ήθελα και την... Άποψη της Ρ... που... Ήταν σε πολύ μικρότερες ηλικίες, εσύ... Ήσουν πολλές... Ωρες κοντά με τα παιδιά... Έχεις την τύχη αυτή ως παιδαγωγός να προσφέρεις τόσο περισσότερο μπορούσες... Ήσουν ελεύθερη τελικά... Ή ήσουν καταπιεσμένη εκπαιδευτικός

ΑΣ57: κοίταξε εγώ επειδή δούλεψα ιδιωτικά το σχολείο... Ήταν... Ήταν δικό μου, είχα απεριόριστη δυνατότητα και μάλιστα τέσσερα χρόνια δεν δούλεψα στο δικό μου, δούλεψα υπάλληλος, ναι και αυτό που λέει η Δ... εγώ με την αγάπη και και πόσο αισθάνεσαι νέος και θυμάμαι ας πούμε μεγαλύτερη ανταπόδοση μία μητέρα... Έφευγε ο Θ... ο γιος της για να το... Έχω το προνήπιο στο νηπιαγωγείο για να πάει και πάει και λέει στον ιδιοκτήτη, εγώ δεν θέλω ο θ... να πάει στο νηπιαγωγείο, θέλω να μείνεις στη Ρ... κατάλαβες; και εγώ δεν το δέχτηκα αυτό

KT58: Ναι αλλά είναι στιγμές που δικαιώνεσαι

ΑΣ59: Ναι τα παιδιά αυτό που θέλουν είναι ειλικρίνεια από την αρχή, να είσαι ειλικρινής μαζί τους και να τα εμπιστεύεσαι και συμφωνώ απόλυτα να τους δείχνεις εμπιστοσύνη και ευγένεια, θέλουν αυτό ναι ναι δεν θέλουν φωνές ναι με τίποτα, ναι καθόλου απαπαπα... Έχεις χάσει, τώρα ειδικά σε αυτή την ηλικία που... Έχουμε την εφηβεία και εγώ τα πιο δύσκολα τμήματα παίρνω επιδιώκω και τα παίρνω... Όταν οι... Άλλοι ωρύονται για το χ ψ ζ... Ότι δεν τα καταφέρνουν από τα πάω μία χαρά χ ψ ζ... Ότι δεν τα καταφέρνω γιατί ακριβώς τα παιδιά αποκτούν την εμπιστοσύνη νιώθουν... Ότι τον νοιάζεσαι νιώθουν... Ότι τον νοιάζεσαι, αυτό θέλουν

ΚΤ60: Κατά τα... Άλλα

ΑΣ61: Ναι θα συμφωνήσω θα τονίσω... Ότι η προσωπικότητά του εκπαιδευτικού είναι καταλυτική μέσα στην τάξη... βέβαια δεν συμφωνούν... Όλοι καταλυτική αν λοιπόν... Έχουμε... Έναν εκπαιδευτικό πρώτα-πρώτα γνωρίζει το αντικείμενο του... Όχι μεσοβέζικα πράγματα, ναι να μη σε πιάσουν αδιάβαστο, ναι να πατάει γερά στα πόδια του, φέρεται με ευγένεια στους μαθητές του και κάνει τη δουλειά του... Όχι μόνο ως δημόσιος υπάλληλος αλλά ως λειτουργός που αφήνει να ξεδιπλωθούν και... Άλλα πράγματα νομίζω... Ότι τότε είναι πετυχημένος εκπαιδευτικός και κάτι... Άλλο για να συμπληρώσω από τον Αριστοτέλη που είπα προηγουμένως... Έλεγα μήπως κανείς μαθαίνει ο Αριστοτέλης λέει παίζοντας κιθάρα μαθαίνεις την κιθάρα και χτίζοντας γίνεσαι χτίστης θέλω να σου πω... Ότι διδάσκοντας γίνεσαι καλός καθηγητής με την πορεία

ΚΤ62: Αυτό εννοούσε και ο Κωστής τώρα η βιωματική μάθηση

--ΒΠ--

Η ΒΠ είναι Βιολόγος ηλικίας 50 ετών, εργάστηκε σε Γυμνάσια, Λύκεια και ΤΕΕ, διδάσκοντας Φυσική, Γεωγραφία και Βιολογία. Χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες παραστατικής απεικόνισης

“ΚΤ1: θα χρειαστεί να υπογράψετε κάποια δήλωση... Ότι συμφωνείτε στους... Όρους της... Έρευνας και... Ότι δεν θα παρουσιαστεί κάτι χωρίς τη σύμφωνη γνώμη σας κάποια στιγμή θα σας δείξω αυτό το πρωτόκολλο.

ΒΠ2: ναι

ΚΤ3: λίγο πιο καθαρά και δυνατά για να μπορέσω να κάνω την απομαγνητοφώνηση... Όσο γίνεται εντάξει

ΒΠ4: ναι ναι

ΚΤ5: λοιπόν το θέμα είναι η πρωτότυπη και δημιουργική παιδαγωγική σκέψη, κριτικός προβληματισμός των εκπαιδευτικών στο αυθεντικό πλαίσιο της διδακτικής πρακτικής. Το θέμα που απασχολεί την... Έρευνα βασικά είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την αυθεντική σκέψη ενός μαθητή. Πώς υποστηρίζεται αυτό και πώς καθοδηγείται; τι είναι για σένα η αυθεντική σκέψη για... Ένα μαθητή;

ΒΠ6: σκέφτεται... Εννοείς αυθεντική μάθηση;

ΚΤ7: η αυθεντική σκέψη τι είναι;

ΒΠ8: τι είναι δεν ξέρω τι θα μπορούσε να είναι

ΚΤ9: ναι τι θα μπορούσε να είναι

ΒΠ10: θα μπορούσε να είναι η αναλυτική σκέψη... Ή ανόθευτη σκέψη, ανόθευτη αυτή το παιδί...

ΚΤ10: Έρχεται με κάποιες προσλαμβάνουσες από την οικογένεια; το σχολείο μπορεί να παρέμβει είναι διαμορφωμένες οι απόψεις του μαθητή;

ΒΠ11:... Έρχεται με βιώματα... Ένας μαθητής τα οποία είναι πάρα πολύ ισχυρά. Μπορεί να επηρεαστεί αλλά θεωρώ... Ότι ίσως σε πολύ μικρότερο βαθμό από... Ότι οι επιρροές που δέχεται από το οικογενειακό περιβάλλον.

ΚΤ:... Άρα οι γονείς επηρεάζουν τα παιδιά σε μεγαλύτερο βαθμό από το σχολείο τους εκπαιδευτικούς

ΒΠ: σαφώς ναι το οικογενειακό γενικότερο περιβάλλον δεν είναι μόνο οι γονείς, το ευρύτερο περιβάλλον οι φίλοι... Έξω από το σχολείο από παππούδες, γιαγιάδες, οι θείοι, το ευρύτερο περιβάλλον στο οποίο κινείται και ολόκληρη η οικογένεια, οι απόψεις οι θεωρήσεις που... Έχουν πχ τώρα βλέπεις με τα εμβόλια με την πανδημία... Ότι τα παιδιά... Έρχονται με παγιωμένες θέσεις απόψεις των γονιών τους. Και δεν και δεν τους αλλάζεις εύκολα αυτήν την... Αποψη που... Έχουν. Και δεν θα... Έπρεπε... Ένα παιδί 14 13 14 χρόνων θεωρητικά θα

πρέπει να μπορεί να δεχτεί την... Άποψη του δασκάλου του καθηγητή... Έτσι πάνω σε... Ένα θέμα μάλιστα εξειδικευμένο που το γνωρίζει, ε παρ' όλα αυτά δεν μπορείς να του αλλάξεις εύκολα αυτήν την παγιωμένη... Άποψη που... Έχουν οι γονείς

ΚΤ: μήπως δεν μας εμπιστεύονται τελικά οι γονείς;... Έχουν απαξιώσει το ρόλο του εκπαιδευτικού και τις γνώσεις μας και αυτό... Έχει μεταφερθεί και στα παιδιά;

ΒΠ: καλά αυτό αυτό... Έτσι κι αλλιώς αυτό... Έτσι κι αλλιώς... Έχει συμβεί... Έχει συμβεί αυτό χρόνια τώρα

ΚΤ: να... Ίσως δεν μας κατηγορούν... Άδικα, λένε μάλιστα... Ότι ενώ προσφέρουν στα παιδιά τους εξωσχολικές δραστηριότητες και υποβοήθηση στη μάθηση τους στο δημόσιο σχολείο, τα παιδιά τα περισσότερα, δεν μπορούν να καταστούν δημιουργικά μέλη της κοινότητας διότι φταίει το δημόσιο σχολείο

ΒΠ:... Όχι δεν φταίει το δημόσιο σχολείο θεωρώ... Ότι φταίει ο τρόπος που το παιδί γαλουχείται από πολύ μικρή ηλικία, από τι να σου πω, τον παιδικό σταθμό για το ποια θα είναι η... Άποψη του παιδιού για το θεσμό του σχολείου των δασκάλων των καθηγητών και ούτως... Ωστε να μπορεί να εισπράξει και να δεχτεί αυτά που θα μάθει στο σχολείο

ΚΤ: ναι

ΒΠ: γενικότερα υπάρχει θα έλεγα μία αρνητική στάση των περισσότερων απέναντι στο σχολείο και τους εκπαιδευτικούς, από τους γονείς περισσότερο και αυτό μεταφέρεται στα παιδιά και απαξιώνουν ουσιαστικά και τον ρόλο του σχολείου και της μάθησης, δηλαδή αυτό που θα τους μάθεις δεν θα το δεχτούν εύκολα με την πρώτη τουλάχιστον, θα σου πουν εμένα αλλά, δεν ξέρω δεν ξέρω μου... Έκανε εντύπωση πάντως εμένα σήμερα αυτό μου... Έκανε μεγάλη εντύπωση και θα το ξαναοιζώ ως θέμα σε... Ένα τμήμα για τα εμβόλια δεν επεκτάθηκα βέβαια αλλά είχα μία περίπτωση ενός μαθητή ο οποίος... Ήρθε είχε τις απόψεις των γονιών φαινόταν ξεκάθαρο αυτό!... Ότι τα εμβόλια δεν κάνουν καλό στο συγκεκριμένο εμβόλιο και κατ επέκταση και... Όλα τα εμβόλια προφανώς είχε την αντιεμβολιαστική... Άποψη, θεώρηση των γονιών του παρόλο που... Έχουμε είχαμε θίξει το θέμα και πέρυσι και το πώς λειτουργούν και τι κάνουν και και παρ' όλα αυτά... Όχι... Έχει... Δεν δεν υπάρχει αυτή η ευελιξία να εμπιστευτεί την... Άποψη του καθηγητή

ΚΤ: οπότε εσύ μου λες τώρα... Ότι χρησιμοποιείς το διάλογο στην τάξη με τα παιδιά, αφήνεις να φανεί και η διαφορετική... Άποψη

ΒΠ: ναι βέβαια αφήνεις φυσικά και αφήνεις... Όλα ακούγονται

ΚΤ: τι τι μπορεί να προσφέρει η διαφορετική φωνή διαφορετική... Άποψη... Όπως είπες ας πούμε ο μαθητής ο συγκεκριμένος που είχε διαφορετική... Άποψη

ΒΠ: αμφισβητούσε

ΚΤ: επάνω στην κριτική σκέψη του συνόλου της τάξης των παιδιών και στον προβληματισμό μέσα από το διάλογο. Τελικά κατάφερε να οδηγήσει; πρέπει να οδηγήσει σε... Ένα συμπέρασμα... Ή απλά να προβληματίσει να δημιουργήσει δηλαδή μία συζήτηση;

ΒΠ: αρχικά να προβληματίσει και εν συνεχεία να οδηγήσει σε συμπέρασμα αυτό δεν σημαίνει... Ότι θα το αποδεχτούν... Όσοι ειδικά... Έχουν παγιωμένες απόψεις αυτό που μου κάνει εντύπωση είναι... Ότι... Όταν... Έχουν παγιωμένες απόψεις για κάτι δεν τις αλλάζουν εύκολα

ΚΤ: οι μαθητές

ΒΠ:... Όσο ειδήμονας κι αν θεωρείσαι και είσαι και είσαι και σε θεωρούν δεν... Έχει καμία σημασία δεν... Έχει καμία σημασία.... Έχουν την... Άποψη του οικογενειακού περιβάλλοντος... Άρα το οικογενειακό περιβάλλον παίζει απίστευτα σημαντικό ρόλο

ΚΤ: οπότε μου λες... Ότι η δουλειά του εκπαιδευτικού δεν είναι και δεν μπορούμε να κάνουμε και θαύματα δεν μπορούμε να αλλάξουμε

ΒΠ: καθόλου καθόλου, η δουλειά του εκπαιδευτικού είναι να συνεχίζει να προσπαθεί ούτως... Ωστε κάποια, σε κάποια παιδιά τουλάχιστον κάποιοι ,κάποιοι μπορεί να ακούσουν... Όταν θίγει... Ένα θέμα είναι από την αρχή δεδομένο... Ότι δεν θα το εκλάβουν το... Ίδιο... Όλοι οι μαθητές, ούτε θα το υιοθετήσουν. Αλλά βάζεις τον προβληματισμό

ΚΤ: οπότε τη διαφορετική... Άποψη η σκέψη του παιδιού πώς την αναγνωρίζει ο εκπαιδευτικός; εσύ ας πούμε πως την αναγνωρίζεις στην τάξη; μέσα από διαγωνίσματα από τη συζήτηση; πως θυμάσαι το κάθε παιδί πώς σκέφτεται; πως μπορείς να ξέρεις πώς σκέφτεται το κάθε παιδί;

ΒΠ: από τη συζήτηση από απλά πραγματάκια, τη συζήτηση

ΚΤ: και πώς το σημειώνεις ας πούμε... Έχεις ειδικά σημάδια;

ΒΠ: δεν χρειάζεται να το σημειώσω, το θυμάμαι

ΚΤ: δηλαδή... Έχεις δει παιδιά που είναι ας πούμε καλά, μπορεί να είναι καλά στη βιολογία στο μάθημά σου στη γεωγραφία

ΒΠ:... Άμα πας αλλού τώρα, με πας αλλού τώρα ναι

ΚΤ:... Έχεις διαπιστώσει ξέρεις ας πούμε το συζητάτε με συναδέλφους... Ότι ο τάδε μαθητής είναι καλός σε μένα αλλά δεν είναι καλός στο... Άλλο μάθημα και τι κάνει το σχολείο για αυτό τι κάνεις εσύ για αυτό; δηλαδή... Ένας μαθητής μπορεί να μην είναι καλός σε... Όλα

ΒΠ: αν πέσει στην αντίληψή μου κάτι τέτοιο... Ότι δηλαδή... Ένα παιδί... Έχει αλλού δεξιότητες το λαμβάνω υπόψη μου και είμαι πιο επιεικής στις απαιτήσεις μου δηλαδή σε αυτά που ζητάω, στα ζητούμενα σε αυτά που μου δίνει

ΚΤ: και πώς το κάνετε αυτό στο σχολείο;

ΒΠ: τι εννοείς

ΚΤ: πως αλλάζετε, ανταλλάσσετε απόψεις στο σύλλογο;

ΒΠ: ναι στο σύλλογο στις παιδαγωγικές συναντήσεις, συνεδριάσεις

ΚΤ:... Ή στα διαλείμματα;

ΒΠ: και στα διαλείμματα συμβαίνει αυτό... Όταν μας προβληματίζει μία περίπτωση αλλά και στις παιδαγωγικές συνεδριάσεις αλλά... Άμα είναι διάφοροι ναι το συζητάμε ναι και στο πόδι ακόμα... Όποτε βρούμε χρόνο

ΚΤ:... Άρα η ανταλλαγή συζήτησης με τους... Άλλους εκπαιδευτικούς διαμορφώνει την... Άποψη για το μαθητή

ΒΠ: μπορεί να διαμορφώσει... Άποψη δεν σημαίνει... Ότι αυτό θα επηρεάσει το χ ψ καθηγητή σε αυτά που... Έχει διαμορφώσει για το μαθητή στο αντικείμενό του, αλλά επηρεάζεται μπορεί να το δει και μία διαφορετική ματιά μετά. Αν δηλαδή μου πει εμένα ο ο φιλόλογος α ξέρεις είναι... Άριστος στην λογοτεχνία στα κείμενα γράφει φοβερά κείμενα και λοιπά, ναι θα το δω, θα το δω και λίγο διαφορετικά θα πω Οκ είναι καλός εκεί στο στην στη μαθηματική σκέψη δεν είναι καλός, εντάξει θα με επηρεάσει ελαφρώς

ΚΤ: προσπαθείς το μάθημά σου να το αλλάξεις για να συμπεριλάβεις και αυτό το παιδί που είναι καλός... Ή που δεν είναι καλός. Αλλάζεις το μάθημά σου;

ΒΠ:... Όχι δεν είναι εύκολο αυτό δεν είναι τόσο εύκολο να το... Εγώ τουλάχιστον να το κάνω λόγω του... Ότι εγώ εδώ, θα πρέπει να τονίσουμε... Ότι υπάρχουν και τα μαθήματα τα οποία είναι μονόωρα και δεν σου δίνουνε την πολυτέλεια του χρόνου να το κάνεις αυτό... Όσο κι αν θέλεις

ΚΤ: εμπιστεύεσαι περισσότερο τη δικιά σου... Άποψη στο μάθημα; δηλαδή δεν σε νοιάζει ειδικά... Όταν είναι καινούργιοι μαθητές της πρώτης Γυμνασίου και δεν υπάρχει προηγούμενη γνώση από τους... Άλλους εκπαιδευτικούς, δεν προλαβαίνετε, εμπιστεύεσαι τον εαυτό σου στην κρίση σου για τον μαθητή ,πώς σκέφτεσαι ο τρόπος σκέψης του;

ΒΠ: ναι αν και οι μαθητές δεν ανοίγονται εύκολα και δεν εκφράζονται

ΚΤ: αυτό φταίει το μάθημα που κάνει ο εκπαιδευτικός; τι κάνεις εσύ για αυτό για να ανοιχτούν τα παιδιά;

ΒΠ: θα πρέπει σίγουρα πέρα από αυτό το μάθημα να συζητάς με τα παιδιά

ΚΤ: διάλογος

ΒΠ: να υπάρξει να υπάρχει διάλογος βέβαια. Μία προσέγγιση του καθηγητή στον κάθε μαθητή ξεχωριστά, θα πρέπει ξαναλέω, δεν υπάρχει ο χρόνος για να το κάνεις εύκολα, αυτό μιας και τα, ο αριθμός των παιδιών ανά τμήμα χρόνο με το χρόνο αυξάνεται. Δηλαδή φέτος... Έχουμε 28 παιδιά να φανταστείς σε κάθε τμήμα είναι τραγικό... Όχι δεν προλαβαίνεις πλέον να τα κοιτάξεις στα μάτια που λέγαμε κάποτε, δεν το συζητάω. Δηλαδή σήμερα σήμερα σίγουρα δεν είχα, δεν είδα κάποια παιδιά στα μάτια, δεν τα πρόλαβα.

ΚΤ: ναι μας κατηγορούν η κοινωνία τους εκπαιδευτικούς... Ότι κάνουμε διεκπεραιωτικά το μάθημά μας δεν μας ενδιαφέρει τι γίνεται κάτω και βρίσκουμε διάφορες δικαιολογίες και

προφάσεις... Όπως... Όπως ας πούμε... Ότι είναι πολλά τα παιδιά και δεν προλαβαίνω, δεν μπορώ να κάνω τίποτα γιατί είναι καμένο χαρτί... Ή δεν ξέρω διάφορα λένε οι εκπαιδευτικοί

ΒΠ: ... Όχι εντάξει δεν είναι καθόλου πρόφαση... Ότι ο αριθμός των παιδιών είναι πάρα πολύ μεγάλος ανά τμήμα... Έτσι

ΚΤ: ... Έχεις βοηθήσει παιδιά που υστερούσαν... Έχεις καλά παραδείγματα και καλές πρακτικές; πως βρήκες κάποιον;

ΒΠ: τα παιδιά θέλουν την επιβράβευση σε... Ότι κι αν κάνουν από το πιο μικρό μέχρι, θέλουν επιβράβευση επιβράβευση ακόμα και με μία απλή αντιγραφή να κάνουν από τον πίνακα αυτό το απλό που δεν χρειάζεται ούτε να σκεφτούν, ούτε ακόμα και αυτό, αν τα επιβραβεύσεις θα νιώσουν πάρα πολύ καλά και στο επόμενο θα κάνουν κάτι παραπάνω. Τα παιδιά θέλουν να... Έχουν... Όρια και στην τάξη και οργάνωση και να τους δείξεις εμπιστοσύνη και επιβράβευση. Τα επιβραβεύεις

ΚΤ: ναι εσύ;

ΒΠ: κάτι βέβαια που ξαναλέω δεν προλαβαίνεις θα το κάνεις με... Όλα τα παιδιά σε μία διδακτική... Ωρα

ΚΤ: αυτό θα σε ρωτούσα μου είπες δεν προλαβαίνεις γιατί είναι πολλά τα παιδιά και δεν.. Πιθανά κάποιες δεξιότητες που... Έχει... Ένας μαθητής δεν προλαβαίνεις να τις μεταφέρεις στο μάθημά σου η να διαφοροποιήσεις το μάθημά σου

ΒΠ: δεν προλαβαίνεις δεν προλαβαίνουμε να τις δούμε ακόμα και αν τις αντιληφθούμε δεν μπορούμε να εστιάσουμε πάνω και να κάνουμε κάτι

ΚΤ: νιώθεις δέσμια από το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών... Ότι σε πιέζει;

ΒΠ: εντελώς

ΚΤ: η ύλη;

ΒΠ: ναι ναι

ΚΤ: ... Άρα δεν νιώθεις δεν είσαι εντελώς ελεύθερη εκπαιδευτικός... Ότι βοηθάς... Όπως θα... Έπρεπε, δηλαδή πώς θα... Ένιωθες πώς θα μπορούσες ,μπορούσες να προσφέρεις αν... Ήταν λιγότερα τα παιδιά... Ή αν... Ήσουν ελεύθερη αν σου λέγανε δεν... Έχεις μάθημα, κάνε... Ότι μάθημα θέλεις εσύ ελεύθερα. Να ναι, βέβαια στο αντικείμενό σου

ΒΠ: λιγότερα τα παιδιά

ΚΤ: λιγότερα τα παιδιά. Δεν είναι δηλαδή είναι το πλήθος των μαθητών

ΒΠ: ... Όταν... Έχεις λιγότερα παιδιά μπορείς να διαφοροποιήσεις και τον τρόπο διδασκαλίας σου και να προσεγγίσεις περισσότερα παιδιά

ΚΤ: πόσες στρατηγικές διδασκαλίας χρησιμοποιείς στην τάξη εναλλάξ, δηλαδή στη διδασκαλία σου... Ωστε να συμπεριλάβεις και μαθητές που πού υστερούν, και πόσο χρόνο

δίνεις στο διάλογο στο λόγο του μαθητή στην τάξη; πόσο τοις εκατό του χρόνου; μαθητοκεντρικό δασκαλοκεντρικό; πώς το κάνεις το μάθημά σου;

ΒΠ: εγώ θα ξανά τονίσω το μονόωρο του μαθήματος και τη φύση του μαθήματος που είναι μονόωρο. Αυτό δυστυχώς με οδηγεί στο να είναι το μάθημά μου δασκαλοκεντρικό περισσότερο, η διδασκαλία μου είναι δασκαλοκεντρική λόγω της φύσης του μαθήματος που είναι μονόωρο

ΚΤ: εκτός από το μονόωρο, υπάρχουν μαθήματα που μπορούν να εμπλέξουν τους μαθητές σε μία διαδικασία που να τους βοηθήσουν να πάνε παρακάτω από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν; ας πούμε παραδείγματος χάρη μουσική γυμναστική καλλιτεχνικά θεωρούν αρκετοί εκπαιδευτικοί και γονείς και οι μαθητές

ΒΠ: κοίταξε να δεις... Όλα αυτά μπορούν να γίνουν... Όταν... Έχεις να κάνεις με... Ένα τμήμα στο οποίο θα μπαίνεις πολλές... Ώρες. Τουλάχιστον τρεις... Ώρες... Άντε δύο αλλά τρεις τρεις και τέσσερις... Ώρες. Αυτοί μπορούν να κάνουν θαύματα διότι αυτό που είναι τους διδάξεις μπορείς να το κάνεις σε μία... Ώρα δύο. Τις... Άλλες μπορείς να τις αφιερώσεις στο να πειραματιστείς. Το πρόβλημα της εκπαίδευσής μας είναι είναι αυτό! τα μονόωρα μαθήματα που είναι σαν να μην υπάρχουν. Είναι απλά... Ώρες απασχόλησης... Έτσι το βλέπω εγώ. Υποβαθμίζονται με αυτό τον τρόπο τα μαθήματα αυτά. Και η διαδικασία. Λειτουργούν περισσότερες... Ώρες απασχόλησης! ούτε καν δημιουργικής απασχόλησης

ΚΤ: μα τώρα δεν είπαμε... Ότι... Ίσως σε... Ένα μάθημα που δεν υπάρχει ύλη ακόμη και 30 παιδιά

ΒΠ: υπάρχει ύλη... Όχι μόνο υπάρχει ύλη αλλά προβλέπεται να εξετάζεται κιόλας.

ΚΤ: στα καλλιτεχνικά;... Άμα τους πούμε ζωγραφίστε με την τέχνη περισσότερο να έρθουν τα παιδιά κοντά με υλικό

ΒΠ: τα καλλιτεχνικά είναι τελείως διαφορετικά... Άλλη φάση είναι αυτό τώρα δεν συγκρίνεται

ΚΤ: αυτό λέω... Άρα εσύ;

ΒΠ: μα δεν συγκρίνεται το μάθημα των καλλιτεχνικών που είναι επίσης μονόωρο με το μάθημα της βιολογίας και της χημείας

ΚΤ: γιατί;

ΒΠ: που είναι βασικά μαθήματα

ΚΤ: σε τι διαφέρουν;

ΒΠ: ε πως; αυτά εξετάζονται... Έχουν διαγωνίσματα... Έχουν test είναι να βγει μία συγκεκριμένη ύλη είναι... Έχουνε ύλη που είναι προαπαιτούμενη για την επόμενη τάξη... Ή την επόμενη. Δεν είναι... Όπως τα καλλιτεχνικά! ε μα τι συγκρίνουμε τώρα;

ΚΤ: δηλαδή είπες τη λέξη βασικά μαθήματα ενώ τα... Άλλα θεωρείς... Ότι δεν προσφέρουν στη διάπλαση του μαθητή;

ΒΠ: προσφέρουν και αυτά... Όχι... Έτσι... Όπως τα ζητάει το αναλυτικό πρόγραμμα... Ή αν θέλεις τα αναλυτικά προγράμματα. Από τη μία δηλαδή τα αναλυτικά προγράμματα τα θεωρούν αυτά τα μαθήματα ομάδας Α δηλαδή βασικής ομάδας με... Ότι σημαίνει αυτό και από την... Άλλη τα υποβαθμίζουν... Έχοντας δώσει πολύ λίγες... Ώρες διδασκαλίας.

ΚΤ: εννοείς στα θετικά μαθήματα; μαθηματικά βιολογία και λοιπά

ΒΠ: τα μονόωρα γενικώς μαθήματα ναι ναι

ΚΤ: κατάλαβα ναι. Ο μαθητής που είναι... Ένα υγιές πρότυπο. Υπάρχουν μαθητές που είπαμε πριν... Ότι υστερούν,... Έχουνε κάποιο είδος αναπηρία, πχ είναι καλός στα μαθηματικά αλλά δεν είναι καλός... Ή στη γυμναστική. Για κάποιους εκπαιδευτικούς αυτό σε εισαγωγικά θεωρείται υστέρηση. Ποιο είναι το υγιές πρότυπο για... Όλους τους εκπαιδευτικούς; ποιο είναι το δικό σου πρότυπο; ποιον θεωρείς εσύ καλό μαθητή; ποιο πρότυπο υγείας να μη σου το πω καλός

ΒΠ: καλός μαθητής είναι αυτός ο οποίος μπορεί... Έχει... Όποιος... Έχει συνέπεια... Έχει... Έχει συνέπεια και οργάνωση, προσπαθεί διαβάζει φαίνεται... Ότι διαβάζει παρά τα το αποτέλεσμα που μπορεί να μην το φτάνει αυτό που εμείς βάζουμε... Έτσι. Αλλά η συνέπεια περισσότερο τουλάχιστον σε αυτές τις ηλικίες, συνέπεια, οργάνωση, μεθοδικότητα. Αυτά αν τα... Έχει... Ένας μαθητής θεωρώ... Ότι είναι καλός, δηλαδή είναι καλός και στο αποτέλεσμα θα γράψει... Ένα καλό γραπτό θα... Έρθει, θα σου πει προφορικά

ΚΤ: ναι θα σου κάνω μία προπαγανδιστική ερώτηση. Στα τριάντα σου παιδιά λοιπόν είναι καλοί στη ζωγραφική, είναι συνεπείς σε αυτό μόνο, δεν τα καταφέρνουν αλλού, θα πάνε δηλαδή θα στραφούν προς αυτό, σε τέτοιες τέχνες. Πώς θα μπορούσες, τα βοηθάς αυτά τα παιδιά στο μάθημά σου; τι βρίσκεις τι κάνεις στο μάθημα σου και νιώθεις... Ότι από κάτω σε κοιτάζουνε κάποιοι και δεν μπορείς να τους βοηθήσεις;

ΒΠ: περισσότερο το δεύτερο. Τα κοιτάζω και δεν μπορώ να τα βοηθήσω

ΚΤ: ναι... Άρα στην παιδαγωγική του Freire που είπε για την αγωγή του καταπιεζόμενου και στην απελευθερωτική του αγωγή δηλαδή στο μοντέλο του δυνάστη και του σκλάβου, εσύ στην ουσία νιώθεις... Ότι ασκείς στα παιδιά αυτά πίεση

ΒΠ: εγώ νιώθω... Ότι μου ασκεί πίεση το... Ίδιο το σύστημα το... Ίδιο αναλυτικό πρόγραμμα και με τη σειρά μου ασκώ την πίεση βεβαίως στους μαθητές. Η πίεση δεν ξεκινάει από μένα ξεκινάει από αλλού.

ΚΤ: ναι η απελευθερωτική αγωγή του του Freire λέει... Ότι για να μπορέσεις να κάνεις ελεύθερο μάθημα πρέπει να απελευθερωθείς εσύ, οπότε

ΒΠ: θα απελευθερωθώ εγώ από το αναλυτικό πρόγραμμα, θα πρέπει να μην το ακολουθήσω καθόλου

ΚΤ: ναι εντάξει ωραία

ΒΠ: δεν μπορώ το ακολουθήσω τη στιγμή που δεν μπορώ... Όμως να μην να μην το ακολουθήσω διότι μου ζητάει στο τέλος τον Ιούνιο να δώσουν τα παιδιά εξετάσεις το... Ένα είναι αυτό! το... Άλλο επίσης που δεν μπορώ να μην το ακολουθήσω διότι, σκέψου τα παιδιά αυτά κάνουν και φροντιστήρια... Έξω! πάνε λοιπόν και πάνω... Έχει μία στον χημικό και και τους λέει μα καλά δεν το κάνατε αυτό; δεν σας είπε αυτό ακόμα; δεν μπήκατε εκεί τι κάνετε στην τάξη;

ΚΤ:... Άρα... Έχεις να λογοδοτήσεις

ΒΠ:... Έχω ναι... Έχω να λογοδοτήσω τόσο στο υπουργείο... Όσο και στο... Έξω σχολικό περιβάλλον, που αυτό τι είναι; είναι η οικογένεια, είναι τα φροντιστήρια, πώς λέγεται αυτή

ΚΤ: η παραπαιδεία

ΒΠ: ναι αναγκάζεσαι τυπικά να παρακολουθείς... Ένα αναλυτικό πρόγραμμα... Όπως προβλέπεται γνωρίζοντας... Όμως στην ουσία... Ότι αυτό που κάνεις δεν είναι για τα παιδιά σωστό. Το γνωρίζεις

ΚΤ: είναι δέσμιος δηλαδή εκπαιδευτικός σε... Ένα φαύλο κύκλο

ΒΠ: ναι

ΚΤ: πώς καταφέρνει και φεύγει και πάει στο σπίτι και ξέρει... Ότι δεν δεν βοήθησε... Όλα τα παιδιά;

ΒΠ: ναι ισχύει

ΚΤ: σε αυτό... Έχεις δει περιπτώσεις... Άλλων εκπαιδευτικών σε... Άλλα μαθήματα στα οποία τα παιδιά τους είναι χαρούμενα... Έχουν πετύχει πράγματα και ας μην υπάρχει ας πούμε

ΒΠ: ναι σε μαθήματα που είναι αρκετές... Ωρες μπορούν να καταφέρουν οι συνάδελφοι αρκετά πράγματα

ΚΤ: οι δάσκαλοι ας πούμε

ΒΠ: και οι δάσκαλοι αλλά και οι καθηγητές που κάνουνε... Όμως πολλές... Ωρες σε... Ένα τμήμα

ΚΤ: μαθηματικά;

ΒΠ: μαθηματικά φιλολογικά ε βέβαια

ΚΤ:... Άρα εσύ επιμένεις... Ότι το μονόωρο, τα μονώρα είναι....

ΒΠ: να επιμένω... Ότι ο καθηγητής ο δάσκαλος θέλει χρόνο! χρόνο με το τμήμα του με την τάξη του, με τον μαθητή, ο χρόνος αυτός, ο χρόνος δεν υπάρχει σε... Ένα μονόωρο μάθημα. Η πρότασή μου λοιπόν είναι η κατάργηση αυτών των μαθημάτων. Αν δεν μπορούν δηλαδή

να αυξήσουν τις... Ωρες καλύτερα τα καταργήσουν, δεν υπάρχει αυτό. Είναι σαν να μην υπάρχουν, μονόωρα μαθήματα... Ίσον σαν να μην υπάρχουν, δεν μπορείς να καλλιεργήσεις τίποτα, ούτε δεξιότητες των μαθητών ούτε τις σχέσεις σου, με τους μαθητές τίποτα δεν προλαβαίνεις.

ΚΤ: ωραία θέλω να σταθείς τώρα συγκριτικά, να θυμηθείς ως μαθήτρια να θυμηθείς αυτό που μου είπες... Ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί φεύγουν από την τάξη πάνε στο σπίτι και γνωρίζουν... Ότι δεν βοήθησαν τους μαθητές. Το βλέμμα αυτό που στρέφεται προς μία υστέρηση και μία μοναχική διακονία, να ζητιανεύει δηλαδή ο μαθητής την προσοχή του εκπαιδευτικού και να μην την εκλαμβάνει, να μην την... Έχει. Θυμάσαι ως μαθήτρια; μίλησε για τα χρόνια που... Ήσουν μαθήτρια, πώς... Ένωθες;... Ένωθες... Ότι εκπαιδευτικοί δε σε βοηθούσαν

ΒΠ: νιώθω... Ότι τώρα εισπράττουν τα παιδιά νομίζω... Ότι το... Ίδιο συνέβαινε και στη δική μου εποχή. Το... Ίδιο! δηλαδή αυτό το δασκαλοκεντρικό και το διεκπεραιωτικό υπήρχε... Ήταν... Όποιος ναι, αν δεν καταλάβαινες κάτι, πρόβλημά σου! δεν υπήρχε η

ΚΤ:... Όποιος περνούσε το αυλάκι δηλαδή

ΒΠ: ναι ναι ναι βέβαια δεν υπήρχε δεν ξέρω γιατί φαντάζομαι οι... Ίδιοι λόγοι που είναι και τώρα, η διαθεσιμότητα χρόνου κυρίως

ΚΤ:... Άρα τους δικαιολογείς τους εκπαιδευτικούς, δεν μπορούσαν να κάνουν κάτι

ΒΠ: δεν μπορούν να κάνουν πολλά... Όχι. Οι εκπαιδευτικοί είναι ο τελευταίος τροχός της αμάξης, βάλλονται από παντού, από το... Ίδιο τους το Υπουργείο πού είναι από πάνω τους, από τους γονείς από τους μαθητές από... Όλους! είναι εκείνοι από τους οποίους... Όλοι περιμένουν πολλά,... Όμως... Όλοι δεν τους ενισχύουν. Πώς να στο εξηγήσω, δεν εκτιμούν αυτό που κάνουν... Ή δεν τους καταλαβαίνουν

ΚΤ: ναι

ΒΠ: ναι είναι μόνοι τους δηλαδή ουσιαστικά στέκονται μόνοι τους απέναντι... Όχι μόνο σε... Ένα σύστημα εκπαιδευτικό, αυτό το τρίτο το Υπουργείο που ρυθμίζει αυτά... Όλα τα διαδικαστικά, αλλά απέναντι... Έχουν απέναντι πλέον και τους γονείς οι οποίοι είναι μιας γενιάς θα... Έλεγα που υποτίθεται... Ότι τα ξέρουν... Όλα και δεν ξέρουν τίποτα. Παρεμβαίνουν και αυτοί με τον τρόπο τους ναι... Έτσι το βλέπω

ΚΤ: για να κλείνουμε τη συνέντευξη, εγώ βλέπω... Ότι υπάρχει... Ένα σύστημα σαν να ασκείται τυραννία, καταπίεση αλλά ο εκπαιδευτικός φοβάται να... Έρθει σε σύγκρουση και με τον εαυτό του και με τους γονείς και το περιβάλλον που λες

ΒΠ: ναι γιατί δεν... Έχει την ανάλογη υποστήριξη από πουθενά... Ίσως κάποια στιγμή θα πρέπει να αντιστραφεί το σύνθημα, πρώτα ο μαθητής και να γίνει, πρώτα ο καθηγητής, πρώτα ο δάσκαλος... Όταν θα επενδύσεις στο δάσκαλο στον καθηγητή τότε πιθανότατα να αλλάξουν κάποια πράγματα... Όταν δώσεις αξία σε αυτό που κάνει και σε αυτό που είναι... Έτσι κάνει τελικά... Ένα λειτουργήμα, αυτό που κάνει

ΚΤ: ναι

ΒΠ: τότε πιθανόν να αλλάξουν να αλλάξουν τι να αλλάξει η... Αποψη των γονέων να υπάρξει σεβασμός που δεν υπάρχει τώρα και γενικότερα... Όλης της κοινωνίας απέναντι στο θεσμό του δασκάλου του καθηγητή, αυτό θα πρέπει να αναδειχθεί

ΚΤ: ναι... Ένα μοντέλο που μπορώ να θυμηθώ... Έτσι για να το δούμε ως εικόνα, θα μπορούσε να είναι ο αστυνομικός με τον φυλακισμένο, ο μπάτσος με τον φυλακισμένο και να λέμε πρώτα ο φυλακισμένος, να δίνουμε δικαιώματα δηλαδή αυτός να απελευθερωθεί ενώ ξέρουμε... Ότι ο μπάτσος είναι ο τύραννος. Μήπως... Έχει συμβεί κάτι τέτοιο τώρα;

ΒΠ: τι εννοείς ποιος είναι ο μπάτσος τώρα και ποιος είναι ο φυλακισμένος;

ΚΤ: ο φυλακισμένος είναι ο μαθητής και ο μπάτσος είναι ο δάσκαλος. Και να λέμε σε μία απελευθερωτική αγωγή ναι... Ότι... Έχει δικαιώματα ο φυλακισμένος, ενώ ξέρουμε... Ότι ο... Άλλος ασκεί τυραννία και να λέει η κοινωνία, ναι πρέπει να ακουστούν και τα δικαιώματα του δυνάστη, του μπάτσου κάπως... Έτσι το εξέλαβα αυτό που είπες

ΒΠ: κάνεις λάθος

ΚΤ: δηλαδή

ΒΠ: δεν συγκρίνονται αυτά τα δύο. Δεν είμαστε εμείς δεσμοφύλακες, δεσμοφύλακες και φύλακες και παιδοφύλαξη... Έχουν καταντήσει οι υπόλοιποι το σχολείο, ο ρόλος μας είναι τελείως διαφορετικός αυτό το διαφορετικό ρόλο τον... Έχουνε αυτό αυτό δεν προσπαθώ να σου τον... Έχουνε ξεχάσει και μας... Έχουν καταστήσει απλά δεσμοφύλακες και παιδοφύλαξη αυτό... Έχουνε κάνει αυτή τη στιγμή

ΚΤ: ναι

ΒΠ: το μονόωρο μάθημα είναι παιδοφύλαξη

ΚΤ: πόσο έχεις εσύ τη διάθεση, τη διάθεση και την ικανότητα και τελικά στο μάθημά σου, προσφέρεις στα παιδιά αξίες... Όπως είναι η ταπεινότητα, η αγάπη, η ελπίδα, η κριτική σκέψη, να πιστεύουν στον εαυτό τους;

ΒΠ:... Ότι προλάβεις να κάνεις... Ότι προλάβεις να πεις, με απλά πραγματάκια [γέλια]

ΚΤ: δηλαδή βλέπουν την εικόνα καθ' εικόνα και ομοίωση του δασκάλου; βλέπουν το δάσκαλο; προσφέρεται και προσπαθούν και αυτοί να αφεθούν και αυτοί; πώς θα τους βοηθήσεις, να τους παρέχεις κάτι τέτοιο στο μάθημά σου;

ΒΠ: κοιτάξε δεν προσπαθείς... Προσπαθείς να αναπτύξεις την εμπιστοσύνη ανάμεσα σε εσένα και τα παιδιά και ανάμεσα στα... Ίδια τα παιδιά ως ομάδα που είναι, τους μαθαίνεις με τον τρόπο σου την ευγένεια τον σεβασμό

ΚΤ: να μη μιλάνε, δηλαδή να αντέχουν να μη μιλάνε;

ΒΠ:... Όχι να μη μιλάμε, να είναι ευγενικά γενικότερα και να σέβονται ο... Ένας τον... Άλλον τις διαδικασίες, θα μιλήσουν... Όταν μιλάει ο συμμαθητής τους, δεν είναι αυτό, δεν σημαίνει φασισμός σε εισαγωγικά... Όπως το αντιλαμβάνεσαι εσύ, σημαίνει σέβομαι το συνομιλητή μου

ΚΤ: ωραία κατανοητό

ΒΠ: αυτά λοιπόν τα απλά πράγματα προσπαθούμε να τα περάσουμε μέσα από την διδακτική... Ωρα, μία διδακτική... Ωρα, σου ξαναλέω είναι πάρα πολύ δύσκολο

ΚΤ:... Όπως είναι ο εξανθρωπισμός μέσω της ισότητας... Όλοι οι μαθητές είναι... Ίσοι για τον εκπαιδευτικό

ΒΠ: ναι εννοείται με αυτό ξεκινάς... Έτσι κι αλλιώς δεν κάνεις διακρίσεις

ΚΤ: ωραία μία τελευταία ερώτηση πιστεύεις... Ότι οι εκπαιδευτικοί ξέρουν να επιλύουν προβλήματα και να προσφέρουν αυτή την δεξιότητα ζωής στους μαθητές τους για να τους βοηθήσουν αργότερα... Όταν βγουν από το σχολείο; να μπορούν να επιλύουν οποιοδήποτε πρόβλημα τους παρουσιαστεί;... Όχι απαραίτητα γνωστικής φύσης. Προσφέρεις εσύ στα παιδιά σου τέτοιο μάθημα; δηλαδή τους οδηγείς να μπορούν να επιλύουν προβλήματα στην ζωή τους και νομίζω το αντικείμενο σου... Όπως είπες η βιολογία ναι είναι...

ΒΠ: ναι βέβαια βέβαια

ΚΤ:... Άρα το μάθημα σου γίνεται... Έχεις τη δυνατότητα να το κάνεις σε αυθεντικό περιβάλλον... Όσο πιο κοντά σε περιστατικά πραγματικής ζωής δεν είναι... Ένα θεωρητικό που μιλάει για τον Ξέρξη... Ή κάτι εικονικό...

ΒΠ: βέβαια ναι

ΚΤ: οπότε θεωρείς... Ότι με το μάθημα στα σημαντικά ενδιαφέροντα των παιδιών, σε κάτι που σε ενδιαφέρει σε κάτι που είναι χειροπιαστό, θα το συναντήσουμε αργότερα στη ζωή τους, για τη αντισύλληψη ας πούμε... Ένα παράδειγμα δεν κάνει πιο ενδιαφέρον το μάθημα;

ΒΠ: ναι ανάλογα δεν σημαίνει... Ότι μπορεί να ενδιαφέρει... Όλα τα παιδιά, για κάποια μπορεί να είναι ενδιαφέροντα... Όπως και... Όλα τα θέματα. Ας πούμε... Έχω αυτή τη στιγμή, αντιλαμβάνομαι... Ότι κάποια παιδιά μου τους ενδιαφέρει η χημεία θέλουν να προσέξουν γιατί... Έχουν στο μυαλό τους να ακολουθήσουν του χρόνου θετικές επιστήμες, δηλαδή την θεωρητική κατεύθυνση

ΚΤ: παίζει ρόλο και αυτό

ΒΠ: ναι ναι για αυτό το λόγο θέλουν να παρακολουθήσουν και να προσέξουν. Δηλαδή... Έχει να κάνει και με το μετέπειτα βήμα στην ζωή τους, δεν είναι απαραίτητο... Ότι... αυτά τώρα τα παιδιά... Άμα τους πιάσεις... Ένα... Άλλο θέμα συζήτησης θα θεωρήσουν... Ότι χάνουν το χρόνο της μιας... Ωρας της εβδομάδας. Το να ανοίξεις δηλαδή μία... Άλλη συζήτηση

ΚΤ: ναι ναι. Θέλω να σταθείς ξέρω... Ότι στο μάθημά σου χρησιμοποιείς πολύ την εποπτεία και την αντίληψη, τα πολυμέσα μέσω εικόνας και θέλω να μου πεις την εμπειρία αυτή πώς δηλαδή βοηθάς τα παιδιά;

ΒΠ: κοιτάξε τώρα πριν 10 χρόνια 15... Ήταν εντυπωσιακότατο τώρα

ΚΤ: εξήγησέ μου τί χρησιμοποιείς σε παρακαλώ

ΒΠ:... Ήταν εντυπωσιακό να βλέπουν εικόνα να βλέπουν αυτό που ακούνε αυτό που τους... Έλεγα το... Έβλεπαν κιάλας

ΚΤ:... Άρα χρησιμοποιείς Powerpoint

ΒΠ: ναι ναι

ΚΤ: με εποπτικά μέσα ναι

ΒΠ: ναι βίντεο και τα λοιπά μέσω εικόνων και τα λοιπά πριν 10-15 χρόνια... Ήταν πολύ εντυπωσιακό ξαναλέω, τραβούσε το ενδιαφέρον τώρα πλέον... Έχουνε η γενιά αυτή δεν είναι, δεν το βρίσκει τόσο ενδιαφέρον το... Έχουν συνηθίσει

ΚΤ: ναι γιατί λένε οι σύγχρονες παιδαγωγικές... Ότι το παιδί ενσώματα μαθαίνει, πρέπει να μάθει, να πιάσει, δηλαδή να μπει στη μάθηση χειροπιαστά, για να κλείσουμε και τη συνέντευξη και... Ένα στόχος τους μεταπτυχιακού είναι μέσω της τέχνης να κατορθώσουμε να ενδυναμώσουμε, είναι κοινή γλώσσα δηλαδή για... Όλους, μπορούνε δηλαδή να συμμετέχουν... Όλοι με το υλικό και με τη δεξιότητα που... Έχουν, δεν είναι δηλαδή κάτι που ο... Άλλος δυσκολεύεται, να του δώσεις... Ένα υλικό που να είναι προσφιλές και εύκολο για αυτόν. Θα... Ήθελες να συμμετείχες σε κάποια δράση εκπαιδευτικών οι οποίοι θα εντόπιζαν κάποιο πρόβλημα στο σχολείο; αυτές είναι οι λεγόμενες επαγγελματικές κοινότητες μάθησης να κάνουν δηλαδή μία... Έρευνα πεδίου, να δούνε τι γίνεται και μέσω της τέχνης να ενδυναμώσουν τους μαθητές; πχ bullying... Ωστε να βελτιώσουν τη ζωή την καθημερινή στο μαθητή και στην κοινότητα;

ΒΠ: ναι τι ακριβώς;

ΚΤ: είσαι δεκτική σε αυτό πιστεύεις... Ότι μπορεί να γίνει βλέπεις... Ότι μέσω της τέχνης υπάρχει χώρος;

ΒΠ: θα μπορούσες, θα μπορούσε, απλά δεν φτάνει ο χρόνος

ΚΤ: εκτός χρόνου οι εκπαιδευτικοί δεν μένουν κάποιες... Ώρες στο σχολείο... Ή κάνουν το μάθημά τους και φεύγουν

ΒΠ:... Όχι κάνει το μάθημα του και μετά... Έχουν οι... Άλλοι προετοιμασία,... Έχουν διοικητικό... Έργο να κάνουν, γραφειοκρατικό, διοικητικό μην το παραλείψεις αυτό,... Έχουνε να διορθώσουν γραπτά να ετοιμαστούν για το επόμενο μάθημα... Έχω πολύ δουλειά

ΚΤ: και δεν μπορεί και να γίνει και να συμμετέχουν ας πούμε από διάφορα τμήματα μέσα στους χώρους του σχολείου... Έτσι δεν είναι

ΒΠ: μέσα στις... Ώρες του σχολείου... Όχι δεν μπορούνε

ΚΤ: υπάρχουν ειδικά μαθήματα τέτοια που μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές... Ή τους εκπαιδευτικούς να κάνουν τέτοιες δράσεις;

ΒΠ: νομίζω αυτά τα καινούργια που μπήκαν τώρα

ΚΤ: τα εργαστήρια

ΒΠ: εργαστήριο δεξιοτήτων

ΚΤ: οι σχολικές δραστηριότητες;

ΒΠ: ναι... Ίσως μέσω αυτών

ΚΤ: νομίζω... Ότι οι σχολικές δραστηριότητες γίνονται με το πέρας των μαθημάτων

ΒΠ: ναι μέχρι πρότινος... Ήταν με το πέρας των μαθημάτων και εξακολουθούν νομίζω να υπάρχουν αλλά λόγω πανδημίας σταμάτησαν αυτά

ΚΤ: οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε αυτά ποια είναι η εικόνα που... Έχεις από το σχολείο σου;

ΒΠ: ναι βέβαια συμμετείχαν

ΚΤ: πόσα προγράμματα κάνετε στο σχολείο

ΒΠ: συμμετείχαν λόγω μοριοδότησης

ΚΤ: α... Όχι δηλαδή από πραγματικό ενδιαφέρον [γέλιο] για να προσφέρουν στους μαθητές!

ΒΠ: εντάξει σε κάποιους... Άρεσε κιόλας

ΚΤ: μοριοδότηση που

ΒΠ: δεν ξέρω γενικά. Τι ρωτάς αφού ξέρεις

ΚΤ: νομίζω δεν υπάρχει μοριοδότηση

ΒΠ: ε πώς μετρούσε στο πορτοφόλιο του εκπαιδευτικό να... Έχει κάνει προγράμματα. Ε πως! είχε

ΚΤ:... Άρα ως εκπαιδευτικός θετικών επιστημών από... Ότι αντιλαμβάνομαι, δεν πολύ βλέπεις... Ότι η τέχνη μπορεί να μπει ως δράση μέσα στα μαθήματα... Όσο ο εκπαιδευτικός

ΒΠ: θα μπορούσε επαναλαμβάνω εάν... Έδιναν περισσότερο χρόνο σε αυτά τα μαθήματα και λιγότερα παιδιά. Αυτό το λέμε χρόνια τώρα, δεν πρόκειται ποτέ να υλοποιηθεί διότι για να υλοποιηθεί θα πρέπει να δοθούν χρήματα στην εκπαίδευση, λιγότερα παιδιά περισσότερες... Ώρες ανά αντικείμενο

ΚΤ: οι επισκέψεις σε μουσεία, εκδρομές να πάνε τα παιδιά να δούνε;

ΒΠ: βοηθούν πάρα πολύ, πάρα πολύ αυτά, βεβαίως είναι πάρα πολύ καλά αυτά

ΚΤ: ωραία σας ευχαριστώ

ΒΠ: παρακαλώ

ΚΤ: εύχομαι καλή συνέχεια στο... Έργο σας

ΒΠ: ευχαριστώ πολύ επίσης κ Τρικάλη”

--ΓΠ--

“Ο ΓΠ είναι διευθυντής σε Γυμνάσιο ηλικίας 50 ετών... Έχει εφαρμόσει καινοτόμες πρακτικές και δείχνει ενδιαφέρον και ελεύθερη για ελεύθερη παρέμβαση των εκπαιδευτικών” (Comment to Text: ΓΠ)

“ΚΤ1: τώρα με ακούς Γ...; τώρα σε ακούω περίμενε να το φτιάξω ξανά, μικρόφωνο μικρόφωνο τώρα... Ένα-δύο τεστ ωραία... Έχεις χρόνο τώρα είσαι εντάξει;

ΓΠ2: περίμενε λίγο να πάω σε... Ένα... Ήσυχο μέρος να... Έλα εντάξει τώρα καλύτερα

ΚΤ3: ωραία λοιπόν θα σου στείλω και το πρωτόκολλο να υπογράψεις.. Ότι συμφωνείς... α είσαι στο σχολείο;

ΓΠ4:... Όχι βρε σπίτι είμαι... Έλα πες μου πάμε

ΚΤ5: θα σου στείλω και το ερευνητικό πρωτόκολλο να το υπογράψεις η... Έρευνά μου είναι στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου για για το μεταπτυχιακό που κάνω στην Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη. Αφορά τους εκπαιδευτικούς στην κριτική παιδαγωγική και στο τέλος θα καταλήξει μετά από τις συνεντεύξεις σε μία ενδυνάμωση καλλιτεχνική μέσω της τέχνης στους εκπαιδευτικούς

ΓΠ6: μάλιστα

ΚΤ7:... Αν θέλεις εκεί να συμμετέχεις στο τέλος θα με ενδιέφερε η... Αποψη σου και ως διευθυντή και ως εκπαιδευτικού και ως γονέα, οπότε οι ερωτήσεις θα είναι... θα σου κάνω διάφορες ερωτήσεις, μπορείς να μιλήσεις να πεις την... Αποψη σου από αλλού και τις τρεις αυτές θεάσεις σου

ΓΠ8: εντάξει okay

ΚΤ9: λοιπόν ο Freire η κριτική παιδαγωγική, ξέρεις τις βασικές αρχές του, και το πρώτο ερώτημα, πού βασίζεται πάνω σε αυτό η... Έρευνά μου, είναι πως ο δάσκαλος σήμερα αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού;

ΓΠ10: ερώτηση πως πραγματικά... Ή τι πρέπει να κάνει για το αναγνωρίσει; τι τι κάνεις τι ισχύει ποιο θα... Ήταν το θεμιτό ας πούμε η τι ισχύει;

ΚΤ11: και τι ισχύει και τι θα... Έπρεπε να γίνει, ναι

ΓΠ12: εντάξει για να αναγνωρίσει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού θα πρέπει να το αφήνεις να εκφραστεί, δηλαδή... Όταν κάνεις μία ερώτηση να περιμένεις αυτό που θα πει... Όχι να απαντάς, κάνουμε ερώτηση και μόλις πάει να πει δυο λέξεις το διακόπτεις και στην ουσία το καθοδηγείς, περιμένεις εκεί να την απάντηση του την ειλικρινή, αυτή που θα πει που είναι το δικό του βίωμα η δικιά του... Αποψη, από κει και πέρα εντάξει κάνεις μία συζήτηση εννοείται. Στην πραγματικότητα δεν γίνεται... Έτσι δεν γίνεται αυτό σε μεγάλο ποσοστό γιατί υπάρχει πίεση χρόνου, τις... Ωρες διδασκαλίας, πίεση της ύλης που πρέπει να βγει... Ίσως και από μεγάλο πλήθος των εκπαιδευτικών λόγω των προηγούμενων καταστάσεων που είπα, της πίεσης για να προλάβουν, δεν θέλουν να ξεφύγουν κιόλας και σε

συζητήσεις μεγάλες, τους... μπορεί να οδηγήσουν σε χρόνους και σε διαλόγους που θα είναι εκτός θέματος, οπότε το αποφεύγουμε, αυτό πιστεύω

KT13: ναι στην αγωγή του καταπιεζόμενου ο Freire μίλησε για το μοντέλο του δυνάστη και του καταπιεζόμενου, πώς από την... Άποψη σου που εσύ ασκείς και εξουσία, ως διευθυντής, πόσο ελεύθερος είσαι εσύ να εφαρμόσεις καινοτομίες; μίλησέ μου για αυτό γιατί ποια είναι η... Άποψη σου; πόσο ελεύθερος είναι ο εκπαιδευτικός για σένα δηλαδή

ΓΠ14: ως εκπαιδευτικός εννοείς;

KT15: ως εκπαιδευτικός, ως διευθυντής

ΓΠ16: ωραία λοιπόν... Όσο μεγαλώνουν οι τάξεις υπάρχει περιορισμός σε αυτή την ελευθερία, δηλαδή δεν μπορώ να συγκρίνω, στο να πω... Ότι... Έχει ελευθερία κινήσεων... Ένας καθηγητής που είναι στο Λύκειο... Ένας δάσκαλος που είναι στο δημοτικό... Έχει περισσότερη ελευθερία κινήσεων από το Γυμνάσιο και τη λιγότερη την... Έχει... Ένας καθηγητής που είναι στο Λύκειο, διότι εκεί ξέρουμε... Ότι πλέον... Έχουμε... Έχουμε μπει τα παιδιά στην τελική ευθεία για τις πανελλήνιες, υπάρχει μία ύλη που σε κυνηγάει να βγάλεις και να πάει τα παιδιά να γράψεις πανελλήνιες, δεν υπάρχει λοιπόν ειδικά στα μαθήματα τα οποία πάνε και για εξετάσεις στο τέλος πανελλαδικές, υπάρχει μεγάλος περιορισμός. Στο Γυμνάσιο τώρα που είμαι και διευθυντής, υπάρχει μία ευχέρεια θα το... Έλεγα, ναι, καλύτερη από του Λυκείου, πιο μικρή σε σχέση με το δημοτικό. Στο δημοτικό επειδή ξέρω γιατί... Έχω πέρασαν και τα παιδιά μου από το δημοτικό, η ύλη επαναλαμβάνεται σχεδόν, ανά τάξη παρά τάξη, κατά κάποιο τρόπο, στην επόμενη τάξη παράδειγμα με λίγο αλλαγμένα... Άλλα επαναλαμβάνεται, οπότε λες, μπορώ να πλατειάσω θα πει ο δάσκαλος, να δώσει βάση σε κάποια... Άλλα θέματα. Στο Γυμνάσιο είναι πολλά αντικείμενα, υπάρχουν πολλά μονόωρα μαθήματα... Άρα... Όσο σκέφτομαι... Ένας καθηγητής που κάνει ... Ένα μονόωρο μάθημα, πόσο να μπορεί να ξεφύγει... Όταν... Έχει μεν να βγάλει μία ύλη, αλλά δεν θα του κόψουν και το κεφάλι αν δεν βγει αυτή η ύλη. Διότι εντάξει μπορεί να καλυφθεί στην επόμενη χρονιά παράδειγμα. Αλλά... Έτσι και χάνει 1-2 μονόωρα, τις επόμενες εβδομάδες θα πάει να δει τα παιδιά του τον επόμενο μήνα.. από κει και πέρα γενικά να σου πω το εξής, οι καινοτομίες πολλές φορές που εφαρμόζονται εφαρμόζονται σε χρόνους εκτός της διδασκαλίας εκτός της... Ώρας διδασκαλίας. Θέλεις με τα προγράμματα που γίνονται με δράσεις που πάνε οι καθηγητές με τους συμμαθητές σε επιπλέον χρόνο; αυτό

KT17: ναι

ΓΠ18: τώρα ως διευθυντή δεν ξέρω αν θες να σου πω πώς μπορώ να το εφαρμόσω

KT19: ναι βέβαια μας ενδιαφέρουν οι καλές πρακτικές

ΓΠ20: τώρα ως διευθυντής... Έχουμε μία ευχέρεια κινήσεων με την... Έννοια, τελικά είναι το πόσο ο κάθε διευθυντής θέλει να ρισκάρει, γιατί πραγματικά υπάρχει μία συγκεκριμένη νομολογία ελευθερίας που λέει για το κάθε τι πρέπει να κάνεις και πώς πρέπει να γίνει τελικά, να πάρεις εσύ την απόφαση να, να πάρεις ως διευθυντής, θα πρέπει να εγκριθεί από αυτό που θα πείτε, να εγκριθεί από το σύλλογο, να πάρει την απόφαση ο σύλλογος και πολλές φορές

φοβάμαι που υπάρχει ο φόβος να μην είναι να κάνουμε κάτι, και εκτεθούμε οπότε να μην το προχωρήσουμε, είτε από το διευθυντή, είτε και από το σύλλογο και... Όταν κάτι θα προχωρήσει και να πάει και σε ανώτερο επίπεδο ,μετά μπορείς να... Έχεις και μία κριτική και από πάνω. Αλλά η εμπειρία μου εμένα ως διευθυντής είναι... Ότι μπορούσα και ρίσκαρα και εφαρμόσαμε αρκετές καινοτομίες, ας πούμε εφαρμογές αλλά αυτό... Έγινε με πολύ καλή συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και σε παραπάνω χρόνο δουλειάς των εκπαιδευτικών με τους μαθητές και τα λοιπά

KT21: και πως οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν; δώσε μου κάποια παραδείγματα να καταγραφούν που κάνατε προγράμματα; μέσω προγραμμάτων που προβλέπονται;

ΓΠ22: κοίταξε μέσω προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων, παράδειγμα μέσω προγραμμάτων και διαγωνισμών που γίνονται, παραδείγματα υπήρχαν προγράμματα εικονικών επιχειρήσεων το οποίο δεν εντασσόταν σε κάποιο πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων, εντασσόταν σε κάποια... Άλλα προγράμματα τα οποία βγαίνουν κάθε χρόνο και τρέχουν και είναι εγκεκριμένα από το Υπουργείο Παιδείας. Να και κάτι... Άλλο, τώρα που το λέω, δεν μπορούμε να κάνουμε πράγματα τα οποία δεν είναι εγκεκριμένα από το Υπουργείο Παιδείας. Μπορεί να υπάρχει... Ένας καλός φορέας εδώ στο Ηράκλειο παράδειγμα, που κάνει εξαιρετικά πράγματα, θα πρέπει να μπει σε μία γραφειοκρατική διαδικασία... Έγκρισης, αυτό που κάνει από το Υπουργείο Παιδείας για να μπορείς να το εφαρμόσεις εκεί στο σχολείο χωρίς να κινδυνεύεις να βρεθεί... Ένας γονιός παράδειγμα και να πει, πως κάνετε αυτό στο σχολείο μου; αφού δεν είναι εγκεκριμένο από το υπουργείου Παιδείας. Λοιπόν επιστρέφω... Άλλο παράδειγμα... Έχουμε κινηματογραφική ομάδα, κινηματογραφική ομάδα λοιπόν σε χρόνους πολλές φορές εκτός του σχολείου, απογεύματα... Έχουν βρεθεί τα παιδιά... Έχουν κάνει γυρίσματα... Έχουν κάνει μοντάζ... Άρα σε χρόνο, το απόγευμα... Όχι... Όταν... Ήταν σχολείο και συμμετέχουν σε διαγωνισμούς... Έχουν πετύχει. Στα προγράμματα Εράσμων και γενικά και... Άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα τα οποία τρέχουν, γενικά υπάρχουν αρκετά εγκεκριμένα από το Υπουργείο προγράμματα τα οποία δίνουν τη δυνατότητα να καινοτομήσει ας πούμε... Ένα... Ένα σχολείο παράδειγμα... Έχουμε κάνει... Ένα βιντεάκι μία ομάδα αυτό... Έγινε στα πλαίσια προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων που ανέδειξε την ιστορία της περιοχής που είναι το σχολείο.... Έρευνας που κάναν τα παιδιά με φωτογραφίες που... Έχουν συγκεντρώσει τα... Ίδια τα παιδιά από την περιοχή, που βρίσκανε με ιστορικά δεδομένα τα οποία υπάρχουν βέβαια και μπορείς εύκολα να τα βρεις βάζοντας... Όλα αυτά σε μία σειρά κάνεις... Ένα πολύ ωραίο βιντεάκι παράδειγμα. Αλλά... Όλο αυτό θέλει δουλειά παραπάνω... Ωρες απασχόλησης επιπλέον

KT23: πολύ ωραία σε αυτό που είπες και μάλλον είσαι από τους λίγους που... Έχουν πετύχει τόσα πράγματα στο σχολείο, στην ουσία η... Έρευνά μου θέλει και να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς μέσω της επίδειξης διαχείρισης project πώς δηλαδή οργανώνουμε στήνουμε... Ένα project πώς χωρίζουμε... Ένα πρόβλημα, στην ουσία εγώ πιστεύω... Ότι ακόμη και η εκπαιδευτική διαδικασία είναι επίλυση προβλήματος, από την εμπειρία σου οι εκπαιδευτικοί ξέρουν δηλαδή να χωρίσουν που λένε, ξέρουν να επιλύσουν... Ένα πρόβλημα ξέρουν να σχεδιάσουν... Ένα project; πώς το πετύχατε εσείς;

ΓΠ24: με τη μέθοδο project λες γενικά στα προγράμματα... Όχι σαν μάθημα... Όπως είχε βγει το project αντίστοιχα στο εργαστήριο δεξιοτήτων;

ΚΤ25: να σου το πω διαφορετικά, αν τελικά παρέχουν αυθεντική μάθηση στους μαθητές του σε αυθεντικά... Όσο γίνεται περιβάλλοντα... Ωστε να τους προσφέρουν εμπειρίες ζωής που να τους βοηθήσουν τους μαθητές και αργότερα στην πραγματική του ζωή, αυτό είναι... Ένας σχεδιασμός, μία μέθοδος η οποία την ξέρουν οι εκπαιδευτικοί;

ΓΠ26: αυτό να σου πω επαφίεται λίγο και στο κάθε εκπαιδευτικό το πόσο θα το ψάξει να επιμορφωθεί για κάποια πράγματα να διαβάσει μόνος του για το πως θα το κάνει και πολύ-πολύ συνάδελφοι οι οποίοι κάνουν πράγματα, πηγαίνουν ας πούμε στα τυφλά εμπειρικά, ξέρουμε από την εμπειρία τα χρόνια που κάνουμε προγράμματα είναι... Έτσι και το πάμε... Έτσι. Δείχνει... Ότι πετυχαίνει πάντως δηλαδή... Όταν εμπλέκεις τα παιδιά αυτό το καλό που... Έχει... γιατί ακολουθούνε μία μία... Άτυπη θα λεγα... Όχι τόσο τυπική... Όπως ακούγεται η διαδικασία του project... Όπως διδάσκεται, που κάποτε υπήρχε... Ένα μάθημα project στα λύκεια που... Έλεγε και πώς θα το δουλέψουμε, αλλά εμπλέκοντας τα παιδιά και αφήνοντας τα να παίρνουν πρωτοβουλίες... Ωστε να καταλάβουν... Ότι αυτό το... Έργο που γίνεται είναι δικό τους. Και... Ότι παράξουνε είναι δικό τους... Έργο και αναδεικνύεται ως δικό τους... Έργο, λοιπόν, πολλές φορές τα παιδιά τα... Ίδια σε καθοδηγούν και βγάζουμε πράγματα που δεν είχες σκεφτεί... Ότι μπορούμε να το δούμε και από αυτή την πλευρά παράδειγμα. Σε αυτό... Έχω να σου πω και περίπτωση της συναδέλφου που ασχολείται με την κινηματογραφική ομάδα που είχε μία ιδέα για κάποιο βιντεάκι και στην πορεία συζητώντας με τα παιδιά ή κατεβάζοντας ιδέες που πάντα είναι πιο φρέσκες, πιο τολμηρές θα... Έλεγα, ιδέες των παιδιών, οδηγήθηκε σε... Ένα πολύ ωραίο παράδειγμα θα σου πω... Ένα πολύ ωραίο προϊόν που... Έχει βγάλει είχανε να βγάλουν... Ένα βιντεάκι που είχε να κάνει και συμμετείχαν και σε... Ένα ευρωπαϊκό διαγωνισμό που... Έχει να κάνει με την ασφάλεια στο διαδίκτυο, γενικά. Λοιπόν από τις ιδέες των παιδιών συνδέσανε τόσο σε αυτό το θέμα με την παράδοση. Και μάλιστα είχανε κάνει γυρίσματα, είχαν και κάνει γυρίσματα σε... Ένα καφενείο στα Ανώγεια εμπλέκοντας την ασφάλεια στο διαδίκτυο με μία... Άλλη, παρομοιάζοντας την κατά κάποιο τρόπο με την ασφάλεια του βοσκού με τα πρόβατα του και είναι κάτι πολύ ωραία η παρομοίωση που κάνανε και μάλιστα το κάνανε και σαν μαντινάδες... Έβγαίνε δηλαδή τετράστιχα οι διάλογοι τους... Ήταν τετράστιχα... Όχι δεκαπεντασύλλαβος αλλά τετράστιχα. Αυτό προέκυψε είχε την ιδέα αρχικά την ιδέα, η καθηγήτρια που είναι για την κινηματογραφική ομάδα και η καθηγήτρια πληροφορικής, αλλά αυτό προέκυψε από τις προτάσεις των παιδιών... Ήταν κάτι δημιουργικό... Άσχετα από το αποτέλεσμα εάν βραβεύτηκε... Ή... Όχι, και μόνο που το βλέπουν τα παιδιά στα μέσα που χρησιμοποιούμε... Όλοι μας πια και κυρίως τα παιδιά στο YouTube... Ή και αλλού... Ένα βιντεάκι που είναι τα... Ίδια που φαίνεται το... Όνομά τους ως ηθοποιού, ως δημιουργού, ως σεναριογράφου, ως μοντάζ αυτό τους δίνει, τους βοηθάει ψυχολογικά και στην αυτοεκτίμησή τους και και... Έχει θετικά αποτελέσματα

ΚΤ27: πολύ ωραία Γ... νομίζω... Ότι είσαι ακριβώς σε αυτό που θέλω να κάνω, ο σκοπός της δράσης που σκέφτομαι να εφαρμόσω να μου διευκρινήσεις μόνο μετά αν αυτοί οι εκπαιδευτικοί... Όπως είπες... Ήταν, είχαν κάποιο ταλέντο, κάποια κλίση; εκπαιδεύτηκαν; πήγαν ας πούμε σε κάποιες επιμορφώσεις και ξέραν πως θα οδηγήσουν... Ένα project; εγώ

θέλω να κάνω στο τέλος μία δράση δραματοποίησης μάλλον στους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι οι... Ίδιοι θα επιλέξουν το μέσο με τι θα ασχοληθούν και μέσω της τέχνης θέλουμε να δείξουμε... Ότι μέσω της τέχνης είναι η κοινή γλώσσα που ο δάσκαλος θα καινοτομήσει και μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά και... Ωστε να αποκτήσουν εμπειρίες που θα μπορέσουν να επιλύσουν οποιοδήποτε πρόβλημα στη ζωή τους, οπότε το κρατάω αυτό... Αν θέλετε δηλαδή αργότερα να συνεργαστούμε... Ή με εκπαιδευτικούς... Ή στο σχολείο να κάνουμε μία δράση, πάρα πολύ ωραία

ΓΠ28: ωραία

ΚΤ29: θέλω να σκεφτείς, είστε από τις καλές περιπτώσεις που... Έχετε δηλαδή κάνει πράγματα. Πως γενικά οι εκπαιδευτικοί... πώς αντιλαμβάνονται την αυθεντική σκέψη του παιδιού; τι ταλέντα... Έχει, αν δηλαδή ασχολούνται οι εκπαιδευτικοί στην πλειονότητα τους και πώς κάποιος το βρίσκουν αυτό, πώς βρίσκουν... Ότι τα παιδιά... Έχουν κάποιες κλίσεις; και μίλησέ μου και για τα παιδιά σου, δηλαδή πως οι εκπαιδευτικοί βρήκαν τα ταλέντα των παιδιών σου;

ΓΠ30: λοιπόν εκεί πιστεύω θέλει παρατηρητικότητα γιατί από απλά πράγματα, αυτό δηλαδή που μετέφεραν οι καθηγητές στο σχολείο μου το... Έχουμε παρατηρήσει από απλά πράγματα στο μάθημα, στην... Ωρα της διδασκαλίας, αλλά εκεί τώρα πρέπει να... Έχεις και εσύ τη διάθεση, και δόξα τω θεώ είναι αρκετοί οι καθηγητές στο σχολείο μου που... Έχουν τη διάθεση και το... να παρακολουθήσουν και να βοηθήσουνε την... Ωρα που παρατήρησαν κάτι, κάτι που είπε το παιδί, ας είναι στη φυσική, ας είναι στη λογοτεχνία με... Ένα τρόπο κάπως που εκφράστηκε και κάτι που... Έκανε από κει και πέρα αυτό... Ήτανε το... Ένα θέμα. Από κει και πέρα, υπήρχε μία προγραμματισμένη ενέργεια δράσης του καθηγητή προς το παιδί για να το πιστέψει και στο παιδί... Ότι αυτό που... Έχει είναι αν... Όχι ταλέντο, μία δεξιότητα που αξίζει να τη δει και να την εξελίξει. Τώρα μέσα από τα μαθήματα που... Έχουνε κάνει, εφόσον είχαν τη διάθεση και την παρατηρητικότητα και να γίνεται κάτι, και το κρατάνε και δεν τον αφήνουνε και περνάει, προχωράει... Ένα παράδειγμα θα σου πω... Ένα θεατρικό που κάναμε σε μία θεατρική πριν τρία χρόνια, γιατί μετά... Ήταν και με τον κορονοϊό που δεν γινόταν θεατρικά και... Όλα αυτά ο πρωταγωνιστής του... Έργου η μαύρη γάτα... Ήταν του Τριβιζά, ο πρωταγωνιστής λοιπόν του... Έργου... Ήτανε παιδί που... Ήταν στο τμήμα... Ένταξης. Αυτό είναι νομίζω και τα λόγια θυμότανε που είπε και η κίνηση του ως υπερκινητικό παιδί που σε... Άλλες περιπτώσεις θα το... Έλεγες... Ότι είναι ενοχλητικό, στη σκηνή... Ήτανε το ταλέντο του... Έτσι το θετικό, αλλά το λέω γιατί το παρατήρησαν... Όλοι... Όσοι ξέρανε και τα παιδιά που συμμετείχαν και το.. Παιδί που είναι στο τμήμα... Ένταξης, παιδί με μαθησιακές δυσκολίες που δυσκολεύεται ας πούμε στη γλώσσα, ή στα υπόλοιπα μαθήματα και κάνει με καθηγητές ειδικής αγωγής, κατάφερε συγκεντρώθηκε να μάθει τα λόγια, δεν είπα... Ότι δεν τα ξεχνούσε, εννοείται πάντα βοηθούσε το υποβολείο να μάθει τα λόγια και να βγάλει και μέσα από την ενέργεια που είχε αυτή την υπερκινητικότητα μία πολύ ωραία θεατρικότητα. Και είχε επιτυχία!

ΚΤ31: πολύ ωραία δεν μου απάντησες βέβαια για τα παιδιά σου, αλλά θα σου κάνω μία παρένθεση γιατί προφανώς... Όλο αυτό το πέτυχες γιατί ασχολήθηκες και εσύ με το θέατρο αλλά... Όπως είπες παρατηρούν οι εκπαιδευτικοί. Αυτό μας ενδιαφέρει πώς το πετυχαίνουν

δηλαδή; γίνεται... Όσμως συζητήσεων στο σύλλογο; πώς ανταλλάσσουν οι εκπαιδευτικοί εμπειρίες για τα παιδιά τους. Πώς γίνεται αυτό;... Έχουν φιλικές σχέσεις; εσύ ως διευθυντής πώς το κατέγραψες;

ΓΠ32: ναι κοίταξε παρατηρούν κάτι μπορεί να είναι πολλά, από αυτά ξεκινάνε... Ίσως και σαν αστεία. Δηλαδή αυτό που ζητάει γίνεται συζήτηση μετά... Όταν συναντιούνται οι καθηγητές στο διάλειμμα... Ή... Όταν κάνουμε... Ένα σύλλογο και θα πει κάποιος παράδειγμα α ξέρετε... Έγινε αυτό στο μάθημά μου, θα πει κάτι που το παρατήρησε και φάνηκε αρχικά σαν αστείο, ε από κει και πέρα το εξελίσσουνε και... Όχι πάντα να εμπλέκονται... Όλοι οι καθηγητές, μπορεί αυτό να ξεκινάει από... Έναν καθηγητή που είδε κάτι σε... Ένα παιδί σε... Ένα τμήμα που... Ήταν και συζητώντας το... Έτσι μαζί με... Άλλους δυο-τρεις, βγαίνουν σιγά σιγά στην επιφάνεια... Ότι δεν είναι η πρώτη φορά που το... Έκανε, ξέρεις ξέρεις το... Έχει κάνει και σε μένα παράδειγμα. Και κάπως... Έτσι λέμε κοιτάζτε βρε παιδιά αυτό το παιδί... Έτσι εντόπισαν και το... Άλλο παιδί, μη νομίζεις, αυτό που βγήκε στο θεατρικό. Δες... Ότι αυτό το παιδί... Έχει κάτι που είπαμε, δεν είναι ταλέντο ,είναι μία δεξιότητα... Όμως και του δίνεις την ευκαιρία μετά, πλησιάζοντας τον και... Όλα αυτά και λέγοντάς του, ξέρεις... Έχουμε και... Ένα πρόγραμμα μία δράση που θέλουμε να κάνουμε να συμμετέχεις και... Όλα τα σχετικά και το προχωράει.... Όχι πάντα... Όλοι, βέβαια

ΚΤ33: οπότε υπάρχει μία καλή σχέση μεταξύ των εκπαιδευτικών, οι λεγόμενες επαγγελματικές ομάδες μάθησης που επιλύουν προβλήματα... Έχουν εφαρμοστεί στο σχολείο σου; δηλαδή μόνες τους, μόνοι τους οι εκπαιδευτικοί να φτιάξουν μία ομάδα να δουν... Ένα πρόβλημα και μέσω της τέχνης να ενδυναμώσουν παραδείγματος χάρη το μπούλινγκ, να μη χρειάζεται ξανά να παρέμβει κάποια ομάδα; υπάρχουν επαγγελματικές ομάδες μάθησης στο σχολείο;

ΓΠ34: λοιπόν... Άτυπα αυτά υπάρχουν σε... Όλους τους συλλόγους, στο σχολείο μου υπάρχουνε, το βασικό είναι και αυτό που είπες οι σχέσεις και το κλίμα που υπάρχει, η κουλτούρα που λέμε και αλλιώς, το κλίμα που υπάρχει στο σχολείο και στο σύλλογο οπότε, αν είναι θετικό μετά θέλουμε... Όλοι να προσφέρουνε. Και από κει και πέρα βγαίνουνε και οι συνεργασίες... Όχι οι φιλίες πάντα... Άλλες συνεργασίες ανθρώπων που... Έχουνε και... Ένα κοινό, κάποια κοινά. Ακόμη και... Ένα κοινό... Όραμα για κάτι ξεκινάει, δηλαδή από κει τώρα, από κει και πέρα στο σχολείο μου... Όσον αφορά αυτό το θέμα, επειδή ακριβώς είναι... Ένα σχολείο που το οικονομικό βιοτικό επίπεδο της περιοχής των οικογενειών των παιδιών που... Έρχονται στο σχολείο δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό, θα... Έλεγα... Ότι είναι μέτριο και χαμηλό. Είναι από τις πρώτες οικογένειες που τους... Έχει στοιχίσει η κρίση από την εποχή των μνημονίων και αργότερα που χάσανε οι οικογένειες τις δουλειές τους και τα λοιπά. Που δεν... Έχουν το χρόνο και το γνωστικό επίπεδο οι γονείς να βοηθήσουν τα παιδιά τους ας πούμε... Όταν οι... Ίδιοι είναι απόφοιτοι δημοτικού... Άλλοι αγράμματοι... Άλλοι δουλεύουν από το πρωί μέχρι το βράδυ για να βγάλουν τα ευ ζην για το ευ ζην αλλά τα προς το ζην που λένε. Λοιπόν... Ένα τέτοιο κλίμα υπάρχει ας πούμε στην περιοχή... Όσον αφορά αυτά τα παιδιά. Αυτό που κάνουμε είναι λίγο το οργανώσαμε... Όστε να υπάρχει μία επικοινωνία, θα στο πω... Όταν εντοπίζει κάποιος καθηγητής στο μάθημά του... Όταν εντοπίζω... Ένας καθηγητής στην... Ώρα που κάνει... Ένα μάθημα, μία συμπεριφορά του παιδιού... Ιδίως να το πω προβληματική... Και κάτι... Ήταν σκεφτικός ο Γ... ας πούμε... Ή βλέπω τελευταίες ημέρες

δεν πάει καλά και τα λοιπά δεν το αφήνει... Έτσι. Το συζητάει και επειδή ακριβώς για να μη χαθεί αυτό το πράγμα σε συζήτηση, συζήτηση με τον... Άλλον και τον παράλλον και τελικά εντάξει τα είπαμε, πήγαμε στο σπίτι μας και ξεχάστηκε δεν κάναμε κάτι κάπως κλιμακωτά σαν πυραμίδα πώς μπορείς να το πεις, αυτό φτάνει και σε μένα ως διευθυντή του σχολείου. Ευτυχώς τα τελευταία χρόνια... Έχουμε και ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό στο σχολείο και τέλος πάντων μπαίνουμε και σε μία διαδικασία να βοηθήσουμε δηλαδή τα παιδιά να κινητοποιήσουμε και τους γονείς να κινηθούν

KT35: ναι με προβληματίσες τώρα στο εξής, ξέρω ξέρω τις απόψεις σου και τη στάση σου ως... Άνθρωπος και ξέρω... Ότι είσαι δημοκράτης και έτυχε τόσα πράγματα στο σχολείο σου, και στο δικό μου σχολείο... Όμως γινόντουσαν δράσεις παρότι ο διευθυντής δεν... Ήτανε τέτοιος να παροτρύνει και υπήρχε βέβαια μία ελευθερία μία κουλτούρα ανοιχτότητας. Μήπως τελικά σκέφτομαι, αν η μέθοδος μπορεί να οδηγήσει και... Άλλους εκπαιδευτικούς και... Άλλα σχολεία σε μία τέτοια δράση, σε τέτοιες δράσεις που να γίνονται δηλαδή πολλές δραστηριότητες, πολλές δράσεις σχολικές δραστηριότητες που να βοηθάνε τα παιδιά;

ΓΠ36: μήπως, μήπως;

KT37: μήπως τελικά είναι η ηγεσία, η ηγεσία... Ή το Υπουργείο Παιδείας αν οργανώσει κάτι που να προσφέρει ας πούμε μπόνους στους εκπαιδευτικούς; πώς να το πω, δεν ξέρω μου εξήγησες... Ότι ο... Ένας παρακινεί τον... Άλλον

ΓΠ38: αυτό που πρέπει να πω κάτι... Άλλο αυτό που πρέπει να κάνει το Υπουργείο Παιδείας είναι λίγο το... Έχει πει πολύ καλά... Ένας συνάδελφος σε μία συζήτηση στο σύλλογο που κάναμε είναι! αφήστε μας να κάνουμε τη δουλειά μας! δηλαδή οι εκπαιδευτικοί ξέρουν πολύ καλά πως θα κάνουν τη δουλειά τους και που... Όταν θέλουν να βοηθήσουν και σε... Άλλα πράγματα μπορούν να το κάνουν. Αυτό που λες τώρα η διαφορά, παράδειγμα χθες στο σχολείο με... Άλλα σχολεία που... Ίσως ο διευθυντής είναι πιο απομονωμένος, δεν είναι και τόσο δημοκρατικός... Ή... Όχι αυτό είναι... Ένα θέμα συζήτησης τέλος πάντων αυτό είναι... Ένα θέμα συζήτησης! εγώ βλέπω την εξής διαφορά!... Ότι σε... Άλλα σχολεία παρατηρώ... Ότι κάνουνε κάποιοι κάτι, μπορεί να... Έχει επιτυχία, μπορεί να πάρει και βραβείο, μπορεί να γίνει, αλλά είναι η δουλειά ενός δύο συνάδελφων, τριών, αυτών που τρέχουνε, κάνουν αυτό και σαν να μη μοιράζεται αυτό μέσα στην ομάδα που είναι ο σύλλογος. Μένει εκεί, δηλαδή υπάρχει μία επιτυχία, αυτό που βλέπω εγώ στο σχολείο μου... Αυτό που βλέπω εγώ είναι... Ότι γίνεται προσπάθεια... Όχι με το ζόρι, αλλά επειδή ακριβώς υπάρχει αυτό το θετικό κλίμα, γίνεται προσπάθεια αυτό το πράγμα να μοιραστεί με... Όλους τους... Άλλους

KT39: ναι μου... Έδωσες... Ήδη την απάντηση, οπότε θεωρείς... Ότι στο δικό μου σχολείο τότε που γινόντουσαν δράσεις, γινόντουσαν περισσότερο για να, γιατί τα... Άτομα οι εμπλεκόμενοι το... Ήθελαν δεν... Έφτανε στην κοινότητα ως ανταποδοτικό... Όφελος σε... Όλους κάπως... Έτσι;

ΓΠ40: ναι ναι επειδή... Έχω περάσει και από... Άλλα σχολεία... Όχι ως διευθυντής, πάντα μπορεί να υπάρχουν κάποιοι που τρέχουνε μία δράση, ωραία, μόνο αυτοί προχωράνε.. Σαν να μην παίρνει χαμπάρι κανένας πια... Ότι γίνεται κάτι, γίνεται αυτή η δράση, τι... Έχει πορεία σε... Όλο το χρόνο... Έτσι, δεν είναι να κάνουμε κάτι και τελειώσε σε δύο μέρες,

λοιπόν, για να φτάσουν στο τέλος της χρονιάς να γίνει μία παρουσίαση... Ή οτιδήποτε και ορισμένοι μπορεί να σου πουν τότε... Ότι αυτό συνέβαινε στο σχολείο μας

KT41: και ποιος φταίει σε αυτό; τι φταίει σε αυτό; οι συνάδελφοι, η ηγεσία, το σχολείο για ποιο λόγο γίνεται αυτό;

ΓΠ42: αυτό Κώστα ξεκινάει από αυτό που είπα, τι κουλτούρα υπάρχει στο σχολείο, δηλαδή είμαστε... Όλοι μαζί μια ομάδα ζητάμε τη βοήθεια ολωνών; παράδειγμα θα σου πω αυτό που λες τώρα εσύ... Ή με αυτό αυτό που είπα προηγουμένως το βιντεάκι που πήγανε στα ανώγεια, κάνανε τα γυρίσματα λοιπόν... Έχουν εμπλακεί σαφώς και ο καθηγητής της πληροφορικής αρχικά και η καθηγήτρια που είναι στην κινηματογραφική ομάδα αλλά... Εμπλέξανε μέσα και δυο-τρεις... Άλλους φιλόλογους γιατί ρωτήσανε κάποια πράγματα... το κειμενάκι το τελικό που διάβασαν πέρασε από μία επεξεργασία από τους από τους φιλόλογους για να μπορεί να βγει αυτό... Έτσι το τετράστιχο ωραία!... Έχουν ιδέα τα παιδιά αλλά λίγο να, να βγει με μία ωραία... με... Έναν ωραίο... Ήχο. Επίσης... Άλλοι που... Έχουν εμπλακεί... Ήταν καθηγητές... Άλλη μία καθηγήτρια που... Ήταν από τα ανώγεια και μέσω των γνωριμιών που είχε, λειτούργησε το που θα πάνε στο καφενείο... Όλα τα σχετικά. Δεν, αλλού, δηλαδή τι γίνεται, αυτό που είπα... Ότι τρέχει 1-2 τα προγράμματα αυτή! βγαίνει προχωράει ακούγεται στο σχολείο, θα βγει και ο διευθυντής να πει, ξέρω γω κάτι και... Όλοι οι... Άλλοι... Ή το υπόλοιπο μέρος του σχολείου από καθηγητές από μαθητές μπορεί να μην... Έχει πάρει καν χαμπάρι!

KT43: πολύ ωραία αν δεν σε κούρασα είπες... Ήδη τη λέξη-κλειδί πριν, αφήστε μας να κάνουμε τη δουλειά μας, πόσο ελεύθεροι είναι οι εκπαιδευτικοί τελικά να αυτενεργήσουν και να προχωρήσουν την εκπαίδευση; υπάρχει δηλαδή η... Έρευνα αποδεικνύει μάλλον θα αποδείξει... Ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δεν ενδιαφέρονται. Νιώθουν καταπιεσμένοι νιώθουν πιεσμένοι... Όπως είπες και στην αρχή

ΓΠ44: ναι δεν υπάρχει μεγάλη ευκαιρία και... Όσο μεγαλώνουν οι τάξεις στο σχολείο τόσο πιο μεγάλος περιορισμός υπάρχει σε αυτό το πράγμα. Δεν μπορείς να παίξεις δηλαδή να θυμηθώ... Όταν... Ήμωνα σε λίγο και πολλές φορές... Έλεγα με δράσεις, να πάρω τα παιδιά να πάμε μία εκπαιδευτική επίσκεψη να, να δουν αυτό, να δουν εκεί, να δουν, ωραία αποκτούν μία εμπειρία, βλέπουν πράγματα που... Ίσως ποτέ δεν θα κινηθούν μόνα τους να κάνουν κάτι... Άλλα θα πάνε, θα ψάξουν, θα κάνουν, διότι μετά την επίσκεψη θα γίνει... Έρευνα πριν πάνε σε... Ένα αντικείμενο λοιπόν και υπήρχε μία δυσκολία. Να τα παιδιά χάνουν... Ώρες μαθήματος, πρέπει να βγει η ύλη και τα λοιπά... Όσο μεγαλώνει η ύλη και οι τάξεις τόσο πιο περιορισμένα είναι τα πράγματα. Τώρα να πω και κάτι... Άλλο... Ότι τα τελευταία χρόνια αυτό που ζούμε, είναι δηλαδή πραγματικά υπάρχει μεγάλη πίεση!. Μεγάλη πίεση από το Υπουργείο, το αφήστε μας να κάνουμε τη δουλειά μας είναι... Ότι μη μας τρέχεις κάθε τρεις και λίγο... Όχι τώρα δήλωσε αυτό... Όχι τώρα κάνε εκείνο, συμπλήρωσε 100 φόρμες παράδειγμα! τι να συμπληρώνω σε 100 φόρμες να αποδείξω τι? για να πάρει τα αποτελέσματα το Υπουργείο και να πει κοιτάζτε... Έγινε αυτό.. κατάλαβες; δηλαδή τελευταίες αποφάσεις που... Έχουν βγει πραγματικά είναι ακόμη πιο περιοριστικές. Είναι ακόμη πιο περιοριστικές τα τελευταία δηλαδή χρόνια τώρα 2-3 χρόνια

KT45: μου χεις δώσει απαντήσεις σχεδόν ακόμη και σε αυτά που δεν είχα βρει και σκεφτεί, πάρα πολύ ωραία, θέλω να μου πεις αν αν δεν σε... Έχω κουράσει, δεν μου απάντησες βεβαίως ως γονέας πώς βρήκαν στα παιδιά σου οι εκπαιδευτικοί τις δεξιότητες και πως εντοπίζουν... Ένα υγιές πρότυπο, τι σημαίνει για αυτούς, αλλά θα το συνδέσω με την ερώτηση πώς καταφέρνουν κάποιοι εκπαιδευτικοί... Άραγε να γνωρίζουν... Ότι μες στην τάξη τα μισά παιδιά και παραπάνω δεν... Έχουν καταλάβει τίποτα... Ότι δεν τους βοήθησαν και να συνεχίζουν να πηγαίνουν στο σχολείο χωρίς να... Έχουν την ντροπή και την ευθύνη τη συναίσθηση της ευθύνης, που θα πρέπει να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά, και θα τους βοηθάνε

ΓΠ46: ναι

KT47: ναι πώς καταφέρνουν αυτοί οι εκπαιδευτικοί δεν δεν ξέρουν... Ότι μες στην τάξη τα μισά παιδιά... Έχουν υποεπίδοση... Ότι θα μπορούσαν να τα βοηθήσουμε και δεν το κάνουν; δεν ξέρουνε; πως;

ΓΠ48: λοιπόν υπάρχουν σχολεία στα οποία ο καθηγητής αυτό που λέμε... Ότι το δικό μας επάγγελμα είναι λειτούργημα και δεν είναι επάγγελμα, είναι λειτούργημα, υπάρχουν λοιπόν σε πολλά σχολεία και κοντινά σχολεία στο δικό μου, στα οποία αρκετοί εκπαιδευτικοί πηγαίνουνε διεκπεραιώνουν αυτό που είναι να κάνουνε, μπαίνουν κάνουν το μάθημα, φεύγουνε και δεν νοιάζονται πραγματικά, δεν νοιάζονται πραγματικά... Ότι αυτό που είπα το κατάλαβα, ή βλέπω... Ότι σήμερα υπάρχει... Ένα κλίμα μέσα στο τμήμα κάπως διαφορετικό κάτι... Άλλο, κάτι συνέβη, δεν πειράζει ας καθίσω λίγο να δούμε, να καλύψουμε αυτό το κενό, εγώ αυτό που βλέπω στο σχολείο το δικό μου είναι... Ότι κυρίως να το πω πολύ απλά, κοιτάνε επειδή ακριβώς είναι και το περιβάλλον που υπάρχει σε... Όλη την περιοχή, ακριβώς που είπα προηγουμένως με οικονομικά προβλήματα και τα λοιπά με παιδιά που δεν... Έχουν καλό μαθησιακό υπόβαθρο από το δημοτικό ως το τέλος, το υπόβαθρο το γνωστικό ακόμη από το σπίτι τους... Έτσι, λοιπόν αυτό που δίνουμε βάση είναι... Όχι να κοιτάξω να βγάλω την ύλη, να κάνω, αλλά, να μάθουνε πέντε πράγματα από τα δέκα, ουσιαστικά! τα οποία θα τους φανούν χρήσιμα παρακάτω και θα πω και για την ειδικότητά μου, δηλαδή ποιος ο λόγος εγώ να τρελαθώ να πω από την πρώτη Γυμνασίου... Όχι θα τους κάνω προγραμματισμό παράδειγμα και να τρελαθώ και να πω ωραία θα κάνουμε στην πρώτη Γυμνασίου ,αφού κάνουν και από το δημοτικό προγραμματισμό στην τάδε γλώσσα και μετά τη δεύτερα και ξανά προγραμματισμό σε... Άλλη γλώσσα και ξανά στην τρίτη και τα λοιπά. Αυτό που είπαμε και το κάνουμε λοιπόν παράτυπα; παράνομα θα πει κάνεις είναι ποιο! μα αυτά τα παιδιά θα βγούμε σε αυτή την κοινωνία μεθαύριο και θα πρέπει πρέπει να... Έχουνε 10 πράγματα βασικά να τα γνωρίζουνε! ποια είναι αυτά; παράδειγμα μία που μιλάω για την πληροφορική, ποιος, ποιος αυτό που λέγεται πολιτεότητα πια, ποιος ο μελλοντικός πολίτης ενήλικας πολίτης δεν πρέπει να... Έχει email και να μη χειρίζεται email... Ή να πει δεν ξέρω εγώ στην κοινωνία... Έτσι... Όπως πάει;... Άρα καλύτερα είναι να φάω περισσότερο χρόνο να εξηγήσω στα παιδιά τι είναι το email να φτιάξουν... Ένα σωστό email, να μάθουν πώς να το διαχειρίζονται, να μάθουν πράγματα που θα τους είναι χρήσιμα παρακάτω. Ας φάω παραπάνω χρόνο να μπω στο Word να μάθουν τα παιδιά να γράψουνε ωραία μία κάρτα, μπράβο και... Ένα βιογραφικό και ας μείνει στο τέλος του κομμάτι του προγραμματισμού

KT49: δηλαδή στην ουσία μου απαντάς... Ότι είναι σε αυθεντικά περιβάλλοντα, σε πραγματικά προβλήματα που θα τους βοηθήσουν

ΓΠ50: ναι δηλαδή καλύπτουν... Έχω, να μπω στα αρχαία, δηλαδή να καταλάβουμε κάποια πράγματα τα παιδιά, θες στα αρχαία... Ότι υπάρχει μία συνέχεια σε αυτή τη γλώσσα είναι ανάγκη ακριβώς να μάθουν... Όλους τους χρόνους και τα ρήματα; αλλά... Όταν το αυτί σου στο μέλλον να ακούσει κάτι να... Έχει διδαχτεί με κάποιο τρόπο... Ότι ξέρεις... πλέον η πληροφορία υπάρχει στο Google οπουδήποτε αρκεί να κάτσει να την ψάξει... λοιπόν να πει... Ότι, κάτσε ρε παιδί μου αυτή η λέξη που ακούω τώρα... Έχω, μοιάζει με αυτή που χρησιμοποιώ... Ή κάτι είχαμε πει, για να δω από πού προέρχεται... Έτσι φαίνεται και η συνέχεια της ελληνικής γλώσσας, παράδειγμα

KT51: πολύ ωραία

ΓΠ52: δηλαδή αυτό που κάνουμε εμείς στο σχολείο και υπάρχει και από μένα το κομμάτι που δεν θα κάτσω να πάρω τα βιβλία ύλης να, θα συγκρίνω, να δω αυτά που... Έχεις διδάξει αυτή τη χρονιά με αυτό που λέει το πρόγραμμα σπουδών α και δεν το... Έκανες ακριβώς τα... Ίδια!... Όχι, βγήκαν τα παιδιά από αυτή την τάξη... Έμαθαν πέντε πράγματα σωστά; βασικά χρήσιμα από τα 10 που είναι να μάθουνε; ωραία πολύ καλά! πάμε παρακάτω

KT53: πολύ ωραία συμφωνώ μαζί σου απόλυτα και, και η επόμενη μου... Έρευνα θα είναι πως τελικά τα παιδιά, πώς αξιοποιούμε τα παιδιά με παρεκκλίνουσα με διαφορετική σκέψη και δεν τα κάνουμε να σκέφτονται... Όλα το... Ίδιο, αλλά θα σου κάνω και την ερώτηση την δύσκολη που συνδέεται με τους γονείς, μιλάμε δηλαδή για μία καταπίεση γιατί οι γονείς λένε... Έξω... Ότι ενώ προσφέρουν δραστηριότητες στα παιδιά τους, τους πηγαίνουν σε διάφορες εξωσχολικές δραστηριότητες τελικά ισχυρίζονται... Ότι δυσκολεύονται τα παιδιά να καταστούν στην κοινότητα του σχολείου δημιουργικά μέλη για τη δημόσια εκπαίδευση. Κατηγορούν δηλαδή τη δημόσια εκπαίδευση. Δεν ασκούν... Ένα είδος εξουσίας και αυτή; στον εκπαιδευτικό; τι συμβαίνει τελικά;

ΓΠ54: ναι ναι εκεί να σου πω αυτό που κάνω εγώ, με το μεσάζοντα, τον διαμεσολαβητή κατά κάποιο τρόπο, μπαίνω ανάμεσα σε αυτή τη σχέση εκπαιδευτικών και γονέων. Δηλαδή αυτό που θέλουμε και κάνουμε και θέλουμε να περάσουμε στους γονείς είναι... Ότι υπάρχει εδώ μία κοινότητα που... Έχει κάποια... Όρια που... Έχει κάποιους κανόνες που πρέπει να τηρούμε, λοιπόν... Έχουμε τα προβλήματα..... Οποτε... Έχουμε προβλήματα με κάποιους, με κάποια παιδιά, είναι από γονείς οι οποίοι... Έχουν μεγαλώσει τα παιδιά τους, χωρίς... Όρια. Αυτό λοιπόν που κάνουμε... Όταν θα ρθει, παράδειγμα είναι... Ένας γονιός και θα πει, μα η κυρία τάδε που κάνει αυτό το μάθημα και λέει και κάνει και ράνει και αυτό... εκεί λοιπόν μπαίνω εγώ στη μέση, εγώ στη μέση για να καλύψω τη συνάδελφο η οποία αυτό που κάνει είναι μέσα στα πλαίσια βέβαια,... Όχι για συμπεριφορά και... Όλα τα σχετικά, μιλάμε για αυτό... Έτσι δεν μιλάμε να ξεφύγει κάποιος και να το καλύψω εγώ, για αυτό λοιπόν, είναι μέσα στα πλαίσια αυτής της συμπεριφοράς και... Όλα τα σχετικά, είναι μέσα... Ότι... Ήταν στη θέση του... Έκανε σωστά τη δουλειά του και από εκεί και πέρα και το παιδί σου... Έχει κάποιες υποχρεώσεις. Λοιπόν να τις τηρήσει αυτές τις υποχρεώσεις... Όσοι γονείς οι οποίοι φωνάζουν, για μένα είναι και οι γονείς οι οποίοι... Έχουν μάθει τα παιδιά τους χωρίς...

Όρια... Έτσι λοιπόν αν αφήσεις τώρα το γονέα... Όποτε μπορεί και θέλει και... Όποτε σου λέει εγώ θα φωνάξω στον... Ένα καθηγητή και στον... Άλλον καθηγητή και των παράλλων καθηγητή ε μετά θα νομίζει... Ότι είναι τσιφλίκι του το σχολείο αυτό και σου λέει, εγώ θα κάνω... Ότι θέλω... Όπως φωνάζουν για το βαθμό, γιατί μου... Έβαλες παράδειγμα τέτοιο βαθμό στο παιδί μου ;... Όταν ο καθηγητής η καθηγήτρια συγκεκριμένα παράδειγμα που... Έχω στο μυαλό μου... Έχει βγάλει μία λίστα σαν το Excel με κουτάκια στα οποία σημειώνει κάθε φορά για τον κάθε μαθητή και στο κάθε μάθημα τι... Έκανε... Έφερε την εργασία; δεν την... Έφερε, συμμετέχει; δεν συμμετέχει και απαντάει! λοιπόν σε αυτό το γονέα και του λέει ξέρεις... Έτσι και... Έτσι παράδειγμα βγήκε ο βαθμός, εκεί λοιπόν αυτό που λέω και εγώ στο γονιό.. να, για αυτό πήρε το παιδί σου αυτό το βαθμό και... Όχι, δεν θα πάρει και τους δύο βαθμούς παραπάνω που θες εσύ μόνο και μόνο για να βγάλει καλύτερο μέσο... Όρο παράδειγμα

KT55: ναι πολύ ωραία αναδεικνύεις... Ένα φαινόμενο για σχέσεις εξουσίας εδώ και μάλλον αυτοί που φωνάζουν, οι γονείς δεν είναι μόνο αυτοί που... Έχουν να προσθέσουν χαμηλό γνωστικό επίπεδο αλλά αλλά... Ίσως και αυτοί που... Έχουν οικονομική ευμάρεια και νομίζουν... Ότι το σχολείο είναι τσιφλίκι τους

ΓΠ56: ναι και εκεί εντάξει θυμάμαι περιπτώσεις γιατί... Έχω περάσει και από τέτοια σχολεία να γυρίζει ο γονέας και σου λέει, δώσε μου, δώσε μου το διαγώνισμα να πάω να το δείξω στο φροντιστήριο γιατί... Έβαλες τέτοιο βαθμό εσύ; εντάξει παιδιών αυτών που προσφέρουν στα παιδιά τους τα πάντα από τη στιγμή που... Έχουν γεννηθεί παράδειγμα... Έτσι το χουμε κι αυτό. Εγώ η θέση μου είναι... Ότι η θέση του διευθυντή εκεί είναι να προσφέρει... Ένα σταθερό κλίμα και μία ασφάλεια στο σχολείο και στους εκπαιδευτικούς... Ότι ξέρετε... Όταν αρχίσουν από... Έξω οι επιθέσεις αυτών των γονιών... Όποιον γονιών γιατί... Έχουνε μάθει με... Ένα τρόπο... Ότι εγώ κάνω στο σχολείο... Όπως και στη γειτονιά μου... Όπως και στο σπίτι μου... Ότι θέλω με τις φωνές, με αυτό εκεί λοιπόν μπαίνει σαν τοίχος ο διευθυντής μπροστά και σου λέει εδώ μέχρι εδώ! υπάρχουν και κάποιοι κανόνες που πρέπει να τηρούμε, δηλαδή δεν θα δεχτώ επειδή το παιδί σου είναι οξύθυμο να πλακώνει στο ξύλο αλλά παιδιά και να μην... Έχει επιπτώσεις γιατί θα φοβηθώ εσένα που θα... Έρθεις να με φωνάξεις. Το γονιό δηλαδή που θα έρθει να φωνάξει έμενα ας πούμε παράδειγμα

KT57: πολύ σωστά πολύ σωστά και ξέρεις... Ότι σε... Άλλα σχολεία το κάνουν, δεν υπάρχουν τέτοιοι δημοκράτες εκπαιδευτικοί ,μου... Άρεσε πάρα πολύ η συνέντευξη σου σε ευχαριστώ πολύ

ΓΠ58: να σαι καλά

KT59: τελευταία ερώτηση που την ξέφυγες αλλά θα ρωτήσω, εσύ είσαι ευχαριστημένος από τους εκπαιδευτικούς, ως γονέας τώρα; ανακάλυψαν τα ταλέντα των παιδιών σου; τα βοήθησαν μέσω μεταφοράς της μιας δεξιότητας στην... Άλλη; πώς κάνουν, ποια είναι η... Άποψη σου;

ΓΠ60: να σου πω Κώστα, ως γονέας ενός παιδιού οποίος φέτος πέρασε φοιτητής, στο δημοτικό αυτό που είδα ως γονέας για το αυτό το παιδί μου, αυτό που είδα είναι... Ότι τους δώσανε ας πούμε, το πρόσεξαν, είχαν και μεγαλύτερη ευκαιρία, αυτό που λέω στο δημοτικό

το πρόσεξαν οι δάσκαλοι, δηλαδή το παιδί και σε συνεργασία πάντα καλή μαζί και μέσα από τηλέφωνα και επισκέψεις και... Όλα τα σχετικά, προσπαθήσαμε να βοηθήσουμε το παιδί, ε να εντόπισαν πράγματα, ε λίγο χάθηκε το πράγμα... Όταν πήγαμε στο..... Όταν πήγε ο μεγάλος τώρα... Όταν πήγε στο Γυμνάσιο... Όπου εκεί ξαφνικά η επικοινωνία... Έπρεπε να γίνει... Όχι με 1-2 δασκάλους... Άντε τρεις που... Ήταν στο δημοτικό, αλλά με 15!... Έτσι αλλά και εκεί και εκεί και υπήρχε... Ένα κλίμα από αρκετούς θα... Έλεγα... Όχι πλειοψηφία, τουλάχιστον και το παιδί μου, σου απαντάω ως γονιός να βοηθήσουμε το παιδί και είχα... Ένα παιδί το οποίο τύχαινε να είναι εσωστρεφής για παράδειγμα... Όποτε θέλει... Ένα παραπάνω σπρώξιμο για να ανοιχτεί να μιλήσει να κάνει. Είδα... Ότι αρκετοί είχαν τη διάθεση συνεργασίας για να βοηθήσουν. Εντόπισα βέβαια και εκπαιδευτικούς που πήγαιναν διεκπεραιωτικά, πήγαιναν... Έκαναν τη δουλειά τους οι... Άνθρωποι... Έτσι... Έμπαιναν δίδασκαν και φεύγανε, ναι εντάξει, είναι μία... Άποψη και αυτή, δεν μπορείς να του πεις τώρα του αλλουνού γιατί το κάνεις... Έτσι? κάνει τη δουλειά του, μπορεί να διαφωνώ αλλά κάνει τη δουλειά του. Η δουλειά του το θεωρεί... Ότι είναι να διδάσκει και να φεύγει, να πηγαίνει στο σπίτι μετά να προετοιμάζεται για την... Άλλη μέρα για το... Άλλο μάθημα ωραία στο κάνει... Έτσι. Εντάξει σε γενικές γραμμές εγώ είμαι ικανοποιημένος ως γονέας για το παιδί μου περνώντας... Και μιλάω για... Ένα παιδί που πέρασε από... Όλα τα στάδια από το νηπιαγωγείο και το Λύκειο και τώρα βέβαια φοιτητής

KT61: πολύ ωραία μπράβο

ΓΠ62: αυτό που... Έχω είναι να σου πω κάτι

KT63: ναι ναι

ΓΠ64: το δημόσιο σχολείο... Έχει τα πάντα!... Έτσι... Όπως... Όπως και αλλού το σκέφτομαι και στο ιδιωτικό δηλαδή, είναι επειδή είναι πιο σφιχτά τα πράγματα είναι... Όλοι οι καθηγητές ας πούμε τα τζιμάνια; μην τρελαθούμε! είναι παντού τα πάντα! αυτό μας προσφέρεται ναι εντάξει το παίρνουμε συνεχίζουμε το... Άλλο που πιστεύω είναι... Ένα παιδί αν είναι να προχωρήσει και αν... Έχει τη διάθεση να προχωρήσει, θα προχωρήσει σε... Ότι περιβάλλον και να βρει. Μπορεί δηλαδή αναλόγως να βρεθεί σε... Ένα λίγο δύσκολο περιβάλλον και πες να... Έχει κάποια εμπόδια παραπάνω, θα το προχωρήσει... Όμως δεν θα μείνει, δεν θα κολλήσει.

KT65: δεν είναι... Όμως καταλυτικός ο ρόλος μας; αυτό θέλει, θέλει... Ένα κριτικό αναστοχασμό εκεί και η... Έρευνά μου αυτό θα είχε ως δράση ως σκοπό να προβληματιστούν οι εκπαιδευτικοί αν τελικά... Όπως σε αυτό που λες, ας πούμε είναι το βασικότερο ερώτημα... Ένα παιδί προχωράει μόνο του; αν είναι να προχωρήσει; η... Έχουμε συνευθύνη και εμείς και θα πρέπει να αναστοχαστούμε τι λάθη κάναμε και πώς μπορούμε να τα διορθώσουμε;

ΓΠ66: συνευθύνη... Έχουμε σίγουρα αλλά... Ένα παιδί αν είναι να προχωρήσει να προχωρήσει, θα προχωρήσει! αν... Έχει πολλά εμπόδια... Μάλλον το πω αλλιώς, αν ο δρόμος είναι πολύ καλά στρωμένος θα προχωρήσει πολύ πιο γρήγορα. Αν... Έχει πολλά εμπόδια θα... κάπου μπορεί να κολλήσει αλλά αν... Έχει διάθεση αυτό να προχωρήσει θα προχωρήσει, δεν είναι... Έτσι... ευθύνη... Έχουμε, σίγουρα τώρα αυτό να πεις... Ή δεν υπήρχαν

περιπτώσεις παιδιών τα οποία... Ίσως είχαν μία πολύ... Άσχημη συμπεριφορά και και πια δεν προχώρησαν, δεν κάναν... Εντάξει θεωρώ... Ότι... Ήταν ελάχιστα

KT67: δεν σου την... Έκανα αυτή την ερώτηση, στα παιδικά σου χρόνια, στα μαθητικά σου αν γυρίσεις πολύ πιο πίσω, ποιοι... Άνθρωποι σε βοήθησαν και ποιοι σου στάθηκαν εμπόδιο; αν θυμάσαι τους παλιούς σου δασκάλους;

ΓΠ68: αχ αχ

KT69: αλλά εντάξει μη σε κουράσω νομίζω μου απάντησες σε... Όλα

ΓΠ70:... Όχι... Όχι εμπόδιο δεν... Ένιωθα κάποιος να μου βάζει εμπόδια να σου πω

KT71:... Άρα και οι παλιοί δάσκαλοι... Ήταν φωτισμένοι είχαν... Ήταν λειτουργοί αυτό δηλαδή που λένε

ΓΠ72: δεν... Ένιωσα κάποιος να μου βάζει εμπόδιο σε κάτι τέτοιο... Αυτοί που... Ήταν και εμένα με βοήθησαν... Ίσως κάποιοι παραπάνω ναι, δηλαδή τους θυμάμαι! θυμάμαι... Ένα περιστατικό που φοιτητής πια συναντάω... Έναν στη Θεσσαλονίκη μες στο λεωφορείο που είχα μπει... Ένα καθηγητή που είχα ο οποίος... Ήρθε μία χρονιά ως αναπληρωτής στο σχολείο μου, στο χωριό μου.. και δεν ξανάρθε μετά, αλλά αυτός ο, θυμάμαι κράτησα πολύ καλή εντύπωση για αυτό τον... Άνθρωπο και πήγα και του μίλησα. Δεν με θυμόταν βέβαια.... Έτσι... Όταν... Ένας καθηγητής περνάει από πόσα σχολεία και πόσες χιλιάδες μαθητές λοιπόν που να με θυμόταν αλλά... Όταν είπα... Όλο το ποίημα το χωριό και... Όλα τα σχετικά εντάξει, θέλω να πω... Ότι αυτή είναι και η ανταμοιβή του εκπαιδευτικού... Όταν δηλαδή μετά από χρόνια θα συναντήσει κάποιον θα... Έρθει να το να τον χαιρετήσει, να του μιλήσει να, να του πει και... Ένα ευχαριστώ ας πούμε, κάτι κάποιο τρόπο

KT73: οπότε ως κατακλείδα αν συγκρίνουμε τους παλιούς μας εκπαιδευτικούς η καραμέλα της αξιολόγησης είναι για κάποιον εκ του πονηρού, δηλαδή θεωρείς... Ότι πάντα κάνανε σωστά τη δουλειά τους και δεν χρειάζεται αξιολόγηση και επανεκπαίδευση και κατάρτιση και λοιπά

ΓΠ74: αξιολόγηση να σου πω κάτι... Όσον αφορά το θέμα της αξιολόγησης είναι μία... Έννοια βέβαια εκεί που... Έχει παρεξηγηθεί

KT75: στη βάση... Όλων αυτών που συζητάμε... Ή πες μου τη δικιά σου οπτική, δεν ξέρω, εντάξει

ΓΠ76: ναι το εκμεταλλεύονται από την... Άλλη μεριά το Υπουργείο οι κυβερνώντες για... Άλλο σκοπό... Ότι αξιολόγηση υπάρχει, πρέπει να υπάρχει να γίνει κάτι, για μένανε ναι, αλλά από κει και πέρα δεν μπορείς να τα βάλεις... Όλα σε καλούπια. Δεν είναι... Ότι εγώ είμαι σε... Ένα εργοστάσιο, παράγει η γραμμή παραγωγής κάτι και βέβαια βλέπω... Ότι αυτή η γραμμή παραγωγής βγάζει λιγότερα προϊόντα από την... Άλλη... Άρα κάτι πάει στραβά, ακόμα και εκεί ας πούμε λες να το διορθώσω να δω πού είναι το λάθος!. Τώρα στην εκπαίδευση που... Έχεις να κάνεις με ανθρώπους που... Έχεις να κάνεις με πώς, πώς πώς ακριβώς να αξιολογήσεις αν δεν είναι περιγραφική, να είναι περιγραφικά... Όλα αυτά και με

σκοπό βέβαια τη βελτίωση... Όλων. Εντάξει είναι πως το πασάρεις να, να σου το πω πολύ απλά !... Όταν το πασάρεις και βγαίνεις και λες, βγαίνεις πρώτα ανακοινώνεις κάτι και μετά πολύ απλά το απειλείς... βγάζοντας διάφορες εγκύκλιος ή κυρίως δημοσιογράφους να λένε τα διαφορά τους... Έτσι εκεί χάνεται το πράγμα. Αλλά... Όσον αφορά να σου πω και οι παλιοί δάσκαλοι και καθηγητές γιατί δεν προσφέρουνε και τώρα δεν προσφέρουμε;

KT77: ναι συμφωνώ θα κλείσω με μία υπόσχεση, να σκεφτείς αν θέλεις να κάνουμε κάποια δράση θα... Ήταν πολύ ενδιαφέρον από την εμπειρία σου η δραματοποίηση με κάποιους εκπαιδευτικούς που θα ήθελαν να συμμετέχουν και... Ίσως να μπορούσαμε να τους βοηθήσουμε καθρεφτίζοντας τις αστοχίες τους... Ή τις επιτυχίες τους, δηλαδή η δράση που σκέφτομαι είναι σαν το μάθε παιδί μου γράμματα... Ή κάποιες ατάκες να φτιάξουν μία ταινία ή μία δραματοποίηση που να αναδεικνύει... Ίσως την προσφορά μας

ΓΠ78: ναι είμαι μέσα σε αυτό

KT79: αλλά... Ίσως και τα λάθη που κάνουμε ας πούμε... Ότι δεν αφήνουμε τα παιδιά να μιλήσουν

ΓΠ80: ναι ναι είμαι μέσα ναι ναι

KT81: δεν υπάρχει διάλογος στην τάξη

ΓΠ82: ναι συμφωνώ είμαι μέσα σε αυτό και θα βρεις στο σχολείο μου ανθρώπους... Έτσι που θα θέλουνε να συμμετέχουν σε κάτι τέτοιο

KT83: αν... Έχεις αν... Έχεις λοιπόν να μου προτείνεις να μου συστήσεις εκπαιδευτικούς από το σχολείο σου πολύ ευχαρίστως να μιλήσω μαζί τους

ΓΠ84: Κώστα στείλε μου συγκεκριμένη πρόταση, ναι συγκεκριμένη πρόταση δηλαδή για να ξέρω και εγώ τι θα πω και και θα βρούμε

KT85: κοίταξε μάλλον θα πρέπει να τους πάρω συνέντευξη να σκεφτούν κριτικά μόνοι τους για να μούνε στη δράση, δεν γίνεται... Έτσι η δράση, δηλαδή πρέπει να βγει ως αποτέλεσμα της ανάγκης κατάλαβες; δεν θα τους πω εγώ τι δράση θα κάνουνε

ΓΠ86: κατάλαβα ναι, πώς μπορεί να γίνει; στείλε μου... θες συγκεκριμένα... Άτομα;

KT87: με... Όλα αυτά που είπαμε

ΓΠ88: να πω συγκεκριμένα... Άτομα τα οποία να επικοινωνήσουν μαζί σου να σου δώσω

KT89:... Ή θα επικοινωνήσω εγώ μαζί τους και θα μου δώσουν μία συνέντευξη και αυτά τα... Άτομα, από αυτά τα... Άτομα κάποιιοι θα κάνουν κάποια δράση, δηλαδή να μην ψάχνω να ενώσω... Άτομα τα οποία εγώ δεν τους ξέρω και πιθανά δεν θα κάναν τίποτα, να είναι ας πούμε 2-3... Άτομα τα οποία θα οδηγήσουν τη δράση, αυτό θέλω να σκεφτείς, εντάξει; σκέψου το

ΓΠ90: ναι εντάξει μπορώ να βρω ορισμένους καθηγητές στο σχολείο να τους ενημερώσω και... Άμα συμφωνούν, να δώσουν το τηλέφωνό τους να επικοινωνήσεις

ΚΤ91: ναι ωραία

ΓΠ92: απλώς θα ναι καλύτερα να... Έχω κάτι στα χέρια μου, δηλαδή να τους πω... Ότι κάνει αυτό το μεταπτυχιακό σε αυτό το αντικείμενο

ΚΤ93: ναι θα σου στείλω

ΓΠ94: ωραία στείλε μου και θα το κάνουμε... Έτσι

ΚΤ95: εντάξει Γ... σε ευχαριστώ πάρα πολύ... Ήσουν χείμαρρος, αλλά... Όλα... Όσα είπες... Άξιζαν να καταγραφούν, μπράβο, μπράβο

ΓΠ96: χαιρετίσματα ευχαριστώ, ευχαριστώ

ΚΤ97: ευχαριστώ

--ΓΦ--

“Η ΓΦ είναι φιλόλογος ηλικίας 50 ετών διδάσκει σε Γυμνάσιο video ασχολείται με καινοτόμες διδασκαλίες... Έχει δύο κόρες η μεγαλύτερη εισήχθη στο Πανεπιστήμιο χωρίς φροντιστήριο” (Comment to Text: ΓΦ)

ΓΦ: καλημέρα είναι η πρώτη φορά που επικοινωνώ μέσω messenger, βρίσκεται λοιπόν... Ένα, αλλά εντάξει αφού εξυπηρετεί εσάς, δεν... Έχω πρόβλημα κανένα και αφού... Έχουμε και καλή σύνδεση, σας ακούω καθαρά

KT: ο Μ είναι ο σύζυγος θα... Ήθελα να πάρω μία συνέντευξη

ΓΦ6:: ο ΜΣ είναι η αιτία ναι, ναι τώρα δεν είναι εδώ... Έχει βγει... Έξω για ψώνια για αυτό σας λέω είναι μία... Ήσυχη... Ωρα τα παιδιά κοιμούνται, ο ΜΣ.. λείπει είναι μία ιδανική στιγμή

KT: την πρόταση μου την... Έδωσε ο Γ... θέλουμε μετά από το τέλος των συνεντεύξεων για την... Έρευνα, να οδηγήσει αυτή η... Έρευνα δράσης σε κάποια δράση ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών μέσω της τέχνης. Με κοινή γλώσσα την τέχνη κάτι θα βρούμε, και αν έχετε διάθεση θα δούμε ποιοι από αυτούς που συμμετείχαν θα μπορούσαν να οδηγήσουν τη δράση αυτή. Είμαστε... Έτοιμοι να ξεκινήσουμε

KT9: βέβαια για να είμαι ειλικρινής δεν κατάλαβα ακριβώς περί τίνος πρόκειται γιατί δεν μου είναι... Έτσι οικείος ο χώρος, αλλά θα με καθοδηγήσετε φαντάζομαι

KT10: ναι θα σας εξηγήσω και... Όπως προβλέπεται στις... Έρευνες κάποια στιγμή θα σας δώσω να υπογράψετε... Ένα πρωτόκολλο αν συμφωνείτε... Ή διαφωνείτε κάπου... Ή δεν θέλετε να δημοσιευτεί η ανώνυμη συνέντευξη

ΓΦ12: ωραία, ωραία μία χαρά, καλά σας ακούω

KT13: ναι λοιπόν ο τίτλος της... Έρευνας μου είναι η αυθεντική σκέψη και κριτική παιδαγωγική του Freire, θα οδηγήσει ο μισός τίτλος, είναι αυτός και ο... Άλλος είναι προβληματισμός και καινοτόμες καλλιτεχνικές δράσεις για την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών... Όπως σας εξήγησα το μεταπτυχιακό μου λέγεται Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη και είναι διατμηματικό πρόγραμμα σπουδών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και στη Φλώρινα στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών

ΓΦ14: ωραία κατάλαβα κατάλαβα, η δική σας ειδικότητα είναι πληροφορικός... Έτσι

KT15: μαθηματικός τελείωσα, διορίστηκα πληροφορικός και είμαι αποσπασμένος προγραμματιστής στο Υπουργείο Παιδείας, ασχολούμαι με τη μουσική, με δράσεις στην ΕΛΜΕ Ηρακλείου κλπ

ΓΦ16: ναι εγώ με αυτή σας την ιδιότητα νομίζω σας πρωτοάκουσα από το Μ.. γιατί τον είχατε βοηθήσει τότε που είχε κάνει... Ένα DVD, δεν ξέρω να το θυμόσαστε, εγώ από κει το θυμόμουν το... Όνομα, από κει σας είχα συγκρατήσει ως... Όνομα

KT17: ναι ενδιαφέρομαι για διάφορα, ασχολούμαι με πολλά πράγματα

ΓΦ18: αυτό βλέπω και εγώ, γιατί μόνο οι τίτλοι που, που μου δώσατε εδώ, πτυχία μεταπτυχιακά διατριβές σας κλπ τελικά είναι... Όλα με ευρύ αντικείμενο, δηλαδή αγκαλιάζουν πάρα πολλούς και διαφορετικούς τομείς

ΚΤ19: ωραία, εσείς είστε φιλόλογος

ΓΦ20: φιλόλογος ναι

ΚΤ21: η εμπειρία στην εκπαίδευση είναι σε Δευτεροβάθμια εκπαίδευση Λύκειο, Γυμνάσιο;

ΓΦ22: ναι Δευτεροβάθμια μόνον... Έτσι Δευτεροβάθμια στο δημόσιο είμαι, τώρα σε Γυμνάσιο πολλά χρόνια ,είμαι 15 χρόνια σε Γυμνάσιο

ΚΤ23: ωραία αυτά είναι τα δημογραφικά εισαγωγικά. Οι ερωτήσεις αφορούν ημιδομημένη συνέντευξη δηλαδή μπορείτε ελεύθερα να σχολιάσετε την... Άποψή σας

ΓΦ24: ωραία

ΚΤ25: ας ρωτήσω, τι είναι αυθεντική σκέψη... ενός παιδιού στο σχολείο;... μετά θα σας πω τον ορισμό του Freire

ΓΦ26: α ωραία για τον Freire δεν ξέρω πολλά πράγματα εννοείται, το... Όνομα του μου είναι οικείο τον... Έχω στο μυαλό μου ως... Έναν παιδαγωγό που επανέρχεται στα διαβάσματα μου... Όταν είναι παιδαγωγικού ενδιαφέροντος, αλλά ειδικά τι υποστήριξε, ποια... Ήταν η δράση του και λοιπά, να είμαι ειλικρινής δεν το γνωρίζω. Αυθεντική σκέψη ποια είναι, εντάξει προσπαθούμε πάντα μέσα στο μάθημά μας να καταλάβουμε την αλήθεια του παιδιού, να καταλάβουμε δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο το παιδί αντιλαμβάνεται τα πράγματα, βλέπει τον κόσμο και αυτό θα χαρακτήριζα αυθεντική σκέψη... Όταν δηλαδή δεν εισβάλω εγώ με τους κανόνες μου... Όταν δεν εισβάλει το βιβλίο με τα μηνύματα του, αλλά αφήνεις το παιδί να εκφραστεί, να τοποθετηθεί στο οποίο θέμα και παρακολουθείς τον τρόπο της σκέψης του, εγώ αυτό θα... Όριζα ως αυθεντική σκέψη

ΚΤ27: πολύ ωραία ο Freire σύμφωνα με το Dewey... Ένας... Άλλος παιδαγωγός είπε... Ότι η πηγασιότητα... Ή η ικανότητα να μπορείς στην καθημερινότητά σου να χρησιμοποιείς πράγματα σε εργασίες που οι... Άλλοι δεν θα μπορούσαν να φανταστούν... Ότι θα μπορούσε να συμβεί, να αξιοποιηθεί αυτό το πράγμα, παραδείγματος χάρη η αποκλίνουσα σκέψη θα μπορούσε να είναι.... Ένα παράδειγμα που δίνω στους εκπαιδευτικούς για να το συνειδητοποιήσουμε, αν αναζητήσετε στο... Ίντερνετ ο συνδετήρας ο κλασικός συνδετήρας που χρησιμοποιείται, αν το κάνω αυτό ερώτημα στα παιδιά, παίρνουμε πάνω από 40 50 απαντήσεις και ιστορικά χρησιμοποιήθηκε και ως σύμβολο κατά του ναζισμού γύρω στο 50-60, οπότε στην πράξη, πως ο εκπαιδευτικός αναγνωρίζει αυτή την αυθεντική σκέψη του παιδιού; εσείς πως την αναγνωρίζετε στην τάξη σας και πώς την υποστηρίζετε στην εκπαιδευτική διαδικασία;

ΓΦ28: ναι σύμφωνα με τον ορισμό που δώσατε δηλαδή θα... Έβρισκα σαν συνώνυμους... Όρους γιατί τον ορισμό αυτό δεν το... Ήξερα, την πρωτοτυπία του παιδιού, την καινοτομία την αποκλίνουσα... Όπως είπατε σκέψη... Όταν δηλαδή βλέπει πράγματα που οι... Άλλοι

δυσκολεύονται να δουν. Μέσα στην τάξη πώς το καταφέρνω εγώ, νομίζω... Ότι το δικό μας μάθημα προσφέρεται γιατί πολλές φορές βάζουμε τα κείμενα και τα εξετάζουμε και μέσα από αυτά οι ερμηνείες που δίνονται αποκλίνουν από αυτό που εγώ θέλω να περάσω ενίοτε ως μήνυμα και τότε μπαίνουμε σε μία διαδικασία διαλόγου να δούμε πού είναι η αλήθεια πού είναι το ψέμα, ποιες είναι οι οπτικές γωνίες του καθενός, δηλαδή πώς το ενθαρρύνω, το ενθαρρύνω με το να μην αποκλείω μία ματιά που είναι, μοιάζει αιρετική που μοιάζει διαφορετική. Το αντίθετο, να ενισχύω, να ψάχνω, να βρίσκω το, γιατί το βλέπει... Έτσι το παιδί, να μοιράζομαι αυτή τη σκέψη και με τα υπόλοιπα παιδιά, να τα βάζω και αυτά στο παιχνίδι να σκεφτούν οι... Ίδιοι τι ερμηνεία θα... Έδιναν ενθαρρύνοντας θα... Έλεγα λοιπόν. Δηλαδή υποστηρίζοντας αυτή τη διαφορετικότητα και ψάχνοντας να βρούμε από πού πηγάζει, να δούμε δηλαδή γιατί το σκέφτηκε... Έτσι, να απαντήσουμε σε αυτό το γιατί που πάντα είναι παρόν στις συζητήσεις που κάνουμε με αφορμή τα κείμενα... Ή με... Όποιο διδακτικό αντικείμενο... Έχουμε μπροστά μας

ΚΤ29: πολύ ωραία, οι σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες λένε... Ότι ο διάλογος είναι η βάση το... Ίδιο λέει και ο Freire στην εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να μην... Έχουμε δασκαλοκεντρική προσέγγιση αλλά να αφιερώνουμε πάνω από 60% του χρόνου στο μαθητή. Να μιλά ο μαθητής στην τάξη διότι... Όπως είπε και ο Freire... Όσοι μονοπωλούν τη σοφία δεν ανέχονται το διάλογο. Στην ουσία είναι ο φασισμός της γνώσης. Ο Freire μίλησε για απελευθερωτική αγωγή. Και η δύσκολη ερώτηση τώρα, είναι στο μοντέλο δυνάστη και καταπιεζόμενου που... Έχει γράψει και πολλά συγγράμματα για αυτό, πώς αισθάνεστε εσείς; καταπιέζονται τα παιδιά... Ή πώς αισθάνονται τα παιδιά;

ΓΦ30: κοιτάξτε σε αυτές τις κουβέντες και απολύτως ειλικρινή τα παιδιά δεν είναι. Επιδιώκω δηλαδή να κάνω ανοίγματα και οι παρενθέσεις στο μάθημά μου για να ελέγγω κατά πόσο βοηθιούνται, κατά πόσο νιώθουν ελεύθερα σύμφωνα με τις δικές τους δηλώσεις, αισθάνονται ελεύθερα να αποτυπώσουν τη σκέψη τους, αλλά, καταλαβαίνετε... Ότι... Όταν εγώ μιλάω από θέση ισχύος, δεν ξέρω κατά πόσο είναι ειλικρινή στο μάθημα και σε... Ένα σχολείο που είναι βαθμοθηρικό στην ουσία του, που... Έχει στο μυαλό του... Ένα προσανατολισμό σε εξετάσεις και λοιπά, δεν ξέρω αν είναι πάντα ειλικρινές το παιδί. Κάθε φορά προσπαθώ να δημιουργήσω... Ένα κλίμα οικειότητας που θεωρώ... Ότι θα δώσει το... Έναυσμα στο παιδάκι να μου πει ειλικρινά αν αισθάνεται καλά. Εγώ εισπράττω μία καλή ισορροπία να... Έχουμε, δηλαδή δεν νιώθω δυνάστης για να είμαι ειλικρινής και λεκτικά τουλάχιστον το... Ίδιο υποστηρίζουν και οι μαθητές μου. Δεν αποκλείω βέβαια τις περιπτώσεις που θα... Έχω παιδιά με... Άλλη γνώμη που διστάζουν προφανώς να μου το αποκαλύψουν. Δεν το αποκλείω αυτό, εγώ... Όμως νιώθω... Ότι δημοκρατικά τα διαχειρίζομαι... Ότι δίνω λόγο στον καθένα... Ότι σέβομαι τη δική του αποκλίνουσα σκέψη, τη δική του διαφορετικότητα, κάθε φορά στέκομαι εξεταστικά σε... Ότι μου λέει για να καταλάβω πώς το σκέφτηκε, κάθε φορά θα του υποδείξω που είναι ενδεχομένως η αδυναμία και το κενό της σκέψης του, αν νομίζω... Ότι υπάρχει, χωρίς αυτό να σημαίνει... Ότι θέλω να τον φέρω κοντά στη δική μου σκέψη. Αλλά του δείχνω κάποια πράγματα που είναι λίγο κενά, αδυναμίες στη δική του τοποθέτηση αν υπάρχουν. Δεν νιώθω δυνάστης... Όχι, τώρα δεν ξέρω, ζω στο συννεφάκι μου; νομίζω;... Όχι δεν το ξέρω... Όμως σίγουρα

KT31: νομίζω... Ότι η συζήτηση αυτό θα προσπαθήσει να αποδείξει, να φέρει θέσεις και αντιθέσεις με κάποια σύνθεση απόψεων στο τέλος

ΓΦ32: ναι

KT33: ο Freire λοιπόν οι δύο βασικές του γραμμές είναι... Ότι θα πρέπει να υπάρχει διάλογος, τον οποίο από ότι αντιλαμβάνομαι εφαρμόζετε στην τάξη και το δεύτερο είναι η διατύπωση και συζήτηση προβλημάτων problem posing... Όπως το... Έχει πει στα συγγράμματα του, “μέσα από την καθημερινότητά του ο δάσκαλος προσπαθεί να φέρει τον μαθητή σε τέτοια στάση που να είναι μαχητής και να βλέπει... Όπου βλέπει κάποια σύγκρουση και κάποια αδικία να παρεμβαίνει”. Κατά πόσο αυτό το εφαρμόζεται στην τάξη; πείτε μου κάποια συγκεκριμένα παραδείγματα του στο αντικείμενό σας που να δείχνουν... Ότι το εφαρμόζετε αυτό στην τάξη. Δηλαδή οι μαθητές στο τέλος να αποκτήσουν δεξιότητες ζωής βγαίνοντας... Έξω στον κόσμο

ΓΦ34: ναι κατάλαβα τι λέτε κατάλαβα τι λέτε. Λοιπόν προσφέρεται το μάθημά μας, για παράδειγμα... Όταν κάνουμε ρατσισμό... Η... Όταν κάνουμε ειρήνη πόλεμο. Μπορώ κάλλιστα να βρω και το κάνω αυτό και το αγαπώ δηλαδή γιατί βλέπω... Ότι είναι αποτελεσματικό στην πράξη, μπορώ να προβάλω εικόνες. Είτε φωτογραφίες είτε πίνακες είτε... Έργα τέχνης τα οποία, συνήθως φωτογραφίες, τα οποία να αποτυπώνουν σκηνές ζωής και να... Έρθουν τα παιδιά να δουν τη θέση του αδικημένου τη θέση αυτού που εκτοπίζεται στο κοινωνικό περιθώριο λόγω της καταγωγής του, λόγω της θρησκείας του, λόγω της οικονομικής του κατάστασης, να αντιληφθούν την αδικία και να σκεφτούν τρόπους που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά! αυτόν τον μαθητή. Καμιά φορά το φέρνω πιο κοντά σε αυτούς, δηλαδή μπορώ να το φέρω το παράδειγμα στον μαθητή που γίνεται ο αποδιοπομπαίος τράγος της τάξης. Πολλές φορές τα παιδιά λένε... Ότι γιατί πάντα μπλέκω εγώ, γιατί είμαι εγώ αυτός ο οποίος γυρνώντας ο καθηγητής από τον πίνακα και ψάχνοντας να δει ποιος μίλησε είμαι εγώ αυτός που θα υποδείξει. Λοιπόν τους στέλνω στην θέση του αδικημένου του παιδιού που ενδεχομένως δέχεται το bullying γιατί είναι χοντρό, γιατί είναι κακός μαθητής γιατί είναι... Άσχημο για... Άλλους τέτοιους λόγους και ψάχνουμε να βρούμε μεθόδους να βοηθήσουμε και να στηρίξουμε μία τέτοια διαδικασία. Δηλαδή βλέπουμε πόσο... Άδικο είναι, το συζητάμε μεταξύ μας, βλέπουμε οι υπόλοιποι που είναι απλά παρατηρητές αν... Έχουν μερίδιο ευθύνης, αναγνωρίζουμε... Ότι και η σιωπή είναι συνηγορία για να χρησιμοποιήσω και εγώ μία φράση κλισέ οπότε νομίζω... Ότι ενθαρρύνω τα παιδιά να αναλάβουν πρωτοβουλίες στην πράξη και να μην μείνουμε μόνο στα λόγια. Να βοηθήσουν δηλαδή... Έναν που είναι στο περιθώριο να υποστηρίξουν... Έναν που μοιάζει αδύναμος, να ενώσουν τη φωνή τους με ανθρώπους που βάζονται αρχικά στα πλαίσια είχαμε και μία κατάληψη προχθές και κάναμε μία σχετική κουβέντα και είπαμε... Ότι, ψάξαμε να βρούμε με ποιους τρόπους η φωνή μας, η δίκαια φωνή του μαθητή και τα δίκαια αιτήματα μπορούν να ακουστούν. Προσπαθώ δηλαδή να δημιουργήσω... Ένα κλίμα ενός μαχητικού μαθητή που αρθρώνει λόγο που υπερασπίζει τα δικαιώματά του, που στέκεται αρωγός σε αυτόν που αδικείται. Μας δίνουν αφορμές και τα μαθήματά μας να κάνουμε τέτοιου είδους συζητήσεις... Έτσι νομίζω

KT35: πολύ ωραία, ακριβώς αυτό αναφέρει και ο Freire στην παιδαγωγική του, στην ουσία η κριτική νοημοσύνη των παιδιών, θα πρέπει να μάθουμε να αποκρυπτογραφούν τους τρόπους με τους οποίους βλέπουν τον εαυτό τους και τον περίγυρό τους, οπότε νομίζω είστε εκπαιδευτικός που σωστά βλέπει τα πράγματα και σωστά δρα από... Ότι αντιλαμβάνομαι... Έχω πάρει βέβαια συνέντευξη και από συναδέλφους που... Έχουν πει... Ότι ο φόβος πρέπει να υπάρχει στην τάξη για να μάθουν τα παιδιά

ΓΦ36: κάνω πάρα πολλά χρόνια μάθημα και ξεκίνησα και εγώ παίρνοντας καθοδηγήσεις από συναδέλφους μου... Ότι θα φροντίσεις μπαίνοντας στην τάξη να σκίσεις τη γάτα, το προσπάθησα στα πρώτα χρόνια και εγώ της πορείας μου να είμαι αυτή που θα επιβληθώ, ξεκάθαρα πήρα σαφώς το μήνυμα... Ότι δεν είναι... Ένας τρόπος που λειτουργεί, το προσπάθησα δηλαδή για να είμαι ειλικρινής αλλά πολύ γρήγορα εγκατέλειψα αυτό το μοντέλο και είδα... Ότι φέρνω... Άριστα αποτελέσματα αν δεν μπω με αυτή τη λογική. Αν μπω δηλαδή σίγουρα ως ο... Άνθρωπος που μπορεί να καθοδηγήσει και να εμπιστευτούν, αλλά ισότιμα, δηλαδή να αισθάνονται... Ότι τους αναγνωρίζω στον καθένα την αξία τους και δεν υποβαθμίζω κανέναν. Στην πράξη είδα... Ότι λειτουργεί πολύ καλύτερα και διαχειρίζομαι θέματα και προβλήματα τάξης δίνοντας στο παιδί λόγο να εκφραστεί, να τοποθετηθεί, αναγνωρίζοντας το κομμάτι του δίκιου που πάντα... Έχει νομίζω... Ότι λειτουργεί καλύτερα σε μένα. Το προσπάθησα... Όμως και το μοντέλο που μου περιγράφετε στην αρχή, αλλά μιλάμε τώρα για 20 χρόνια πίσω... Όταν πρωτοξεκίνησα και... Ήμουν 22 χρονών και δεν... Ήξερα πώς να σταθώ σε μία τάξη, ε μπήκα και εγώ με τουπέ και με ύφος να προσπαθήσω να επιβληθώ για να δείξω την αυθεντία δεν... Ήμουν... Όμως επομένως δεν είχε νόημα να παριστάνω κάτι που δεν είμαι, δηλαδή με... Έφερε πραγματικά σε δύσκολα μονοπάτια αλλά πολύ γρήγορα το εγκατέλειψα το μοντέλο αυτό, οπότε το προσπαθώ δεν ξέρω στην πράξη τι πετυχαίνω, αλλά σίγουρα είναι μέσα στους στόχους μου να είμαι δημοκρατική μέσα στην τάξη. Αυτό

KT37: ωραία θα σας κάνω μία ερώτηση που δεν την... Έχω κάνει στους... Άλλους, αλλά η συζήτηση οδηγεί σε αυτό. Πώς... Έχετε μετρήσιμα αποτελέσματα της δημοκρατικότητας που πρεσβεύετε στην τάξη εκτός από... Όλα τα... Άλλα που μετράει το σχολείο; το σχολείο μετράει γνώσεις

ΓΦ38: ναι ναι... Έχω μια καλή σχέση με τα παιδιά. Δηλαδή τα παιδιά με εκτιμούν. Λέω τώρα εγώ τώρα φοβάμαι μη φαίνομαι και... ??? με... Όσα σας λέω... Έχω καλή σχέση με τα παιδιά, με εκτιμούν, με σέβονται, ακούν τη γνώμη μου δεν θα το... Έκαναν αυτό πιστεύω αν απέναντί τους... Έβλεπαν... Έναν δυνάστη. Νομίζω... Ότι αναγνωρίζουν πράγματα και για αυτό το λόγο ανοίγονται λίγο παραπάνω δεν λέω... Ότι είμαστε κολλητοί σε καμία περίπτωση, ούτε αυτό το ύφος μου αρέσει και ούτε το επιδιώκω μέσα στην τάξη... Έχουμε πολύ καλές φιλικές σχέσεις, φίλοι δεν είμαστε, κολλητοί δεν είμαστε αλλά... Έτσι το εισπράττω εγώ. Από το γεγονός... Ότι βλέπω τα παιδιά να με εκτιμούν

KT39: ναι η ερώτηση είναι λίγο προπαγανδιστική διότι το... Ίδιο πιστεύουν... Όλοι οι εκπαιδευτικοί

ΓΦ40: για τον εαυτό τους; ναι το ξέρω, το φαντάζομαι δηλαδή

KT41: είναι η προσωπική τους θεωρία και... Έχω πάρει και συνεντεύξεις από δυνάστες που... Ήταν διευθυντές δυνάστες... Όχι μόνο σε εκπαιδευτικούς αλλά και στα παιδιά και αυτοί είχαν την... Αποψη... Ότι πρόσφεραν παιδαγωγικό... Έργο και λοιπά. Για αυτό σας... Έκανα αυτή την ερώτηση. Τελικά ο μαθητής, αν ρωτούσαμε το μαθητή εκτός από τον εκπαιδευτικό, που εσείς εντάξει... Έχετε... Άλλη... Αποψη για τη δικιά σας στάση. Αλλά συνολικά στο σχολείο ο μαθητής δεν καταπιέζεται και από τους γονείς;

ΓΦ42: ναι κάποιες φορές καταπιέζεται και από τους γονείς. Ε... Όχι πάντα δεν νομίζω... Ότι μπορούμε να καταλήξουμε σε... Έναν τέτοιο γενικό κανόνα θα ήταν αφοριστικό. Υπάρχει καταπίεση από τους γονείς, τότε συνειδητή, τότε ασυνείδητη, αλλά δεν θα το... Έλεγα κανόνα. Κρίνοντας... Έτσι και από το δικό μου σπίτι υπάρχει. Γιατί και εμείς... Είμαστε μία γενιά που μεγαλώσαμε θεωρώντας... Ότι επιτυχημένος στη ζωή του είναι αυτός ο οποίος θα γράψει καλά στις πανελλαδικές και θα μπει σε... Ένα μεγάλο Πανεπιστήμιο. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος πρέπει το παιδί να είναι σε... Ένα πρόγραμμα συνεχούς παρακολούθησης, να μην πω καταπίεσης, να μη χαλαρώνει καθόλου να μην... Έχει το περιθώριο, κάποιες φορές να μην τα πάει τόσο καλά, να πρέπει πάντα να φέρνει επιτυχίες, καλούς βαθμούς πάντα, να ξεχωρίζει πάντα ο γονιός να... Έρθει στο σχολείο και να ακούσει καλά λόγια, να υπάρχει ορισμένες φορές μια καταπίεση αλλά... Όχι πάντα, δηλαδή καμιά φορά υπάρχει και διάλογος με το παιδί και κοινή συναινέσει αποφασίζουν που θα βάλουν τα... Όρια και μέχρι που μπορούν να δουλέψουν. Το λέω τώρα αυτό ως μαμά... Όχι ως δασκάλα

KT43: με ενδιαφέρει και αυτή η θέαση η δικιά σας και... Ίσως αν ρωτούσαν παιδιά τα οποία έφεραν καλά αποτελέσματα και... Έχουν περάσει φοιτητές θα... Έχω και δύο συνεντεύξεις από φοιτητές να... Έχουν... Άλλη εικόνα και να... Έχουν τελικά πιεστεί καταπιεστεί και από τους εκπαιδευτικούς γονείς περισσότερο μάλιστα από... Ότι ακούγεται

ΓΦ44: κοιτάζτε τις περισσότερες φορές θέλω να πιστεύω... Όμως... Ότι δεν γίνεται συνειδητά, δηλαδή είναι μία διαδικασία στην οποία χάνουμε λίγο τον... Έλεγχο ασυνείδητα. Θέλω να πω... Ότι ακόμα και... Ένα απαξιωτικό βλέμμα που μπορείς να ρίξεις και να μην πεις τίποτα απολύτως το παιδί, μπορεί να το εισπράξει σαν την τέλεια απόρριψη. Τα αποφεύγουμε αυτά αλλά καμιά φορά μας διαφεύγουν... Ίσως δεν το ξέρω

KT45: θέλω να θέσω σε αυτό το σημείο και την ανεπάρκεια που προσπαθεί το κράτος να περάσει στους εκπαιδευτικούς... Ότι είμαστε ανεπαρκείς στις δυνατότητες που... Έχουμε και θα πρέπει να επανεκπαιδευτούμε και λοιπά. Το... Ίδιο περνάει πιστεύω και στους νέους. Οι γενιές δηλαδή που... Έρχονται, αν κάνετε μία σύγκριση με τα παιδικά σας χρόνια... Όταν... Ήσασταν εσείς μαθήτρια, ποιοι... Ήταν οι δάσκαλοι σας τότε; ποιος... Ήταν ο δάσκαλος που σας βοήθησε; ποιος... Ήταν αυτός που σας δυσκόλεψε; τι... Άλλαξε τελικά στην εκπαίδευση από... Όταν εσείς είσατε μαθήτρια συγκριτικά με το σήμερα;

ΓΦ46: να ξεκινήσω... Έχοντας ως κέντρο τον εαυτό μου; δηλαδή να δω σε μένα πως... Άλλαξαν τα πράγματα; ωραία θα σας πω εγώ ως μαθήτρια... Έχω πολλά παράπονα από το σχολείο μου, εγώ από το σχολείο δεν βοηθήθηκα. Δηλαδή δεν βοηθήθηκα να δω την ομορφιά και την αξία του σχολείου παρά μόνο... Ήτανε μία διεκπεραιωτική διαδικασία για

μένα το σχολείο... Ήταν μία αγγαρεία από την οποία... Έπρεπε να περάσω για να στρώσω τη ζωή μου να τη φτιάξω και λοιπά. Ποτέ μου δεν συνειδητοποίησα ως μαθήτρια... Ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία μπορώ να βγω ουσιαστικά κερδισμένη να την απολαύσω να μου αρέσει. Επομένως τώρα που... Έγινα δασκάλα αυτό προσπαθώ να δώσω στα παιδιά να καταλάβουν και... Έχω και την πολυτέλεια να είμαι σε μία βαθμίδα εκπαίδευσης... Όπως το Γυμνάσιο που δεν... Έχει... Ένα σαφή προσανατολισμό τις εξετάσεις! και επομένως προσπαθώ να δείξω στα παιδιά... Ότι τους ανοίγονται απίστευτοι δρόμοι, 14 διαφορετικά αντικείμενα διδάσκονται από 14 εξειδικευμένους καθηγητές, είναι μία πολύτιμη φάση της ζωής τους... Έχουν την ευκαιρία να τα γνωρίσουν, να διευρύνουν ορίζοντες, να μην κλείσουν πόρτες, αυτό είναι μία αλλαγή που εγώ προσωπικά επειδή ακριβώς το βίωσα ως... Έλλειψη στη δική μου μαθητική ζωή, προσπαθώ να το κάνω και θεωρώ... Ότι είναι μία διαφορά. Δηλαδή να δείξω την ομορφιά του σχολείου, δεν τα καταφέρνω δεν λέω... Ότι... Έχει αντίκτυπο, αλλά είναι κάτι το οποίο προσπαθώ. Ποια είναι η διαφορά στο σχολείο σε... Ότι αφορά τώρα το γνωστικό επίπεδο;... Όχι νομίζω... Ότι είναι πολύ συντηρητικός ο χώρος της εκπαίδευσης και... Ότι οι αλλαγές είναι πολύ αργές. Δηλαδή η δόμηση του μαθήματος από την πλειοψηφία μας, δε διαφέρει πολύ από το μάθημα που είχαμε εμείς. Λίγο... Έχουν χαλαρώσει οι σχέσεις δηλαδή... Έχει φύγει λίγο περισσότερο ο φόβος και είναι κάπως πιο... Άνετα τα παιδιά να μιλήσουν να πουν την απορία αισθάνονται λίγο πιο οικεία αλλά το μάθημα με τη δομή του με τη φιλοσοφία του, μικρές αλλαγές... Έχει νομίζω από τα μαθητικά μου χρόνια. Μπορεί ο κόσμος να αλλάζει πολύ, το σχολείο είναι λίγο δυσκίνητο σε αυτές τις αλλαγές κατά τη γνώμη μου... Όλα δομούνται πανομοιότυπα δηλαδή... Έχω το 45λεπτο μου, θα κάνω την εξέταση μου, θα κάνω την παράδοση μου, θα αναθέσω, αυτά... Έκαναν και σε μένα. Θέλω να πω... Ότι στην πράξη δεν... Έχω μεγάλες διαφορές στο σχολείο. Η κοινωνία τα παιδιά με πόσο ενδιαφέρον στέκονται απέναντι σε... Ότι λέει το σχολείο αυτό... Άλλαξε. Φθίνει το ενδιαφέρον. Φθίνει γιατί υπάρχει μία αναντιστοιχία, λέω εγώ, ανάμεσα σε αυτό που τους λέει το σχολείο και σε αυτό που θα του ζητήσει η ενήλικη ζωή τους. Και αυτή η αναντιστοιχία τα κάνει απρόθυμα να ασχοληθούν, δηλαδή θεωρούν περιττά αυτά που κάνουμε, αδιάφορα κι αν δεν υπάρχει ουσιαστικά αντίκρισμα, πρακτικό δεν τα νοιάζει... Έτσι λέω, δεν ξέρω εσείς τώρα που το μελετάτε και είστε και μέσα στα πράγματα αν μπορείτε να μου πείτε κάτι... Άλλο από τις... Έρευνες σας, από τα διαβάσματα σας;

ΚΤ47: πολύ σωστά το βλέπετε. Σήμερα οι... Ήπιες δεξιότητες και οι σκληρές δεξιότητες soft and hard skills τα οποία ζητούνται στην αγορά εργασίας και από την κοινωνία κατευθύνουν προς... Ένα... Άλλο πρότυπο πολίτη. Ωραία τα είπατε. Ποιο είναι το υγιές πρότυπο που πρέπει να βγαίνει από το σχολείο; ποιος είναι ο μαθητής αυτός θα πρέπει το σχολείο να εξάγει “ως προϊόν” σε εισαγωγικά;

ΓΦ48: να, κοιτάζτε, επειδή παρακολούθησα τώρα με πετυχαίνετε σε μία φάση που παρακολούθησα το β2 της δική σας ειδικότητας. Και εκεί μιλήσαμε για την... Έννοια του γραμματισμού... Ότι ουσιαστικά αυτό που θέλουμε να πετύχουμε είναι ο πολίτης ο οποίος θα μπορεί να σταθεί επάξια σε... Όλες τις προκλήσεις της καθημερινότητας του, τις επαγγελματικές, τις προσωπικές, τις κοινωνικές, να είναι λοιπόν από το σχολείο εφοδιασμένος με αυτές τις δεξιότητες... Άλλες δεξιότητες γραφής από αυτές που υπήρχαν στο παρελθόν, ανάγνωσης, παραγωγής κειμένου, συνεργασίας. Συμφωνώ... Ότι... Όλα αυτά

πρέπει να ισχύουν, αλλά νομίζω λίγο χάνουμε κάπου το μέτρο που... Έχει να κάνει και με την παιδεία. Δηλαδή οι δικές μας οι γενιές που δεν τα είχαν... Όλα αυτά, δηλαδή δεν διδαχθήκαμε αυτές τις... Ίδιες δεξιότητες στα σχολεία μας εμείς. Τώρα που κληθήκαμε στην ενήλικη ζωή μας να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις των καιρών, ανταποκριθήκαμε... Άρα μας... Έφτασε η παιδεία που είχαμε, η παιδεία η ουσιαστική! οι σκληρές δεξιότητες που είχαμε αποκτήσει ,αυτή τώρα είναι μία εντελώς προσωπική... Άποψη που μπορεί να είναι πέρα για πέρα λανθασμένη, αλλά είμαι και εγώ σε αυτή τη φάση της αναζήτησης, δηλαδή διαβάζω... Όλα αυτά τα περίεργα στο β2 θεωρώ πράγματι... Ότι και οι... Ήπιες δεξιότητες... Έχουν θέση στο σχολείο αλλά... Όχι να εκτοπίσουν... Όμως πράγματα, αλλά! να... Έρθουν συνδυαστικά να μπουν στο περιθώριο να μπουν συνδυαστικά αλλά... Όχι να βγάλουν... Άλλα πράγματα γιατί, εγώ είδα... Ότι τα... Άλλα που είχα, οι σκληρές δεξιότητες και μόνο! μου... Έφτασαν να τα καταφέρω στη ζωή μου και να σταθώ στα πόδια μου για αυτό το λέω

KT49: είναι... Ένας καλός προβληματισμός αυτός και είναι... Ένα ερώτημα το οποίο το... Έχω συμπεριλάβει στην... Έρευνα. Δηλαδή αν οι παλαιότεροι εκπαιδευτικοί είχαν ουσιαστικότερες και περισσότερες γνώσεις και οδηγούσαν τα παιδιά, γιατί εμάς εκπαίδευσαν, μας οδηγούσαν με τον τρόπο που... Ήξεραν και κατά πόσο το μοντέλο αυτό... Ήταν τελικά πιο υγιές; ο σημερινός εκπαιδευτικός πώς καταφέρνει να μεταφέρει μία δεξιότητα του μαθητή σε μία... Άλλη; βλέπει ας πούμε... Ένα παιδί που είναι καλός στη ζωγραφική, ας πάρουμε τον μαθηματικό. Επειδή αντιλαμβάνομαι... Ότι σωστά τα βλέπετε τα πράγματα στο δικό σας μάθημα, αλλά μιλήστε μου και γενικότερα για τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς και... Όχι μόνο στο σχολείο σας που γίνονται πράγματα, σε γενικότερη εμβέλεια στον εκπαιδευτικό κλάδο, συμβαίνει αυτό; οι εκπαιδευτικοί δηλαδή είναι εκπαιδευμένοι σωστά... Ώστε να βοηθούν τους μαθητές;

ΓΦ50: να σας πω εμένα με βοήθησε πάρα πολύ, με βοήθησαν εμένα αυτές οι επιμορφώσεις που... Έκαναν, γιατί μου... Έβαλαν ερωτήματα δεν μπορώ να πω... Ότι μου... Έδωσαν απαντήσεις, αλλά σίγουρα μου... Άνοιξαν προβληματισμούς και με βοήθησαν. Θεωρώ λοιπόν... Ότι... Ένας εκπαιδευτικός ο οποίος... Έχει ολοκληρώσει τις σπουδές του 30 χρόνια 20 χρόνια πριν και δεν επιδιώκει να επιμορφωθεί επιπλέον σε... Όλους αυτούς τους υπόλοιπους νέους για εμάς εντελώς πρωτόγνωρους χώρους, νομίζω... Ότι υπάρχει... Ένας αρνητικός αντίκτυπος στο μάθημα, νομίζω δηλαδή... Ότι μπορεί να ξέρει... Άριστα μαθηματικά αλλά δεν σημαίνει... Ότι είναι και... Άριστος εκπαιδευτικός νομίζω... Ότι θα τον βοηθούσε να διευρύνει το βλέμμα του, να δει τι υπάρχει, το είδα στον εαυτό μου και φαντάζομαι... Ότι... Έτσι θα είναι και στους υπόλοιπους. Απαντήσεις δεν πήρα αλλά και μόνο αυτά τα ερωτήματα, μόνο το γεγονός... Ότι επαναπροσδιορίζω και επανασχεδιάζω τους στόχους μου, το μάθημά μου, τις πρακτικές μου είναι... Ένα κέρδος. Δηλαδή εγώ ωφελήθηκα, αυτός που δεν το κάνει νομίζω... Ότι μένει λίγο πίσω, δηλαδή είναι πράγματι παρωχημένος στα μάτια των παιδιών, δείχνει ξεπερασμένος και είναι επί της ουσίας αναποτελεσματικός σε... Όλα αυτά τα καινούργια που και αυτά τα χρειάζονται τα παιδιά

KT51: ναι θα σας κάνω και μία τελευταία ερώτηση... Α δύσκολη πολύ δύσκολη, στο πρώτο μου μεταπτυχιακό για τη διδακτική μαςμίλησαν οι παιδαγωγοί μας οι καθηγητές... Ότι τελικά... Όλα τα παιδιά μαθαίνουν και... Όταν το αντιληφθούν αυτό οι γονείς... Ότι... Ένα παιδί που δεν... Έμαθε στο σχολείο... Ήταν καθαρά σφάλμα του εκπαιδευτικού, τότε οι

γονείς θα ξεσηκωθούν. Υπάρχουν γονείς που στέλνουν τα παιδιά τους σε διάφορες δραστηριότητες και βλέπουν... Ότι το παιδί τους δυσκολεύεται να προσαρμοστεί στο δημόσιο σχολείο και κατηγορούν τη δημόσια εκπαίδευση. Τι γίνεται με αυτούς;

ΓΦ52: δεν κατάλαβα πώς συνδυάζεται το γεγονός... Ότι... Έχει πολλά εξωσχολικά, εξωσχολικές υποχρεώσεις και εκεί ανταποκρίνεται εννοείται ενώ δεν ανταποκρίνεται στο σχολείο;

ΚΤ53: ναι αντιλαμβάνονται οι γονείς του... Ότι τελικά δεν μπορεί να είναι δημιουργικά μέλη της κοινότητας του σχολείου και κατηγορούν τη δημόσια εκπαίδευση. Είναι... Ένας φαύλος κύκλος που το γνωρίζουμε. Τι συμβαίνει τελικά είναι μία εικόνα στρεβλή που... Έχουν οι γονείς για την ιδιωτική εκπαίδευση;... Η υπάρχουν... Οντως αρκετά σφάλματα στην δημόσια εκπαίδευση;... Έχουμε δηλαδή και εμείς ευθύνη και βγάζουμε αυτό το πρόσωπο προς τα... Έξω;

ΓΦ54: να το καταλάβω λίγο καλύτερα. Τώρα μιλάμε για δημόσια και ιδιωτική με μπερδέψατε λίγο.... Έχουμε... Ένα παιδί το οποίο ανταποκρίνεται λίγο σε εξωσχολικά καθήκοντα και μπορεί και προσαρμόζεται και συνεργάζεται και συνυπάρχει καλά και... Έρχεται στο σχολείο και δυσκολεύεται να εφαρμόσει... Όλα αυτά;

ΚΤ55: ναι ο γονιός νομίζει και βλέπει στο σπίτι... Ότι είναι καλό... Ότι τα καταφέρνει, πηγαίνει ξιφασκία, πηγαίνει σε... Ένα σωρό δραστηριότητες, το πηγαίνει στη μουσική βλέπει... Ότι είναι μία υγιής προσωπικότητα, γιατί στο σχολείο δυσκολεύεται και γιατί δεν μπορεί τελικά το δημόσιο σχολείο να τον καταστήσει δημιουργικό... Άνθρωπο και φοβάται το παιδί του; βλέπει... Ένα φοβισμένο πλάσμα στο σχολείο

ΓΦ56: ναι νομίζω... Ότι θα ξαναγυρίσω σε κάτι που σας είπα... Ήδη δηλαδή η μόνη απάντηση που μπορώ να δώσω είναι... Ότι βρίσκει αυτά τα οποία μαθαίνει στο σχολείο αδιάφορα. Ενώ αυτό που επιλέγει να κάνει εξωσχολικά, είναι δική του η επιλογή είναι αυτό που αγαπάει και... Άρα το επιλέγει, το διαλέγει, αφοσιώνεται και τα καταφέρνει, ενώ το σχολείο του επιβάλλεται... Έξωθεν, είναι η υποχρεωτική του εκπαίδευση δεν βρίσκει κάτι ελκυστικό και για αυτό... Ίσως παραιτείται. Εγώ βέβαια αυτό το προφίλ μαθητή που περιγράφετε, εντάξει δεν το βλέπω, νομίζω... Ότι η εκτίμηση του γονιού ως... Ένα σημείο αυτή η αναντιστοιχία που μου λέτε. Δεν βλέπω... Ένα παιδί δηλαδή στις εξωσχολικές του δράσεις οι οποίες να... Έχουν να κάνουν, ωστόσο και με δεξιότητες σχολικές. Να πηγαίνει δηλαδή Αγγλικά και να είναι καλό που να χρειάζονται ως συνολικές δεξιότητες. Δεν το... Έχω δει να είναι εξαιρετικός εκτός σχολείου και στο σχολείο να μην. Αλλά... Όσες φορές συμβαίνει είναι γιατί αυτό που του παρέχει το σχολείο, που δεν είναι επιλογή του να το παρακολουθήσει, δεν τον ελκύει. Επομένως εδώ... Έχουμε... Ένα μικρό μερίδιο ευθύνης εμείς, μικρό... Όμως! να προσπαθήσουμε... Όλα αυτά τα αναλυτικά προγράμματα να τα κόψουμε και να τα ράψουμε στα δεδομένα των παιδιών... Όσον αφορά τη θέση μας και να προσπαθήσουμε να αγγίξουμε, να βρούμε δηλαδή και στοιχεία τα οποία θα αγγίξουν τους μαθητές μας και να εστιάσουμε σε αυτά και να τους δώσουμε μία προτεραιότητα... Έναντι των υπολοίπων για να τραβήξουμε και αυτά τα παιδιά κοντά μας

KT57: και για ποιο λόγο τότε στις πανελλήνιες, στα μαθηματικά, δεν πιστεύουν... οι γονείς το δημόσιο σχολείο και ενισχύουν τα παιδιά στα φροντιστήρια, στην παραπαιδεία;

ΓΦ58: γιατί... Έχουν και τα παραδείγματα εκπαιδευτικών από... Ότι ακούω που κάνουν μάθημα, θεωρώντας δεδομένο το παιδί πηγαίνει φροντιστήριο, και επομένως στο μάθημα αυτό θεωρεί πράγματα διδαγμένα που ο... Ίδιος δεν τα δίδαξε... Ένα το κρατούμενο, είναι η ευθύνη του εκπαιδευτικού εκεί. Ύστερα είναι μία συνήθεια ετών, είναι δηλαδή κάτι που χτίστηκε χρόνια και δύσκολα μπορούμε να το αντιστρέψουμε. Εγώ στο δικό μου το παιδί δεν το... Έζησα. Εμένα το δικό μου το παιδί μου είπε... Ότι θα... Έπαιρνα τα πάντα από το σχολείο. Εγώ του... Έκανα μαθήματα γιατί μπήκα και εγώ στο τρυπάκι της ανασφάλειας μήπως δεν είναι ???και στο σχολείο, αλλά τελειώνοντας το σχολείο γύρισε και μου είπε... Ότι μου... Ήταν υπεραρκετό το σχολείο για να καταφέρω... Ότι κατάφερα. Δεν χρειάζομαι το παραπάνω. Δηλαδή μπορεί να κάνει δουλειά το σχολείο και κάνει... Άμα ξεκινήσει ο μαθητής, είναι, πιο πολύ το εντοπίζω στο γεγονός... Ότι το παιδί... Έρχεται με την πεποίθηση... Ότι δεν θα μάθει! πάρα... Ότι δεν μαθαίνει στο σχολείο. Είναι, είναι η εξαίρεση εκείνος ο εκπαιδευτικός που θα εναποθέσει την... Πραγματικά την ευθύνη... Όλη της προετοιμασίας του παιδιού στο ιδιαίτερο του, στο φροντιστήριο του και δεν θα το αναλάβει ο... Ίδιος. Μην την κάνουμε κανόνα αυτή την εξαίρεση. Ο κανόνας είναι αυτός δυστυχώς που περιγράφετε... Ότι το σπίτι... Έχει την ανασφάλεια του μα και ο... Ίδιος ο μαθητής αφού του καλλιεργήθηκε προφανώς από το σπίτι, δεν στηρίζει τις προσδοκίες στο σχολείο. Κακώς, νομίζω... Ότι πολλοί εκπαιδευτικοί καταφέρουν και το ανατρέπουν. Στο δικό μου το παιδί το είδα να γίνεται. Το ανέτρεξαν και... Ήρθε στο σπίτι και το δήλωσε μόνη της... Ότι εγώ από το σχολείο μου πήρα τα πάντα δεν χρειάζομαι τίποτα... Άλλο

KT59: μου δημιουργήθηκε τώρα η ανάγκη να ρωτήσω από... Έναν εκπαιδευτικό που είναι στην παραπαιδεία που μου είπε το εξής: πρωτοφανές, δηλαδή δεν το είχα σκεφτεί ποτέ, ούτε ξανακούσει. Σήμερα η κοινωνία μας... Όπως... Άλλαξε, νομίζουν οι μητέρες και οι γονείς γενικότερα, αλλά ειδικότερα οι μητέρες... Ότι το παιδί τους θα πρέπει οπωσδήποτε να σπουδάσει και να γίνει, να κατακτήσει κάποια θέση υψηλή... Όπως αυτή τη νομίζουν... Έτσι λοιπόν σπρώχνουν τα παιδιά τους στα φροντιστήρια και ενώ ο μαθητής δεν θέλει στην ουσία... Έχω πάρα πολλούς μαθητές μου είπε η εκπαιδευτικός που τους στέλνουν οι γονείς

ΓΦ60: ναι

KT61: δεν ξέρω αν... Έχετε αυτή την εικόνα διαμορφώσει ως εκπαιδευτικός, ερχόμενη σε επαφή με τους γονείς

ΓΦ62: ναι το... Ότι πρέπει να γίνουμε επιστήμονες και... Ότι αυτό υπάρχει από το σπίτι ως κανόνας ναι ισχύει... Όλοι πρέπει να γίνουν επιστήμονες

KT63: και στα δικά μας χρόνια... Ήταν το... Ίδιο αλλά περισσότερο τώρα νομίζω

ΓΦ64:... Όχι δεν θα... Έλεγα περισσότερο σήμερα. Νομίζω... Ότι σήμερα αρχίζουν και βλέπουν λίγο πιο πρακτικά τα πράγματα, δηλαδή βλέπουν... Ότι η επαγγελματική ευτυχία και καταξίωση δεν... Έρχεται πάντοτε με πτυχίο. Οπότε... Όχι δεν θα το λεγα... Ότι σήμερα αλλάζει αυτό δηλαδή βλέπουν και... Άλλους δρόμους, βλέπουν... Ότι η επιτυχία και η

καταξίωση και το χρήμα βασικά που είναι ο απόλυτος στόχος... Έρχεται και με... Άλλους δρόμους και δεν... Έρχεται μόνο από το πτυχίο και από... Ένα καλό με τυπικά προσόντα βιογραφικό. Οπότε δεν θα το λεγα, εγώ... Έχω την αντίθετη εικόνα... Ότι ο κόσμος αρχίζει και βλέπει και... Άλλες διεξόδους και... Άλλες λύσεις και... Άλλα επαγγέλματα και... Όχι μόνο τις κλασικές επιστήμες. Εγώ... Έχω αντίθετη εικόνα δηλαδή, αλλά με ερωτηματικό σας το λέω, δεν το... Έχω σκεφτεί καλά, οπότε μπορεί να πέφτω... Έξω, ναι δεν το ξέρω αυτή την αίσθηση... Έχω αυτή τη στιγμή... Όπως με αιφνιδιάζετε και με ρωτάτε

KT65: πολύ ωραία λοιπόν μη σας κουράσω περισσότερο αν... Έχετε... . Έχετε να πείτε κάτι επιπλέον

ΓΦ66:... Όχι... Όχι... Όχι καθόλου δεν με κουράσατε

KT67:... Ήταν πολύ κατατοπιστικές οι απαντήσεις σας και νομίζω ο διάλογος που κάναμε... Ήταν μία καλή αφορμή να σκεφτούμε... Ότι πώς θα μπορούσαμε από δω και πέρα... Όπως σας είπα για την... Έρευνα δράσης, που γίνονται σε σας από... Ότι μου είπε και ο Γ... αρκετά πράγματα στο σχολείο

ΓΦ68: ναι ναι ναι είμαστε δραστήριοι

KT69: να δούμε τις στρεβλές απόψεις των εκπαιδευτικών... Όπως είπα ανέφερα το ξύλο κάποιιοι μίλησαν και για

ΓΦ70: και τώρα πια ακόμη; τώρα πια;

KT71: ναι ναι... Έχω ακούσει απόψεις θα πρέπει να μπαίνει ο δάσκαλος μέσα και να μην ακούγεται ανάσα, να τρέμουνε!

ΓΦ72: με αιφνιδιάζει τώρα αυτό που λέτε, αυτό το θεωρούσα χρόνια τώρα παρωχημένο και να σας πω και κάτι, ακόμη και αν είναι βαθιά πεποίθηση κάποιου ανθρώπου, αντιλαμβάνεται... Ότι δεν θα το κάνει ποτέ πράξη, ακόμα δηλαδή και αν η φύση του τον σπρώχνει προς τα κει δεν νομίζω... Ότι θα τολμούσε ποτέ να το κάνει πράξη... Ή να το παραδεχτεί αυτό. Δεν ξέρω, δεν ξέρω αλήθεια μου κάνει εντύπωση... Ότι πήρατε τέτοιες απαντήσεις

KT73: ναι και... Έχω και ως εκπαιδευτικός 20 χρόνια στο σχολείο... Έχω δει και γεγονότα τα οποία... Ήταν απαράδεκτα για τον κλάδο μας και νομίζω, βλέποντας ο εκπαιδευτικός καλές πρακτικές, παιδιά να ανθίζουνε, μέσω της τέχνης, λοιπόν, που είναι μία κοινή γλώσσα για... Όλους τους ανθρώπους, σε αυτό εκπαιδευτήκαμε... Ότι προτείνουμε ως λύση την τέχνη και η κοινότητα η... Ίδια να αναλάβει τις ευθύνες της να δράσει και να χρησιμοποιήσει... Όποιο μέσο αυτή θεωρεί καλό και προσφιλές για να εκφραστεί και να δείξει και στους υπόλοιπους... Ότι αυτή είναι η υγιής συμπεριφορά και... Όχι αυτή που... Έχουν λάβει... Ίσως μέχρι τώρα. Δηλαδή το πρόβλημα που εντοπίζουμε στην εκπαίδευση, εσείς δεν μου βγάλατε βέβαια κάποιο φαινόμενο γενικότερα στο εκπαιδευτικό σύστημα. Με μία κουβέντα ποιο θα λέγατε εσείς... Ότι είναι το βασικότερο; υπάρχει πρόβλημα στη δημόσια εκπαίδευση;

ΓΦ74: υπάρχει; υπάρχει αφού τα παιδιά δεν αγαπάνε το σχολείο σημαίνει... Ότι κάτι δεν γίνεται σωστά, για να πεις... Ότι δεν υπάρχει, πρέπει τα παιδιά να το αγαπήσουν το σχολείο... Έρχονται με την... Ορεξή τους; να το θέλουν να το κάνουν. Δεν γίνεται... Έτσι... Άρα υπάρχει πρόβλημα, τώρα με τις λύσεις ε το ψάχνω και εγώ δεν ξέρω, και εγώ προβληματίζομαι και αναθεωρώ πράγματα που παλιότερα τα υποστήριζα και θα εφάρμοζα, τώρα το αναθεωρώ. Προσπαθώ να διαβάζω να καταλαβαίνω τα σημεία των καιρών, να δω και εγώ αν μπορώ να εκσυγχρονιστώ λίγο, κάτι να αλλάξω, κάτι να βελτιώσω, δεν παραιτούμαι πάντως, να μην παραιτούμαι δεν... Έχω μείνει δηλαδή σε αυτά που είχα κατακτήσει 30 χρόνια πριν και τα αναμασώ... Όχι, κάνω την προσπάθεια μου να είμαι μέσα στα πράγματα

ΚΤ75: και... Έτσι πρέπει να είναι. Ναι πολύ χάρηκα και σας ευχαριστώ για τη συζήτηση αυτή

ΓΦ76: μακάρι να βοήθησα, μακάρι δηλαδή να αυτό να... Ήταν επαρκές για εσάς, να

ΚΤ77: ναι... Ήταν πολύ καλός και ο λόγος σας και η... Αποψη σας θα καταγραφούν και πιστεύω θα βοηθήσουν στην... Έρευνά μου οπότε περιμένω και το Μ..

ΓΦ78: πολύ χαίρομαι να ο Μ.. μου είπε... Ότι θα σας πάρει... Ένα τηλέφωνο να κανονίσετε... Έτσι μία... Ωρα συγκεκριμένη και να μιλήσετε

ΚΤ79: χάρηκα ευχαριστώ πάρα πολύ

ΓΦ80: και εγώ χάρηκα πολύ που σας γνώρισα κ Τρικάλη. Μου είπατε... Ότι θα... Έχουμε και μία επικοινωνία. Μου μιλήσατε και για κάποια υπογραφή εγώ δεν τα ξέρω καθόλου αυτά τα διαδικαστικά δεν είμαι από τους εκπαιδευτικούς δυστυχώς που να μην διαβάζω επιμορφώνομαι και λοιπά αλλά τόσο... Έτσι μεταπτυχιακά και τέτοια δεν... Έχω κάνει δεν... Έχω δηλαδή τέτοια προσόντα στο βιογραφικό μου αλλά δεν παραιτούμαι... Όμως να το προσπαθώ αλλιώς

ΚΤ81: αυτά τώρα είναι τυπικά προσόντα τα οποία κάποιοι τα κάνουν, τα αποκτούν για τυπικούς λόγους και κάποιοι, και κάποιοι θα κάνουν για ουσιαστικούς. Η... Αποψη μου είναι... Ότι θα... Έπρεπε να υπάρχει συνεχής επιμόρφωση, δωρεάν επιμόρφωση στους εκπαιδευτικούς

ΓΦ82: εγώ συμφωνώ σε αυτό γιατί το βλέπω στην πράξη πώς λειτουργεί. Το βλέπω και σε μένα δηλαδή... Ότι κάθε φορά που θα δω κάτι σε μεγάλο βαθμό τα απορρίπτω, δηλαδή δεν μένω ευχαριστημένη, δεν μου αρέσει εκείνο, βρήκα περιττό το... Άλλο, βαρετό το τρίτο, κάτι παίρνω κάθε φορά, δηλαδή κάποιο ερώτημα μένει και το δουλεύω στο μυαλό μου και το αλλάζω εγώ στη δική μου την πρακτική

ΚΤ83:... Έτσι είναι, πάντα κάτι μαθαίνεις, γηράσκω αεί διδασκόμενος

ΓΦ84: ναι και εγώ... Έτσι λέω πάντα κάτι μένει, προς το παρόν μας απασχολεί και το γηράσκω βέβαια, αλλά τέλος πάντων να [γέλιο]

ΚΤ85:... Όποιος ελεύθερα συλλογάται συλλογάται καλά και δεν γερνάει [γέλιο]

ΓΦ86: λέτε; να το σκέφτομαι και... Έτσι, να... Έχω... Έχω ακόμα... Ένα κίνητρο λοιπόν και αυτό

ΚΤ87: χάρηκα πολύ

ΓΦ88: και εγώ κύριε Τρικάλη να είστε καλά, γεια σας

--EA--

“Η ΕΑ είναι Γυμνάστρια σε Γυμνάσιο λίγο πριν τη σύνταξη, παραμένει ενεργή και ζωντανή διοργανώνοντας αρκετές δράσεις με τους μαθητές, στρέφοντας το ενδιαφέρον στον κινηματογράφο με εμπλοκή των μαθητών” (Comment to Text: εΑ)

“ΚΤ1: πολύ ωραία... Ήταν και αυτά που είπες στον πρόλογο σου... Έχουν σχέση με το εκπαιδευτικό και πόσο ελευθερωμένος είναι, λοιπόν εγώ κάνω... Ένα μεταπτυχιακό το δεύτερο μου, το πρώτο... Ήταν στη διδακτική και το δεύτερο μου είναι στην κοινωνιολογία στο τμήμα, διατμηματικό είναι, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου Εφαρμοσμένη Κλινική κοινωνιολογία και Τέχνη λέγεται, το μεταπτυχιακό και είναι σε συνεργασία με το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Φλώρινας και εμείς στην ουσία... Έχουμε εκπαιδευτεί να μπαίνουμε μέσα σε ομάδες που... Έχουν πρόβλημα, κάποιο κοινωνικό πρόβλημα, οτιδήποτε, μπορεί να είναι ναρκομανείς ,μπορεί να είναι οποιαδήποτε κοινότητα και εντοπίζουμε με την... Έρευνά μας το πρόβλημα και ενδυναμώνουμε την κοινότητα μέσω της τέχνης. Γιατί η τέχνη είναι κοινή γλώσσα που μπορούν να μιλήσουν... Όλοι. Οπότε εγώ επέλεξα ως ενότητα να ασχοληθώ με την κριτική παιδαγωγική του Freire, να μελετήσω τους εκπαιδευτικούς ως ομάδα και αργότερα ως... Έρευνα δράσης αυτό να βγει κάπου. Αφού γίνει ο αναστοχασμός και εγώ εντοπίσω το πρόβλημα οι... Ίδιοι οι εκπαιδευτικοί να ενδυναμώσουν την κοινότητα... Ωστε να μη με χρειάζονται εμένα αλλά να μπορούν να κάνουν δράσεις, αυτό... Έτσι λοιπόν κάνω κάποιες συνεντεύξεις και στην ουσία εσείς εκεί στο σχολείο... Έχω δει... Ότι κάνετε πάρα πολύ ωραία πράγματα, είστε δηλαδή από τις καλές περιπτώσεις που πρέπει να ακουστούν να βγουν προς τα... Έξω, για να δούνε και οι... Άλλοι εκπαιδευτικοί... Ίσως τις στρεβλές στάσεις τους και σκέψεις. Αυτό ακριβώς είναι και αυτό που κάνουμε, να αντιληφθούν δηλαδή την στάση τους απέναντι στο επάγγελμα, στην εκπαίδευση και στα παιδιά, στην κοινωνία γενικότερα... Όλο αυτό που συζητάμε... Άρα θα ξεκινήσω λίγο ανάποδα σε αυτή τη συνέντευξη, εσύ είσαι Γυμνάστρια σωστά... Ή... Έχεις κι... Άλλη ειδικότητα;

ΕΑ2:... Όχι γυμνάστρια... Έχω κάνει κάποια σεμινάρια κινηματογράφου... Έχω κάνει δηλαδή κάποια πράγματα και... Έτσι μεγάλο... Όχι διήμερα και τέτοια... Έχω κάνει κάποια πράγματα στον κινηματογράφο αλλά είμαι γυμνάστρια, ως γυμνάστρια δουλεύω στο σχολείο

ΚΤ3: ναι σκεφτόμουνα να σε ρωτήσω... Όπως και πολλοί... Ίσως να... Έχουν αυτή την... Άποψη, τί μπορεί να κάνει... Ένας γυμναστής και γιατί ασχολείται με... Όπως μου λες με τον κινηματογράφο; γιατί το φέρνεις στο σχολείο;

ΕΑ4: λοιπόν, καταρχήν νομίζω... Ότι οι γυμναστές είναι από τις ειδικότητες που μπορούν να κάνουν στο σχολείο τα πάντα. Μπορούν να φέρουν την αλλαγή διότι... Άμεσα δεν τους πιέζει κάποια ύλη, αυτό που επικαλούνται οι περισσότεροι συνάδελφοί και... Έχουν... Άμεση επαφή με την κίνηση, με το σώμα με την... Έκφραση με την εξωστρέφεια. Εγώ τον κινηματογράφο, αυτό που πρέπει να σου πω είναι, γιατί... Έφερα εγώ τον κινηματογράφο, παρόλο που η δουλειά μου μου αρέσει πάρα πολύ, την αγαπώ πάρα πολύ... Ήταν η απόλυτη επιλογή μου και χαίρομαι πάρα πολύ να είμαι στην αυλή με τα παιδιά... Όμως ο λόγος που... Έφερα τον κινηματογράφο και θέλω να σου πω... Ότι είμαι και από τις πρώτες στην Ελλάδα που... Έφεραν τον κινηματογράφο, δηλαδή αργότερα... Έτσι και τον τελευταίο καιρό

υπάρχει... Ένα κίνημα από κάποιους συναδέλφους, αλλά εγώ ξεκίνησα πριν 20 χρόνια τότε που κανείς σχεδόν δεν... Έκανε κινηματογράφο. Λόγος... Ήτανε το... Ότι, εντάξει γενικά στους ανθρώπους αρέσει να είναι αυτοί και στους καθηγητές που νοιάζονται για αυτό που κάνουν, θέλουν τα παιδιά να τους εκτιμούν να τους σέβονται και αυτό δεν εξυπακούεται πια, αυτό πλέον κερδίζεται, ο σεβασμός, η εκτίμηση, αγάπη και... Όλο αυτό. Πρέπει να το κερδίσεις, εγώ με τη φυσική αγωγή κερδίζω... Ένα 80% με 85% των παιδιών!!! υπάρχει... Ένα 15% με 20... Όμως που δεν το κερδίζεις με τη φυσική αγωγή, είτε επειδή δεν το χει, είτε επειδή είναι ο σωματότυπος του δεν ταιριάζει με τη φυσική αγωγή, είτε επειδή βαριέται είτε επειδή για χίλιους δυο λόγους... Ή γιατί δεν γουστάρει και εσένα τον... Ίδιο... Έτσι; τον καθηγητή, αλλά προσπάθησα τέλος πάντων να βρω κάτι που θα τραβούσα αυτό το 20% και μέσα στις σκέψεις που... Έκανα... Ήταν αυτά τα παιδιά, ξεκίνησα δηλαδή λίγο αντίστροφα... Όχι τι μπορώ εγώ να κάνω, γιατί ο κινηματογράφος σίγουρα δεν... Ήταν σε αυτά που μπορούσα, δεν είχα ιδέα! αλλά σκέφτηκα... Ότι η μεγάλη αγάπη αυτών των παιδιών είναι η σύγχρονη τεχνολογία... Έτσι. Είναι... Όλα με... Ένα κινητό στο χέρι, στον υπολογιστή μπορεί να κάνουν τα πάντα... Άρα το μοντάζ θα είναι σχετικά εύκολο για αυτά. Θα... Έπρεπε λοιπόν να μπω στη διαδικασία να δω τι μπορούμε να κάνουμε με αυτό. Στην αρχή σκέφτηκα φωτογραφία, μετά δεν μου... Άρεσε γιατί εντάξει... Έπρεπε να εμπνέει και μένα λίγο. Οπότε... Άρχισα να σκέφτομαι... Ότι θα μπορούσαμε να βγάζουμε σενάρια και να κάνουμε ταινιάκια. Εντάξει βήμα-βήμα βήμα-βήμα γύρισα το πρώτο φιλμάκι... Όπου... Ήταν... Ένα πολύ ωραίο φιλμάκι αλλά εκεί κατάλαβα... Ότι αν θέλω να το συνεχίσω θα... Έπρεπε να επιμορφωθώ! η... Ίδια, δεν φτάνει να... Έχω την καλή θέληση. Οπότε... Άρχισα να κάνω πράγματα τα καλοκαίρια, αρκετά σοβαρά με αρκετά σοβαρούς ανθρώπους του χώρου του κινηματογράφου... Όπως ο Θ... Όπως η Λ... η Μαρία Λ... Και κάπως... Έτσι σιγά-σιγά... Άρχισε αυτό και απογειωνόταν δηλαδή... Άρχισαν να παίρνουμε βραβεία πανελλήνια και πανευρωπαϊκά, φτάσαμε να συμμετέχουμε σε παγκόσμιες σε διεθνείς... Έτσι διαγωνισμούς και αυτό ξέρεις πέρα από το... Ότι είναι η χαρά της ομάδας, αυτό μετά σιγά-σιγά αφήνει πίσω του μία χρυσόσκονη που πιάνει τα παιδάκια από πριν... Έρθουνε σχολείο, το... Έχουνε μάθει. Και σιγά-σιγά αυτό γινότανε τεράστιο στις Μελέσες και τώρα στο 12ο γιγαντώθηκε πάρα πολύ γρήγορα. Αυτό... Ήταν ο λόγος που ξεκίνησα

KT5: μάλιστα πολύ ωραία, οι Μελέσες για την καταγραφή είναι... Ένα χωριό στην επαρχία... Ήσουν στο σχολείο σε Γυμνάσιο;

EA6: ναι... Ήμουν στην ενδοχώρα του ηρακλείου... Ήμουν με παιδιά που πολλά παιδιά αρνούσαν να βγάλουν τα στιβάνια ας πούμε, και να βάλουν αθλητικά παπούτσια και... Όσο και αν ακούγεται οξύμωρο ή περίεργο, μέσω του κινηματογράφου αποκτήσαμε τόσο καλή σχέση που δεν μπορούσαν να διανοηθούν να... Έρθουν στη γυμναστική και χωρίς να φοράνε αυτά που... Έπρεπε να φοράνε. Και αυτό ξέρεις είναι αλληλένδετο, είναι μία σχέση μετά που χτίζεται παντρεύοντας πράγματα τα οποία φαίνονται μη συμβατά μεταξύ τους. Και... Όμως είναι αυτό... Ότι αγγίζεις τις καρδιές των παιδιών αρχίζουν και... Έχουν εμπιστοσύνη, περνάνε... Όμορφα. Δηλαδή θα σου πω μονάχα μία εμπειρία Κώστα που... Ήτανε φοβερή για μένα... Όταν κλείσαμε... Όταν κλείσαμε για τον κορονοϊό το Μάρτη πριν ενάμιση χρόνο, φαντάσου... Ότι η κινηματογραφική ομάδα που στο 12ο που είχα... Έχω... Ένα Viber μαζί τους, με είχαν τρελάνει δηλαδή τα παιδιά... Ήτανε... Ήταν απίστευτα στεναχωρημένα!! που...

Έκλεισε το σχολείο γιατί θα χάναν να, τον κινηματογράφο. Και αν βάλεις στο κάδρο αυτό το... Ότι εγώ κινηματογράφο και στις Μελέσες αλλά και στο 12ο για διαφορετικούς λόγους, στις Μελέσες επειδή... Έρχονταν τα λεωφορεία και τα έπαιρναν τα παιδιά, δεν μπορούσα να μείνω μετά την... Έβδομη... Ωρα οπότε... Έπρεπε... Ή να τα πάρω κάποια στιγμή μέσα στο σχολικό πρόγραμμα... Ή να δουλέψω σαββατοκύριακο, γιορτές, αργίες, εκδρομές και τα λοιπά.... Ήταν τρομερό το πως παρατούσαν τα πάντα για να έρθουν ας πούμε σπίτι μου σαββατοκύριακο... Ή για να πάμε κάπου να κάνουμε... Ένα γύρισμα.... Ήταν τρομερό και από τις Μελέσες... Έτσι. Από το 12ο καταλαβαίνεις... Ότι αυτό πολλά παιδιά το κάνουν με τα πόδια, δηλαδή... Έρχονται με τους γονείς τους και μετά ξέρω γω κάνουμε πράγματα είναι είναι φοβερό δηλαδή!... Ήθελα να σου πω... Ότι... Όταν ξεκίνησε... Όταν μας κλείσανε στο πρώτο... Έτσι lockdown, με έπαιρναν τηλέφωνο και μου λέγανε κυρία ξεκινάμε από τον Κατσαμπά κι ερχόμαστε με τα πόδια να κάνουμε το γύρισμα που μας λείπει. Λέω παιδιά θα μας πάνε μέσα απαγορεύεται δεν γίνεται. Μα κυρία δεν θα μας πιάσουν, ξέρουμε εμείς στενά και ξέρεις δεν τα βοήθησα να... Έρθουν ας πούμε αλλά... Ήμουνα εκεί.... Ήμουνα υποστηρικτική δηλαδή. Μετά... Αρχίσαμε να κάνουμε απογεύματα συναντήσεις με το ζουμ η κινηματογραφική ομάδα, δηλαδή είχαν ανάγκη αυτό το 'χαν ανάγκη τα παιδιά!

KT7: χαίρομαι... και κρυφογελάω δεν με βλέπεις τώρα, αλλά είναι ακριβώς... Είσαι από τους ανθρώπους που ξεφεύγουν της νόρμας και θέλω να μου πεις αυτό που συζητήσαμε πριν, θα προπαγανδίσω βέβαια τη συζήτηση και θα την πάω λίγο αλλού, αλλά δεν πειράζει εγώ θα βγάλω συμπεράσματα. Διάβαζα τώρα... Ένας ποιος... Ήταν ο, ναι μισό λεπτό να το... Έχω σημειωμένο ο Ίλιτς αν το λέω καλά, Γερμανός, είχε μιλήσει θεωρητικά για την αποσχολοποίηση unshooling δηλαδή να μην... Έχουμε το σχολείο που γνωρίζουμε τώρα και επειδή ανέφερές και το webex και πέρασε από το μυαλό μου πώς θα σου φαινόταν μετά από μερικά χρόνια να... Έχει αλλάξει τελείως το σχολείο που γνωρίζουμε... Ή πώς θα το... Άλλαζες εσύ; Θέλω να βάλεις στην παρένθεση αυτό που συζητήσαμε πόσο καταπιεσμένος είναι ο εργαζόμενος που είναι αναγκασμένος να είναι 8... Ωρες σε... Ένα γραφείο και να μην μιλάει, να μην αρθρώνει... Άποψη, δηλαδή ρομπότ εργαζόμενους και πολίτες

EA8: λοιπόν κοίταξε τώρα, μπορεί και να μιλάω εξαιρετικά πολύ... Ωρα γιατί... Έχω πάρα πολλά πράγματα να σου πω για αυτό. Δηλαδή καταρχήν θα ξεκινήσω από τα παιδιά, είναι αδιανόητο το 2020 σε μία εντελώς διαφορετική κοινωνία αυτή τη στιγμή να παίρνουν τα παιδιά κάθε 12 13 Σεπτέμβρη 30kg βιβλία. Είναι αδιανόητο, είναι αδιανόητο να πρέπει να μάθουν από τη 10η μέχρι τις 12 σελίδα που μιλάει ας πούμε για την Αυστραλία πράγματα τα οποία για μένα είναι ακατανόητα με τον τρόπο που είναι γραμμένα και να μην υπάρχει... Ένα... Άλλο πλαίσιο, δηλαδή θα μπορούσε να... Έχουν... Ένα ταμπλετάκι το καθένα και να μπορούν να διαβάσουν, να ψάξουν τη γνώση μέσα από αυτό. Τέλος πάντων δεν θα το πιάσω... Όμως αυτό γιατί ούτε θέλω να σχεδιάσω το επόμενο εκπαιδευτικό σύστημα. Σίγουρα... Όμως θεωρώ... Ότι το σχολείο πρέπει να αλλάξει εντελώς! δεν μπορεί ας πούμε, θα σου πω μία τελευταία σκέψη... Έτσι δεν μπορεί το παιδί να είναι 5-6... Ωρες καθισμένο και να βλέπει μόνο την πλάτη του μπροστινού, δεν γίνεται ρε Κωστή! δεν γίνεται αυτό το πράγμα, εγώ ας πούμε στον κινηματογράφο αυτό δεν το... Έχω επιτρέψει ποτέ, ακόμα και γυμναστική... Όταν βρέχει και δεν... Έχω χώρο να τους κάνουν και τα βάζω στην τάξη, αφιερώνω 10 λεπτά να σπάσω την τάξη! να την κάνω κάτι... Άλλο, να την κάνω... Ένα

στρογγυλό τραπέζι. Δεν είναι δυνατόν αυτό το πράγμα, δηλαδή δεν μπορεί να θεωρούμε τους εαυτούς μας τόσο φωστήρες που πρέπει να μιλάμε και τα παιδιά από κάτω να μένουν με το στόμα ανοιχτό! δεν γίνεται αυτό το πράγμα πρέπει να αλλάξει

KT9: ακριβώς, ακριβώς

EA10: αυτό είναι το... Ένα κομμάτι που θέλω να σου πω. Και κλείνω με τα παιδιά τα παιδιά... Έχουν μία δυναμική που αν την ξεδιπλώσεις να... Έχεις το θάρρος και τις αντοχές να ξεδιπλώνεις και να παραδέχεσαι, να πεις... Ότι εσύ μπορεί να... Έχεις την εμπειρία και τον τρόπο δηλαδή να... Έχεις το λυχνάρι να φωτίζει στα πόδια τους που θα περπατήσουν, μπορούν να ανοίξουν δρόμους αυτή τη στιγμή πάρα πολύ γρήγορα Κωστή! και... Έρχομαι τώρα στο δάσκαλο. Ο δάσκαλος αυτή τη στιγμή σε... Όποια βαθμίδα και να είναι... Έχει μπει σε... Ένα καλούπι και δεν... Έχει ούτε ο... Ίδιος χαρά σε αυτό που κάνει! δηλαδή μπαίνεις, μπαίνει στην τάξη και... Έχεις το... Άγχος μόνο στο να βγάλεις την ύλη χωρίς να μπορείς να βάλεις καθόλου προσωπικό στοιχείο καθόλου! τίποτα δηλαδή είτε... Έχεις... Ένα παιδί με προβλήματα μες στην τάξη είτε... Έχεις... Ένα παιδί κακοποιημένο μες στην τάξη. Δηλαδή φαντάσου πέρσι που μου... Ήρθε παιδί και μου είπε... Όταν... Έχουμε κατάληψη λυπάμαι. Του λέω καλά τόσο πολύ αγαπάς στο σχολείο εσύ;... Όχι μου λέει δεν αγαπάω το σχολείο αλλά φοβάμαι να γυρίσω σπίτι μου! σημαίνει κακοποίηση!. Λοιπόν είτε... Έχεις τέτοιο παιδί λοιπόν είτε... Έχεις... Ένα παιδί οποίος είναι ο Einstein είτε... Έχεις οτιδήποτε μέσα στην ελληνική τάξη, εσύ πρέπει να πας και να κάνεις το πυθαγόρειο θεώρημα με... Ένα συγκεκριμένο τρόπο και τίποτα... Άλλο. Ε δεν γίνεται... Έτσι... Όμως! δεν γίνεται... Έτσι. Δεν πάει... Έτσι μπροστά ούτε ο μαθητής ούτε ο εργαζόμενος. Και εγώ θα σου πω... Ότι δεν είναι... Όλοι... Όλοι οι δάσκαλοι εμπνευσμένοι. Δεν είναι. Υπάρχουν και δάσκαλοι που μπορούν αυτό να κάνουν, αλλά... Όσο και να μην αρέσει, από τη στιγμή που μπαίνεις στην τάξη... Όταν τον αφήσεις να ανοίξει... Έστω τα μικρά του φτερά και ο... Ένας! και ο μαθητής και ο... Άλλος ο καθηγητής! θα κάνουν πολύ πιο... Όμορφα πράγματα από... Ότι κάνουν τώρα! θα σου πω... Ένα... Άλλο παράδειγμα υπάρχουν φορές που ζητάω τα παιδιά για να κάνουμε κινηματογράφο και... Έρχεται ο... Άλλος και μου λέει... Όχι δεν στα δίνω γιατί... Έχω μαθηματικά, είμαι μαθηματικός. Και ποιος είσαι; μαθηματικός στο Χάρβαρντ ας πούμε; Κι αν χάσει την ύλη το παιδί 40 λεπτά ας πούμε, θα μείνει πίσω; καταλαβαίνεις; και κάνει πρώτη Γυμνασίου μάθημα... Έτσι... Όχι... Ότι τους κάνει κλάσματα εντάξει. Την επόμενη φορά βοήθησε τον. Δηλαδή θεωρεί... Ότι καταλαβαίνεις σου λέω

KT11: ναι να κάνω τον αντίλογο εδώ, να κάνω τον αντίλογο θεωρούμε... Όμως... Ότι να θέλει... Θέλει το παιδί να συμμετέχει; θέλει... Έτσι;

EA12: το παιδί; μα δεν του παίρνω... Όλα τα παιδιά. Παίρνω τα παιδιά που θέλουν να συμμετέχουν, του παίρνω δύο παιδιά από το τμήμα

KT13: ωραία να σου πω γιατί το αντιμετώπισα και εγώ, ο αντίλογος των εκπαιδευτικών αυτών είναι... Ότι σπάει η ρουτίνα, η τάξη, υπάρχουν δυσλειτουργίες στο σχολείο και... Έτσι με αυτό τον τρόπο προφανώς... Όλα τα παιδάκια θέλουν να “χάσουν” σε εισαγωγικά μάθημα, που εγώ το βλέπω υγιές... Όπως το λες και εσύ, αλλά θεωρούν αυτοί που κάνουν ας πούμε οι

φιλόλογοι, οι μαθηματικοί... Ότι εσύ δεν κάνεις και τίποτα ιδιαίτερο... Ίσα-ίσα που δημιουργείς... Έναν πανικό ας πούμε, κάπως... Έτσι το βλέπουν αυτοί και αυτό λένε

EA14: ναι... Έχεις απόλυτο δίκιο... Έτσι το βλέπουν. Εγώ πάντως Κώστα να σου πω, κάτι... Άλλο πιστεύω... Ότι αυτά τα παιδιά που είναι καλά στα μαθηματικά, στη φυσική... Η οπουδήποτε... Όχι... Ότι θα του πω... Ότι δε φταίει ο συνάδελφος αλλά είναι παιδιά που θα... Ήτανε καλά... Έτσι κι αλλιώς γιατί είναι σε καλό πλαίσιο... Ίσως είμαστε η χρονιά η γενιά των δασκάλων που πρέπει να το δούμε λίγο αλλιώς, και θα σου πω κάτι που πιστεύω εγώ πολύ βαθιά μέσα μου. Κάποτε... Έγραψε ο Καζαντζάκης... Ότι ο δάσκαλος είναι σαν γέφυρα και... Ότι στο παιδί πρέπει να γκρεμιστεί από τη ζωή του. Λοιπόν να σου πω κάτι νομίζω και για την εποχή του ο Καζαντζάκης μπορεί πολύ καλά να τα πε αλλά στη δικιά μας εποχή και Κωστή, εγώ το... Έχω ζήσει, ο δάσκαλος πρέπει να είναι μία βάρκα που θα περάσει το παιδί απέναντι αλλά μετά να μη βουλιάξει, πρέπει κάπου εκεί να υπάρχει πάντα! διότι υπάρχουν παιδιά που αυτόν το δάσκαλο που δέθηκαν που μπορεί να είναι να είμαστε στο... Ίδιο σχολείο και 5 παιδί με εμένα και 5 παιδιά με μένα πέντε παιδιά με τον Γ... πέντε παιδιά με τον... Άλλο που εσύ θεωρείς... Άχρηστο ας πούμε, αλλά αυτά βρήκαν χημεία με αυτόν τον... Άνθρωπο. Ο δάσκαλος είναι τόσο σημαντικός σε αυτή τη στιγμή που δεν... Έχει καταλάβει ακόμα η κοινωνία πόσο σημαντικός είναι ο δάσκαλος στη ζωή των παιδιών. Και ξέρεις τι; Εμένα βρέθηκαν παιδιά που με ξανά χρειάστηκαν δεν θα... Ήθελα λοιπόν να είμαι η γέφυρα αυτή. Θα θελα να μαι η βάρκα που θα είμαι εκεί και θα περιμένω να ξαναμπεί, να το πάω μία βόλτα να του απαλύνω λίγο αυτό που... Έχει, τη σκέψη του να του καθαρίσω πάλι... Να του τραβήξω την κουρτίνα, να του καθαρίσω λίγο τον ορίζοντα, να του δώσω ελπίδα, να του δείξω... Ότι μπορεί, και να το ξαναφήσω πάλι

KT15: πολύ ωραία τα λες, ο Καζαντζάκης είπε... Ότι κάθε χρόνο γινόμαστε γέφυρα και ξανά περνάνε οι μαθητές μας, αλλά σωστά το λες και βάζεις την παράμετρο αυτή... Ότι οι εκπαιδευτικοί δεν είναι αλώβητοι και υπάρχουν πολλά προβλήματα και δυσκολίες που πολλοί συμφιλιώνονται και συμβιβάζονται με το σύστημα αυτό που τους καταπιέζει, και λένε εγώ δεν θα κάνω αυτό συνέχεια, κουράστηκα. Αλλά ευτυχώς υπάρχουν και εμπνευσμένοι δάσκαλοι... Όπως εσύ και... Άλλοι στους οποίους απευθύνομαι. Βέβαια θα... Ήθελα να... Έχω και τον... Άλλο λόγο για να φτάσει και σε κριτική σκέψη και προβληματισμό και ο... Άλλος εκπαιδευτικός, και ας κάνω αυτή την ερώτηση τώρα ,ας ακολουθήσω λίγο το πρωτόκολλο των ερωτήσεων που ετοίμασα, αν και μου τα... Έχεις πει... Όλα και περιμένω, είσαι ορμητική στις απαντήσεις σου και με βοηθάς πολύ.

EA16: ναι [γέλιο]

KT17: πώς μπορούν οι... Άλλοι συνάδελφοι που δεν κάνουν αυτό που κάνεις εσύ και εγώ, πώς μπορούν και... Έχουν συμφιλιωθεί να διδάσκουν σε καταπιεσμένους μαθητές, σε μαθητές που δεν... Έχουν καταλάβει από κάτω οι μισοί τίποτα, ας πούμε στα μαθηματικά, και συμφιλιώνεται αυτός και συμβιβάζεται στη ζωή του και δουλεύει 30 χρόνια και επιστρέφει στο σπίτι του και δεν... Έχει προσφέρει δεν... Έχει ψάξει πώς θα μπορούσε να βοηθήσει αυτά τα παιδιά. Τι είναι αυτός ο πολίτης;

EA18: κοίτα Κώστα πιστεύω... Ότι υπάρχουν διάφορες κατηγορίες. Η μία κατηγορία είναι αυτή που βολεύτηκε εκεί. Δηλαδή που βολεύει και ξέρει... Ότι θα δουλέψει ας πούμε, είναι και αυτή που σου λέει δεν θέλω να μείνω ούτε πέντε λεπτά παραπάνω στο σχολείο. Και με αυτούς είναι οι μόνοι που θυμώνω! θα υπάρχει μία κατηγορία η οποία απογοητεύτηκε! είδε... Ότι το σύστημα είναι στείρο... Ότι... Ότι και να κάνει... Ότι απλώς δεν αναγνωρίζεται! γιατί να σου πω κάτι Κώστα, το θέμα δεν είναι να κάνεις κάτι για να αναγνωριστείς. Εμένα δεν με ενδιαφέρει καθόλου αυτό το πράγμα. Δηλαδή και τώρα που στην κουβέντα μου λες... Ότι εγώ είμαι εμπνευσμένη, εγώ δεν θεωρώ... Ότι είμαι εμπνευσμένη, εγώ δεν θεωρώ... Ότι είμαι τίποτα. Εγώ θεωρώ... Ότι είμαι μία απλή δασκαλίτσα, ειλικρινά στο λέω, που προσπαθώ κάθε μέρα να ομορφύνω τη μέρα μου πρώτα. Και μετά η μέρα μου ξέρεις τι; η μέρα μου εμένα τυγχάνει να ομορφαίνει με το χαμόγελο των παιδιών μου, των παιδιών, των μαθητών μου!... Όχι του παιδιού μου, του γιου μου. Επειδή λοιπόν συμβαίνει αυτό και το... Έχω βιώσει και το... Έχω το... Έχω γευτεί και βλέπω πόσο καλά είμαι μετά, και πόσο η καρδιά μου πετάει και χρωματίζεται, συνεχίζω να το κάνω! δεν είναι θέμα... Έμπνευσης Κωστή, είναι θέμα να το δοκιμάσεις. Εγώ λοιπόν τους συναδέλφους που θεωρώ... Ότι θα μπορούσαν να κάνουν τέτοια πράγματα και δεν το κάνουν, στην πραγματικότητα τους λυπάμαι! τους λυπάμαι γιατί δεν... Έχουνε νιώσει τη χαρά του να δουλεύεις, δηλαδή εγώ δουλεύω 34-33 χρόνια αυτή τη στιγμή, τα περισσότερα από αυτά... Ήταν... Όταν... Ήμουν αναπληρώτρια και νιώθω πολύ μεγάλη χαρά γιατί κάνω πράγματα μαζί τους. Δεν τους δίνω μία μπάλα και τους λέω παίξτε! και αυτό ξεκίνησε από τα πρώτα μου χρόνια! που... Έβλεπα ανθρώπους που... Ήτανε 35 χρονών και καθότανε. Και... Έλεγα ρε συ, αυτοί είναι μεγάλοι! εγώ... Ήμουνα 22 τότε και... Έλεγα, αυτοί είναι μεγάλοι. Και για αυτό δεν μπορούνε και... Όσο... Έβλεπα εγώ αυτούς τους μεγάλους που δεν μπορούσαν τόσο... Έλεγα εγώ τώρα που μπορώ να κάνω πράγματα! εγώ είμαι πολύ πιο μεγάλη από 40-45 χρόνων, βλέπω... Ότι... Έρχονται... Άνθρωποι 30 χρονών και μου λένε,... βγάζω το πρόγραμμα στο σχολείο μου... Έτσι;... Έρχονται και μου λένε αααα θέλω να... Έχω δύο μέρες να σχολάω νωρίς! γιατί να... Έχεις δύο μέρες ρε; που πρέπει να σχολάς νωρίς; γιατί να... Έχεις δύο μέρες να σχολάς νωρίς; είσαι 30 χρόνων, γιατί πια δεν υπάρχουν 22χρονοι στην εκπαίδευση. Κάτσε να δουλέψεις, κάθισε να ασχοληθείς με τα παιδιά, κάτσε να κάνεις... Ομορφα πράγματα, δηλαδή κατάλαβες;... Άρα δεν είναι θέμα ηλικίας, είναι θέμα νοοτροπίας, είναι θέμα ονείρου αν θες το πώς το... Έχεις ονειρευτεί να το κάνεις στη ζωή σου και εντάξει κάποιος βάζουν στον πάγο το πρωινό τους που είναι της δουλειάς και και λένε, εδώ μπορώ να κάνω αυτό το πράγμα τώρα. Δεν το ανακατεύω με τίποτα, ούτε με την καρδιά μου, ούτε με το μυαλό μου, ούτε τίποτα, πάω να κάνω αυτό. Αυτό πιστεύω. Αλλά οι περισσότεροι συναδέλφοί πάντως θεωρώ... Ότι είναι καταπιεσμένοι από το... Ίδιο το σύστημα

KT19: ναι ναι μα αυτό ακριβώς είναι και η... Έρευνά μου, βασίζομαι στην παιδαγωγική του Freire ο οποίος μίλησε για την αγωγή του καταπιεζόμενου και... Ότι ο δάσκαλος για να κάνει μάθημα τελικά πρέπει να είναι ελεύθερος για να δημιουργήσει ελεύθερους πολίτες, σου λέω λίγο τα πιο βασικά της θεωρίας του και... Ότι δύο πράγματα πρέπει να... Έχει ο δάσκαλος, το διάλογο, να μιλάει δηλαδή με τους μαθητές του... Όπως λένε και οι σύγχρονες παιδαγωγικές μέθοδοι 60% του χρόνου στο μαθητή... Όχι δασκαλοκεντρικό μάθημα και το δεύτερο είναι... Άκου τώρα, θα πρέπει μέσω προβληματισμού μέσω προβλημάτων ζωής που θα αντιμετωπίσει ο μαθητής αύριο-μεθαύριο στη ζωή του και θα δείχνουν την αδικία την

καταπίεση το... Ότι θα πρέπει να παλεύει ο μαθητής να σπάσει τα δεσμά του από πολύ μικρός να το μάθει αυτό, γιατί η ζωή... Έξω δεν είναι εύκολη και πρέπει να του δίνουμε δηλαδή μέσα στο μάθημά μας ,να οδηγούμε το μάθημά μας προς μία απελευθερωτική παιδαγωγική με αυθεντικά προβλήματα, με προβλήματα που θα συναντήσει ο μαθητής αύριο μεθαύριο στη ζωή του και... Όχι προβλήματα τώρα δεξιότητες... Όπως είπαν κάποιοι εκπαιδευτικοί soft skills και hard skills δηλαδή... Ήπιες δεξιότητες και να ξέρω ας πούμε πολύ καλά μαθηματικά. Αλλά... Όταν δεις να χτυπάνε ας πούμε... Ένα πρεζόνι, να σκοτώνουν μία γυναίκα, τι θα πεις καλά της... Έκανε; πού είναι η στάση σου ως πολίτη; εντάξει σου είπα και εγώ τα βασικά του Freire αλλά συμφωνούμε πιστεύω

EA20: ναι απόλυτα Κωστή να σου πω κάτι εγώ φέτος πήρα πάρα πολλές... Ωρες δεξιότητες καταλαβαίνεις γιατί τις πήρα και ο Γ... δηλαδή... Ήθελε να μου τις δώσεις τις δεξιότητες γιατί... Ήξερε... Ότι θα... Έκανα διάφορα πράγματα και κάνουμε απίστευτα πράγματα με τα παιδιά και τώρα μου θυμίζεις αυτό που ξεκίνησα εχθές, ξέρω γω και τους... Έλεγα σε... Ένα τμήμα. Η κουβέντα... Έχω μπορεί να ξεκινάω από κάπου αλλά βλέπω και πως χτυπάει η καρδιά του τμήματος, πώς να στο πω. Δεν θα το πάω ντε και καλά εκεί που θέλω να πάω. Θα το αφήσω να πάει, και θα βγάλω κάτι από κει που θα το πάνε τα παιδιά. Λοιπόν... Έγινε μία απίστευτη κουβέντα γιατί κάποιοι καταλάβαινα... Ότι μιλούσανε, για το πηγαίνανε στη φάση το... Ότι πόσο... Άξια είναι στο να τα τραμπουκίζουν... Όχι μόνο συνομήλικοί τους, αλλά και δάσκαλοι και οι γονείς τους και μεγαλύτεροι τους και τα λοιπά. Τέλος πάντων βγήκα... Έξω και ξανά μπήκα και τα... Έβαλα με... Έναν που είχε το πόδι του... Έτσι ξέρεις το είχε βγάλει απλώς... Έξω από το θρανίο και το είχε τεντώσει στο διάδρομο. Και μπήκα μέσα, λοιπόν είχα πολύ σοβαρό ύφος, καλά αυτό... Ήταν απίστευτο να το... Έβλεπες και... Αρχισα και του φώναζα! και είχανε πάθει πανικό... Όλα... Έτσι... δευτέρα Γυμνασίου με ξέρουν από πέρυσι ξέρουν... Ότι είμαι δίκαιη και... Ότι δεν κάνω τέτοια... Ότι δεν δίνω αποβολές. Αυτό η τιμωρία είναι... Ένα... Άλλο κομμάτι. Απίστευτο και είχανε πάθει σοκ παρ' όλα αυτά. Και κάποια στιγμή, το κράτησα 1-2 λεπτά για να μην πάρουν και σοκ τα πιτσιρίκια σταματάω και τους λέω, παιδιά γιατί δεν μιλάει κανείς; γιατί δεν αντιδράει κανείς. Λένε τι να πούμε; Συγγνώμη... Έχω δικίο που του φωνάζω... Έτσι; Τίποτα, είχανε παγώσει ας πούμε. Εεε αυτό εγώ τώρα δουλεύω με το τμήμα αυτό. Να ξέρετε μέχρι που... Έχετε δικαίωμα και πώς θα το διεκδικήσετε, δεν το διεκδικώ με το να σηκωθώ και να χτυπήσω. Να χτυπήσω τον καθηγητή ούτε με το να βρίσω, ούτε με το να πάω να κλαίω στη μαμά μου. Πώς μπορώ να το διεκδικήσω με ωραίο τρόπο. Δηλαδή μου θύμησες τώρα... Ένα κομμάτι από... Όλο αυτό που είπες. Μου θύμισε αυτό ναι, αλλά αυτά Κωστή είναι,... αλλά και μη νομίζεις τώρα... Ότι θα αρέσουν και σε πολλούς αυτό το πράγμα... Ότι δουλεύεις τέτοια πραγματάκια!

KT21: κοίταξε ναι... Όλα αυτά, εσύ οδηγείς τη δράση τώρα από μόνη σου, μία εκπαιδευτικός από... Όσους πήρα 10-15... Άτομα αν και το δείγμα μου μου θα... Έπρεπε να είναι 10 αλλά θα βγούνε πολύ περισσότεροι... Ήδη μου οδηγείς τη δράση κάπου... Ήδη κάνεις πράγματα πώς το λένε, οριζοσπαστικός δάσκαλος προφανώς με τις καινοτομίες του δεν θα αρέσει, γιατί αυτό ακριβώς είναι η... Έρευνα που σου είπα πριν, είμαστε σαν μία καλοστημένη μηχανή σε... Ένα σύστημα, τώρα θα σου κάνω την ερώτηση που δεν βλέπω, δεν ξέρω αν... Έχει αλλάξει κάτι, θέλω να θυμηθείς... Όταν... Ήσουν εσύ παιδί... Έναν... Πως... Ήταν τότε τα πράγματα; να μου συγκρίνεις την εκπαίδευση τότε με σήμερα και να θυμηθείς... Έναν

καθηγητή που σε βοήθησε... Έναν δάσκαλο που σε βοήθησε πού σε πήγε μπροστά και... Έναν που σε δυσκόλεψε και πες μου τί σύγκριση βλέπεις με το σήμερα;

EA22: θα σου πω σοκαριστικά πράγματα και για το... Ένα και για το... Άλλο. Το... Ένα θα σου πω... Ότι... Ήμουν... Ένα παιδί που είχε την τύχη να κληρωθεί στην τότε παιδαγωγική ακαδημία στο δημοτικό και πρώτη-δευτέρα-τρίτη... Όλα τα μία χαρά τετάρτη εγώ θα σου πω... Όνομα εσύ το κάνεις να το κάνεις... Ότι θέλεις... Έχω... Ένα *** τον *** ο οποίος αργότερα... Έγινε και σύμβουλος εκπαίδευσης... Έμαθα, και πρόσεξέ με,... μας σάπιζε στο ξύλο!!! αλλά το σοκαριστικό που θα σου πω είναι... Άλλο... Ότι πριν περίπου 10 12 10 12 χρόνια, μπα... Ίσως λίγο παραπάνω γιατί δεν είχα τον Κ..... Ίσως 13 χρόνια συναντιόμαστε εκείνη η τάξη του δημοτικού. Οι απόφοιτοι του δημοτικού. Αυτό το δάσκαλο τον είχαμε στην τετάρτη και στην 6η. Θα σου πω λοιπόν... Ένα πράγμα μόνο... Όταν συναντηθήκαμε τυχαία... Έκατσα με... Ένα παιδί που θυμάμαι... Ότι... Ότι αυτός δεν μπορούσε να, να πιάσει το στυλό κάποιες φορές, το μολύβι. Λοιπόν και τρέχανε τα μάτια του και μου λεγε... Έ... πρόσεξε, μεγάλος... Άντρας τώρα!... Έτσι; αλλά θα πάθεις πλάκα... Όταν σου πω ποιος... Ήταν αυτός. Και μου λέει η...Ε...4η και 6η δεν θα τα ξεχάσω ακόμα μου λέει ξυπνάω με εφιάλτες!... Έχω παντρευτεί... Έχω κάνει οικογένεια και ακόμα ξυπνάω με εφιάλτες. 4η και 6η δύο τάξεις που σημάδεψαν... Όλη μου τη ζωή! ευτυχώς βρήκα δουλειά και μου λέει. Το μόνο φωτεινό κομμάτι... Ήταν στην πέμπτη. Στην πέμπτη μας είχε πάρει... Ένας... Άλλος δάσκαλος ο Κ*** ο οποίος είναι... Ήταν αυτό που λέμε ρε παιδί μου!... Έρχομαι να δω που... Έχουνε μαγκώσει τα φτερά σου να ανοίξω να το ανοίξω να το ξεμπερδέψω και να σε αφήσω να πετάξεις. Αυτός ο δάσκαλος... Ήτανε!! αλλά μας ξανά πήρε στην... Έκτη ο... Άλλος! λοιπόν και μου λέει αυτός που τώρα θα σου πω ποιος... Ήταν αυτός... Ήταν ο Βαγγέλης ο Κελαράκης... Ήτανε το παιδί που λίγο καιρό αργότερα κήκε μέσα στο ΕΚΑΒ. Το θυμάσαι που είχανε καεί στην αγία Πελαγία 2 και μου λέει η...Ε...πριν λίγο καιρό πήρα τον *** αυτό το δάσκαλο με το ΕΚΑΒ και δεν... Ήταν μου λέει πολύ... Άρρωστος, σταμάτησα, κατέβηκα πήγα πίσω που τον είχαμε ξαπλώσει στο ΕΚΑΒ και του είπα, δάσκαλε να ξέρεις... Ότι σε αγαπώ... σε αγαπώ κάθε μέρα από τη ζωή μου! και τον *** τον βλέπω και θέλω να του πω ρε συ γιατί μας το... Έκανες αυτό; γιατί μας το... Έκανες αυτό;;; τίποτα... Ένας σατράπης δάσκαλος, τέλος πάντων...

KT23: πολύ δυνατή η σκηνή αυτή που περιέγραψες, ναι τέλεια

EA24: και θα σου πω και για τον καθηγητή αργότερα είμαστε και συνάδελφοι κάποια... Έτσι... Ένα μικρό χρονικό διάστημα που... Ήταν... Ένας φιλόλογος που είχα στο 4ο Λύκειο ο Π... ο οποίος μπαίνει στην τρίτη Λυκείου και καταλαβαίνει... Ότι εγώ είμαι το αγρίμι του σχολείου... Έτσι;... Ήμουν μια μαθήτρια που διάβαζα πάρα πολύ εξωσχολικό βιβλίο, αλλά γενικά στο σχολείο, το πλαίσιο του σχολείου δεν μου άρεσε καθόλου αλλά καθόλου!... Όμως τώρα... Έχω... Όμως στόχο να περάσω γυμναστική ακαδημία, μία εποχή που τότε το ΤΕΦΑΑ... Ήτανε εξαιρετικά ψηλή βάση διότι είχες... Άμεση αποκατάσταση. Και εννοείται... Ότι δεν πίστευε κανείς... Ότι θα περνούσα... Έτσι δεν διάβαζα τίποτα σου μιλάω τώρα... Έτσι... Ήμουν πολύ καλή στα μαθηματικά στην... Έκθεση γιατί διάβαζα εξωσχολικό βιβλίο και είχα καλό λόγο, καλό γραπτό λόγο αλλά δεν διάβαζα τίποτα... Άλλο. Και με παίρνει αυτός σε... Όλα τα φιλολογικά και πάω και του λέω, κοίταξε δεν... Έχω κάνει ποτέ μου φροντιστήριο αλλά θέλω να με βοηθήσεις στην... Έκθεση και μου λέει και τι θες; λέω θέλω

φροντιστήριο.... Όχι μου λέει, εγώ δεν κάνω φροντιστήρια αν θες... Όμως λέω εγώ θα σου δίνω θέματα. Και με... Έχει... Όλη την τρίτη Λυκείου και μου δίνει θέματα και τα γράφω σπίτι και του τα πάω στο σχολείο και δεν τα... Έδινε μόνο εμένα, τα τα... Έδινε σε... Όλο το τμήμα. Απλά κανείς... Άλλος... Όλοι οι υπόλοιποι πήγαιναν φροντιστήριο. Και εγώ... Ήθελα να δουλέψω μόνο μαζί του, το... Ένιωθα ρε παιδί μου... Ότι αυτός... Ήταν εμπνευσμένος δάσκαλος! λοιπόν... Έγραφα 19,5 στην... Έκθεση πανελλήνιες Κωστή! πέρασα με υποτροφία. Πέρασα δέκατη στα ΤΕΦΑΑ. Μία εποχή δηλαδή... Έγραφα 18,7 στις πανελλήνιες μία εποχή που, τι να σου πω τώρα; δηλαδή ο τελευταίος είχε γράψει 14 ξέρω γω. Τι να σου πω τώρα, δηλαδή... Ήτανε τρομερός... Ήταν τρομερός, μου... Έκανε τα δύο από τα τέσσερα μαθήματα που... Έδωσα, δηλαδή ιστορία και... Έκθεση και... Έγραφα 20 και 19.5. Δεν υπάρχει.

KT25: συγκλονιστικές ιστορίες

EA26: είναι αυτό να σου δώσει, να σε πιστέψει ο... Άλλος. Να σου δώσει... Ωθηση πώς να στο πω, γιατί τα παιδιά είναι παιδιά. Τα παιδιά είναι παιδιά και δεν θέλουν τιμωρία, θέλουν φώς μπροστά τους, δεν θέλουν σκοτάδι!... Ένας που είναι στο ημίφως το σπίτι του, δεν μπορεί να του δίνεις... Άλλη μία να το πηγαίνεις πιο κάτω! πρέπει να το βγάλεις προς τα... Έξω, πρέπει να τον ταξιδέψεις, πρέπει να του δώσεις να καταλάβει... Ότι υπάρχει κι... Άλλος δρόμος. Αυτό

KT27: και κίνητρα να του δώσεις και κίνητρα, εσύ είχες κίνητρο για να περάσεις και τώρα βέβαια είναι μία στρεβλή οπτική. Πολλοί βάζουν ας πούμε τους στόχους και κίνητρα για αυτό στο είπα... Έτσι και βλέπεις και οι γονείς μπαίνουν σε... Ένα... Ειδικά στο Λύκειο από... Ότι μου είπανε μπαίνουν στο σύστημα, δεν μπορούν δηλαδή να κάνουν αυτά που εσύ λες και εγώ... θα φτιάξουμε... Ένα τέτοιο σχολείο να ζωγραφίζουμε και να... Έχουμε την τέχνη και λοιπά. Χρειάζεται, πώς θα πάει να γράψει ο... Άλλος; εκεί τώρα ναι θέλει χρειάζεται μία αλλαγή το σχολείο. Είναι πολύ δύσκολο να αλλάξεις την κοινωνία και... Όπως το είπες και εσύ αν είσαι διαφορετικός δάσκαλος θα... Έχεις πρόβλημα

EA28: Κώστα θα σου πω δύο πράγματα το πρώτο που θα σου πω είναι... Ότι... Έχω εκπαιδευτικούς που ο στόχος είναι να περάσει το παιδί τους κάπου γιατί είναι αυτό που λες... Ότι... Όλοι οι γονείς... Όλοι οι γονείς μπαίνουν στο τριπάκι του Πανεπιστημίου. Εμένα το παιδί μου επέλεξε να πάει στο μουσικό... Έχω... Ένα παιδί που γυρίζει χαρούμενο από το σχολείο, είναι πάρα πολύ καλός μαθητής, δεν ξέρω πώς θα τα πάει στο Γυμνάσιο. Αλλά να σου πω κάτι δεν ξέρω κι αν με ενδιαφέρει. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι... Ότι: κάνει κάτι που αγαπά πολύ και... Ότι είναι 12 χρονών... Έχει πάει σε... Ένα σχολείο που ξυπνάει από τις 6:30 και γυρίζει τέσσερις και είναι χαρούμενος είναι πραγματικά χαρούμενος!... Όχι χαρούμενο τον βλέπω εγώ, είναι χαρούμενος, και να σου πω κάτι; ξέρω... Ότι γενικά θα μπορούσε να είναι πρωταθλητής στο στίβο.... Όχι εγώ μόνο το ξέρω μου το λένε και η φίλοι που είναι στην στιβίστες.... Έχουν... Έρθει δυο-τρεις φορές για να τον πείσω να πάει στίβο. Δεν τον ενδιαφέρει, μου λέει τι; να πάω για να πάρω μετάλλιο; δεν θέλω! και δεν τον... Έχω πιέσει καθόλου, του λέω... Ότι θέλεις κάνε. Λοιπόν να σου πω κάτι... Έχω... Ένα χαρούμενο παιδί αυτό είναι, αυτό είναι που με ενδιαφέρει. Δεν με ενδιαφέρει να... Έχω... Ένα πετυχημένο παιδί επαγγελματικά. Η αξιοπρέπεια και χαρά δεν μετριέται με το πόσα λεφτά...

Έχει στην τσέπη του Κώστα . Και για αυτό... Έχουν γεμίσει και στην παιδοψυχιατρική του ΠΑΓΝΗ, θα πάθεις πλάκα με το πόσα τα πιτσιρικά είναι μέσα. Εμένα με ενδιαφέρει αυτό, να είναι... Ένα να... Έχω... Ένα χαρούμενο παιδί, τίποτα... Άλλο, αυτό θα... Έπρεπε να είναι ο στόχος μας! τώρα... Όσον αφορά το Πανεπιστήμιο που λες, θα μπορούσαν δύο πράγματα να είναι διαφορετικά! είτε το σχολείο... Όποιος θέλει να πάει Πανεπιστήμιο να υπάρχει μία ξεχωριστή χρόνια προετοιμασίας για το Πανεπιστήμιο... Ή να απεγκλωβίσει το Πανεπιστήμιο από το σχολείο εντελώς, και να σου πει, πού θες να πας; ιατρική; okay μπορείς να μπεις... Ένα χρόνο προκαταρκτικά στην ιατρική σχολή στα ιατρικά παραϊατρικά και τα λοιπά και από κει και πέρα από εκεί να δώσεις εξετάσεις για τη σχολή που θέλεις. Αλλά να το απεγκλωβίσει το σχολείο από... Όλο αυτό το πράγμα. Από την αγορά εργασίας να το απεγκλωβίσει.

KT29: ναι σωστά

EA30: θα... Έλυνε τα χέρια των ανθρώπων που δουλεύουν στην εκπαίδευση και θα... Άνοιγε και... Άλλους ορίζοντες στα παιδιά. Τελείως διαφορετικά. Να σου πω κάτι... Ένα παιδί που θέλει να πάει γιατρός ας πούμε δεν... Έχει ιδέα τι είναι αυτό το πράγμα από το σχολείο. Βάλτου μία χρονιά κάτω από το Πανεπιστήμιο, μέσα στο Πανεπιστήμιο του να κάνει την προπαρασκευή και να δει του αρέσει, το θέλει πραγματικά ας πούμε;... Ή το κάνει μόνο για τα λεφτά και για την γκλαμουριά του γιατρού;

KT31:... Ή επειδή τον πίεςανε οι γονείς του... Όπως το ανέφερες

EA32: εννοείται

KT33: και εντάξει νομίζω μου απάντησες σε... Όλα, δεν ξέρω αν σε κούρασα, μου... Έχεις απαντήσει, μου... Έχεις δώσει απαντήσεις, απλά να ακολουθήσω λίγο το πρωτόκολλο των ερωτήσεων, η αυθεντική σκέψη; Ποια είναι η αυθεντική σκέψη και πώς την αναγνωρίζει ο εκπαιδευτικός; η αυθεντική σκέψη του παιδιού;

EA34: θέλω να το διευκρινίσω πριν σου απαντήσω.... Όταν λες αυτό αυθεντική σκέψη του παιδιού εννοείς τη δική του σκέψη; εννοείς χωρίς χωρίς παρεμβάσεις κοινωνικές και οικογενειακές... Ή φιλικές, αυτό εννοείς; θέλω να μου πεις τι εννοείς;

KT35: θα σου πω μετά τον ορισμό του Dewey και του Freire αλλά εσύ τι τι βλέπεις... Ότι είναι; ποια είναι η αυθεντική σκέψη του παιδιού;

EA36: α θες να σου πω την... Άποψή μου... Έτσι

KT37: ναι ναι

EA37: κοίταξε αυτό θέλει... Όμως πολύ ψάξιμο ρε συ Κώστα, δηλαδή δεν μπορώ να σου πω, εγώ για να βγάλω από τα παιδιά, τους μαθητές μου από την ομάδα θες του κινηματογράφου, εκεί ανοίγονται περισσότερο τα παιδιά, για να βγάλω για να ξεκλειδώσουν ας πούμε, χρειάζεται πάρα πολύς χρόνος. Διότι μην ξεχνάς... Ότι παίρνουμε παιδιά, παίρνω εγώ παιδιά τώρα 13 14 χρόνων που... Έχουν δεχτεί τρελό ζύμωμα στον εγκέφαλο τους... Έτσι; δηλαδή αυτά τα παιδιά δεν γεννηθήκανε ρατσιστές αλλά γίνανε. Αυτά τα παιδιά δεν γεννήθηκαν ας

πούμε τραμπούκοι και καπετάνιοι... Ή μάγκες... Ή ξέρω γω αλλά γίνανε, κάποιος τα κανε! αυτά τα παιδιά λοιπόν... Έτσι;! υπάρχει μια συστημική που τα κάνει... Έτσι και αυτή η συστημική... Έχει... Όνομα! είναι η οικογένεια είναι το σχολείο... Έτσι... Όπως είναι! που δεν τα χωράει... Όλα τα παιδιά! είναι το σύστημα εκπαίδευσης, είναι οι φίλοι, είναι η κοινωνία είναι..... Έχει ονοματεπώνυμο αυτό το πράγμα της συστημικής που τα πιέζει και τους δημιουργεί απόψεις που στην πραγματικότητα δεν είναι δικές τους. Γιατί το παιδί, στο παιδί είναι εντελώς αγνός και αθώος οργανισμός. Δηλαδή είναι... Ότι το ταΐζεις, αυτό αυτό θα βγει.... Ότι σποράκι βάλεις στο μυαλό του, αυτό αυτό θα ποτιστεί και θα βγει. Δεν μπορείς να πούμε να, να φυτέψω τριανταφυλλιά και να σου βγει ας πούμε ροδακινιά, δεν γίνεται αυτό το πράγμα!

KT38: ωραία το... Έθεσες,... Η αυθεντικοί σκέψη λοιπόν είναι από που είπες... Ότι μπορεί να επηρεάζεται από το σχολείο, την οικογένεια... τώρα με βοηθάς και εμένα να δω μία... Άλλη οπτική. Θα σου πω τι λέει ο Freire αλλά... Ένα παιδί ας πούμε μπορεί να... Έχει γεννηθεί ξέρω γω, να είναι δοτικό... Άτομο... Ή το μαθαίνει αυτό τελικά; ποια είναι η σκέψη η αυθεντική, η πρωτότυπη... Όπως το λες, ή πηγαία γεννιέται το παιδί με, με χαρακτήρα, ή τον διαμορφώνει;

EA39:... Όχι να σου πω νομίζω Κώστα... Ότι τα παιδιά γεννιούνται και αυτό μπορώ... Έτσι να το πω είναι δεν παύει να είναι η δική μου η προσωπική, η υποκειμενική σκέψη και... Όταν σου λέω σιγουριά, σου λέω... Ότι μπορώ να στο πω με βάση το... Ότι εγώ μεγαλώνω... Ένα παιδί που σε καμία περίπτωση ας πούμε δεν θα... Έπαιζε λαούτο και δεν θα λάτρευε την Κρητική μουσική τελικά, ενώ... Έχει κάνει διάφορα... Ένα μεγάλο... Έτσι μία μεγάλη πορεία μουσική στην κλασική και τα λοιπά χωρίς να τον... Έχω πάρει εγώ από το χέρι. Απλά είμαι δίπλα του και το υποστηρίζω, αλλά δεν τον κρατάω δεν το τραβώ εγώ, δεν τον τραβάω δηλαδή από δω... Ή από κει. Είμαι υποστηρικτική δίπλα του, είμαι δίπλα του αλλά χωρίς πίεση. Εγώ λοιπόν πιστεύω και... Ένα παιδί γεννιέται σε κάθε τομέα της ζωής του... Ότι κι αν σκεφτούμε με μία κλίμακα ας πούμε... Ένα... Έως 100 το... Ένα είναι να είναι απόλυτα δοτικός μία και αυτό ανέφερές και το 100 καθόλου, μάλλον το... Ένα καθόλου δοτικός και το 100 εντελώς δοτικός. Δεν γεννιούνται... Όλα τα παιδιά από το 1 μέχρι το 100. Μπορεί να είναι γεννημένα το δικό μου από το 1 μέχρι το 100 και το δικό σου να είναι από το 50 μέχρι 500. Το δικό μου να γίνει 100 μέγιστο και το δικό σου να μη γίνει 50. Γιατί το στέρεψες. Που σημαίνει τι... Ότι εκ γενετής υπάρχει... Ένα αλλά είναι τόσο πολύ στο χέρι μας το πόσο εγώ μπορώ να το κάνω με τον Κ... να γίνει 101 102 και εσύ θα μπορείς να με... Έχεις κάνει 600 και εσύ αντί να τον κάνεις 600 τον... Έκανες 50 49, τον πίεσες προς το κάτω... Όριο και εγώ τον... Έκανα 102. Κατάλαβες ποια η διαφορά; Ναι είναι γεννημένα τα παιδιά στο να είναι ας πούμε

KT40: ναι παίζει ρόλο και το περιβάλλον αλλά ισχυρίζεσαι... Ότι... Έχει να κάνει με το πώς γεννήθηκε; ας πούμε αν πάρουμε τώρα τις ιδιοφυίες αυτός είχε μία κλίση

EA41:... Όχι... Όχι... Όχι το ανάποδο σου λέω Κώστα σου λέω... Ότι αν το δικό μου παιδί... Έχει... Έχει να γίνει maximum μέχρι 100 από 1 μέχρι 100 και το δικό σου 50-500 εγώ το δικό μου μπορώ να το πιέσω λίγο προς τα πάνω και να το κάνω 101 και το δικό σου να το πιέσεις προς τα κάτω και να το κάνεις 49! μπορεί εσύ να μην μπορείς να το κάνεις 0 το παιδί

σου, αλλά το κάνεις 49 και εμένα το παιδί... Ήταν μάξιμουμ 100 το... Έκανα 102. Και εσύ θα μπορούσες το δικό σου που... Ήταν μέγιστο 500 να το κάνεις 600. Θέλω να σου πω... Ότι το πιο σημαντικό τελικά είναι το περιβάλλον του! μπορεί να γεννιέται με τεράστια φτερά, αλλά μπορεί να του τα κόψεις εντελώς, κατάλαβες; να του τα κόψεις μέχρι τη ρίζα! απλά η ρίζα του εσένα... Ήτανε... Ήτανε λίγο πιο... Έξω από τη δικιά μου κατάλαβες;

KT42: ναι ναι η προσέγγιση η θετικιστική αυτή με τους αριθμούς με μπέρδεψε, που τελικά δεν φέρνει και καλό αποτέλεσμα γιατί... Όπως είπες αν μετράς στον... Έναν κλίμακα 0 με 100 και ο... Άλλος είναι 50-500 μιλάς για ανόμοια πράγματα.... Έτσι δεν είναι;

EA43: εντελώς, εντελώς, αλλά... Όμως αυτός που... Ήταν από 1... Έως 100 δηλαδή πιο μικρός από τον... Άλλο που... Ήταν 50-500, ο πρώτος πήγε πιο ψηλά από τον... Άλλο. Πήγε στο 101 και ο... Άλλος πήγε στο 50, κατάλαβες;

KT44: ναι αυτός είναι... Ένας προβληματισμός, το εύρος

EA45: σε μπέρδεψα λίγο...

KT46:... Όχι... Όχι το εύρος μάθησης και η γνώση που... Έχει κανείς... Όταν είσαι..., εσύ κάνεις μάθημα στο σχολείο για παράδειγμα θεωρώντας... Ότι αυτοί μπορούν να μάθουν από το 0 μέχρι το 100 και αν μάθει κανείς στο 101 είναι κέρδος,... Ένας... Άλλος δάσκαλος μπορεί να βλέπει... Ότι οι μαθητές του... Έχουν απεριόριστες δυνατότητες και μπορούν να φτάσουν, δεν το μετράει τέλος πάντων να μπούμε σε νόρμες

EA47: α μπράβο, αυτό, αυτό

KT48: ναι για αυτό να σου πω για τον ορισμό του... Ίδιου του Dewey λέει... Ότι είναι η πηγαιότητα... Ένας ορισμός του Dewey, να μη βρίσκεις... Όχι στο ασυνήθιστο και στο περίεργο, αλλά στην ικανότητα που... Έχουν οι... Άνθρωποι στα καθημερινά πράγματα να βρίσκουνε τρόπους να ξεπεράσουν τις δυσκολίες με πράγματα που εσύ δεν θα μπορείς να φανταστείς... Όχι μόνο η δημιουργικότητα, αλλά και η αποκλίνουσα σκέψη που λέμε για να στο πω δηλαδή να το ψάξεις επειδή ξέρω... Ότι σε ενδιαφέρει και καλλιτεχνικά. Αν ψάξεις για το συνδετήρα, το συνδετήρα που χρησιμοποιούμε για να βάλουμε που βάζουμε... Ένα συνδετήρας για χαρτιά, αυτός που... Έχουμε στα γραφεία, που κρεμούσαν τις ρέγγες [γέλιο]

EA49: ναι ναι ναι

KT50: αυτός ο συνδετήρας αν ρωτήσεις τους μαθητές σου τι μπορείς να κάνεις με αυτό, διαφορετικά πράγματα, νομίζω... Έχουν καταγραφεί 50 διαφορετικές χρήσεις και θα βρεις... Ότι επίσης υπήρξε και σύμβολο κατά του ναζισμού, το βάζανε οι φοιτητές στο πέτο για να δηλώσουν... Ότι... Ήταν αντιναζιστές

EA51: πω πω

KT52: αυτά περί της διαφορετικής αποκλίνουσας σκέψεις που τελικά δεν ξέρω αν και εσύ πιστεύεις... Ότι το σχολείο θα... Ήθελε να τους ομογενοποιήσει και... Όσους ξεφύγουν να το οφείλουν... Όπως λες σε ευαίσθητους δασκάλους και διαφορετικούς... Όπως το είπες σήμερα πολύ ωραία

EA53: για αυτό είμαι σίγουρη Κώστα, αυτό είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα του σχολείου σήμερα

KT54: ξέμπλεξαν τα φτερά τους εκεί που... Ήσουν εγκλωβισμένος, πολύ ωραία εικόνα... Ήταν και αυτή που είπες, ναι πάρα πολύ ωραία, δεν ξέρω μιλάμε αρκετή... Ωρα και σε κούρασα εγώ προφανώς, γιατί η συνέντευξη, πάνε... Όλες εκεί γύρω στα 40 λεπτά με μία... Ωρα, δεν ξέρω αν... Έχεις χρόνο και σε... Έχω κουράσει αν θες να πεις κάτι ακόμα

EA55:... Όχι... Όχι μία χαρά... Ήταν πολύ εποικοδομητική συζήτηση

KT58: ναι για την αυθεντική σκέψη λοιπόν νομίζω... Ότι μου τα είπες Απλά επειδή... Έκανα τις... Ίδιες ερωτήσεις και να... Έχεις μία εικόνα τι ρώτησα, γιατί η δράση θα βασιστεί και στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών. Η αυθεντική σκέψη λοιπόν, πώς την αναγνωρίζει ο δάσκαλος στο σχολείο; τι κάνει για να την αναγνωρίσει σε κάθε μαθητή του; Για να... Έχεις για να... Έχεις εικόνα και για τη δράση δηλαδή, θέλω να σκεφτείς και σενάρια και τι θα μπορούσαμε να κάνουμε θα... Ήθελα να ξέρεις και τι ρώτησα τους... Άλλους εκπαιδευτικούς... Έτσι; οπότε μπορείς να μου πεις και την... Άποψή σου, αλλά να δεις και τι σκέφτονται οι... Άλλοι εκπαιδευτικοί, τη στρεβλή τους... Άποψη δηλαδή. Η ερώτηση είναι πως ο δάσκαλος αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη σε κάθε παιδί; τι κάνει για αυτό και πώς την υποστηρίζει στην εκπαιδευτική διαδικασία;

EA59: συγνώμη για σήμερα μιλάμε πως το κάνει σήμερα;

KT60: τώρα τώρα

EA61: δεν ξέρω εσύ Κωστή, το κάνει; το κάνει;

KT62: δεν το κάνει

EA63: δεν το κάνει, αυτό δεν συζητάμε;

KT63: υπάρχουν βέβαια αρκετοί που λένε εγώ κάνω το μάθημά μου τέλεια. Να σε ενημερώσω... Ότι πήρα συνέντευξη από δυνάστες εκπαιδευτικούς και στη συνέντευξη... Έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό, λέγοντας... Ότι ναι εμείς... Ήμασταν, πάντα συζητούσαμε, και γελούσα εγώ βέβαια γιατί... Ήξερα, τέλος πάντων και εσύ το... Ίδιο πιστεύεις;

EA64: εννοείται... Ότι το πιστεύω... Ότι δεν συμβαίνει αυτή τη στιγμή αυτό το πράγμα. Θα σου πω κάτι, με ενοχλεί με ενοχλεί σαν... Άνθρωπος... Έτσι δηλαδή δεν μπορώ να εκφέρω... Άποψη μέσα σε 60 καθηγητές που τους καλύπτει απόλυτα αυτό το πλαίσιο και εγώ... Έχω ακούσει ας πούμε... Ότι ε... Όχι δεν θα περάσει φέτος! δεν ξέρει να πει μία πρόταση στα Γαλλικά! και πρόσεξε, το παιδί το κορίτσι αυτό είναι βιασμένο και... Όχι βιασμένο, ο βιαστής της... Έχει βγει διότι ο αδερφός... Ήταν αστυνομικός και το κορίτσι είναι βιασμένο 7 χρονών και τώρα στο σχολείο... Έχει μία κατηφόρα απίστευτη διότι πάει μαζί με τα παιδιά του βιαστή στο Γυμνάσιο!

KT65: τι λες τώρα!

EA66: και σκεφτόμαστε εμείς... Ότι δεν ξέρει Γαλλικά! καταλαβαίνεις τώρα;... Ένα παράδειγμα... Ένα χαζό παράδειγμα σου λέω για να μπορέσω να σε βάλω στο πόσο πολύ θυμώνω, αλλά είναι αυτό σου λέει και τι θα πούνε, η δικαιοσύνη μα δεν είναι αυτό η δικαιοσύνη, δεν είναι αυτό η δικαιοσύνη, η δικαιοσύνη δεν είναι... Ότι αν μου πεις bonjour και μου πεις... Ότι αυτό είναι καλημέρα θα πάρεις 19 αν δεν μου το πεις θα πάρεις 12!

KT67: ακριβώς

EA68: ο... Άλλος μπορεί να είναι κωφάλαλος ας πούμε και να μην μπορεί να το πει αλλά μπορεί να το γράψει. Δεν του δίνεις... Όμως τη δυνατότητα να το γράψει! θες να σου το πει, τελείωσε!

KT69: νομίζω... Ότι τα είπαμε... Όλα

EA70: δηλαδή εντοπίζεις και εσύ... Ότι οι εκπαιδευτικοί δεν, δεν βλέπουν τις δεξιότητες των μαθητών τους και να προσπαθούν να το μεταφέρουν από τη μία δεξιότητα, μπορεί να είναι καλός ας πούμε, να είναι αναλυτικός τύπος να κάνει ξέρω γω... Ή να του αρέσει η εποπτεία και να εφαρμόζει, δεν το χρησιμοποιεί στην πράξη του στη διδακτική, γιατί δεν τον ενδιαφέρει; δεν ξέρω για ποιο λόγο δεν τον ενδιαφέρει... Έχει συμβιβαστεί; αυτό που λέγαμε;

KT71:... Έτσι

EA72: σε ευχαριστώ πολύ... Ήταν πολύ εποικοδομητική συνέντευξη

KT73: και εγώ ευχαριστώ θα συναντηθούμε στη δράση

EA74: Okay καλό βράδυ

KT75: καλό βράδυ ευχαριστώ, ευχαριστώ

--ΜΣ--

“Ο ΜΣ είναι φιλόλογος ηλικίας 55 ετών διδάσκει σε Γυμνάσιο δείχνει κουρασμένος από την εκπαιδευτική πρακτική και απογοητευμένος από το υλικό το μαθησιακό υλικό” (Comment to Text: ΜΣ)

“ΚΤ1:... Έλα Μ.. με βρήκες Μ.. με ακούς καθαρά... Έτσι δεν πειράζει... Όλα καλά λίγο πιο κοντά, δεν σε ακούω καθαρά, λίγο πιο κοντά αν μπορείς και ναι, ναι ναι πολύ καλύτερα εσύ με ακούς;

ΜΣ2: εγώ σε ακούω καμπάνα, μία χαρά

ΚΤ3: επέλεξα να μιλήσουμε μέσω messenger διότι με βολεύει να κάνω απομαγνητοφώνηση

ΜΣ4:... Όπως σε βολεύει

ΚΤ5: λοιπόν, τι; να σε βάλω λίγο στο κλίμα, μίλησα με τη σύζυγο, κάνω μία... Έρευνα για το μεταπτυχιακό μου στην Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη και εμείς μπαίνουμε σε κοινότητες εντοπίζουμε το πρόβλημα της κοινότητας και τους ενδυναμώνουμε μέσω της τέχνης και μετά φεύγουμε... Ωστε αυτή να είναι αλληλέγγυοι και να μπορέσουν μόνοι τους να ξεπεράσουν οποιοδήποτε θέμα... Έχουνε, οπότε επέλεξα τους εκπαιδευτικούς εγώ, και την παιδαγωγική του Freire και... Όλα τα προβλήματα και τα συμβάντα στη εκπαίδευση που κάτι θα βγάλω στο τέλος και μέσω του Γ.. μάλλον και των εκπαιδευτικών εκεί στο σχολείο θα κάνουνε οι συνάδελφοι... Όποια δράση επιλέξουν με... Όποιο υλικό και μέσο διαλέξουν αυτοί

ΜΣ6: κατάλαβα ωραία πολύ ωραία

ΚΤ7: λοιπόν εσύ είσαι... Έμπειρος εκπαιδευτικός, 25 χρόνια πόσα; τώρα 20;

ΜΣ8: κοίταξε στο δημόσιο σχολείο... Έχω 20 χρόνια και βάλε και εφτά χρόνια... Έξω από την ιδιωτική εκπαίδευση

ΚΤ9: ωραία και στην Πρωτοβάθμια καθόλου... Έτσι; δηλαδή σε ενήλικες μόνο στη Δευτεροβάθμια

ΜΣ10: ναι μόνο στη Δευτεροβάθμια Γυμνάσια και Λύκεια

ΚΤ11: φιλόλογος... Έτσι; η πρώτη ερώτηση είναι πώς αντιλαμβάνεται κάποιος εκπαιδευτικός την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού; πριν σου ορίσω τι είναι αυθεντική σκέψη κατά τον Freire, τι είναι αυθεντική σκέψη στο σχολείο ενός παιδιού; ενός μαθητή;

ΜΣ12: [σκέφτεται] με πιάνεις λίγο απροετοίμαστο δεν το... Έχω διαβάσει αυτό και δεν το γνωρίζω, αυθεντική σκέψη... Όπως... Όπως το ακούω... Έτσι μία πρώτη ανάγνωση είναι η αληθινή, η πρώτη σκέψη που... Έρχεται στο μυαλό του παιδιού... Όταν του δίνουμε... Ένα ερέθισμα, αυτό μπορώ να σκεφτώ τώρα με πιάνεις λίγο εξαπίνης

ΚΤ13: ναι ναι ρωτάω και την... Άποψη του εκπαιδευτικού, κυκλοφορεί τελευταία η αυθεντική μάθηση και η αυθεντική αξιολόγηση. Ο Φρέιρε είχε πει σύμφωνα με τον Dewey

τον παιδαγωγό, είναι η πηγασιότητα... Όχι του ασυνήθιστου και του περίεργου ως αποκλίνουσας σκέψης αλλά, της ικανότητας να μπορείς στα καθημερινά σου πράγματα να βρίσκεις λύσεις σε εργασίες που οι... Άλλοι δεν θα μπορούσαν να τις φανταστούν

ΜΣ14: μάλιστα ναι

ΚΤ15: οπότε το παιδί... Έρχεται επηρεασμένο στο σχολείο; το διαμορφώνουμε τελικά εμείς; το πλάθουμε με... Ένα τρόπο σκέψης ;του χαλάμε τον τρόπο σκέψης; τι γίνεται, πώς συμβαίνει; τι συμβαίνει τώρα ακριβώς;

ΜΣ16: κοίταξε με βάση την εμπειρία μου, το παιδί... Έρχεται αρκετά διαμορφωμένο ειδικά στις βαθμίδες που εμείς το βλέπουμε, δηλαδή στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο το παιδί... Έρχεται με... Ένα προκατασκευασμένο τρόπο αντίληψης των πραγμάτων και τα περιθώρια που... Έχουμε εμείς ως εκπαιδευτικοί να παρέμβουμε σε αυτό, είναι λιγοστά ειδικά... Όταν τρέχουμε πίσω από... Ένα κινήγι να καλύψουμε ύλη... Ή να εκπληρώσουμε κάποιες... Άλλες προϋποθέσεις και δεν δίνουμε βάση δηλαδή στον... Ίδιο το μαθητή, τις ανάγκες του, τις ατομικές και τις ανάγκες βέβαια συνολικά μέσα στην τάξη, ναι νομίζω... Ότι είναι σε... Ένα πολύ μεγάλο βαθμό είναι διαμορφωμένη η ικανότητα του... Έτσι να αντιμετωπίζει και να χειρίζεται τα προβλήματα και τις καταστάσεις... Όταν... Έρχεται σε μας

ΚΤ17: ναι παρ' όλα αυτά υπάρχουν εκπαιδευτικοί... Έχω βρει αρκετούς που προσπαθούν να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία, εσύ νομίζω ασχολείσαι αρκετά με την ποίηση. Θα θελα να μου πεις μερικές πρακτικές που εφαρμόζεις στην τάξη για να ανακαλύψεις... Ίσως τα talέντα των μαθητών... Ή για να τους εμπνεύσεις... Ή να τους οδηγήσεις, να τους δώσεις δηλαδή φως για κάτι... Άλλο μέσω του μαθήματος σου

ΜΣ18: ναι η ποίηση είναι πράγματι... Ένας προνομιακός χώρος ο οποίος σου δίνει τη δυνατότητα και την ευκαιρία να εμπλέξεις πιο δημιουργικά και... Άλλες τέχνες, αναφέρομαι... Έτσι ενδεικτικά στη μελοποίηση, στο τραγούδι πράγματα που ξέρω... Ότι ενδιαφέρουν και εσένα... Ή να συνδυάσεις το στίχο με εικόνες, πίνακες να προσπαθήσεις να το ανοίξεις λίγο το μάθημα δηλαδή και στο χώρο των τεχνών και να αξιοποιήσεις δυνατότητες που σου δίνουν οι νέες τεχνολογίες σε μία τέτοια πολυμεσική διάσταση, αλλά, ξαναλέω... Όμως... Ότι πραγματικά είναι πολύ δύσκολο... Έτσι; πρέπει να σπάσεις... Ένα κέλυφος... Έναν κλοιό, μία προκατασκευασμένη αντίληψη που... Έχουν τα παιδιά... Όταν... Έρχονται στο σχολείο, γιατί είναι πολύ συγκεκριμένος και ο ορίζοντας των προσδοκιών σου, καμιά φορά δηλαδή... Όταν προσπαθείς να σπάσεις αυτή τη στερεότυπη αντίληψη... Ίσως ξαφνιάζονται... Ίσως αντιδρούν, δεν είναι εύκολο πράγμα

ΚΤ19: ναι θα κάνω μία δύσκολη ερώτηση, τώρα το σκεφτόμουν με το feedback που... Έχω από τους εκπαιδευτικούς, κάποιοι... Όπως και εγώ, δεν θα θέλαμε τον... Έλεγχο, αυτό που θα θελα να νιώθω πιο ελεύθερος, εξήγησέ μου από πού; από που νιώθει καταπιεσμένος ο εκπαιδευτικός; εσύ νιώθεις καταπίεση; από πού ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να απελευθερωθεί;

ΜΣ20: κοίταξε εξαρτάται από την βαθμίδα στην οποία βρίσκεται... Όταν βρίσκεται σε μία βαθμίδα και... Έχει πίσω του εξετάσεις οι οποίες γίνονται σε κεντρικό επίπεδο, οπότε

σίγουρα είναι πολύ πιο περιορισμένος, πρέπει να βγάλει μία συγκεκριμένη ύλη... Ένα συγκεκριμένο τρόπο, πολλές φορές μηχανιστικό και σε αυτή την κατεύθυνση νομίζω... Ότι οι τελευταίες αλλαγές δεν βοηθάνε καθόλου, δηλαδή εννοώ τις αλλαγές στο Λύκειο με την τράπεζα θεμάτων και τα λοιπά, θα κάνουμε... Έτσι πολύ πιο παθητικό, πολύ πιο αποστεωμένο το μάθημα, θα το προσαρμόσουμε πιο πολύ στις ανάγκες των εξετάσεων. Τώρα τα προηγούμενα χρόνια και οι συνάδελφοι εμείς που δούλεψαν στο Γυμνάσιο απολαμβάνουμε μιας σχετικής ελευθερίας ως προς αυτό, η αλήθεια να λέγεται... Έχουμε δηλαδή τη δυνατότητα να προσαρμόσουμε το μάθημα μας, δεν... Έχουμε τόσο το βραχνά της ύλης, απολαμβάνουμε πολύ μιας μεγαλύτερης ελευθερίας, εγώ προσωπικά δεν... Ένιωσα δηλαδή τόσα χρόνια... Ότι δεσμεύομαι από κάτι εξωτερικό. Εκείνο... Ίσως το οποίο προκαλεί μία δυσκολία, είναι να σπάσει μία στερεότυπη η αντίληψη που... Έχει ο μαθητής... Έτσι; αυτό είναι το πιο δύσκολο, λίγο να τον βγάλεις δηλαδή από... Έναν συγκεκριμένο τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει το σχολείο και να τον κάνεις να το δει λίγο πιο δημιουργικά, φαίνεται να είναι εύκολο αλλά δεν είναι πάντα Κώστα, δυστυχώς δεν είναι δηλαδή οι μαθητές, οι καλοί μαθητές είναι... Έχουμε συνηθίσει, συναντάμε, οι καλοί μαθητές... Έχουν μάθει να, να διαβάζουν με... Ένα συγκεκριμένο τρόπο και... Έτσι και τους τον αλλάξεις δυσκολεύονται, και με τους υπόλοιπους είναι λιγάκι πάλι δύσκολο να τους τραβήξεις σε αυτό το δρόμο. Αξίζει... Όμως να το προσπαθήσεις

KT21: ναι σκεφτόμουν, συνεχίζω με αυτό με την καταπίεση, τον ορισμό της καταπίεσης που ο Freire αυτή... Ήταν η λογική του δηλαδή... Ήταν υπέρ της ελευθερίας και να βρούμε ποιος μας καταπιέζει και μόνο τότε αν απελευθερωθούν οι εκπαιδευτικοί μπορούμε να βγάλουμε και ελεύθερους πολίτες, τους μαθητές σκεφτόμουν λοιπόν, στα γραφεία τώρα που περνάω και... Έχουνε το οκτάωρο και πολλές φορές για να σου πω τι γίνεται και στο δημόσιο, πιστεύω το ξέρεις, κάθονται σε... Ένα ωράριο χωρίς να παρέχουν... Έργο, από στρεβλές ενεικονίσεις τους σχετικά με το ρόλο τους στο γρανάκι της γραφειοκρατίας... Όπως και ο εκπαιδευτικός... Ίσως να το κάνει αυτό, αν και ελέγχεται από το μαθητή αν αργήσει, από τους γονείς, από τον διευθυντή. Η αντιπαραβολή μου δηλαδή ο αντίλογος μου, αν σχεδιάζα ξανά τα πράγματα, θα βασιζόμουν στη διοίκηση μέσω στόχων, δηλαδή πώς μετράμε τους στόχους μας, πώς μετράμε, αν εσύ... Έχεις κάνει καλό μάθημα; αν εσύ... Έφερες αποτέλεσμα στο γραφείο σου;

ΜΣ22: κοίταξε στη δική μας τη δουλειά είναι λιγάκι δύσκολο να, να μετρηθεί, νομίζω αυτό δηλαδή δεν είναι μία εταιρεία, δεν είναι μία συγκεκριμένη δουλειά η οποία στο τέλος της παράγει... Ένα μετρήσιμο πράγμα, και ύστερα θα... Έλεγα... Ότι αυτό εξαρτάται από τους γενικότερους στόχους που βάζουμε. Δηλαδή τι θέλουμε να κάνουμε με το σχολείο; θέλουμε απλά να μεταδώσουμε γνώσεις και επομένως αυτές είναι που θα ελέγξουμε στο τέλος; θέλουμε να μεταδώσουμε αξίες στάσεις συμπεριφορές; μαθαίνουμε στον... Άλλον να σταθεί κριτικά απέναντι σε... Όλα αυτά που του συμβαίνουν και συμβαίνουν στον κόσμο του; να τον βοηθήσουμε να αντιληφθεί τον εαυτό του μέσα στον κόσμο αυτό; θα... Ήταν το πιο δύσκολο να το μετρήσουμε αν τα... Έχουμε καταφέρει... Η... Όχι, θέλω να πω δηλαδή... Ότι δεν είναι πάντοτε εύκολο να μετρήσουμε την απόδοση στο... Έργο μας το εκπαιδευτικό για αυτό... Ίσως είναι και το πιο δύσκολο κομμάτι στην διοίκηση, την ευρύτερη δημόσια διοίκηση για να αξιολογηθεί. Ξέρω εγώ... Όπως είπες και εσύ... Ένας υπάλληλος γραφείου μπορεί να

αξιολογηθεί με βάση τον... Όγκο δουλειάς που βγάζει, γιατί είναι μετρήσιμο, αναλαμβάνει τόσες υποθέσεις, τόσες χειρίζεται ξέρω γω, τόσες φέρνει σε πέρας. Εμάς δεν είναι ακριβώς... Έτσι, νομίζω πως το ξέρεις και εσύ από τη δική σου την εμπειρία και θα συμφωνούσες

KT23: ναι, με τις τελευταίες ενημερώσεις μου που... Έκανα στα μεταπτυχιακά μου, υπάρχει η οπτική... Ότι δεν ρωτάμε τον μαθητή αν του... Άρεσε το μάθημα και ούτε... Έχει ρόλο αυτός, διδάσκουμε δασκαλοκεντρικά... Οι νέες θεωρήσεις λένε... Ότι θα πρέπει να... Έχουμε το feedback από το μαθητή πώς... Έμαθε, πόσο καλά... Έμαθε, αν του... Άρεσε ο τρόπος που διδάχθηκε και... Όλα αυτά να συγκοινωνούν, να επικοινωνεί ο... Ένας εκπαιδευτικός με τον... Άλλο σε μία κουλτούρα του σχολείου, για αυτό στο ανέφερα... Ότι... Ίσως η προσωπική θεωρία του κάθε εκπαιδευτικού, να νομίζει ο καθένας... Ότι κάνει καλά τη δουλειά του και είναι ο καλύτερος εκπαιδευτικός, αλλά... Όταν αυτά τα μετρήσουμε με νόρμες θετικιστικής προσέγγισης, θα βρούμε πολλά σφάλματα και πολλές στρεβλές απόψεις

MΣ24: να είμαι σίγουρος για αυτό που λες, ναι είμαι σίγουρος... Ότι πολλές φορές... Έχουμε την εντύπωση... Όλοι μας... Ότι κάνουμε καλά τη δουλειά μας κι... Όμως δεν την κάνουμε, δηλαδή βάζοντας πίσω πράγματα τα οποία πιστευα... Ότι τα... Έκανα καλά διαπιστώνω μέσα από την εμπειρία μου και τα διαβάσματα μου... Ότι δεν... Έγιναν... Όλα δεν... Ήταν... Όλα καλά καμωμένα... Έχεις πολύ δίκιο σε αυτό που λες. Απλά αυτό είναι στην αυτοκριτική που μπορεί να κάνει ο καθένας και στην αυτοαξιολόγηση που κάνει ο καθένας της προσπάθειας του και, και πόσο ειλικρινής είναι και με τον εαυτό του και με τους... Άλλους, αλλά ξαναλέω... Ότι για να σταθμίσουμε, θαρρώ το... Έργο το εκπαιδευτικό επειδή είναι πολύ σύνθετο, είναι πολυδιάστατο, κινούμαστε δηλαδή σε πάρα πολλά επίπεδα, είμαστε παιδαγωγοί, είμαστε δάσκαλοι, είμαστε καθοδηγητές είμαστε, είμαστε χίλια δυο πράγματα, είναι πολύ δύσκολο τελικά νομίζω να το σταθμίσουμε και να το αξιολογήσουμε με κριτήριο, δηλαδή αντικειμενικά, θα λέγαμε εξωτερικά, αυτό... Ήθελα να τονίσω

KT25: ναι εντάξει εγώ... Έχω... Άλλη... Άποψη... Άλλη... Άποψη, παλιότερα θα συμφωνούσα μαζί σου, απλά τώρα... Έχω... Άλλη οπτική... Έχω δει δηλαδή πώς γίνεται πώς μπορεί να λειτουργήσει κάτι και βρίσκω... Έλλειμμα εκεί στους εκπαιδευτικούς στη θέαση που... Έχουμε... Ένα παράδειγμα που μπορώ να σου δώσω είναι... Ότι... Ένα παιδί μπορεί να... Έχει κλίση παραδείγματος χάρη στη ζωγραφική, στα μαθηματικά που διδάσκω εγώ να... Έρχεται και να ζωγραφίζει και εγώ να το μαλώνω και να μην το ενισχύω, να μην να εκμεταλλεύομαι αυτή του την κλίση, να μη διαφοροποιώ το μάθημά μου και το παιδί με μία στάση δικιά μου μπορεί να πληγωθεί για... Όλη τη ζωή. Ενώ θα μπορούσαμε να επικοινωνούμε, αν θες τις περσόνες, να γνωρίζει... Όλος ο σύλλογος... Όλοι οι εκπαιδευτικοί ποιες είναι οι δεξιότητες και ποιες είναι οι κλίσεις, και ποιες είναι οι αδυναμίες κάθε μαθητή... Ωστε... Όλο αυτό να είναι προς... Όφελος... Όλης της μονάδας και... Όλης της εκπαιδευτικής διαδικασίας

MΣ26: ναι δεν... Έχω αντίρρηση σε αυτό, νομίζω... Ότι λίγο πολύ γίνεται ετούτο, δηλαδή βλέπουμε οι καθηγητές, βλέπουμε παιδιά στα οποία πράγματα στο δικό μου το μάτι μου μπορεί να μην τα καταφέρνει καλά, αλλά να είναι σε... Άλλα αντικείμενα εξαιρετικά και τα αθούμε, και τα συζητάμε μεταξύ μας στους συλλόγους για τις περιπτώσεις αυτές, μόνο που συνήθως αυτές οι περιπτώσεις που... Έχεις στο μυαλό σου είναι σπάνιες, συνήθως... Ένα

παιδί το οποίο αποστρέφεται το σχολείο και... Έχει μία κακή επίδοση σε κάποια μαθήματα συνολικά και η επίδοση του είναι κακή... υπάρχουν βέβαια και οι εξαιρέσεις που λες, ναι

KT27: ναι... Ένα υγιές πρότυπο μαθητή που μπορεί να τα καταφέρει και... Ένα πρότυπο μαθητή που δυσκολεύεται και δεν ξέρω αν διαισθάνομαι... Ότι δεν αξίζει τις προσπάθειες ασ πούμε, να το φέρουμε; δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα;

ΜΣ28:... Όχι νομίζω... Ότι... Όλα τα παιδιά αξίζουν κάθε προσπάθεια και αυτό είναι που τελικά το πρώτο πρέπει να... Έχει... Ένας εκπαιδευτικός, είναι να αγαπάει το παιδί και να προσπαθεί να το βοηθήσει να αναπτύξει τα ταλέντα του τις κλίσεις του και τις δεξιότητες τους, δεν παραιτούμαστε ποτέ και δεν πρέπει να παραιτηθούμε, προσωπικά τουλάχιστον εγώ δεν το... Έχω κάνει ποτέ και με τον τελευταίο μαθητή της τάξης στην επίδοση προσπαθώ να δώσω και... Όπως μπορώ, αυτό το βλέπω και το κάνουν και... Άλλοι συνάδελφοι... Έτσι τουλάχιστον πολλοί συνάδελφοι βλέπω και το κάνουν αυτό, προσπαθούν να μην τον αποκλείσουν, προσπαθούν να βρουν... Ένα πεδίο μέσα στο οποίο να του δώσουν χώρο να κινηθεί, να βρει τον εαυτό του δηλαδή και εκείνος μέσα στο χώρο του σχολείου, δεν είναι πάντα... Όμως εύκολο, αυτό το ξαναλέω, δεν είναι πάντα εύκολο

KT29: ναι σύμφωνα με το Freire και την αγωγή του καταπιεζόμενου που θεωρεί... Ότι στα συστήματα υπάρχουν πάντα ο καταπιεστής και ο καταπιεσμένος θέλω να σκεφτείς λίγο κατά πόσο εσύ καταπιέζεις τα παιδιά, βλέπεις εσύ... Ότι τους καταπιέζεις; κατά πόσο τα παιδιά βλέπουν, οι μαθητές σου... Ότι τους καταπιέζεις; με οποιοδήποτε τρόπο, μπορούμε να είναι ασ πούμε... Ότι τους βάζεις διαγώνισμα και σε μία γενικότερη θεώρηση, τι συμβαίνει αλήθεια με τους εκπαιδευτικούς; μήπως... Οντως καταπιέζουμε τα παιδιά;

ΜΣ30: κοίταξε για να το πάρουμε από την αρχή το σχολείο είναι... Ένας χώρος που λειτουργεί με σχέσεις εξουσίας εξ ορισμού λειτουργεί... Έτσι, με αυτή την... Έννοια σίγουρα... Όλοι οι εκπαιδευτικοί καταπιέζουμε τα παιδιά, απόδειξη είναι... Ότι αν τα αφήναμε ελεύθερα νομίζω... Ότι λίγα θα μένανε στις τάξεις

KT31: [γέλιο] δεν θα μπαίνανε στις τάξεις

ΜΣ32: ναι δεν θα μπαίνουν στις τάξεις από αυτή την... Αποψη νομίζω... Όλοι τα καταπιέζουμε, τώρα προσωπικά αν εξαιρέσουμε αυτό, δηλαδή... Ότι πράγματι... Όλοι ως εκπαιδευτικοί... Έχουμε μία σχέση εξουσίας εγώ θα... Έλεγα... Ότι προσωπικά τουλάχιστον σε... Ότι με αφορά, δεν κάνω κατάχρηση της, δεν κάνω κατάχρηση της. Βέβαια αυτή είναι η... Αποψη η δική μου και δεν ξέρω και πόσο μεγάλη αξία... Έχει. Νομίζω... Όμως... Ότι προσπαθώ τέλος πάντων περισσότερο... Έτσι με το παράδειγμά και τη στάση ζωής μου, να τους εκμαιεύσω το σεβασμό και... Όχι να τον απαιτήσω λόγω θέσης, δεν λειτουργούν δηλαδή εξουσιαστικά και αυτό προσπαθώ να το πετύχω και μέσα από το λόγο μου, δεν θα υψώσω τη φωνή, θα προσπαθήσω να δείξω στο μαθητή το λάθος, θα προσπαθήσω να τον συγκινήσω, θα του δώσω μία ευκαιρία να καταλάβει πιθανόν κάποιο λάθος που... Έκανε και να αναθεωρήσει τη στάση του, παρά να τον τιμωρήσω, η τιμωρία... Έρχεται... Όταν πια δεν..... Έχω εξαντλήσει δηλαδή... Όλα τα υπόλοιπα μέτρα και είναι και πολύ σπάνια, δηλαδή σκέψου... Ότι τόσα χρόνια που είμαι στην τάξη, είναι ζήτημα αν... Έχω βγάλει μια... Η δύο φορές μαθητή... Έξω από αυτή, με κόστος βέβαια αυτό χρειάζεται πράγματι δυνατό στομάχι,

αλλά σου λέω, γενικά προσπαθώ να μην κάνω κατάχρηση της εξουσίας την οποία μου δίνει το σχολείο, κακά τα ψέματα

KT33: ναι στάθηκα σε μία λέξη που είπες στο λάθος, πώς ορίζεται το λάθος σε... Ένα μαθητευόμενο; είναι σχέσεις μαθητείας ας πούμε; η τελευταία μου... Έρευνα αφορά στην αξιοποίηση του λάθους παιδαγωγικά

ΜΣ34: ναι κοίταξε από τα αρχαία... Άμα το πάμε δηλαδή από τα αρχαία χρόνια από τον Αισχύλο το πάθος μάθος... Έτσι το πάθος δηλαδή είναι το λάθος στην πραγματικότητα οι... Άνθρωποι μαθαίνουμε μέσα από τα λάθη μας και νομίζω... Ότι... Έχει πολύ μεγάλη παιδαγωγική αξιοποίηση... Όλο αυτό αφορά και τους καθηγητές... Όπως σου... Έλεγα και πιο πριν, φτάνει να κάνει κανείς την αυτοκριτική και να την κάνει τίμια και αφορά και τους τους μαθητές πολύ αυτό δυστυχώς δεν... Έχουμε το χρόνο καμιά φορά ή τη διάθεση να αφήσουμε τους μαθητές μας να κάνουν το λάθος και να δουν μόνοι τους το δρόμο τους, αυτό που λέμε δηλαδή διερευνητική ανακαλυπτική μάθηση η οποία προϋποθέτει το λάθος... Έτσι δεν πάει κανείς παρακάτω αν δεν κάνει το λάθος και να ξαναμπει στο δρόμο του και να πάρει το σωστό μονοπάτι, αυτό είναι ακόμα ζητούμενο εδώ... Έχει μπει... Έτσι από πολύ παλιά από τα χρόνια... Ήδη του διαφωτισμού και από το Ρουσσώ, δυστυχώς ακόμα πιστεύω... Ότι είναι μεγάλο ζητούμενο... Έχεις δίκιο πάντως... Έχει μεγάλη σημασία το λάθος και να αφήσουμε πίσω τους μαθητές μας να κάνουν το λάθος, δηλαδή να περιπλανηθούν, να ταλαιπωρηθούν λιγάκι και να βρουν μόνοι τους το σωστό

KT35: ναι... Έχει, πολλές στρατηγικές υπάρχουν να αξιοποιήσεις στην τάξη, συνήθως οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν αυτή που νομίζουν... Ότι δουλεύει καλύτερα... για εμάς, δεν πειραματιζόμαστε εύκολα, ο Freire είχε βασιστεί λοιπόν σε δύο κατευθύνσεις... το... Ένα... Ήταν ο διάλογος, το λένε και σύγχρονες παιδαγωγικές... Ότι θα πρέπει να δίνεις 60 % το λόγο στο μαθητή... Όχι δασκαλοκεντρικά και το δεύτερο είναι η διατύπωση και συζήτηση προβλημάτων, problem posing δηλαδή, να δημιουργείς προβληματικές καταστάσεις και να πιέζεις, σε εισαγωγικά να ωθείς το μαθητή να ανακαλύψει που βρίσκεται εκεί η καταπίεση και να εκφέρει λόγο, και μέσα από θέση αντίθεση και σύνθεση με κριτική διαλεκτική να βρίσκει μόνος του τη λύση

ΜΣ36: ναι

KT37: πώς λοιπόν ο εκπαιδευτικός μεταφέρει τις δεξιότητες του μαθητή σε μία... Άλλη; δηλαδή κάποιος που είπαμε πριν που τα καταφέρνει καλά στα φιλολογικά πώς θα τον βοηθήσει ο μαθηματικός να μεταφέρει αυτή τη δεξιότητα του και τις ικανότητές του; αξιοποιούν στο μάθημά τους τη διαφοροποίηση; δεν ξέρω; εσύ θα μου πεις μερικές καλές πρακτικές που... Έχεις δει... Ότι δουλεύουν σε σένα

ΜΣ38: κοίταξε να δεις η αλήθεια είναι... Ότι είναι πολύ δύσκολο αυτό που λέμε διαφοροποιημένη διδασκαλία, διαφοροποιημένη μάθηση, συνήθως αυτό το οποίο μπορούμε να κάνουμε στις πολυπληθείς τάξεις στις οποίες μπαίνουμε είναι να προσαρμόσουμε το μάθημά μας στο μέσο... Όρο και να κάνουμε κάποιες νύξεις και κάποιες αναφορές που απευθύνονται σε... Ένα ακροατήριο μαθητικό που... Έχει, το οποίο... Έχει... Ένα ανώτερο πιο υψηλό επίπεδο και αντίστοιχα σε... Ένα χαμηλότερου επιπέδου ακροατήριο μαθητικό και η

διαφοροποίηση τελικά ολοκληρώνεται κατά κάποιο τρόπο να το πω... Έτσι και στη διαφοροποίηση ως προς την ανάθεση εργασιών, καμιά φορά δηλαδή εδώ... Έρχεται και κουμπώνει αυτό που είπαμε πιο πριν, αν δούμε δηλαδή κάποιο παιδί που... Έχει ξέρω γω... Έφεση στη μουσική ή του αρέσει πολύ η τέχνη... Ή δεν ξέρω τι θα μπορούσαμε να του αναθέσουμε και το κάνουμε εμείς οι φιλόλογοι, τουλάχιστον στα αντικείμενα που προσφέρονται σε αυτή την κατεύθυνση, θα μπορούσαμε να του αναθέσουμε να δουλέψει πάνω σε κάτι σχετικό με τα δικά του ενδιαφέροντα και τις δικές του κλίσεις σε αυτό, πιο πολύ το επίπεδο νομίζω... Ότι δουλεύει με την διαφοροποιημένη διδασκαλία γιατί με διαφορετικό τρόπο πραγματικά είναι πολύ δύσκολο να δουλευτεί, χρειάζεται καταρχάς μία... Άλλη τάξη πολύ μικρότερη από τα 26 27... Άτομα που... Έχουμε αυτή τη στιγμή στις τάξεις μας και χρειάζεται κυρίως μία... Άλλη διδασκαλία να μην είναι... Όπως είπες και εσύ... Έτσι δασκαλοκεντρική, αλλά να δίνει την πρωτοβουλία στον... Ίδιο τον μαθητή και ο δάσκαλος να είναι σε ρόλο καθοδηγητή

KT39: ναι... Αν θέλεις την... Άποψή μου Μ.. γιατί ξέρω... Ότι το ψάχνεις αρκετά η σοκαριστική... Άποψη του δασκάλου μου στη διδακτική είναι... Ότι η διαφοροποίηση δεν γίνεται... Έτσι... Όπως πιστεύουμε, αλλά μοιράζεις το χρόνο, δηλαδή διδάσκεις για... Όλους μετωπικά το 80% της διδασκαλίας σου εκεί που θέλεις το επίπεδο, και 20% κάνεις φροντιστήριο μέσα στην τάξη σου για τους αδύναμους μαθητές, αυτό... Όσο και εγώ το είχα κάνει στα πρώτα μου χρόνια, αλλά είναι πάρα πολύ κουραστικό, οπότε ο εκπαιδευτικός επιλέγει... Ίσως την ευκολία του, το ξέρεις και είσαι καλά... Ότι βγαίνουν με τα μαλλιά προς τα πάνω... Όπως λένε χαρακτηριστικά οι εκπαιδευτικοί ειδικά στο Λύκειο, οπότε... Ίσως να κοιτάζουν... Όπως είπες, το πλήθος οι πολυπληθείς τάξεις να μην ευνοούν... Όλη αυτή την διαφορετική στάση μας

ΜΣ40: ναι

KT41: λοιπόν νομίζω... Ότι... Έδωσες απάντηση σε αυτά, δεν ξέρω τελικά για τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς ποια είναι η... Άποψη σου; αν κάποιοι δηλαδή συμβιβάζονται με το να μην... Έχουν προσφέρει βοήθεια σε αδύναμους μαθητές και αυτό να δικαιώνεται για χρόνια ο... Άλλος 30 35 χρόνια να επιστρέφει σπίτι χωρίς τύψεις...

ΜΣ42: ναι νομίζω... Ότι αυτό συμβαίνει πάρα πολύ, ακούω συναδέλφους και ανατριχιάζω πραγματικά πολλές φορές. Δεν ξέρω Κώστα κατά πόσο αυτό πρέπει να το γράφεις... Ή να το απομαγνητοφωνήσεις, αλλά δεν μου αρέσει καθόλου, ανατριχιάζω όταν ακούω συναδέλφους να μπαίνουν και να λένε... Ότι κάνω μάθημα με δύο μαθητές μέσα στην τάξη, αυτό είναι πραγματικά μία ομολογία... Ήττας την οποία εκείνη την... Ωρα που το λέει ο... Άλλος δεν συνειδητοποιεί... Ότι η μεγαλύτερη είναι δική του και... Όχι της τάξης των μαθητών... Έτσι; Ναι, είναι πραγματικά πολύ δύσκολο αυτό, πολλοί συνάδελφοι το κάνουν, πάρα πολύ συνάδελφοι παραιτούνται, δηλαδή, εντάξει η αλήθεια είναι... Ότι χρειάζεται πολύ δύναμη ψυχής για να το κάνεις αυτό, δηλαδή να προσπαθήσεις σε... Ένα μαθητή που στέκεται αδιάφορος απέναντι στο μάθημά σου... Έτσι να του δώσεις κίνητρο... Ή να ψάξεις να βρεις τεχνικές, τρόπους, δηλαδή πραγματικά θέλω μία πολύ μεγάλη αγάπη για το μαθητή να προσπαθήσεις να το κάνεις αυτό, και αγάπη για τη δουλειά σου, βλέπω πολλούς οι οποίοι... Έχεις δίκιο... Ότι... Έχουμε παραιτηθεί, αλλά ξέρεις... Όμως κάτι... να το πούμε και αυτό,

δηλαδή... Όταν απέχεις από τον μαθητή σου κοντά μισό αιώνα, είναι πραγματικά πολύ δύσκολο... Έτσι να βρεις μία κοινή περπατησιά, να βρεις τρόπους με τους οποίους θα μπορούσες να τον εμπλέξεις... Έτσι; λίγο πιο... δεν μιλάς την... Ίδια γλώσσα δηλαδή με αυτόν και αυτό είναι... Ένα πρόβλημα είναι... Ένα πρόβλημα πάρα πολύ μεγάλο τώρα βέβαια και από την... Άλλη ξεφεύγω από το ερώτημα που μου λες, βλέπω και συναδέλφους οι οποίοι... Έρχονται πιο νωρίς στην εκπαίδευση, καινούργιοι δηλαδή οι οποίοι πολλές φορές μπορεί να... Έχουν την καλή διάθεση... Η την... Ορεξη για δουλειά του νεοδιόριστου, αλλά πολλές φορές δεν... Έχουν τις γνώσεις, δηλαδή βλέπω... Ότι οι καθηγητικές σχολές τα τελευταία χρόνια δεν προσελκύουν και το πιο... Έτσι, να το πω, αξιόλογο μαθητικό και... Ότι συνέχεια και φοιτητικό δυναμικό, μπαίνουν με πολύ χαμηλές βαθμολογίες στα τμήματα τα καθηγητικά και είναι λογικό οι καθηγητές που βγαίνουν να μην είναι... Έτσι και ιδιαίτερα καλοί στο αντικείμενό τους, συζητάω... Έτσι με Πανεπιστημιακούς στο Ρέθυμνο και είναι απογοητευμένοι πολύ από την εικόνα που δείχνουν τα γραπτά των τωρινών φοιτητών τους

KT43: δηλαδή παλιότερα είχαμε καλύτερους εκπαιδευτικούς; καλύτερους μαθητές; θέλω να σκεφτείς λίγο να κάνεις μία

ΜΣ44:... Όχι δεν πιστεύω... Ότι είχαμε καλύτερους μαθητές. Να σου πω λίγο κάτι, το καλύτερο και το χειρότερο είναι πάρα πολύ σχετικό. Δηλαδή οι μαθητές οι καινούργιοι ξέρουν πράγματα, χιλιάδες πράγματα που εμείς τα αγνοούμε... Έτσι; παλιότερα... Όμως... Ήταν λίγο πιο εστιασμένα τα πράγματα νομίζω... Ήταν πολύ πιο συγκεκριμένα ο μαθητής δηλαδή... Ήξερε τι... Ήθελε και τι... Έπρεπε να περιμένει από το σχολείο. Λίγο ως πολύ... Ήταν τουλάχιστον για τις γενιές τις δικές μας και το σχολείο μία πραγματική πηγή γνώσης επειδή... Έλειπαν... Όλα από γύρω-γύρω, σήμερα ο μαθητής... Έρχεται στο σχολείο και η γνώση είναι γύρω του πριν να φτάσει στο σχολείο. Και αλίμονο αν στο σχολείο δηλαδή προσπάθησε απλά και μόνο να μεταδώσει μία γνώση... Ή να τον βάλεις σε αυτό τον κόσμο, γιατί αυτός... Έχει μπει ή... Έχει τη δυνατότητα να μπει χάρη στον ψηφιακό κόσμο ας πούμε στον οποίο ζει μπορεί να μπει εύκολα και δεν χρειάζεται το σχολείο καν για να τον βάλει σε αυτό... Άρα λοιπόν το σχολείο πρέπει να ψάξει να βρει καινούργιους ρόλους, δεν ξέρω πώς θα μπορούσε να γίνει αυτό.. Με... Έχει προβληματίσει και εμένα πάρα πολύ

KT45: κοίταξε, σε αυτό τώρα που συζητάμε εγώ πιστεύω... Ότι ο πολυγραμματισμός ο ψηφιακός και λοιπά μπορώ να μετρήσω αν... Έχει φέρει καλύτερο-χειρότερο αποτέλεσμα στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές, αλλά θα σου πω για να προβληματιστείς το εξής. Η θεματική ανάλυση που αυτό θα... Ήθελα να το εφαρμόσω ως... Έρευνα στους εκπαιδευτικούς, αν δώσουμε... Ένα κείμενο αρχαίων... Ένα κείμενο μαθηματικών... Ένα κείμενο εφημερίδας και... Ένα κείμενο ποίησης, σε εκπαιδευτικούς και αντίστοιχα σε μαθητές, σήμερα είναι πολύ δύσκολο να βγάλουμε μία κατακλείδα από κάθε παράγραφο και να σου πούνε τι λέει και στο τέλος να σου βγάλουν την περίληψη σε τρεις γραμμές

ΜΣ46: ναι

KT47: ως φιλόλογος θα... Ήθελα την... Άποψή σου σε αυτό, τι γίνεται είναι οι εκπαιδευτικοί υστερούν... Ίσως παλιότερα αν μιλούσαμε πριν 30 40 χρόνια αυτό το είχαν αποκτήσει ακόμη και για δύσκολα κείμενα

ΜΣ48: κοίταξε... Όσο πιο πίσω πας, τόσο πιο πολλούς Πανεπιστήμονες θα βρεις και βέβαια θα είναι πολύ λιγότεροι αυτοί ανάμεσα στους εγγράμματους δηλαδή παλιότερα πράγματι οι... Άνθρωποι... Ήξεραν... Όσοι... Ήξεραν γράμματα... Ήξεραν και κινούνταν με σχετική... Άνεση σε πολλά αντικείμενα και αυτό, το βλέπεις αυτό και στο κομμάτι των τεχνών δηλαδή μαθηματικοί ας πούμε γιατί μαθηματικός είσαι θαρρώ... Έτσι. Οι πρώτοι μαθηματικοί... Ήταν και φιλόσοφοι δεν... Ήταν ξεχωριστό, δηλαδή η γνώση... Ήταν μία... Ήταν ενιαία... Έπειτα... Άρχισε να πολυδιασπάται η γνώση, όσο προχωρούσαν οι επιστήμες και σήμερα βέβαια εντάξει είναι δύσκολο παρά πολύ δύσκολο να παρακολουθήσει κάνεις τις εξελίξεις που συμβαίνουν... Έξω από το δικό του τομέα με τη στενή... Έννοια, αυτό λίγο-πολύ ισχύει και για τους συναδέλφους, δηλαδή πράγματι βλέπεις ας πούμε συναδέλφους μαθηματικούς ή φυσικούς οι οποίοι είναι εντελώς ανορθόγραφοι χωρίς να... Έχουν θέματα δυσλεξίας... Ή... Άλλα... Ή βλέπεις φιλόλογους που δεν μπορούν να λύσουν... Ένα απλό μαθηματικό πρόβλημα, αυτά υπάρχουν δεν ξέρω κατά πόσο σίγουρα επηρεάζουν και τη διδασκαλία, σίγουρα επηρεάζουν και την απόδοση, καλά θα... Ήταν να μπορούσαμε... Όλοι και σε... Ένα βαθμό... Έτσι νομίζω... Ότι επιχειρήθηκε και τα προηγούμενα χρόνια μπήκε με... Ένα πολύ στρεβλό τρόπο στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, εννοώ με τη διαθεματικότητα, και τελικά δεν απέδωσε και πολλούς καρπούς, προσπάθησαν δηλαδή κάποια στιγμή... Έτσι να εμπλέξουν στα... Ίδια διδακτικά αντικείμενα συναδέλφους διαφορετικής ειδικότητας και, και να δώσουν... Έτσι μία πιο ολιστική προσέγγιση στην γνώση, αλλά αυτό νομίζω... Ότι δεν περπάτησε τελικά... Ήταν πολύ δύσκολο... Ή αν... Όπου επιχειρήθηκε πήρε τελικά... Έτσι τη μορφή μίας μανιέρας, δεν... Έβγαλε κάτι καλό δεν... Άφησε... Ένα αποτύπωμα θετικό στο σχολείο και στο μαθητή

ΚΤ49: ναι σε αυτό... Ήθελα να σε ρωτήσω, με αφορμή αυτό θα το ρωτήσω, η εξειδίκευση σήμερα που... Έχουμε αρκετούς επιστήμονες εκπαιδευτικούς που... Έχουν εξειδικευτεί μέχρι και ειδική αγωγή και η διαθεματικότητα που λέμε, η προσέγγιση οριζόντια και κάθετα και σε μαθήματα και κατά κλάδους που επιχειρείται από... Ότι... Έχω διαβάσει από... Ότι... Έχω δηλαδή ειδικευτεί, δεν εφαρμόζεται σωστά από τους εκπαιδευτικούς... μπορώ να σου δώσω το εξής παράδειγμα που σκεφτόμουν, ας πάρουμε λίγο μία εικόνα και μετά αμέσως θα σε ρωτήσω τελευταία ερώτηση την... Αποψη σου ως μαθητή που σου είπα να κάνεις μία συγκριτική ανασκόπηση πώς... Ήταν παλιά και πώς... πώς είναι σήμερα, ας πάρουμε... Ένα μέτριο κακό μαθητή ο οποίος στο... Ίδιο... Έργο θεατής που δεν καταλαβαίνει τίποτα βλέπει να περνάνε 14 εκπαιδευτικοί από μπροστά του κάθε μέρα

ΜΣ50: συγγνώμη δεν... Άκουσα βλέπει να περνάνε

ΚΤ51: ναι... Ίσως στο... Ίδιο... Έργο θεατής και θεατές να περνάνε ως να είναι σε... Έναν κινηματογράφο, 14 ειδικότητες που του λένε ο καθένας το μάθημα του, μία χαρά τα ξέρουν και τα λένε αλλά αυτός δεν καταλαβαίνει τίποτα. Το πείραμα που θα... Έκανα θα... Ήταν το εξής θα... Έβαζα τον κάθε εκπαιδευτικό να διδάξει το... Άλλο αντικείμενο παραδείγματος χάρη εσύ να διδάξεις θρησκευτικά... αν σου... Έβαζα αυτό τον προβληματισμό το πιθανότερο θα... Ήταν... Ότι θα προσπαθούσες και θα μου λεγες μα είναι παράλογο, εγώ... Έχω ξέρω αυτό, αλλά αφού το θέλεις θα προσπαθήσω την γνώση αυτή να την περάσω σε αυτό το αντικείμενο, ναι... Ή... Όχι, αν λοιπόν βάλουμε τώρα στο κέντρο των της θέασης του θεάτρου αυτού που σου εξήγησα, του αρχαίου θεάτρου που είναι στη μέση ο μαθητής που

δεν καταλαβαίνει τον εκπαιδευτικό και βλέπει τις 14 ειδικότητες που προσπαθούν να συνεννοηθούν και δεν συνεννοούνται, τότε νομίζω... Ότι βλέπουμε ποιο είναι το λάθος

ΜΣ52: ναι... Έχεις δίκιο πολύ, εγώ θα... Έλεγα... Ότι το βλέπουμε και εμείς οι... Ίδιοι... Όταν καθόμαστε στα θρανία σε διάφορες επιμορφώσεις... Όλα αντιστρέφονται μόνο που το ξεχνάμε πολύ εύκολα... Όταν ξαναπιάσουμε την... Έδρα δεν ξέρω δηλαδή και η δική σου εμπειρία τι λέει... Άλλα εγώ βλέπω πόσο εύκολα βλέπουμε... Όταν καθόμαστε στα θρανία από τη θέση του μαθητή ποιο είναι το λάθος που κάνουν οι εκπαιδευτές μας... Όμως αυτά τα λάθη που κάνουν οι εκπαιδευτές μας και τα εντοπίζουμε, τα ξεχνάμε και τα κάνουμε και εμείς... Όταν ξαναπιάνουμε την... Έδρα πολύ εύκολα

ΚΤ53: ναι... Όμως για αυτό για αυτό γίνεται αυτή η συζήτηση ως προβληματισμός στους εκπαιδευτικούς, για να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε και τι μπορούμε να διορθώσουμε

ΜΣ54: η αλήθεια είναι... Ότι μωρέ οι περισσότεροι είμαστε αυτοδίδακτοι, είμαστε αυτοδίδακτοι και πάμε πιο πολύ... Έτσι με βάση την εμπειρία μας δεν... Έχουμε τη θεωρητική σκεύη την απαραίτητη και τα εργαλεία αυτά τα οποία χρειάζονται οπωσδήποτε... Έτσι; τα παιδαγωγικά για να αντιμετωπίσουμε δύσκολες, ειδικά δύσκολες καταστάσεις

ΚΤ55: ναι... Αν θέλεις την... Άποψή μου σε αυτό, τεχνηέντως το κράτος προσπαθεί να μας βγάλει ανεπαρκείς, διότι θα μπορούσαμε -εγώ είμαι υπέρ του της δημόσιας εκπαίδευσης και το ξέρεις-, θα μπορούσαμε να επιμορφωθούμε, να υπάρχει επιμόρφωση δωρεάν από τόσα Πανεπιστήμια. Επιλέγεται η ιδιωτική εκπαίδευση για να βάλει το χέρι γερά στην τσέπη ο γονιός και ο εκπαιδευτικός και... Όλο το σύστημα, γιατί υπάρχει οικονομική εκμετάλλευση και κέρδος και εύκολα στρέφονται σε εμάς, δηλαδή δεν μου μίλησες καθόλου για την καταπίεση που νιώθεις... Ίσως από τους γονείς, γιατί εκεί δίνουμε, οι γονείς στρέφονται εναντίον μας και ας το συνδέσω... Έτσι στην ερώτηση που σου είπα, πόσο πιο παλιά νομίζω το γνωρίζουμε... Όλοι οι γονείς εμπιστευόντουσαν το δάσκαλο παλιά και λέγανε κόκκαλα σου φερα κρέας δώσε μου πίσω, ενώ τώρα παρεμβαίνουν και παρεμβαίνουν ισχυρά στο ρόλο του εκπαιδευτικού

ΜΣ56: ναι αυτό πράγματι πράγματι συμβαίνει αλλά νομίζω... Ότι οφείλεται σε δύο παράγοντες, ο πρώτος είναι η γενικότερη απαξίωση του σχολείου στην οποία σε... Ένα πολύ μεγάλο βαθμό ευθύνες φέρουν διαχρονικά οι κυβερνήσεις... Έτσι; και του ρόλου του εκπαιδευτικού μέσα σε αυτό... Έτσι; ο τεμπέλης, δεν κάνει τίποτα... Όποιος δεν ενδιαφέρεται και τα λοιπά και τα λοιπά, γιατί ο κόσμος βέβαια δεν γνωρίζει... Ότι εμείς δεν είμαστε επιφορτισμένοι μονάχα με το διδακτικό μας... Έργο, γιατί μπορεί να είναι τέσσερις... Ωρες την ημέρα για τους περισσότερους... Έτσι; καθηγητές κατά μέσο... Όρο, αλλά μετά από κει και πέρα... Έχεις να φέρεις εις πέρας μία διοικητική δουλειά, απαιτεί πολύ χρόνο, ενέργεια και δεν θα κουβαλάς τη δουλειά στο σπίτι, είμαστε... Ίσως οι μονοί εργαζόμενοι οι οποίοι παίρνουν δουλειά στο σπίτι και μάλιστα σε... Ωρες και ωράρια που δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητα... Έτσι; για να κάνεις τη δουλειά σου αξιοπρεπώς πρέπει να την ετοιμάσεις αρκετά καλά. Αυτός είναι ο... Ένας παράγοντας... Έτσι νομίζω... Ότι... Έχει οδηγήσει σε μία απαξίωση τη δουλειά μας και αντιμετωπίζουν... Έτσι, πραγματικά μία πολύ επιθετική συμπεριφορά πολλές φορές από γονείς. Ο δεύτερος παράγοντας... Έχει να κάνει περισσότερο

με τον προσανατολισμό του σχολείου μας, το σχολείο μας είναι προσανατολισμένο προς τις εξετάσεις, η επιτυχία... Ή η αποτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος... Έρχεται να κριθεί σε... Ένα δίωρο εξέτασης των πανελλαδικών και αυτό βέβαια δημιουργεί... Έτσι, πολλές φορές και αυξημένες απαιτήσεις από πλευράς των γονέων. Εγώ θυμάμαι παλιότερα σε Λύκειο τότε που οι βαθμοί μετρούσαν για την εισαγωγή, ο βαθμός της κάθε τάξης μετρούσε για την εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο, οι γονείς... Έρχονταν και απαιτούσαν μπροστά στο σύλλογο η βαθμολογία των παιδιών τους να είναι υψηλή για να βοηθηθούν, εντάξει... Όλα αυτά δεν είναι βέβαια καλά σημάδια, καθόλου καλά σημάδια ούτε για τη δουλειά ούτε για το σχολείο

KT57: ναι νομίζω... Ότι τα είπαμε σχεδόν... Όλα, δεν ξέρω αν εσύ θέλεις να συμπληρώσεις κάτι, δεν μου έκανες βέβαια σύγκριση αν εκπαίδευση πριν 30 χρόνια 40 είναι... Ίδια ή αν... Έχει αλλάξει κάτι;

MΣ58: κοίτα σίγουρα δεν είναι, θα σου κάνω... Ένα γενικό σχόλιο πάνω σε αυτό, το σχολείο είναι... Ένας θεσμός που... Όπως... Όλοι οι θεσμοί παρακολουθούν με διαχρονική καθυστέρηση τα πράγματα που συμβαίνουν στην κοινωνία. Πριν από μερικά χρόνια αυτό το χάσμα... Ήταν μικρότερο, υπήρχε... Ήταν μικρότερο, σήμερα στην ψηφιακή εποχή το χάσμα αυτό μεγαλώνει και μεγαλώνει ραγδαία, το σχολείο, φοβάμαι... Ότι είναι σε εξαιρετικά δύσκολη θέση να παρακολουθήσει... Όλες αυτές τις κατακλυσμιαίες αλλαγές οι οποίες συμβαίνουν και συντηρούνται στη ζωή μας και είναι δύσκολο να τις παρακολουθείς για πάρα πολλούς λόγους, πρώτον γιατί... Όπως είπαμε και πιο πριν, το προσωπικό είναι γερασμένο, είναι... Έξω από αυτό το παιχνίδι, το... Ίδιο δεν μπορεί να τις παρακολουθήσει, δεύτερον επειδή οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι τόσο πολύ με τον ψηφιακό κόσμο και τις συνήθειες τις οποίες... Έχουν αποκτήσει, εκεί πραγματικά είναι πάρα πολύ δύσκολο στον εκπαιδευτικό με μέσα τα... Όποια φαντάζουν πρωτόγονα, να κερδίσει το ενδιαφέρον και την εμπιστοσύνη τους. Σκέψου... Ότι τα παιδιά μας λίγο να καθυστερήσει μία σελίδα να φορτώσει... Έχουν φύγει από αυτή δεν... Έχουν την υπομονή, δηλαδή σκέψου τώρα μέσα στην τάξη εσύ... Όταν προσπαθείς να τους εξηγήσεις κάτι, χρειάζεται την υπομονή, χρειάζεται χρόνο για να ξεδιπλωθεί η σκέψη σου, χρειάζεται και εκείνο χρόνο για να αφομοιωθεί, πόσο αρνητικά διατεθειμένο είναι απέναντι σε αυτό και από την... Άλλη μεριά ακόμη και αν χρησιμοποιήσουμε σήμερα... Όπως πολλές φορές ακούμε στις επιμορφώσεις ψηφιακά εργαλεία τα οποία θα μπορούσαν να μας βάλουν σε αυτό τον καινούργιο κόσμο το δικό τους, των μαθητών, ακόμη και αν τα χρησιμοποιούσαν αυτά, φοβάμαι πως πάλι θα χάναμε το παιχνίδι, διότι αυτά τουλάχιστον τα εργαλεία που εμείς προσπαθούμε να χρησιμοποιήσουμε στα μαθήματα θα σταματούσαν και πάλι πρωτόγονα. Την... Αποψη θα... Έλεγα... Ότι είμαι εξαιρετικά απαισιόδοξος κάνοντας τη σύγκριση του παλαιού σχολείου με το νέο σχολείο, δηλαδή χρειάζεται ξαναλέω περισσότερη ενέργεια, περισσότερη προσπάθεια για να μπορέσει ο δάσκαλος να κρατήσει τους μαθητές του σήμερα. Παλιότερα... Ίσως να... Ήταν πολύ πιο εύκολο, εγώ θυμάμαι ας πούμε... Ότι μάθαινα πράγματα στο σχολείο και πολλές φορές δοκίμαζα... Εκπληξη! στα μάτια των μαθητών μου πραγματικά λίγες φορές βλέπω την... Εκπληξη... Όταν τους διδάσκουμε κάτι, και αυτό είναι... Ένα στοιχείο το οποίο νομίζω... Ότι παίζει το δικό του ρόλο στα πράγματα

KT59: ναι είναι πιο ευάλωτος σήμερα ο εκπαιδευτικός τελικά

ΜΣ60: εννοείται... Ότι είναι πολύ πιο ευάλωτος εννοείται... Ότι είναι πολύ πιο ευάλωτος, είναι πιο ευάλωτος και για το λόγο που είπες πιο πριν δηλαδή... Ότι... Έχει... δεν... Έχει κατοχύρωση, παλιότερα... Ήταν στις αρχές του τόπου ο εκπαιδευτικός, ο χωροφύλακας, ο παπάς αυτοί... Ήτανε, σήμερα ο εκπαιδευτικός είναι απαξιωμένος αλλά... Έχει και πολύ μικρότερη δυνατότητα παρέμβασης, δηλαδή και το σχολείο... Έχει τη μικρότερη δυνατότητα παρέμβασης αυτό που ονομάζουμε... Έτσι; η συμπεριφορά, καλλιέργεια συμπεριφοράς, στάσεις και τα λοιπά, αξιών, οι μαθητές δηλαδή... Έρχονται δυστυχώς με πολύ πιο διαμορφωμένες... Έτσι; και ισχυρές και δύσκολες να αλλάξουν στάσεις και αξίες και συμπεριφορές στο σχολείο και, γενικά τα εργαλεία τα οποία διαθέτουμε και η επίδραση... Όποια... Έχουμε, είναι νομίζω πολύ μικρότερη σε σχέση με παλαιότερες εποχές. Δεν το σχολιάζω αν είναι καλό... Ή κακό αυτό, περισσότερο το διαπιστώνω αυτό ως πρόβλημα, σίγουρα είναι κακό, σίγουρα είναι κακό... Ότι δεν... Έχουμε δυνατότητα παρέμβασης αποφασιστικής σε αυτό το κομμάτι

ΚΤ61: ωραία νομίζω... Ότι μου απάντησες μου... Έδωσες και κάποιες καινούργιες κουβέντες και σκέψεις που δεν ειπώθηκαν, περίμενα βέβαια με το ψηφιακό μάθημα τώρα να μου πεις... Ότι είναι και πιο..., είναι σε κοινή θέα το μάθημα του εκπαιδευτικού

ΜΣ62: εννοείς για την τηλεκπαίδευση

ΚΤ63: γενικότερα εντάξει αξιολογείται από παντού ο εκπαιδευτικός, θα σου πω μόνο το τελευταίο που ως... Έκπληξη για να δεις τι... Έρχεται, λένε οι νέες παιδαγωγικές... Έρευνες και οι κατευθύνσεις που θα μας δώσουνε στα επόμενα χρόνια... Ότι για... Όποιο μαθητή δεν... Έμαθε, ευθύνη είχαμε ξεκάθαρα εμείς, οπότε... Όταν οι γονείς το μάθουν αυτό... Όχι θα βγούνε στα κάγκελα και θα μας ζητάνε ευθύνες θα διαπιστώσουν... Ότι καταστρέψαμε παιδιά

ΜΣ64: βεβαίως

ΚΤ65: αυτό είναι μία νέα θέση που... Όταν θα βγει... Έξω στις... Έρευνες και θα το διατρανώσουν τα κανάλια και θα πιάσουν ακόμη πιο πολύ τον εκπαιδευτικό, θα είναι τότε μία νέα εποχή της εκπαίδευσης που δεν ξέρω πώς θα συντελείται πλέον... Όπως το είπες και εσύ... Ίσως το σχολείο να μην είναι... Όπως το ξέρουμε να μην προσφέρει καν τις αξίες και την παιδαγωγική κατεύθυνση και να ναι μόνο γνωστικό και εξ αποστάσεως μία εικονική μάθηση

ΜΣ66: Κώστα δυστυχώς προς τα εκεί πάει το πράγμα... Έχεις πολύ δίκιο σε αυτό που λες και προς αυτή την κατεύθυνση και οι τελευταίες αλλαγές που επιχειρούνται στην εκπαίδευση εκεί οδηγούν, να είναι ξεκάθαρο δηλαδή το νομοσχέδιο που ψηφίστηκε το καλοκαίρι πηγαίνει ξεκάθαρα προς τα εκεί τα πράγματα. Στοχοποιεί ακόμα περισσότερο τον εκπαιδευτικό... Έτσι; ζητάει πολύ περισσότερα πράγματα από... Ένα εκπαιδευτικό ο οποίος είναι και κακοπληρωμένος είναι, και χωρίς επιμόρφωση είναι, και χωρίς καμία βοήθεια, και δυστυχώς τα πράγματα δεν φαίνεται να εξελίσσονται καλά για τον κλάδο μας

ΚΤ67: παρ' όλα αυτά, παρ' όλα αυτά... ο Freire νομίζω... Ότι ξαναέρχεται στο προσκήνιο με την κριτική παιδαγωγική του, και πιστεύω... Ότι πρέπει να ξανασκεφτούμε... Ότι... Ίσως... Όταν ο μαθητής απελευθερωθεί και... Έρθει κοντά μας και καταλάβουμε και εμείς... Ότι...

Όλα αυτά τα χρόνια είχαμε μία πλάνη, δεν ξέρω τελικά αν αυτό είναι η λύση, αλλά... Ίσως θα πρέπει να το ξαναδοκιμάσουμε, να δούμε δηλαδή τι είπαν οι παλιοί θεωρητικοί και πως το πέτυχαν σε φτωχές κοινωνίες και σε πολύ καταπιεσμένες κοινωνίες

ΜΣ68: ναι μακάρι να το κρατήσουμε ως αισιόδοξο επιμύθιο στην κουβέντα μας [γέλιο]

ΚΤ69: λοιπόν Μ.. σε ευχαριστώ πάρα πολύ για την κουβέντα

ΜΣ70: μην ευχαριστείς δεν υπάρχει κανένα θέμα, εγώ χαίρομαι και σε καμαρώνω το λέω και στη Β..... Ότι... Έτσι είσαι αυτή τη δεύτερη νιότη! [γέλια] που περνάς, λοιπόν... Έχεις το κουράγιο και ασχολείσαι με πράγματα που σε κάνουν καλύτερο και αυτό είναι πολύ σπουδαίο και πολύ ωραίο. Να είσαι πάντα καλά Κώστα, πάντα καλά

ΚΤ71: σε ευχαριστώ Μ.. πάντα πρέπει να προσπαθεί κανείς, μία κουβέντα θα σου πω χθεσινή που είπε μια συνάδελφος, λέει με τη γυμναστική εγώ πετύχαινα τα πάντα 80% πρόσφεροταν το μάθημα παίζαμε με τα παιδιά τους κέρδιζα... Όλους... Ένα 20%... Όμως δεν το κέρδιζα, οπότε αναρωτήθηκα τι... Έπρεπε να κάνω, τέλος πάντων ασχολήθηκε με τον κινηματογράφο, ε αυτός είναι ο εκπαιδευτικός που... Έχει... Όραμα και αυτός πιστεύω... Ότι μπορεί να πάει παραπέρα την εκπαίδευση

ΜΣ72:... Έχεις δίκιο χρειάζεται και αυτό, χρειάζεται χρειάζονται και... Άλλα πράγματα δεν φτάνει μόνο το... Όραμα, να σαι καλά Κώστα μου, χάρηκα πολύ

ΚΤ73: γεια σου Μ.. σε ευχαριστώ!

--ΝΛ--

“Ο ΝΛ είναι διευθυντής σε δημοτικό σχολείο, λίγο πριν τη σύνταξη, ανοιχτός σε εκπαιδευτικές πρακτικές παιδαγωγικής Φρενέ... Έχει βιώσει σκληρές καταστάσεις ως μαθητής στον ορεινό... Όγκο της Κρήτης και ως διευθυντής γαλουχήθηκε σε... Ίδιες αρχές. Βλέπει πολιτικά ζητήματα που απαιτούν επίλυση. Πρόσφατα απέκτησε μεταπτυχιακό στην ιστορία” (Comment to Text: ΝΛ)

“ΚΤ1: ναι, γεια σου Ν... εντάξει είναι η... Ωρα

ΝΛ2: ναι Κωστή

ΚΤ3: για να μαι συνεπής να μη σε καθυστερώ

ΝΛ4: οχι οκ

ΚΤ5: σε ευχαριστώ σε ευχαριστώ για τη συνάντηση αυτή λοιπόν είσαι... Έτοιμος

ΝΛ6: ναι ναι

ΚΤ7: να σου πω... Ότι κάποια στιγμή... Όπως προβλέπεται από τις εργασίες θα υπογράψεις... Ότι συμφωνείς με την... Έρευνα και λοιπά αν διαφωνείς κάπου μου το λες ο τίτλος της... Έρευνας μου είναι η αυθεντική σκέψη ο κριτικός προβληματισμός των εκπαιδευτικών στο αυθεντικό πλαίσιο της διδακτικής πρακτικής και μετά από αυτή την... Έρευνα αφού συγκεντρώσω και βγάλω κάποια αποτελέσματα ο σκοπός είναι να ενδυναμωθούν οι εκπαιδευτικοί μέσω της τέχνης με κάποιες δράσεις που οι... Ίδιοι θα αναλάβουν

ΝΛ8: ναι

ΚΤ9: νομίζω... Έχεις και αύριο την παιδαγωγική φρενέ στο σχολείο σου;

ΝΛ10: ναι ναι αύριο είναι

ΚΤ23: λοιπόν αρχικά ας ξεκινήσουμε τι είναι η αυθεντική σκέψη γνωρίζεις; πώς σου φαίνεται αυτός ο ορισμός; η αυθεντική σκέψη ενός παιδιού

ΝΛ24: κοίταξε χωρίς να το γνωρίζω αυτό το θέμα υποψιάζομαι... Όμως... Ότι αυτός ο... Όρος πρέπει να είναι κάτι καινούργιο, δηλαδή με την... Έννοια... Ότι μέχρι τώρα γνωρίζουμε κριτική σκέψη, λογική σκέψη, μαθηματική σκέψη εεε αυθεντική σκέψη θεωρώ, υποθέτω χωρίς να το... Έχω διαβάσει, δεν ξέρω αν είμαι μέσα σε αυτό που σκέφτομαι... Ότι είναι η σκέψη ενός παιδιού, ενός μαθητή ο οποίος σκέφτεται πέρα από σκοπιμότητες, με αυθόρμητο τρόπο θα... Έλεγα

ΚΤ25: ωραία ναι κοντά είσαι

ΝΛ26: κοντά

ΚΤ27: ε ναι σύμφωνα με τον Dewey τον παιδαγωγό είναι η ικανότητα που... Έχει κάποιος να χρησιμοποιεί στην καθημερινότητα πράγματα και το μυαλό του σε δουλειές που οι... Άλλοι δεν μπορούν να φανταστούν

ΝΛ28: α

ΚΤ29: στην καθημερινότητα δηλαδή στην πράξη χρησιμοποιεί το μυαλό του αν θες να το πούμε αποκλίνουσα σκέψη, διαφορετική και κατά μία... Έννοια... Ίσως το σχολείο επηρεάζει τους μαθητές και θα... Ήθελα την... Αποψη σου μήπως τους κάνει... Όλους... Ίδιους;

ΝΛ30: αν τους κάνει... Όλους... Ίδιους [γέλιο] εντάξει... Ότι το εκπαιδευτικό σύστημα λειτουργεί με κάποιο τρόπο... Έτσι και συγκεντρωτικά και... Όλα καθορίζονται από το Υπουργείο Παιδείας και ιδιαίτερα το τελευταίο διάστημα... Έχει μία βάση αυτό που λες. Είναι

ΚΤ31: από ποια ηλικία εσύ κάνεις μάθημα; από μικρά παιδιά; από την πρώτη δημοτικού... Έχεις κάνει μέχρι και την... Έκτη... Έτσι πολλά χρόνια;

ΝΛ32: κοίταξε εγώ τώρα πολλά χρόνια... Ό... Όμως δεν... Έχω ευθύνη τάξης γιατί είμαι διευθυντής αρκετά χρόνια

ΚΤ33: με ενδιαφέρει και η δική σου οπτική

ΝΛ34: στο ωράριο του διευθυντή που είμαι πολλά χρόνια κυρίως μπαίνω σε τετάρτη-πέμπτη και τα μαθήματα τα οποία κάνω είναι αυτά που δεν αρέσουν στους δασκάλους, δηλαδή παραδείγματος χάρη για να θέσω τα θρησκευτικά, εν τω μεταξύ εγώ επειδή είμαι ανοιχτός... τι θέλεις να μου δώσεις; μου λένε θρησκευτικά και μπαίνω εκεί στη διαδικασία και παίρνω θρησκευτικά και βέβαια η εμπειρία μου ως, εντάξει είναι πολλά χρόνια... πριν που είχα ευθύνη τάξης και πάλι δούλευα μεγάλες τάξεις... Έκτη κυρίως

ΚΤ35:... Όποτε θέλω την εμπειρία σου και ως δάσκαλο και ως διευθυντή

ΝΛ36: ωραία ωραία

ΚΤ37: πώς αναγνωρίζει ο δάσκαλος λοιπόν την αυθεντική σκέψη στα παιδιά του στην τάξη και να σου βάλω και την παράμετρο... Ότι οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας λένε... Ότι εσείς... Έχετε το χρόνο τουλάχιστον επειδή είστε σε επαφή με τα παιδιά για αρκετές... Ωρες και πολλές φορές τους μαθητές τον... Έχετε από την πρώτη τάξη και ξανά τον... Ίδιο, πιθανόν μπορείτε να τον επηρεάσετε

ΝΛ38: ναι

ΚΤ39: πώς αναγνωρίζετε εσείς την αυθεντική σκέψη του παιδιού

ΝΛ40: ωραία εδώ θέλω τη βοήθειά σου να ξαναβρείς με την αυθεντική σκέψη είπαμε... Ότι είναι η

ΚΤ41: ναι είναι η ικανότητα να χρησιμοποιούμε στην καθημερινότητα το μυαλό μας διαφορετικά από... Ότι το κάνουν... Άλλοι που δεν μπορούν να φανταστούν την αποκλίνουσα σκέψη, παραδείγματος χάρη να σου δώσω... Ένα παράδειγμα: μπορείς να το ψάξεις μετά να το βρεις ο συνδετήρας... Άμα ρωτήσεις και το κάνεις πείραμα στα παιδιά, πείτε μου που χρησιμοποιείται εκτός από αυτό που ξέρετε στο... Ίντερνετ νομίζω θα βρεις γύρω στα 40

διαφορετικούς τρόπους και μάλιστα ο συνδεδημένος ο γνωστός μας... Ήταν και... Ένα μήνυμα κατά του ναζισμού αν το ψάξεις περισσότερο, αυτά ως πληροφορία

ΝΛ42: κοίταξε εγώ, ωραία, οπότε πάμε τώρα σε αυτό που με ρώτησες, ο δάσκαλος επειδή ακριβώς... Έχει ακριβώς αυτό το πλεονέκτημα, σε εισαγωγικά η λέξη... Έναντι του καθηγητή και... Έχει ξέρω γω της, την ευθύνη μιας τάξης αρκετές... Ώρες την εβδομάδα και πιθανόν αυτό που λες... Ότι ξέρεις τα δύο χρόνια μπορεί να... Έχει την... Ίδια τάξη, γνωρίζει πάρα πολύ τους μαθητές του και του δίνεται η δυνατότητα μέσα από αυτή τη γνωριμία να μπορεί να διαγνώσει... Ότι ο μαθητής... Έχει μία αποκλίνουσα σκέψη και πέρα από τη γλώσσα, τα μαθηματικά τον ενδιαφέρει και το σκάκι, τον ενδιαφέρει και το ποδόσφαιρο, τον ενδιαφέρει και η ζωγραφική και είναι πολλές περιπτώσεις με αυτό που λες, εγώ παλιότερα θυμάμαι που είχα την ευθύνη των μαθητών της τάξης που είχα μαθητές και δεν τα πηγαίνανε καλά στο γνωστικό κομμάτι είχανε... Άλλα πράγματα... Όμως που τους ενδιαφέραν, δηλαδή θυμάμαι μία περίπτωση που πήγαμε μία εκδρομή και λοιπά και παίρνει το μικρόφωνο μία μαθήτριά της τάξης και τραγούδησε και λέω αυτό το παιδί... Έχει καταπληκτική φωνή, δηλαδή από... Ότι από την εμπειρία μας από τον πολύ χρόνο που... Έχουμε στη διάθεση μας θεωρώ... Ότι μας δίνεται η δυνατότητα να μπορούμε να διαγνώσουμε και περιπτώσεις με... Άλλες ικανότητες και... Άλλα ενδιαφέροντα των μαθητών μας

ΚΤ43: πολύ ωραίο, στην εκπαιδευτική διαδικασία αυτές τις κλίσεις των παιδιών τις υποστηρίζετε; και πώς διαφοροποιείται το μάθημα πώς γίνεται αυτό;

ΝΛ44: κοίταξε... Άμα είναι υποχρέωσή μας να αξιοποιούμε... Όλα τα δεδομένα που... Έχουμε τα παιδιά μας διότι πέρα από τη γνώση... Ένας μαθητής που είναι ζητούμενο για το εκπαιδευτικό σύστημα η γνώση πώς θα αποκτήσει... Ένας μαθητής δεν, δεν είναι μόνο αυτό είναι και... Άλλα πράγματα εννοείται... Ότι είναι υποχρέωσή μας μέσα από τα από τα μαθήματα τα... Άλλα μέσα από τα εικαστικά να δούμε τη διαφορετική σκέψη ενός μαθητή τα διαφορετικά του ενδιαφέροντα και να τα αξιοποιήσουμε

ΚΤ45: πολύ ωραία

ΝΛ46: για παράδειγμα αν κάνω, να σου δώσω... Ένα παράδειγμα, αν ξέρω γω... Ένα ιστορικό μάθημα, γιατί λοιπόν να μην αξιοποιήσω τον μαθητή μου ο οποίος... Έχει ταλέντο στη ζωγραφική και να του πω ξέρεις, κάνε μία ζωγραφιά, κάνε μία ζωγραφιά ξέρω γω μία μάχη... Η οτιδήποτε ξέρω γω... Έναν οπληρχηγό δηλαδή αν ο δάσκαλος εκπαιδευτικός... Έχει ανοιχτό μυαλό γιατί παίζει πολύ μεγάλη σημασία αυτό, αυτά τα διαφορετικά σκέψη τις διαφορετικές ικανότητες θα... Έλεγα πρέπει και επιβάλλεται να τις αξιοποιήσει προς... Όφελος του μαθητή

ΚΤ47: πολύ ωραία ακριβώς... Έτσι πιστεύω και εγώ και στο Γυμνάσιο τώρα... Η σε μεγαλύτερες τάξεις... Έχεις και εσύ παιδιά... Έχουν περάσει λένε αρκετοί εκπαιδευτικοί και γονείς το λένε... Ότι δεν αξιοποιούνται αυτές οι ικανότητες των μαθητών ειδικά, παραδείγματος χάρι... Ένας μαθητής... Όπως σωστά είπες στο παράδειγμα αυτό θα σε ρωτούσα, μπορεί να είναι καλός στη ζωγραφική το σχολείο να τον κατακρίνει στα μαθηματικά ο... Άλλος θα του λέει γιατί ζωγραφίζεις συνέχεια και αυτός να είναι γεννημένος να γίνει ζωγράφος

ΝΛ48: σωστά γιατί Κωστή [γελάει] θεωρώ... Ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα στοχεύει στη γνώση, είναι γνωσιοκεντρικό και για αυτό το λόγο αυτές τις διαφορετικές σκέψεις... Όπως το γνωρίσαμε δεν αξιοποιούνται... Όσο θα... Έπρεπε.... Όμως είναι λάθος θεωρώ εγώ και εκεί είναι τώρα και ο ρόλος του εκπαιδευτικού... Ότι θα πρέπει να ξεφεύγει από το, από το γνωσιοκεντρικό προσανατολισμό

ΚΤ49: ναι στο σχολείο τώρα στο δημοτικό δεν γνωρίζω πόσα παιδιά είναι στην τάξη το maximum και το ελάχιστο

ΝΛ50: κοίταξε θέλεις να σου πω τον τελευταίο νόμο λέει για 25 μαθητές ανά τμήμα δεν εφαρμόζεται βέβαια... Έτσι δηλαδή τώρα θα μου πεις πάντως είναι 25 μαθητές και το ελάχιστο είναι 15, εγώ βέβαια στο δικό μου το σχολείο... Όλα μου τα τμήματα είναι κάτω από 15 μαθητές δηλαδή είμαστε τυχεροί πάνω σε αυτό και μας δίνεται η δυνατότητα ακόμη περισσότερο να στοχεύσουμε σε αυτό που λες εσύ στη δημιουργική σκέψη

ΚΤ51: ναι κοίταξε θα προσπαθήσω με κριτική σκέψη και διάλογο να φτάσουμε σε κάποιο προβληματισμό, στο τέλος εσύ θα μου πεις. Εγώ θα κάνω και το συνήγορο του διαβόλου, δηλαδή στο Γυμνάσιο, η επόμενη ερώτηση είναι κατά πόσο εσείς συζητάτε με τα παιδιά και δεν κάνετε δασκαλοκεντρικό μάθημα... οι σύγχρονες παιδαγωγικές λένε... Ότι 60% ο λόγος ανήκει στο μαθητή... εσείς πώς κάνετε το μάθημα; γίνεται διάλογος;

ΝΛ52: ναι θεωρώ πως, θεωρώ πως ναι και μάλιστα εγώ και φέτος για παράδειγμα στο σύλλογο διδασκόντων που κάναμε τους, αυτό που προσπάθησα να πω στους εκπαιδευτικούς του σχολείου είναι... Ότι παιδιά πέρα από τη γνώση το χρέος και αποστολή του σχολείου είναι να βάλουμε τους μαθητές μας να σκέφτονται, να μιλάνε και να ακούνε και αφιερώστε χρόνο πάνω σε αυτό γιατί, δηλαδή τι βλέπω, εμένα πολλές φορές... Έρχονται μαθητές στο σχολείο που τους φέρνει... Ένας εκπαιδευτικός από την αυλή γιατί... Έχουν τσακωθεί και λοιπά και... Έρχονται ξέρω γω λοιπόν. Αυτό το οποίο διαπιστώνω είναι... Ότι κάθε μαθητής... Έχει μόνο τη δική του... Αποψη, τη δική του αλήθεια και δεν μπαίνει ξέρω γω στη διαδικασία καθόλου να ακούσει τι λέει ο... Άλλος. Αυτό δηλαδή που βλέπουμε στην τηλεόραση που συμβαίνει με τους πολιτικούς που... Ένας μιλά πάνω στον... Άλλο, αυτό ακριβώς διαπιστώνω... Ότι εγώ με μαθητές μου που... Έρχονται. Μιλούν και οι δύο ταυτόχρονα δεν ακούει ο... Ένας τον... Άλλον, που αυτό τι σημαίνει... Ότι αποστολή του σχολείου, αλλά αφήνουμε τη γνώση, είναι να μάθει και αυτό το πράγμα και τους τους κάνω φέτος δηλαδή... Έκανα ιδιαίτερη αναφορά, ιδιαίτερη κουβέντα στους εκπαιδευτικούς του σχολείου, λεω παιδιά να ξεφύγουμε λίγο... Όχι... Ότι δεν πρέπει να το κάνουμε και αυτό πρέπει να το κάνουμε, αλλά! θα πρέπει και... Άλλα πράγματα από την καθημερινότητά μας να μάθουμε στο παιδί, να μάθει να συζητά να μάθει να ακούει γιατί λείπει δυστυχώς και λέω... Ότι αν το εκπαιδεύσεις το παιδί από τη μικρή ηλικία πάνω σε αυτή την κατεύθυνση, τότε θα μάθει και ως μεγάλος να ακούει και να μπαίνει στο ρόλο του... Άλλου, στην ενσυναίσθηση που λες

ΚΤ53: πολύ σωστά ο Freire λοιπόν είπε... Ότι... Όσοι μονοπωλούν τη σοφία, η δικτατορία δηλαδή της γνώσης, δεν ανέχονται το διάλογο και επίσης... Έχει... Ένα πολύ μεγάλο... Έργο που λέει για την αγωγή του καταπιεζόμενου και η δικιά του δηλαδή παιδαγωγική μέθοδος

και σκέψη είναι... Ότι θα πρέπει ο δάσκαλος να μην είναι τύραννος, να μην είναι αυθεντία να παραδεχτεί... Ότι μπορεί να μάθει μαζί με τον μαθητή και... Όταν αυτός απελευθερωθεί, τότε θα μπορέσει να απελευθερώσει και το μαθητή του

ΝΛ54: σωστά καλά τα λέει [γέλια]

ΚΤ55: γεννιέται... Όμως το ερώτημα κατά πόσο ωραία τα λέει αυτά και γίνονται... Με τους γονείς; εσείς ξέρω... Ότι... Έχετε μεγάλα προβλήματα πιο πολλά από τους... Την παρέμβαση των γονέων δηλαδή στο δημοτικό από... Ότι γίνεται στο Γυμνάσιο στο Γυμνάσιο θεωρούν... Ότι είναι και πιο μεγάλα, πόσο παρεμβαίνουν οι γονείς, πόσο αισθάνεστε ελεύθεροι;

ΝΛ56: ναι να σου πω, τώρα οι γονείς επειδή είναι η ηλικία των μαθητών τέτοια, είναι περισσότερο υπερπροστατευτικοί από... Όσο είναι οι μαθητές Γυμνασίου-Λυκείου που είναι πιο πιο μεγάλοι μαθητές και για αυτό το λόγο βλέπω εχθές... Ήμουν εκεί στην πόρτα και κάπου περνουν μαθητές και είναι λοιπόν μία μητέρα... Έχει... Ένα πρωτάκι και του λέει, το κατεβάζει κάτω ξέρω γω του κατεβάζει την τσάντα κάτω και είναι... Έξω από τα κάγκελα και του λέει, πήγαινε να πα να παίξεις με αυτό το μαθητή, το συμμαθητή σου δεν ξέρω τι. Και της... Έκανα παρατήρηση σε εισαγωγικά. Λέω... Άστο παιδί ελεύθερο... Άστο να πατήσει στα πόδια του διότι είσαι πολύ παρεμβατική, δηλαδή κάθεσαι τώρα... Έξω από τα κάγκελα του σχολείου και λες στο παιδί σου τι πρέπει να κάνει, με ποιον πρέπει να πάει να παίξει... Έτσι δεν κάνεις τίποτα της λέω, θα το κάνεις υπερπροστατευτικό και δεν θα πατήσει, δε θα ωριμάσει, ποτέ δεν θα πατήσει ποτέ στα πόδια του... Οντως συμβαίνει στη μικρή ηλικία οι γονείς είναι περισσότερο παρεμβατικοί, αλλά υπάρχει ερμηνεία ως προς αυτό με την... Έννοια... Ότι είναι η ηλικία των παιδιών και... Ότι και γενικότερα θα... Έλεγα... Ότι ο... Έλληνας γονιός είναι περισσότερο υπερπροστατευτικός από τον ευρωπαϊό γονιό

ΚΤ57: ναι... Έχουμε... Ένα μοντέλο στην... Έρευνά μου από... Ότι αντιλαμβάνομαι, αυτό θέλω να αναδείξω, ο καταπιεστής καταπιέζει... Όποιος βίωσε βία ασκεί βία. Οι μαθητές γκρινιάζουν... Ότι μας καταπιέζουν γονείς και δάσκαλοι, ο δάσκαλος για να επιβληθεί... Όπως μου είπαν και κάποιες... Άλλες απόψεις πρέπει να είναι αυστηρός και... Άγριος να μην δίνει το λόγο και λοιπά ο Freire πιστεύει... Ότι αυτό πρέπει να σπάσει, αυτή η υποδούλωση της σιωπής και του μονολόγου, και η επόμενη μου ερώτηση είναι το υγιές πρότυπο του μαθητή που θέλουμε να βγάλουμε, ποιο είναι το υγιές πρότυπο που πιστεύεις εσύ... Ότι πρέπει να βγάζει το δημοτικό... Ή το σχολείο γενικά;

ΝΛ58: κοίταξε θα... Έλεγα το υγιές πρότυπο ενός μαθητή είναι αυτό που λέμε ο ενεργός πολίτης ως ενήλικας, σε ποιο σημείο εννοώ ενεργός πολίτης, αυτός που δεν κάθεται στον καναπέ του, παρεμβαίνει στα πράγματα που είναι γύρω του... Έχει... Άποψη, την εκφράζει, αμφισβητεί και λοιπά. Αυτό θεωρώ στους ενήλικες κατά τον... Ίδιο τρόπο οι μαθητές που χαίρομαι εγώ, σε προσωπικό επίπεδο γιατί ο καθένας εκφράζει την προσωπική του... Άποψη, είναι... Ότι χαίρομαι πραγματικά τους μαθητές οι οποίοι... Έχουν... Άποψη, την εκφράζουν, αμφισβητούν πράγματα, αμφισβητούν την αυθεντία αν υπάρχει τέτοιος... Όρος του εκπαιδευτικού κλπ. Εγώ σε προσωπικό επίπεδο πραγματικά χαίρομαι αυτά τα παιδιά, αυτούς τους μαθητές

KT59: ωραία κοίταξε είπες ακριβώς τη θεωρία του Freire λέει ... Ότι ο λαός πρέπει να μάθει τι είναι κοινωνική και πολιτική ευθύνη... Όχι με τα λόγια αλλά με την πράξη, για να μη μακρηγορώ αλλά για να ακούσω εσένα, είπε ο Freire λοιπόν... Ότι δύο βασικά χαρακτηριστικά που πρέπει να βασιστεί η εκπαίδευση είναι ο διάλογος και το δεύτερο είναι η διατύπωση και συζήτηση προβλημάτων problem posing πρόσεξε... Όμως ποια προβλήματα πρέπει να μάθουμε στο μαθητή, να αμφισβητεί! αυτό ακριβώς που είπες, δηλαδή ο δάσκαλος να του δείχνει καταστάσεις και να του λέει... Όπου δεις καταπίεση θέλω να ξεσηκωθείς, θέλω να το καταγγείλεις και να το λύσεις το πρόβλημα αυτό, να είσαι ενεργός πολίτης αυτό ακριβώς που περιέγραψες

ΝΛ60: εγώ πάντως... Άμα δηλαδή σαν διευθυντής... Έρχονται για παράδειγμα και μάλιστα θυμάμαι πριν από 2-3 χρόνια... Έρχεται... Ένας μαθητής και μου λέει κύριε ξέρω γω αμφισβητώ δεν θυμάμαι ακριβώς τη διατύπωση που μου είπε, αμφισβητώ το γυμναστή, λειτουργεί με αυτό τον τρόπο είναι... Έτσι... Έτσι πολύ ξέρω γω απόλυτος στις απόψεις του και θεωρώ και πιστεύω... Ότι... Έτσι πρέπει να γίνεται κλπ και του λέω, μπράβο αγόρι μου, χαίρομαι που... Ήρθες ευθαρσώς και μου είπες την... Αποψη σου, δηλαδή αυτό τον μαθητή τον επαίνεσα για αυτό το οποίο... Έκανε και πραγματικά ξέρω γω... Έτσι λειτουργώ και εγώ και στο σχολείο, δηλαδή αν... Έρθει... Ένας μαθητής και μου πει... Ότι ξέρεις κάτι αμφισβητώ, εννοείται... Ότι σε καμία περίπτωση δεν θα μαλώσω τέτοιο μαθητή, δηλαδή τώρα μιλάω ως διευθυντής, δεν θα τον μαλώσω αλλά... Ίσα-ίσα που θα τον θα τον επαιρέσω και θα πω μπράβο αγόρι μου γιατί θεωρώ... Ότι αν καταπιέσουμε... Ένα παιδί 8 9 10 χρόνων θα βγει... Ένας καταπιεσμένος ενήλικας [γέλια] ο οποίος, ξέρω γω δεν θα βγει σωστός, αυτή την κοινωνία θέλουμε; κατά τη γνώμη μου... Όχι

KT61: μπράβο ακριβώς αυτό η παρέμβαση που θέλω να κάνω στο τέλος και... Ότι θα προτείνω εγώ και... Άν θέλει η κοινότητα το αλλάζει, είναι... Ότι το σχολείο δεν είναι να θυμάσαι... Ότι το σχολείο δάσκαλε δεν είναι για να εκπαιδεύει ανθρώπους που θα αντέχουν στο οκτάωρο βουβοί, δεν είναι αυτός ο ρόλος του, αυτή τη δράση σκέφτομαι να την κάνουμε ταινία... Η δραματοποίηση με τους εκπαιδευτικούς που θα... Ήθελαν να συμμετέχουν και στο τέλος να βγει κάτι από αυτό. Πολύ ωραία, λες ακριβώς αυτό το πράγμα που είπε και ο Freire... Ήθελα να σου πω... Ότι κάτι τώρα από την κοινωνιολογία, η κριτική νοημοσύνη, ο κριτικός στοχασμός που θέλουμε να φτάσουν οι μαθητές μας είναι για να μπορούν να απομυθοποιούν και να αποκρυπτογραφούν τρόπους με τους οποίους βλέπουν τον εαυτό τους και τον περίγυρό τους. Φαντάσου δηλαδή... Ένα παιδί να... Έχει μία πλάνη από το σπίτι... Ότι... Έτσι είναι τα πράγματα να μην αμφισβητεί τίποτα... Ή και το σχολείο να του διδάξει αυτό

ΝΛ62: ναι

KT63: τι πρέπει να κάνει ο εκπαιδευτικός για να μεταφέρει λοιπόν την αυθεντική αυτή μάθηση και μέσα από προβληματισμό, μέσα από προβλήματα, πώς το κάνουνε; πώς το κάνεις αυτό;

ΝΛ64: κοίταξε εγώ θεωρώ... Ότι αυτό μπορείς να το πετύχεις και να παλεύεις για αυτό και να αγωνίζεσαι ξέρω γω μέσα από την καθημερινότητά σου. Δηλαδή μέσα από την

καθημερινότητα στην τάξη, διότι υπάρχει αλληλεπίδραση και λοιπά, θα πρέπει αυτό να είναι η καθημερινότητα διότι αν λειτουργείς με τρόπο... Όπως ξέρω γω πριν που σου... Έλεγα ο γυμναστής... Ή για το... Ίδιο... Άτομο, πήγα την τελευταία μέρα στη μία τάξη εκεί στην... Έκτη τάξη που στέλναμε στο Γυμνάσιο και τους λέω, ρε παιδιά εσείς φεύγετε από το δημοτικό χωρίς φόβο και χωρίς πάθος, θέλω να μου πείτε ποιος... Ήτανε αυτά τα... Έξι χρόνια για σας ο καλύτερος δάσκαλος και για ποιο λόγο... Ήταν ο καλύτερος δάσκαλος. Λέει ο καλύτερος δάσκαλος... Ήταν αυτός ο δάσκαλος γιατί είχε αυτά τα χαρακτηριστικά, είχε χιούμορ μας... Άκουγε, συζητούσε μαζί μας και λοιπά ποιος είναι ο χειρότερος; ο χειρότερος... Ήταν αυτός ο γυμναστής και γιατί; διότι ξέρω γω κύριε, να κάνουμε αυτό... Όχι γιατί κύριε; γιατί... Έτσι γουστάρω! ε αυτός ο εκπαιδευτικός θεωρώ... Ότι είναι ακατάλληλος διότι θα βγάλει... Ένα πολίτη πολύ πειθαρχημένο, πολύ ξέρω γω σε καμία περίπτωση δεν θα βγάλει... Ένα πολίτη ο οποίος αμφισβητεί πράγματα. Μέσα λοιπόν από την καθημερινότητά μας θεωρώ... Ότι θα πρέπει να γίνεται, γιατί αυτά δεν τα πετυχαίνεις μέσα σε μία μέρα... Ή μέσα σε... Ένα χρόνο. Η καθημερινότητά μας το παράδειγμά μας θα πρέπει να είναι αυτό. Μέσα στην τάξη ο διάλογος, η αμφισβήτηση, η διαδικασία... Ίσως συγκρούσεων και για αυτό το λόγο θεωρώ... Ότι η κοινωνική και πολιτική αγωγή ως μάθημα τουλάχιστον στο δημοτικό που... Έχουμε εμείς προσφέρεται για τέτοιου είδους... Έτσι η διαχείριση... Όχι βέβαια μόνο γιατί δεν πετυχαίνεις πράγματα μέσα μόνο από τα μαθήματα, πετυχαίνεις πράγματα και στο μάθημα της γλώσσας, μαθήματα μαθηματικών δηλαδή, αλλά πρέπει τη καθημερινότητά μας να είναι αυτή

KT65: ναι και φτάνουμε τώρα στην αυτοκριτική και σε φαύλους κύκλους που θέλω να σκεφτείς πως, ή δεν ξέρω σε σας τους δασκάλους αν συμβαίνει αυτό, δηλαδή υπάρχει δάσκαλος που ξέρει... Ότι δεν βοήθησε τον μανωλάκη τη Γιάννα... Ότι τέσσερα παιδάκια... Η 10 σήμερα δεν μπόρεσε να τους βοηθήσει και πήγε στο σπίτι του και απόλαυσε τον καφέ του χωρίς να προβληματιστεί, ή πέρασαν 4 χρόνια από το σχολείο και αυτά τα παιδιά δεν βοηθήθηκαν πώς νιώθουν κάποιοι δάσκαλοι;

ΝΛ66: πάνω σε αυτό που κουβεντιάζουμε

KT67: ναι ναι πώς δεν τους βοηθούν και αποφασίζουν να κάνουν μία ζωή ως επαγγελματίες, που δεν είναι επαγγελματίες, απλά δεν δίνουν σημασία, δεν αλλάζουν, δεν διαφοροποιούν τη διδασκαλία, δεν ξέρω... Έχεις δει τέτοιους δασκάλους;

ΝΛ68: κοίταξε Κωστή αυτό είναι τώρα είναι μία δύσκολη ερώτηση με την... Έννοια... Ότι είναι μία δύσκολη ερώτηση γιατί ο καθένας από μας λειτουργεί με το δικό του τρόπο, δηλαδή εγώ για παράδειγμα αυτές τις απόψεις αυτές που σου εξέφρασα αυτές θεωρώ και υποστηρίζω και αυτό νομίζω... Ότι πρέπει να... Έχει αποστολή το σχολείο... Όμως δεν μπορώ να ξέρω την καθημερινότητά του συναδέλφου μέσα στην τάξη πως ακριβώς λειτουργεί... Ίσως... Ίσως αυτό το οποίο ξέρω γω, δεν είμαι πολύ αισιόδοξος... Ότι αυτό συμβαίνει στην πλειοψηφία των εκπαιδευτικών θεωρώ... Ότι είναι μειοψηφία δεν είμαι πολύ αισιόδοξος... Ότι είμαστε η πλειοψηφία αλλά νομίζω... Ότι και ο εκπαιδευτικός θέλει συνεχή επιμόρφωση για να μπορέσει ξέρω γω... Όλα αυτά να τα δεχτεί ως θεωρία αρχικά και μετά να τα υιοθετήσει ως πράξη και λείπει η επιμόρφωση νομίζω και στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

KT69: ναι ακριβώς αυτό λέει η θεωρία του εκπαιδευτικού και στο μεταπτυχιακό που... Έκανα και εγώ το... Ίδιο πίστευα νόμιζα... Ότι κάνω το καλύτερο μάθημα... Όπως το νομίζουν και... Όλοι και δεν σηκώνουν και μύγα στο σπαθί τους, δηλαδή κανένας κριτικός διάλογος, κανένας αναστοχασμός, κανένα πισωγύρισμα, καμία σκέψη. Για αυτό σου λέω υπάρχουν σε μας, υπάρχουν αρκετοί στα γυμνάσια, λύκεια

ΝΛ70: ε μα το... Ίδιο σου λέω και εγώ, θεωρώ... Ότι δυστυχώς δεν είναι αισιόδοξο αυτό που σου λέω και και εσύ, δεν είναι η πλειοψηφία αλλά εκεί τώρα θεωρώ... Ότι λείπει λείπει! η κατάρτιση γιατί το ο εκπαιδευτικός γενικότερα πρέπει συνεχώς να επιμορφώνεται, είτε με επίσημο τρόπο από την πολιτεία, είτε ξέρω γω ο... Ίδιος με δικές του προσπάθειες... η πολιτεία επίσημα δεν... Έχει την επιμόρφωση φορτώσει ξέρω διότι... Ένας εκπαιδευτικός ο οποίος πριν από 30 χρόνια πήρε το πτυχίο του... Ήταν διαφορετική η προσέγγιση της γνώσης της θεωρίας κλπ και... Έχει μείνει σε αυτό το οποίο διδάχτηκε στο Πανεπιστήμιο πριν από 30 χρόνια. Θεωρώ... Ότι πολύ συχνά πρέπει αυτό να ανανεώνεται και δυστυχώς δεν ανανεώνεται, είτε με επίσημο, είτε με ανεπίσημο τρόπο

KT71: ναι αλλά πάμε τώρα να φτάσουμε σε πάλι σε αντίλογο, θέλω να θυμηθείς τα παιδικά σου χρόνια εσύ ως μαθητής και να μου πεις αν τότε τα χρόνια... Ήταν, τι... Άλλαξε... Όταν... Ήσουν μαθητής με το τώρα ας πούμε... Έχουν αλλάξει;... Έχουν γίνει καινοτομίες... Έχουν αλλάξει πράγματα; και θέλω να θυμηθείς λίγο τον δάσκαλο που σε φώτισε που σε βοήθησε... Ένας που σου στάθηκε... Η καθηγητής και... Ένας που δεν σου φέρθηκε καλά

ΝΛ72: μάλιστα ωραία κοίταξε διαφορετικά... Όμως είναι εγώ είμαι αυτή τη στιγμή 57 χρονος είναι διαφορετικά τα μαθητικά χρόνια τα δικά μου και οι οικογένειες είναι, αλλιώς πίστευε ο δικός μου ο πατέρας και η μάνα μου τα πράγματα κι αλλιώς είμαι εγώ σήμερα ως πατέρας, δηλαδή αυτό... Έχει... Έχει αντίκτυπο στα δικά μου τα μαθητικά χρόνια διότι θυμάμαι ο πατέρας μου πήγαινε ξέρω γω και... Έλεγε στη δασκάλα και το δάσκαλό μου ξέρεις; δέρνε τον αυτό που... Έλεγε ο καζαντζάκης για να γίνει... Άνθρωπος, λοιπόν το θυμάμαι πολύ χαρακτηριστικά και πήγαινε ο πατέρας μου και... Έπιανε το δάσκαλο τη δασκάλα, λέει δέρνε τον για να μάθει

KT73: ναι τα κόκκαλα το κρέας

ΝΛ74: ναι μπράβο ναι, μα συνέβαινε αυτό και πραγματικά... Έχω στα χρόνια τα δικά μου τα μαθητικά... Έφαγα πολύ ξύλο... Ήμουνα ναι μεν πολύ καλός μαθητής αλλά από την... Άλλη... Ήμουν και ανήσυχο πνεύμα και επειδή... Ήμουν ανήσυχος... Έτρωγα κάθε μέρα ξύλο από τους εκπαιδευτικούς, οπότε δεν θα... Έλεγα... Ότι αυτοί οι εκπαιδευτικοί με είχαν εμπνευσει... Έτσι. Οι δάσκαλοι μου κυρίως, στο Γυμνάσιο λίγο διαφοροποιήθηκαν τα πράγματα και θεωρώ... Ότι... Ένας εμπνευσμένος... Ήταν... Ένας καθηγητής μας οποίος... Έχει πεθάνει τώρα και... ο Όποιος ξέρω γω πραγματικά... Ήταν... Έτσι κοντά μας τον βλέπανε και τον βλέπαμε κυρίως ως φίλο μας για αυτό το λόγο είχαμε... Έτσι μία πολύ καλή σχέση και λοιπά... Ήταν πολύ κοντά μας, αυτό θα το... Έλεγα με πολύ απλό τρόπο χωρίς να... Σε αντίθεση με τους εκπαιδευτικούς που σου λέω από τα μαθητικά μου χρόνια που... Που... Έφαγα πολύ ξύλο. Δηλαδή αυτές είναι οι δύο αντιθέσεις... Έτσι στα μαθητικά μου χρόνια, τώρα αν πάμε στο σήμερα, αν πάμε στο σήμερα θεωρώ... Ότι... Έχει αλλάξει η κοινωνία και

εκεί που υπήρχε πολύ καταπίεση, πολύ ξέρω γω βία στα δικά μου τα χρόνια, ως μαθητής τώρα... Έχουμε περάσει θεωρώ στην στην στην αντίπερα... Όχθη και ο σημερινός γονιός... Έχει φτάσει στο να είναι πολύ υπερπροστατευτικός απέναντι στο παιδί του και θα σου θυμίσω λίγο στη συζήτησή μας, το παράδειγμα που σου... Έδωσα στη μητέρα η οποία... Ήταν... Έξω από το κάγκελο και είπε στο παιδί της πήγαινε να πά να παίζεις με αυτό το συμμαθητή! και αυτός ο γονιός εγώ θεωρώ... Ότι κάνει κακό

KT75: ναι ναι

ΝΛ76: στο παιδί του και εν πάση περιπτώσει αντίστοιχα αν πάμε και στον εκπαιδευτικό ο οποίος λειτουργεί... Ή με τον τρόπο αυτό που λέμε ξέρω γω στενά, το να μεταδώσω τη γνώση και αυτός ο εκπαιδευτικός κάνει κακό σήμερα.

KT77: δηλαδή υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο διδασκαλίας και στα σχολεία;... Έχουν αλλάξει;

ΝΛ78: ναι νομίζω... Ότι ο εκπαιδευτικός σήμερα είναι καλύτερα καταρτισμένος διότι ακολουθεί εν μέρει τη σημερινή κοινωνία και νομίζω... Ότι είναι καλύτερα καταρτισμένος θεωρητικά, οπότε διαφέρει από τον εκπαιδευτικό του 70 του 80 ο οποίος υιοθετούσε το ξύλο. Γιατί υπήρχε! δηλαδή εμένα στη δική μου, τα μαθητικά χρόνια υπήρχε, εγώ... Όταν θυμάμαι τον εαυτό μου... Όταν πήγαινα τρίτη-τετάρτη τάξη είχαμε μία δασκάλα η οποία ναι μεν από τη μία ξέρω γω θεωρητικά με αγαπούσε από την... Άλλη... Όμως δεν υπήρχε κανένα διάλειμμα διάλειμμα πού να γυρίσουμε μέσα στην τάξη και να μη φάω ξύλο με βέργα και λοιπά... Ή ξέρω γω ο δάσκαλος της τάξης μου... Έλεγε... Έλα να τη δοκιμάσεις! ε δεν είναι ο εκπαιδευτικός του σήμερα αυτό το πράγμα... Όχι... Ότι δεν θέλουμε αυτό που σου... Έλεγα, θέλουμε και εμείς οι εκπαιδευτικοί να ανανεώνουμε τη γνώση μας και αυτό θα φέρει και την πράξη αλλά συγκριτικά... Όμως με τον εκπαιδευτικό εκείνης της εποχής, σαφώς και είναι σε καλύτερα επίπεδα, διότι αλλάζει και η κοινωνία, δηλαδή ο σημερινός γονιός δεν επιτρέπει τη βία... Έχει πάει τελείως αντίθετα, τελείως αντίπερα

KT79: ναι... Έχω τρεις ερωτήσεις εκεί, ας κάνω την προπαγανδιστική ερώτηση... Ότι εγώ πιστεύω... Ότι είναι πιο δύσκολα σήμερα διότι προσπαθούν να μας δείξουν... Ότι είμαστε ανεπαρκείς. Παλιά δηλαδή δάσκαλοι... Άλλοι λένε... Ότι είχαν γνώσεις... Άλλοι λένε... Ότι ξέρεις τώρα δεν φτάνει, να είδες θέλεις και μεταπτυχιακό, θες και αυτό θες και το... Ένα και το... Άλλο και... Έχεις... Ένα κράτος που σου λέει είσαι και ανεπαρκής

ΝΛ80: ναι εντάξει αυτό νομίζω το καλλιεργεί η πολιτεία... Όχι η κοινωνία

KT81: και η κοινωνία είναι απέναντί μας

ΝΛ82: δηλαδή εγώ θεωρώ... Ότι δεν θα το λεγα, δε θα το λεγα, δεν θα το λεγα στην προηγούμενη πανδημία στο πρώτο κλείσιμο των σχολείων δεν ξέρω αν... Έπεσε στην αντίληψή σου ο χασαπόπουλος τρεις δημοσιογράφοι... Ήταν τότε ο βερούκιος ο χασαπόπουλος και ο τέλλογλου, καταφερόταν από τις εκπομπές τους... Έναντι των εκπαιδευτικών γιατί θεωρώ... Ότι... Ήταν στοχευμένα και μάλιστα του δημόσιου σχολείου στοχευμένο... Ήταν αυτό από την πολιτεία... Ότι ξέρεις το... Ότι δεν εφαρμόζονται ξέρω γω... Ή εξ αποστάσεως η σύγχρονη εκπαίδευση φταίει ο εκπαιδευτικός! εγώ δεν το συμμερίζομαι

αυτό το πράγμα και μάλιστα θα σου πω είχα κάνει τότε... Ένα κείμενο το δημοσιοποίησα και το... Έστειλα στο χασαποπουλο, δεν ξέρω το... Έχεις διαβάσει καθόλου αυτό; γιατί είχε γίνει σε... Όλη την Ελλάδα... Έχει γίνει viral

KT83:... Όχι... Όχι

ΝΛ84: ναι τέλος πάντων είχαν πέντε-έξι χιλιάδες αντιδράσεις πάνω σε αυτό το κείμενο το οποίο το... Έστειλα και μάλιστα του λέω στοιχήματώ το μισθό μου παρόλο που από κει ζω και δεν... Έχω... Άλλους πόρους... Ότι αν καταφέρεις εσύ χασαπόπουλε και μεις και κάνεις μάθημα, διότι η πλατφόρμα αυτή δεν είναι σχεδιασμένη για αυτό το πράγμα και πολλοί εκπαιδευτικοί το θυμάμαι ξενυχτούσα να ξενυχτούσαμε 4:00 και 5:00 το πρωί για να καταφέρουμε να αναρτήσουμε μία εργασία για τους μαθητές τους. Οπότε εγώ δεν, το συμπέρασμα αυτό το πράγμα δεν το συμμερίζεται και η κοινωνία και η εμπειρία η δική μου εκείνη την περίοδο και γενικότερα θα το... Έλεγα είναι... Ότι τουλάχιστον αυτό που εισπράττω εγώ στην Πρωτοβάθμια και από τους γονείς του σχολείου μου είναι... Ότι είναι κοντά μας και μας καταλαβαίνουν και δεν το συμμερίζονται αυτό που καλλιεργεί η πολιτεία, εγώ θεωρώ αυτό που λες... Ότι είναι ανεπαρκής ο εκπαιδευτικός καλλιεργείται από την πολιτεία

KT85: ναι ναι βέβαια πολύ ωραία τα είπες συμφωνώ μαζί σου και ναι παραδέχθηκαν... Όλοι... Ότι ο εκπαιδευτικός στην πανδημία ενώ δεν γνώριζε και δεν... Ήταν... Έτοιμες και οι πλατφόρμες κατέθεσε ... Όσο μπορούσε την ψυχή του

ΝΛ86: ναι... Έδωσε τον καλύτερο εαυτό του

KT87: ναι τον καλύτερο εαυτό του

ΝΛ88: ναι και εν πάση περιπτώσει κατάφερε και... Έμαθε πράγματα μόνος του χωρίς τη στήριξη της πολιτείας, μόνος του... Έκανε αυτό επιμόρφωση και μόνος του για να μπορέσει να ανταποκριθεί διότι η πλειοψηφία πάνω σε αυτό το κομμάτι θεωρεί... Ότι η αποστολή του, θεωρεί... Ότι... Ήταν να είναι δίπλα στην κοινωνία, δίπλα στο μαθητή του.

KT89: πολύ ωραία, δύο προσωπικές ερωτήσεις. Εσύ γιατί αφιερώθηκες με σπουδές τώρα σε μεγάλη ηλικία στο μεταπτυχιακό;

ΝΛ90: κοίταξε εγώ τώρα... Έκανα το μεταπτυχιακό γιατί... Ήταν εκεί το κομμάτι της δημόσιας Παιδείας... Έκανα δημόσια ιστορία και γενικότερα ιστορικά θέματα είναι στα ενδιαφέροντα μου, θέλω να ασχοληθώ τοπικά στο χωριό με ζητήματα ιστορίας και... Ήθελα να... Έχω την κατάρτιση να το κάνω, τώρα επειδή εντάζει και στο σχολείο... Ίσως σε αυτό που σου... Έλεγα πριν, μου φόρτωναν σε εισαγωγικά η λέξη... τι δεν θέλεις να κάνεις, θρησκευτικά πάρετα!. Ε τώρα με το μεταπτυχιακό λέω ρε παιδιά... Έχω κάνει και αυτό το πράγμα, λέω μήπως θα... Έπρεπε να πάρω εγώ την ιστορία [γέλιο]! κάπως... Έτσι

KT91: ωραία θέλω να σε ρωτήσω και μία αστεία ιστορία που μου διηγήθηκες πριν χρόνια με τους τουρίστες που τα παιδιά στο χωριό ποιο... Ήταν στις μαργαρίτες στο σοκαρά τους... Έσκαγαν τα λάστιχα... Όταν αφήνανε κατέβαιναν στην πλατεία για θύμησέ μου αυτή την ιστορία

ΝΛ92: τώρα... Άμα σου πω... Ότι δεν τη θυμάμαι και εγώ

ΚΤ93:... Ότι... Ήταν αντάρτες τα παιδιά... Ήταν τα παιδιά του δημοτικού τώρα... Άμα βλέπανε κανένα αυτοκίνητο να παρκάρει και ήταν τουρίστα, τα πρώτα χρόνια πήγαιναν και του... Έσκαγαν τα λάστιχα

ΝΛ94: η αλήθεια του θεού δεν το θυμάμαι. Ήταν δύσκολα παιδιά, δύσκολα παιδιά

ΚΤ: ναι ναι δεν... Ήτανε πώς το λένε αντάρτικες ψυχές;

ΝΛ: ναι... Ήτανε... Ήτανε θυμάμαι τώρα πάνω στην κουβέντα, είμαι δάσκαλος στον... Άγιο μάμα μαζί με τη γυναίκα μου... Ήταν διαθέσιμο το σχολείο εν πάση περιπτώσει... Ήταν καθιερωμένες καταλήψεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο. Τα Γυμνασιόπαιδα και τα λυκειοπαιδα που πηγαίνουν στο πέραμα είχαν κατάληψη. Ερχόταν λοιπόν κάθε πρωί στο σχολείο στο δημοτικό, βλέπανε τώρα τα δικά μου τα πιτσιρίκια ζήλευαν, ξέρω γω αυτοί δεν κάνουν μάθημα [γέλια]... Έρχονται λοιπόν ξέρω... Ένα πρωί μου λένε κύριε! εγώ εκτελούσα χρέη διευθυντή, λέει κύριε θα κάνουμε και εμείς κατάληψη! λέω σοβαρά; λέω εντάξει ρε παιδιά, εγώ μαζί σας είμαι, αλλά πείτε μου τι θέματα είναι αυτά τα... Όποια... Έχετε... Γιατί τα γυμνασιόπαιδα και τα λυκειοπαιδα... Έχουν κάποια θέματα και για αυτό κάνουνε κατάληψη εσείς;... Έχετε θέματα που πρέπει να λύσουμε; αυτά τώρα δεν... Ήτανε προετοιμασμένα για να... Έχουνε θέματα, λένε... Όχι κύριε δεν... Έχουμε θέματα. Λέω να πρέπει να... Έχετε θέματα πηγαίνετε εκεί πέρα μαζευτείτε... Όλοι μαζί δείτε τα θέματα που... Έχετε και ελάτε να μου πείτε ποια θέματα είναι για να δούμε αν μπορούμε να τα λύσουμε, τι πρέπει να κάνουμε. Φεύγουνε λοιπόν αυτά χαρούμενα πολύ, πάνε εκεί μεταξύ τους, κουβεντιάζονε... Ήταν και μικρό σχολίο στο Γυμνάσιο, κουβεντιάζονε... Έρχονται ξέρω γω, μου λένε κύριε... Έχουμε αυτό το... Άλλο λέω παιδιά... Έχετε απόλυτο δίκιο σε... Όλα... Όσα λέτε. Μαζί σας σήμερα, πηγαίνετε λοιπόν τώρα γιατί τόνα ξέρεις οι τουαλέτες το... Ένα το... Άλλο, πηγαίνετε να πάτε στους γονείς σας να τους πείτε να ρθουν να τα λύσουμε, γιατί είναι δίκιο και είμαι μαζί σας. Και λένε... Όχι κύριε δεν πάμε θα κάνουμε μάθημα! [γέλια]

ΚΤ: φοβήθηκαν τους γονείς ε ;

ΝΛ: ναι φοβόντουσαν τους γονείς! πιάνω... Ένα πιτσιρίκι... Ήταν πρωτάκι και το βάζω στην αγκαλιά μου αλλά... Ήταν το πιο μικρό κοπέλι κοπελάκι που υπήρχε στο σχολείο... Ήταν πολύ μικροκαμωμένο και λοιπά. Το παίρνω λίγο στην αγκαλιά μου και του λέω μωρέ Σηφαλιό και εσύ μωρέ θέλεις να κάνεις κατάληψη; και λέει κι αμ... Ίντα κύριε λέω μπράβο ρε Σήφη! [γέλια]

ΚΤ: ναι ναι ας κλείσουμε με αυτό και μία και ανέφερες την κατάληψη και τις αντάρτικες αυτές ψυχές που τελικά είναι η ιστορία του τόπου που τις γεννάει και ο Freire αυτό είπε... Ότι ο δάσκαλος πρέπει να εκπαιδεύει ανθρώπους που να είναι ελεύθεροι για να μπορούν να διδάξουν διαφορετικά μπαίνουν στο μοντέλο του καταπιεστή και δεν κάνουν τίποτα παίρνουν το μισθό τους και διαιωνίζουν... Ένα σύστημα, τελευταία ερώτηση στην κατάληψη τώρα, σήμερα μου λέει η γυναίκα στο σχολείο τους ζήτησε η νομοθεσία να γυρίσουν στο σπίτι και να κάνουν τηλεκαπαίδευση και ισχυρίστηκαν... Ότι αφού δεν μας πληρώνετε δεν...

Έχουμε δεν... Έχουμε... Ίντερνετ είναι χαλασμένος ο υπολογιστής δεν μπορώ να κάνω τηλεκπαίδευση

ΝΛ: και ισχυρίστηκαν οι δάσκαλοι... Έγινε κατάληψη σε σχολείο στο δημοτικό;

ΚΤ: σε Γυμνάσιο... Έγινε κατάληψη και τους είπαν σύμφωνα με το νόμο δεν ξέρω τη νομοθεσία ακριβώς, θα επιστρέψετε στο σπίτι να κάνετε τηλεκπαίδευση και αντιδράσανε οι καθηγητές, δήλωσαν... Ότι δεν... Έχουν... Ίντερνετ δεν μας πληρώνετε για να... Έχουμε... Ίντερνετ και εξοπλισμό. Θα... Ήθελα να μου πεις... Έχουμε ξεχάσει να διεκδικούμε οι εκπαιδευτικοί; είναι τελικά με σκυμμένο κεφάλι; φοβούνται; είναι φοβισμένοι; τι συμβαίνει;

ΝΛ: κοίταξε... Ότι ανησυχώ και εγώ το τελευταίο διάστημα [γέλια] με το κίνημα των εκπαιδευτικών ανησυχώ, διότι θα μιλήσω και λίγο πολιτικά αυτή η κυβέρνηση και αυτή η υπουργός Παιδείας είναι πραγματικά η χειρότερη κυβέρνηση και η χειρότερη υπουργός Παιδείας από τη μεταπολίτευση και μετά. Προσπαθούν να περάσουν πράγματα τα οποία κατά τη γνώμη μου είναι ανεπίτρεπτα και παρ' όλα αυτά ξέρω γω ενώ δηλαδή θα... Έπρεπε να γίνονται συνελεύσεις και να συμμετέχουν 500... Άνθρωποι 1.000... Άνθρωποι, προχθες επήγα σε μία συζήτηση που είχαμε για την αξιολόγηση εκεί με το σύλλογο δομήνικος θεοτοκόπουλος και είμαστε 30... Άτομα... Όντως με ανησυχεί αυτό και δεν ξέρω τώρα, η ερμηνεία γιατί είναι μία ερμηνεία αυτή... Ότι... Ίσως η πανδημία μας... Έχει κάνει... Έτσι λίγο και είμαστε με σκυμμένο κεφάλι. Τέλος πάντων, δεν μπορώ να δώσω ερμηνεία διότι θεωρώ... Ότι πραγματικά θα... Έπρεπε... Έπρεπε να υπάρχει αυτή την περίοδο με... Όλα αυτά τα οποία συμβαίνουν γύρω μας... Έπρεπε να υπάρχει πραγματικά ξεσηκωμός. Ναι εκεί εντάξει

ΚΤ: α ξέχασα και μία ερώτηση να σου κάνω, οι γονείς λέει που βλέπουν το παιδί τους... Έχει προβλήματα και το στέλνουν στην παραπαιδεία και ισχυρίζονται... Ότι το σχολείο το δημόσιο δεν τα βοηθά. Τι συμβαίνει εκεί τώρα;

ΝΛ: [γέλια] εκεί τώρα αυτή τη συζήτηση είχα σήμερα με δύο γονείς. Αυτό ακριβώς που μου λες... Ήρθα να πάρω τέσσερα τηλεφωνήματα και πήρα τελικά τα δύο διότι... Ήταν μεγάλης διάρκειας και δεν πρόλαβα να ολοκληρώσω... Έρχεται η δασκάλα του τμήματος... Ένταξης και μου λέει ξέρεις... Έχω αυτές τις τέσσερις περιπτώσεις μαθητών οι οποίες δεν θέλουν να υπογράψουν οι γονείς ενώ υπάρχει γνωμάτευση από το ΚΕΣΥ... Ότι το παιδί πρέπει να υποστηριχθεί στο τμήμα... Ένταξης, δεν θέλουν οι γονείς να φέρουν τα παιδιά παίρνω λοιπόν τους γονείς τηλέφωνο, και λέω κοιτάζτε να δείτε: εδώ γνωματεύει το ΚΕΣΥ δεν γνωματεύουν ούτε εγώ ούτε... Γνωματεύει κάποιο ειδικό... Όργανο, ειδικός θεσμός που απαρτίζεται αυτή η ομάδα που... Έδωσε τη γνωμάτευση από ειδικούς επιστήμονες είναι εκεί από... Όλες τις ειδικότητες, εσείς λοιπόν τι μου λέτε τώρα... Ότι αρνούμαστε να κάνουμε αυτό το πράγμα και... Έκανα και στις δυο ακριβώς αυτή την ερώτηση που μου είπες! λέω εσύ επειδή ξέρω... Ότι είναι περιορισμένων δυνατοτήτων οικονομικών και οι δύο οικογένειες. Εσύ λέω αν είχες την οικονομική δυνατότητα θα πλήρωνες από την τσέπη σου για το καλό του παιδιού; να σου πω... Έρχεται... Ένας δάσκαλος στο σπίτι να σου κάνει μάθημα; λέει ναι θα το... Έκανα και ωραία αυτό λέω που μου λες είναι αντιφατικό, διότι από τη μία μου λες αν είχα την οικονομική δυνατότητα θα πλήρωνα... Ένα δάσκαλο για να μου κάνει ιδιαίτερο και

να βοηθήσει το παιδί μου για το καλό του από την... Άλλη... Όμως η επίσημη πολιτεία... Έχει θεσμοθετήσει... Ένα θεσμό ο οποίος σου λέει χρειάζεται βοήθεια το σπίτι, σου... Έχω δάσκαλο του τμήματος... Ένταξης ο οποίος κάνει αυτό το πράγμα, κάνει ιδιαίτερο καθημερινά και το αρνείσαι, και ζορίστηκαν βέβαια και οι δύο γονείς ενώ... Ήταν από... Ότι μου είχε πει η δασκάλα τελείως αντίθετοι στο να πάνε στο τμήμα... Ένταξης... με τον τρόπο τους μίλησα εγώ είναι αντιφατικό αυτό που μου λέτε από τη μία θα πληρώνετε και από την... Άλλη μου το... Έχετε δωρεάν το αρνείστε

ΚΤ: ναι... Έχεις απόλυτο δίκιο και αυτό είναι πολύ καλό παράδειγμα που μου δωσες. Αλήθεια πώς... Έγινε αυτό με τη σύμφωνη γνώμη τους... Ή... Ήρθε το ΚΕΣΥ

ΝΛ: ... Όχι... Όχι... Όχι πάντα ο γονιός πρέπει, πρέπει να υπογράψει για να γνωματευτεί. Υπογράψανε γνωμάτευση και το παιδί. Και μία από τις δύο λέει ξέρεις το παιδί... Δεν θέλει να πάει γιατί... Έχει βαρεθεί... Άσε το παιδί στην... Άκρη. Ας πάρουμε εσένα στο γονιό, πες μου σε παρακαλώ... Έχεις λεφτά; θα πληρώσεις δάσκαλο για το καλό του παιδιού σου; Λέει ναι θα πληρώσω ωραία! αυτό το οποίο μας μας λέει μία ομάδα ειδικών ανθρώπων... Ότι το παιδί αυτό πρέπει να το βοηθήσουμε τι... Έχεις δάσκαλο... Όποιος σου κάνει ακριβώς αυτό που θα σου... Έκανα... Ένας δάσκαλος στο σπίτι. Γιατί της λέω στο τμήμα... Ένταξης... Έχεις το παιδί σου μόνο... Αντε... Άλλο... Ένα και τους κάνει ιδιαίτερο μάθημα και αντί να λες ευχαριστώ πάρα πολύ και να είσαι πολύ ικανοποιημένη, το αρνείσαι! είναι αντίφαση

ΚΤ: ναι ναι βέβαια βλέπεις... Ότι θα μπορούσε κάποια στιγμή οι γονείς που είναι στα κάγκελα από... Ότι φαντάζομαι αυτό υπονοείς... Ένα φαινόμενο για παράδειγμα να εξοπλιστούν τα σχολεία με τα πάντα να... Έχουν ψυχολόγους να... Έχουν ειδικούς παιδαγωγούς και να επιμένει ο γονιός... Ότι η παραπαιδεία, η ιδιωτική εκπαίδευση είναι καλύτερη

ΝΛ: ναι ναι

ΚΤ: είναι... Ένας παραλογισμός αυτό τώρα ναι

ΝΛ: ναι παραλογισμός είναι αυτό μου το... Έλεγε και... Ένας συνάδελφος πριν από 15 χρόνια διευθυντής, αυτός υποδιευθυντής, εγώ μου λέει κοίτα να δεις ο τάδε καθηγητής που... Ήταν στο πειραματικό... Έκανε ιδιαίτερα ως ιδιώτης και... Έπαιρνε 25 ευρώ την... Ώρα. Δεν ξέρω τώρα ακριβώς... Ήταν πολύ, από τους ακριβούς γιατί... Ήταν στο πειραματικό και λοιπά. Κάποια στιγμή βαρέθηκε τα ιδιαίτερα και σταμάτησε και... Ήταν θεσμοθετημένα στο Λύκειο τα μεταλυκειακά κέντρα, δηλαδή εκεί που βοηθούσαν δεν ξέρω ακριβώς το θεσμό, εν πάση περιπτώσει υπήρχε το μεταλυκειακό κέντρο που μπορούσε... Ένας καθηγητής να δηλώσει. Πήγε και δήλωσε και δεν πήγαινε κανένας μαθητής να κάνει μάθημα σε αυτόν ο οποίος τον πληρώναν οι ιδιώτες γονείς πολύ ακριβά, ενώ μετά που το πρόσφερε δωρεάν δεν πήγαινε κανένας. Μιλάμε για παραλογισμό σε αυτό και αυτό είπα και στις δύο περιπτώσεις σήμερα που πρόλαβα και επικοινωνήσα. Αυτό που κάνετε είπα δεν στέκει με τη λογική δεν στέκει.

ΚΤ: καλά... Έκανες και το κατέθεσες αυτό γιατί ρώτησα μία συναδέλφισσα από την ιδιωτική εκπαίδευση και μου λέει... Όχι δεν ισχύει αυτό. Και της λέω δεν... Έχεις ακούσει τον... Ίδιο

δάσκαλο να τον... Έχουμε στο δημόσιο σχολείο και να τον απαξιώνουν οι γονείς και ο...
Ίδιος να είναι στο φροντιστήριο και να είναι ο θεός... Όταν πληρώνεται;

ΝΛ: ναι ναι ναι το... Έχω κουβεντιάσει αυτό που σου λέω

ΚΤ: ωραία σε ευχαριστώ πολύ Ν... δεν ξέρω αν θέλεις να πεις κάτι, αν ξεχάσαμε κάτι που θα... Ήθελες να να πεις

ΝΛ: Κωστή... Όχι νομίζω η συζήτηση... Ήταν χρήσιμη και για τους δυο μας [γέλια]

ΚΤ: πολύ ωραία κάποια στιγμή αυτή η δράση λοιπόν... Έχει σκοπό να φέρει τον εκπαιδευτικό απέναντι στον εαυτό του να σκεφτεί και αν... Όπως είπες πολύ σωστά... Ότι πρέπει να σηκωθεί από τον καναπέ και να δράσει, η μόνη η γλώσσα η κοινή στην οποία δεν τσακωνόμαστε... μπορεί να διαφωνούμε στα πάντα και καλό είναι αυτό, πρέπει να συζητάμε και να βγάζουμε να διαφωνούμε και να συνθέτουμε απόψεις, η μόνη κοινή γλώσσα είναι σύμφωνα με το μεταπτυχιακό μας η τέχνη. Μέσω της τέχνης λοιπόν μπορούμε να ενωθούμε και να δράσουμε και να γίνουμε πολίτες... Όπως σωστά το είπες οπότε αυτό θέλουμε να μεταφερθεί και μετά από τους δασκάλους και στα παιδιά.

ΝΛ: εύχομαι καλή συνέχεια στις σπουδές σου... Έχει πολύ ενδιαφέρον αυτό που κάνεις

ΚΤ: σε ευχαριστώ πολύ Ν... αν η συναδέλφισσα ενδιαφέρεται

ΝΛ: είμαι σίγουρος επειδή είναι ανοιχτό... Άτομο κάνε και αυτή μεταπτυχιακά και λοιπά είμαι 100% σίγουρος... Ότι.. Εγώ θα μιλήσω τη δευτέρα μαζί της, θα μου πει okay θα σου δώσω το τηλέφωνό της να συναντηθείτε. Θα κάνουμε επαφή... Όμως να συναντηθείτε

ΚΤ: ευχαριστώ να σαι καλά σαν τα ψηλά βουνά Ν... σαν τα ψηλά βουνά

ΝΛ: σε ευχαριστώ πάρα πολύ καλή συνέχεια

ΚΤ: με την πρώτη ευκαιρία να πιούμε και... Ένα ρακάκι

ΝΛ: να βρεθούμε και από κοντά ευχαριστώ πολύ

ΚΤ: να σαι καλά καλό βράδυ

--ΣΛ--

“Η ΣΛ είναι καθηγήτρια γερμανικών ηλικίας 50 ετών, σπούδασε στη Γερμανία και εργάστηκε ως καθηγήτρια εκεί. Γνωρίζει και τα δύο συστήματα, είναι απογοητευμένη από το ελληνικό σύστημα και διηγείται και καινοτόμες πρακτικές που συνάντησε στη Γερμανία”
(Comment to Text: ΣΛ)

“ΚΤ1: επειδή θα κάνω την απομαγνητοφώνηση... Όσο γίνεται καθαρά και αργά για να με βοηθήσεις και εμένα

ΣΛ2: λίγο Κώστα να πάρουμε γιατί δεν ακούω τόσο καλά από το κανονικό το messenger

ΚΤ3: τώρα είναι καλύτερα ωραία θα... λοιπόν να σε ενημερώσω κανονικά θα πρέπει να σου δώσω να υπογράψεις και... Ένα πρωτόκολλο... Ότι συμφωνείς και θα το φτιάξω πιο μετά η... Έρευνα λέγεται ο τίτλος... Όπως σου είχα περιγράψει πρωτότυπη και δημιουργική σκέψη κριτικός προβληματισμός των εκπαιδευτικών στο αυθεντικό πλαίσιο της διδακτικής πρακτικής, καινοτόμες καλλιτεχνικές δράσεις για την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών με τη μέθοδο του διαλεκτικού εμπειρικού ρεαλισμού και την ευέλικτη διαχείριση σχολικών δραστηριοτήτων. Εν ολίγοις μελετώ τις απόψεις των εκπαιδευτικών για την κριτική παιδαγωγική... Ή να στα κάνω πιο απλά για να μη σε μπερδέψω με θεωρίες, στο τέλος θα δούμε πώς θα κάνουμε μία δράση για να ενδυναμώσουμε την κοινότητα των εκπαιδευτικών. Λοιπόν το βασικό ερώτημα είναι τι είναι η αυθεντική σκέψη ενός παιδιού και πως ο δάσκαλος την αναγνωρίζει; τι είναι η αυθεντική σκέψη;

ΣΛ4:... Όταν ο μαθητής μπορεί ελεύθερα να εκφράσει αυτό που σκέφτεται χωρίς να φοβάται... Ή να ντρέπεται

ΚΤ5: ωραία το σχολείο δεν τον επηρεάζει; η οικογένεια δεν τον επηρεάζει;... Έρχεται δηλαδή στο σχολείο με διαμορφωμένη... Άποψη πώς το βλέπεις αυτό;

ΣΛ6: ναι... Έρχεται... Έρχεται αλλά στο σχολείο μας... Έχει την ευκαιρία να ακούσει και μία... Άλλη... Άποψη το... Έχω δει πολλές φορές αυτό

ΚΤ7: σε τι τάξεις κάνεις μάθημα και το... Έχεις δει αυτό;

ΣΛ8: σε... Όλες. Πιο πολύ σε Λύκειο το... Έχω δει

ΚΤ9: οπότε στο σχολείο δεν... Έχουμε και τόσο μεγάλο ρόλο εμείς να αλλάξουμε και να διαμορφώσουμε την... Άποψη του παιδιού;

ΣΛ10:... Όχι αυτό σου λέω... Ότι υπάρχει πιθανότητα και ευκαιρία να ακούσει και... Άλλη... Άποψη. Το παιδί ας... Έρχεται επηρεασμένος και διαμορφωμένη... Άποψη από το σπίτι και... Άλλη... Άποψη. Αν ο καθηγητής μπορεί λίγο να ξεφεύγει από το πρόγραμμα που πρέπει να διεκπεραιώσει. Πάντα μένει λίγος χρόνος

ΚΤ11: τι πρέπει να κάνει ο εκπαιδευτικός δηλαδή για να δει τον τρόπο σκέψης του παιδιού; δεν μας ενδιαφέρει αυτό στην εκπαίδευση;

ΣΛ12: ναι μη μας ενδιαφέρει αλλά πρώτα πρέπει να αφιερώσεις λίγο χρόνο, καμιά φορά πιέζει το αναλυτικό αυτό το πρόγραμμα που πρέπει να βγάλουμε την ύλη και... Όλα αυτά, αλλά πολλές φορές... Έχεις σχεδιάσει ένα μάθημα και πάει αλλού μετά τελείως αλλού που δεν το είχες προβλέψει

ΚΤ13: οπότε δεν το ρισκάρει ο εκπαιδευτικός, θέλεις να πεις να ξεφύγει του σχεδίου;

ΣΛ14: εντάξει εγώ... Έχω ρισκάρει πολλές φορές και το αφήνω γιατί ξέρω... Ότι το... Έχουν ανάγκη τα παιδιά... Όταν βλέπω... Ότι υπάρχει ανάγκη πρέπει πραγματικά να ακολουθείς τους μαθητές. Με... Άλλους τρόπους, μετά μπορείς να κάνεις την ύλη να το κάνουμε στο σπίτι κάτι, αλλά δεν πρέπει να αφήσεις να χαθεί αυτό που δημιουργείται εκείνη την... Ωρα, είναι πολύ κρίμα και είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον

ΚΤ15: αυτό μας ενδιαφέρει και τα είπε ο Freire στην παιδαγωγική του... Ότι πρέπει να ενισχύσουμε την κριτική σκέψη να ξέρουν πως θα σκέφτονται τα παιδιά να λύνουν προβλήματα τα οποία θα τους είναι χρήσιμα στην ζωή τους εκτός σχολείου

ΣΛ16: ναι θα... Ήταν πολύ ενδιαφέρον κοινωνικά θέματα... Έτσι βγαίνουν από μπορεί... Ένα κείμενο να διαβάσουμε και μετά να πιαστεί κάποιο παιδί από μία λέξη και να αναπτυχθεί μία συζήτηση στην αρχή μπορεί ο... Ένας να κοροϊδεύει τον... Άλλον... Ή να θέλουν να χάσουμε μάθημα αλλά βλέπεις ποτέ είναι σοβαρά το θέμα και ποτέ δεν είναι.

ΚΤ17: το διάλογο εσύ τον ενισχύεις στην διδακτική σου πράξη;

ΣΛ18: ναι προσέχω να μην προσβάλλει ο... Ένας τον... Άλλον... Όταν ξεφεύγει γιατί υπάρχουν και αντικρουόμενες απόψεις. Εκεί επεμβαίνω δηλαδή να μάθουμε κιόλας και να συζητάμε αλλά... Όχι στο περιεχόμενο με, λίγο βάζω τη νότα μου αλλά δεν επιβάλλω τη δικιά μου... Άποψη αφήνω... Έτσι πιο πολύ να συζητηθεί το θέμα μεταξύ των μαθητών και να δεις, είναι πιο πολύ να είναι πολιτισμένη συζήτηση

ΚΤ19: οπότε την αυθεντική σκέψη του παιδιού εσύ πως την υποστηρίζεις στην εκπαιδευτική διαδικασία;

ΣΛ20: [σκέφτεται] τον αφήνω να τελειώσει αυτή τη σκέψη

ΚΤ21: ακόμη και αν είναι διαφορετική; Ακόμη και να σκέφτεται διαφορετικά από την ομάδα;

ΣΛ22: ναι βεβαίως και μετά προσπαθούμε να βρούμε παραδείγματα... Ή... Άμα είναι... Έτσι πολύ το θέμα πάρα πολύ που κάνει τζιζ που λένε, εντάξει κάνουμε ανοιχτές συζητήσεις αλλά προσέχω εντάξει, προσέχω λίγο στο Γυμνάσιο αλλά στο Λύκειο τα παιδιά το προκαλούν αυτό.

ΚΤ23: ναι βέβαια

ΣΛ24: ναι προκαλούν τέτοιες συζητήσεις είναι κάτι που ισχύει και το ενισχύω

ΚΤ25: οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δεν ανοίγουν τέτοια συζήτησή μας κατηγορούν

ΣΛ26: ναι εγώ... Έχω... Όμως το καλό... Ότι επειδή διδάσκω γερμανικά μπορώ να κάνω σύγκριση με την ευκαιρία αυτή μπαίνουνε θέματα, αλλά αυτά προκύπτουν και από τα κείμενα που υπάρχουν στα διάφορα ξενόγλωσσα βιβλία. Ας πούμε τι είναι πολιτική κηδεία με... Έχουν ρωτήσει. Τι... Άποψη... Έχω. Με ρωτάνε αυτά και... Έτσι προκύπτει μία συζήτηση. Προέρχεται από τα θέματα... Όμως του μαθήματος και από... Όλο αυτό που πρέπει να τους μεταδίδω, τις διαφορετικές κουλτούρες ας πούμε, πολιτισμοί και τέτοια

ΚΤ27: το επιδιώκεις αυτό στη διδασκαλία σου;

ΣΛ28: ναι μου φαίνεται το επιδιώκω επίτηδες [γέλιο]

ΚΤ29: θέλω να μου πεις αν... Έχεις κάνει μάθημα στη γερμανία να μου πεις πού... Ήσουν α εσύ μαθήτρια και να θυμηθείς τα παιδικά σου χρόνια.... Έχεις εκπαιδευτική εμπειρία στη γερμανία; δίδαξες ;

ΣΛ30: ναι... Έχω... Έχω... Έχω... Έχω

ΚΤ31: θα... Ήθελα να μου κάνεις μία σύγκριση με το σύστημα εκεί από την πλευρά του εκπαιδευτικού σε αυτό που συζητάμε. Πώς υποστηρίζεται η διαφορετική και αυθεντική σκέψη του παιδιού. Θέλω να θυμηθείς και ως μαθήτρια που... Ήσουν α μαθήτρια στην Ελλάδα;στη γερμανία;

ΣΛ33: στη γερμανία... Ήμουν α μαθήτρια

ΚΤ34: θέλω να θυμηθείς μετά ποιος δάσκαλος ανακάλυψε πως ανακάλυψαν τα ταλέντα σου ;

ΣΛ35: ναι να αρχίσω, Ως μαθήτρια κάναμε πολλά βιωματικά, κάναμε σκετσάκια και τέτοια πράγματα και μιλάγαμε και είχαμε και ομάδες εργασίας μέσα στην τάξη.

ΚΤ36: στην Ελλάδα... Ή στη γερμανία;

ΣΛ37: στη γερμανία λέω τώρα. Έπρεπε να δουλεύουμε θέματα σαν ομάδα πεντάδες ας πούμε είχαμε 5 πεντάδες... Ή τετράδες και στην ολομέλεια... Έπρεπε μετά να παρουσιάζουμε αυτά που στοιχεία που βρήκαμε

ΚΤ39: σαν μικρά project δηλαδή

ΣΛ40: ναι και πολύ θυμάμαι και στη μουσική και στη γυμναστική είχαμε πολύ... Έτσι ωραίο πρόγραμμα είχαμε... Όμως και εξοπλισμό γιατί στο τέλος γράψαμε, παρουσιάσαμε τα κομμάτια ας πούμε στη μουσική. Κάθε ομάδα... Έγραφε τραγούδια και τα ηχογραφήσαμε, τα γράφαμε σε βιβλίο... Έχω ακόμα τον τόμο

ΚΤ41: η εκπαιδευτική διαφορά με την Ελλάδα; είναι πιο μορφωμένοι οι γερμανοί; βαριούνται οι... Έλληνες; σε τι διαφέρουμε;

ΣΛ42: λοιπόν εγώ πήγα σε... Ένα σχολείο που... Ήτανε πειραματικό θα... Έλεγα.... Ήτανε νέοι οι καθηγητές με... Όραμα και εμείς τους μιλούσαμε με το μικρό τους... Όνομα, είχαμε μία τελείως... Άλλη σχέση δηλαδή... Όταν... Ήρθα στην Ελλάδα και με φωνάζανε κυρία! μου

κακοφάνηκε πάρα πολύ δεν μπορούσα να το καταλάβω [γέλια] να καταλάβω αυτή την διαφορά την απόσταση που δημιουργεί αυτό. Δεν... Έχει σχέση με σεβασμό δεν... Έχει καμία σχέση με σεβασμό

KT43: μου μιλάς τώρα ως εκπαιδευτικός εκεί πώς το βίωσες... Ή ως μαθήτρια;

ΣΛ44:... Όχι τώρα εγώ εκεί ας πούμε σαν μαθήτρια το δάσκαλό μου τον φώναζα Κώστα, χανς, φριτζ και ξέρω γω τι και μετά... Όταν... Ήμουνα καθηγήτρια αλλά σε ναι σε ξενόγλωσσους... Ήμασταν στον ενικό πάντα στον ενικό με το μικρό... Όνομα

KT45:... Άρα αυτή η απόσταση, υπάρχει κάποια απόσταση εδώ στην Ελλάδα, ο εκπαιδευτικός κρατάει απόσταση

ΣΛ46: ναι εμείς πηγαίναμε, μας καλούσαν και στο σπίτι τους οι καθηγητές... Όχι... Όλοι αλλά αυτός που... Ήταν ο υπεύθυνος τάξης, πιο πολύ είχαμε καλή σχέση και αυτά που... Έβλεπες σε εμάς ας πούμε εγώ με την ελληνικότητα, φαινότανε σπουδαίο, τους φαινόταν ενδιαφέρον... Έπρεπε συνέχεια να τους λέω κάτι για την Ελλάδα, να ακούμε μουσική. Ξέρανε βέβαια πιο πολλά από μένα εννοείται και θα σου πω... Όταν μας καλούσανε στο σπίτι... Οποτε... Έπαιζα και με τον αδερφό μου μπορούσαμε να... Και αυτός πήγαινε στο... Ίδιο σχολείο παίζαμε μουσική παίζαμε... Ή και αυτοί παίζανε... Ήτανε κάναμε το Canto general ας πούμε και καθηγητές μαζί με τους μαθητές τραγουδάνε παίζανε μαθητές και καθηγητές μαζί

KT47: ως εκπαιδευτικός τι... Έχεις δει τώρα... Όταν... Ήσουνα εκεί εκπαιδευτικός και τώρα που... Έχεις αυτή την εμπειρία στην Ελλάδα, ποια είναι η ουσιαστική διαφορά; σε τι διαφέρουμε; τι είναι αυτό που κρατάς ως καλή πρακτική και τι δεν σου... Άρεσε

ΣΛ48: εδώ δεν μου... Άρεσε εκεί μου... Άρεσε... Ότι μπορείς ελεύθερα να εκφράσεις σαν εκπαιδευτικός στις παραπάνω βαθμίδες τη γνώμη σου αυτό βίωσα εγώ και γινότανε και συζητήσεις... Όχι επί προσωπικού και ούτε υπήρχαν παρεξηγήσεις... Όπως παρεξηγούνται εδώ κι ούτε πήγαινες πολύ στο πολιτικό... Ήτανε, μπορούσες να πεις ελεύθερα τη γνώμη σου και να γίνει και να και να υψώσεις και τη φωνή σου στο διευθυντή, δεν υπήρχε αυτό το σπίτι στο κεφάλι και ναι και ναι κύριε διευθυντά μου! τώρα εδώ κύριε διευθυντά μου ναι κύριε διευθυντά μου να... Έχεις κύριε διευθυντά μου αυτό δεν το κατάλαβα, δεν μπορούσα να το καταλάβω... τι σχέση... Ήταν αυτή... Άλλος κόσμος

KT49:... Έχεις δίκιο ναι σε αυτό ακριβώς είναι η παιδαγωγική του Freire και η απελευθερωτική αγωγή που αυτός προτείνει... Ότι τελικά ο... Ένας είναι ο τύραννος και ο... Άλλος είναι ο σκλάβος [γέλια] ο εκπαιδευτικός ασκεί εξουσία στο μαθητή και... Ότι θα πρέπει να απελευθερωθούμε να μην υπάρχει, να υπάρχει ελευθερία του διαλόγου και μέσω του διαλόγου

ΣΛ50: ναι να μιλάς επί του θέματος επί της ουσίας και να φεύγουν αυτοί οι φραγμοί διαχωρισμοί διευθυντής καθηγητής υποδιευθυντής... Ή ξέρω γω τι... Όταν γίνεται μία συζήτηση εμένα μου φαινόταν σαν να φεύγουν αυτοί αυτές οι διαχωριστικές, αυτός ο διαχωρισμός εξαφανιζόταν, υπήρχε τυπικά ας πούμε αυτός είναι ο διευθυντής και είχε και το κύρος και τον σεβόντουσαν αλλά... Όταν υπήρχε... Ένα θέμα το συζητούσες εφ' όλης της

ύλης. Εδώ είναι κλίκες, η διοίκηση θέλετε; δεν ξέρω εγώ εγώ δεν μπορώ να καταλάβω ακριβώς... Βαριούνται... Έτσι υπάρχει... Ένα δεν υπάρχει η κουλτούρα της συζήτησης. Σε... Ένα σύλλογο... Ίσως το είδα στο 7ο Λύκειο, αυτό... Έχει σχέση και με το πόσα χρόνια είναι ο σύλλογος μαζί και στο Λύκειο γαζίου... Έτσι είχανε... Έτσι είδα κάποια στιγμή μία τέτοια αλλά γενικά τώρα πόσα χρόνια είναι εκεί; τόσα χρόνια το 2007 είναι σου λέει απάνω σου λένε τι να κάνεις είναι... Η... Όχι για σένα... Άβουλα πλάσματα καμιά φορά αισθάνομαι τους συναδέλφους σου. Κάνουν τη δουλειά τους και μέχρι εκεί... Μπορεί να κάνουν κανένα project, κάνα πρόγραμμα αλλά δεν ξέρω αν το πρόγραμμα το κάνουν για το πρόγραμμα... Ή για να μαζέψουν τα χαρτιά πραγματικά δεν το... Έχω καταλάβει αυτό

KT51: αυτό αυτό θέλει να αναδείξει η... Έρευνα... Ότι ο διάλογος τελικά σύμφωνα με την παιδαγωγική του Freire, ο διάλογος επηρεάζει και τη μεθοδολογία και τα περιεχόμενα και πολύ δεν το θέλουν το διάλογο ούτε στην τάξη την εκπαιδευτική ούτε

ΣΛ52: ναι αλλά λένε... Όλοι δεν προλαβαίνουμε την ύλη

KT53:... Άρα καλά μας κατηγορούν, σωστά μας κατηγορούν: πώς καταφέρνουν λέει μία ερώτηση εδώ που... Έχω, πώς καταφέρνουν οι εκπαιδευτικοί να αποχωρούν από την τάξη και να γνωρίζουν... Ότι δεν... Έχουνε βοηθήσει τους μαθητές τους από κάτω και να διαιωνίζουν... Όλους τους μαθητές και να διαιωνίζουν... Ένα πρόβλημα και να μην παρέχουν λύση. Πώς συμφιλιώνονται με αυτό; και λένε... Ότι φταίει ο προηγούμενος; δεν μπορώ να κάνω κάτι, είναι πολύ μαθητές, δεν μπορώ να αλλάξω τίποτα και συμβιβάζομαι με αυτό. Πώς το δικαιολογείς αυτό; το... Έχεις δει;

ΣΛ54: ναι ναι πρέπει να εξαρτάται αν είσαι καινούργιος και δεν... Έχεις πείρα πρέπει τα παιδιά να τα παίρνεις από κει που είναι... Όχι από εκεί που είσαι εσύ και να τα πας σε σένα, πρέπει να τα συνοδεύσεις... Ή να να κατεβάσεις λίγο τον πήχη. Το πρόγραμμα το αυτό με την ύλη είναι πάρα πολύ, είναι μεγάλη... δεν ξέρω αν μπορεί να επιτευχθεί αυτό, πραγματικά αυτά που λένε τα προγράμματα που πρέπει να

KT55: αισθάνεσαι εσύ ελεύθερη εκπαιδευτικός ή καταπιεσμένη τελικά για να δράσεις για να φτιάξεις καινοτόμα πράγματα; είσαι ελεύθερη εκπαιδευτικός;

ΣΛ56: [γέλιο] εγώ η... Ίδια αν αισθάνομαι; κανονικά... Έχω λόγω του μαθήματος... Έχω μία σχετική ελευθερία και μπορώ να κάνω πράγματα αλλά θέλει πολύ χρόνο και πολύ πώς το λένε "εξαναγκασμό" πολύ από το χρόνο σου να σχεδιάζεις και να κάθεται πάρα πολύ να το προετοιμάσεις... Όλο αυτό κι... Άμα είσαι και μόνος σου δεν μπορείς και να το μοιραστείς αυτό το πράγμα με κάποιον... Άλλον που κάνει... Άλλο μάθημα ε, κατά καιρούς... Έχουμε δοκιμάσει πράγματα και... Έχουνε βγει ωραία ωραίες, ωραία θέματα ας πούμε στο θεατρικό κομμάτι στο, σε αυτές τις εκφράσεις με γαλλικά γερμανικά κάναμε με τα παιδιά, γράψαμε μαζί κάτι τέτοιες δράσεις... Ήτανε πάρα πολύ ωραίες δεν... Ήταν κάτι... Έτοιμο... Ήταν κάτι που το κάναμε

KT57: μας ενδιαφέρουν αυτά. Δώσε μου παραδείγματα πώς δηλαδή οδήγησες τους μαθητές σε καλές... Οσμώσεις... Ωστε να συνεργαστούν; πώς τους κατάφερες και τους παρακίνησες;

ΣΛ58: λοιπόν, εγώ στην αρχή, στην αρχή εγώ το είχα κάτσει στο μυαλό το είχα σχεδόν... Έτοιμο αλλά δεν το επέβαλα κάναμε στην αρχή μία συζήτηση να κάνουμε... Ένα θεατρικό που... Έχει σχέση γερμανία-γαλλία. Καθε... Ένας... Έγραφε κάτι από τα παιδιά που θέλαμε να συμμετέχουν σε αυτή τη δράση και... Ήταν αρκετά και από τα γαλλικά και από τα γερμανικά και μετά κάθε... Κάναμε τρεις συνεδρίες τέτοιες μέχρι να διαμορφωθεί κάτι και τους είπα το θέμα, να είμαι στο σχολείο και κάπως να ερωτευτούν δύο μαθητές,... Ένας γερμανός με μία γαλλίδα... αλλά μετά πώς θα είναι αυτό δεν ξέρω, δεν το είχα...το κάναν τα παιδιά μετα βάλανε μέσα να πάω να είμαι σε... Ένα κομμωτήριο... λέω και εγώ από μέσα μου λέω...πού κολλάει τώρα αυτό; και τους... Άφησα... διορθώναμε κάτι που δεν... Ήταν και τόσο... και αυτή βγήκε η καλύτερη σκηνή γιατί τους αφήσαμε

KT59: αυτό... Έγινε σε project; δηλαδή σε πόσο καιρό αναπτύχθηκε αυτό

ΣΛ60: αυτό... Όλο το κομμάτι... Όσο το κάναμε... Όμως είχαμε και πολύ και πολύ προσωπικό χρόνο αλλά μας... Άρεσε για αυτό και βγήκε πολύ καλό, πόσο χρόνο κάναμε; ποτέ αρχίσαμε τώρα και παρουσιάσαμε το καλοκαίρι μετά στις αρχές του καινούργιου χρόνου

KT61:... Ήταν δηλαδή μέσα στο μάθημά σου... Ή... Ήτανε σε project

ΣΛ62:... Ήτανε, μαζευόμασταν εκτός.... Άλλα ναι ναι αλλά μιλάγαμε και με μερικά παιδιά που... Ήτανε... Ή από τις τάξεις που συμμετείχαν το λέγαμε και στους... Άλλους μαθητές και πέραμε και κάποιες ιδέες δηλαδή... Ήτανε μέσα στο κεφάλι μας αυτό.... Ότι υπάρχει κάτι τέτοιο... Ότι κάνουμε δύο ομάδες κάτι γαλλικά και γερμανικά

KT63: από την εμπειρία μου που ξέρω και εγώ, πολλοί εκπαιδευτικοί δεν προλαβαίνουμε λέει στο μάθημά τους μέσα να αναπτύξουν... Όλα αυτά και για αυτό υπάρχουν συνήθως προγράμματα που μπορεί να συμμετέχουν αρκετοί μαθητές. Μπορεί να γίνει τελικά μέσα στην καθημερινότητα, μέσα στο μάθημά σου να αναγνωρίσεις την αυθεντική σκέψη εσύ στα παιδιά και πώς θα αναγνωρίσεις κάποιον που υστερεί που... Έχει αναπηρία, κάποιου είδους αναπηρία; μπορεί ας πούμε να είναι καλός στη ζωγραφική, να είναι καλός στα μαθηματικά, να είναι καλός στα στα γερμανικά ,αλλά να μην είναι καλός στα ελληνικά, πως το αναγνωρίζει αυτό ο εκπαιδευτικός και τι κάνει για αυτό; πώς το καταφέρνει;

ΣΛ64: εγώ... Όταν κάνουμε μάθημα περπατάω διασχίζω... Όλη την τάξη, βλέπω κάποιον να ζωγραφίζει κοιτάω και... Άμα είναι ωραίο λέω ααα ζωγραφίζεις; πάρα πολύ ωραίο και μετά σκέφτομαι πώς μπορώ να τον εντάξω αυτόν να κάνει κάτι, να κάνουμε μία αφίσα ξέρω γω με μία γερμανική λέξη, μετά αυτό, λάμπουν τα μάτια του... το χω κάνει αυτό

KT65: μπράβο σου ωραία

ΣΛ66: μετα βλέπω βλέπω κάποιον του λέω για διάβασε αυτό το κομμάτι, αφήνω πολλούς να διαβάζουν και... Άμα βλέπω... Ένας... Ότι διαβάζει πολύ ωραία λέω, ααα πολύ ωραία διαβάζεις και τον βάζω εκφωνητή σε κάτι... Ή κάποιος προσπαθώ τον καθένα να στηρίξω αυτό που... Έχει... Ήδη τώρα να πας εκεί που θέλεις εσύ

KT67: αν κάπου... Έχει αδυναμία ας πούμε στα γερμανικά;

ΣΛ68: δεν πειράζει αυτό καθόλου, μπορεί να κάνει κάτι... Άλλο μπορεί να... Έχει κάποιο, κάποια... Άλλη μπορεί να το μετριάξει

ΚΤ69: προσαρμόζεις το μάθημά σου και ας είναι σε χαμηλότερη σε χαμηλότερη βαθμίδα μάθησης;

ΣΛ70: α δεν με νοιάζει καθόλου, εγώ θέλω να συμμετέχουν... Όσο το δυνατόν πιο πολλοί... Όχι δε με ενδιαφέρει ποιοι είναι οι καλοί. Να είναι να μπορούμε να συμμετέχουν οι καλοί, εντάξει μία φορά τους βάζω να κάνουν και αυτοί το μάθημα, να είναι αυτοί μπροστά, να διευθύνουν αυτοί είναι... Έχει και αυτό τη χάρη του. Κι εγώ να παρακολουθώ από μια γωνία, κάθομαι εγώ στο θρανίο τους, απλά κάθομαι και παρακολουθώ από μακριά. Αυτά... Όμως τα χω μάθει... Όλα στη γερμανία το κάνανε και οι καθηγητές μας αυτό

ΚΤ71: λέει μία extreme ερώτηση ποιο είναι το υγιές πρότυπο του μαθητή σε τι διαφέρει αυτό που είπες ας πούμε είναι καλός; ποιος είναι... Ένας καλός μαθητής; τι θέλουμε στο σχολείο ποιον θεωρούμε καλό μαθητή;

ΣΛ72: αυτό το... Έχω σκεφτεί πολλές φορές τι είναι καλός μαθητής, είναι πολύ δύσκολο. Καλός μαθητής [γέλιο] γιατί δεν είναι το... Ίδιο μάθημα δεν μπορεί να το καταλάβει να, να καταλάβουν το... Ίδιο... Όλοι οι μαθητές. Για μας είναι εύκολο κάποιος που τα παίρνει αυτά που λέμε και μπορεί να, να ανταπεξέλθει, να του κάνουμε ερωτήσεις μπορεί να αναπαράγει αυτό που είπαμε σε... Ένα μάθημα ξέρω τι. Αυτό θεωρούμε θεωρείται καλός μαθητής. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Για μένα είναι αυτός είχα περάσει... Έτσι... Ένα πολύ ενδιαφέρον παιδί... Έκανα ιστορία και καθόταν πίσω, εγώ νόμιζα... Ότι αυτό δεν προσέχει πάντοτε... Ήταν βυθισμένος στο βιβλίο... Έτσι βυθισμένος εκεί εκεί στη γωνία αλλά τον παρακολουθούσα πολλές φορές. Μία φορά [γέλιο] είπα κάτι λέω για το μέγα αλέξανδρο ας πούμε που... Έκοψε... Ένα νόμισμα και λέει αυτός πωπω πολύ αλαζόνας... Ήτανε [γέλιο] [γέλιο] τα... Έπαιξα και λέω αυτός... Ότι παρακολουθούσε, αυτός για μένα εντάξει δεν είναι καλός μαθητής αλλά μπορεί μπορεί να είναι καλός μαθητής που ακούει, τα αφομοιώνει αφομοιώνει να, με το δικό του τρόπο, μπορεί ας πούμε δεν θα του, του είπα... Ότι ενδιαφέρον αυτό που είπα... Ήθελα να το συζητήσουμε παραπέρα τι πάει να πει αυτό, αλλά για την επεκτατική πολιτική και αυτός είναι πολλά θέματα... Ένας μαθητής ας πούμε

ΚΤ73: στη διδασκαλία σου τέτοια... Άτομα τα ψάχνεις;

ΣΛ74: ναι ναι ψάχνω να βρω, λέω δεν γίνεται κάτι παίρνουνε, κάτι παίρνουνε αλλά θέλουνε πολλή ενθάρρυνση, θέλουνε πάρα πολύ να ενθαρρυνθεί

ΚΤ75: στις αξίες τώρα της αγάπης, της ελπίδας, της κριτικής σκέψης, να πιστεύουν στον εαυτό τους;

ΣΛ76: ναι αυτό είναι πολύ μεγάλο ζήτημα

ΚΤ77: καλλιέργεις... Όλα αυτά και ποια είναι η... Αποψη σου. Δηλαδή με αυτές τις αξίες; εσύ το προσπαθείς αυτό στο μάθημά σου να τους περάσεις δηλαδή αξίες;

ΣΛ78: [σκέφτεται]...Ε... Όσο γίνεται δεν θέλω πολύ να τον δένω σε... Αλλά σε αξίες... Όπως σεβασμό αλληλοσεβασμό ναι

ΚΤ79: υπάρχει ο αντίλογος ας πούμε που λένε κάποιοι ειδικά στο Λύκειο, κοίταξε να δεις λέει εμείς στο Λύκειο δεν προλαβαίνουμε να ασχοληθούμε, αυτά γίνεται στις μικρές ηλικίες γιατί το παιδί πρέπει να πάει, μόνο να πάει να περάσει και να γίνει ξέρω γιατρός να

ΣΛ80: ναι θέλει για αυτό μαθήματα που... Έχεις το περιθώριο να κάνεις τέτοιες συζητήσεις που λόγω πίεσης στα αλλά δεν γίνεται, νομίζω πρέπει να το εκμεταλλευόμαστε... Ωστε να το κάνουμε αυτό

ΚΤ81: ωραία δεν ξέρω

ΣΛ82: εκτός αν αλλάξει... Ή αν πρέπει να γίνει αναβάθμιση γενναία να μην... Έχουμε αυτό το με την ύλη... Ή να συνδυάζονται αυτά τα πράγματα μες στο μάθημα

ΚΤ83: εγώ θα σου εγώ θα σου... Έλεγα... Ότι... Ένωθα ελεύθερος εκπαιδευτικός Δεν... Ένωθα πιεσμένος και... Έκανα πάντα τα δικά μου. Σε Σύγκριση με τα παιδικά σου μαθητικά χρόνια ως μαθήτρια εσύ... Ένωθες και εσύ πίεση... Ήσουν στο μοντέλο του Freire στην απελευθερωτική αγωγή... Ένωθες καταπιεσμένη; νιώθεις τώρα... Ότι καταπιέζεις τα παιδιά;

ΣΛ84: σίγουρα κάπου υπάρχει αυτό το στοιχείο της καταπίεσης λόγω... Ότι πρέπει να γράψουμε διαγώνισματα, πρέπει να βάλεις... Ένα βαθμό, αυτός σε πιέζει ναι, δεν ξέρω... Εγώ... Έχω δυσκολίες αυτό γιατί δεν είπα προηγουμένως... Ότι σε αυτό το σχολείο που πήγαινα εγώ δεν είχαμε βαθμούς

ΚΤ85: ναι;

ΣΛ86: είχα, είχαμε αν περάσαμε το στόχο του μαθήματος... Ή... Όχι και σου λεγε, πρέπει να διαβάσεις και αυτά και αυτά και αυτό για να

ΚΤ87: στη γερμανία λες τώρα ως μαθήτρια

ΣΛ88: ναι ναι ναι ναι ναι... Ήτανε μέχρι το Λύκειο δεν είχαμε βαθμό

ΚΤ89: αυτές οι πρακτικές δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην Ελλάδα;

ΣΛ90: [γέλιο] με τέτοιους γονείς δεν ξέρω

ΚΤ91: είναι το επόμενο που θα σε ρωτούσα η γονεϊκή εμπλοκή

ΣΛ92: ναι

ΚΤ93: είδες που ασκεί ο... Ένας εξουσία στον... Άλλον. Στον μαθητή ποιος ασκεί εξουσία; ο εκπαιδευτικός και ο γονέας;

ΣΛ94: και πιο πολύ ο γονέας! πιο πολύ! δηλαδή είναι πολύ... Άσχημο αυτό που γίνεται. Αντί να μιλάνε τα παιδιά μιλάμε, μιλάνε οι γονείς και μετά τώρα που είναι, και τώρα είναι αυτό δύο, εκτός θέματος που είμαι στο γραφείο των αναπληρωτών... Έχω δει δύο φορές... Έχουν...

Έρθει οι γονείς τους ρωτούσα με τους συναδέλφους και απαντούσαν οι γονείς τους και λέω, δεν μίλησα σε εσας μίλησα στο συνάδελφό μου

KT95: α ο γονέας του εκπαιδευτικού;... Ήρθανε μαζί;

ΣΛ96: ναι [γέλιο] και μου απαντούσε ο γονέας, Και λέω δεν μιλάω μαζί σας [γέλιο]

KT97: τραγικό

ΣΛ98: ναι είναι τραγικό, και να χτυπάει και το τηλέφωνο

KT99: μου λένε αρκετοί... Ότι οι γονείς που είναι και εκπαιδευτικοί επειδή γνωρίζουν το αντικείμενο είναι ακόμη πιο σκληροί... Έχουν περισσότερες απαιτήσεις και από το δάσκαλο και το βλέπουν διαφορετικά, είχαν τέτοιες εμπειρίες;

ΣΛ100: λόγω γλώσσας οι γονείς μου δεν μπορούσαν να με βοηθήσουν σε κάτι

KT101:... Όχι οι συνάδελφοι, οι γονείς που είναι και εκπαιδευτικοί δεν ξέρω τι... Αποψη... Έχεις στο σχολείο, πώς φέρονται στον εκπαιδευτικό στο συνάδελφο;

ΣΛ102: εδώ στην Ελλάδα; αυτό εγώ το βρίσκω εγώ το βρίσκω πολύ πολύ... Άσχημο, δεν αυτό είναι κάτι προσωπικό που αφορά τον μαθητή για αυτό που γίνεται με τις πανελλήνιες που λένε οι γονείς γράψαμε αυτό, κάναμε εκείνο, που μιλάνε στον πληθυντικό λες και... Έγραψαν αυτοί τις πανελλήνιες... Ή προετοιμάζονται... Ή κάνουν τα φροντιστήρια.... Όλα αυτά για μένα είναι είναι θλιβερά. Σίγουρα δεν το καταλαβαίνω

KT103: ενώ στη Γερμανία

ΣΛ104: δεν... Ήταν αυτό... Έβγαζες το Λύκειο και αυτό... Ήτανε... Ή τελειώνες με καλό βαθμό... Ή... Όχι, μόνο σύμφωνα με τον βαθμό σου πήγαινες εκεί που... Ήθελες

KT105: οι προσδοκίες δηλαδή των γονέων... Ήτανε χαμηλότερες είχαν αποδεχτεί... Ότι το παιδί είναι ελεύθερο ας κάνει... Ότι θέλει... Ότι μπορεί

ΣΛ106: αυτό γιατί είναι εκεί πολύ αναβαθμισμένες οι επαγγελματικές σχολές. Πάει υστερούμε πάρα πολύ σε αυτό, εδώ πρέπει να γίνει ο καθένας ή δικηγόρος ή γιατρός... Ή ξέρω γω τι! ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ! να πιέζονται... Έτσι τα παιδιά και τα λυπάμαι πάρα πολύ από τους γονείς και οι εκπαιδευτικοί, οι εκπαιδευτικοί που πρέπει τα παιδιά τους να... Έχουν... Άριστη σχέση τα παιδιά των εκπαιδευτικών, αυτό είναι μία παθογένεια, εγώ το ονομάζω αυτό πραγματικά. Το εννοώ και για αυτό τα παιδιά μου τα... Άφησα να διαλέξουν μόνα τους

KT107: σε αυτό θα... Ήθελα να μου πεις την... Αποψη σου, τα παιδιά είναι μεγάλα τώρα;... Έχουν βγει από το σχολείο

ΣΛ108: ναι... Έχουν βγει... Έχουν φύγει

KT109: πώς αντιμετώπισαν τα παιδιά σου οι... Άλλοι εκπαιδευτικοί; βρήκαν ας πούμε τα talenta τους; τα ανέδειξαν, υπήρξε κάποιος που... Έσκυψε πάνω τους; υπήρξαν

εκπαιδευτικοί που τα βοηθήσαν τι σου λέγαν τα... Ίδια και τι είδες και εσύ; ποια είναι η δικιά σου θέαση πώς τους είδες εσύ τους τους... Άλλους συναδέλφους που στάθηκαν στα παιδιά σου και τι σου λέγαν τα παιδιά σου για τους εκπαιδευτικούς;

ΣΛ110: ε δεν λέγανε τα καλύτερα και μάλιστα και με, με συμβούλευαν οι καθηγητές τι να κάνω πως να επέμβω και αυτό δεν είναι καλό και αυτό δεν και πιο πολύ... Έτσι αξιακά, μου λέγανε πράγματα που εγώ δεν συμφωνούσα οπωσδήποτε αλλά... Ήταν λίγο δύσκολο αυτό το θέμα

ΚΤ111: λένε οι γονείς που... Έχουν παιδιά που δυσκολεύονται να τους παρέχουν εξωσχολικές δραστηριότητες φροντιστήρια και λοιπά κατηγορούν το δημόσιο σχολείο... Ότι δεν μπορεί να τα καταφέρει να βοηθήσει τα παιδιά. Συμβαίνει αυτό είναι αλήθεια... Ότι προσφέρουν καλύτερη παιδεία τα φροντιστήρια, η παραπαιδεία τα φροντιστήρια; φταίμε εμείς που δεν ασχολούνται οι εκπαιδευτικοί; τι φταίει;

ΣΛ112: ε είναι... Ένας φαύλος κύκλος. Αν δεν φύγουμε από αυτό, δεν δεν γλιτώνουμε από αυτό και με τα εξωσχολικά, με τις ξένες γλώσσες με... Όλα αυτά που γίνεται είναι μία τρέλα εγώ τα παιδιά μου δεν τα πήγαινα στα Αγγλικά... Όταν... Ήταν στο δημοτικό και μου λέγανε πρέπει να τα πας! σου δημιουργούσαν το κοινωνικό περιβάλλον ασκούσε πίεση... Αμα δεν κάνεις αυτά που κάνουν... Όλοι. Είναι... Αμα δεν είσαι δυνατός υποκύπτεις και εσύ και κάνεις... Όπως κάνουν... Όλοι. Γιατί το κάνει η πλειοψηφία και πληρώνεις.. Δεν ανακαλύπτουν... Έτσι... Όμως πού ανήκει το παιδί μαθησιακά, τι θα μπορούσε να κάνει γιατί είναι είπαμε πιο πολύ υποβαθμισμένο... Όλα αυτά τα επαγγελματικά τις κατευθύνσεις αυτές, δεν υπάρχουν πολλά, είναι πληθώρα επαγγέλματα που είναι εξίσου σεβαστά και αξιόλογα

ΚΤ113: ωραία, τελειώσαμε εκτός αν θέλεις να συμπληρώσεις κάτι. Ως κατακλείδα θα... Ήθελα να ρωτήσω ποια είναι η... Άποψη σου αν τελικά οι εκπαιδευτικοί μπορούν απλά να μοιράσουν, να λύσουν... Ένα πρόβλημα οποιοδήποτε, αν μπορούνε, εννοώ πρόβλημα ζωής και αν τελικά μεταφέρουν τέτοιες δεξιότητες στα παιδιά. Για να στο πω πιο απλά μπορούν πχ να φτιάξουν... Ένα project, να σχεδιάσουν κάτι; υπάρχει τέτοια αδυναμία; τι μεταφέρουν; τέτοια δεξιότητα; τελικά χρειάζεται κάτι σε αυτό να γίνει; βλέπεις... Ότι... Έχουμε πρόβλημα οι εκπαιδευτικοί σε αυτό;

ΣΛ114: εξαρτάται πώς υποστηρίζεται αυτό και από το σύλλογο των καθηγητών, από τους γονείς και πως το δέχονται οι μαθητές, εγώ δει αξιόλογες δουλειές, γίνονται. Είναι και θέμα τύχης ποιοι καθηγητές θα βρεθούν μαζί τη συγκεκριμένη χρονιά, παίζει μεγάλο ρόλο αυτό το... Έχω, δηλαδή είχαμε πολύ παραγωγικές χρονιές και μετά... Όμως ο... Ένας ενθουσίαζε τον... Άλλον αλλά μετά φύγανε, αλλάζαμε σχολεία και... Όλα αυτά και δεν υπήρχε... Άλλο το δυναμικό

ΚΤ115: τι είναι ο... Έρωτας αυτός που παρακινεί ο... Ένας εκπαιδευτικός τον... Άλλον; πώς γίνεται αυτό είναι οι... Άνθρωποι;

ΣΛ116: ναι είναι η χημεία και το... Όραμα που μπορεί και... Ένας να στο μεταδώσει και να βρει τον... Άλλον πρόθυμο και... Έτοιμο και να... Έχει και το ταλέντο πρέπει να... Έχει... Ένα και με ταλέντο και... Έτυχε αυτό που είχα δει εγώ πέτυχε πάρα πολύ καλά αλλά... Έχω δει

και μεμονωμένες και μόνοι τους κάποιοι καθηγητές που κάνουνε ωραία πράγματα και στο δημοτικό παρέχουνε, αξιόλογοι δάσκαλοι που κάνουνε και μετά χάνεται. Χάνεται μετά γιατί η κοινωνία... Έξω δεν, είναι αλλιώς

KT117:... Έχουμε περιθώρια δηλαδή να μάθουμε οι εκπαιδευτικοί;

ΣΛ118: ναι ναι

KT119: το καινούργιο που... Έρχεται τώρα λέγεται επαγγελματικές κοινότητες μάθησης, δηλαδή εκπαιδευτικοί που συνεργάζονται... Όπως το είπες, που συνεννοούνται που ταιριάζουν και κάνουν μία... Έρευνα δράσης δράσης μέσα στο σχολείο, λύνουν προβλήματα και μάλιστα το δικό μου μεταπτυχιακό λύνει προβλήματα μέσω της τέχνης

ΣΛ120: πολύ ωραία

KT121: δηλαδή βλέπει ποιο είναι το πρόβλημα παραδείγματος χάρη μπούλινγκ, συναντώνται οι εκπαιδευτικοί και λένε τι πρέπει να κάνουμε για να ενδυναμώσουμε την κοινότητα και να το ξέρει η κοινότητα ως καλή πρακτική να δρουνε μόνοι τους οι εκπαιδευτικοί... οι μαθητές να δρουν, το εντοπίζουν το ενδυναμώνουμε στις τέχνες και το λύνουν τελικά

ΣΛ122: ναι ναι ναι δράσεις χρειάζονται τα παιδιά

KT123: χρειάζονται χειροπιαστά πράγματα να κάνουμε κάτι που βιωματικό και να τους βοηθήσει, τις δεξιότητες, πρέπει να μαθαίνουμε κιόλας δεξιότητες και να λύνουν... Όπως λες προβλήματα κοινωνικής φύσεως και καθημερινότητας

KT: σωστά

ΣΛ: νομίζω

KT: πολύ ωραία σε ευχαριστώ πολύ ξέρω... Ότι... Έχεις προσφέρει και ακόμη είσαι μάχιμη και... Έχουμε το... Ίδιο... Όραμα και... Ήταν μία πολύ ωραία συζήτηση, πολύ ωραίες απόψεις σου θα καταγράψουν και πιστεύω... Ότι θα βοηθήσουν στην... Έρευνα

ΣΛ: ωραία ωραία

KT: ελπίζω να βοηθήσουν και τους... Άλλους εκπαιδευτικούς

ΣΛ: θα με ενδιέφεραν τα συμπεράσματα της... Έρευνας θα... Ήθελα να ξέρω πώς πήγε η... Έρευνα

KT: ναι ναι ωραία θα με ενδιέφεραν κάνουμε μία δράση αν θέλεις να συμμετέχεις να δείξουμε πώς φτιάχνουμε... Ένα project πειραματικά... Ή να φτιάξουμε... Όλοι μαζί κάτι... Όλοι μαζί

ΣΛ: μάλιστα

KT: μία πρόταση να φτιάξουμε μία ταινία που δεν ξέρω πού θα μπορούσαμε εμείς, θα το συζητήσουμε... Όσοι δείξουν ενδιαφέρον χωρίς να σας κουράσω αλλά να μην είναι ευθεία ανταλλαγή γνώσης

ΣΛ: ναι ωραια κατάλαβα

ΚΤ: θα ξανά επικοινωνήσουμε για να δούμε αν θέλεις να συμμετέχεις και σε αυτή τη δράση, αν... Έχεις διάθεση ο χρόνος,... Ίσως να συμμετέχει ο καθένας... Όπως είπες... Όπως μπορεί

ΣΛ: ναι εντάξει εντάξει

ΚΤ: ευχαριστώ πολύ σοφία σε ευχαριστώ

ΣΛ: τίποτα καλή επιτυχία και σε σένα. Είναι ωραίο που ασχολείσαι με τέτοια θέματα

ΚΤ: καληνύχτα ευχαριστώ

--XM--

“XM είναι συνταξιούχος εκπαιδευτικός στο μάθημα της τεχνολογίας του Γυμνασίου. Εφάρμοσε αρκετές φορές την παιδαγωγική Freire, πιστεύει στο διάλογο και στο καινοτόμο μάθημα” (Comment to Text: XM)

“KT1: ωραία λοιπόν βάζω να γράφω θα σου στείλω και το πρωτόκολλο που πρέπει να υπογράψει ο ερευνητής με το συνεντευξιαζόμενο... Ότι συμφωνούν και λοιπά το ξέρεις. Ο τίτλος της... Έρευνας μου είναι σχετικά με την παιδαγωγική του Freire, ο τίτλος είναι η αυθεντική σκέψη και η κριτική παιδαγωγική προβληματισμός και καινοτόμες δράσεις για την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών. Δηλαδή στο τέλος μετά από την... Έρευνά μου θα προτείνω μέσω της τέχνης οι εκπαιδευτικοί... Η... Όσοι θελήσουν να κάνουν κάποια δράση. Μάλλον βρήκα τον Γ... και κάτι θα κάνουμε εκεί μάλλον οι συνάδελφοί του Γ... τον ξέρεις

XM2: ναι

KT3: και εσύ... Άμα θέλεις... Άμα θες να συμμετέχεις ναι ευχαρίστως, κάτι πρέπει δηλαδή να κάνουμε στο τέλος

XM4: τώρα εγώ δεν είμαι εν ενέργεια εκπαιδευτικός

KT5: δεν πειράζει γιατί ασχολείσαι με την τέχνη... Άμα θέλεις να συμμετέχεις

XM6: εντάξει τότε

KT7: ναι γιατί... Όχι, λοιπόν θα φροντίσω να είμαστε σύντομοι για να μη σε κουράσω γιατί συνήθως ο μέσος... Όρος πάει γύρω στο 40λεπτο αλλά επειδή καταλαβαίνω... Ότι είσαι κουρασμένη θα πάμε λίγο πιο σύντομα. Λοιπόν η ερώτηση η βασική που εκκινεί την... Έρευνα είναι πως ο δάσκαλος και με την εμπειρία σου εσύ πού... Ήσουν πόσα 30 χρόνια

XM8: ναι σχεδόν από το 93 η πρώτη μου σχολική χρονιά... Ήταν 93 94

KT9: σε Λύκειο... Η... Έχεις περάσει... Έχεις περάσει και από Γυμνάσιο

XM10: περισσότερο σε Γυμνάσιο σε Λύκειο... Ήμουν λιγότερο

KT11: ωραία πώς αναγνωρίζει ο εκπαιδευτικός την αυθεντική σκέψη του παιδιού

XM12: θαρρώ πως το... Έχουμε ξανά κουβεντιάσει αυτό... Έτσι ειδικά στα δικά μας τα μαθήματα στα τεχνολογικά μαθήματα νομίζω πως είναι πολύ πιο εύκολο αυτό. Δηλαδή μέσα σε μία διαδικασία... Έρευνας... Η ανάλυσης κάποιου φαινομένου... Η κάποιας κατασκευής φαίνεται αυτό ξεκάθαρα, φαίνεται καθαρά μάλλον... Άρα... Ίσως δεν είμαι η αντιπροσωπευτικότερη περίπτωση θα... Ήταν πιο... Ίσως βοηθητικό στην... Έρευνα να απαντήσει κάποιος καθηγητής που... Έχει κάνει θεωρητικά μαθήματα περισσότερο παρά πρακτικά

KT13:... Όχι... Ίσα-ίσα... Ίσα-ίσα η αυθεντική σκέψη κατά τον φρέιρε... Όπως είπε ο Dewey ο παιδαγωγός είναι η πηγαιότητα της σκέψης στην οποία δεν ψάχνουμε το ασυνήθιστο και το

περίεργο αλλά την ικανότητα τα... Άτομα να χρησιμοποιούν στην καθημερινότητά τους τη σκέψη σκαρφιζόμενοι πράγματα τα οποία οι... Άλλοι δεν μπορούσαν να φανταστούν

ΧΜ14: ναι για αυτό σου είπα... Ότι αυτό εδώ ακριβώς είναι και η ουσία του δικού μας μαθήματος

ΚΤ15: μπράβο

ΧΜ16: γιατί είναι αυτό είναι η δυνατότητα του μαθητή και αυτό αναζητούμε, τη δυνατότητα του μαθητή δηλαδή πράγματα που δεν είναι καταγεγραμμένα... Ή να δει πράγματα τα οποία τα βλέπει μόνο αυτός... Ή μπορεί με... Ένα δικό του τρόπο και μπορεί στην πορεία και να τα παρουσιάσει... Ή και να κατασκευάσει... Ή και να συνθέτει... Ένα δικό του, τον τρόπο κατάλαβες;

ΚΤ17: μπράβο... Άρα είσαι η μοναδική ειδικότητα, η μοναδική εκπαιδευτικός που εντοπίζεται αυτό, οι υπόλοιπες ειδικότητες για... Άμα θες να σε ενημερώσω δεν κάνουν τίποτα στο μάθημα τους δηλαδή συνήθως... Όπως λέει και ο Freire διδάσκουν την τραπεζική γνώση, καταθέτουν αυτοί υποτίθεται είναι οι γνώστες και ο μαθητής είναι ο... Άσχετος που πρέπει να του μάθουνε και το ονομάζει τραπεζική γνώση αυτό ο Freire σαν να καταθέτει κανείς σε μία τράπεζα δηλαδή τη γνώση και διαφωνεί προφανώς

ΧΜ18: σε μας δεν ξέρω αν αυτό το πετυχαίνουν... Όλοι, θα πρέπει πάντως είναι ακριβώς αυτό δηλαδή το να ανακαλύψει το... Ίδιο ο... Ίδιος ο μαθητής, δεξιότητες και δυνατότητες που δεν τις... Ήξερε που δεν του... Ήταν γνωστές, ερεθίσματα θέλει δηλαδή για να μπει σε μία διαδικασία τέτοια... Άρα εδώ ναι είναι αυτό που λες

ΚΤ19: πολύ ωραία μπορείς να μου δώσεις μερικές καλές πρακτικές και καινοτομίες μέσα από την τέχνη μέσα από πράγματα τα οποία δεν το περίμενες και εσύ η που... Ήταν ευφάνταστες... Έτσι ανακαλύψεις και των μαθητών και δικές σου

ΧΜ20: κοίτα πάρα πολλά μπορώ να σου πω, δεν είμαι προετοιμασμένη βέβαια τώρα. Θυμάμαι μία περίπτωση πρόσφατη σχετικά μαθητή ο οποίος... Ήθελε να παρουσιάσει την πυροσβεστική μία αντλία του... Ήρωνα την οποία τα παιδιά δεν ξέρανε και την... Έφτιαξε με... Έναν τρόπο πάρα πολύ ιδιαίτερο και μπήκε φυσικά, είδε πώς γινόταν παλιά, είδα πως αυτό το πράγμα στην πορεία αναπαράχθηκε ας πούμε και ο... Ίδιος με δύο τενεκέδες λαδιού και με διάφορους... Άλλους τρόπους προσέγγισης... Έκανε αυτό το πράγμα. Κίνηση σωμάτων, κύκλων στην ουσία για πότισμα με τη βοήθεια τη πίεσης του νερού, μικρό κατασκευαστικές λεπτομέρειες που αφορούσαν την κίνηση των... μετατόπιση των ιστίων σε ιστοφόρο από κάποια παιδιά, αυτό είναι καθημερινή υπόθεση στο δικό μου το μάθημα ιδιαίτερα στις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου. Στην τρίτη Γυμνασίου στην ουσία... Έχουμε τη μεθοδολογία... Έρευνας, το παιδί μπαίνει στη διαδικασία να φανταστεί για να περιγράψει να επιλέξει... Ένα πείραμα το οποίο θα κάνει και εκεί αναγκάζεται κάποιες φορές να βρει λύσεις, είτε πρόκειται για εργαστήριο γιατί δεν... Έχει μέσα στη διάθεσή του κλπ δηλαδή πραγματικά... αν Ήμασταν τώρα μέσα στο εργαστήριο θα... Έβλεπες και εσύ πράγματα τα οποία είναι εκπληκτικά. Εμένα με εξέπληξαν πάντα τα παιδιά γιατί νάτο είναι αυτό που λέμε. Μπροστά σε δεδομένα επιστημονικά είσαι... Ένα συμπέρασμα επιστημονικό... Ή σε μία

κατασκευή τεχνολογική που οδηγείται με τη βοήθεια συμπερασμάτων επιστημονικών, το παιδί προκειμένου να την αναπαράξει μπαίνει σε μία διαδικασία ακριβώς τέτοια που λες τώρα

KT21: πολύ ωραία ο Freire είπε δύο βασικά πράγματα, πρότεινε στην απελευθερωτική του αγωγή δεν ξέρω αν... Έχεις διαβάσει βέβαια το βιβλίο του το βασικό η αγωγή του καταπιεζόμενου, θεωρεί δηλαδή... Ότι πρέπει να σπάσει αυτό το μοντέλο του καταπιεστή δασκάλου που διδάσκει καθέδρας και του μαθητή που ακούει... Όχι μόνο στο σχολείο παντού. Αλλά ειδικά για το σχολείο προτείνει δύο πράγματα το... Ένα είναι ο διάλογος και το... Άλλο είναι η συζήτηση προβλημάτων, μέσα δηλαδή από τα προβλήματα να καταφέρει ο μαθητής να βρίσκει λύση, πρόσεξε... Όμως τι θα πω τώρα, οπουδήποτε βλέπει καταπίεση!

XM22: οπουδήποτε βλέπει ποιος καταπίεση;

KT23: ο μαθητής βλέπει ο μαθητής; θα πρέπει να γίνει σκεπτόμενος και... Όπου βλέπει... Ότι υπάρχει μοντέλο που κάτι γίνεται καταπιεστικά... Όπως ας πούμε και η σχέση του δασκάλου με το μαθητή, για μίλησέ μου για αυτό πώς... Ήταν η σχέση σου εσύ... Ήσουν στο μοντέλο του καταπιεστή δασκάλου... Έπιασες τον εαυτό σου το θυμάσαι... Έτσι;

XM24: δεν ξέρω δεν μπορώ να το πω αυτό και δεν ξέρω αν μπορούν να το πουν και οι μαθητές μου. Εγώ είμαι εκείνης της σχολής που λέει... Ότι οι μαθητές θα μας κρίνουν... Ή θα μας αξιολογήσουνε μετά από 10-15 χρόνια. Δηλαδή τους 30άρηδες μαθητές μου περιμένω να αξιολογήσουν και... Όχι τους σημερινούς, γιατί τα σημερινά παιδιά μπορεί να αισθάνονται καταπίεση... Ή να θεωρούν κάτι την πραγματοποίηση μιας υποχρέωσης τους, την υλοποίηση μιας υποχρέωσης τους να τη θεωρούν καταπίεση δηλαδή. Δεν μπορώ να ξέρω την πλευρά των, τη μεριά των μαθητών πάνω σε αυτό. Και στην... Ίδια τάξη μέσα μπορείς να βρεις πολλές περιπτώσεις... Έτσι; θεωρώ... Ότι δεν είμαι... η Ίδια καταπιεστική, αλλά είμαι πάρα πολύ επίμονη στην καλλιέργεια της υπευθυνότητας. Δεν ξέρω, αλλά από μόνο του αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί από... Ένα παιδί ως καταπίεση. Θα τους πω, τους... Έλεγα, καλύτερα πες μου δεν γούσταρα χθες και δεν διάβασα... Ή δεν γουστάρω εχθές γιατί, αυτό το πράγμα εγώ με τον γκόμενο ακριβώς... Έτσι τα λέω μες στην τάξη, αλλά μη μου λες προσπάθησα και δεν το κανα... Ή το ξέχασα και... καταλαβαίνεις τώρα τι σου λέω; αυτό λοιπόν μπορεί και να διαβαστεί ως καταπίεση. Δεν ξέρω

KT25: ναι ναι είναι... Ένας προβληματισμός, μα για αυτό κάνουμε αυτό το διάλογο τώρα και την συνέντευξη, πόσο χρόνο έφινες δηλαδή στους μαθητές εσύ... Έδινες το λόγο; γινόταν συζήτηση μέσα;

XM26: πολύ, πάρα πολύ, πάρα πολύ, πάρα πολύ, περισσότερο οι μαθητές μιλούσαν παρά εγώ.

KT27: ωραία αυτό το τηρούσες τότε τουλάχιστον. Ωραία το... Άλλο που λέει ο Freire εγώ δεν... Έχω ανακαλύψει στην... Έρευνα... Ότι οι εκπαιδευτικοί είναι... Έτοιμοι σε αυτό. Δηλαδή να παραδεχτούν... Ότι δεν τα ξέρουν... Όλα, ότι δεν είναι αυθεντίες και... Ότι μπορούν να μάθουν μαζί με τους μαθητές τους και να πουν στους μαθητές τους ναι μαθαίνω μαζί σας το... Έκανες αυτό;

XM28: ναι πάρα πολύ, πάρα πολύ... Ήταν τέτοιος ο... Όγκος της πληροφορίας... Όταν ο μαθητής... Ήρθε και μου είπε... Ότι θέλει να ασχοληθεί με την αντλία του... Ήρωνα εγώ δεν... Ήξερα τι είναι αυτό, δεν μπορώ να ξέρω δηλαδή... Όλα τα επιτεύγματα των αρχαίων... Η των σύγχρονων κατασκευαστών εφευρετών και λοιπά. Και μάλιστα εμείς χρησιμοποιούμε, το είχα πολύ ως εργαλείο αυτό στην αίθουσα και στο εργαστήριο πάρα πολύ ωραίο, το internet, γιατί πολλές φορές μπαίναμε μαζί με τον μαθητή μέσα και βλέπαμε πώς αναπτύσσεται μία λύση... Ένας προγραμματισμός και πώς θα φτάσουμε εκεί, πώς θα το κατασκευάσουμε και πώς είναι εκείνο, το κατάλαβες;... Ήταν εκεί αυτό μέσα στο μάθημα. Δηλαδή τα παιδιά γνώριζαν τους... Έλεγα... Ότι εγώ μαθαίνω μαζί με εσας. Δεν το ξέρω αυτό πώς γίνεται, το κατάλαβες;

KT29: την αποκλίνουσα σκέψη του μαθητή φαντάζομαι μου το είπες και την... Άλλη φορά που συζητήσαμε, απλά για να καταγράψει αποκλίνουσα σκέψη σημαίνει... Ότι ο μαθητής σκέφτεται διαφορετικά, μπορεί να βρει... αντί να βρει μία λύση βρίσκει 10, φαντάζομαι στο μάθημά σου την υποστήριζες

XM30: ναι αυτό εντάξει θεωρώ... Ότι θα πρέπει να είναι... Ένα ζητούμενο... Όλων των εκπαιδευτικών. Θα... Έλεγα... Ότι μπορεί να είναι και η ουσία της μάθησης. Σε μένα να σου λέω γινόταν αναγκαστικά... Ήταν η φύση του μαθήματος τέτοια αλλά θεωρώ... Ότι αυτό θα πρέπει σε... Όλα τα μαθήματα να είναι μία αρχή. Δεδομένο!

KT31: οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί από την εμπειρία σου που τους... Έβλεπες τι κάνανε; το εφαρμόζουν αυτό η τελικά η τεχνολογία είναι... Ένα μάθημα που πρέπει πρέπει να υπάρχει γιατί από τη φύση του είναι τέτοιο το μάθημα... Όπως μου εξήγησες

XM32: από τη φύση του είναι τέτοιο το μάθημα αλλά δεν ξέρω αν φτάνει μόνο αυτό. Δηλαδή αν... Ένα παιδί μόνο σε... Ένα μάθημα κάνει αυτό δεν ξέρω τελειώνοντας το σχολείο αν... Έχει αυτή τη δυνατότητα που λες του να ψάξει ψάξει και να βρει μία... Άλλη με μία... Άλλη ματιά, κάτι, να ερμηνεύσει κάτι διαφορετικό. Νομίζω επίσης πως στην ιστορία για παράδειγμα αυτό θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο. Στα μαθηματικά εννοείται... Έτσι. Η λύση και στη γεωμετρία... Άλγεβρα δεν ξέρω αν υπάρχει μάθημα στο οποίο να μην μπορεί αυτό να εφαρμοστεί και να αναζητηθεί

KT33: σωστά καταλαβαίνω τι λες... Ότι ο μαθητής μπορεί να βρει διαφορετικές λύσεις και πρέπει να τον ενισχύουμε σε αυτό

XM34: βέβαια βέβαια αλλιώς του δίνουμε την πληροφορία. Κριτική σκέψη μπορεί να αναπτύξει... Έτσι; και αναλυτική σκέψη... Έτσι

KT35: πολύ σωστά μήπως... Όμως στο σχολείο... Έχεις εντοπίσει... Ότι διδάσκουν από την ασφάλεια και δεν αφήνουν το μαθητή ούτε να μιλήσει ούτε να σκεφτεί

XM36: λέω λοιπόν... Ότι αυτό είναι πολύ δύσκολο στην εκπαίδευση αυτό το κομμάτι. Αν αν δηλαδή ο καθηγητής είναι ασφαλής, αν θέλει να θεωρείται αυθεντία, αν είναι αυτό που λένε δάσκαλο κεντρικός δεν μπορεί να τον βοηθήσει... Όλο αυτό. Θα πρέπει να τα... Έχει πάρα πολύ καλά με τον εαυτό του σαν... Άνθρωπος και να είναι πάρα πολύ σίγουρος για τις γνώσεις του και για τις δυνατότητες του, ως καθηγητής για να χρησιμοποιήσει αυτή τη

μέθοδο ας πούμε καλλιέργειας και ανάπτυξης στη σκέψη των παιδιών. Για αυτό και πάρα πολύ το αποφεύγουν γιατί δεν είναι... Έτοιμοι να αντιμετωπίσουν το... Άλλο το ανατρεπτικό, το εναλλακτικό, τη δεύτερη σκέψη την... Άλλη δεύτερη ματιά. Θα σου... Έλεγα... Ότι υπάρχουν μαθήματα που είναι πάρα πολύ δύσκολο να το κάνουν αυτό γιατί θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις που μπορεί να μην είναι... Έτοιμος ο καθηγητής να τις δώσει. Δηλαδή ο μαθητής που θα αμφισβητήσει... Ή θα δει με... Άλλα με... Άλλη ματιά δεδομένα του μαθήματος των θρησκευτικών καταλαβαίνεις... Ότι θα φέρει σε δύσκολη θέση μία ολόκληρη κατάσταση. Και εδώ πέρα πώς; πώς μπορεί να περπατήσει... Όλο αυτό;

KT37: το... Έχει πει ο Freire. Είπε... Ότι για να κάνεις ελεύθερο μάθημα πρέπει εσύ να φύγεις από το μοντέλο του δυνάστη, αυτό που είπες

XM38: ακριβώς δηλαδή ψάχνω μαζί με σένα, μαζί με τον μαθητή αναζητώ μαζί. Σε βοηθάω, είμαι δίπλα, βρίσκουμε το δρόμο, σου δείχνω... Ένα δύο τρία πράγματα από κει και μετά... Όμως εσύ είσαι αυτός ο οποίος θα καταλήξεις κάπου

KT39: ναι μπράβο ναι, πώς καταφέρνει Χ.. τελικά ο κλάδος μας και κάποιοι δεν ξέρω αν μπορείς να μου πεις πόσο ποσοστό είναι αυτό, κάποιοι δηλαδή πηγαινοέρχονται για χρόνια στο σπίτι τους 20 30 χρόνια... Ή ακόμη και νεότεροι ενώ ξέρουν... Ότι η μισή τάξη δεν... Έχει καταλάβει τίποτα από το μάθημα τους και δεν τους βοηθάνε δηλαδή... Ή δεν ξέρουν

XM40: τι! είναι τραγικό δηλαδή... Έτσι θεωρώ... Ότι δεν ξέρω θα πήγαινα σπίτι μου! αλλά... Όχι εγώ δεν το μπορώ αυτό. Θα το κάνεις μάθημα και παρατηρείς... Ότι στα μάτια κάποιου... Ή στις κινήσεις κάποιου... Ότι δεν είναι εκεί, δεν καταλαβαίνει και, δεν μπορείς να συνεχίσεις. Εντάξει είναι πάρα πολύ δύσκολα τα πράγματα στο σχολείο μας το ξέρουμε αυτό, γιατί τελικά είναι πολλών ταχυτήτων και δεν ξέρω τελικά σε ποιον απευθύνεσαι, σε ποιον πρέπει να απευθυνθείς γιατί υπάρχουν μαθητές που πάνε με χίλια! και οι... Άλλοι που είναι πολύ πιο πίσω και θα πρέπει να τα εξισορροπήσεις... Όλα αυτά και να απευθυνθείς και σε... Όλους ταυτόχρονα και να μην κάνεις ανιαρό το μάθημα για κάποιους και για κάποιους για κάποιους... Άλλους δύσκολο, δηλαδή. Το χειρότερο κομμάτι νομίζω του εκπαιδευτικού είναι αυτό το... Άγχος. Τώρα αν τελικά διαπιστώσεις... Ότι δεν τα φέρνεις βόλτα, δεν τα καταφέρνεις, πας σπίτι σου! ε τι να πω τώρα, κάνεις κάτι... Άλλο [γέλιο]

KT41: υπάρχει αυτό δεν το... Έχουμε δει στην εκπαίδευση; και δεν πάνε σπίτι τους οι... Ίδιοι, εννοώ δεν εννοώ να τους πάνε κάποιοι... Άλλοι.

XM42: Δεν το... Έχω δει πολύ εγώ αυτό. Νομίζω... Ότι η δημόσια εκπαίδευση προσφέρει μία ασφάλεια και

KT43: προσπαθούνε τέλος πάντων κάνουνε... Ότι μπορούνε

XM44: για μένα το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι αυτό

KT45: ναι μας κατηγορούν από... Έξω μας κατηγορούν... Ότι... Ένα... Άλλο ας πούμε που μας λένε ενώ βλέπεις... Ένα παιδί ας πούμε στα μαθηματικά να σου ζωγραφίζει το μαλώνεις και δεν αξιοποιείς την ικανότητα αυτή, τη δεξιότητα του στο μάθημά σου... μπορεί αυτός να γίνει ζωγράφος αύριο-μεθαύριο, για ποιο λόγο;

XM47: εδώ τώρα θίγεις... Ένα... Άλλο κομμάτι. Το κομμάτι του, των μη πολυκλαδικών του σχολείων ας πούμε. Εγώ είχα φέτο και τα προηγούμενα χρόνια μαθητές που είχανε σοβαρά μαθησιακά προβλήματα, σοβαρά. Σε τμήματα... Ένταξης. Και στο μάθημα της τεχνολογίας... Ήταν εκπληκτικά παιδιά στα 17. Δηλαδή βαθμολογία πάνω από 17. Και το... Έχω ζήσει πάρα πολύ αυτό και λες τώρα αυτό το παιδί είναι καταδικασμένο να διαβάζει μαθηματικά, να διαβάζει πολλές... Ώρες αρχαία. Κάποια... Άλλα που... Ήταν εκπληκτικά στα μαθηματικά αλλά δεν θέλανε τα ελληνικά. Και... Έλεγα γιατί;... Έχει παραπάνω... Ώρες και δεν βάζεις σε... Ένα τμήμα τα μαθηματικά ταλέντα και το... Άλλο σε... Ένα τμήμα με τα ταλέντα στη γλώσσα. Αυτό είναι μεγάλο πρόβλημα για την εκπαίδευση στην Ελλάδα. Δεν ξέρω στις... Άλλες χώρες τι γίνεται αλλά λίγο-πολύ τα ξεχωρίζουν τα πράγματα. Δίνεται δηλαδή η δυνατότητα στους μαθητές να κάνουν και... Άλλα πράγματα και να αποκαλυφθούν τα ταλέντα τους, οι δεξιότητες τους οι κλίσεις τους. Αυτό θεωρώ... Ότι είναι πολύ σημαντικό. Στο δικό μας το σχολείο είναι... Ένα πρόβλημα, εμείς τι θα κάνουμε; α εσύ πρέπει να κάνεις 13 τις... Ίδιες... Ώρες μαθηματικά. Το ελληνικό σχολείο, το ελληνικό σύστημα δεν βοηθάει καθόλου στην κατεύθυνση του να δώσει την ευκαιρία σε κάποια ταλέντα να πάρουν... Ένα δρόμο... Άλλο από αυτόν τον παγιωμένο του τόσεσ... Ώρες μαθηματικά τόσεσ... Ώρες αρχαία τόσεσ... Ώρες φυσική και... Ότι κατάλαβες, κατάλαβες ας πούμε ως εκεί. Και βλέπουμε τελειώνουν παιδιά το γενικό Λύκειο, μου... Έχει συμβεί και στο περιβάλλον μου με... Άριστους μαθητές που στο δεύτερο... Έτος, στο Πανεπιστήμιο ανακαλύπτουν... Ότι θέλουν να πάνε να σπουδάσουν μαγειρική ας πούμε. Γιατί δεν είχαν τη δυνατότητα να το δουν αυτό νωρίτερα και να μη χάσουν χρόνο;... Ή να μην μπουν σε περιπέτειες... Άλλες

KT50: καταπιέζουν τα παιδιά τελικά οι δάσκαλοι;

XM51: ναι είναι θέμα συστήματος! και τα σπίτια και το δημοτικό κτλ νομίζω... Ότι... Όλο το σύστημα είναι λάθος. Δε Δίνει καμία δυνατότητα να βρεις να ανακαλύψεις τον εαυτό σου

KT52: να πιάσουμε και τους γονείς που καταπιέζουν τα παιδιά

XM53: αυτό τώρα είναι... Ένα... Άλλο γιατί... Έχει μάθει ο γονιος αυτό. Σημαντικός γίνεσαι και βαδίζεις στην κοινωνία αν... Έχεις... Ένα πτυχίο, αν δεν... Έχεις! πτυχίο Πανεπιστημιακό δηλαδή. Αυτό είναι... Ένα... Άλλο θέμα τώρα, τώρα σου λέω είναι σύνθετο το πρόβλημα

KT54: για μένα είναι απλό εγώ... Έχω φτάσει στη λύση και θα σου πω μετά, θα σου πω στο τέλος, αλλά ο εκπαιδευτικός είναι καταπιεσμένος τελικά;

XM55: ναι βέβαια δεν είσαι καταπιεσμένος αν πρέπει να με διδάξεις αυτά τα συγκεκριμένα πράγματα και δεν σου δίνει τη δυνατότητα να κάνεις κάτι... Άλλο;

KT56: μα είσαι ελεύθερος να διδάξεις... Ότι θέλεις. Εσύ... Έχεις απλά το πλαίσιο. Αυτό είναι!... να σου πω κάτι, να σου πω τώρα θα προπαγανδίσω εδώ ισχυρά την συνέντευξη. Λένε οι παιδαγωγικές θεωρίες... Ότι αυτά που λένε οι δάσκαλοι είναι... Άλλοι για να καλύπτονται πίσω από τα λάθη τους... είσαι ελεύθερος στην τάξη να διδάξεις... Ότι θες. Σου δίνει το πλαίσιο δεν σου λέει... Ότι θα διδάξεις βιολογία

XM57: μα εγώ δεν είμαι καθόλου ελευθερη όταν ... Έχω... Ένα μονόωρο μάθημα και εκείνη την... Ώρα πρέπει να κάνω πέντε πράγματα, πως είμαι ελεύθερη; Σε... Ένα πολυκλαδικό

σχολείο... Όμως εγώ στο μάθημά μου να το είχα τρεις... Ωρες, να το είχα τέσσερις... Ωρες, πόσο είμαι ελεύθερη;

KT58: ναι αναφέρθηκε αυτό για τα μονώρα μαθήματα από πολλούς συναδέλφους, αλλά νομίζουν οι συνάδελφοι... Ότι θα πρέπει να διδάξουν... Όλη αυτή την ύλη... δεν τους... Έχει πει το υπουργείο... Ότι θα πρέπει να βγάλεις κάποια ύλη. Αυτή είναι μία στρεβλή... Αποψη που... Έχουνε

XM59: δεν ξέρω, δεν ξέρω και, και οι γονείς και... Όλη η κοινωνία πως θα αποδεχθεί πράγματα... Έξω από τα στερεότυπα, αλλά είναι το λιγότερο που με απασχολεί αυτό. Ο καθηγητής που θα βγει... Έξω από αυτό που λες, εκτός από αυτό που του ορίζει, μακάρι να είναι πολύ τέτοιοι, πρέπει να είναι και λίγο επαναστάτης και λίγο αποφασισμένος να πάρει ευθύνη

KT60: προφανώς ναι

XM61: δεν βοηθάει το Υπουργείο δεν βοηθάει

KT62: ωραία για να μη σε κουράζω, θα σου κάνω την τελευταία ερώτηση, πάλι προπαγάνδα ασκώ λέει ο Freire και νομίζω το ξέρεις και εσύ... Ότι... Άμα... Έχεις καταπιεστεί θα καταπίεσεις αν... Έχεις υποστεί βία θα ασκείς και εσύ βία, οπότε σε αυτό το μοντέλο προτείνει ο Freire... Όταν δεν ελευθερωθεί ο δάσκαλος θα διαιωνίζεται μία κατάσταση... θα θελα να θυμηθείς... Όταν... Ήσουν μαθήτρια εσύ στα πίσω χρόνια αν είχε διαφορά, αν υπήρξε δάσκαλος που σε βοήθησε, δασκάλος που σε καταπίεσε και πόσο αυτό το σύστημα συγκριτικά με τώρα... Έχει αλλάξει

XM63: μεγάλη συζήτηση τώρα είναι αυτή. Πρώτα πρώτα πρέπει να σου πω... Ότι κάποια πράγματα λειτουργούν πολλές φορές και ως αντί πρότυπο που σε ενόχλησε... Άνθρωπος που ψάχνεται λιγάκι μπορεί να... Έχεις βρει τι είναι αυτό που σε ενοχλεί εσένα... Όταν... Ήσουν μαθητής και να μη θες να το αναπαραξείς. Δηλαδή... Έρχεσαι πάρα πολύ συχνά και στη θέση του μαθητή. Πολλές φορές δηλαδή είπα τώρα εσύ αν... Ήσουν μαθήτρια τι θα κανες, πώς θα αντιδρούσες σε αυτό; δηλαδή πάρα πολλές φορές... Έγινε. Νομίζω... Όμως... Ότι... Όλο... Έχει να κάνει με τη γενικότερη παιδεία του εκπαιδευτικού. Και την κουλτούρα του

KT64: είχαμε καλύτερους δάσκαλος παλιά;

XM65:... Όχι... Όχι... Όχι κατηγορηματικά... Όχι

KT66:... Άρα δεν... Έχει αλλάξει το σύστημα βλέπεις να... Έχει αλλάξει να... Έχουμε προοδεύσει σε κάτι;

XM67:... Όχι

KT68: οι μαθητές... Έχουν αλλάξει;

XM69: ναι είμαστε σε... Έχουν αλλάξει πολύ πολύ. Πρώτα-πρώτα δεν θεωρούν... Ότι ο καθηγητής μπορεί να τους δώσει πολλά πράγματα, το ξέρεις στο δημόσιο σχολείο εννοώ. Εδώ παίζει... Ένα ρόλο η παραπαιδεία, το ξέρουμε αυτό και παίζει και μία σκέψη που την...

Έχω ακούσει και εγώ τα πρώτα χρόνια που δούλευα μέχρι και το τελευταίο το περσινό θεωρώ... Ότι οι καθηγητές... Έχουν δυστυχώς απέναντί τους τους σημερινούς γονείς που παλιά δεν τους... είχαν απέναντί. Μέσα στις ενοχές τους και μέσα στα ελλείμματα τους βολεύονται πολλοί οι γονείς... θα φταίνε οι καθηγητές και... Όχι οι... Ίδιοι. Αυτό είναι... Ένα πολύ μεγάλο θέμα πάρα πολύ σοβαρό πρόβλημα.... Όταν δεν... Έχω το γονιό δεν μπορείς να κάνεις δουλειά και το καταλαβαίνεις αυτό.

KT70: μπράβο Χ.. αυτό πρώτη φορά ενώ το λένε οι εκπαιδευτικοί δεν το είπε κανένας στη συνέντευξη... Έχεις δίκιο

XM71: ναι για το βλέπεις για κάθε φορά μπορεί να το ξεμυτίσαμε για να πούμε διεκδικούμε και εκείνο και το... Άλλο δεν είχαμε... Όμως ποτέ τους γονείς μαζί μας ποτέ! πότε γιατί; γιατί τους βολεύει να φταίει το σχολείο. Για το τι είναι το παιδί τους δεν φταίνε αυτοί φταίει ο καθηγητής, τους φταίει το σύστημα και το σχολείο

KT72: πρέπει να τα... Έχει πει, στην παιδαγωγική του λέει... Ότι το καπιταλιστικό σύστημα θα εφαρμόσει, θα προσπαθήσω να σου δείξω... Ότι είσαι ανεπαρκής για να σε... Έχει σαν συνέχεια... Όπως βλέπεις τώρα σε μία εκπαίδευση συνεχή

XM73: είσαι υπόλογος και να σου ρίχνει και την αυτοπεποίθηση και το σεβασμό σου

KT74: ωραία δεν ξέρω αν θέλεις να πεις κάτι... Άλλο

XM75:... Ήθελα να μου πεις κάτι... Όμως εσύ. Είπες... Ότι θα μου πεις στο τέλος τι... Ήταν αυτό για θύμισέ μου

KT76: ναι προς τα πού την οδηγώ εγώ την... Έρευνα τι βλέπω... Ότι γίνεται;

XM77: ναι

KT78: εντάξει θα τα ξαναχτενίσω αλλά βλέπω... Ότι αν το δώ ως σύστημα κοινωνιολογικό... Όπως σου εξήγησα... Όταν εσύ συμμετέχεις, θα σου δώσω δύο παραδείγματα ακραία στη φυλακή ο... Άνθρωποφύλακας που φυλάει τους φυλακισμένους τους κακούς... Ή... Όπως θες μπορούμε να τους πούμε τους αδαείς γιατί και... Έτσι μπορώ να σου το παραλληλίσω με τους μαθητές, ασκεί εξουσία και είναι ικανοποιημένος με τη δουλειά που κάνει, φεύγει στο σπίτι του πάει και λέει ναι, τι να κάνω είναι η δουλειά μου. Ο ματατζής που δέρνει ασκεί εξουσία αλλά λέει τι να κάνω και εγώ αυτή τη δουλειά... Έχω, δεν διαφέρει σε τίποτα το μοντέλο αυτό... Όπως είναι αν ο δάσκαλος δεν απελευθερωθεί. Χρειάζεται δράση απελευθέρωσης για να κάνει και το μαθητή του ελεύθερο, αυτό είναι, είναι πολύ ζόρικη... Έρευνα και αν αποδείξει αυτό τελικά είναι... Ένα χαστούκι στους καθηγητές που θα πρέπει να δράσουν και να το σκεφτούν, δηλαδή η... Έρευνα... Έχει σκοπό να τους προβληματίσει... δεν ξέρω ποια είναι η... Άποψη σου

XM79: ναι ναι ναι συμφωνώ νομίζω... Ότι χρειάζεται κιόλας να γίνει

KT80: ναι μετά κατόπιν χρειάζεται η δράση... Όταν συνειδητοποιείς... Ότι υπάρχει αυτό το θέμα πρέπει να δράσεις να κάνεις κάτι

XM81: ναι αμέ ανασκουμπώνεσαι αν αυτό αποδειχθεί ως ανάγκη

KT82: αφού... ο Άλλος... Έχει βουλευτεί, συζητούσα με κάποιον της ιδιωτικής εκπαίδευσης της παραΠαιδείας... Όταν ο... Άλλος... Έχει βουλευτεί στο δημόσιο σχολείο και... Έρχεται αξιολόγηση τώρα ο μπαμπούλας πάλι και σου λέει θα κάνεις κάτι; και δεν του λέει βέβαια να απελευθερώσει τους μαθητές!

XM83: ναι αυτό είναι δύσκολο [γέλια]

KT: του λέει... Ότι είσαι ανεπαρκής απλά και θα πρέπει να αξιολογηθείς αλλά δεν τον αφήνει και από την... Άλλη δεν ξέρω. Η... Αποψη μου είναι, η θέση μου ως επαναστατη εκπαιδευτικού εγώ θα... Έπαιρνα την τύχη στα χέρια μου, βεβαίως εγώ πρέπει να δράσω, είμαι ελεύθερος στην τάξη μου να κάνω το μάθημα μου... Όπως θέλω και αυτό που λένε οι εκπαιδευτικοί... Ότι δεν προλαβαίνω και τι να κάνω... Έχω τον γονιό, είναι η ασφάλειά τους και ανεπάρκειά τους... Άμα θες τη δικιά μου... Άποψη. Ο επαναστάτης εκπαιδευτικός θα κάνει το μάθημα του

XM84: ναι ναι θα βρει τον τρόπο, είναι αλήθεια είναι λίγο παραπάνω δύσκολο είναι λίγο ρίσκο, αλλά πρόσεξε ο επαναστάτης εκπαιδευτικός και αυτός που... Έχει μία κοινωνική ευαισθησία δεν... Έχει... Άλλο δρόμο. Ο... Ίδιος δηλαδή ξέρει τι πρέπει να κάνει

KT85: ακριβώς

XM86: το θέμα... Όμως είναι πόσοι είναι αυτοί... Όμως;

KT87: ε ναι και... Έχουν και συνήθως προβλήματα από τη μάζα την υπόλοιπη που είναι τα αμνοερπια που πηγαίνουν στη σφαγή γιατί... Άμα δεν απελευθερωθείς προς τα κει θα πας, ναι είναι... Ένας προβληματισμός που ακόμη και τα παιδιά μας και εμείς... Έτσι τα μεγαλώσαμε, ακολούθησαν το σύστημα, δηλαδή τα φροντιστήρια, την ταλαιπωρία να δουλεύουμε σε διπλές δουλειές για να τα βγάλουμε πέρα και λοιπά και λοιπά... Όπως... Όλοι οι γονείς

XM88: ναι... Έτσι είναι

KT89: λοιπόν Χ.. σε ευχαριστώ πάρα πολύ

XM90: ωραία από... Όλα αυτά που κουβεντιάσαμε νομίζω... Ότι το καθένα από... Όλα αυτά τα ζητήματα που βάλαμε σηκώνει πολλή κουβέντα δηλαδή είναι και ωρες συζητήσεις

KT91: ο σκοπός της... Έρευνας αυτής είναι εμείς... Έχουμε εκπαιδευτεί να μπαίνουμε σε κοινότητες ... Να παίρνουμε συνέντευξη στο αφήγημα του συνεντευξιαζόμενου μετά ο... Ίδιος να προβληματίζεται... φαντάζομαι και εσύ προβληματίστηκες από... Όλη αυτή τη συζήτηση

XM92: εγώ πολύ πάρα πολύ, πάρα πολύ απόψε τώρα που θα ξαπλώσω... Έχω πολύ πράμα να σκεφτώ

KT93: και μετά τους λέμε ρε παιδιά δεν πρέπει να κάνουμε κάτι; αφού το είδαμε το πρόβλημα ποιο είναι, κάτι δεν πρέπει να κάνουμε και η μόνη κοινή γλώσσα για να μη διαφωνήσουμε είναι η τέχνη

XM94: α ναι

KT95:... Όχι για να μη διαφωνήσουμε για να μιλάμε την... Ίδια γλώσσα και μέσω της τέχνης της ενεικόνισης της τέχνης, περνάμε σε ανώτερα στρώματα θέασης και αντιλαμβανόμαστε περισσότερα πράγματα, δηλαδή δεν είναι μόνο αυτό που βλέπεις είναι και αυτό που κρύβεται και αυτό που σχηματίζεται και αυτό που υπονοείται και σου δίνεται. Σου δίνει η τέχνη την ευκαιρία να το μετασχηματίσεις για να στο πω πιο απλά και νομίζω... Ότι αν αυτό επέστρεφε ξανά στην κοινότητα των εκπαιδευτικών με... θα προτείνω δηλαδή... Όπως σου είπα μία δραματοποίηση, μπορεί να το παρουσιάσουμε ως θέατρο κάπου να το παρουσιάσουν οι εκπαιδευτικοί με τα παιδιά. Θα αντιληφθούν οι... Ίδιοι δηλαδή οι συμμετέχοντες και οι υπόλοιποι θεατές, η κοινότητα

XM96: μακάρι να... Έχει... Όμως μία πλατεία... Έτσι να μην είναι... Άντε το κάναμε και τελειώσαμε σαν κύκλο μικρό. Αυτό θα... Ήταν καλό να πλατύνει να περάσει πολύ

KT97: ναι κοίταξε εσύ φτιάχνεις τον πυρήνα, εμείς δηλαδή βρίσκουμε τον πυρήνα αυτούς που θα δράσουν, δεν πάμε δηλαδή σε κάποιον δεν επέλεξα εγώ... Άτομα τα οποία δεν πίστευα... Ότι θα κάνουν κάτι, αυτοί που πιστεύω... Ότι θα δράσουν θα φτιάξουν μόνοι τους τη δράση και δεν θα με χρειάζονται εμένα του χρόνου. Αυτή είναι η μέθοδος μας

XM98: για να δούμε ωραία

KT99: σε ευχαριστώ πολύ X.. για τη συζήτηση

XM100: και εγώ σε ευχαριστώ γιατί είδα πράγματα καινούργια, αλλά εντάξει... Έχω και ερεθίσματα τώρα να σκεφτώ το επόμενο διάστημα... Όλα αυτά

KT101: θα θέλαμε πάντως... Άμα γίνει κάτι αν και εσύ το επιθυμείς να συμμετέχεις

XM102: ναι ειδοποίησε με, είμαι... Έτοιμη

KT103: κοίταξε επέλεξα θα σου πω ποια... Άτομα για σε ψήσω ο Θ... νομίζω αύριο μεθαύριο θα μιλήσουμε ο Γ από κει... Έχει αυτός κάποιους νέους που ασχολούνται με θέατρα και λοιπά... Έχουν... Όρεξη. Για να ακουστεί να γίνει δηλαδή κάτι, να αντιληφθούμε κάτι, αλλιώς είμαστε ρολόγια που δουλεύουμε μόνο

XM104: είμαι στη διάθεσή σας υποστηρίζω και βοηθάω... Όπου μπορώ να το κάνω, εντάξει εντάξει ναι

KT105: και μόνο και να βρεθούμε να τραγουδήσουμε και να συζητήσουμε είναι και αυτό

XM106: ε ναι ο διάλογος είναι σημαντικός

KT107: ευχαριστώ πολύ X.. χαιρετίσματα στον Μ..

ΧΜ108: ελπίζω να τα πούμε από κοντά σύντομα

ΚΤ109:... Έγινε... Έγινε σε ευχαριστώ πολύ καλό σου βράδυ” (ΧΜ, Paragraph 1 - 109)

--AA--

“Η ΑΑ είναι πρωτοετής φοιτήτρια στο τμήμα μηχανολόγων μηχανικών υπήρξε μαθήτρια του ερευνητή για δύο χρόνια στην πρώτη και δευτέρα Γυμνασίου” (Comment to Text: αΑ)

“ΚΤ1: γεια σου Α... με ακούς

ΑΑ2: ναι ναι εντάξει με ακούς πώς είσαι

ΚΤ3:... Όλα καλά

ΑΑ4: ωραία είσαι... Έτοιμη εντάξει... Έχεις, είσαι χαλαρή;... Έχεις μήπως κάποια εργασία και σε ενοχλώ; ξεκινάω θα το ηχογραφήσω στο messenger για να απομαγνητοφώνηση μετά κάποια στιγμή θα σου δώσω και... Ένα πρωτόκολλο που υπογράφουν στις... Έρευνες με ανωνυμία και λοιπά... Ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία πέρα από αυτή την... Έρευνα

ΚΤ5: οκ

ΑΑ6: για πες μου λίγο που πέρασες σε ποια σχολή πέρασες;

ΚΤ7: ηλεκτρολόγων μηχανικών πέρασα πολυτεχνείο στα χανιά

ΑΑ8: φέτος... Έτσι

ΚΤ9: ναι ναι

ΑΑ10: και σε είχα μαθήτρια πριν πόσα χρόνια

ΚΤ11: με είχατε σίγουρα δευτέρα Γυμνασίου και τρίτη Γυμνασίου

ΑΑ12: τρίτη Γυμνασίου οπότε πέρασαν τρία χρόνια τέσσερα χρόνια λείπω εγώ βέβαια από το σχολείο

ΚΤ13: κύριε τώρα να σας ρωτήσω δεν είστε στο στο σχολείο γιατί

ΑΑ14: 4 χρόνια... Έχω φύγει από το σχολείο

ΚΤ15: α γιατί πώς και πήγατε σε κάποιο... Άλλο

ΑΑ16: σχέσεις εξουσίας και αυτό που λέει Freire [γέλιο] δηλαδή δεν με σήκωσε το κλίμα και το... Έσπασα, αλλά εντάξει αυτό δημιούργησε σε μένα μία δημιουργική πορεία, με βοήθησε τέλος πάντων να δω κάποια πράγματα και προτίμησα να τα σπάσω παρά να κάθομαι σε... Ένα εργασιακό μπουλινγκ

ΚΤ17: πάντως κάνατε τρομερό μάθημα κύριε το θυμάμαι και... Ήταν τελείως διαφορετικό από των... Άλλων καθηγητών με την κλασική παράδοση... πολύ δημιουργικό το μάθημα. Εμένα προσωπικά με ενέπνευσε το μάθημά σας

ΑΑ18: σε ευχαριστώ αυτά τώρα θα καταγραφούν στην... Έρευνα θα... Ήθελα την... Αποψή σου λοιπόν... Όχι για μένα μόνο εντάξει γενικά για τη

KT19: εγώ αγχώθηκα θα... Έλεγα μήπως δεν είμαι και πολύ σχετική για την... Έρευνα

AA20:... Όχι... Όχι η... Έρευνα να σου πω... Έχει τίτλο η αυθεντική σκέψη και κριτική παιδαγωγική, προβληματισμός και καινοτόμες δράσεις για την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, να σου εξηγήσω πρώτα τι συμβαίνει. Κάνω... Ένα μεταπτυχιακό στην κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και λέγεται το μεταπτυχιακό πρόγραμμα Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη

KT21: πάρα πολύ ενδιαφέρον κύριε

AA22: ναι μπαίνουμε μέσα σε ομάδες που πονάνε που... Έχουν κάποιο πρόβλημα σκάβουμε, σηκώνουμε το πέπλο και σκάβουμε να βρούμε ποιο είναι το πρόβλημα και μετά μέσω της τέχνης ενδυναμώνουμε την κοινότητα και φεύγουμε,... Ωστε να τα καταφέρει μόνη της, δηλαδή αυτό

KT23: πάρα πολύ ωραία

AA24: ναι και επέλεξα τους εκπαιδευτικούς... Έχω πάρει γύρω στις δέκα συνεντεύξεις και... Ήθελα και την... Άποψη των μαθητών που πέρασαν δηλαδή από την εκπαίδευση και να δούμε κάποια πράγματα μαζί, ποια είναι η... Άποψή τους, λοιπόν η πρώτη ερώτηση, πως οι δάσκαλοι αντιλαμβάνονται την αυθεντική σκέψη; ξέρεις τι είναι αυθεντική σκέψη;

KT25: να μου πείτε για να είμαι σίγουρη;

AA26: πες μου εσύ πρώτα πώς το βλέπεις και θα σου πω μετά τον ορισμό, τι νομίζεις... Ότι είναι αυθεντική σκέψη;

KT27: αυθεντική σκέψη αγχώνομαι λίγο [γέλιο]

AA28: α... Όχι... Όχι... Όχι το τι σημαίνει αυθεντικός αυθεντική σκέψη του

KT29: του κάθε μαθητή ξεχωριστή ας πούμε

AA30: ναι... Έχουν... Όλοι... Όλοι οι μαθητές τον... Ίδιο τρόπο σκέψης μήπως το σχολείο τους κάνει να, τους κόβει τους κάνει... Όλους σε κουτάκια;

KT31: σίγουρα ναι... αντιλαμβάνομαι τι είναι, δεν ξέρω πώς να το εξηγήσω βέβαια αλλά, σίγουρα το σχολείο, ακόμα και ο τρόπος που διδάσκονται τα μαθήματα και οι απαιτήσεις είτε στις εξετάσεις είτε σε οτιδήποτε θέλουνε, δεν εξετάζουν

AA32:... Όχι... Όχι η συζήτηση είναι βασίζεται σε ημιδομημένη συνέντευξη... Όποτε μπορείς να μου πεις δεν... Έχει συγκεκριμένες ακριβώς ερωτήσεις το πλάνο περίπου ωραία να σε βοηθήσω να σε βοηθήσω

KT33: σίγουρα δεν θέλετε να τις γράψω καλύτερα τις ερωτήσεις; γιατί γράφω καλύτερα από... Ότι μιλάω

AA34:... Όχι... Όχι θα το γράψω εγώ διότι μελετώ και το λόγο. Δηλαδή τα παιδιά... Όταν... Έρχονται στο σχολείο... Έρχονται με διαμορφωμένη... Αποψη; το σχολείο παρεμβαίνει; πρέπει να παρεμβαίνει τι συμβαίνει ακριβώς; αυτό μελετάμε

KT35: εντάξει σίγουρα από την οικογένειά τους σίγουρα... Έχουνε πάρει κάποιο δρόμο από την οικογένειά τους, σίγουρα καθοδηγούνται λίγο αλλά αυτό πιστεύω είναι λίγο πιο αρχικό στάδιο

AA36: μέχρι τι ηλικία σε επηρεάζει η οικογένεια

KT37: αναλόγως αλλά σίγουρα... Έχει πολύ μεγάλη επιρροή στις πιο μικρές τάξεις εκεί που χτίζεται η βάση μας ας πούμε... Όπως και το σχολείο... Έχεις πολύ σημαντικό σύμμαχο στις σκέψεις και στο Γυμνάσιο πιστεύω στο Λύκειο, μετά επιλέγει και ο μαθητής πιο πολύ τις πηγές του δεν... Έχει μόνο το σχολείο και την οικογένεια, ούτε πριν πριν το... Έχει αλλά... Έχει και μεγαλύτερη ελευθερία... Όσο μεγαλώνει, οπότε μπορεί πιο εύκολα να βρει δικά του προτύπα... Έχει πιο πολύ χρόνο... Ίσως και να ψάξει κάτι πράγματα

AA38: οι φίλοι δεν επηρεάζουν και σε ποια ηλικία επηρεάζουν το μαθητή;

KT39: σίγουρα η παρέα σε... Όλη τη διάρκεια της ζωής του, σίγουρα πιο πολύ πιο πολύ από το σχολείο πιστεύω

AA40: ωραία θα σου πω τον ορισμό του Freire σύμφωνα με τον παιδαγωγό τον Dewey είπε... Ότι η αυθεντική σκέψη δεν είναι το ασυνήθιστο και το περίεργο... Άλλοι λένε... Ότι είναι η αποκλίνουσα σκέψη δηλαδή πώς μπορεί κάποιος να βρει

KT41: η προσωπική σκέψη του καθένα;

AA42: δεν είναι το ασυνήθιστο και το περίεργο αλλά η ικανότητα να χρησιμοποιήσεις στην καθημερινότητά σου το μυαλό σου σε εργασίες που... Άλλοι δεν θα μπορούσα να τις φανταστούν οπότε... Άλλος ορισμός που υπάρχει είναι η αποκλίνουσα σκέψη δηλαδή με ποσους τρόπους εγώ μπορώ να βρω να κάνω να αξιοποιήσω για παράδειγμα

KT43: ναι κυριε και εγώ αυτό σκεφτόμουν η πρωτοποριακή σκέψη

AA44: ναι να χρησιμοποιήσω ως παράδειγμα το συνδετήρα που χρησιμοποιείται στο σχολείο αν το ψάξεις στο... Ίντερνετ θα βρεις πάνω από 40 διαφορετικούς τρόπους χρήσης, και υπήρξε και σύμβολο κατά του ναζισμού από τους φοιτητές νομίζω της Νορβηγίας που το είχαν στην τσέπη για να ξεχωρίζουν... Ότι... Ήτανε κατά του ναζισμού

KT45: ναι

AA46: ναι ως πληροφορία, οπότε κατάλαβες περίπου τι είναι η αυθεντική σκέψη

KT47: ναι

AA48: ωραία στο σχολείο πώς, πώς υποστήριξαν οι εκπαιδευτικοί; πώς ανακάλυψαν το δικό σου μυαλό πως σε βοήθησαν;

KT49: να πω την προσωπική μου εμπειρία

AA50: ναι βέβαια

KT51: ωραία εγώ πιστεύω... Ότι υπήρχαν κάποιοι εντάξει το, γενικά δεν νομίζω πως αναγνωρίζονται... Όλοι στο σχολείο μόνο ενώ... Ένα μέρος και επειδή και ο τρόπος διδασκαλίας είναι πολύ συγκεκριμένος και εξέτασης, απαιτήσεων εξετάσεων, ακόμα και ο τρόπος που γίνονται οι εξετάσεις είναι πάρα πολύ συγκεκριμένες και δεν εξετάζει γενικά... Άμα μπορεί κάποιος... να σκεφτεί προσωπικά πιστεύω... Ότι λίγοι... Ήταν οι καθηγητές που με βοήθησαν να καταλάβω, με κατάλαβαν και με βοήθησαν να καταλάβω και εγώ αργότερα τον εαυτό μου. Και με βοήθησαν ας πούμε να προχωρήσω τη σκέψη μου και να γίνω πιο δημιουργική ναι

AA52: ωραία στη διαδικασία αυτή οι δάσκαλοι οι εκπαιδευτικοί εκτός από εσένα, τα υπόλοιπα παιδιά τα στηρίζαν; χρησιμοποίησαν δηλαδή νέες καινοτομίες, καινοτόμες διδασκαλίες; στρατηγικές; θυμάσαι δασκάλους σου που μπορούσαν να ξεχωρίσουν στα παιδιά πώς σκέφτονται... Ή να το αξιοποιήσουν στην εκπαιδευτική τους διαδικασία;

KT53: σίγουρα... Ήσασταν εσείς... Ένας από αυτούς! θυμάμαι ξεκάθαρα δεν θυμάμαι ακριβώς ποιο... Ήταν το θέμα θυμάμαι... Όμως... Ότι στο πρώτο μάθημα που είχαμε κάνει, βασικά τι ρώτησατε, τι τι θέλουμε να μάθουμε από την πληροφορική και κανένας καθηγητής δεν μας είχε ρωτήσει μέχρι τότε τι θέλουμε να μάθουμε στο μάθημά του. Θυμάμαι επίσης που μας είχατε κάνει μία ωραία... Άσκηση δημιουργικής γραφής, δεν θυμάμαι ποιο θέμα ακριβώς μήπως το θυμάστε εσείς;

AA54: ναι συνήθως ελεύθερο θέμα, αφήνω τα παιδιά να γράφουνε το θυμάσαι αυτό ναι;

KT55: ναι το θυμάμαι πολύ καλά το θέμα δεν θυμάμαι ακριβώς αλλά θυμάμαι... Ότι... Όταν το είχα γράψει είχα παθιαστεί πάρα πολύ και είχα κάτσει μέχρι πάρα πολύ... Ωρα για να το γράψω... Όπως... Ήθελα και... Έτσι εξεπλάγην και εγώ τον εαυτό μου γιατί δεν περίμενα... Ότι θα μπορούσα. Είχα γενικά μια δυσκολία στο γράψιμο και στην παραγωγή λόγου και δεν περίμενα... Ότι θα μου... Έρχονται... Έτσι ιδέες και θα μπορώ να γράψω κάτι που να μου αρέσει και εμένα κάπως

AA56: πολύ ωραία... Άλλοι... Άλλοι εκπαιδευτικοί;

KT57: και... Ένα... Άλλο που μου... Άρεσε... Ήταν στο μάθημα της μουσικής, γενικά εμένα μου αρέσουν πράγματα που εξασκούν και τη φαντασία, την προκαλούν, θυμάμαι πάλι στο Γυμνάσιο το Λύκειο... Έχει... Έναν πιο εξετασιοκεντρικό χαρακτήρα οπότε εμένα προσωπικά δεν μου... Άρεσε τόσο πολύ. Πήρα πράγματα αλλά πιο πολύ στο Γυμνάσιο... Έγινε... Έτσι πιστεύω... Ότι οι καθηγητές... Ήταν λίγο πιο κοντά μας και ξεφεύγουν λίγο από το μάθημα το τυπικό το παραδοσιακό που πρέπει να βγει η ύλη

AA58: ναι

KT59: θυμάμαι τη μουσική λοιπόν που... Ήταν και η εργασία του βιβλίου... Όπου είχε διάφορες εικόνες και νόμιζω κυρίως εικόνες... Έργα... Έργα τέχνης, φωτογραφίες και τέτοια

και... Έπρεπε... Ήταν να ζωγραφίσουμε κάτι πώς να το πω, να εμπνευστούμε από αυτό και να ζωγραφίσουμε, να ζωγραφίσουμε κάτι κοντά του... Ή να γράψουμε κάτι και θυμάμαι είχα γράψει... Ένα μικρό ποιηματάκι, που πάλι μου... Άρεσε... Όπως είχε βγει και από τότε δεν μπόρεσα... προσπάθησα μία-δύο φορές να ξαναγράψω μόνη μου αλλά χωρίς κάποια αφορμή και δεν μπορούσα να το κάνω.

AA60: από... Ότι ξέρω ασχολήθηκες μετά κάποια στιγμή είχαμε μιλήσει... Έφτιαξες καρτούν κάτι, με τι είχες ασχοληθεί στο Λύκειο

KT61:... Όχι θα... Ήθελα πολύ και αυτό... Έχει γίνει πάλι σε μία εργασία πιο ελεύθερη θα το... Ήθελα βασικά... Ήταν πάλι στο Γυμνάσιο στην τρίτη Γυμνασίου... Ήταν μία εργασία στο μάθημα της λογοτεχνίας που... Έπρεπε πάλι να κάνουμε κάτι με πιο δημιουργικό τρόπο, διαλέγαμε νομίζω κάποιο ποίημα που μας... Άρεσε πολύ εγώ... Έχω διαλέξει τον καβάφη και... Έπρεπε κάπως να το παρουσιάσουμε με... Έναν πιο δημιουργικό τρόπο και... Ήθελα να φτιάξω... Ένα καρτούν, είχα κάνει και κάποια σχέδια αλλά... Ήθελε παραπάνω γνώσεις και σε υπολογιστικά και οπότε δεν το... Έχω κάνει, δεν τελείωσε ποτέ,... Έκανα κάτι... Άλλο στην πορεία και αυτό μου άρεσε πολύ, εγώ ασχολούμαι με το χορό οπότε επέλεξα να κάνω... Ένα βιντεάκι που χόρευα... Ήταν το ποίημα του καβάφη τα παράθυρα και από κάτω εμφανιζόταν στην οθόνη πώς το λένε το ποίημα. Επίσης πιστεύω... Ότι υπήρχαν και λίγοι καθηγητές που εντάξει... Όλοι οι μαθητές, δεν υπάρχει καλός και κακός μαθητής... Όλοι μπορούν... Όλοι... Έχουνε τις δικές τους προσωπικές ικανότητες και ταλέντα, δεν ξέρω κατά πόσο το σχολείο μπορούσε να ανακαλύψει τα ταλέντα αυτά και να βοηθήσει και τους μαθητές να τα ανακαλύψουν, αλλά σίγουρα υπήρχαν κάποιοι καθηγητές που τουλάχιστον στο μάθημά τους προσπαθούσαν να ανακαλύψουν... Όχι τα ταλέντα ακριβώς να βοηθήσουν τους μαθητές... Ωστε να βρουνε το κομμάτι του εαυτού τους... Όπου... Ήταν καλός. Που μπορούσε να ανταπεξέλθει στο μάθημα αυτό, δεν ξέρω αν το εξήγησα καλά γιατί αγχώνομαι λίγο με τον προφορικό λόγο, τα πάω καλύτερα στον γραπτό

AA62:... Όχι... Όχι εγώ θέλω τον τρόπο σκέψης σου και αυτό που μου λες θα βγάλω... Άκρη, μην ανησυχείς ναι, κατάλαβα

KT63: ωραία

AA64: δηλαδή οι εκπαιδευτικοί αν πάρουμε ας πούμε τον τρόπο σκέψης για το γνωστικό επίπεδο που πρέπει να... Έχει ο καθένας για το μάθημα του, υπάρχουν παιδιά που δεν τους αρέσουν... Όλα τα αντικείμενα και ας τα πάρουμε βήμα-βήμα για να φτάσουμε σε κάποια λύση. Γιατί υπάρχουν τόσα μαθήματα στο σχολείο; αλλά εσύ στο Γυμνάσιο που... Ήταν και πιο δημιουργική φάση της ζωής σου και... Όλων των παιδιών;

KT65: γιατί υπήρχαν τόσα πολλά μαθήματα; διαφορετικά εννοείτε; υποτίθεται για να αποκτήσουμε μία πολύπλευρη γνώση, ας πούμε μετά αυτό σταμάτησε στο Λύκειο που... Έπρεπε να δώσουμε πανελλήνιες και να διαλέξουμε μία κατεύθυνση... θετικό το θεωρώ αλλά από την... Άλλη πάλι και τα μαθήματα γίνονταν αρκετά παραδοσιακά και δεν ξέρω κατά πόσο... Όντως αποκτήσαμε πολύπλευρη γνώση, θετικό το θεωρώ πάντως αυτό. Λείπουν και πολλά μαθήματα από το σχολείο δηλαδή σίγουρα... Όσα... Έχουν να κάνουν με τέχνες θα...

Έπρεπε να τα... Έχουν παραπάνω. Πιστεύω... Ότι θα... Έπρεπε να είναι πολύ παραπάνω τα μαθήματα σε πολλούς παραπάνω τομείς

AA66: ποια μαθήματα θα... Ήθελες εσύ να περιέχονται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών και δεν υπάρχουν ας πούμε, δεν τα συνάντησες ποτέ

KT67: και δεν υπάρχουν ωραία ωραία ερώτηση αυτή... [Σκέφτεται] θα... Ήθελα να σκεφτώ λίγο παραπάνω λίγο παραπάνω, να σας πω την αλήθεια γιατί θα μπορούσα να σκεφτώ πάρα πολλά... Στα μαθήματα ας πούμε θα μου... Άρεσε αρχικά αντί για θρησκευτικά να κάνουμε θρησκευσιολογία θα μου... Άρεσε να κάνουμε κοινωνιολογία επίσης, σίγουρα μουσική δεν κάναμε, χορό σίγουρα θα μου... Άρεσε, επίσης θα μου... Άρεσαν κάποια project... Όπως να κάνουμε προβολή ταινιών στο μάθημα ακόμη και στα μαθήματα που... Έχουμε θα μου... Άρεσε πιο πολύ να χρησιμοποιούμε την τεχνολογία... Όπως παραδείγματος χάρη στην ιστορία, να βλέπουμε πιο πολλά ντοκιμαντέρ και να γίνεται η ιστορία να το μαθαίνουμε λίγο πιο βιωματικά... Όχι βιωματικά ακριβώς απλά να μην κάνουμε στεγνά γεγονότα αλλά να μπαίνει και εκεί λίγο μέσα στην ιστορία ας πούμε, θα προτιμούσα να τη μαθαίνουμε λέμε τώρα από πηγές, από ιστορικούς... Ωστε να μπορούμε να μπούμε στο γεγονός... Ωστε να το μάθουμε οπότε ναι, εκτός από καινούργια μαθήματα θα μου... Άρεσε και τα μαθήματα που... Ήδη γίνονται να γίνονται λίγο διαφορετικά... [Σκέφτεται] ποιο... Άλλο μάθημα

AA68: ωραία αν σκεφτείς κάποιο παρακάτω μου λες κοίταξε τώρα

KT69: λαογραφία θα μου... Άρεσε σίγουρα να κάνουμε

AA70: λαογραφία ε

KT71: ναι [σκέφτεται] αν σκεφτώ παρακάτω θα σας πω κι... Άλλα

AA72: ναι κοίταξε τι είπε ο Freire τώρα ο παιδαγωγός ο οποίος... Ήταν... Ένας βραζιλιάνος παιδαγωγός ο οποίος κυνηγήθηκε για τις απόψεις του γιατί... Ήταν πολύ καινοτόμος αλλά τον ξέρουνε σε... Όλο τον κόσμο για την κριτική παιδαγωγική του

KT73: α και πρακτικά πιο πολύ πρακτικά μαθήματα θα μου... Άρεσαν βέβαια

AA74: Learning by doing να πιάνεις; τι εννοείς χειροπιαστά

KT75: ναι ναι

AA76: ξυλουργική και οτιδήποτε

KT77: ναι ναι τέτοια οτιδήποτε με τα χέρια

AA78: ο Freire λοιπόν στην παιδαγωγική του βασίστηκε σε δύο αρχές, η μία είναι η αρχή του διαλόγου... Ότι πρέπει να υπάρχει διάλογος

KT79: ξέχασα και κάποια βασικά συγνώμη, σίγουρα σεξουαλική αγωγή πολύ βασικό ειδικά στο Λύκειο και επίσης δεν ξέρω... Ίσως να μπορούσαμε να το κάνουνε οι ψυχολόγοι να μιλάμε για τα συναισθήματα πιο προσωπικά πράγματα, ζητήματα των εφήβων, ναι κυρίως αυτό και επίσης κάτι που σκέφτηκα τώρα να μαθαίνω κάτι για το περιβάλλον

AA80: ναι υπάρχουν τέτοια μαθήματα, αλλά κοίταξε τι είπε ο Freire νομίζω θα σου ξυπνήσω πιο δημιουργικά τη σκέψη και θα καταθέσεις πιο εύκολο προτάσεις που μας ενδιαφέρει και η... Άποψη των μαθητών, αν αν γινόντουσαν νέα υπουργός Παιδείας τι θα... Έκανες εσύ; Ο διάλογος λοιπόν είπε ο Freire πρέπει να υπάρχει σε... Όλες τις ομάδες, ειδικότερα στο σχολείο και οι παιδαγωγικές μέθοδοι που τελευταία λένε... Ότι 60% του χρόνου πρέπει να μιλάει ο μαθητής στην τάξη. Θέλω να θυμηθείς αν αυτό συνέβαινε στα στο σχολείο και σε ποιες ηλικίες θυμάσαι... Ότι μιλούσαν οι μαθητές και υπήρχε διάλογος

KT81: διάλογος; μέσα στο μάθημα;

AA82: μέσα στο μάθημα ναι να το, να το υποκινεί, να το παρακινεί ο εκπαιδευτικός!... Ή... Ήταν... Όλοι δασκαλοκεντρικοί δίδασκαν καθέδρας

KT83: δεν θυμάμαι να... Έχει γίνει κάτι σε διάλογο να σας πω την αλήθεια

AA84: ναι;

KT85: θυμάμαι να... Έχει γίνει μία φορά στην τάξη αλλά... Ήτανε σύντομα αλλά διάλογος διάλογος... Όχι

AA86: συνέχεια συνέχεια στην εκπαιδευτική διαδικασία να υπάρχει ο διάλογος, 60% του χρόνου

KT87:... Όχι... Όχι καθόλου δεν θυμάμαι δεν θυμάμαι κάτι τέτοιο

AA88: μάλιστα ένα που είπε ο Freire λοιπόν είναι... Ότι θα πρέπει να υπάρχει διάλογος γιατί μέσω του διαλόγου φτάνεις στις λύσεις, στα πάντα δηλαδή μπορεί να διαφωνείς αλλά με την αντίθεση και τη σύνθεση απόψεων θα βρεις τη λύση και την... Άκρη και το δεύτερο που είπε είναι... Ότι πρέπει το μάθημα να γίνεται με τη διατύπωση και τη συζήτηση προβλημάτων problem posing, αλλά πρόσεξε τώρα εμπνέοντας τους μαθητές να διαφωνήσουν... Όπου βλέπουν την αδικία, να δημιουργεί δηλαδή περιβάλλοντα πραγματικότητας που θα τα συναντήσει ο μαθητής στη ζωή του αύριο-μεθαύριο... Έξω και να τον διδάσκει... Ότι θα πρέπει να στέκεται απέναντι στην αδικία

KT89: πολύ ωραίο, πολύ ωραίο, συμφωνώ απόλυτα

AA90: θυμάσαι τέτοια μαθήματα κάποιοι που να σας δείξανε, που να δημιούργησαν τέτοιες συνθήκες στο μάθημα τους; δημιουργούσαν οι εκπαιδευτικοί;

KT91: φέτος στην... Έκθεση θυμήθηκα τώρα είχαμε... Έναν καθηγητή ο... Όποιος στα θέματα που κάναμε θα... Άνοιγε μία συζήτηση μέσα στην τάξη και μεταξύ των μαθητών βασικά πέραμε το λόγο, αλλά συμμετείχαμε και πάρα πολύ στο μάθημα του γιατί κάναμε ζητήματα που μας αφορούσαν και τα κάναμε με ωραίο τρόπο και με ωραίο κείμενο και ο... Ίδιος ο καθηγητής προσπαθούσε να μας κάνει να μιλήσουμε... Όσο... Όσο γίνεται και θυμάμαι... Ότι... Όλο αυτό καταλήγει σε συζήτηση δηλαδή και πέρα από το μάθημα, σε μία συζήτηση... στην αρχή που είχαμε κάνει για το σεβασμό και οτιδήποτε... Άλλο τελικά κατέληξε σε μία συζήτηση... μας μιλούσε στην αρχή ο καθηγητής αλλά προσπαθούσαμε να βρούμε και την αδικία σε οποιοδήποτε πρόβλημα και γενικά μιλούσαμε... θυμάμαι

συζητούσαμε για διάφορα προβλήματα σε οποιοδήποτε τομέα κοινωνικά και προτείναμε και λύσεις στο πλαίσιο της... Έκθεσης... Ήταν και το μάθημα δηλαδή τέτοιο, αλλά θυμάμαι... Ότι συχνά δεν νιώθαμε τι διαβαζαμε, απλά για την... Έκθεση για να γράψουμε στις πανελλήνιες, αλλά προσπαθούσαμε αυτό που μας έκανε το μάθημα κυρίως ήταν να σκεφτούμε, να κατανοήσουμε κάποια σημαντικά ζητήματα και να βρούμε λύσεις

AA94: πολύ ωραία αυτό τώρα που μου εκμυστηρεύτηκες η παραγωγή λόγου προφορικού λόγου πώς θα καλλιεργηθεί... Άμα ο μαθητής δεν το καλλιεργεί στην τάξη... Όταν υπάρχουν ας πούμε αγώνες ρητορικής δεινότητας και τέχνης... Όταν ο μαθητής δεν μιλάει στο μάθημα μαζί με τους συνομηλίκους του που... Έχουν το... Ίδιο επίπεδο μόρφωσης πώς θα το καλλιεργήσει... Όταν σκέψου λίγο... Όντως πόσες ευκαιρίες... Έχεις; πηγαίνεις ας πούμε στις 8:00 το πρωί στο φροντιστήριο μετά,

KT95: εγώ προσωπικά μου... Έχει δημιουργηθεί και... Άγχος με το σχολείο περισσότερο στο να μιλάω γιατί ας πούμε αν πεις κάποιο λάθος κατευθείαν μπορεί να αποδοκιμάσεις από τον καθηγητή από τους συμμαθητές μας από τους συμμαθητές σου... Όχι τόσο πιο πολύ κυρίως από τους καθηγητές αν πετάξει την κοτσάνα που λέμε οπότε με... Έχει κάνει λίγο πιο ντροπαλή

AA96: αυτό αυτό είναι ενδιαφέρον που λες γιατί ψάχνουμε να βρούμε τι συμβαίνει και εντάξει εγώ ως ερευνητής τώρα θα προχωρήσω πιο πολύ και αυτό που μου είπες τώρα... Ότι ο μαθητής φοβάται και διστάζει λόγω του μην κάνει λάθος, εγώ σκέφτομαι να να βασιστώ στην... Έρευνά μου την επόμενη σε αυτό! στην αξιοποίηση του λάθους

KT97: α πολύ ωραίο

AA98: δηλαδή μπορείς να πάρεις το λάθος και δημιουργικά αφού κάθε μαθητής σκέφτεται διαφορετικά μπορεί η στρεβλή του... Άποψη να αποδείξει ότι είναι αυτός... Ένας Einstein, να μπορεί δηλαδή να του δείξεις δηλαδή... Ότι μπορεί και να διαφέρει δεν χρειάζεται να είναι... Ίδιος, οπότε σε αυτό που μου λες τώρα μήπως το σχολείο τους κάνει... Όλους... Ίδιους;

KT99: προσπαθεί να τους κάνει... Όλους... Ίδιους και αυτό βολεύει και το σχολείο γιατί... Ένα μάθημα που θα... Έπρεπε να χωρέσει τους διαφορετικούς μαθητές με διαφορετικές σκέψεις θα... Ήταν πολύ πιο σύνθετο να γίνει, να διεκπεραιωθεί και να το φέρουμε εις πέρας, και οι καθηγητές θα... Έπρεπε και αυτοί να είναι πολύ... Έξυπνοι και πολύ λογικοί και να μπορεί να αντιλαμβάνονται πολλά πράγματα και πολλές διαφορετικούς τρόπους σκέψεων θα... Ήταν πολύ πιο πολύπλοκο ενώ με το να... Έχουμε τον... Έχουμε οι μαθητές πως να το πω, με το να μπαίνουν σε καλούπια είναι πιο εύκολο να γίνει... Ένα μάθημα που να μπορεί να απευθυνθεί σε... Όλους... τελικά δεν απευθύνεται σε... Όλους διότι... Όποιος δεν μπορεί να το ακολουθήσει, τελικά είτε απομονώνεται, είτε δεν ακούει στο μάθημα, είτε δεν τα πηγαίνει καλά, είτε και μετά προχωράει και σε ψυχολογικό επίπεδο που, είτε μπορεί να... Έχει χαμηλή αυτοπεποίθηση... Ή στη συνέχεια, να μην πάρει τελικά πράγματα από το σχολείο που θα μπορούσε να πάρει με... Ένα μάθημα αν το μάθημα γινόταν πιο ανοιχτό... Ωστε να μπορεί να απευθυνθεί σε πιο πολλούς μαθητές.

AA100: ναι σε αυτό που λες τώρα τι νομίζεις... Ότι φταίει οι εκπαιδευτικοί γιατί επιλέγουν... Ένα τρόπο διδασκαλίας και συμπεριφοράς; δεν ξέρουν να διδάξουν με... Άλλο τρόπο;... Έχουν βρει... Ότι αυτό είναι εύκολο για αυτούς; δεν είναι εμπνευσμένοι; δεν είναι καταρτισμένοι; τι φταίει; για ποιο λόγο οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν με... Ένα τρόπο διδάσκουν με... Ένα τρόπο;... Έχουν... Έχουν βρει το χρυσό κανόνα τους για να συμπεριφέρονται στους μαθητές; δεν καινοτομούν; δεν πειραματίζονται; φοβούνται δεν... Έχουν γνώσεις... Έχουν βουλευτεί σε αυτό τον τρόπο συμπεριφοράς; εφαρμόζουν ηγεμονική καταστολή... Ότι... Όχι θα ακούς και δεν θα μιλάς; τι συμβαίνει τι... Έχεις δει στους καθηγητές σου;

AA108: ωραία σίγουρα ορισμένοι δεν... Έχουν... Όρεξη, δηλαδή βλέπω οι πιο πολλοί καθηγητές δηλαδή δεν... Έχουν... Όρεξη να διδάξουν, οπότε αυτός είναι πάλι ο παραδοσιακός τρόπος οπότε πάνε με την πεπατημένη, είναι δοκιμασμένη μέθοδος, δεν λέω... Ότι είναι αποτελεσματικός τρόπος, σε κάποιες περιπτώσεις είναι σίγουρα, αλλά είναι πάντως το ασφαλές, να πω πηγαίνουν εκ του ασφαλούς... επίσης σίγουρα παίζει και στο Υπουργείο να βγει μία συγκεκριμένη ύλη με συγκεκριμένες οδηγίες, οπότε καμιά φορά το να ξεφύγεις από το μάθημα και να το κάνεις... Όπως εσύ θέλεις πραγματικά δεν μπορεί να συμβεί... Ίσως δεν δίνονται και ευκαιρίες από το σχολείο να μπορεί να συμβεί

KT109: ναι

AA110: μπορεί πολλοί καθηγητές να... Έχουν την... Όρεξη να κάνουν κάτι διαφορετικό... Ένα μάθημα πιο κοντά στους μαθητές αλλά να μην ξέρουν ακριβώς πώς μπορεί να γίνει... Ίσως αν ξεκινούσε κάποιος καθηγητής να το κάνει να ακολουθήσουν και οι υπόλοιποι, να παίρνει κάποια ιδέα ή αν δίνονταν κάποια σεμινάρια ας πούμε δεν ξέρω, επίσης πολλές φορές είναι και πάρα πολλά χρόνια στην εκπαίδευση και κουράζονται, οι συντάξεις είναι και πολύ αργά, τα πρώτα χρόνια μπορεί να είχαν... Όρεξη να διδάξουν και τα επόμενα χρόνια να... Έχουν κορεστεί, οπότε να πηγαίνουν με το σίγουρο ας πούμε

KT111: συνεργάζονται οι εκπαιδευτικοί μεταξύ τους; παραδείγματος χάρη... Ένα παιδί σαν εσένα γνώριζαν οι εκπαιδευτικοί σου στο σχολείο τον τρόπο σκέψης σου και που τα καταφέρνεις, που δυσκολεύεσαι;... Ή ο καθένας κάνει το μάθημά του και δεν τον νοιάζει... συνεργάζονται θεωρείς;

AA112: πιστεύω κάποια στιγμή σίγουρα το συζητάνε για κάποιους μαθητές, σίγουρα θα γίνουν και κάποιες συνεργασίες σε... Άλλα πράγματα εκτός αν γίνει κάποιο θεατρικό... Ή κάτι μες στο σχολείο, τώρα για το μάθημα να μάθουν δεν ξέρω, πιστεύω λογικά το συζητάνε μεταξύ τους... Ίσως γνωρίζουν κι... Άλλοι καθηγητές τις ιδιαίτερες δυσκολίες του κάθε μαθητή σε... Άλλα μαθήματα δεν ξέρω... Όμως κατά πόσο..... Όχι μπορούνε σίγουρα να βοηθήσουν! γιατί... Όταν κάποιος... Έχει μία δυσκολία δεν την... Έχει απαραίτητα στο μάθημα της... Έκθεσης είναι πιο ευρύ αυτό. Δηλαδή δεν είναι... Ότι δυσκολεύεσαι στην... Έκθεση είναι κάτι το οποίο θα μπορεί να βοηθηθεί και με... Άλλους τρόπους... Όχι μόνο με... Έναν καλό καθηγητή στην... Έκθεση, δεν συνεργάζονται... Όσο πρέπει, σίγουρα υπάρχει μία συνεργασία αλλά... Όχι... Όσο... Όσο χρειάζόταν

KT113: θεωρείς... Ότι μπαίνουν οι εκπαιδευτικοί στην ψυχολογία του παιδιού; εμβαθύνουμε στο εσωτερικό του κόσμο... Ή τους ενδιαφέρει μόνο η ποσοτική μέτρηση που βλέπουν... Ένα βαθμό ή βλέπουν μία συμπεριφορά; πώς μπορούν να εμβαθύνουν σε... Ένα παιδί στον τρόπο σκέψης του και τι... Έχει μέσα του;

AA114: δεν πιστεύω... Ότι, ελάχιστοι είναι οι καθηγητές που εσείς πιστεύω το κάνετε σίγουρα και με τις εργασίες που μας κάνατε ανακαλύπταμε και εμείς πτυχές του εαυτού μας και τη σκέψη μας που δεν είχαμε ανακαλύψει και μόνοι μας οπότε εγώ πιστεύω... Ότι εσείς το κάνατε αυτό γενικά... Όμως δεν συμβαίνει δεν το... Έχω... Δεν ξέρω, είναι αυτό που σας είπα... Ότι θα μου... Άρεσε να πας σε... Ένα μάθημα που να εξετάζουν πιο πολύ τα συναισθήματα των μαθητών.

KT115: ναι δεν γνωρίζουν μάλλον δεν... Έχουν τις γνώσεις αυτές οι εκπαιδευτικοί δεν... Έχουν

AA116: ναι... Ίσως η ψυχολογία... Ήταν πολύ βοηθητική στα σχολεία και ακόμα και μέσα στο μάθημα είναι και αυτό που ξέχασα να το πω πριν... Ίσως είναι και η... Έλλειψη γνώσεων... Ότι δεν ξέρουν πώς να γίνει σωστό μάθημα σωστό δεν υπάρχει σωστό!

KT117: δεν υπάρχει σωστό; δεν υπάρχει λάθος και σωστό μάθημα;

AA118:... Όχι γενικά δεν πιστεύω... Ότι υπάρχει το λάθος και το σωστό, σίγουρα υπάρχει, για μένα το αποδοτικό θα είναι αυτό που θα εξελίξει τους μαθητές, τους περισσότερους μαθητές και θα τους εμπνεύσει με οποιονδήποτε τρόπο

KT119: ναι θα σου κάνω μία δύσκολη ερώτηση τώρα, ο Freire μίλησε για τους... Όπως σου είπα πριν για τους καταπιεζόμενους

AA120: και κάτι που... Ήθελα να σας πω χίλια συγγνώμη αυτό που με ρωτήσατε... Άμα είναι κοντά στους μαθητές και στα συναισθήματά τους,... στα συναισθήματα σίγουρα δεν είναι κοντά τους, προσπαθούν κάποιοι καθηγητές να είναι και επίσης παρατηρώ και το πως το σχολείο αντιμετωπίζει παραβατικές συμπεριφορές... Ότι είναι τελείως λάθος τρόπος και καθόλου δεν εξετάζεται το τι σκέφτηκε ο μαθητής και τον οδήγησε μέχρι εκεί και αντί να βελτιώσει αυτό προσπαθεί να τον τιμωρήσει

KT121: εφαρμόζει... Ένα στρατιωτικό καθεστώς;

AA122: ναι ακόμη και η παράβαση μπορεί να δείξει κάτι τελικά καλό του μαθητή, κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του!

KT123: να γίνει αφορμή για συζήτηση για προβληματισμό

AA124: ναι και για βοήθεια βασικά και για να τον βοηθήσει γιατί δεν βλέπουμε πουθενά βοήθεια!

KT125: σωστά, για το Freire το μεγαλύτερο... Έργο του... Ήταν η αγωγή του καταπιεζόμενου, δίδαξε μέσα από το... Έργο του... Ότι για να μην υπάρχει ο τύραννος και ο σκλάβος, δυνάστης δηλαδή και καταπιεζόμενος, πρέπει ο καταπιεζόμενος να σπάσει τα

δεσμά του... για να τα σπάσει τα δεσμά του και να μην είμαι σκλάβος πρέπει ο δάσκαλος να είναι ελεύθερος και... Όχι δυνάστης. Ποια είναι η... Αποψη σου; υπάρχουν ελεύθεροι δάσκαλοι;

AA126: ωραία ερώτηση αυτή, γενικά δεν πιστεύω πως υπάρχει τόσο πολύ ελευθερία στο σχολείο, δεν μιλάμε για... Ένα ελεύθερο σχολείο... Έχει πολλούς κανόνες που πρέπει να το τηρείς κατά γράμμα, εγώ προσωπικά αισθάνθηκα... Ότι με πιέζει και η απελευθέρωση που... Ένωσα την... Ένωσα μετά μόλις τελείωσα το σχολείο, ναι τώρα αυτή είναι δύσκολη ερώτηση που μου κάνατε... Όντως

KT127: ναι ας τα πάρουμε με τη σειρά, ας το σκεφτούμε, ας το συζητήσουμε... οι εκπαιδευτικοί είναι ελεύθεροι να κάνουν... Ότι θέλουν; μου είπες... Ότι καταπιέζονται

AA128:... Όχι δεν είναι ελεύθεροι να κάνουν... Ότι θέλουν, υπάρχει μία μικρή ελευθερία αλλά μικρή, στο θέμα να κάνουν το δικό τους

KT129: από που καταπιέζονται; καταπιέζονται ας πούμε από το πρόγραμμά τους μου είπες, από τους γονείς δεν καταπιέζονται;

AA130: ναι σίγουρα οτιδήποτε διαφορετικό και να γίνει στο σχολείο σίγουρα θα υπάρχει αντίδραση των γονέων, μάλιστα εγώ θυμάμαι και αντίδραση από μαθητή... Όταν είχε πάει να ξεφύγει... Όχι να ξεφύγει... Ήθελε να εστιάσουμε σε κάτι η ιστορικός μας φέτος και να μας δείξουν ντοκιμαντέρ και παραπάνω πράγματα και θυμωμένος ο μαθητής, νευριάζει... και πρέπει να προχωρήσουμε την ύλη, να την τελειώσουμε...! και μάλιστα στο μάθημα της ιστορίας που δεν το δίναμε καν στις πανελλήνιες, οι γονείς γενικά αντιδρούν σε οτιδήποτε διαφορετικό, σίγουρα αν γίνει το μάθημα με κάτι πιο καινούργιο θα υπάρξουν αντιδράσεις και το σχολείο πιστεύω... Ίσως και η διεύθυνσή του σχολείου μπορεί να φέρει αντιρρήσεις σε κάτι τέτοιο

KT131:... Άρα ο δάσκαλος καταπιέζεται από... Όλα αυτά που μου είπες... ο μαθητής από που καταπιέζεται; είναι καταπιεσμένος... Ή είναι ελεύθερος τελικά;

AA132: είναι σίγουρα

KT133: ελεύθερος;

AA134: καταπιεσμένος από το σχολείο... Όχι εντάξει τώρα πώς να το εξηγήσω, υπάρχει και εσωτερική ελευθερία ακόμη και αν υπάρχει κάποια καταπίεση από το εξωτερικό περιβάλλον μπορείς να καταφέρεις να είσαι ελεύθερος

KT135: αξίζει αυτό το τίμημα δηλαδή το σχολείο που... Έχει... Ένα στρατιωτικό σύστημα απελευθερώνει τελικά τον μαθητή;

AA136:... Όχι δεν τον απελευθερώνει... Όταν τελειώνει... Ίσως... Ίσως το... Ότι βιώνει δεν λέω... Ότι πρέπει να γίνεται αλλά... Ίσως να τον βοηθάει να ενδυθεί λίγο καλύτερα την ελευθερία και την καταπίεση... Όταν δεν του αρέσει το σχολείο είμαστε γενικά... Ότι, δεν μας αρέσει το σχολείο είναι βασικά σίγουρα αν δείχνει βασικά... Ότι είμαστε σε εισαγωγικά σκλάβοι από τη στιγμή που δεν μας αρέσει και πηγαίνουμε εκεί με το ζόρι, σίγουρα λέω, πως

μπορεί κάποιος να είναι ελεύθερος μέσα το σχολείο δεν είναι... Ένα ελεύθερο περιβάλλον, εμένα προσωπικά με βοήθησε να το συνειδητοποιήσω πόσο δεν αντέχω, αυτό!... Οι αυστηροί κανόνες του σχολείου με βοήθησε να συνειδητοποιήσω πόσο δεν αντέχω κάτι και δεν θέλω στη ζωή μου!

KT137: δεν θα... Έκανες δεν θα επέλεγες δηλαδή κάποια στιγμή εσύ να κάνεις... Ένα τέτοιο ρόλο να είσαι ο δυνάστης κάποιου;

AA138:... Όχι με τίποτα, ούτε να είμαι ο καταπιεστής, ούτε ο καταπιεσμένος

KT139: ναι αλλά... Έξω στη ζωή υπάρχουν αρκετά επαγγέλματα τα οποία επιλέγουμε, πάντα θα... Έχουμε μία ιεραρχία, στα περισσότερα υπάρχει αυτό οπότε μου λες... Ότι και στο επάγγελμα που θα επιλέξεις θα δυσκολευτείς να επιτελέσεις... Ένα τέτοιο ρόλο ας πούμε; αν κληθείς να είσαι παραδείγματος χάρη προϊσταμένη, διευθύντρια;

AA140: δεν, θα μου... Ήταν δύσκολο να σας πω την αλήθεια

KT141: δεν θα μπορούσες... Όμως να διοικείς με δημοκρατικούς στόχους και να δίνεις το λόγο σε... Όλους; να εφαρμόσεις κάποιες αρχές που να μην κάνουν τον... Άλλον να νιώθει καταπίεση... Ή είναι... Έτσι κι αλλιώς προδιαγεγραμμένο... Ότι σε αυτά τα συστήματα υπάρχει ηγεμονία και ιεραρχία;

AA142: σίγουρα εντάξει τώρα αν μιλάμε για κάτι πιο μεγάλο, σίγουρα υπάρχει ιεραρχία και αυστηροί κανόνες, τώρα σε κάποιο μικρό... Ίσως να μπορεί να λειτουργήσει πιο δημοκρατικά αλλά... Όταν... Όταν η κοινωνία δεν λειτουργεί δημοκρατικά, ούτε υπάρχει δημοκρατία ακόμα και σε μικρές κοινότητες είναι δύσκολο να επιτευχθεί

KT143:... Έχεις... Αποψη στην ηλικία που είσαι 19 νομίζω είσαι τώρα 18-19

AA144: 18 ναι

KT145:... Έχεις... Αποψη από κοινότητες πχ... Έξω που πάνε διακοπές μόνοι τους η που διοργανώνουν φεστιβάλ μόνοι τους; υπάρχει ελευθερία και δεν υπάρχει κάποια ταξική ιεράρχηση... Ένα μοντέλο δηλαδή που να τους κατευθύνει;

AA146: να μου το εξηγήσετε λίγο αυτό

KT147: ναι μπορεί να υπάρξει... Ένα μοντέλο που θα λειτουργήσει και δεν θα βασίζεται σε ιεραρχίες σε καταπιεζόμενο και καταπιεστή;

AA148: εντάξει η ιεραρχία τώρα εμένα προσωπικά θα μου... Άρесе... Όχι να υπάρχει ιεραρχία, ο ανώτερος που να δίνει εντολές στους κατώτερους αλλά το να αναλάβει ο καθένας αυτό που είναι καλός και που του αρέσει ο διαχωρισμός των ευθυνών, το θεωρώ καλό χωρίς απαραίτητα να υπάρχει ιεραρχία... Όμως

KT149: κατανοητό

AA150: αλλά και μετά... Όμως γεννάται ακόμα και από τη φύση, δηλαδή νομίζω πως ακόμα και να προσπαθήσει μία κοινότητα να λειτουργήσει χωρίς εξουσία... Έστω και σε μικρό

επίπεδο, θα προσπαθεί κάποιος στην πορεία, θα γεννηθεί, θα προκύψει κάποια ιεραρχία... Όχι πως εμένα μου αρέσει αυτό. Τώρα αν το πάμε στην ανάληψη ευθυνών αν κάποιος... Έχει αναλάβει περισσότερα πράγματα είναι, είμαι καλύτερος γενικά στην οργάνωση ξέρω γω και το αναλάβει χωρίς... Όμως να λειτουργεί ιεραρχικά το θεωρώ καλό και λειτουργικό βασικά

KT151: πότε κάποιος δεν ασκεί εξουσία;

AA152: πότε κάποιος δεν ασκεί εξουσία σίγουρα... Όταν σέβεται την ελευθερία του... Άλλου

KT153: πότε ασκεί εξουσία

AA154: το ανάποδο [σκεφτεται]... Όταν... Όταν δεν σέβεται την ελευθερία του... Άλλου και τις επιλογές του, ναι ναι ναι δύσκολη ερώτηση αυτή

KT: ναι δύσκολη είναι γιατί... Όταν παίζεις κάποιο ρόλο πρέπει να σαι πολύ τέλος πάντων εμπνευσμένος για να μην πέσεις στην παγίδα αυτή... Όπως σου είπα πριν, το να γίνεις απελευθερωμένος εκπαιδευτικός πρέπει να σπάσεις τα δεσμά σου... Ότι δεν θα καταπιέξεις τους... Άλλους και θα προσπαθείς να τους βοηθήσεις να ξεφύγουν από αυτό το μοντέλο του καταπιεζόμενου

AA: σίγουρα να σέβεσαι τις ανάγκες και τις επιθυμίες του... Άλλου, να μην επιμένεις καθόλου σε αυτό

KT: ωραία δεν ξέρω αν σε κούρασα νιώθω... Ότι θέλεις να μιλήσουμε; δεν ξέρω αν σε... Έχω σε... Έχω κουράσει με τις ερωτήσεις μου

AA: ... Όχι δεν με... Έχετε κουράσει καθόλου απλά σας λέω... Ότι το... Έχω τόσο με το λέγειν δεν θα μου... Άρεσε να μου λέγατε τις ερωτήσεις και να συμπληρώσω κάποια πράγματα

KT: δεν πειράζει... Έτσι είναι οι συνεντεύξεις είναι και αυτό μία δοκιμασία

AA: κύριε δυσκολεύομαι να μιλήσω δεν μου βγαίνουν λέξεις ενώ στο μυαλό μου τα... Έχω κι... Άμα τα γράφω είναι πολύ καλύτερα

KT: ναι η συμβουλή μου είναι αν μπορώ να σου δώσω συμβουλή, μετά πρέπει κανείς να προσπαθήσει τέλος πάντων να το δει και αυτό, γιατί να δει αν δυσκολεύεται πώς θα μπορούσε να το ξεπεράσει χωρίς να γίνει... Άγχος του, βέβαια μπορεί να τα καταφέρνει κάποιος καλά να εκφραστεί μέσω της τέχνης και για αυτό επιλέγεται ως γλώσσα κοινή στις κοινότητες η τέχνη γιατί δεν... Έχουν... Όλοι δεν μιλάνε την... Ίδια γλώσσα και δεν... Έχουν τις... Ίδιες δεξιότητες... Όμως μέσω της τέχνης μπορεί να επιλέξεις οποιοδήποτε κομμάτι εσένα σου αρέσει για να εκφραστείς. Να οδηγήσω προς το τέλος της συνέντευξη αν δηλαδή... Έχεις κουραστεί

AA: δεν... Έχω κουραστεί μην ανησυχείτε. Εγώ σας κούρασα;

KT: και... Όχι... Όχι επειδή η συνέντευξη είναι εκεί στο 40 λεπτά 45 αλλά εγώ τις οδηγώ στη μία... Ώρα περίπου ποια είναι η... Άποψη σου για την παραπαιδεία και πόσο εσύ μπήκες στην παραπαιδεία; αναγκάστηκες να ακολουθήσεις τα φροντιστήρια εννοώ δηλαδή

AA: ναι ναι ωραία μου αρέσει αυτή η ερώτηση, δεν συμφωνώ διότι πλέον μιλάμε... Ότι σίγουρα η εκπαίδευση... Έχει ταξικό πρόσημο από τη στιγμή που πρέπει να διαθέτει χρήματα... Ένα παιδί... Ωστε να μπορεί να ανταπεξέλθει και να μπορεί να πληρώνει τα φροντιστήρια, οπότε για μένα κατευθείαν μιλάμε για εγώ... Έκανα φροντιστήρια λιγότερα σε σχέση με τους συμμαθητές μου, δηλαδή ξεκίνησα στη δευτέρα Λυκείου με λίγα μαθήματα, οι συμμαθητές μου είχαν ξεκινήσει... Ήδη από το Γυμνάσιο και οι περισσότεροι από την πρώτη Λυκείου τώρα για αυτούς που τα... Είναι περισσότερες θέσεις εργασίας, αλλά για αυτούς που δουλεύουν σε φροντιστήρια σε ιδιαίτερα και αυτά, αλλά δεν συμφωνώ διότι δεν... Έχουν και μία αρχή οι μαθητές δεν λαμβάνουν... Ίδια γνώση, δεν μιλάμε για δωρεάν παιδεία,... επίσης χωρίς φροντιστήριο δεν γίνεται να περάσεις στις πανελλήνιες, είναι πάρα πολύ δύσκολο, δηλαδή πρέπει να κάνεις προσπάθεια υπέρμετρη προσπάθεια που... Ίσως να θέλει να δώσεις και τρεις φορές ξέρω γω... Όταν δίνεις για να πετύχεις είναι αρκετά, και τα φροντιστήρια δεν υπάρχουν παντού επίσης δεν κάνουν... Όλοι την... Ίδια δουλειά... Όσον αφορά σε αυτό το θέμα ναι γενικά πιστεύω πως δεν θα... Έπρεπε να υπάρχει και για τις θέσεις εργασίας να υπάρχουν περισσότερες στο δημόσιο τομέα

KT: ας το κάνουμε λίγο πιο δύσκολο... Όμως ας κάνω τον αντίλογο για να δημιουργήσω δηλαδή κριτική σκέψη... Άρα δεν γίνεται καλή δουλειά στο σχολείο;

AA: στο σχολείο γίνεται πολύ μέτρια δουλειά, είναι απαραίτητο το φροντιστήριο στο Λύκειο τουλάχιστον... Όσον αφορά την προετοιμασία των πανελλήνιων, Γυμνάσιο δημοτικό σίγουρα πιστεύω... Ότι καλύπτει το σχολείο... Όχι βέβαια τους μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, τόσο πολύ, υπάρχουν βέβαια και τα τμήματα... Ένταξης τα οποία δεν πιστεύω... Ότι λειτουργούν... Όπως θα... Έπρεπε, γιατί ουσιαστικά απομονώνουν τους μαθητές ανά τμήμα, ενώ κανονικά... Ένα τμήμα... Ένταξης και θα πρέπει να λειτουργεί παράλληλα με το κανονικό, οπότε γενικά πιστεύω κάνει δουλειά το σχολείο μέχρι το Γυμνάσιο με εξαίρεση τους μαθητές με τις μαθησιακές δυσκολίες κι... Άλλα προβλήματα προσοχής αυτισμού, διάσπαση προσοχής κλπ αλλά στον τυπικό μαθητή κάνει σίγουρη δουλειά... τώρα στο Λύκειο και για... Όσον αφορά την προετοιμασία των πανελλήνιων, σίγουρα δεν κάνει τη δουλειά που χρειάζεται, ούτε τα βιβλία είναι επαρκή από μόνα τους, χρειάζονται βοηθήματα για να δώσεις πανελλήνιες, αν λύσεις τις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου δεν είσαι καλυμμένος για τις πανελλήνιες και δεν μπορείς να ανταπεξέλθεις στο επίπεδο δυσκολίας των εξετάσεων, επίσης το σχολείο από τους καθηγητές... Όπως το είδα στην τρίτη Λυκείου και προχωρούσαν το μάθημα χωρίς να το πούνε αλλά με δεδομένα τα... Έχουμε κάνει στο φροντιστήριο οπότε τα περνούσαμε πολύ γρήγορα, σίγουρα στο Λύκειο ειδικά στην τρίτη Λυκείου κιόλας κυρίως το φροντιστήριο κάνει τη δουλειά

KT: μάλιστα ενδιαφέροντα... Όλα... Όσα μου είπες, αν αλλάζαμε ως δυναμικό μοντέλο γινόταν ας πούμε μία δοκιμή... Ένα πείραμα και φέρναμε στο δημόσιο σχολείο αυτούς που κάνουν φροντιστήρια που είναι καλοί δάσκαλοι...

ΑΑ: δεν... Έχει να κάνει τόσο με το με το δάσκαλο πιστεύω, απλά αφού και πολλοί δάσκαλοι του σχολείου κάνουν φροντιστήριο μετά

ΚΤ: τι συμβαίνει τότε;

ΑΑ: τι συμβαίνει... καλή ερώτηση, τα φροντιστήρια είναι πιο μικρά τμήματα σίγουρα, επίσης στο σχολείο... Έχουμε λιγότερες... Ωρες το κάθε μάθημα από... Ότι τα κάνουμε στα ιδιαίτερα, είναι και η νοοτροπία βέβαια γονιών και παιδιών... Ότι θα τα μάθουμε καλύτερα στο φροντιστήριο και δεν ξέρω και βασικά πως ξεκίνησε να μπαίνουν τα φροντιστήρια στη μέση, σίγουρα φταίγανε οι εκπαιδευτικοί αλλά και οι γονείς και οι μαθητές πολλές φορές μπορεί να μην ακουσε το μάθημα για να τα κάνεις στο φροντιστήριο μετά

ΚΤ: θα σου πω μία... Άποψη που είπε κάποια συναδέλφισσα που κάνει φροντιστήρια, λέει παλιά περνούσαν οι καλοί μαθητές οι... Άξιοι και διάβαζαν μόνοι τους, κάποια στιγμή που ρώτησες τότε... Έγινε αυτό... Άρχισαν οι γονείς να νομίζουν... Ότι... Όλα τα παιδιά θα πρέπει να σπουδάσουν και τα σπρώχνουν και τα αναγκάζουν πολλά και τα... εξαναγκάζουν να πηγαίνουν στα φροντιστήρια να περάσουν σε μία σχολή... ισχύει αυτό;

ΑΑ: ναι ισχύει αν και γενικά το θεωρώ καλό να σπουδάξεις, γιατί δεν είναι μόνο το θέμα του επαγγέλματος αλλά γενικά διευρύνεται η γνώση και η σκέψη και μακάρι να μπορούσαμε να σπουδάσει το κάθε παιδί οποιοδήποτε και αν είναι το κοινωνικό στρώμα που ανήκει, αλλά να είναι πιο εύκολο ακόμα και για μεγαλύτερους ανθρώπους, γενικά είναι καλό να σπουδάξεις και να μαθαίνεις και μακάρι να υπήρχε μία πιο εύκολη πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο τώρα... Έτσι... Όπως είναι πλέον... Όχι δεν είναι απαραίτητο να σπουδάσουν... είναι λάθος η αντίληψη... Ότι... Ότι πρέπει απαραίτητα να σπουδάσουν... Όλοι... Όλοι `στο στο παρόν σύστημα`

ΚΤ: πολύ ωραίες οι απαντήσεις σου, ναι ως ταξίδι τώρα εσύ που... Έχεις... Έχεις φτάσει ας πούμε, είσαι στην καινούργια σου αρχή, που θα πας στο Πανεπιστήμιο... Άξιζε... Όλο αυτό το ταξίδι;... Αμα θυμηθείς από νηπιαγωγείο δημοτικό Γυμνάσιο Λύκειο για να περάσεις σε αυτούς τους στόχους σου; και μπράβο σου που τους κατάφερες

ΑΑ: ευχαριστώ πολύ

ΚΤ: και αρχίζει τώρα μία νέα ζωή... Άξιζε... Όλη αυτή η διαδρομή... Όπως... Έγινε... Η τι θα... Άλλαζες αν γινόσουν τώρα εσύ... Όπως σε ρώτησα υπουργός και... Έλεγες θα... Άλλαζα αυτό αυτό και αυτό, τώρα που τα συζητήσαμε... Όλα να κάνουμε μία ανασκόπηση

ΑΑ: ωραία μισό ωραία, σίγουρα... Άξιζε δεν μπορώ να πω... Ότι δεν... Άξιζε δηλαδή... Η ακόμα και πράγματα πιο, ακόμα και η δυσλειτουργική πλευρά το σχολείο και καταπιεστική δεν μου αρέσει δεν θα θελα να το περάσω αλλά μου... Έμαθε πράγματα οπότε δεν μπορώ να πω δεν... Άξιζε κατάλαβα και τον εαυτό μου καλύτερα, είναι και η γνώση από τους καθηγητές, τους φίλους μου σίγουρα... Άξιζε... Ένωσα πως με κούρασε το σχολείο, ειδικά στο Λύκειο και πώς αυτό που μου είπατε που λέγατε... Ότι δεν λειτουργεί ελεύθερα, εμένα με κούρασε πάρα πολύ και θα προτιμούσα να το παραλείψω ας πούμε δεν πιστεύω ότι μου... Έδωσε τόσα πολλά το Λύκειο σαν βαθμίδα εκπαίδευσης, αλλά γενικά σίγουρα πήρα πολλά πράγματα

ΚΤ: ναι ωραία νομίζω... Ότι να σου ευχηθώ... τις καλύτερες μου ευχές για τις σπουδές σου, είμαι σίγουρος... Ότι κάτι δώσανε... Όλοι οι καθηγητές και εγώ είμαι χαρούμενος που σε είχα μαθήτρια

ΑΑ: και εγώ πάρα πολύ κύριε και εσείς είστε από τους καθηγητές μου τους αγαπημένους μου, σίγουρα μου... Έχετε μείνει, θυμάμαι πάρα πολύ καλά το μάθημά σας και εμπνεέτε πιστεύω κι... Άλλους μαθητές δεν ξέρω, και ακόμα και αυτό που διαλέξατε να κάνετε για μεταπτυχιακό δείχνει πόσο σας νοιάζει η διδασκαλία και να την εξελίξετε και να βελτιώσετε αυτό το σύστημα Παιδείας που σίγουρα... Έχει πολλά προβλήματα και... Έχει μείνει πολύ στο παρελθόν

ΚΤ: σε ευχαριστώ Α... και το ξέρεις... Ότι προσπαθούσα πάντα και προσπαθώ να βρω τρόπους που να γίνεται το μάθημα, Όσο γίνεται πιο δημιουργικά και να εμπεριέχει να συμπεριλαμβάνει... Όλους τους μαθητές χωρίς να αφήνει κάποιους απέξω όπως είπες πριν ας πούμε στη συζήτηση

ΑΑ: ναι ακριβώς αυτό... Ότι δεν υπάρχει ισότητα στο σχολείο ούτε δημοκρατία υπάρχει στο σχολείο, μακάρι να υπήρχε... Ένα πιο ελεύθερο δημοκρατικό και σχολείο που να δίνει ευκαιρίες σε... Όλους και να προωθεί την ισότητα και τη διαφορετικότητά του καθενός, αυτό θα... Ήθελα γενικά ως ευχή χωρίς να... Έχω πει κάτι συγκεκριμένο αλλά αυτό το πνεύμα που πρέπει να υπάρχει

ΚΤ: ναι ναι που είπες... Ότι οι εκπαιδευτικοί μιλούσαν, ξέρουνε για κάποια παιδιά, επικοινωνούν μεταξύ τους ειδικά για... Άτομα που ασχολούνται με την τέχνη από την εμπειρία μου σου λέω... Ότι συνήθως οι εκπαιδευτικοί ξέρουν τους πολύ φασαριοζους

ΑΑ: ναι ναι ναι

ΚΤ: τα... Άτομα που θα τους αξιοποιήσουν, θα τους χρησιμοποιήσουν, κάπου θα συνεργαστούνε, οι υπόλοιποι... Όμως που δεν τα καταφέρνουμε με την τέχνη... Ή δεν τα καταφέρνουν πουθενά σε εισαγωγικά; γιατί δεν ισχύει αυτό, κάπου θα τα καταφέρνει ο καθένας, απλά δεν του... Έδωσαν την ευκαιρία να λάμψει, περιμένουν να φανείς... δεν ξέρω, θέλω να μου πεις υπάρχουν ως τελευταία ερώτηση, να μου πεις υπάρχουν παιδιά που πέρασαν από το σχολείο και αισθάνονται... Ότι δεν του... Έδωσε τίποτα κανένας σημασία... Ή φύγανε θα μπορούσαν να γίνουν καλύτεροι και δεν πήραν δεν απόλαυσαν των υπηρεσιών των καλών των σχολείων και η δεύτερη ερώτηση είναι υπάρχουν εκπαιδευτικοί που ανέχονται και αντέχουν αυτό το πράγμα να ξέρουν... Ότι δεν βοήθησαν τα παιδιά και πηγαίνουν και κοιμούνται... Ήσυχοι στο σπίτι τους;

ΑΑ: ωραία δύο λεπτά ωραία η πρώτη ερώτηση να μου θυμίσετε ποια... Ήταν;

ΚΤ: ναι αν υπάρχουν παιδιά τα οποία δεν απόλαυσαν τίποτα από το σχολείο καμία δεν τους δώσανε την σημασία που θα... Έπρεπε και αισθάνονται μετά από... Όλα αυτά τα χρόνια που πέρασαν από το σχολείο... Ότι δεν τους πρόσεξαν... Όσο θα... Έπρεπε

ΑΑ: σίγουρα σίγουρα δεν πιστεύω... Ότι κάποιο παιδί είναι τόσο απολύτως δεν πήρε τίποτα από το σχολείο γιατί... Έστω και μία παρέα θα πήρε κάτι που... Έναν καθηγητή ας πούμε

σίγουρα, δεν δόθηκε η απαραίτητη σημασία σε κάθε μαθητή ξεχωριστά και μάλιστα το παρατήρησα και τους συμμαθητές μου... Όταν πολύ... Έξυπνα παιδιά... Ήταν σε διαφορετικούς τομείς αν θέλετε να σας πω και μία ιστορία μετά που την κοιτάξα τώρα και μου κάνει εντύπωση

ΚΤ: ναι ναι ναι πες μου

ΑΑ: σίγουρα υπάρχουν παιδιά που δεν τα κατάλαβε το σχολείο και το... Έβλεπα στους συμμαθητές μου που... Ήταν πολύ ιδιαίτερα πολύ... Έξυπνα παιδιά, πολύ ωραίος τρόπος σκέψης που ας πούμε, που ακόμη κι αν τους δινόταν ο λόγος να μιλήσουν δεν... Ήθελαν οι... Ίδιοι να μιλήσουν, σίγουρα δεν τους καταλάβανε και σίγουρα δεν τους βοήθησε να αναπτύξουν αυτές τις ιδιαίτερες ικανότητες τους και σίγουρα δεν τους... Άκουσαν βασικά... Όχι από... Όχι... Όχι πως δεν νοιάστηκαν για αυτούς ακόμη και οι δυνατότητές τους να μην... Ήταν τόσο.. Μιλούσαν και δεν συμμετείχαν στο μάθημα να μην ασχοληθηκαν και οι καθηγητές και πολλά παιδιά που τελικά στοχοποιήθηκαν, κυρίως μαθητές πιο φασαριόζοι που υποτίθεται ούτε το χιούμορ επιβραβεύεται βέβαια μέσα στην τάξη, δεν ξέρω οι ταραξίες ας πούμε είναι τα παιδιά που στιγματίζονται από το σχολείο σίγουρα, και σίγουρα στο συγκεκριμένο σε αυτούς μαθητές, δεν δίνονται ευκαιρίες που νομίζω πως τα σχολεία επιβραβεύουν την επιμέλεια και... Όχι τόσο τη φαντασία και σίγουρα οι μαθητές αυτοί που σας είπα πριν οι πιο φασαριόζοι δεν είναι το σχολείο... Ένα καλό περιβάλλον για αυτούς. Ωραία αυτό

ΚΤ: ωστόσο η ζωή... Έξω θέλει φαντασία δεν θέλει μόνο επιμέλεια

ΑΑ: επίσης τώρα για αυτό που σας είπα θυμάμαι... Ότι στο δημοτικό είχαμε μία κοπέλα στην τάξη μου που... Ήτανε πολύ φασαριόζα και θεωρούνταν από τους δασκάλους πως δεν είναι καλή στα μαθήματα και πως δεν είναι ιδιαίτερα... Έξυπνη στα μαθήματα, θυμάμαι λοιπόν... Ότι είχε φτιάξει πρώτη δημοτικού το σχολείο μας... Έχει αναλάβει να φτιάξει... Ένα βιβλιάρκι στο οποίο η πρώτη και δεύτερα τάξη δημοτικού θα φτιάχναμε κάποιες ζωγραφίες για το σχολείο... Έγινε με αφορμή, εγώ πήγαινα στο 7ο δημοτικό κι αν θυμάστε είχε... Ένα φοίνικα που τον κόψανε και με αφορμή αυτό... Ότι... Έκοψαν το φοίνικα είχαμε φτιάξει... Ένα βιβλιάρκι από το σχολείο, που οι πρώτες τάξεις του δημοτικού κάναν μία ζωγραφιά σχετική και οι επόμενες γράφαμε... Ένα μικρό κειμενάκι και, και θυμάμαι πώς αυτή η μαθήτριά που... Ήτανε η ταραξίας και που δεν, δεν θεώρησα... Ότι... Ήταν καλή στα μαθήματα και... Όλα αυτά, αν κάποιος... Έβλεπε μόνο τις ζωγραφίες των παιδιών... Ήταν η πιο, η πιο ωραία ζωγραφιά! και παρόλο που πηγαίναμε πρώτη δημοτικού είχε καταλάβει πάρα πολύ καλά την ταινία του βάρους στη ζωγραφική σε δύο διαστάσεις αυτή η ζωγραφιά... Ήτανε σαν 3D τρισδιάστατη παρόλο που... Ήταν τόσο μικρή και αν ρωτούσες κάποιον να εκτός της τάξης ποιος είναι ο πιο... Έξυπνος μαθητής στην τάξη βάσει της ζωγραφιάς θα... Έλεγε σίγουρα αυτή την κοπέλα

ΚΤ: πολύ ωραίο παράδειγμα και στις ερωτήσεις που... Έκανα στους καθηγητές το είχα αυτό, δηλαδή πώς ξέρεις... Ότι... Ένας μαθητής ενώ μπορεί να είναι καλός στη ζωγραφική δεν τον αξιοποιήσεις τα μαθηματικά ενώ θα μπορούσες να τον βοηθήσεις να του δώσεις δηλαδή ρόλο

ΑΑ: σίγουρα υπάρχουν διαφορετικοί αυτό... Ήθελα να σας το πω διαφορετικοί τύποι νοημοσύνης, συναισθηματική νοημοσύνη αυτό που χρειάζεται το σχολείο σίγουρα... Έχουν κάποια σύνδεση δεν γίνεται... Έναν παιδί που αντιλαμβάνεται τόσο καλά την... Έννοια του βάθους και μπορεί και ζωγραφίζει και το αποτυπώνει στο χαρτί αυτό... Έχει σίγουρα αξία και δεν... Έχει μόνο στη ζωγραφική σίγουρα θα... Έχει και αλλού και... Όλα αυτά συνδέονται μεταξύ τους οπότε σίγουρα αυτό δεν το προώθησε το σχολείο... Ωστε να φανεί

ΚΤ: μπράβο αυτό ακριβώς θα κάνει η... Έρευνα, αυτό θέλει να αναδείξει και τελικά δεν μου είπες για τους εκπαιδευτικούς πώς συμφιλώνονται πώς κάποιοι δηλαδή αν το πάρουμε

ΑΑ: κ η τέχνη τους συμφιλώνει δεν πάει να γίνει κάτι η προβολή μιας ταινίας... Ήταν μία εξαιρετική παράσταση συνήθως που οργανώνουν πολλοί καθηγητές οπότε σίγουρα τους ενώνει η τέχνη τώρα στην ερώτησή σας συνεχίστε και σας διέκοψα, χίλια συγγνώμη

ΚΤ: ... Έλεγα πως οι εκπαιδευτικοί κάποιοι ενώ ξέρουν... Ότι δεν... Έχουν βοηθήσει τα παιδιά καταφέρνουν και κοιμούνται... Ήσυχοι πώς το καταφέρνει κάποιος αυτό ας πούμε να είναι τόσο... Ήσυχος με τη συνειδησή του

ΑΑ: δεν πιστεύω πως είναι... Όλοι

ΚΤ: τι πιστεύεις... Ότι πρέπει να να αλλάξουν αν... Έχουν τύψεις θα... Έκαναν κάτι να αλλάξουν

ΑΑ: δεν πιστεύω... Ότι είναι εύκολο να κάνεις την αρχή να πρωτοπορήσεις, είναι και αυτό θέλει, φέρει μία ευθύνη που να μην μπορώ να την αναλάβουν, σίγουρα θα υπάρχουν καθηγητές που θέλουν να δώσουν κάτι παραπάνω και είτε δεν ξέρουν πως, είτε δεν μπορούν στα πλαίσια αυτά να το κάνουν, είτε δεν θέλει να κάνει την αρχή, οπότε δεν πιστεύω και κοιμούνται... Όλοι εφησυχασμένοι, σίγουρα βέβαια κάποιοι είναι αδιάφοροι πολύ κιάλας! και δεν τους αφορά κιάλας! επίσης αφού είναι κάτι δεκτό αυτός ο τρόπος διδασκαλίας και ο τρόπος λειτουργίας του σχολείου δεν πιστεύω... Ότι φέρνουν πολύ αντίρρηση... Ίσα-ίσα το αντίθετο γίνεται, τα παιδιά γνωρίζουν ότι πρέπει να πάνε σχολείο και πρέπει να ακολουθήσουν τους κανόνες, οι γονείς οι περισσότεροι ιδανικά θέλανε το σχολείο να συνεχίσει, δεν ξέρω αλλά αυτό που είχατε πριν είχατε πει πριν... Ότι αν γίνει κάτι διαφορετικό θα φέρναν σίγουρα αντιρρήσεις οπότε δεν... Έχουν αντιληφθεί πιστεύω... Όλοι... Ότι υπάρχει αυτό το πρόβλημα... Ωστε να νιώσουν την ευθύνη... Ωστε να το αλλάξουν και την ανάγκη να το αλλάξουν, δεν ξέρω αν το αναγνωρίζουν... Όλοι ως πρόβλημα

ΚΤ: πολύ ωραίο! από... Όλο αυτό που συζητήσαμε Α... ποιο είναι το πρόβλημα στην εκπαίδευση

ΑΑ: το πρόβλημα στην εκπαίδευση σίγουρα είναι σχέσεις εξουσίας, σίγουρα είναι η ιεραρχία που είπαμε, σίγουρα είναι η... Έλλειψη καινοτομίας, σίγουρα είναι... Ότι το σχολείο δεν είναι... Ένα ελεύθερο περιβάλλον και δημοκρατικό, σίγουρα είναι... Ότι ακόμα και το... Ότι ο σκοπός ας πούμε δεν είναι τόσο η μάθηση από... Ένα σημείο και μετά αλλά είναι οι εξετάσεις, σίγουρα είναι γνωσιοκεντρικός χαρακτήρας του σχολείου, δεν πιστεύω δηλαδή... Ότι αποσκοπεί στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, αλλά πιο πολύ στην απόκτηση γνώσεων και για τις εξετάσεις βασικά στο τέλος οπότε με αυτό το σκοπό δεν πιστεύω... Ότι είναι... Ότι

μπορεί να χτιστεί εύκολα... Ένα περιβάλλον που θα αναπτύξει τη σκέψη... Όταν ο σκοπός δεν είναι αυτός αλλά είναι να τελειώσει η ύλη και να... Έχουν τις απαραίτητες γνώσεις για τις εξετάσεις οι μαθητές

KT: πολύ ωραία... Άρα... Άρα μιλάμε δηλαδή για... Ένα πρόβλημα το οποίο δεν μπορεί να λυθεί σε αυτό το υπάρχον πλαίσιο και σύστημα

AA: ... Όχι

KT: γιατί ακόμη και εσύ στα παιδιά σου το... Ίδιο θα... Έκανες θα τα... Έστειλνες στο... Ίδιο σχολείο και θα περνούσαν από το... Ίδιο σύστημα με τους... Ίδιους καθηγητές

AA: ναι νομίζω και δεν μπορείς να, να φέρεις και αντίρρηση ακριβώς γιατί αυτό είναι τόσα χρόνια, επίσης κάτι τελευταίο που μου... Έκανε εντύπωση νομίζω... Ότι τα πειραματικά σχολεία... Ήταν η σκέψη να κάνουν το διαφορετικό μάθημα σωστά παρ' όλα αυτά στο ηράκλειο τουλάχιστον... Έχουμε πρότυπα πειραματικά σχολεία δηλαδή μπαίνεις εκεί με εξετάσεις οπότε ουσιαστικά μπαίνουν οι δήθεν καλοί μαθητές εκεί οπότε... Άμα θες να κάνεις... Ένα σχολείο πειραματικό πού να εξετάζει νέους τρόπους διδασκαλίας δεν γίνεται να είναι και πρότυπο ταυτόχρονα πρέπει να συμπεριλαμβάνει... Όλους τους μαθητές... Όχι μόνο αυτούς που είναι καλοί στα μαθήματα

KT: νομίζω... Ότι μετά το κάναν με κλήρωση δεν περνάν μόνο τους καλούς

AA: το ξανά... Άλλαξαν πάλι

KT: τι παίρνουν τώρα πάλι τους καλούς; επίδοση ε

AA: ναι ναι

KT: ξέρεις για ποιο λόγο γίνεται αυτό υποψιάζεσαι

AA: ... Ίσως περνάνε από κάποιες κριτικές αυτά τα αυτά τα σχολεία; για να είναι και πιο εύκολο βασικά

KT: οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν... Έχουν υψηλά προσόντα οπότε θα θέλανε και αυτοί να ανταγωνιστούν τον εαυτό τους και τους συναδέλφους τους... Ίσως αν είχανε πολύ χαμηλού επιπέδου πώς θα κάνουν ανεβασμένο μάθημα;

AA: ναι ναι κατάλαβα

KT: πολύ σε ευχαριστώ, χάρηκα πάρα πολύ! να σου πω μόνο δεν, δεν τελειώσαμε δηλαδή... Άμα θέλεις να συμμετέχεις στη δράση μετά από την... Έρευνα

AA: κύριε σας ευχαριστώ πάρα πολύ μου... Άρεσε πάρα πολύ και οι ερωτήσεις και αυτά που μου διαβάσατε μου... Άρεσαν πάρα πολύ οι ερωτήσεις και με βάλετε και εμένα σε σκέψεις, θα ψάξω περισσότερο

KT: ο σκοπός είναι αυτός να σκεφτούν... Όλοι που εμπλέκονται, που κάνουμε λάθος, τι λάθος γίνεται, τι μπορούμε να αλλάξουμε και μετά να γίνει μία δράση. Η δράση αυτή θα

γίνει μέσω... κάποιας τέχνης που θα επιλέξουμε, βρέθηκαν... Ήδη κάποιοι εκπαιδευτικοί που ασχολούνται με δραματοποίηση θέατρο και λοιπά, εσένα σε σκέφτηκα σε αυτό που το... Έκανες αν θα... Ήθελες να βοηθήσεις να φτιάξουμε δηλαδή... Ένα σποτάκι με καρτούν

ΑΑ: θα μου... Άρεσε πάρα πολύ

ΚΤ: και θα ρωτήσω και την ομάδα... Όσοι θέλουν να ασχοληθούν οι... Ίδιοι θα το οδηγήσουν οπότε θα είμαστε σε επικοινωνία χαλαρά δηλαδή σε κανένα μήνα να σκεφτούμε τι θα φτιάξουμε και να το φτιάξουμε για νμ να παρουσιαστεί και στην κοινότητα και να προβληματίσει και τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές... Όλους και αυτό τέλος πάντων θα πάει και στο Πανεπιστήμιο ως η δράση της... Έρευνας

ΑΑ: α πολύ ωραίο πάρα πολύ ωραίο παρατηρήθηκε στον εαυτό μου τώρα που με ρώτησε τον... Έχω γενικά στο μυαλό μου... Ένα... Ένα σχολείο τι θα... Ήθελα να υπάρχει σε αυτό, ποιες αρχές... Όταν με ρωτήσατε συγκεκριμένα ποιο είναι το πρόβλημα, ποια μαθήματα θα συμπεριλάβουμε, ποιες αλλαγές πρέπει να γίνουν, δεν είχα συγκεκριμένες απαντήσεις στο μυαλό μου

ΚΤ: αυτό είναι η κοινωνιολογία τώρα εμείς εκπαιδευόμαστε σε αυτό το να βρούμε το πρόβλημα τι συμβαίνει μέσα από ερωταποκρίσεις και για αυτό και λέγεται κριτική διαλεκτική αυτό, διάλογος και κριτική σκέψη, αξίζει να ασχοληθείς να διαβάσεις και τον Freire και... Άλλους παιδαγωγούς

ΑΑ: ναι και πολύ μου... Άρεσαν οι απόψεις του Freire και θα το ψάξω τώρα επίσης που γεννήθηκε εκτίμηση... Ότι... Όπως και το σχολείο είναι μία μικρογραφία της κοινωνίας οπότε... Όσο τα κοινωνικά προβλήματα διογκώνονται και στο σχολείο και αυτές οι σχέσεις εξουσίας... Όσο υπάρχουν στην κοινωνία και η... Έλλειψη δημοκρατίας θα ταλανίζει το σχολείο

ΚΤ: ναι βέβαια βέβαια πρέπει να απελευθερωθούμε πρώτα ως... Άνθρωποι στο μικρόκοσμό μας και... Ίσως... Έτσι φτιάξουμε καλύτερες κοινωνίες... πολύ σε ευχαριστώ, δώσε χαιρετίσματα στη μαμά σου, στον μπαμπά σου και κάθε επιτυχία στην καινούργια σου αρχή! θα είμαστε σε επικοινωνία... Άμα θέλεις... Όπως σου είπα στο να κάνουμε μία δράση εκεί και τα καρτούν με την ευκαιρία αυτή

ΑΑ: το θέλω πάρα πολύ, σας ευχαριστώ πάρα πολύ που μου δώσατε αυτή την ευκαιρία γιατί με βάλετε σε σκέψεις και θα ψάξω και μερικά πράγματα

ΚΤ: πολύ ωραία λοιπόν Α... καλό σου απόγευμα να ξέρεις... Ότι πάντα θα σε εκτιμώ και πάντα σε θυμάμαι ως... Ένα παιδί που με βοήθησε και εμένα να δω κάποια πράγματα... Όπως... Όλα τα παιδιά αλλά ναι... Έτσι κρατήσαμε μία καλή επαφή πιστεύω και θέλω να είσαι καλά

ΑΑ: εμένα με... Έχετε σημαδέψει σας... Έχω στο μυαλό μου στην καρδιά μου... Ήσασταν από τους αγαπημένους μου καθηγητές για ότι ακριβώς μας κάνατε μέσα στο μάθημα, ακόμη και τώρα αποδεικνύεται πόσο καλός καθηγητής είστε που διαλέξατε να κάνετε αυτό το μεταπτυχιακό και να ασχοληθείτε με το πώς θα φτιάξουμε... Ένα καλύτερο σχολείο και

είστε... Άνθρωπος που πραγματικά νοιάζεται γιατί δεν γίνεται να νοιάζεται μόνο για το σχολείο και να μη νοιάζεσαι γενικά, οπότε δείχνει και πόσο καλός... Άνθρωπος είστε

ΚΤ: σε ευχαριστώ Α... νασαι καλά και να σε βλέπουμε να σε καμαρώνουμε να προοδεύεις δηλαδή... Όλοι

ΑΑ: σας ευχαριστώ πάρα πολύ κύριε

ΚΤ: καλό βράδυ καλό απόγευμα

ΑΑ: καλή συνέχεια

--BK--

“Η BK είναι καθηγήτρια μαθηματικών εργάζεται σε φροντιστήρια ιδιωτικής εκπαίδευσης και διδάσκει σε μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου. Είναι μητέρα ενός κοριτσιού Γυμνασίου και ο σύζυγός της είναι εκπαιδευτικός στην ιδιωτική εκπαίδευση φιλόλογος” (Comment to Text: BK)

“KT1: η ερευνα μου είναι στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, μεταπτυχιακό στο διατμηματικό τμήμα της Φλώρινας στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών και ο τίτλος της... Έρευνας μου είναι η πρωτότυπη και δημιουργική παιδαγωγική σκέψη, κριτικός προβληματισμός των εκπαιδευτικών στο αυθεντικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής πρακτικής. Κατόπιν της... Έρευνας θα γίνει μία δράση για ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών μέσω της τέχνης δηλαδή η... Ίδια η κοινότητα θα επιλέξει με ποιο υλικό θα ασχοληθεί... για να ενδυναμωθεί και να δώσει μία νέα εμφάνιση στο πρόβλημα το οποίο θα αναδειχθεί

BK2:... Α μάλιστα

KT3: και... Όπως σου είπα και χθες αυτός είναι ο ρόλος του μεταπτυχιακού μας. Μπαίνουμε σε ομάδες σε κοινότητες που... Έχουν κάποιο πρόβλημα εντοπίζουμε τι γίνεται και μέσω της τέχνης τους ενδυναμώνουμε

BK4: ναι για την αντιμετώπιση του προβλήματος

KT5: ναι να τους δείξουμε τέλος πάντων... Ότι μπορούν και μόνοι τους, εμείς παρεμβαίνουμε εντοπίζοντας κοινωνιολογικά το πρόβλημα και μέσω της τέχνης επιστρέφοντας τους ενδυναμώνουμε

BK6: ωραία

KT7: οπότε ας ξεκινήσουμε να δούμε τι γίνεται στη δικιά μας περίπτωση στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Πριν σου κάνω την πρώτη ερώτηση σε επέλεξα στο δείγμα της ομάδας στους εκπαιδευτικούς, ως εκπαιδευτικό που δουλεύει στην ιδιωτική εκπαίδευση... Όχι στο δημόσιο σχολείο. Πες μου σε παρακαλώ κάποια πράγματα για εσένα για να καταλάβουμε και αυτή την οπτική, εκπαιδευτικού που δεν είναι στο δημόσιο σχολείο, για εσένα για να καταγραφούν

BK8: ωραία δουλεύω σε φροντιστήριο 20 χρόνια... Ίσως... Ίσως και παραπάνω 22

KT9: για ποιο λόγο δεν επέλεξες να πας στη δημόσια εκπαίδευση... Ήταν δύσκολο;

BK10: ναι ναι ναι... Έπρεπε να δώσω εξετάσεις ΑΣΕΠ πράγμα το οποίο δεν... Έκανα τις πρώτες χρονιές και μετά... Άρχισε να δυσκολεύει οπότε δεν το επιχείρησα

KT11: ωραία για την... Έρευνα θα σου κάνω τις... Ίδιες ακριβώς ερωτήσεις που κάνω και στους... Άλλους εκπαιδευτικούς οπότε εκεί η θέασή σου από την πλευρά του εκπαιδευτικού είναι και του εκπαιδευτικού που εργάζεται στο φροντιστήριο, την πλευρά του εκπαιδευτικού που σπούδασε στο δημόσιο Πανεπιστήμιο και του γονέα που... Έχει παιδί στο σχολείο οπότε για αυτό το λόγο σκέφτηκα να καταγράψω και τη δική σου... Άποψη

BK12: ωραία

KT13: οπότε η πρώτη ερώτηση είναι πως ο δάσκαλος τελικά αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού

BK14:... Όταν λέμε αυθεντική σκέψη τι εννοούμε;

KT15: τι είναι για σένα αυθεντική σκέψη

BK16: χωρίς δεύτερες σκέψεις από πίσω. Χωρίς να είναι επηρεασμένη από απόψεις γονέων και λοιπά της κοινωνίας αυτό νομίζω είναι αυθεντική σκέψη

KT17: το παιδί λοιπόν από που επηρεάζεται... Έρχεται στο σχολείο και διαμορφώνεται η... Άποψη και η σκέψη του στο σχολείο... Ή... Έχει διαμορφωθεί... Ήδη από την οικογένεια... Ή επηρεάζεται και από που επηρεάζεται; τι είναι αυθεντική σκέψη

BK18:... Έχει δημιουργηθεί πρώτα από την οικογένεια εννοείται... Έχει επηρεαστεί και καθόλη τη διάρκεια της σχολικής ζωής επηρεάζεται και από... Άλλα πράγματα από φίλους και λοιπά

KT19: αφήνω να φανεί η... Άποψη του εκπαιδευτικού αλλά ο Dewey είπε το εξής αναφέρει... Ότι η πηγασιότητα δεν βρίσκεται στο ασυνήθιστο και στο περίεργο αλλά στην ικανότητα να μπορείς να χρησιμοποιείς τα καθημερινά πράγματα σε εργασίες και δουλειές που οι... Άλλοι δεν μπορούν να φανταστούν

BK20: α αυτό είναι η πηγασιότητα και αυθεντική σκέψη

KT21: ναι σε βοήθησε τώρα να δεις; πώς το βλέπεις τώρα

BK22: να χρησιμοποιείς την για πες το πάλι

KT23: την ικανότητα να χρησιμοποιείς στα καθημερινά πράγματα ιδέες που οι... Άλλοι δεν θα μπορούσαν να φανταστούν. Ιδέες λύσεις... Άρα... Έχουμε την επίλυση προβλήματος, λύσης

BK24: α μπράβο ναι ναι ναι να επιλύσει προβλήματα πώς ο δάσκαλος μπορεί να ενδυναμώσει αυτό του είδους τη δεξιότητα

KT25: ναι η επόμενη ερώτηση είναι αυτή πώς ο δάσκαλος υποστηρίζει και εντοπίζει την αυθεντική σκέψη του παιδιού

BK26: ναι πολύ γενική ερώτηση

KT27: ναι εσύ στα τμήματα με τα οποία... Έρχεσαι σε επαφή είναι συνήθως... Ένα... Άτομο 5 δεν ξέρω πόσο είναι;

BK28: ναι είναι μικρά τμήματα μαξιμουμ 7

KT29: αυτό θα το θέλανε πολύ οι εκπαιδευτικοί του δημόσιου σχολείου να... Έχουν... μικρά τμήματα... Άρα εσύ... Έχεις αυτή την πολυτέλεια να... Έχεις μικρά τμήματα

BK30: ναι... Έχω την πολυτέλεια αυτή... Έχω μικρά τμήματα

KT31: οπότε εσύ γνωρίζεις... Όλα τα παιδιά

BK32: ακριβώς το πως εγώ καταλαβαίνω... Ή το πώς θα τους εμφυσήσω με την συνεχόμενη τριβή; δεν καταλαβαίνω τι με ρωτάς αλήθεια

KT33: ναι ωραία πώς θα αντιληφθείς τη διαφορετική σκέψη του παιδιού

BK34: πώς θα αντιληφθώ τη διαφορετική σκέψη ενός παιδιού;

KT35: ναι την αυθεντική σκέψη

BK36: ναι ναι ωραία ωραία μέσα από, από τον τρόπο που σκέφτεται και... Όχι μόνο... Όταν επιλύει... Ένα συγκεκριμένο, συγκεκριμένα προβλήματα που συζητούνται στην τάξη αλλά και γενικότερα γιατί... Όπως είπαμε... Έχουμε την πολυτέλεια αυτή να γνωρίζουμε τα παιδιά, να γνωρίζουμε τα παιδιά και πέραν της εκπαιδευτικής διαδικασίας

KT37: ναι εσύ τους κάνεις μαθηματικά σωστά

BK38: ναι

KT39: κάνεις και... Άλλα μαθήματα μπορείς μπαίνεις

BK40:... Όχι... Όχι μόνο μαθηματικά

KT41: οπότε το αντικείμενο σου εσένα είναι πιο επικεντρωμένο

BK42: ναι ναι σωστά

KT43: πώς μπορείς λοιπόν να γνωρίζεις... Ότι το παιδί... Έχει δεξιότητες και σε... Άλλα θέματα και σε... Άλλα αντικείμενα παραδείγματος χάρη να σου δώσω... Ένα παράδειγμα... Ένα παιδί που είναι καλός στα μαθηματικά μπορεί να υστερεί σε... Άλλα αντικείμενα... Ή το αντίστροφο να είναι καλός στη ζωγραφική και να μην ... Έχει κλίση στα μαθηματικά

BK44: ναι αυτό φαίνεται μπορεί να... Έχεις... Ένα μαθητή... Όπως είπες μπορεί να είναι πάρα πολύ καλός στον τρόπο στον τρόπο που σκέφτεται να... Έχει... Έμφυτη μαθηματική σκέψη και να μην μπορεί να μιλήσει, να συντάξει σωστά να μην μπορεί... Όταν θέλει να πει κάτι να το πει... Όπως πρέπει. Αμέσως, αμέσως καταλαβαίνεις... Ότι υστερεί εκεί στη γλωσσική ικανότητα, ναι στο λόγο του

KT45:... Άρα πιστεύεις... Ότι ο λόγος είναι σημαντικός η ομιλία

BK46: ναι γενικότερα είναι πολύ σημαντικός ο λόγος, τώρα... Όσον αφορά τα μαθηματικά και αν αυτό θα τον επηρεάσει... Ωστε να μην... Ωστε να μείνει πίσω... Όχι αυτό δεν... Έχει σημασία δεν πιστεύω... Ότι... Έχει διαφορά, μπορεί δηλαδή να δουλεύει στο χαρτί κάνοντας μαθηματικά μόνο και να είναι φοβερός, ο λόγος δεν τον επηρεάζει

KT47: ναι σωστά ο λόγος μπορεί να ναι γραπτός μπορεί να ναι και προφορικός... Άρα μου λες... Ότι μπορεί και να, και να υστερεί να είναι δυσλεκτικός ας πούμε

BK48: ναι ναι μπορεί να είναι δυσλεκτικός και να μην... Έχει κανένα θέμα στα μαθηματικά

KT49: ναι ωραία... Όταν εντοπίσεις μία δεξιότητα σε... Ένα μαθητή που μπορεί να τα καταφέρνει, ας πούμε να... Έχει εποπτεία, στη γλώσσα μας παραδείγματος χάρη στη γεωμετρία... Έχει κλίση ας πούμε στις τέχνες στην αρχιτεκτονική. Πώς μπορείς αυτό, πως αυτό εσύ θα το αξιοποιήσεις στα μαθηματικά να τον προσεγγίσεις και να τον προχωρήσεις

BK50: ναι να σου πω τώρα την αλήθεια εγώ πιστεύω... Ότι εγώ γιατί σαν Β.. αλλά και στο φροντιστήριο σε αυτό τον τομέα δεν... Έχουμε αυτή την πολυτέλεια να το πω, τη δυνατότητα να το πω, να ασχοληθείς συγκεκριμένα με αυτό το παιδί... Έτσι... Ωστε να τον βοηθήσεις, τέλος πάντων μέσω της ικανότητας που... Έχει. Γιατί είμαστε πάρα πολύ, είναι πολύ συγκεκριμένος ο σκοπός να επικεντρωμένη να κατάλαβες και... Έχουμε και χρονικά περιθώρια

KT51: ναι ωραία σε αυτό που μου εξηγείς τώρα για το καταλαβαίνω, πόσο αισθάνεσαι εσύ πιεσμένη καταπιεσμένη εκπαιδευτικός αυτό μελετησε ο Freire, πώς το νιώθεις;

BK52: ναι ναι εγώ νιώθω πάρα πολύ καταπιεσμένη με αυτό το πράγμα... Ότι αυτά τα χρονικά πλαίσια που σε περιορίζουν... Ότι... Έχεις... Ένα συγκεκριμένο σκοπό, να πάμε καλά στο διαγώνισμα του τετραμήνου. Δεν είναι τόσο στεγνό μη λέμε εντάξει... Έχεις τη δυνατότητα μιας και ασχολείσαι τόσο καιρό με τα παιδιά να τους εμφυσήσεις.. Θα τους μάθεις μάλλον πως θα σκεφτούν, πως θα διαβάσουν, πώς θα διαβάζουν γιατί αν δεν μάθουν αυτό δεν θα μπορέσουν να αποδώσουν εντάξει... Όλα αυτά που αγαπάω τέλος πάντων στα μαθηματικά προσπαθώ να τους τα δώσω αλλά μέχρι εκεί. Δεν μπορώ ας πούμε να σκεφτώ να ψαχτώ πώς θα βάλω την τέχνη σε... Ένα μάθημα που να... Έχει να κάνει με τα μαθηματικά

KT53: ναι θεωρείς... Ότι δεν... Έχεις την πολυτέλεια αυτή

BK54: ναι δεν μου δίνεται αυτή η δυνατότητα

KT55: ναι γιατί σε πιέζουν

BK56: ναι ναι και... Όχι μόνο. Γιατί δεν π ρόλος του φροντιστηρίου δεν είναι αυτός είναι συγκεκριμένος

KT57: ναι δεν θα μπορούσε δηλαδή η εναλλακτική διδασκαλία να χρησιμοποιηθεί ακόμη και σε φροντιστηριακό μάθημα για ενδυνάμωση του μαθητή

BK58: νομίζω πως... Όχι, δεν είμαι 100% σίγουρη σε αυτό αλλά νομίζω... Ότι νομίζω πως... Όχι

KT59: ναι να σου την κάνω πιο δύσκολη την ερώτηση ο Freire μιλάει για την τραπεζική μάθηση... Όπως είναι η τράπεζα που πάω και κάνω κατάθεση... Έτσι είναι και εκπαιδευτικοί, ασκούν εξουσία στο μαθητή καταθέτοντας απλά τις στείρες γνώσεις τους χωρίς, χωρίς να βοηθούν το μαθητή να αναπτύξει... Άλλες δεξιότητες

BK60: ναι ναι ναι

KT61: ναι ειδικά εσείς που ασχολείστε με... Ένα αντικείμενο που πρέπει να αποδώσει ο μαθητής. Πώς το σχολιάζεις αυτό που πρέπει να αποδώσει ο μαθητής

BK62: ναι ωραία αυτό... Όντως είναι δύσκολο ερώτημα

KT63: ναι

BK64: ξέρω... Ότι στα μαθηματικά για να μπορέσει το παιδί να αποδώσει δεν φτάνει θα το βάλεις στον πίνακα και μπλα μπλα μπλα... Έτσι είναι τα πράγματα μάθε τα. Πάρτα μάθε τα. Πρέπει πρώτα να τον μάθεις να διαβάζει και να σκέφτεται μέσα βέβαια από το μάθημα. Να, αυτό ας πούμε να αυτό ας πούμε δεν... Έχει να κάνει με την στείρα γνώση. Βέβαια αυτή είναι η δικιά μου... Άποψη, προσπαθώ εγώ ας πούμε να προσεγγίσω το μαθητή και... Όπου φτάσει και... Όπου φτάσει αλλά τουλάχιστον πρώτα θα... Έχει μάθει να σκέφτεται και μετά... Ότι καταφέρει... Ότι κάνει. Υπάρχουν βέβαια και... Άλλοι συνάδελφοι... Ίσως περισσότερο σε... Άλλα μαθήματα που αυτό είναι πολύ αυτοματοποιημένο. Ακόμη και στα μαθηματικά δηλαδή... Έχω διαφωνήσει με συνάδελφο που λέει τι είναι αυτά ας πούμε, μην του λες πως γίνεται, πες του τον τύπο... Ότι αυτό βγαίνει... Έτσι και τέλεια μην ασχολείσαι, τελεία και παύλα μην ασχολείσαι

KT65: ναι το μηχανισμό δηλαδή που κρύβεται

BK66: ναι το μηχανισμό και τέλος ναι αυτό στο φροντιστήριο είναι πάρα πολύ συχνό

BK: ναι τυποποιημένο, η τυποποίηση είναι πάρα πολύ πάρα πολύ

KT: ναι και εσύ μου λες... Ότι εσύ διαφωνείς με αυτό και λες... Ότι

BK: ναι εγώ διαφωνώ με αυτό και... Όσο μπορώ μέσα στα χρονικά πλαίσια προσπαθώ να μην ξεφύγω τελείως από το στόχο, αλλά προσπαθώ τουλάχιστον αυτό που θεωρώ... Ένα παιδί πρέπει να πάρει από τα μαθηματικά να το παίρνουν... Όλοι, να μάθουν να σκέφτονται, να βάζει τη σκέψη του στη σειρά και τα λοιπά

KT: ναι μαθαίνεις από τους μαθητές σου εσύ;... Έχεις δει να αλλάζει ο τρόπος διδασκαλίας σου και να είσαι και εσύ μαθητευόμενη από τους μαθητές σου;

BK: ναι ναι βέβαια αυτό γίνεται συνέχεια, ναι αλλάζω πολλές φορές στο δρόμο προσεγγίζω... Ένα θέμα τον τρόπο γιατί βλέπω... Ότι κάποιον μαθητή να πρέπει να σκεφτεί κάπως διαφορετικά, κάποιον μαθητή

KT: ναι παραδέχεσαι δηλαδή στο μαθητή... Ότι μαθαίνεις μαζί του θα του το... Έλεγε

BK: α ναι ναι βέβαια βέβαια αν... Έχω παραδεχτεί... Ότι αυτό δεν το είχα σκεφτεί;

KT: ναι ναι ωραία πώς νιώθεις αυτό που είναι αρχή της παιδαγωγικής του Freire... Ότι... Ότι ο δάσκαλος πρέπει να παραδεχτεί... Ότι μαζί με τον μαθητή μαθαίνει και... Ότι δεν είναι αυθεντία, πώς θα το αντιμετωπίζε... Ένας γονέας αυτό. Αν το παιδί του... Έλεγε... Ότι ο μαθηματικός μου είπε... Έτσι... Ότι δεν τα ξέρω... Όλα, κοίταξε δεν είμαι παντογνώστης

BK: ναι αναλόγως το γονιο

KT: θα το... Έχεις δει αυτό το φαινόμενο

BK: ... Όχι... Όχι δε μου χει τύχει να... Έχω από γονιό feedback σε αυτό

KT: εσύ το... Έχεις ισχυριστεί αυτό στο παιδί

BK: ναι στο παιδί ναι πολλές φορές. Και λάθος... Έχω κάνει και το... Έχω παραδεχτεί... Ότι ουπς χθες... Ήταν λάθος αυτό που είπα, αυτό που είπαμε. Ναι συνέχεια το κάνω αυτό το πράγμα και... Ένας λόγος που το κάνω..... Όχι... Ότι είναι... Ότι.. Προσπαθώ να δείξω στο μαθητή τέλος πάντων... Ότι εγώ δεν είμαι αυθεντία και τα ξέρω... Όλα και τα λοιπά γιατί... Ένας γιατί... Ένας λόγος που το κάνω είναι για να του δείξω..... Ότι.. γιατί συνήθως τα παιδιά φοβούνται τα μαθηματικά, θέλω να τους δείξω... Ότι δεν χρειάζεται να είσαι... Έξυπνος και ξέρω γω, λοιπόν για να μάθεις μαθηματικά και τα λοιπά για να μάθεις μαθηματικά και πολλές φορές το παίζω κιολας. Για κάτσε να το κάνω τώρα γιατί μάλλον πως δεν δεν μπορώ να το βγάλω, για δες το και εσύ να να αισθανθεί... Έτσι λίγο... Έτσι αυτοπεποίθηση

KT: η λογοδοσία που δίνεις, ο λόγος που φοβάσαι περισσότερο, αυτό μάλλον που είπες... Ότι δεν το φοβάσαι αλλά ποιος είναι αυτός που σε ελέγχει περισσότερο που... Έχεις να δώσεις λόγο στο μαθητή

BK: α ναι

KT: ... Ή στο γονέα

BK: ναι γονέα! ο μεγάλος τέτοιος τρόμος σε εισαγωγικά είναι ο γονέας γιατί ο γονέας περιμένει.. πάει το παιδί του στο φροντιστήριο, θα στο πω χοντρά χοντρά εσύ... Έτσι περιπτώσεις δεν είναι... Όλοι γονείς δεν... Έχουν... Όλοι οι γονείς αυτή τη στάση και την... Άποψη, αλλά το πιο χοντρό είναι αυτό... Ότι εγώ φέρνω το παιδί και πληρώνω και... Έχω την απαίτηση να υπάρξει αποτέλεσμα

KT: ναι

BK: τόσο κυνικά δηλαδή

KT: ναι για αυτό μίλησε πάλι ο Freire και αναφέρει για αυτό το μοντέλο του καταπιεστή καταπιεζόμενου και... Ότι θα πρέπει να υπάρξει συνειδητοποίηση για να αλλάξει η κοινωνία και ο εξανθρωπισμός της εκπαίδευσης. Θεωρείς... Ότι η εκπαίδευση... Όπως είναι τώρα και στο δημόσιο σχολείο και εσύ που βοηθάς τους μαθητές, το παιδί του... Έλληνα γονιού, ποιο πρόβλημα εντοπίζεις; πώς είναι η παιδεία σήμερα μήπως είναι... Ένα εργοστάσιο;

BK: ναι... Άκου να σου πω για την προηγούμενη ερώτηση σε σχέση με τους γονείς κάτι... Άλλο

KT: ναι βέβαια σε ακούω

BK: ναι είναι πολύ σημαντικό... Ότι πέρα από από το γεγονός... Ότι ο γονιός... Έχει την απαίτηση και εγώ αισθάνομαι πίεση... Ότι πληρώνω και... Άρα θα πρέπει να... Έχω αποτέλεσμα δεν είναι αυτό τόσο φοβερό, γιατί προσφέρεις μία υπηρεσία και κάνεις τη δουλειά σου... Όσο καλύτερα γίνεται για να υπάρξει αποτέλεσμα, αυτό δεν είναι το φοβερό,

το φοβερό είναι... Ότι ο γονιός επεμβαίνει καταπιέζει πρώτα το παιδί και μέσω του παιδιού εσένα. Κατάλαβες είναι πάρα πολύ επεμβατικός

ΚΤ: ναι δεν το κάνει και στο δημόσιο σχολείο αυτό... Άραγε;

ΒΚ: ναι εκεί νομίζω είναι ακόμη χειρότερα, ναι αυτό είναι γενικότερο πρόβλημα δεν... Έχει να κάνει με την ιδιωτική εκπαίδευση, ναι νομίζω... Ότι είναι επεμβατικός και στο, και στο σχολείο πολύ περισσότερο, απλά δεν του είναι εύκολο λόγω του τρόπου που λειτουργεί το σχολείο, στο φροντιστήριο είναι πολύ εύκολο

ΚΤ: θεωρεί δηλαδή... Ότι επειδή πληρώνει

ΒΚ: ναι

ΚΤ: θεωρεί επειδή πληρώνει... Ότι... Έχει απαιτήσεις και στο δημόσιο σχολείο; ποια είναι η διαφορά στο δημόσιο σχολείο;

ΒΚ: ναι... Έχει απαιτήσεις και από το παιδί του

ΚΤ: ναι τον φορτίζει περισσότερο γιατί λει... Ότι πληρώνεις πρέπει να φέρεις αποτέλεσμα

ΒΚ: αν ναι ναι πάρα πολύ ναι αυτό αυτό, ενώ στο δημόσιο σχολείο είναι μάλλον... Άσε που το... Έχει πάρει το χειρότερο και απόφαση... Ότι τώρα το δημόσιο σχολείο τι περιμένεις

ΚΤ: ναι για να αναπτύξουμε αυτή τη σχέση λίγο. Δηλαδή προσπάθησα να σου πω να σκεφτούμε... ποιο είναι το μοντέλο σήμερα το εκπαιδευτικό μήπως είναι... Ένα ατελείωτο εργοστάσιο να φτάσει σε καλές επιδόσεις ο μαθητής

ΒΚ: ναι στην Ελλάδα αυτό είναι είναι είναι... Ένα εργοστάσιο με εξετάσεις να μετρήσουμε... Όλα μετρήσιμα να μετρήσουμε το αποτέλεσμα τι... Έμαθε και λοιπά ναι, εργοστάσιο είναι τελείως και παπαγαλία ναι δεν νομίζω... Ότι το σχολείο καλλιεργεί την κριτική σκέψη και λοιπά καμία σχέση καμία σχέση

ΚΤ: ναι το βλέπεις δηλαδή... Ότι σε παιδιά που υστερούν στον τρόπο σκέψης εκτός από τα μαθηματικά σε συζητήσεις; πώς το διαπιστώνεις αυτό

ΒΚ: αυτό ακριβώς αυτό, υστερούν και σε γνώσεις γενικότερες αλλά και στη σκέψη τους είναι πίσω πώς να το πω

ΚΤ: ναι πώς αναγνωρίζεις στη σκέψη του παιδιού στην αυθεντική σκέψη... Ένα πρόβλημα... Έχεις εξειδικευτεί μπορεί να είναι κάποιος φύσεως δυσλεξία το οποίο δεν ξέρω αν είσαι εκπαιδευμένη σε αυτό, αν μπορείς, αν βοηθάς το παιδί με πρακτικές που βοηθάς το παιδί που υστερεί από... Ένα υγιές πρότυπο και ποιο είναι το υγιές πρότυπο αυτό του μαθητή που εσύ... Έχεις εντοπίσει

ΒΚ: ναι λοιπόν εγώ δεν... Έχω εκπαιδευθεί σε αυτό... Όχι... Έχω δει... Όμως πολλά παιδιά κυρίως με δυσλεξία... Ή με διάσπαση προσοχής. Αυτό το καταλαβαίνω από την εμπειρία, δηλαδή ιδίως η διάσπαση προσοχής... Άμα είναι και λίγο πιο... Έτσι πιο... Έντονη είναι ολοφάνερα μες στην τάξη

ΚΤ: ναι

ΒΚ: τα παιδιά με δυσλεξία είναι πιο δύσκολο να το καταλάβεις, αλλά συνήθως το λένε οι γονείς και... Έχω παρατηρήσει επίσης... Ότι αν... Έχει δυσλεξία στο λέει αμέσως ο γονιός και η αλήθεια είναι... Ότι στα μαθηματικά δεν μας επηρεάζει και τόσο πολύ αν... Όμως... Έχει διάσπαση προσοχής ο γονιός δεν το λέει εύκολα. Είχα κατά καιρούς μαθητές που δεν μου... Έχει πει κανένας ούτε στο φροντιστήριο ούτε... Ότι... Έχει διάσπαση προσοχής, καραμπινάτη, φαινόταν. Και αν ρωτούσες μετά το γονιό... Όταν τον... Έβλεπες σου λεγε σου λέω για να ξέρω ξέρω... Ότι... Έχουμε και μία αυτή ΔΕΠΥ και λοιπά

ΚΤ: ποιο είναι το υγιές πρότυπο τελικά

ΒΚ: ναι υγιές πρότυπο...Ναι να μην υπάρχουν τέτοιου είδους προβλήματα. Να μπορεί να παρακολουθεί. Δεν ξέρω υγιές;

ΚΤ: ναι πες μου λίγο σε παρακαλώ στους μαθητές που χαίρεσαι να το κάνεις μάθημα και λες ναι ρε παιδί μου αυτό το παιδί μπορώ να το βοηθήσω

ΒΚ: ναι ναι ναι α ναι δεν είναι θέμα υγείας αυτό

ΚΤ: ναι

ΒΚ: σε αυτό λοιπόν που ευχαριστιέσαι να κάνεις μάθημα είναι ο μαθητής που... Έχει από μόνος του... Ένα τρόπο σκέψης που βοηθάει, για τα μαθηματικά νομίζω... Ότι το ξέρουμε αυτό είναι ο μαθητής που το χουν αυτό από τη φύση τους... Άλλοι... Όχι οι από τη φύση τους... Ή δεν ξέρω ο τρόπος που μεγαλώσανε και σε αυτό... Έχω πώς... Ένας μαθητής γιατί... Ένας μαθητής... Ένα παιδί τέλος πάντων είναι πολύ καλός στα μαθηματικά και του αρέσουν, και... Ένα παιδί... Όχι ναι νομίζω... Ότι σε αυτό φταίνε κι... Άλλα πράγματα πέραν του αν... Έχει γεννηθεί με αυτή την... Έφεση και τι λέγαμε α το τέτοιο ναι γιατί χαίρομαι α... Ένα τέτοιο μαθητή που μπορεί να σκέφτεται που είναι από μόνος του μελετηρός που είναι και... Ένας... Έτσι περισσότερο που είναι αλεγκρος χαρακτήρας αυτό

ΚΤ: ναι θεωρείς δύσκολη ερώτηση... Ότι αν... Ήσουν στο δημόσιο σχολείο θα... Έφερνες καλύτερα αποτελέσματα; Δηλαδή αν... Ήσουν ψηλά στην ηγεσία και σχεδιάζεις εσύ. Τι βλέπεις που βλέπεις... Ότι το δημόσιο σχολείο πάσχει; γιατί δεν καλύπτει; τι δεν καλλιεργεί γιατί... Έρχονται σε εσένα οι μαθητές; μήπως δεν κάνουν καλά το μάθημά τους οι εκπαιδευτικοί; καλά τη δουλειά τους για περίγραψε μου σε παρακαλώ

ΒΚ: ναι κοίταξε τώρα το να... Έκανα εγώ κάτι τέτοιο δεν γίνεται γιατί δεν... Έχω τις γνώσεις

ΚΤ: ναι τι... Έχεις εντοπίσει τι βλέπεις... Ότι που πάσχει η εκπαίδευση, ναι τι βλέπεις;

ΒΚ: [σκέφτεται] ναι αυτό είναι το θέμα δημόσιο σχολείο και γιατί... Έρχονται σε μένα... Στο δημόσιο σχολείο και γιατί... Έρχονται σε μένα. Γιατί το εκπαιδευτικό σύστημα γενικώς προσανατολίζεται... Όλο από την αρχή, δηλαδή από το Γυμνάσιο σχεδόν δευτέρα τρίτη Γυμνασίου και μετά στις πανελλήνιες και δώστου να μην... Έχει κενά για τις πανελλήνιες και δώστου ξέρω για τις πανελλήνιες. Αυτό το βασικό των γονιών είναι αυτό να μην... Έχει

κενά! να μην... Έχει κενά το βασικό τους... Άγχος, να είναι εντάξει και λοιπά. Ε στο δημόσιο επίσης στο Γυμνάσιο... Ένα... Άλλο πρόβλημα είναι... Ότι οι μαθητές που... Έρχονται δεν καταλαβαίνουν τον καθηγητή στο σχολείο, δεν είναι αυτό... Και μένει πίσω γιατί; γιατί συνήθως τα παιδιά στο Γυμνάσιο... Έχουν συνήθως ιδιαιτερότητές του τύπου... Όχι σώνει και καλά δυσλεξίες ΔΕΠΥ και τέτοια... Έχει επειδή ο καθένας τον τρόπο του... Έχει το ρυθμό του. Στο δημόσιο σχολείο δεν μπορεί να ακολουθήσει το ρυθμό. Πάει με... Ένα μέσο... Όρο... Ένα μέσο... Όρο και... Όποιος ακολουθήσει ακολουθήσει... Όποιος δεν ακολουθήσει γεια σας! δεν υπάρχει δηλαδή να είναι σε κάθε μαθητή ξεχωριστά... Όσο μπορεί δίπλα ο καθηγητής. Και γιατί αυτό γιατί... Όταν είναι 25 παιδιά μες στην τάξη χαίρεται! δεν γίνεται

ΚΤ: ναι συμφωνείς λοιπόν... Ότι λόγω πολυπληθών τάξεων δεν προλαβαίνει ο εκπαιδευτικός

ΒΚ: ναι... Ένα είναι αυτό λόγω πολυπληθών τάξεων ναι... Ένα... Άλλο ας υποθέσουμε... Ότι λύνεται αυτό και είναι 10 παιδιά εντάξει το ιδανικό εγώ σου λέω 10 παιδιά είναι και... Να είναι εκπαιδευμένος ο καθηγητής να κάνει το μάθημα με... Ένα τρόπο που να είναι αυτό, να είναι δίπλα σε κάθε μαθητή ξεχωριστά με τις ιδιαιτερότητές του καθενός, να ξέρει να αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες δηλαδή... Έχει να κάνει και με την εκπαίδευση των καθηγητών

ΚΤ: ναι δηλαδή σε τι διαφέρει με την εκπαίδευση; δεν... Έχουμε πάρει εκπαίδευση σε τι διαφέρει; σε τι διαφέρει δηλαδή αν... Ήσουν εσύ στο στο δημόσιο σχολείο με αυτές τις συνθήκες

ΒΚ: ναι και εγώ θα το είχα αυτό το πρόβλημα, ναι δεν το συγκρίνω με το φροντιστήριο και το σχολείο ναι, αυτού του είδους την εκπαίδευση θα... Έπρεπε να την είχαν... Όλοι οι εκπαιδευτικοί. Πολλοί πιστεύουν... Ότι βγαίνεις από το Πανεπιστήμιο ωραία πολύ καλά... Έχεις πάρει το πτυχίο και τσουπ! πας στην τάξη!

ΚΤ: τι εννοείς να μπορεί να σταθεί στον καθένα εξήγησέ μου το

ΒΚ: ναι α... Έχεις 10 παιδιά κάνεις το συγκεκριμένο μάθημα βλέπεις το καθένα... Όμως... Άλλο είναι πάρα πολύ γρήγορο, λες κάτι εξηγείς ας πούμε στην τάξη την παραγοντοποίηση είναι... Ένας-δύο που τακ αμέσως δεν χρειάζεται να το πεις δεύτερη το κατάλαβαν, ναι τους βάζεις μάλλον και μία και μία ασκησούλα βλέπεις... Όμως είναι κάποιοι που θέλουν οι... Άλλοι θέλουν... Άλλη μία και είναι και κάποιοι χαμπάρι, εκεί λοιπόν θα πρέπει να οργανώσεις... Έτσι το μάθημα... Ωστε αυτοί που δεν πήραν χαμπάρι να σταθείς! κι... Άλλο κι... Άλλο παράδειγμα μετά να δώσεις... Άλλες ασκήσεις για αυτούς που είναι αστέρια και... Άλλες ασκήσεις αυτός που είναι... Για κάποιο λόγο φτάνουν μέχρι κάποιο σημείο... Ή να τους κάνεις να πανε up... Ένα βήμα παραπέρα. Κάπως... Έτσι

ΚΤ: διαφοροποίηση δηλαδή της διδασκαλίας δεν κάνουμε

ΒΚ: ναι ναι ναι

ΚΤ: ωραία εσείς που είναι πέντε... Άτομα ας πούμε 4-5... Άτομα εσείς δεν υπάρχει περίπτωση να... Έχετε ανομοιογένεια; είναι... Όλοι στο... Ίδιο επίπεδο;

ΒΚ: ναι λοιπόν κοίταξε θα σου πω τώρα για τα τελευταία χρόνια. Στο Λύκειο είναι λίγο-πολύ υπάρχει αρκετή ομοιογένεια. Στο Γυμνάσιο... Όχι, καμία σχέση στο Γυμνάσιο λόγω του... Ότι είναι λίγα τα παιδιά και τα λοιπά δεν μπορούν να δημιουργηθούν τμήματα ομοιογενή. Εκεί λοιπόν... Όπως είπες επειδή είπες... Έχω 3-4 εκεί μπορώ να κάνω αυτή τη δουλειά. Πάλι... Όμως με περιορίζει το γρήγορα... Τέλος πάντων εκεί είναι κάτι να είναι είναι πάρα πολύ δύσκολα, πολύ δύσκολη δουλειά να την κάνεις αλλά εντάξει ναι... Έχω... Έχω το περιθώριο και στο Λύκειο ακόμη και... είναι κάπως ομοιογενή τα τμήματα και εκεί μπορείς να..... Έτσι... Όχι πάντα δεν είναι πάντα εύκολα δεν λέω... Ότι μπορεί να γίνει πάντα αλλά τέλος πάντων... Έχω το περιθώριο για αυτό επειδή είναι λίγοι μαθητές

ΚΤ: οι εκπαιδευτικοί λοιπόν αν προσπαθήσουμε να τους δικαιολογήσουμε να δούμε τι γίνεται το... Ένα είναι... Ότι... Έχουν πολλούς μαθητές στην τάξη και το... Άλλο είναι... Ότι δεν ξέρουν μάλλον να διαφοροποιήσουν το μάθημά τους

ΒΚ: ναι

ΚΤ: δεν το κάνουν... Ίσως γιατί δεν προλαβαίνουμε, γιατί βαριούνται τι δεν ξέρω τι τέλος πάντων υπάρχει στη σκέψη... Ότι βαριούνται... Ότι δεν το κάνουνε.. Σου λέει τώρα εντάξει θα κάνω εγώ το... Ίδιο μάθημα για... Όλους και δεν πειράζει

ΒΚ: κοίταξε είναι δύσκολο να γίνει διαφορετικό μάθημα για τον καθένα... Έτσι. Για... Όλους κάνεις το... Ίδιο μάθημα... Όσους και να... Έχεις το θέμα είναι πως μετά θα σταθείς και νομίζω... Ότι από την εμπειρία μου τόσα χρόνια εδώ και βλέπω καθηγητές στα μεγάλα σχολεία... Μμμμ ποιο είναι το πρόβλημά τους... [Σκέφτεται]... Πολλών!... Όχι... Όλων ξαναλέω αλλά πολλών! ξαναλέω [σκέφτεται]... Πρώτον βαριούνται δεύτερον δεν είναι... Ότι βαριούνται γιατί βαριούνται είναι τεμπέληδες! γιατί... Έχουν αυτού του είδους την ψυχολογία να πω πώς να πω την... Άποψη... Ότι... Έλα μωρέ τώρα θα κάτσω να ασχοληθώ με τον καθένα από πίσω που το μόνο που το ενδιαφέρει να κάθεται να χαζεύει να χασκογελάει! εδώ... Έχω μπροστά δυο τρεις μαθητές καλούς και κάνω μάθημα και ευχαριστιέμαι! και... Άσε από πίσω... Όποιος καταλάβει κατάλαβε!... Έχω αυτή την αίσθηση διαβάζω κιάλας και επειδή είμαι και πολύ καλός καθηγητής! δίνω και μία φωτοτυπία με ασκήσεις που θα το εκτιμήσουν οι καλοί, δίνω και μία οι γονείς περισσότερο και θα πούνε τι ωραία φοβερός καθηγητής ας πούμε... Έχει πολλές, πολύ καλά καταρτισμένος αυτό

ΚΤ: ναι κατάλαβα αυτό τώρα το πρόβλημα αυτό θέλουμε η... Έρευνα να εντοπίσει, πως αυτοί οι εκπαιδευτικοί... Έχουν συμφιλιωθεί με τον εαυτό τους να γνωρίζουν... Ότι η μισή τάξη και παραπάνω δεν... Έχει καταλάβει τίποτα και αυτοί πηγαίνουν στο σπίτι τους... Ήσυχοι και ωραίοι

ΒΚ: ναι ναι [γελάει]... Έλα ντε

ΚΤ: ναι αν πας στην ιδιωτική εκπαίδευση αυτή αυτή τη σύγκριση θέλω να μου κάνεις, θα μπορούσαν αυτό να το κάνουν; μήπως μήπως το δημόσιο σχολείο το... Έχουν εκμεταλλευτεί σε αυτό οι εκπαιδευτικοί

ΒΚ: ναι αν... Ήταν στην ιδιωτική εκπαίδευση... Σκέφτεται και εκεί είναι ξαναλέω λίγο διαφορετικό γιατί τα τμήματα στην ιδιωτική εκπαίδευση είναι ομοιογενή. Δηλαδή αυτό.. θα

τον... Έβαζαν να κάνει μάθημα σε μία τάξη πάρα πολύ καλή αν τώρα υπήρχαν στην... Ίδια τάξη και παιδιά που δεν μπορούσαν να ακολουθήσουν... Ή θα βγάζαν τα παιδιά από τη συγκεκριμένη τάξη θα πήγαιναν κάπου αλλού... Ή εκείνον... Έχω παράδειγμα καθηγητής συνάδελφος στο φροντιστήριο ο οποίος είναι στον τομέα του παρα πολύ καλός πολλά χρόνια καθηγητής, πολλά χρόνια και τέλος πάντων πάρα πολύ καλός φυσικός απίστευτος... Όμως επιστημονικά... Έτσι... Όμως οι μαθητές σου λέει δεν τον θέλω, δεν καταλαβαίνω

ΚΤ: ναι στο φροντιστήριο

ΒΚ: στο φροντιστήριο ναι ο συγκεκριμένος ο συνάδελφος μία δυο τρεις... Έφυγε, δεν ξέρω τι κάνει τώρα ναι δεν καταλαβαίνω γιατί... Έκανε μάθημα [γελάει] ναι... Έκανε μάθημα... Έτσι πολύ επιστημονικό πώς το λέω εγώ σε εισαγωγικά, δεν είχε τη μεταδοτικότητα τι να πω δεν ξέρω τέλος στο δημόσιο σχολείο... Όμως αυτός θα συνέχιζε μία χαρά

ΚΤ: ναι υπάρχουν περιπτώσεις που... Έχεις δει το μαθηματικό ας πούμε τον εκπαιδευτικό του δημόσιου σχολείου να κάνει θαύματα στο ιδιωτικό φροντιστήριο και να αράζει... Όπως λένε στο δημόσιο... Ή τούμπαλιν

ΒΚ: ... Όχι... Όχι δεν το... Έχω δει αυτό... Όχι

ΚΤ: ναι δεν... Έχεις δει τον καλό εκπαιδευτικό μόλις πηγαίνει στο δημόσιο να αράζει και να μην προσφέρει το... Ίδιο... Έργο

ΒΚ: ναι επειδή δεν ξέρω δεν ξέρω κάποιους που να... Έχουν φύγει να τους... Ήξερα δηλαδή στο φροντιστήριο και μετά να πήγανε στο σχολείο, ναι α ξέρω κάτσε να δεις δύο... Άτομα πολύ καλά και τους δύο αλλά και οι δύο λόγω του επειδή είναι... Έτσι δεν θα μπορούν να πάνε σπίτι και να κοιμηθούνε αν αισθανόταν... Ότι δεν θα είχαν κάνει τη δουλειά... Όσο καλύτερα μπορούσαν αυτοι δεν είναι... Έτσι. Τώρα η αλήθεια είναι δεν ξέρω που να είναι φοβεροί ας πούμε στο φροντιστήριο και πάνε στο σχολείο και αράζουνε. Νομίζω... Ότι δεν γίνεται αυτό!

ΚΤ: υπάρχει αυτή η... Άποψη και... Έχω προσωπική εκτίμηση... Ένα μαθηματικό τον... Έδωξε ο σύλλογος από το σχολείο διαμαρτύρονταν οι μαθητές και ο... Ίδιος στο φροντιστήριο στα... Ίδια παιδιά... Έκανε θαύματα στους... Ίδιους τους μαθητές με λιγότερα παιδιά... Έκανε θαύματα... Ήταν δηλαδή αστείο τον... Ίδιο καθηγητή δεν τον θέλουν στο φροντιστήριο ενώ στο σχολείο τον πληρώνουν για να κάνει μάθημα

ΒΚ: ναι πώς... Έγινε αυτό τι... Έκανε δηλαδή στο σχολείο και δεν τον θέλανε

ΚΤ: να... Ίσως... Ήταν αυτό που εντοπίσαμε πριν που είπες... Ότι... Ήταν πολλά τα παιδιά

ΒΚ: ναι και δεν την πάλευε

ΚΤ: ναι δεν προλάβαινε δεν μπορούσε να αποδώσει το... Ίδιο δεν είχε διάθεση... Ήταν κουρασμένος δεν ξέρω, ναι εσύ θα μου πεις για ποιο λόγο... Ένας... Ένας εκπαιδευτικός... Ίσως να μην απέδιδε να... Έριχνε ρελαντί που λέμε

BK: ναι... Ένα είναι να... Έχει κουραστεί. Να μην ξέρει πώς θα διαχειριστεί τη μεγάλη τάξη ναι, αλλά και πάλι μία δυο τρεις κάπως θα το βρεις αν ενδιαφέρεσαι... Ή να μην μπορείς δεν νομίζω... Ότι είναι... Όλοι..... Όλοι οι καθηγητές μπορούν να διαχειριστούν μία μεγάλη τάξη με τόσα διαφορετικά παιδιά μέσα. Εγώ δηλαδή το θεωρώ πάρα πολύ δύσκολο! δεν είναι εύκολο να το κάνει αυτό... Ένας καθηγητής! είναι αλλιώς να... Έχεις να διαχειριστείς πέντε... Άτομα και αλλιώς 25! και πέντε που... Έρχονται και πληρώνουν και ξέρουνε σε εισαγωγικά γιατί... Έρχονται και σε εισαγωγικά είσαι και προστατευμένος... Άμα είναι κανένας μαθητής ξέρω εγώ μου... Έχει τύχει και εμένα προστατευμένος από το φροντιστήριο

KT: ναι δηλαδή

BK: ναι αυτό είναι πολυτέλεια στο φροντιστήριο στο σχολείο σε εισαγωγικά μπαίνεις στη ζούγκλα

KT: ναι εκτεθειμένος, τι εννοείς αυτό δηλαδή σε προστατεύει το φροντιστήριο πώς;

BK: ναι... Άμα είναι... Ένας μαθητής ο οποίος δημιουργεί φασαρίες προβλήματα είχα μαθητή που μου είπε εμμέσως πλην σαφώς... Ένα μαθητή που δημιουργούσε συνέχεια πρόβλημα πέντε... Άτομα δεν μπορούσε να γίνει μάθημα... Ή πεταγόταν η γέλαγε η... Ότι μ*****... Ήθελες την... Έκανε

KT: ναι τον... Έδιωξες

BK: ναι και μία 2 παρατήρηση ξέρω γω ναι μου είπε εμμέσως πλην σαφώς εγώ σε πληρώνω κάπως... Έτσι, του λέω φεύγεις... Όπως είσαι φεύγεις... Όπως είσαι παίρνεις τα πραγματάκια σου και την κάνεις την κάνεις

KT: ναι

BK: πήγαινε στη γραμματεία και πες του... Ότι με... Έδιωξε και πες... Ότι με... Έδιωξε ναι σαφώς, τον πιάσανε το γονιό και λοιπά ησύχασε! και... Άλλη μία φορά πάλι... Άλλος... Ένας αυτόν τον... Έδιωξε το φροντιστήριο κανονικά τον οποίο

KT: ναι είναι λοιπόν πιο διαχειρίσιμο στο φροντιστήριο γιατί κοιτάζει και το καλό του... Όνομα

BK: ναι ακριβώς ακριβώς ακριβώς

KT: ναι ενώ στο δημόσιο σχολείο είναι μία δεξαμενή η οποία... Έχει από... Όλα... Όλοι οι καλοί χωράνε

BK: ακριβώς ναι ε βέβαια ε βέβαια

KT: ναι δεν ξέρω αν σε... Έχω κουράσει

BK: ... Όχι καθόλου εμένα μου αρέσουν αυτές οι συζητήσεις

KT: ... Έχει ενδιαφέρον η διαφορετική θέαση η δικιά σου ας δούμε λίγο και στη θέαση του γονιού. Μου είπες πριν ας κάνουμε μία σύγκριση με το δημόσιο σχολείο τι βλέπεις,

χρειάζεται αξιολόγηση εσύ... Έχεις νιώσει... Ότι αξιολογείται στον ιδιωτικό τομέα και και στο δημόσιο δεν αξιολογούνται; μίλησέ μου για αυτή τη σχέση για την αξιολόγηση ως γονέας και ως εκπαιδευτικός πώς το βλέπεις;

BK: ναι κοίταξε στον ιδιωτικό τομέα καταρχήν... Όλοι οι εκπαιδευτικοί αξιολογούνται από τους μαθητές! αυτό είναι δεδομένο... Άσχετα αν φαίνεται αυτή η αξιολόγηση, φαίνεται δεν καταγράφεται κάπου πάντως αξιολογούμαστε... Όλοι με το που μπαίνουμε στην τάξη ο μαθητής... Έχει αμέσως αποκτήσει... Άποψη για εμάς. Και συνήθως είναι η... Άποψη του μαθητή είναι σωστή συνήθως, ναι σωστή και κατά βάθος... Άλλο το πώς εκφράζεται προς τα... Έξω... Ένα είναι αυτό... Ότι αξιολογούμαστε από τους μαθητές με τη μία και θα... Έπρεπε βέβαια. Τώρα στο φροντιστήριο εγώ αξιολογούμαι πάλι μέσω των μαθητών ναι πια και να αξιολογούμε μέσω των μαθητών, ναι εκεί και αν αξιολογούμαι, ο εργοδότης μου δεν ξέρει τι κάνω εγώ μέσα στην τάξη δεν μαθαίνει δεν με ακούει... Όμως παίρνει το feedback των παιδιών... Όταν πάει ο μαθητής και λέει εγώ θέλω την επόμενη φορά να... Έχω αυτόν στα μαθηματικά... Ή δεν θέλω τον τάδε. Δεν τον θέλω και αυτό συμβαίνει συχνά, μπορεί κάποια χρονιά να πούμε πολύ θέλουμε την τάδε κάποια χρονιά να πούνε... Όχι δεν θέλω να τον ξαναφέρεις, δεν θέλω να τον βλέπω ε ναι μέσα αυτή την τριβή αξιολογείται κάπως... Έτσι... Όχι τόσο από τους γονείς

KT: ναι και στο δημόσιο σχολείο δεν υπάρχει ο βαθμός, η βαθμολογία που βάζει ο εκπαιδευτικός... Άρα αξιολογείται και αυτός από τους μαθητές

BK: μμμμ κοίτα τώρα η διαφορά στο δημόσιο σχολείο εγώ νομίζω... Ότι η αξιολόγηση μέσω των βαθμών αν πάρουν καλό βαθμό οι μαθητές... Άρα είναι και καλός καθηγητής αυτό δεν λες;

KT: ναι δεν ξέρω εσύ θα μου πεις

BK: ναι εγώ θεωρώ... Ότι αυτό είναι πολύ λάθος

KT: ... Όμως δεν συμβαίνει;

BK: ναι συμβαίνει και πάρα πολύ

KT: ναι δεν... Έχει δεν συμβαίνει να βάζουν καλούς βαθμούς επειδή φοβούνται το διευθυντή μην ακουστεί το τμήμα τους... Έχει χαμηλούς βαθμούς

BK: ναι τον διευθυντή, τον γονιό ναι σωστά τον διευθυντή, το γονιό οπότε σου λέει βάλε κάτι τις παραπάνω

KT: ναι τελικά είμαστε σε... Ένα καταπιεστικό σύστημα

BK: ναι ακριβώς

KT: θα σου κάνω μία προπαγανδιστική ερώτηση. Αν δεν υπήρχαν βαθμοί στο σχολείο δεν υπήρχε τρόπος να γνωρίζουμε την επίδοση του μαθητή και δεν υπήρχε ναι το είπες... Ότι από την αρχή... Έχουμε παντού μετρήσεις

BK: ναι ναι

KT: και είχαμε ανθρώπους με κριτική σκέψη που μπορούν να λύνουν προβλήματα στη ζωή τους... Έξω... Όπως λέει και ο Freire ανθρώπους δηλαδή εκπαιδευόμενους... Όπως θα... Έπρεπε

BK: ναι

KT: δεν θα ανησυχούσες για τη δουλειά σου θα... Έχανες τη δουλειά σου με αυτό δεν θα υπήρχε ο... Έλεγχος και ο συναγωνισμός ανταγωνισμός

BK: ναι αν θέλεις να πεις δηλαδή δεν θα φαινόταν ποιος κάνει σωστά τη δουλειά του και ποιος... Όχι

KT: ναι δεν θα... Έφτανε στο φροντιστήριο ο μαθητής

BK: ναι α αυτό εννοείς... Ότι δεν θα... Έφτανε, ναι δεν θα χρειαζόταν ας πούμε το φροντιστήριο

KT: ναι αφού δεν θα είχαμε μετρήσεις

BK: σωστά ναι... Ωστε να μη χρειάζονται το φροντιστήριο εγώ θα... Ήθελα πολύ να μην υπάρχει το φροντιστήριο μπορεί να ακούγεται τώρα ψευτιά αυτό που λέω, σε σένα το λέω αποφεύγω να το λέω αυτό το πράγμα γιατί θα μου λένε μα είναι δυνατόν; η δουλειά σου είναι αυτή να μην υπήρχε το φροντιστήριο; και... Όμως θα... Έπρεπε σε μία σωστή κοινωνία να μην υπήρχε τέτοιου είδους φροντιστήριο... Ή σε αυτό το βαθμό. Και εγώ θα... Έπρεπε αντίστοιχα να... Ήμουν στην εκπαίδευση αν... Ήμουν ικανή για αυτό

KT: ναι να μην υπήρχε παραπαιδεία δηλαδή

BK: ναι να μην υπήρχε, τώρα βέβαια να μη χρειάζεται να πληρώσεις για να μπει στο Πανεπιστήμιο να σου το προσφέρει το σχολείο... Άσε και να μπει στο Πανεπιστήμιο ok. Κάποιοι... Όπως και παλιά χρειαζόταν μία βοήθεια και λοιπά... Άλλο αυτό αλλά... Έτσι το χάλι που είναι τώρα... Όχι δεν θα... Ήθελα να υπήρχε

KT: ναι νομίζω... Ότι μπορούμε να οδεύουμε προς το κλείσιμο. Νομίζω... Ότι... Έχω... Ήδη βγάλει το συμπέρασμα μου και θα θελα να το μοιραστώ μαζί σου για να μου πεις την... Άποψή σου. Βλέπω... Ότι ο Freire είπε αυτό... Ότι... Όσο είσαι καταπιεσμένος στο μοντέλο δυνάστη καταπιεζόμενου καταπιεστή και δεν αντιληφθείς... Ότι... Ότι πρέπει να ελευθερωθείς τόσο αυτό το σύστημα θα ευνοεί τον καταπιεστή στον καπιταλισμό και θα είσαι δέσμιος... Ότι είσαι ανεπαρκής

BK: ναι ναι

KT: εντοπίζω δηλαδή... Ότι στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές μας αυτό που κάνουμε εμείς, αυτό τους λέμε είσαι ανεπαρκής με τους βαθμούς. Αυτό κάνει... Ίσως και ο γονιός στον εκπαιδευτικό του λέει είσαι ανεπαρκής εσύ και θα τον πάω στο φροντιστήριο. Μίλησέ μου για αυτό ανάπτυξε μου το σε παρακαλώ

BK: ναι αν συμβαίνει αυτό ναι βεβαίως και συμβαίνει οι καθηγητές μάλλον οι... Άλλοι... Έχουν την... Αποψη... Ότι είναι ανεπαρκείς οι καθηγητές του δημοσίου για αυτό και πάνε στο φροντιστήριο

KT: ναι σωστά μέσω των βαθμών που βλέπουν... Ότι δεν πήραν

BK: ναι ακριβώς μέσω των βαθμών ναι και επίσης στο φροντιστήριο υποτίθεται θα κάνω το παιδί να διαβάσει ας πούμε ναι οι... Άλλοι πιστεύουν... Ότι είναι ανεπαρκείς οι καθηγητές του δημοσίου

KT: ναι εσύ ως μαθηματικός δεν θεωρεί το σύστημα... Ότι είσαι ανεπαρκής για να διοριστείς δεν σου βάλει... Ένα διαγωνισμό

BK: ναι βέβαια ναι βεβαίως και εγώ ανεπαρκής για να διοριστώ και οι καθηγητές στο σχολείο αισθάνονται και οι ίδιοι ανεπαρκής γιατί... δεν...

KT: εντοπίζεις λοιπόν τώρα την καταπίεση που λέει ο Freire

BK: ναι αυτή είναι πολύ ξεκάθαρη

KT: ναι μην πάμε τώρα και και στα μεταπτυχιακά και στα τυπικά προσόντα... Ότι θα πρέπει να... Έχεις αριστεία και και προσόντα τα οποία πάλι διαγωνίζονται... Ένα σύστημα μηχανιστικής μάθησης και πληρωμένων προσόντων και... Όποιος... Έχει χρήματα προχωρά

BK: ακριβώς

KT: θα... Ήθελα να μου πεις την... Αποψη σου και μία πολιτική τοποθέτηση πως αυτό θα μπορούσε να αλλάξει; βλέπεις να αλλάξει; ποιοι ευθύνονται, οι πολιτικοί εμείς πρέπει να απελευθερωθούμε; πώς μπορεί να συμβεί η διαφορά;

BK: νομίζω... Ότι τα τελευταία χρόνια αυτό... Έχει ξεφύγει. Ιδίως μετά με το διορισμό και... Όχι μόνο σε σχολείο και οπουδήποτε μέσω ΑΣΕΠ και σε οποιοδήποτε που μετράνε αυτά τα κριτήρια, μεταπτυχιακά, διδακτορικά, βαθμός στο πτυχίο βαθμός στο... Ένα στο... Άλλο αυτό... Έχει αυξηθεί κατά κόρον και να και εμφανίστηκαν... Όλα τα μαγαζιά που πουλάνε μεταπτυχιακά, που πουλάνε διδακτορικά που πουλάνε, πως το λενε αυτό που πιάνουν μόρια διάφορα σεμινάρια! πιστοποιήσεις σου πα μου πες και ο καθένας δεν νομίζω... Ότι μπορείς να αντιδράσεις σε αυτό, με την... Έννοια και τι θα κάνεις επανάσταση; θα πεις εγώ δεν σε πληρώνω δεν σε πληρώνω; αλλά δεν μπορεί δεν μπορεί ο κάθε... Άνθρωπος να αντιδράσει σε αυτό. Και ο... Ίδιος και νέα παιδιά σου λέει να μαζέψω... Ότι μπορώ... μπας και!

KT: ναι... Έχεις αντιληφθεί... Ότι είσαι... Ένας κρίκος του ανταγωνιστικού αυτού... στο καπιταλιστικό αυτό μοντέλο το οποίο βολεύεται και βολεύονται... Όλοι, με αυτό κινείται μία ολόκληρη μηχανή

BK: ναι βέβαια εγώ το... Έχω αντιληφθεί και για αυτό... Όσο περνάν τα χρόνια... Όλο και περισσότερο... Έτσι μου φαίνεται βαριά η δουλειά που κάνω!... Όχι από κούραση, αντιβαίνει τέλος πάντων στις αρχές μου

KT: ναι ας κλείσουμε με την... Άποψή σου ως γονιού, με αυτό που σου ανέλυσα εσύ ως γονέας πώς νιώθεις τελικά σε αυτό το σύστημα; το παιδί σου λαμβάνει την εκπαίδευση που θα... Έπρεπε να παίρνει από το δημόσιο σχολείο; θα... Έπρεπε να φτάσουμε στην απελευθερωτική παιδεία στον εξανθρωπισμό, στον ανθρωπισμό γιατί αυτή τη στιγμή είναι εξανθρωπισμός αυτό που βιώνουμε και... Όπως μου εξήγησες σε... Ένα ατελείωτο ράλυ για να φτάσει ο μαθητής να περάσει σε μία σχολή. Μίλησέ μου για τη σχέση σου ως γονιός. Δεν μπορείς να κάνεις διαφορετικά νομίζω μου είπες

BK: ναι δεν μπορείς να κάνεις διαφορετικά ναι... Έτσι προχωράει το πράγμα δηλαδή τι να πεις... Ότι εγώ δεν πάω το παιδί μου στο φροντιστήριο μα βλέπεις... Ότι δεν γίνεται. Ναι στο Γυμνάσιο δεν πάει το παιδί μου στο φροντιστήριο. Κοιταξε... Όμως εγώ έχω την πολυτέλεια... Ότι μπορώ να το βοηθήσω... Όποτε χρειαστεί και... Όχι μόνο στα μαθηματικά... Α μα ξέρω γω ο... Άντρας μου στα φιλολογικά, μα σε... Ένα φίλο καθηγητή του λες να, βοήθησε τον σε παρακαλώ στο Γυμνάσιο οπότε την... Έχεις αυτή την πολυτέλεια... Άλλος γονιός; και βλέπει το μαθητή και σου λέει να το βοηθήσω... Άρα! μπαίνει σε αυτή τη διαδικασία μετά στο Λύκειο, οπωσδήποτε χρειάζεται γιατί... Όπως είπαμε..... Άσε που... Έχει μάθει και ο μαθητής... Έτσι και βολεύεται και σου λέει... Άσε, ας τον αυτόν να λέει στο σχολείο! εγώ θα πάω στο φροντιστήριο, παίζει και αυτό, οπότε αναγκαστικά πας προς τα εκεί, προσπαθείς... Όσο το δυνατόν να είσαι μέσα σε πλαίσιο ναι, και αυτό, ο γονιός βάζει το μαθητή από το απόγευμα και ξεκινάει με το που τελειώνει το σχολείο από το απόγευμα και κάνει 300 μαθήματα μέχρι το βράδυ... Όχι... Όχι... Έτσι δεν θα το... Έκανα ποτέ στο παιδί μου!

KT: ... Έχω... Άλλη μία τελευταία ερώτηση που... Ίσως... Έτσι φανεί το μέγεθος του καπιταλισμού που δεν χορταίνει να τρώει τα παιδιά του!!! και δεν τον νοιάζει στο βωμό του χρήματος να θυσιάζει εκπαιδευτικούς στην παιδεία και λοιπά. Θέλω να θυμηθείς τι... Άλλαξε... Όταν... Ήσουν εσύ μαθήτριά

BK: ναι ναι

KT: θέλω να συγκρίνουμε το σήμερα πόσο... Έχει αλλάξει, τι... Έχει αλλάξει; αν... Ήταν το... Ίδιο σύστημα και να μου πεις ποιος... Ήταν ο εκπαιδευτικός που σε βοήθησε και σε πήγε παραπέρα και ο εκπαιδευτικός που σου... Έκανε ζημιά, αν συνάντησες εκπαιδευτικό που σου... Έκανε ζημιά... θυμήσου τα παιδικά σου χρόνια για να κάνουμε αυτή τη σύγκριση

BK: ναι λοιπόν ποια είναι η διαφορά νομίζω... Ότι στο σχολείο τα πράγματα... Ήταν κάπως... Έτσι... Όπως τώρα... Έτσι νομίζω δεν... Έχει αλλάξει κάτι... Όσον αφορά... Όμως τη νοοτροπία που υπήρχε στην κοινωνία αυτή... Έχει αλλάξει... Άρδην. πρέπει... Όλοι οπωσδήποτε να πάρουν αυτό το ρηματοχαρτί! να πάρει το χαρτί το... Έχω ακούσει και εγώ πάρα πολλές φορές ως εργαζόμενη. Τότε δεν υπήρχε αυτό. Πηγαίνανε στο φροντιστήριο μαθητές δεν λέω... Ότι... Ήταν καλό αυτό, απλά λέω... Ότι συνέβαινε..

KT: πηγαίναν αυτοί με επιπλέον προσόντα

BK: ναι πήγαιναν στο φροντιστήριο μαθητές που... Ήταν υποψήφιοι να μούνε, δηλαδή τα φροντιστήρια είχαν μαθητές για αυτό το σκοπό τώρα... Όχι τώρα τους στέλνει η μαμά τους!

γιατί πρέπει σώνει και καλά, μπορούν δεν μπορούν... Όλοι θέλουν δεν θέλουν να πάρουμε... Ένα χαρτί, τότε δεν... Ήταν... Έτσι... Ένας εκπαιδευτικός που με βοήθησε πάρα πολύ... Όσον αφορά την τρίτη Λυκείου που οι εκπαιδευτικοί με βοήθησαν για να μπω στο Πανεπιστήμιο στο σχολείο αυτής της δέσμης μαθηματικοί και λοιπά..... Ήταν, καμία επαφή! δεν υπήρχε καθόλου βοήθεια μη σου πω το ανάποδο! δηλαδή και να μην κάναμε μαθηματικά θα... Ήταν το... Ίδιο και το αυτό! στο σχολείο ο... Ένας και... Ότι μαθαίναμε από το φροντιστήριο... Ένας καθηγητής... Όμως που μας βοήθησε στα αλήθεια και στην τρίτη Λυκείου και από τον είχα τα προηγούμενα χρόνια... Ήταν... Ένας φιλόλογος. Μας... Έκανε... Έκθεση μάλιστα... Ήταν και ανωγειανός ο οποίος... Ήταν καταπληκτικός. Εγώ... Ήμουνα πολύ χάλια στην... Έκθεση, αυτός ο... Άνθρωπος με πήγε μπροστά. Ο καθηγητής... Έμπαινε στην τάξη και μάθαμε... Έκθεση μέσα από την κουβέντα και τη συζήτηση!

ΚΤ: ναι εν κατακλείδι να... Έχεις... Ή να ξέρεις

ΒΚ: ναι να ξέρεις... Άμα ξέρεις μπορεί και να... Έχεις μετά.

ΚΤ: ναι σωστά κι αν επέλεγες να αλλάξεις το σχολείο θα επιθυμούσες μία παιδεία πολύπλευρη ή επιστήμονες που θα ξέρουν πολύ καλά τη δουλειά τους

ΒΚ: ... Όχι... Όχι εγώ αν... Άλλαξα το σχολείο τώρα... Έτσι τακ μαγικά να πατούσα το το κουμπί θα επέλεγα πολύπλευρη λύση. Να μπαίνει το παιδί στο σχολείο να αισθάνεται ωραία, να ανακαλύπτει κιόλας το μέσα του τις δεξιότητες του, το ταλέντο του, να μαθαίνει κιόλας

ΚΤ: ωραία σε ευχαριστώ, ναι σε ευχαριστώ μία... Ωρα μας πήρε... Ήταν σημαντική και δικιά σου οπτική

ΒΚ: ναι ευχαριστώ δεν με κούρασες, δεν ξέρω αν σε βοήθησα αν οι απαντήσεις μου ήταν τέτοιες... Ωστε να βγάλεις... Άκρη

ΚΤ: ναι θα βγάλω... Άκρη από... Όλες τις απαντήσεις θα τις συγκεράσω και θα βγάλω

ΒΚ: να μία δεξιότητα που δεν... Έχω εγώ είναι αυτή η εκφορά του λόγου, να πιστεύω να σε βοήθησα

ΚΤ: ναι

ΒΚ: καλή συνέχεια πάρα πολύ ωραία τα πράγματα που κάνεις

ΚΤ: ναι... Ήταν πολύ ωραία συζήτηση πιστεύω να σε προβλημάτισε και σένα λίγο και στον τρόπο που βλέπεις τα πράγματα διαφορετικά. Γιατί μέσα από τη συζήτηση τελικά αλλάζουμε γιατί αν δεν αλλάζουμε εμείς δεν πρόκειται να αλλάξει και τίποτα... Άλλο

ΒΚ: ναι ακριβώς αλλάζουμε συζητώντας, αλλιώς μόνος του ο καθένας είναι δύσκολο

ΚΤ: θα χαρώ να τα πούμε και από κοντά

ΒΚ: ... Έγινε ευχαριστώ

ΚΤ: σε ευχαριστώ γειά

--MT--

“ Η ΜΤ είναι φοιτήτρια τελειόφοιτος αρχιτεκτονικής στο... Έβδομο... Έτος” (Comment to Text: MT)

KT1: ΜΤ για πες μου είσαι φοιτήτρια αρχιτεκτονικής; πόσο χρόνων 24;

MT2: είμαι 24 χρονών φοιτήτρια αρχιτεκτονικής τώρα θα πάω στο... Έβδομο... Έτος στο αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο θεσσαλονίκης

KT3: η... Έρευνά μου αφορά την κριτική παιδαγωγική και την αυθεντική σκέψη και σκοπό... Έχει να ενδυναμώσει αφού προβληματίσει τους εκπαιδευτικούς, να τους ενδυναμώσει με κάποια δράση αργότερα. Η σχολή μου είναι η σχολή κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα λέγεται Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη. Θα τηρηθούν οι όροι περί ανωνυμίας της συνέντευξης και κάποιο πρωτόκολλο που θα υπογράψεις, θα σου δώσω να ενημερωθείς και να υπογράψεις αν δεν συμφωνείς κάπου δεν θα ανακοινωθεί τίποτα εντάξει;

MT4: ωραία πολύ ευχαρίστως ναι

KT5: λοιπόν πρώτη ερώτηση θέλω να αναρωτηθείς τι είναι η αυθεντική σκέψη ενός παιδιού, ενός μαθητή

MT6: λοιπόν γενικότερα σαν... Άνθρωποι θεωρώ προσωπικά... Ότι είμαστε... Ένα μωσαϊκό από παράγοντες που μας επηρεάζουν, είτε είναι η οικογένεια, είτε είναι το φιλικό και το σχολικό περιβάλλον σε μεγαλύτερη ηλικία, αλλά αυθεντική σκέψη του μαθητή και γενικότερα και σε μεγαλύτερη ηλικία... Όταν ξεφύγεις από την αίθουσα θεωρώ... Ότι είναι η κριτική ικανότητα του να βλέπεις από πού προέρχονται... Όλες... Όλες οι απόψεις που συναντάς στην καθημερινότητά σου και η επιλογή, της υιοθετήσεως... Ή της... Άρνησης αυτών των απόψεων, οπότε κριτική και αυθεντική σκέψη ενός μαθητή θα... Έλεγα... Ότι είναι ακριβώς αυτή η κριτική ικανότητα του να επιλέγει και να διαμορφώνει την σκέψη και την... Άποψή του.

KT7: πολύ ωραία ο Freire... Ένας μεγάλος παιδαγωγός που μίλησε για την απελευθερωτική αγωγή... Έδωσε σύμφωνα με τον Dewey τον εξής ορισμό. Αυθεντική σκέψη λέει δεν είναι το ασυνήθιστο και το περίεργο δηλαδή η αποκλίνουσα σκέψη, αλλά η ικανότητα να χρησιμοποιείς το μυαλό σου σε καθημερινά πράγματα με τρόπο που οι... Άλλοι δεν θα μπορούσαν να φανταστούν.

MT8: συμφωνώ ναι

KT9: φαντάζομαι στο επάγγελμα που εσύ επέλεξες αυτό κρίνεται πολύ σημαντικό και ιδιαίτερο για την αξιοποίηση στη σχολή αλλά και αργότερα... Έξω στην δουλειά σου

MT10: ναι ισχύει σε πολύ μεγάλο βαθμό αυτό, η αλήθεια είναι... Ότι... Ένα από τα πρώτα πράγματα που συνειδητοποίησα και... Έμαθα μέσω της σχολής είναι... Ότι... Όλα τα αντικείμενα... Όλες οι υπηρεσίες οτιδήποτε υπάρχει στον υλικό κόσμο είναι σχεδιασμένα με κάποιον, για κάποιο συγκεκριμένο λόγο δηλαδή τίποτα δεν είναι τυχαίο. Στη σχολή

προσπαθούμε να σκεφτούμε εκτός, out of the box δηλαδή να μην υιοθετούμε και εφαρμόζουμε... Άκριτα την πεπατημένη να το πω... Έτσι, οπότε συνεχώς προσπαθούμε σαν αρχιτέκτονες και σαν φοιτητές να ξεφεύγουμε από τα στεγανά και να ... Όχι να δημιουργούμε νέα πράγματα διότι παρθενογένεση στο σήμερα είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί, να υιοθετήσουμε και να συνδυάσουμε τις σωστές συνθήκες και μεταβλητές για την δημιουργία κάτι φρέσκου... Όχι κάτι καινούργιο απαραίτητα, αλλά κάτι το οποίο να μπορεί να καλύψει... Ένα πρόβλημα να δημιουργήσει λύσεις και να καλύψει ανάγκες είτε καθημερινές μέσα στη ζωή των ανθρώπων είτε μεγαλύτερου βεληνεκούς.

KT11: πολύ ωραία το σχολείο τώρα που... Έμενα η... Έρευνα μου αφορά το σχολείο, πόσο σε βοήθησε εσένα; πώς ανακάλυψαν οι εκπαιδευτικοί την αυθεντική σου σκέψη και πόσο την καλλιέργησαν;

MT12: λοιπόν θεωρώ... Ότι δυστυχώς οι υφιστάμενες συνθήκες που υπάρχουν στα σχολεία στα ελληνικά σχολεία δεν καλλιεργούν την αυθεντική σκέψη του μαθητή αλλά σου μαθαίνουν την πειθαρχία, μαθαίνουν... Άλλα πράγματα, εγώ προσωπικά... Έχοντας από μικρή μία κλίση προς τις τέχνες υπήρχαν εκπαιδευτικοί που το είχαν διακρίνει αυτό και με είχαν κατευθύνει στο να το κυνηγήσω πιο επαγγελματικά... Όπως και... Έκανα, υπήρχαν βέβαια και... Άλλες περιπτώσεις που το να σκισάρω στο βιβλίο μου την... Ωρα του μαθήματος θεωρούνταν κάτι το κακό. Οπότε είχα συναντήσει πολλά... Άτομα που το διέκριναν, δηλαδή... Ένα σκίτσο ενός μαθητή στο πλαίσιο του βιβλίου του δεν είναι πάντα κάτι αρνητικό, εγώ προσωπικά θεωρώ... Ότι είχα αυτήν την φροντίδα από τους καθηγητές μου να διακρίνουν... Ένα τέτοιο ταλέντο και μία τέτοια κλίση και να την καλλιεργήσω.

KT13: στους υπόλοιπους συμμαθητές σου σε ποσοστό κάποιος που δεν ζωγράφιζε που δεν... Ήταν κάτι εμφανές πως αποκάλυπταν οι εκπαιδευτικοί πώς ανακάλυπταν τον τρόπο σκέψης του

MT14: λοιπόν η αλήθεια είναι... Ότι υπάρχει πάρα πολύ έντονο το στερεότυπο μέσα σε μία τάξη... Ότι οι κακοί βαθμοί εξισώνονται με... Έναν κακό μαθητή και... Έναν κακό... Άνθρωπο... Ή... Έναν... Άνθρωπο μη ικανό με αυτή την... Έννοια, το κακώς. Οπότε στις περιπτώσεις συμμαθητών μου που δεν είχαν τόσο καλούς βαθμούς γιατί εγώ... Ήμουν από τα... Άτομα που... Ήμουν πολύ επιμελής και σε αυτό το κομμάτι, υπήρχε... Οντως μία πολύ... Έντονη προκατάληψη από την πλευρά του διδακτικού προσωπικού... Ότι αυτό το παράδειγμα που είπα πριν να το σκισάρω την... Ωρα του μαθήματος εκείνοι θα είχαν πολύ πιο πιθανή την επίπληξη πάρε την επιβράβευση.

KT15:... Άρα το στερεότυπο είναι... Ότι αν είσαι καλός μαθητής επιτρέπονται, επιτρέπεται να απλώνεις μία παλέτα δεξιοτήτων που... Έτσι κι αλλιώς θα την... Έχεις γιατί είσαι καλός μαθητής, ενώ αν είσαι κακός απαγορεύεται να απλώνεις... Έστω και μία δεξιότητα που είναι διαφορετική από το αντικείμενο που διδάσκει ο εκπαιδευτικός

MT16: ναι συμφωνώ και να προσθέσω πάνω σε αυτό... Ότι... Ένας καλός μαθητής οι επιπλέον δεξιότητες του μετατρέπονται σε παλέτα, ενώ στον κακό μαθητή οι επιπλέον δεξιότητες του μεταφράζονται σε μην ενδιαφέρον για το μάθημα

KT17: πολύ ωραία ναι μου... Άρεσε αυτό... Έτσι... Όπως καταγράφηκε

MT18: ναι

KT19: πώς υποστηρίζουν... Άρα οι εκπαιδευτικοί υπάρχει διάδραση μεταξύ τους; ανακαλύπτουν, συζητάνε για τους μαθητές τους... Ή ο καθένας κοιτάζει το μάθημά του;

MT20: λοιπόν αυτό τώρα δεν θέλω να γενικευσω γιατί καμία γενίκευση δεν είναι ασφαλής αλλά θέλω να πιστεύω... Ότι οι περισσότεροι καθηγητές ενδιαφέρονται και, και δεν λήγει η τάξη την... Ωρα χτυπάει το κουδούνι. Δηλαδή κάτι που θα πει... Ένας μαθητής κατά τη γνώμη μου... Ένας σωστός εκπαιδευτικός θα πρέπει να το λάβει υπόψη του και να το σκεφτεί... Όχι μόνο την... Ωρα που θα ακούσει κάτι από το στόμα του μαθητή αλλά και μετά. Να επεξεργαστεί κάτι παραπάνω στους μαθητές διότι δεν είναι απλά νούμερα, είναι... Άνθρωποι, είναι ανθρώπινες ψυχές που διαμορφώνονται... Όπως είπαμε και στην αρχή και παίζει πολύ σημαντικό ρόλο το να δώσει ο εκπαιδευτικός βάρος στον μαθητή σαν σύνολο σαν... Άνθρωπο σαν... Έναν... Άνθρωπο που... Έχει επιπλέον ικανότητες πέρα από το να μάθει μαθηματικά... Ή ιστορία.

KT21: στο δια ταύτα γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί τις ικανότητες και δεξιότητες των μαθητών τους προσωπικά για τον καθένα;

MT22: θεωρώ... Ότι... Έτσι... Όπως λειτουργεί το σύστημα δεν τους δίνεται η δυνατότητα. Δηλαδή μέσα σε μία... Ωρα να τον γνωρίσεις ουσιαστικά... Ένα τμήμα 25 ανθρώπων ειδικά σε αυτές τις ηλικίες... Όντως τα ταλέντα πρέπει να τα ανακαλύψεις. Να τα ανακαλύψουν τρίτοι διότι... Ένας... Ένας... Έφηβος δεν... Έχει ακόμα την πυγμή και την πειθώ να εκφράσει τα ταλέντα του τις δεξιότητες του και να μείνει σε αυτές... Ωστε να καλλιεργηθούν. Θεωρώ... Ότι η αλήθεια είναι στη συντριπτική πλειοψηφία οι καθηγητές δεν γνωρίζουν τι μαθητές... Έχουν απέναντί τους... Όχι

KT23: δεν θα βοηθούσε λοιπόν μία ποσοτική μέτρηση τεχνοκρατικά τώρα, η περσόνα του μαθητή να λέει... Ότι ο τάδε... Έχει αυτές τις κλίσεις... Έχει αδυναμία σε αυτά και να μοιράζεται αυτή η γνώση με... Ένα τεχνοκρατικό σύστημα σε... Όλους τους εκπαιδευτικούς... Όπως είπες και... Όπως νομίζουν οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί εγώ τους θυμάμαι... Όλους απέξω. Τι ισχύει;

MT24: ναι από τη μία, μία καταγραφή των επιπλέον δεξιοτήτων των μαθητών θα... Ήταν καλή διότι... Ένας καθηγητής που δεν... Έχει την ευχέρεια λόγω σχολικού προγράμματος κυρίως να γνωρίσει σε βάθος τους μαθητές θα... Ήταν... Ένα εξαιρετικό εργαλείο για να τον βοηθήσει να... Έρθει πιο κοντά σε αυτούς... Όχι μόνο σαν ανθρώπους σαν παιδαγωγός δηλαδή αλλά και σαν καθηγητής, τονίζοντας τα πλεονεκτήματα που... Έχει ο καθένας ξεχωριστά και βοηθώντας να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις. Από την... Άλλη βέβαια η αλήθεια είναι... Ότι μία χαρτογράφηση ενός ανθρώπου που βρίσκεται στην αρχή της ζωής του, στην αρχή της διαμόρφωσης του χαρακτήρα του... Ίσως και να είναι περιοριστικό. Διότι θα είναι μία ταυτοποίηση η οποία μπορεί να αλλάξει μέσα σε 1-2 χρόνια με... Ένα καινούργιο ερέθισμα με κάτι... Άλλο. Οπότε θα... Έπρεπε κατά τη γνώμη μου... Ένα αν

υπήρχε... Ένα τέτοιο σύστημα να μην είναι παγιωμένο και να υπάρχει συνεχώς μία κριτική βελτίωση και αλλαγή των συνθηκών του.

KT25: πολύ ωραία, υπάρχει τέτοιος τρόπος, λέγεται στην αυθεντική μάθηση και αυθεντική αξιολόγηση, είναι το λεγόμενο portfolio που θα το ξέρεις από την επιστήμη που επέλεξες. Μπορεί... Άραγε μέσα από τα δημιουργήματα του μαθητή να αντιληφθεί οποιοσδήποτε εκπαιδευτικός από... Όλες τις ειδικότητες, τις δεξιότητες ενός μαθητή από το πορτοφόλιο του;

MT26: θεωρώ πως... Όχι, πάλι εξετάζουμε τους μαθητές σαν μονάδες και... Όχι σαν ανθρώπους είναι αυτό που είπα και πριν θα... Ήταν μία καλή κατευθυντήρια γραμμή με πολλά πλεονεκτήματα αλλά από την... Άλλη δεν θα... Έπρεπε να είναι και... Ένας κανόνας που να ακολουθείται χωρίς καμία επιπλέον επεξεργασία. Είναι... Ένα εξαιρετικό εργαλείο ... Όχι πανάκεια δεν λύνεται... Έτσι η σχέση μαθητή δασκάλου

KT27: ναι υπάρχει... Ένα υγιές πρότυπο μαθητή που οι εκπαιδευτικοί αναζητούν; εσύ ως μαθήτρια ποιο είναι αυτό το πρότυπο μαθητή που θα θέλανε οι εκπαιδευτικοί... Η ποια είναι η... Άποψη σου υπάρχει πρότυπο μαθητή; υγιές πρότυπο;

MT28: με μια λέξη με μία... Έκφραση θα... Έλεγα... Ότι το ιδανικό πρότυπο μαθητή είναι ο μαθητής που δείχνει και... Όντως ενδιαφέρεται. Για αυτά που μαθαίνει για την παρουσία του στο σχολείο να είναι... Όντως μία ποιοτική συναλλαγή ... Ανταλλαγή βασικά απόψεων και γνώσεων, να μην είναι απλά παρών η παρούσα στο σχολείο γιατί είναι υποχρέωση, αλλά γιατί είναι κάτι που τον γεμίζει και αυτό θεωρώ... Ότι οι καθηγητές χρειάζεται να... Έχουν απέναντί τους για να τους εμπνεύσει κιόλας τους... Ίδιους να κάνουν καλύτερο μάθημα διότι... Όταν βλέπεις 25 μάτια ζευγάρια ματιών βασικά, που στην πραγματικότητα δεν σε κοιτάνε... Άλλα βρίσκονται κάπου αλλού προφανώς δεν βοηθάει την εκπαιδευτική διαδικασία

KT29:... Άρα οι εκπαιδευτικοί θέλουν... Ένα θετικό feedback και ως πρότυπο υγιές θα... Ήταν αυτό... Ένας μαθητής που τους προσέχει... Έτσι;

MT30: ναι σίγουρα σίγουρα... Όχι απαραίτητα να είναι καλός μαθητής από... Άποψη βαθμών διότι... Ένας εκπαιδευτικός θα σκύψει πάνω και από τον καλό μαθητή για να τον βοηθήσει να πάει ακόμα πιο ψηλά και πάνω από... Έναν κακό μαθητή για να βοηθήσει να καλύψει τα κενά του. Η αντιμετώπιση των μαθητών δεν... Έχει να κάνει θεωρητικά δεν θα... Έπρεπε να... Έχει να κάνει με τους βαθμούς αλλά... Όταν... Ένας καλός... Η... Ένας κακός μαθητής δεν δείχνει ενδιαφέρον αυτό αυτομάτως μπλοκάρει την... Όλη διαδικασία.

KT31: δηλαδή ο εκπαιδευτικός προσπαθεί να δείξει την αγάπη του και το ενδιαφέρον σε... Όλα τα παιδιά αλλά... Όταν δεν βλέπει ανταπόκριση κλειδώνει;

MT32: θεωρώ... Ότι είναι... Ένας από τους παράγοντες που οδηγούν σε μία τέτοια κατάσταση να σίγουρα

KT33: μάλιστα ενδιαφέρον ο Freire μίλησε για μία παιδαγωγική απελευθερωτική που θα βασίζεται σε δύο αξίες. Η μία αξία είναι η συζήτηση, η θέση, αντίθεση, σύνθεση απόψεων, η διαλεκτική συζήτηση που οι τελευταίες παιδαγωγικές αντιλήψεις λένε... Ότι θα πρέπει ο

μαθητής να συμμετέχει 60% με διάλογο στην τάξη να μην είναι δασκαλοκεντρικό το μάθημα. Από την μέχρι τώρα εμπειρία σου και στο Πανεπιστήμιο τι γίνεται τι συμβαίνει στα σχολεία; υπάρχει διάλογος;

MT34: λοιπόν... Ένα από τα πράγματα που με κέρδισαν να το πω... Έτσι στη σχολή από την αρχή που μπήκα τι... Έγινε... Ότι οι καθηγητές μας δεν μας αποκαλούσαν δεν μας... Έβλεπαν σαν μαθητές τους σαν φοιτητές τους αλλά μας... Έβλεπαν και μας αποκαλούσαν κιάλας συναδέλφους και... Όντως... Έτσι είναι γιατί, τα τρία χρόνια μες στο Πανεπιστήμιο 4-5... Όσο είναι κάθε σχολή, είναι πολύ σύντομο διάστημα και... Όντως πολλές φορές συνεργάζεσαι και... Έρχεσαι σε πολύ κοντινές γνώσεις η μία... Άλλη σχέση με τον καθηγητή που... Όντως τεκμηριώνει την... Έννοια του συναδέλφου και η αλήθεια είναι... Ότι αν υπήρχε μία παρόμοια αντιμετώπιση στο σχολείο απευθείας θα... Έδινε στους μαθητές μία πολύ μεγάλη δόση αυτοπεποίθησης διότι... αν το δούμε χορικά είναι πολύ πιο προσιτό προς... Ένα νέο... Άνθρωπο ο καθηγητής, ο δάσκαλος να κάθεται δίπλα του και αλλιώς αντιλαμβάνεται και παίρνει πληροφορίες... Όταν... Έχει το δάσκαλο απέναντι. Οπότε μια τέτοια προσέγγιση θεωρώ... Ότι βοηθάει πολύ να είναι πιο ανοιχτός ο μαθητής στην διάδραση με τον καθηγητή, διότι βλέπει... Ότι εξ αρχής αναγνωρίζεται και επιβραβεύεται με τον... Όρο ας πούμε συνάδελφος! σίγουρα κάτι αντίστοιχο θα μπορούσε να λειτουργήσει και στα σχολεία... Όχι απαραίτητα με τον... Όρο συνάδελφο αλλά καταλαβαίνετε τι θέλω να πω [γέλιο]

KT35: πολύ ωραία, ο Freire μίλησε για την αγωγή του καταπιεζόμενου και... Ήταν... Ένα από τα μεγαλύτερα... Έργα του θεωρώντας... Ότι ο δάσκαλος για να διδάξει σε ελεύθερους μαθητές θα πρέπει αυτός πρώτα να απελευθερωθεί. Σε γενικότερα μοντέλα ακόμη και στην κοινωνία ο καταπιεζόμενος θα πρέπει να καταλάβει τι τον καταπιέζει, ποιος είναι ο καταπιεστής του να απελευθερωθεί και να το κάνει αυτό κτήμα του σε κάθε κίνησή του. Το σχολείο λοιπόν για το Freire το δεύτερο που... Έχει αξία για αυτόν είναι... Ότι θα πρέπει να δημιουργεί αυθεντική μάθηση, περιβάλλοντα μάθησης τα οποία να ομοιάζουν με την πραγματική ζωή και ο δάσκαλος να δημιουργεί να διατυπώνει και να συζητά προβλήματα problem posing, πρόσεξε τώρα, σαν να καλεί τον μαθητή να σταθεί απέναντι σε οτιδήποτε υπάρχει καταπιεστικό... Όπου βλέπει καταπίεση να ορθώνει το ανάστημά του και μέσα από αυτό να μαθαίνει. Ποια είναι η... Άποψη σου;

MT36: λοιπόν καταρχάς είναι πολύ μεγάλη... Έννοια η... Έννοια του καταπιεστή σίγουρα... Όπως είπα και πριν... Όταν... Ένας μαθητής βλέπει τον δάσκαλο σαν καταπιεστή σαν κάτι που πρέπει να κάνουν υποχρεωτικά με το ζόρι χωρίς να είναι δικιά του απόφαση σίγουρα δυσχεραίνει τη μαθησιακή διαδικασία από το να είχε... Ένα δάσκαλο... Όποιος θα... Ήταν συνάδελφος στο πλευρό του. Από τη... Άλλη μία συνεχόμενη αντίσταση μια συνεχόμενη αίσθηση... Άγχους... Ότι πρέπει να αντιμετωπίσουμε το σύστημα γιατί μας καταπιέζει... Ίσως να μην είναι η κατάλληλη πρακτική, τουλάχιστον για αυτές τις ηλικίες... σίγουρα ναι να αναγνωρίζουν σε πρώτο βαθμό το τι σημαίνει καταπίεση τι, ποιος είναι ο καταπιεστής τι είναι... Ένα σύστημα που καταπιέζει αλλά θεωρώ... Ότι μία πιο ισορροπημένη αντιμετώπιση θα... Ήταν πιο κοντά στην πραγματικότητα. Διότι και στην καθημερινή μας ζωή προφανώς αναγνωρίζουμε τα συστήματα, τους ανθρώπους, τις συνθήκες που μας καταπιέζουν αλλά δυστυχώς μπορούμε να λύσουμε λίγες από αυτές τις συνθήκες στην πραγματικότητα οπότε... Ίσως αν εφαρμοζόταν μία τέτοια τακτική στο 100% της δυναμικής της, να προκαλούσε

στους μαθητές, να τους δημιουργούσε μία ψεύτικη εικόνα μία ψευδαίσθηση του τι συμβαίνει στην πραγματικότητα και εντέλει... Όταν βγουν στη... Έξω ζωή θα λειτουργήσει αντίστροφα από... Ότι θα περιμέναμε, αλλά παρ' όλα αυτά θεωρώ... Ότι είναι μία πολύ σωστή πρακτική.

KT37: για παράδειγμα δεν θα μπορούσε αυτό και... Ήδη οι κοινωνίες αλλάζουν δεν θα μπορούσε να φέρει αποτέλεσμα σε μαθητές που θα... Έδερναν κάποιον στο δρόμο... Ή στο μετρό... Ή μία γυναίκα θα τη βίαζαν και θα αντιδρούσαν ενώ βλέπουμε τώρα μία κοινωνία που δεν παίρνει θέση σε τίποτα;

MT38: ναι μακάρι μακάρι να γινόταν αυτό αν είναι αυτό η λύση να δημιουργήσουμε ανθρώπους που αντιδρούν σε... Ότι θα... Έπρεπε να αντιδρούν, τότε το υποστηρίζω και το υποστηρίζω πολύ, αλλά δεν ξέρω κατά πόσο είναι μόνο αυτός ο παράγοντας.

KT39: ναι ο προβληματισμός σου και εμένα με προκαλεί να σκεφτώ... Ότι ο Freire στην παιδαγωγική του αυτή και στην θεωρία του μίλησε για ανθρώπους πολύ φτωχούς που... Ήταν καταπιεσμένοι... Ήταν αγράμματοι... Ήταν αποκλεισμένοι από το σύστημα εκπαίδευσης και στην ουσία εισήγαγε αυτή την απελευθερωτική αγωγή για να τους βοηθήσει να καταλάβουν ποιος είναι ο δυνάστης τους.

MT40: ναι ναι

KT41: στη σημερινή κοινωνία λοιπόν του δώρου δεκάωρου, webex τηλεκπαίδευσης ανεργίας πόσο μακριά είναι από μία κοινωνία της βραζιλίας των πεινασμένων κατατρεγμένων αγροτών;

MT42: θεωρώ... Ότι δεν είναι καθόλου μακριά, είναι πολύ πιο κοντά η πραγματικότητα από... Όσο νομίζουμε διότι ο καπιταλισμός που βιώνουμε αυτά τα χρόνια από... Ότι βλέπω δεν υπάρχει περίπτωση να αλλάξει, η κατάσταση δυστυχώς πέρα από τις ψυχολογικές επιπτώσεις που... Έχει στον... Άνθρωπο το... Ότι του δημιουργεί συνεχώς... Ένα αίσθημα... Άγχους... Ένα αίσθημα που δεν είναι αρκετός... Ότι πρέπει να εξειδικευτεί διότι... Άμα είναι... Ένας πολύπλευρος... Άνθρωπος... Όπως... Ήτανε το πρότυπο του ανθρώπου στην αναγέννηση, δεν βρίσκει θέση ως γρανάζι στο σύστημα του καπιταλισμού διότι καλώς... Ή κακώς το οικονομικό αυτό σύστημα [γέλια] παράγει γρανάζια δεν, δεν παράγει αυτόνομες μηχανές και εδώ βλέπουμε και την μεταφορά στις κοινωνίες, δηλαδή δεν θα λέγαμε... Ότι σήμερα ζούμε μία αναγέννηση σωστά; ξανά πείτε μου λίγο την ερώτηση;

KT43: ναι λέω πόσο ομοιάζουν τελικά τα συστήματα τα θεωρητικά και συστήματα οικονομικά κοινωνικά πολιτικά σήμερα, η αγωγή του καταπιεζόμενου αν τελικά στο σχολείο μας ενδιαφέρει εμάς, αλλά και στις κοινωνίες... Όπως εσύ... Έχεις βγει τώρα... Έξω και βγαίνεις στην αγορά εργασίας. Ποιος είναι αυτός που καταπιέζει; η γνώση αυτή, η αντίληψη αυτή... Όταν καλλιεργηθεί από το σχολείο βοηθάει τελικά τον... Άνθρωπο τι... Όπως πηγες πριν να πεις αν δεν... Έχεις μάθει να δεις προβλήματα... Ίσως να μη βοηθάει απλά η αναγνώριση

MT44: συμφωνώ καταρχάς η αναγνώριση είναι το πρώτο βήμα προς την επίλυση ενός προβλήματος θεωρώ... Ότι θα... Ήταν καλό να εφαρμοστεί μία τέτοια παιδαγωγική μέθοδος διότι είναι πολύ σημαντικό στο σύστημα που ζούμε στη σημερινή κοινωνία να

διαπιστώνουμε και να βλέπουμε ξεκάθαρα τι μας καταπιέζει και τι λειτουργεί προς το συμφέρον μας. Τώρα αν αυτή η μέθοδος μπορούσε να προσφέρει και... Ένα σύστημα... Έναν τρόπο επίλυσης αυτών των συνθηκών θα... Ήταν ακόμη καλύτερο διότι... Όντως θα... Έβγαινες... Όντως... Έξω σαν ενήλικας... Άνθρωπος... Όπως και εγώ πλέον και θα μπορούσες... Όντως να αντιμετωπίσεις αυτή τη συνεχόμενη καταπίεση που υπάρχει... Έξω, ειδικά την αγορά εργασίας, διότι οι συνθήκες είναι πλέον πραγματικές δεν είναι στη μικρή κοινωνία του σχολείου

KT45: ναι πριν στο λόγο σου συνειδητοποιήσα... Ότι υπονόησες τους κομματικοποιημένους, αυτούς που αντιδρούν στα πάντα και δεν δίνουν λύση και διαφωνούν για να διαφωνούν... Ή ακόμη και αυτό είναι θεμιτό στην εκπαίδευση; θα το θέλαμε και αυτό;

MT46: θεωρώ... Ότι είναι είναι θεμιτό Okay είναι κυρίαρχη η... Άποψη... Ότι δε θα... Έπρεπε να υπάρχουν παρατάξεις στα Πανεπιστήμια ή στα σχολεία αλλά δεν την υιοθετώ αυτήν την αντίληψη, διότι ακόμα και αν θεωρούνται παρωχημένες συνθήκες, οι συνθήκες τουλάχιστον με τις οποίες λειτουργούν οι παρατάξεις, παρ' όλα αυτά θεωρώ... Ότι αποτελούν... Ένα πολύ σημαντικό... Όριο ανάμεσα στο να υλοποιηθεί... Ένα νομοσχέδιο για παράδειγμα και στο να καταφέρουν να μην περάσει. Δηλαδή θεωρώ... Ότι λειτουργούν προς το συμφέρον και των μαθητών και των φοιτητών γιατί ακριβώς λειτουργούν σαν την αντιπολίτευση στις μικρές μας κοινωνίες, είτε είναι το Πανεπιστήμιο είτε είναι το σχολείο

KT47: υπάρχει και... Ένας αντίλογος ο οποίος είναι δημιουργικός ο αντίλογος

MT48: ακριβώς παρόλο που μπορεί να γίνεται με γραφικούς τρόπους το οποίο βέβαια... Έχει αρχίσει και αλλάζει διότι το διαδίκτυο αρχίζει και αποκτά... Όντως πλέον... Έχει δοθεί η εξουσία του διαδικτύου και στον λαό, είναι... Όντως... Ένα ενεργό μέσο για να φανεί η κοινή γνώμη και... Όντως κατά τη γνώμη μου θεωρώ... Ότι... Έχουν αλλάξει πράγματα μέσω του διαδικτύου, αλλά παρ' όλα αυτά οι παρατάξεις εξακολουθούν κατά τη γνώμη μου να αποτελούν... Ένα αναπόσπαστο κομμάτι και της Πανεπιστημιακής ζωής και της σχολικής ζωής διότι είσαι σε μία ηλικία που... Όπως είπα και πριν αρχίζεις να αναγνωρίζεις πράγματα, αρχίζεις να ανακαλύπτεις πράγματα και... Όλα αυτά... Ότι συναντάς στη ζωή σου είναι σίγουρα συνυφασμένο με μία πολιτική υπόσταση οπότε... Έχοντας την πολιτική ιδέα από νωρίς στην καθημερινότητά σου σίγουρα σε βοηθάει στο να ασκείς κριτική σκέψη και... Όχι απλά να αποδέχεσαι αυτά που προβάλλονται από τα ελεγχόμενα πλέον ΜΜΕ

KT49: μάλιστα θέλω να σκεφτείς στα μαθητικά σου χρόνια αλλά και τώρα που είσαι φοιτήτρια και... Έχεις επαφή με... Άλλους μεγαλύτερους καθηγητές σε... Άλλη βαθμίδα δηλαδή, πόσοι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να μεταφέρουν μία δεξιότητα του μαθητή σε μία... Άλλη να την αξιοποιήσουν παραδείγματος χάρη την κλίση ενός παιδιού στα μαθηματικά να την αξιοποιήσει η φιλόλογος... Ή το αντίστροφο

MT50: θεωρώ... Ότι αυτό συνέβη πραγματοποιήθηκε κυρίως μέσω να το πω θα πω εξωσχολικών δραστηριοτήτων με την... Έννοια... Ότι αναφέρομαι σε δραστηριότητες εκτός σχολικού προγράμματος. Εννοείται... Όμως τώρα είναι του σχολείου, είτε θα είναι κάποια εκδήλωση με αντιρατσιστικό χαρακτήρα οπότε θα εμφυσήσει στα παιδιά της αρχές που θα... Έπρεπε να... Έχουν βγαίνοντας από... Ένα σχολείο δηλαδή να μη νιώθουμε ρατσιστικές

αντιλήψεις και ταυτόχρονα να αξιοποιήσει ικανότητες των μαθητών που δεν τους δίνεται η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μέσα στην τάξη. Μπορεί ας πούμε... Ένας μαθητής να είναι εξαιρετικός στο street art... Ή στο γκραφίτυ που πλέον θεωρείται μία μορφή τέχνης... Όντως παγιωμένη και αναγνωρισμένη σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτός ο μαθητής θα... Έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει και να δείξει το ταλέντο του σε μία τέτοιου είδους δραστηριότητα. Θα είναι πολύ πιο εύκολο δεν μπορεί βασικά [γέλιο] αν το πούμε... Έτσι αντικειμενικά δεν γίνεται να το δείξει... Ένα μάθημα ιστορίας, αλλά αν αυτό το μάθημα ιστορίας μία φορά το μήνα μία φορά το χρόνο... Έδινε στους μαθητές το... Ένασμα ας πούμε ωραία μάθαμε για τη στάση του νικά μπορούμε να ζωγραφίσουμε κάτι για αυτό... Έτσι... Όχι μόνο ο μαθητής θα νιώσει την προσωπική πλέον ευθύνη, να μάθει και να υλοποιήσει το μάθημα αλλά θα του δοθεί και η δυνατότητα να αξιοποιήσει κι... Άλλες δεξιότητες που δεν του είχε δοθεί μέχρι τώρα αυτή η δυνατότητα

KT51: ενδιαφέρουσα προσέγγιση θεωρείς δηλαδή... Ότι οι μαθητές οι συμμαθητές σου που περάσατε από τα σχολικά θρανία τους... Έλειπε η... Έμπνευση, κάποιος να κάνει Focus πάνω τους να ρίξει τον προβολέα να τους φωτίσει για να αρχίσουν να δράσουν τι... Έλειπε για ποιο λόγο κάποιοι έμειναν αδρανείς;

MT52: σίγουρα σίγουρα τους... Έλειπε και επανέρχομαι πάνω σε αυτό που είπα πριν... Ότι υπάρχει πολύ... Έντονο το στερεότυπο του καλού και του κακού μαθητή αναφορικά με το βαθμό. Προσωπικά... Έτσι μία ιστορία... Όταν... Ήμουν τρίτη Λυκείου εγώ... Ότι θυμήθηκα... Ήμουν καλή μαθήτριά... Ήμουν απουσιολόγος κατεύθυνση γενική, στοχεύω για μία υψηλή σχολή και είχα μία πολύ καλή αντιμετώπιση από τους καθηγητές. Οριακά οριακά με... Έκαναν βασικά να νιώθω... Ότι... Έχω περισσότερες δυνατότητες από τους... Άλλους, πράγμα το οποίο μπορεί και να μην... Ίσχυε στην πραγματικότητα... Όταν λοιπόν... Έτυχε να συζητήσω με... Ένα συμμαθητή μου ο οποίος πάντα είχε κακούς βαθμούς, πολύ καλό παιδί πολύ προσεκτικό παιδί δηλαδή φαινόταν... Ότι παρακολουθούσε στο μάθημα αλλά... Ήθελε αυτή την extra βοήθεια από κάποιον καθηγητή που να τον κάνει να νιώσει καλά να τον βοηθήσει να σταθεί από πάνω του, λίγη παραπάνω προσοχή αυτός είχε την... Όρεξη και... Όταν κάποια στιγμή δεν θυμάμαι τι ακριβώς του είχα πει αλλά του είχα κάνει... Ένα κοπλιμέντο να το πούμε... Έτσι με κάτι που δεν του είχε πει ποτέ κανείς, γυρνάει και με κοιτάει με... Όντως εμφανή... Έκπληξη στο βλέμμα του και μου λέει Μ... πότε κανείς δεν μου... Έχει πει κάτι τέτοιο και νομίζω... Ότι συζητούσαμε σχετικά με το διάβασμα των πανελληνίων και του είχα πει εγώ κάτι του στυλ, μην τα αφήνεις προσπάθησε δεν πειράζει και ας μην θέλεις μία υψηλή σχολή κάνε την προσπάθειά σου αλλά κανείς ποτέ δεν του είχε πει το απλό προσπάθησε! γιατί αυτό σημαίνει... Ότι κάποιος πιστεύει σε σένα για να σου πει προσπάθησε λίγο ακόμα!... Έχει διαφορά το προσπάθησε γιατί πιστεύω... Ότι μπορείς να τα καταφέρεις... Έχει πολύ μεγάλη διαφορά με το "πως πρέπει να προσπαθήσεις διότι δεν θα τα καταφέρεις"... Έχει πολύ μεγάλη διαφορά και δυστυχώς στις σχολικές αίθουσες συναντάμε την δεύτερη εκδοχή της φράσης αυτής

KT53: ναι είναι η αντίθετο αντιστροφή του αντόρνο και η θέαση κάθε φορά ενός γεγονότος φαινομένου πράγματος πίνακα... Έχει δύο δύο υποστάσεις η μία είναι του θεατή και η... Άλλη είναι είναι του δημιουργού... Όταν δηλαδή βλέπεις... Ένα αντικείμενο από απόσταση

το ζωγραφίζεις για παράδειγμα εσύ είσαι ο δημιουργός πάλι πρέπει να το δεις και ως θεατής για να ενεικονίσεις το... Έργο που σου λένε.

MT54: σίγουρα δεν μπορείς να ζωγραφίσεις στο δάσος αν δεν... Έχεις δει το δέντρο από κοντά και αντίστροφα εννοείται δεν μπορείς να ζωγραφίσεις... Ένα δέντρο αν δεν... Έχεις δει... Ένα δάσος

KT55: πολύ ωραία στις θεάσεις λοιπόν των δασκάλων πιο εντοπίζεις... Ότι είναι το μεγαλύτερο λάθος της εκπαίδευσης τι λάθος κάνουν οι δάσκαλοι στο... Έργο τους... Έτσι; δηλαδή... Όπως το είπαμε τώρα... Ότι ο πίνακας τους είναι το... Έργο τους τι δεν βλέπουν τι δεν κάνουν πίσω να δούνε;

MT56: θεωρώ... Ότι... Έχει παγιωθεί η αντίληψη... Ότι ο βαθμός εξισώνεται με τη βαθμολόγηση ενός ανθρώπου το οποίο σαν ιδέα σαν αντίληψη ακούγεται πολύ τραβηγμένη, αλλά... Όντως αυτό ισχύει δηλαδή... Όταν βλέπεις 20... Άτομα και στο μυαλό σου απευθείας... Όχι... Ότι κρίνω τους καθηγητές δε φταίνε οι δάσκαλοι σε αυτό, φταίει ξεκάθαρα το σύστημα... Όταν αυτομάτως αξιολογείς και ταξινομείς στο μυαλό σου τους μαθητές σε μία κλίμακα ποιος αξίζει βαθμολογικά καλύτερα από τον... Άλλον, αυτό το βαθμολογικά σιγά-σιγά... Αρχίζει και χάνεται και αυτό μπορεί πολύ εύκολα να το αντιληφθεί... Ένας μαθητής διότι τα παιδιά οι... Έφηβοι δεν τους λείπει καθόλου η ευφυΐα, δεν τους λείπει η κριτική σκέψη και αυτό γίνεται αντιληπτό. Οπότε... Όταν είσαι συνηθισμένος από... Ένα ολόκληρο σύστημα που θεωρητικά θα... Έπρεπε να σου δώσει τα φόντα και... Όλες τις δυνατότητες για να πετύχεις μέσα από αυτό το σύστημα,... Όταν το... Ίδιο το σύστημα σε... Έχει από πριν ξεκινήσεις την προσπάθειά σου σε... Έχει καταχωρήσει σε... Ένα κουτάκι αυστηρά ορισμένο, προφανώς και εσύ ο... Ίδιος δεν θα κάνεις την προσπάθεια που χρειάζεται. Από την... Άλλη μετά ο καθηγητής θα δει... Έναν μαθητή που δεν δείχνει ενδιαφέρον οπότε δεν θα καταβάλει και αυτός τη δικιά του προσπάθεια, οπότε καταλήγουμε σαν φαύλο κύκλο και δεν καταλήγει δεν βγαίνει εν τέλει τίποτα καλό

KT57: είναι αυτό που μου είπες στην αρχή δηλαδή είναι η διάδραση η αλληλεπίδραση του εκπαιδευτικού από το μαθητή αλλά εγώ θα θελα να σταθείς λίγο ξανά σε αυτό στην εποπτεία του... Έργου του, ενώ είναι μέσα στην εκπαίδευση... Έχει διδάξει τόσα παιδιά... Έχει κάνει λάθη... Έχει κάνει σωστά πράγματα εποπτικά αν το δει από πιο μακριά; τι βλέπει τελικά ο εκπαιδευτικός; μιλάω προφανώς για... Όλους τους κριτικά σκεπτόμενους εκπαιδευτικούς που εναποθέτουν καρδιά και ελπίδα και προσπαθούν να βοηθήσουν στο εκπαιδευτικό σύστημα αλλά υπάρχει και η... Άλλη πλευρά των ανθρώπων που δεν κάνουν καν αυτό τον κόπο και επιστρέφουν στα σπίτια τους χωρίς τύψεις και ενώ ξέρουν... Ότι δεν... Έχουν βοηθήσει το σύνολο των μαθητών. Τι είναι αυτό το λάθος που εντοπίζεις στη συμφιλίωση αυτή με την απάθεια τους;

MT58: θεωρώ... Ότι εκεί που αρχίζει και δημιουργείται αυτή η κατάσταση είναι... Όταν... Ένας εκπαιδευτικός σταματά να θεωρεί τη δουλειά του και τι βλέπει σαν δουλειά διότι Okay το να είσαι εκπαιδευτικός αποτελεί μία δουλειά σαφέστατα, αλλά δεν είναι δουλειά είναι λειτουργήμα... Έχεις να κάνεις με ανθρώπους... Έχεις να κάνεις με την διαμόρφωση ανθρώπων που είναι πολύ πιο σημαντικό αν το σκεφτούμε υπό μία φιλοσοφική... Έννοια από

το να γιατρέψεις το πόδι ενός ανθρώπου. Σε καμία περίπτωση δεν συγκρίνονται τα δύο αυτά επαγγέλματα απλά τα συγκρίνω διότι αποτελούν λειτουργήματα.... Ένας γιατρός αν δει την δουλειά του σαν δουλειά σίγουρα δεν θα εγχείρησει τον ασθενή του με το... Ίδιο σθένος που θα το... Έκανε αν το... Έβλεπε σαν λειτουργήματα.... Έτσι ακριβώς θεωρώ... Ότι λειτουργεί το σύστημα και μέσα στις σχολικές τάξεις. Οπότε θεωρώ... Ότι μία λύση για να σπάσει... Όλος αυτός ο φαύλος κύκλος θα... Ήταν... Όντως να εμπνεύσει το... Ίδιο το σύστημα αρχικά τους καθηγητές τους δασκάλους οι οποίοι οι... Ίδιοι θα εμπνεύσουν και τους μαθητές τους

KT59: ναι νομίζω... Ότι με βοήθησες να δω... Ότι μήπως ο μη... Έλεγχος οδηγεί τους εκπαιδευτικούς σε αυτό; γιατί το καταλαβα με το γιατρό, πολύ σωστά επαφίεται λοιπόν στην προσωπική του ευθύνη αν αυτός θα κάνει σωστά τη δουλειά του, αλλά μήπως και ο μη... Έλεγχος οδηγεί σε μία αταξία του συστήματος;

MT60:... Όταν λέμε μη... Έλεγχος

KT61: από που ελέγχεται ο εκπαιδευτικός;... Ή ο γιατρός που... Έδωσες ως παράδειγμα;

MT62: θεωρώ... Ότι αν υπήρχε... Ένα σύστημα ελέγχου δεν θα... Έπρεπε να είναι τιμωρητικό, θεωρώ... Ότι αν συμβεί τιμωρητικά αυτή η αξιολόγηση αυτός ο... Έλεγχος της δράσης των καθηγητών θα ενίσχυε ακόμα περισσότερο την πεποίθηση... Ότι αυτή είναι μία δουλειά και μάλιστα δεν ξεφεύγεις από τη καταπίεση ενός καπιταλιστικού συστήματος, δηλαδή δεν εμπνέεις στους καθηγητές να δουν τη δουλειά τους σαν λειτουργήματα... Ίσα-ίσα που τους σπρώχνεις προς την αντίπερα... Όχθη οπότε... Ένας τέτοιος... Έλεγχος μία αξιολόγηση της επίδοσης των καθηγητών θα... Έπρεπε να συμβεί και με μία θετικότερη υπόσταση, να μην είναι τιμωρητικό αυτό το σύστημα αλλά να λειτουργεί με την επιβράβευση διότι αντικειμενικά σύμφωνα και με... Έρευνες που... Έχουν συμβεί, η επιβράβευση λειτουργεί πολύ καλύτερα από την τιμωρία

KT63: ναι... Όχι σε... Όλους τους ανθρώπους αυτοί που... Έχουνε μάθει να καταπιέζονται λειτουργούν με αυτή την καταπίεση

MT64: ναι αλλά αυτό δεν θέλουμε να αλλάξουμε σαν σύστημα; να μην είναι... Ένα σύστημα καταπίεσης μία δουλειά για μαθητές και καθηγητές που πρέπει να είσαι... Ένα οκτάωρο το πρωί αλλά να είναι... Ένας χώρος που είναι... Ένα οκτάωρο που σου δίνεται η δυνατότητα να μάθεις να εκφραστείς! να συζητήσεις να διευρύνεις τους ορίζοντές σου και... Όλα ξεκινάνε από το... Ίδιο το σύστημα, δεν γίνεται να... Έχει... Αυτό είναι διακριτό δηλαδή και ο καθηγητής και ο μαθητής το βλέπει... Όταν... Ένα σύστημα είναι καταπιεστικό αυτό θα βγει και προς τα... Έξω

KT65: ναι και πώς αλλάζει πώς μπορεί να αλλάξει; με την παιδαγωγική του Freire σε... Ένα καλά δομημένο ιεραρχικό σύστημα... Όπως είναι τώρα, με σχέσεις εξουσίας, πώς θα μπορέσει να αλλάξει με... Έναν... Ή δύο... Ή πέντε εκπαιδευτικούς που θα κάνουν τη διαφορά, γίνεται;

MT66: σίγουρα γίνεται, σίγουρα μπορεί να γίνει μία αρχή κυρίως ενισχύοντας την ατομική υπόσταση του κάθε μαθητή, δηλαδή να μην αντιμετωπίζονται οι μαθητές σαν σύνολο, να μην αντιμετωπίζονται σαν μάζα αλλά να αντιμετωπίζονται σαν... Ένα σύνολο σαν... Ένα

σύνολο από πολλά διαφορετικά στοιχεία να το πούμε και... Έτσι. Δηλαδή είναι θεωρώ πολύ λάθος το... Ότι προσπαθούμε να χωρέσουμε μικρούς ανθρώπους σε πολύ συγκεκριμένα καλούπια που είναι κατασκευασμένα χρόνια πριν που δεν, δηλαδή τα πρότυπα που θεωρούν... Έναν μαθητή καλό δεν ισχύουν... Ήταν... Ίσως πρότυπα πολλών δεκαετιών πριν, και επιπλέον να προωθηθεί η επιβράβευση σε προσωπικό επίπεδο δηλαδή... Ένας μαθητής που θα τον πιάσουν ας πούμε να κάνει graffiti προφανώς να τον επιπλήξουν για το γεγονός... Ότι στο σχολείο δεν επιτρέπεται... Ή να θεωρηθεί σαν μία παράνομη κακή ενέργεια αλλά από την... Άλλη να μεταφερθεί αυτή η πληροφορία στον καθηγητή και αύριο-μεθαύριο στο μάθημα των εικαστικών να τον επιβραβεύσει... Ή να του δώσει την ευκαιρία... Ότι ξέρεις κάτι Γ..... Έστω... Ότι ο μαθητής μας είναι ο Γ... το σχολείο μας είναι πολύ βαρετό και αποφασίσαμε να βάψουμε αυτόν τον τοίχο με αυτή τη θεματική να κάνουμε ας πούμε τον περιοδικό πίνακα ο Γ... ο μαθητής μας προφανώς και θα προτιμήσει να καλλιεργήσει το ταλέντο του σε αυτόν τον τοίχο και από τη μία θα... Έχει καλλιεργηθεί το ταλέντο του θα το... Έχει προβάλλει προς τα... Έξω θα... Έχει μάθει για τον περιοδικό πίνακα διότι θα σκύψει με ενδιαφέρον πάνω από το βιβλίο για να δει τι είναι ο περιοδικός πίνακας και κατ'επέκταση σαν αποτέλεσμα δε θα πάει ποτέ ξανά σε... Έναν ξένο τοίχο να βάψει, διότι εκείνη τη στιγμή θα... Έχει... Ήδη... Έναν καμβά για να αξιοποιήσει το ταλέντο του. Γιατί λοιπόν να μη δίνουμε εμείς τους καμβάδες στους μαθητές μας και να τους ψάχνουμε... Έξω

KT67: πολύ ωραία στο προηγούμενο που είπατε... Ότι τα μικρά μικρά ανθρωπάκια για να χωρέσουν σε κουτάκια είδες τι καλά... Όμως που χωράνε, θα... Έλεγα; και από την... Άλλη ο αντίλογος μου για να σε τσιγκλίσω σε αυτό είναι... Ότι οι μαθητές συνήθως κρύβονται και το... Έχεις νιώσει αυτό υπό το φόβο φαντάζομαι... Όταν μπαίνει... Ένα τεστ να κρυφτώ από το μπροστινό μου μαθητή να μην... Έχω το θάρρος της γνώμης να μη μιλήσω δεν το... Έκανα εγώ, κρύβομαι στον... Όχλο... Άρα πού είναι η διαφορετικότητα που λέγαμε πριν... Ότι ο μαθητής θα πρέπει θαρρετά να βγαίνει προς τα... Έξω μήπως τελικά το θάρρος το θάρρος είναι αυτό που...

MT68: μα αυτό συμβαίνει διότι ζούμε σε... Ένα σύστημα καταπίεσης και επίπληξης... Όχι σε... Ένα σύστημα επιβράβευσης. Αν σε μία σχολική τάξη υπήρχε επιβράβευση και... Όχι η επίπληξη, δηλαδή δεν λέω να επιβραβεύονται τα πάντα αλλά εκεί που ο καθηγητής... Όταν θα... Ήθελε να περάσει... Ένα μήνυμα στους μαθητές... Έλεγε εσείς οι τρεις γιατί είστε... Έτσι οι κακοί μαθητές... Ή γιατί συμπεριφέρεστε... Έτσι, θα είχε... τελείως διαφορετικό αντίκτυπο από το να βρει τρεις μαθητές που... Έχουν κάνει κάτι καλό είτε... Έχει να κάνει με τι βαθμολογία είτε... Έχει να κάνει με τη συμπεριφορά τους, τι θες να κάνει με το να βοηθήσουν... Έναν... Άλλο συμμαθητή τους και να επιβραβεύσει αυτούς τους μαθητές, θεωρώ... Ότι δεν θα υπάρχει και χώρος για επίπληξη σε λίγο καιρό διότι οι... Άνθρωποι... Έχουν μεγαλώσει και είναι θεωρώ γραμμένη στο DNA μας η τάση μας να γινόμαστε αρεστοί και να ανήκουμε σε μία ομάδα. Οπότε... Όταν επιβραβεύεις την ομάδα σίγουρα λειτουργεί πολύ πιο αποτελεσματικά από το να δημιουργείς ρήγματα ανάμεσα στα μέλη της ομάδας και να τα επιπλήτεις

KT69: πολύ ωραία η αίσθηση λοιπόν του ανήκειν και η καλλιέργεια της θετικής αύρας, του καλού παραδείγματος, του παραδείγματος προς μίμηση είναι αυτό που πρέπει να εμπνεύσουμε και να προβάλλουμε στα σχολεία. Τελευταία ερώτηση και ο χρόνος πέρασε

τελικά... Ένας μαθητής καταπιέζεται από ποιους από τους δασκάλους και τους γονείς του; αντίστοιχα και ο εκπαιδευτικός δεν καταπιέζεται από τους συναδέλφους και από τους γονείς και από τους μαθητές; ποιες είναι οι σχέσεις καταπίεσης που βλέπεις; οι σχέσεις εξουσίας

MT70: σίγουρα λοιπόν η αλήθεια είναι... Ότι σήμερα περισσότερο θα... Έλεγα... Ότι οι καθηγητές καταπιέζονται από τους γονείς πέρα από το σύστημα σε σχέση με παλαιότερες εποχές. Αυτό από τη μία είναι ευτυχές διότι φαίνεται... Ότι οι γονείς είναι πολύ πιο ενεργοί στην μόρφωση των παιδιών τους αλλά από την... Άλλη δεν μπορούν να παρεμβαίνουν και στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τώρα θεωρώ... Ότι θα... Ήταν ιδανικό αν αυτό το σύστημα επιβράβευσης επεκτεινόταν και στην αξιολόγηση των καθηγητών δηλαδή να μην υπήρχε κάτι τιμωρητικό αλλά να υπήρχε πολύ... Έντονη και μεγάλη επιβράβευση. Τότε θα δινόταν κίνητρο στους... Ίδιους τους καθηγητές οι οποίοι μετά θα ενέπνεαν αυτά τα κίνητρα και στους μαθητές τους και... Όλο το σύστημα το σχολικό δεν θα βασιζόταν στο φόβο αλλά στο ενδιαφέρον

KT71: δεν υπάρχουν τώρα τα τυπικά προσόντα και η βαθμοθηρία, η βαθμολόγηση βαθμονόμηση ως συστήματα που προβάλλουν την αριστεία και τους καλύτερους;

MT72: δεν θεωρώ η αλήθεια είναι... Ότι γίνεται αξιοκρατικά. Βασικά είναι ανάγκη να επιβραβεύεις μαθητές... Όχι μόνον για την καλή επίδοση τους στα μαθήματα, αλλά για την καλή επίδοση τους στο σχολείο, δηλαδή δεν θεωρώ... Ότι πρέπει να μαθαίνεις στα παιδιά ειδικά από αυτή τη μικρή ηλικία... Ότι μόνο... Όποιος... Έχει καλό βαθμό αξίζει το οποίο άγριο-μεθαύριο μεταφράζεται μόνο... Όποιος... Έχει λεφτά... Ή ακριβό αμάξι... Ή θα πηγαίνει καλά σε... Έχει ακριβά ρούχα γιατί... Όλα αυτά είναι κατά βάθος υλικά πράγματα δεν... Έχουμε μάθει να επιβραβεύουμε τις αξίες στους ανθρώπους

KT73: ωραία και ως τελευταία κατακλείδα ποιο είναι τελικά το πρόβλημα που αναδείξαμε; ποιο είναι το πρόβλημα στην εκπαίδευση;

MT74: λοιπόν το πρόβλημα στην εκπαίδευση είναι... Ότι... Έχει σταματήσει να αποτελεί εκπαίδευση και απλά αποτελεί μία οκτάωρη δουλειά και για μαθητές και για τους καθηγητές και για τους διευθυντές και για το... Ίδιο το υπουργείο... Έχουμε απομακρυνθεί πάρα πολύ από την αξία της μάθησης και θεωρώ... Ότι είναι σίγουρα ο καιρός να εφαρμοστούν καινούργια πρότυπα διδασκαλίας... Όπως... Έχουν γίνει σε πολλές ευρωπαϊκές σκανδιναβικές χώρες και είναι πολύ κρίμα η Ελλάδα να μείνει πίσω σε αυτό

KT75: ωραία Μ... σε ευχαριστώ και αν... Έχεις κάτι... Άλλο να πεις που ξεχάσαμε

MT76:... Όχι απλά θέλω να προσθέσω... Ότι είναι και... Ένα ζήτημα το οποίο παρόλο που... Έχω φύγει από τις σχολικές αίθουσες αρκετά χρόνια τώρα, εξακολουθεί να επηρεάζει και εμένα προσωπικά αλλά να το βλέπω και... Έξω... Ότι ο φαύλος κύκλος αυτός δηλαδή, δεν σταματάει μόνο σε σχολικές αίθουσες αλλά επεκτείνεται και προς τα... Έξω στην κοινωνία στο Πανεπιστήμιο στις δουλειές, οπότε καλό είναι να λύσουμε να το αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα εκ βάθρων και να αναδομήσουμε το εκπαιδευτικό σύστημα διότι ο φαύλος αυτός κύκλος δεν θα σταματήσει ποτέ

KT77: ωραία σου εύχομαι καλή συνέχεια σε ευχαριστώ για τη δημιουργική αυτή η συζήτηση που μας προβλημάτισε και εμάς, μας οδήγησε σε ανώτερες στρωματώσεις και θέσεις προβλημάτων και λύσεων, πιθανών λύσεων αλλά τουλάχιστον κοντινών λύσεων που μπορούμε να αλλάξουμε στο περιβάλλον που μας αγγίζει και μπορούμε να το αγγίξουμε

MT78: χαίρομαι πολύ που βοήθησα σε αυτό

KT79: σε ευχαριστώ

MT80: ευχαριστώ και εγώ καλό βράδυ καλή συνέχεια στο... Έργο σας

--OH--

“Η ΟΗ είναι απόφοιτος ΤΕΙ γεωπονικής, ηλικίας 50 ετών, μητέρα δύο παιδιών εργάζεται και σπουδάζει. ” (Comment to Text: οΗ)

ΚΤ1: γεια σου Ο.. ακούς καλησπέρα

ΟΗ2:... Όχι... Όχι σε ακούω μία χαρά μόνο... Όσο γίνεται πιο καθαρά και αργά για να κάνω την απομαγνητοφώνηση

ΚΤ3: εντάξει αυτό είναι

ΟΗ4: λοιπόν η... Έρευνά μου... Έχει θέμα την κριτική παιδαγωγική του Freire την αυθεντική σκέψη και κριτική παιδαγωγική. Στην ουσία δηλαδή εμείς εντοπίζουμε προβλήματα σε κοινότητες και τις ενδυναμώνουμε μέσω της τέχνης δηλαδή η... Ίδια η κοινότητα αποφασίζει με ποιο μέσο θα ασχοληθεί... Ωστε να μη μας χρειάζεται ξανά και να μπορέσει να ενδυναμωθεί τέλος πάντων... εσύ δεν... Έχεις ιδιότητα εκπαιδευτικού... Έχεις διδάξει ποτέ;

ΚΤ5:... Όχι... Έχω διδάξει ως βοηθός εργαστηρίου

ΟΗ6:... Έχεις δηλαδή κάποια εμπειρία διδασκαλίας μικρή

ΚΤ7: και στο δεύτερο εξάμηνο ναι μικρή... Έχω κάποια μικρή εμπειρία βοηθός εργαστηρίου ως ΤΕ που είμαι σε εργαστηριακά μαθήματα στο ΤΕΙ ηρακλείου

ΟΗ8: περισσότερο θα με ενδιέφερε η... Άποψη σου ως πολιτη και ως μητέρας

ΚΤ9: το αντιλαμβάνομαι ωραία ως τέτοια θα μιλήσω

ΟΗ10: ωραία ο Freire αν δεν γνωρίζεις το... Έργο του

ΚΤ11: δεν γνωρίζω

ΟΗ12:... Ήταν ο βραζιλιάνος καινοτόμος παιδαγωγός που μίλησε για την απελευθερωτική αγωγή... η αγωγή του καταπιεζόμενου αν το... Έχεις ακουστά... Ότι παντού υπάρχει το δίπολο δυνάστη καταπιεζόμενου... Ότι ο δάσκαλος καταπιέζει τους μαθητές και... Ότι αν αυτός δεν απελευθερωθεί δεν θα κατορθώσει ποτέ να κάνει μάθημα ανθρωπισμού με αρχές του ουμανισμού θα κάνει απανθρωπισμό, δηλαδή θα ξανά κατασκευάζει ρομποτάκια ανθρώπους που θα αντέχουν αμίλητοι στο οκτώωρο... Όπως χαρακτηριστικά προτείνω στη δράση μου.... Όποτε η πρώτη μου ερώτηση... Ότι δεν ξέρεις με ρωτάς να σε βοηθήσω

ΚΤ13: ναι

ΟΗ14: πως πως ο δάσκαλος αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού. Η αυθεντική σκέψη τι είναι; πώς το νιώθεις εσύ τι είναι αυθεντική σκέψη;

ΚΤ15: την αντιλαμβάνομαι σαν μία δωσ μου λίγο χρόνο [σκέφτεται]... Σαν... Ένα τρόπο αντιμετώπισης θεμάτων που δεν... Έχουν μπει ξανά στο τραπέζι

ΟΗ16: ναι

KT17: σαν μία πρωτόλεια σκέψη

OH18: κάτι δηλαδή που προσπαθεί ο... Άνθρωπος να επιλύσει που δεν το... Έχει ξαναδεί μπροστά του;

KT19: ναι σωστά

OH20: για αυτό και η λέξη αυθεντικό ε;

KT21: ναι

OH22: ναι πολύ ωραία με τα λόγια του Freire ο παιδαγωγός Dewey είχε πει... Ότι στο διαβάζω: η πηγασιότητα λέει δεν βρίσκεται στο ασυνήθιστο και στο περίεργο αλλά στην ικανότητα να μπορείς να χρησιμοποιείς τα καθημερινά πράγματα σε δουλειές που οι... Άλλοι δεν θα μπορούσαν να το σκεφτούν

KT23: ναι τι... Ωραία η αυθεντικότητα ναι

OH24: ναι ναι οπότε το σχολείο σύμφωνα με την εμπειρία στα παιδιά σου... Έχει προετοιμάσει τους προετοιμάζει για αυτό το λόγο;

KT25:... Όχι σε καμία περίπτωση από... Όταν τα παιδιά ξεκινούν να μπαίνουν σε οποιαδήποτε διαδικασία μάθησης ακόμα και μέσα από βιβλία στην οικογένεια πριν πάνε στο σχολείο γίνεται πάντα λόγος για... Ένα εργαλείο και πώς θα το χρησιμοποιούμε, η πληροφορία πάντα αφορά σε... Ένα εργαλείο και του πώς θα το χρησιμοποιούμε. Δηλαδή τι είναι τα μαθηματικά που τα χρησιμοποιούμε. Τι είναι η μαγειρική που τη χρησιμοποιούμε. Τι είναι η φύση πως τι χρησιμοποιούμε για να θρέψουμε τον... Άνθρωπο; πιστεύω δηλαδή... Ότι εξ αρχής εξ ορισμού... Όλα... Έχουν... Ένα ρόλο και τα παιδιά τον διδάσκονται εξ αρχής πριν τον ανακαλύψουν με... Άλλους τρόπους, δεν τους επιτρέπεται δηλαδή η ανακαλυπτική μάθηση να ψάξουν μόνοι τους

OH27:... Όχι κάποιοι γονείς το επιδιώκουν στα πρώιμα στάδια μετά στην, στα πρώιμα στάδια της ανάπτυξης των παιδιών και την πορεία και αυτοί αναγκάζονται να ακολουθήσουν τρόπους που να διδάσκουν τα παιδιά τους να τα καθοδηγούν για να μαθαίνουν να είναι λειτουργικά μες την κοινωνία και για να είναι κάποιος λειτουργικός θα πρέπει να γνωρίζει το πώς χειρίζεται τις πληροφορίες

KT28: ναι ωραία τοποθέτηση, εσύ ως στα παιδιά σου προσπάθησες να τους επιτρέψεις να σκέφτονται διαφορετικά... Ή να ακολουθήσουν τη μάζα;

OH29: δεν ξέρω δεν είμαι σίγουρη δεν μπορώ να ξέρω θυμάμαι μόνο... Ότι θα... Ήθελα να εκφράζονται ελεύθερα και να συλλογίζονται χωρίς συγκεκριμένες διαδικασίες, χωρίς δεδομένες συνεπαγωγές... Όταν... Όμως... Άρχισαν να πηγαίνουν στο σχολείο αυτό δεν... Ήταν εύκολο. Προσπάθησα το... Άφησα... Άνοιξα το κάθε... Ένα από τα δύο μου παιδιά να με κατευθύνει... Όπως εκείνο θα το... Ήθελε. Να πάει τη σκέψη του εκεί που εκείνο θα την επιθυμούσε. Αλλά η σκέψη του καθώς πήγαινε στα σχολεία καθώς πήγαινε στους παιδικούς το κάθε παιδί από 2 ετών 2,5... Ήταν επηρεασμένο από την κοινωνικοποίηση της κάθε δομής που πήγαινε. Δεν... Ήταν ελεύθερα και τα παιδιά μου.

KT30: υπάρχει και το σκεπτικό στους γονείς... Ότι α το αναλαμβάνει το σχολείο από δω και πέρα αν και υποτίθεται... Ότι παίζει ρόλο η οικογένεια, αλλά τι πιστεύεις... Ότι γίνεται κοινωνικά, δηλαδή εμπιστεύονται το σχολείο; δεν είναι δικός μας ρόλος

OH31: καταρχήν... Όταν... Ένας... Άνθρωπος που... Έγινε γονιός φτάσει στο σημείο να παραδεχτεί... Ότι ουσιαστικά... Όταν κάθε... Άνθρωπος φτάσει στο σημείο να καταλάβει πόσο πολύ χειριστικά λειτουργούσε η κοινωνία απέναντι στα παιδιά του... Ήδη τα παιδιά του... Έχουν μεγαλώσει, εγώ αυτό πιστεύω. Δεν μπορείς δηλαδή στην ηλικία γύρω των 30 που συνήθως... Έχεις παιδιά να... Έχεις φτάσει σε αυτή την ωριμότητα και να δεχτείς... Ότι... Όλα κατευθύνονται σε κοινωνικό επίπεδο. Ξέρεις το ρόλο της κοινωνίας και του σχολείου αλλά πόσο βαθιά γρανάζια... Έχει δεν το γνωρίζεις, το ανακαλύπτεις καθώς μεγαλώνουν τα παιδιά σου και βλέπεις πόσο επηρεασμένα είναι από πράγματα που εσύ δεν θέλησες να τους μεταδώσεις. Τότε εκ των υστέρων το καταλαβαίνεις πιστεύω, βαθιά το συνειδητοποιείς... Όσο τα παιδιά συμμετέχουν στο σχολείο στο οποίο σχεδόν... Όλοι θέλουμε να διακριθούν τα παιδιά μας, κάποια στιγμή μπαίνει και ο γονιός στην παγίδα και αναγκάζεται να ακολουθήσει το πρότυπο του σχολείου, τον τρόπο που διδάσκει ο δάσκαλος επειδή πολλές φορές... Ένας δάσκαλος μας... Έχει πείσει... Ότι λειτουργεί με αγάπη για τα παιδιά μας και αυτό μας είναι αρκετό λόγω της απειρίας μας, θεωρούμε δηλαδή... Ότι αν ο δάσκαλος απλά ενδιαφέρεται και αγαπά με αγνό τρόπο τα παιδιά μας θα μπορέσει να τα βοηθήσει, λάθος! γιατί ο δάσκαλος είναι μέρος ενός συστήματος και εμείς οφείλουμε να τον αντιμετωπίσουμε στο σύστημα ως γρανάζι του συστήματος! εάν θέλουμε τα παιδιά μας να αποκτήσουν μία περαιτέρω μία πιο ανοιχτή θεώρηση των πραγμάτων. Δεν πιστεύω λοιπόν... Ότι εγώ θα μιλήσω για μένα... Ότι εγώ ως γονιός στα 30 κάτι μου, που τα παιδιά μου πήγαιναν στο δημοτικό είχα το σθένος να διδάξω τη δική μου... Αποψη απέναντι στη ροή μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας. Δεν τολμούσα να το κάνω διότι το παιδί μου... Έμενε απέξω

KT32: ναι καταλαβαίνω μέχρι ποια ηλικία μπορεί ο γονιός να μεταφέρει διαφορετική σκέψη και απόψεις μέχρι κάποια ηλικία πριν πάει στο σχολείο;

OH33: σύμφωνα με το εκπαιδευτικό σύστημα... Έχω την αίσθηση... Έτσι πρώτη φορά το αναρωτιέμαι αυτό αλλά... Έχω την αίσθηση... Ότι γύρω μέχρι την τρίτη δημοτικού

KT34: ναι μετά από αυτή την ηλικία στη συζήτηση στο σπίτι δεν πιστεύεις... Ότι ο γονιός μπορεί να επηρεάσει το παιδί του; το επηρεάζει αφού το κατευθύνει

OH35: ναι πάντα το επηρεάζεις βέβαια

KT36: ποιος είναι ο μεγαλύτερος επηρεασμός; στο σχολείο... Ή ο γονιός;

OH37: από κει και πέρα... Έχει να κάνει και το πόσο ο γονιός... Έχει επιδιώξει να χειρίζεται... Ή τέλος πάντων να επηρεάζει ιδιαίτερα το παιδί του. Εάν ο γονιός αποφασίζει να το αφήσει να κινηθεί κάπως ελεύθερο να μην να του πει τη γνώμη του για πράγματα αλλά να μην του την επιβάλλει. Τότε το παιδί και ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία του και συγκυριακά ανάλογα με το δάσκαλο τη δομή που συμμετέχει και πώς είναι, ακολουθεί... Ένα δρόμο που είναι ανεξάρτητος από το γονιό, γιατί και το παιδί μπορεί να είναι δημιουργία του γονιού σε... Ένα βαθμό αλλά από... Ένα σημείο και πέρα παίρνει τη δική του τροχιά, τη δική του

γραμμή το παιδί. Το επηρεάζεις το παιδί μέχρι και σε πολύ μεγάλη ηλικία... Ίσως και μετά την ενηλικίωση. Το θέμα είναι πόσο το επηρεάζεις καθοριστικά... Ωστε να αντιδράσει απέναντι στο ζόρι που του επιβάλλει το σύστημα, γιατί αυτό είναι η ουσία. Τώρα αν με ρωτάς αν το επηρεάζεις... Ωστε να αποκτά διαφορετική γνώμη... Έτσι... Ωστε να μην είναι... Έρμαιο της μάζας, εντάξει το επηρεάζεις! μέχρι τελευταία στιγμή προσπαθείς να του δώσεις... Ένα τρόπο να ξεφύγει από το κοπάδι! αλλά να ανακαλύψει τον εαυτό του, δεν νομίζω... Ότι τολμάς να το κάνεις. Δηλαδή... Όταν το παιδί πρέπει να κοινωνικοποιηθεί... Όταν θα πρέπει να συμμετέχει σε εξετάσεις... Όταν πρέπει να... Έχει μία συγκεκριμένη... Ένα συγκεκριμένο προφίλ μαθητή ή κοινωνικοποιημένου παιδιού, δεν τολμάς να το εντάξεις να το βγάλεις εκτός! είναι ριψοκίνδυνο δεν νομίζω... Ότι το τολμούν πολλοί γονείς και αν... Έχω καταλάβει καλά... Ίσως κάποιοι σε ευρωπαϊκό επίπεδο το κάνουν, αλλά και αυτοί να ανήκουν σε κάποιες ομάδες οι γονείς. Το παιδί πάντα... Έχεις την ανάγκη να το εντάξει η ομάδα και αυτό το λέω ως μητέρα

KT38: ναι ακόμη και στο ντύσιμο

OH39: ναι σε... Όλα δηλαδή τώρα εγώ που είπες για το ντύσιμό μου... Έρχεται στο νου... Ένα κοστούμι αποκριατικό που είχε διαλέξει η κορη δευτέρα τρίτη δημοτικού από... Ένα γνωστό πολυκατάστημα το Jumbo τέλος πάντων το οποίο εγώ θεωρώ... Ότι δεν θα... Έπρεπε να την εκφράζει εκείνη την περίοδο, δηλαδή να είναι ντυμένη νεράιδα!... Όμως εγώ δεν αρνήθηκα... Όταν αυτό το κοστούμι διάλεξε! και... Όλες οι συμμαθήτριές της αυτό... είχανε διαλέξει! θα μπορούσα να της πω... Ότι εσύ μπορείς να ντυθείς ινδιάννα ή να ντυθείς ελεύθερος σκοπευτής, δεν ξέρω τι, δεν το τόλμησα... Όμως... Ήθελα να την αφήσω να εκφραστεί. Τελικά... Όμως συνειδητοποιώ... Ότι δεν εκφραζόταν, απλά ακολουθούσε την επιταγή της ομάδας μέσα στην οποία... Ήταν. Την επιταγή της ομάδας του σχολείου. Εκ των υστέρων βλέπω... Ότι τότε θεωρούσα... Ότι... Ήταν ελευθερία να διαλέξει το κοστούμι που... Ήθελε εκείνη που... Ήταν το κοστούμι που της είχε επιβάλει το σχολείο!

KT40: μιλάς ακριβώς για την παιδαγωγική του Freire αλλά φαντάζομαι δεν... Έχεις διαβάσει;

OH41:... Όχι... Όχι καθόλου κοίταξε, αυτά είναι τώρα που τα χω σκεφτεί

KT43: θα σε αφήσω να μιλήσεις για να μη σε κατευθύνω απλά θα σου πω... Ότι ο Freire είπε... Ότι η παιδεία λει είναι μία... Άσκηση ελευθερίας που λυτρώνει τον μαθητή αλλά και τον παιδαγωγό από τη δίδυμη υποδούλωση της σιωπής και του μονολόγου, δηλαδή ακόμη και ο εκπαιδευτικός είναι υπόδουλωμένος και η βασική λύση σε αυτό είναι ο διάλογος και κάτι... Άλλο που θα στο πω αργότερα

OH44: ο διάλογος με ποιον

KT45: ο διάλογος

OH46: ο διάλογος με το το μαθητή του

KT47: ναι οπουδήποτε πρέπει να υπάρχει διάλογος αναστοχασμός και κριτική σκέψη

OH48: ο αναστοχασμός νομίζω... Ότι είναι σε αυτό που σου λέω κοντά αργότερα ο γονιός τώρα τι καταλαβαίνει τα λάθη που... Έγιναν

KT49:... Ίσως τελικά... Όπως το περιγράφεις κοινωνιολογικά και το μοντέλο του γονιού είναι μία αλυσίδα στο σύστημα... Όπως το σκεφτόμαστε τώρα

OH50: ακριβώς δεν βρήκα τα λόγια να το πω ακριβώς αυτό να είναι το πιστεύω βαθιά και συζητώντας με γονείς στην ηλικία μου που... Έχουν παιδιά συνομηλικά με τα δικά μου και κάνοντας την αυτοκριτική μας καθώς τα βλέπουμε τώρα να ακολουθούν δρόμους... Ή να μην ακολουθούν δρόμους που θα επιθυμούσαμε

KT51: αν ρωτήσουμε λοιπόν τα παιδιά ποιοι είναι οι καταπιεστές τους θα πούνε το σχολείο και οι γονείς;

OH52: και ο γονιός βέβαια εγώ το πιστεύω βαθιά αυτό... Ότι και ο γονιός είναι. Ακόμη και... Όταν νομίζω... Ότι δεν είναι και μιλάω για μένα ως γονιό

KT53: και νομίζω... Ότι το περιέγραψες πολύ καλά... Ότι οι επιταγές της κοινωνίας είναι αυτές που σε αναγκάζουν να μην μπορείς να ξεφύγεις. Ωραία πολύ ωραία μέχρι τώρα μου... Έχεις δώσει και καινούργια θέματα τα οποία δεν τα είχα σκεφτεί δεν ξανακούστηκε δηλαδή κάτι τέτοιο. Θα σου κάνω τα περίπου τα... Ίδια ερωτήματα από την πλευρά του γονιού εσύ τώρα πώς τα βλέπεις... Άρα ο εκπαιδευτικός αναγνωρίζει κάνει διάλογο στο σχολείο με τα παιδιά; τι σου μετάφεραν τα παιδιά σου. Αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη; Τους βοηθάει να πάνε παρακάτω... Ή τους ομαδοποιεί τους ομογενοποιεί;

OH64: δεν ξέρω σε ποιο βαθμό μπορεί να το πετύχει και νομίζω... Ότι εξαρτάται και από τη βαθμίδα... Όσο πιο εντατικά γίνονται τα μαθήματα υποθέτω... Ότι τόσο πιο δύσκολο μπορεί να ξεφύγει από το... Ίδιο το αντικείμενο του μαθήματος και να αφήσει το παιδί... Έτσι το πνεύμα του παιδιού πιο ελεύθερο. Σε γενικές γραμμές σίγουρα παίζει ρόλο ο εκπαιδευτικός ο... Ίδιος, η συνειδητοποίηση του ρόλου του η... Αποψή του για το πώς λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα και η ανάγκη του να δίνει και να παίρνει ελεύθερη σκέψη.

KT65: βοήθησαν τα παιδιά σου οι εκπαιδευτικοί; θυμάσαι δηλαδή κάποιους που κάνανε πολύ σημαντικό... Έργο

OH66: ναι... Έχω παραδείγματα ανθρώπων που βοήθησαν πολύ τα παιδιά μου και... Όπως και παραδείγματα ανθρώπων που τα δυσκόλεψαν στην... Ένταξη τους λόγω κάποιας διαφορετικότητας που μπορεί να είχαν.

KT67: θυμήσου λίγο το δικό σου ρόλο... Όταν... Ήσουν μαθήτρια υπήρξαν δάσκαλοι που σε βοήθησαν και ποια... Ήταν η διαφορά με τους μιλάμε τώρα ας πούμε μία γενιά διαφορά μιας γενιάς 20 30 χρόνια. Τι... Άλλαξε πώς... Ήταν οι δάσκαλοι σου παλιά σε βοήθησαν σου φέρανε εμπόδια

OH68: οι δάσκαλοι που είχα εγώ... Ήταν δάσκαλοι 2 εποχών [γέλιο] δύο ταχυτήτων τους... Έχω πει εγώ κάποτε... Όταν... Ήμουν εγώ παιδί ως... Έφηβη, οι εκπαιδευτικοί αυτοί... Ήταν μεγάλοι τότε... Ήταν εξηντάρηδες εβδομηνταρηδες και υπήρχαν και νέοι. Εκείνοι που...

Ήταν 60-70 το 1980... Ήταν κοντά στη συνταξιοδότηση τότε... Ήταν... Άνθρωποι ιδιαίτερα συντηρητικοί. Η νεότερη γενιά αυτή δηλαδή που... Ήταν γύρω στα 25 το 1980 με 85 κάποιιο από αυτούς... Ήταν ιδιαίτερα ριζοσπάστες. Εγώ... Έχω... Ένα τέτοιο δάσκαλο που με βοήθησε πάρα πολύ στην... Έκτη δημοτικού τον οποίο μάλιστα επιδίωξα και τον βρήκα! και... Έχω επαφές μαζί του γιατί είχε καταφέρει χωρίς να μου πει πολλά, είχε καταφέρει να αγγίξει τον τρόπο που εγώ... Έβλεπα τα πράγματα να τον υποστηρίξει το δικό μου τρόπο! και να μιλήσει για τη σπουδαιότητα της δικιάς μου επιθυμίας, το πως... Έπρεπε να λειτουργώ εγώ και επίσης αυτός ο δάσκαλος με δίδαξε να σέβομαι και... Όλα τα... Άλλα παιδιά τα οποία... Ήταν διαφορετικά από μένα... Όπως... Ήμουν και εγώ διαφορετική από αυτά

KT69: πολύ ωραίο τα είπες... Όλα η παιδαγωγική του Freire ακριβώς

OH70: ναι; [γέλιο]

KT71: σε μεγαλύτερες ηλικίες φαντάζομαι... Ότι αντιλαμβάνεσαι... Ότι... Έτσι τουλάχιστον ισχυρίζονται οι εκπαιδευτικοί... Ότι δεν μπορούν να κάνουν και πολλά πράγματα διότι καταπιέζονται περισσότερο από το σύστημα

OH72:... Έτσι υποθέτω και εγώ και το χρονοδιάγραμμα κάποιους και ναι

KT73: με το διάλογο πιστεύω... Ότι στο τέλος θα σου αποδείξω... Ότι θα φτάσουμε σε μία πλάνη, αλλά δεν πειράζει ας το σκεφτούμε

OH74: χαχαχα [γέλιο] για πάμε

KT75: λοιπόν δεν ξέρω αν... Έχεις εμπειρία στα παιδιά σου... Ή σε εσένα τις ιδιαιτερότητες ή ταλέντα που είχε κάποιο παιδί αν τα εντόπισε τελικά, αν τα εντοπίζει ο εκπαιδευτικός, αν εντοπίζει την αναπηρία ας πούμε, τι σημαίνει αναπηρία; μπορεί να... Ένας μαθηματικός να λέει... αυτός... Όλο ζωγραφίζει και τελικά ο μαθητής να θέλει να γίνει ζωγράφος

OH76: καταρχήν εγώ Κώστα θα τους δικαιολογήσω τους εκπαιδευτικούς είναι φίλοι δικοί μας... Άνθρωποι, είναι οι δικοί μας οι φίλοι μας είμαστε εμείς οι εκπαιδευτικοί. Θεωρώ... Ότι και... Όσοι θα... Ήθελαν και θα το επιθυμούσαν πιθανό να μην... Έχουν και τις γνώσεις για να ανακαλύψουν κάτι τέτοιο... Ένα μεγάλο κομμάτι αυτό των ανθρώπων με ευαισθησίες δεν... Έχουν τη δυνατότητα να το αντιληφθούν, το πιστεύω αυτό. Από την... Άλλη υπάρχουν κάποιοι εκπαιδευτικοί οι οποίοι δε θα... Έπρεπε να είναι εκπαιδευτικοί. Αυτοί... Έτσι κι αλλιώς και τις γνώσεις να είχαν δεν θα δέχονταν κάποιο... Άλλο ταλέντο σε... Ένα παιδί... Άλλωστε, φαντάζομαι... Ότι είναι μία κοινότητα η κοινότητα των εκπαιδευτικών με διαφορετικούς ανθρώπους και δεν μπορείς να την χαρακτηρίσεις... Έτσι... Ή αλλιώς! μπορεί να χαρακτηρίσεις... Έτσι... Ή αλλιώς κάποιους εκπαιδευτικούς μέσα σε αυτήν. Δεν είναι... Όλοι οι δασκάλοι καλοί ούτε είναι... Όλοι οι δασκάλοι επικίνδυνοι! κάποιιοι είναι πολύ καλοί. Τώρα μέχρι που μπορούν να φτάσουν εγώ δεν πιστεύω... Ότι μπορούν να φτάσουμε και πάρα πολύ και γιατί το... Ίδιο το σχολείο με τους κανόνες που βάζει τους περιορίζει αλλά και γιατί είναι βαρύ το φορτίο ως δάσκαλος να το κουβαλάς... Άλλο να είσαι λειτουργός ενός συστήματος το οποίο... Έχει μέσα στην πρόθεση του να βοηθήσει τα παιδιά που είναι διαφορετικά, να δώσει στο κάθε παιδί το δικό του τρόπο ανάπτυξης κι... Άλλο να παλεύεις μόνος σου να ανακαλύψεις κάτι τέτοιο και να το υποστηρίξεις!

KT77: ναι θα σου κάνω μία παρένθεση εδώ να διαβάσεις τις δέκα επιστολές του Freire για αυτούς που τολμούν να διδάξουν... Έτσι το γραψε ναι μεγάλο... Έργο και πολύ ωραία μέχρι τώρα, ναι μου φαίνεται... Ότι μου δίνεις και... Άλλους ορίζοντες να δω. Οπότε φταίνει... Η μάλλον... Τους δικαιολογησες πολύ, τους... Έδωσες... Ένα χαρακτηρισμό, είπες είναι οι φίλοι μας, δεν φταίνει... Ίσως αυτοί

OH78: φυσικά! ναι [γέλιο] εμείς είμαστε το εκπαιδευτικό σύστημα η γενιά μας είναι [γέλιο]

KT79: ναι τώρα θα σου κάνω την ερώτηση τη δύσκολη

OH80: οι λειτουργοί του εκπαιδευτικού συστήματος να διορθώσω... Έτσι;... Όχι το εκπαιδευτικό σύστημα

KT81: πώς κατορθώνουν κάποιοι... Όμως και ενώ γνωρίζουν... Ότι η μισή τους τάξη δεν... Έχει καταλάβει χριστό τίποτα καταφέρνουν και πάνε χωρίς τύψεις στο σπίτι τους και μάλιστα για 30 χρόνια είναι ο... Άλλος εκπαιδευτικός 35! και ξέρει... Ότι δεν... Έχει προσφέρει δεν... Έχει βοηθήσει το μαθητή που τον κοιτάζει με τα μάτια ανοιχτά και λέει βοήθησέ με! δεν τον βοηθάει πώς τα καταφέρνουν αυτοί;

OH82: ναι είναι η... Ίδια η κατηγορία των ανθρώπων... Όχι των εκπαιδευτικών... Όχι των εκπαιδευτικών των ανθρώπων, των πολιτών οι οποίοι είναι αδιάφοροι σε κοινωνικό επίπεδο παρτάκηδες!

KT83: είναι καταπιεσμένοι αυτοί;

OH84: καταπιεσμένοι εννοείς από το σύστημα που καλούνται να υπηρετήσουν;

KT85: δεν ξέρω... Άμα τους ρωτούσαμε θα μας λέγανε

OH86:... Όχι... Όχι εγώ τουλάχιστον... Έτσι... Όπως... Όπως μου κάνεις αυτό το ερώτημα αυτόματα και φέρνω κάποιους ανθρώπους στο μυαλό μου γιατί φυσικά και υπάρχουν! υπήρχαν δίπλα σε μένα δάσκαλοι Λυκείου στα παιδιά μου... Έτσι; τους βλέπω γύρω-γύρω ακούω ιστορίες. Είναι οι... Άνθρωποι οι οποίοι δεν... Έχουν θεώρηση κοντινή στον... Άνθρωπο. Το ενδιαφέρον τους περιορίζεται στο δικό τους εσωτερικό κόσμο, στο δικό τους περίγυρο και δεν... Έχουν καμία ευαισθησία απέναντι στο συνάνθρωπο, ούτε στα παιδιά!

KT87: να σου παραλληλίσω δεν το... Έχω ξαναπεί αν και αρχίζω και ανακαλύπτω και με το συνομιλητή μοιράζομαι αυτό που βρίσκω το μοντέλο του εκπαιδευτικού μου θυμίζει λίγο αυτούς που πάνε στους φυλακισμένους οι ανθρωποφύλακες που λένε εντάξει εγώ στη φυλακή δουλεύω τι να κάνω δεν μπορώ

OH88: τι... Άλλο να κάνω [γέλιο] χαχαχα

KT89:... Έτσι είναι το σύστημα και ο ματατζής που δέρνει τι να κάνω και εγώ το ψωμί μου βγάζω.. μήπως και ο δάσκαλος τελικά, αυτοί που... Έχουν συμφιλιωθεί με αυτή την απραγία τους μήπως είναι στο... Ίδιο μοντέλο;

OH90:... Όχι στο... Ίδιο επαγγελματικό μοντέλο γιατί τα παραδείγματα που μου... Έφερεις είναι και λίγο ξεκάθαρα και σε σχέση με την επιλογή. Δηλαδή κάποιος που θα επιλέξει να είναι δεσμοφύλακας... Έχει κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά!!! τώρα κάποιος που θα επιλέξει να σπουδάσει δάσκαλος και να γίνει δάσκαλος και να διδάσκει δεν... Έχει αυτά τα χαρακτηριστικά

KT91: ναι αλλά... Όταν δεν βοηθάει το μαθητή που χρειάζεται βοήθεια τι είναι;

OH92: είναι... Ένας αποτυχημένος... Άνθρωπος που τυχαίνει να είναι αποτυχημένος στο επάγγελμα του, το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την κοινωνία. Πάνω από... Όλα για μένα είναι... Ένας αποτυχημένος... Άνθρωπος σίγουρα κάνει το μεγαλύτερο... κάνει πολύ περισσότερο κακό σε ανθρώπους διαπαιδαγωγώντας παιδιά, παραμένει... Όμως... Ένας... Άνθρωπος... Έτσι κι αλλιώς!!! κοινωνικά επικίνδυνος. Και σε σχέση με το τι θα αποφασίσει με το πώς θα λειτουργήσει, με το τι θα ψηφίσει, με τον πώς θα φερθεί στους συνανθρώπους του, το αν θα είναι φερέγγυος αφερέγγυος, αν είναι ειλικρινής απλά τυγχάνει να είναι και δάσκαλος σε καίρι σημείο και κάνει πολύ μεγάλη ζημιά σε παιδιά! αν... Όμως το... Ίδιο το σύστημα αυτό τον... Άνθρωπο αν δεν τον... Ήθελε! Αν δεν... Ήθελε τέτοιους ανθρώπους το εκπαιδευτικό σύστημα θα τον είχε αποθήσει δεν θα τον είχε!

KT93: προφανώς τον χρειάζεται γιατί αυτό

OH94: είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι για το εκπαιδευτικό σύστημα [γέλιο]... Έτσι... Όπως κρατικά μπαίνει η εκπαίδευση.. Αυτοί οι... Άνθρωποι.

KT95: αυτό τον κόσμο θέλουμε να φτιάξουμε οπότε αυτόν παίρνουμε.... Άλλα μέλη της κοινωνίας είμαστε και εμείς. Και... Όσο δεν υπάρχει διάλογος και δεν μιλάμε και εμείς

OH96: συμφωνώ

KT97: να σου πω για την παραπαιδεία ας πούμε; αφού μου λες... Ότι μπαίνεις στο σύστημα δεν μπορείς να μην ακολουθείς

OH98: ναι ναι

KT99: μίλησέ μου για την παραπαιδεία. Νομίζω... Ότι η κόρη σου ακολούθησε κανονικά

OH100: ναι η κόρη μου είναι στο τρίτο... Έτος τελειώνει το τρίτο... Έτος τώρα στο γεωπονικό αθηνών. Μπήκε με την πρώτη χρονιά στις πανελλήνιες χρειάστηκε και στα... Έτη της στο Γυμνάσιο και στην πρώτη Λυκείου κάποιες φορές να παρακολουθήσει φροντιστηριακά τμήματα. Από τη δεύτερα Λυκείου και δεύτερα και τρίτη Λυκείου παρακολούθησε εντατικά την προετοιμασία των πανελληνίων. Παράλληλα οι ξένες γλώσσες που της... Έμαθε από ιδιώτες φροντιστές και μην πω... Ότι... Άλλο, τη μουσική που πήρε κάποια πτυχία στο πιάνο και αυτά σε ιδιωτικό επίπεδο φυσικά

KT101: σωστά τι είναι αυτό που οδηγεί το γονιό... Ή το μαθητή στο φροντιστήριο; ποιος είναι αυτός που το ζητάει; ο γονιός... Ή ο μαθητής;

OH102: συνήθως το ζητάει ο γονιός πιστεύω, προκειμένου να καλύψει τα νότα του και να αισθανθεί... Ότι θα μπορέσει να υποστηρίξει το παιδί του σε σχέση με την ύλη. Και επίσης αναγνωρίζοντας ο γονιός... Έχοντας περάσει τα χρόνια τις αδυναμίες!!! του εκπαιδευτικού συστήματος προτιμάει να στραφεί στον ιδιωτικό τομέα, στο φροντιστήριο για να του παρέχει τη γνώση που απαιτείται για να δώσει πανελλήνιες. Η γνώση που απαιτείται η και ο τρόπος που θα διαβάσει το παιδί και η ποσότητα της ύλης που θα βγει είναι προκαθορισμένη σε σχέση με αυτά που μπορεί να πάρει κανείς από τον ιδιωτικό τομέα και... Όχι το δημόσιο!!! αν ως δια μαγείας κάποια στιγμή δεν υπήρχαν τα ιδιωτικά τα φροντιστήρια η ύλη θα... Ήταν περιορισμένη!!! οι βάσεις θα... Έπεφταν!!! και οι μαθητές θα... Έμπαιναν σε σχολές της αρεσκείας τους μάλλον! περισσότερο... Θα... Ήταν αλλιώς το σύστημα

KT103: ενδιαφέρον αυτό... Έχει ενδιαφέρον αυτό που λες... είπες... Ότι η παραπαιδεία κανονίζει τους νόμους που... Έχουμε! εάν επιλέγονταν στις εξετάσεις ερωτήματα κριτικής σκέψης που δεν θα θελαν αυτή την παπαγαλία... Ή δεν ξέρω... πού υστερεί το δημόσιο σχολείο και πηγαίνουνε;

OH104: το δημόσιο σχολείο υστερεί στην εντατικοποίηση σε σχέση με το φροντιστήριο αυτή τη στιγμή, γιατί μιλάμε υπό... Όρους πανελληνίων τώρα

KT105: ναι τι δεν δεν κάνει το σχολείο στις πανελλήνιες

OH106: τι δεν προλαβαίνει να κάνει! χωρίς να... Έχει καν δάσκαλο.... Έρχονται οι καθηγητές από τη μέση της χρονιάς και ύστερα. Ακόμη και αν... Έχει καθηγητές δεν πρόλαβε να καλύψει την ύλη τόσο εντατικά... Όστε τα παιδιά να την αποστηθίσουν και να την αποδώσουν σε παπαγαλία. Το δημόσιο σχολείο θα βοηθούσε πολύ σε μία κριτική σκέψη... Όπως λες. Αλλά αυτό, δεν υπάρχει τέτοιο ζητούμενο στις πανελλήνιες πλέον! δεν ξέρω αν και στα χρόνια μας υπήρχε, δεν θυμάμαι πια νομίζω πως... Όχι. Ούτε στα χρόνια μου στο, εγώ... Έδωσα το 89.

KT107: κοίταξε... Έχω παράδειγμα να σου δώσω στην κόρη μου τώρα είναι στην αρχιτεκτονική, ενώ μπορούσε να πάει στο δάσκαλο που... Ήταν εντατικός... Όπως λες με πρόγραμμα και λοιπά προτίμησα τον πιο χύμα σε εισαγωγικά φίλο μου που της... Έδωσε μία ανοικτότητα και μία κριτική σκέψη και... Όντως εκείνη τη χρονιά μπόρεσε να θέματα που δεν... Ήταν τυποποιημένα. Πάντως αν η... Άλλοι που... Έκαναν... Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένο και αναδείχθηκαν τα μυαλά που... Ήταν διαφορετικά

OH108: το να πάρεις αυτή την απόφαση βέβαια και την πήρες... Έγινε γιατί είσαι εκπαιδευτικός, η γυναίκα σου επίσης, γνώριζες περισσότερους ανθρώπους που θα μπορούσαν να κατευθύνουν το παιδί σε αυτό τον τρόπο και επίσης είχες και καταλήξει στη σκέψη σου τι θα τη βοηθούσε πραγματικά. Στη δική μου την οικογένεια και οι δύο και ο πατέρας και και εγώ, δουλεύουμε στον ιδιωτικό τομέα φυσικά και... Έχουμε μία γνώμη για το εκπαιδευτικό σύστημα... Όμως δεν είμαστε κομμάτι του. Οπότε σε σχέση με μία απόφαση για τα παιδιά μας θα... Ήμασταν πολύ φοβισμένοι!!! να μαστε τόσο ριζοσπάστες

KT109: ναι ωραία είναι η... Ωρα να σου πω... Όμως το δεύτερο που λέει ο Freire το πρώτο είπαμε είναι ο διάλογος και το δεύτερο είναι... Άκου τώρα να δεις τι λέει ο... Άνθρωπος.

Πολιτικά δηλαδή... Ήταν μία επανάσταση είναι η... Ότι θα πρέπει να γίνεται συζήτηση προβλημάτων problem buzzing στο σχολείο μάλιστα για δομές και σχέσεις... Όπου υπάρχει καταπίεση. Αυτή η καταπίεση πρέπει να καταπολεμείται από τους μαθητές. Να μελετάται ως μοντέλο μαζί με τον εκπαιδευτικό και να σπάει, να μην υπάρχει κανενός είδους καταπίεση. Ας πούμε... Ένα παράδειγμα... Όταν μιλάς... Ή... Ή στο κείμενο γράφει ο μαθητής και δεν γραφεί η μαθήτρια θεωρείται σεξιστικό; παραδείγματος χάρη αυτό; και μπορεί κάποιος μαθητής να πει μα εδώ για ποιο λόγο, δεν... Να προβληματιστεί μήπως εδώ υπάρχει καταπίεση; αυτό! υπάρχει στο σχολείο μας αυτό;

OH110:... Ίσως... Όταν υπάρχει ελεύθερος χρόνος κάποιοι καθηγητές που επιδιώκουν δεν ξέρω μέχρι που μπορώ να το φτάσουν και δεν... Έχω και εμπιστοσύνη στον αριθμό πόσοι να είναι. Σε γενικές γραμμές δεν γίνεται. Σε ειδικές περιπτώσεις γίνεται κάποιοι... Άνθρωποι το προσπαθούν αλλά χωρίς σύστημα, χωρίς στόχο να φτάσουν κάπου, θα το καθιερώσουμε αυτό για... Όλη τη χρονιά!!! κάποια στιγμή... Έχουμε δει και καθηγητές που αλλάζουν τρόπο αγχώνονται για την ύλη πάλι... Ή γιατί δεν τους βγήκε αυτός ο τρόπος!!! επικοινωνίες με τα παιδιά!!! και το παίρνουν πίσω και δεν ολοκληρώνεται.... Ίσως κάποια παιδιά το... Έζησαν ολόκληρη χρόνια με κάποιους καθηγητές αλλά δεν νομίζω... Ότι γίνεται επί το πλείστον

KT111: αυτό είπε ο Freire και αν το δούμε... Έξω στην κοινωνία τώρα, που αρχίζει και ανοίγει περιπτώσεις... Όπως η δολοφονία του ζακ και... Όλα αυτά που βλέπουμε, την καταπίεση να σκοτώνουν... Άνθρωπο που παλιότερα δεν θα... Έλεγε κανένας τίποτα είναι ομοφυλόφιλος είναι ξέρω γω πρεζάκι.

OH112: ανοίχτηκαν λίγο ναι τα θέματα αυτά

KT113: αρχίζει η κοινωνία, τελικά το σχολείο τι θέλει; τι θέλουμε θέλουμε; θέλουμε τέτοιους δασκάλους;

OH114: το εκπαιδευτικό σύστημα δεν τους θέλει με τίποτα! αν... Ήταν δυνατόν να φύγουν να μην μπουκ καθόλου ως εκπαιδευτικοί!!! είναι σίγουρο και φαίνεται ξεκάθαρα... Ότι ο ρόλος του είναι να φτιάξει πειθήνια ανθρωπάκια που θα εργάζονται σε αυτό που θα... Έχουν επάνω στο οποίο θα... Έχουν εκπαιδευτεί χωρίς αντιρρήσεις!!! και σίγουρα... Ένας δάσκαλος ο οποίος θα τους... Έδινε ακόμα ακόμα και την πληροφορία προηγείται του προβληματισμού δεν θα... Ήταν καθόλου χρήσιμος. Το σχολείο δεν τους θέλει αυτούς τους δασκάλους εννοείται! το θέμα είναι αν τους θέλουμε εμείς!!!

KT115: ναι ναι εκεί φτάσαμε τώρα νομίζω με τη συζήτηση... Ότι ο... Ένας καταπιέζει τον... Άλλον. Και εμείς είμαστε οι γονείς τώρα που συζητάμε ψάχνοντας να βρούμε λύση, αναγκαζόμαστε και ακολουθούμε το σύστημα. Το οποίο το θέλουμε τελικά ελεύθερο το θέλουμε να... Έχει... τι θέλουμε για κάνε μια ανασκόπηση τι θέλεις από το σχολείο;

OH116: ναι είναι το... Ίδιο ερώτημα με το πώς θα... Ήθελες την κοινωνία. Πολύ θα βοηθούσε να υπάρχουν κάποιοι κανόνες σε μία κοινωνική οργάνωση σε μια οργάνωση οποιαδήποτε κοινωνικής ομάδας. Εγώ το σχολείο θα το... Ήθελα ελεύθερο δε θα το... Ήθελα να... Έχει σχέση με το επαγγελματικό κομμάτι και θα το... Ήθελα σαν... Ένα δρόμο προς την πνευματική ανάπτυξη.... Όμως θεωρώ... Ότι στην πράξη και... Όποιο κοινωνικό σύστημα και

αν οραματιστείς, κάτι τέτοιο δεν είναι εύκολο.... Έτσι κι αλλιώς γνωρίζουμε πολύ καλά και το... Έχουμε δει και στο πετσί μας από φοιτητές και ως τα τώρα, πόσο πολύ επεμβαίνει ο ιδιωτικός τομέας ακόμα και... Όταν δεν είναι ιδιαίτερα αυστηρός πάντα επεμβαίνει. Η... Έρευνα επιδοτείται από τον ιδιωτικό τομέα ο τρόπος της σκέψης για να ακολουθήσει... Έναν τρόπο σκέψης θα πρέπει να μην... Έχεις στόχο τη θέση στο Πανεπιστήμιο θα πρέπει να... Έχεις στόχο την αυτοβελτίωση την κοινωνική προσφορά.. τα οποία δεν υπάρχουν σε αυτή την κοινωνία δεν μπαίνουν στο εκπαιδευτικό σύστημα

KT117: ναι συζητώντας σήμερα με μία φίλη εκπαιδευτικό η οποία δεν... Έχει διοριστεί δουλεύει σε ιδιωτικά φροντιστήρια συνειδητοποίησα και εγώ... Ότι το σύστημα το εκπαιδευτικό τώρα, προσπαθεί να μας δείξει... Ότι είμαστε ανεπαρκείς δάσκαλοι για αυτό και η αξιολόγηση, για αυτό και η αριστεία, τα μεταπτυχιακά

OH118: ναι το... Έχω σκεφτεί και εγώ αυτό για τους εκπαιδευτικούς

KT119: και δεν ξέρω δηλαδή ο... Άλλος... Έχει τελειώσει παραδείγματος χάρη φιλόλογος γιατί δεν ξέρει να διδάξει; μπορώ δηλαδή να αποφανθώ αλλά θα... Ήθελα την... Αποψη σου μήπως μας βάζουνε τελικά στη λαδωμένη αυτή μηχανή περισσότερα κριτήρια και στα παιδιά μας! να παλιότερα... τώρα είναι ανήκουστο να... Έχει δύο γλώσσες ο φοιτητής και να μην... Έχει κάνει και δύο μεταπτυχιακά και να μην... Έχει να μην ξέρει... Άριστα Αγγλικά δεν ξέρω

OH120: θα σου πω τι... Έχω σκεφτεί εγώ για αυτό. Αυτό καταρχήν δεν ισχύει μόνο στο κομμάτι των εκπαιδευτικών, είναι αυτά η διά βίου εκπαίδευση δεν είναι... Έτσι... Όπως τα θέλουμε και θα επιδιώκαμε που να... Έχει να κάνει με τη βελτίωσή μας ως ανθρώπους, καθώς προχωράει η εποχή μας καθώς περνάνε τα χρόνια μας,... Έχει να κάνει με την εντατικοποίηση της εργασίας με τον περιορισμό των ελεύθερης βούλησης στην εργασία... Όποια και να είναι αυτή! είτε είναι στην εκπαίδευση, είτε είναι σε... Άλλους τομείς. Στην εκπαίδευση... Όμως δεν θα το θέλαμε με τίποτα!!! θεωρώ... Ότι δεν θα θέλαμε με τίποτα... Έναν αγχωμένο εκπαιδευτικό... Ένα εκπαιδευτικό που δεν είναι ευχαριστημένος με τον εαυτό του, που δεν... Έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό του και που το σύστημα τον περιμένει στη γωνία να τον πυροβολήσει για να του καταστρέψει... Έως και τη ζωή... Όταν θα του στερήσει την εργασία... Όταν θα τον απολύσει επειδή δεν πληροί προϋποθέσεις!!! ειδικά τον εκπαιδευτικό δε θα τον θέλαμε... Έτσι! γιατί μεταφέρει τον τρόμο που προκαλεί... Ένα κοινωνικό σύστημα στα παιδιά μας!!! είναι πολύ πιο εύκολο για... Έναν τρομαγμένο να διδάξει, να ασκήσει βία, να απειλήσει παιδιά

KT121: να καταπιέσει!

OH122: δεν είναι ελεύθερος ο τρομαγμένος... Άνθρωπος. Πώς θα είναι ο τρομαγμένος δάσκαλος ελεύθερος! θα μπορέσει να κάνει συζήτηση με τα παιδιά στην τάξη;...

KT123: πολύ σωστά... Όλα αυτά που είπες ακριβώς αυτό γίνεται... Όμως πιστεύω και εγώ στους εκπαιδευτικούς

OH124: ναι γίνεται!

KT125:... Όλοι στις συζητήσεις είπαν... Ότι δεν προλαβαίνουμε δεν μπορώ να κάνω πράγματα... Έχω κουραστεί φοβάμαι, να θυμηθώ μία συναδέλφισσα που σε μία πορεία μου λέει Κωστή φοβάμαι... Ότι θα με απολύσουν και τη δεύτερα την απολύσανε;

OH126: ναι ναι

KT127: είναι είναι βιώματα τα οποία ενώ υποτίθεται... Έχουμε μία ειρήνη και τι ειρήνη τα τελευταία δέκα χρόνια δεν ξέρω πέρασαμε τόσες συμπληγάδες

OH128: εντάξει ζούμε σε... Ένα εχθρικό σύστημα... Ανθρωποσύστημα που επιδιώκει μόνο το κέρδος με σκοπό τον απόλυτο εξευτελισμό της ανθρώπινης φύσης γιατί τόση... Ωρα που μιλάμε για παιδιά και το πως αυτά μπορούν να βγάζουν τον εαυτό τους στην επιφάνεια και να αυτοσχεδιάζουν και να ανακαλύπτουν νέους δρόμους στη σκέψη! εε τα παιδιά πρέπει να είναι ελεύθερα για να το κάνουν αυτό.... Όταν μιλάμε για εκπαίδευση μιλάμε μόνο για στεία γνώση

KT129: νομίζω... Ότι καταλήξαμε, δεν ξέρω προβληματιστήκαμε αρκετά με τη συζήτηση και αυτό ακριβώς λέει και ο Freire, Ότι ο διάλογος θα φέρει θα γεννήσει τις νέες ιδέες... Ίσως... Όταν! η προϋπόθεση είναι να δούμε το μοντέλο του καταπιεστη καταπιεζόμενου και να το λύσουμε, να σπάσουμε τα δεσμά μας αν εμείς καταπιέζουμε να γίνουμε... Άνθρωποι. Αν είμαστε από τούς καταπιεζόμενους να σπάσουμε το δεσμό αυτών που μας καταπιέζουν

OH130: μου δίνεις... Ένα link κάτι... Ένα... Ένα βιβλίο του να το ψάξω

KT131: θα προσπαθήσω να σου στείλω... είναι πολύ γνωστός ο Freire η παιδαγωγική του

OH132: ναι ναι δεν... Έχω ασχοληθεί με την παιδαγωγική με ενδιαφέρει... Έτσι... Όπως το τοποθετεί γιατί... Έχει εγώ θεωρώ... Ότι δεν θα... Έπρεπε να το διαχωρίζουμε ιδιαίτερα αυτό που συμβαίνει στους εκπαιδευτικούς από αυτό που συμβαίνει στον υπόλοιπο κόσμο της εργασίας. Αλλά... Όπως σου είπα και προηγούμενα σίγουρα τους εκπαιδευτικούς δεν θα τους θέλαμε να τους... Έχουμε με αυτά τα προβλήματα, τα οποία τα μεταφέρουμε στην τάξη και δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως ελεύθεροι... Άνθρωποι. ..παρ' όλα αυτά... Εντάσσεται σε ευρύτερο κοινωνικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε... Όλοι!

KT133: ναι αλλά ο εκπαιδευτικός περιμένουμε να διδάξει αξίες... Όπως είναι η ταπεινότητα, η αγάπη, ελπίδα πίστη, κριτική σκέψη λόγια του Freire δεν περιμένουμε από... Έναν υπάλληλο τράπεζας το... Ίδιο... απλά να είναι ευγενικός και δεν μας νοιάζει αν θα μας διδάξει να είμαστε... Έντιμοι!... Ίσα-ίσα θα πρέπει να γίνουμε τεχνοκράτες για να δουλεύουν οι τράπεζες

OH134: ναι

KT135: πολύ ωραία αν ξέχασες κάτι δεν ξέρω, θέλεις να πεις κάτι επιπλέον νομίζω... Ότι... Ήταν πολύ σημαντική η συζήτηση μας

OH136: Ένα μόνο... Ήθελα να πω... Έτσι προς τη μέση της κουβέντας μας και σε σχέση με τους καθηγητές και τους δασκάλους που είτε εγώ συνάντησα σε εμένα είτε στα παιδιά μου, αν δεν κάνω λάθος... Ήταν πιο κάπως πιο εύκολο για... Έναν δάσκαλο καθηγητή δικό μου

που εγώ σου λέω πήγα σχολείο είμαι γεννημένη το 71... Ήταν λίγο πιο εύκολο να φύγει από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και να μπορέσει να ακολουθήσει... Ένα τρόπο που θα... Ήθελε και τώρα είναι πιο δύσκολο για τους καθηγητές και τους δασκάλους... Ίσως τώρα να είναι περισσότεροι οι... Άνθρωποι που θα το... Ήθελαν να ανοίξουν ορίζοντες στα παιδιά!... Όμως θεωρώ... Ότι είναι είναι πιο καταπιεσμένοι οι καθηγητές του σήμερα από τους καθηγητές πριν 25 30 χρόνια

KT137: να σου πω και εγώ την... Αποψη μου με την εκπαίδευση στο πρώτο μεταπτυχιακό στη διδακτική δηλαδή θεωρώ... Ότι αυτό είναι... Ένα... Άλλοθι είναι μία ψευδαίσθηση μία δικαιολογία των εκπαιδευτικών δεν είναι... Έτσι διότι υπάρχουν υπάρχουν τρόποι να διδάξεις και οι δάσκαλοι ισχυρίζονται τώρα... Ότι τι να κάνω... Έχω τόσα παιδιά.. Φταίει το... Άλλο δεν είναι... Έτσι. Δεν προσπαθούν δηλαδή είναι το... Άλλοθι τους.

OH138: εγώ το εκτιμώ αυτό που μου είπες ναι. Από ανθρώπους σαν εσένα με ενδιαφέρει να ακούω και μάλιστα αυτό. Γιατί στο βάθος το πιστεύω και εγώ αλλά δεν τολμώ να το εκφράσω γιατί δεν είμαι σίγουρη δεν... Έχω αποδείξεις.

KT139: μπορώ να παραδεχτώ ειλικρινά τα λάθη που... Έκανα... Έκανα αρκετά λάθη και τα είδα μόνο αφού είδα μία... Άλλη οπτική αφού διάβασα αφού διαφώνησα, προβληματίστηκα

OH140:... Έκανες διάλογο [γέλιο]

KT141: ναι το... Έψαξα διάβασα, διάβασα από παιδαγωγούς λέω γιατί το λένε αυτοί αυτό το πράγμα, δεν... Έμεινα στις θέσεις, στις απόψεις που είχα στην προσωπική μου θεωρία, αυτή είναι η προσωπική θεωρία που λένε και πολλές φορές είναι στρεβλή των δασκάλων... Η οποιοδήποτε επαγγελματία

OH142: πολύ ενδιαφέρον αυτό που μου είπες το κρατάω Κώστα !

KT143: ναι σε ευχαριστώ πάρα πολύ και εγώ για την πολύ εποικοδομητική συζήτηση και το λεξιλόγιό σου... Ήτανε καίριο και πάρα πολύ ενδιαφέρουσες οι απόψεις σου

OH144: ελπίζω να πήρες κάτι από τη συζήτηση γιατί αφιέρωσες χρόνο και σε ευχαριστώ που με σκέφτηκες να συμμετέχω

KT145: ναι βεβαίως δεν ξέρω αν σε κούρασα... Ήταν πολύ σημαντική η βοήθειά σου σε ευχαριστώ

OH146: εύχομαι καλή συνέχεια

KT147: θα τα πούμε από κοντά να πιούμε... Ένα κρασί

OH148: πολύ θα το θελα καλό βράδυ

KT149: καλή συνέχεια και σε εσένα”

--ΠΕ--

“Η ΠΕ είναι ομάδα εστίασης τριών εκπαιδευτικών, η Ρ είναι φιλόλογος λίγο πριν τη σύνταξη, η Ε είναι φιλόλογος αποσπασμένη τα δύο τελευταία χρόνια και η Κ είναι καθηγήτρια πληροφορικής με 15 χρόνια προϋπηρεσία” (Comment to Text: πΕ)

“ΚΤ1:... Όποιος θέλει απαντάει ελεύθερα, στην παιδαγωγική του ο Freire πρότεινε διάφορες παιδαγωγικές θεωρίες κατά τις οποίες πρέπει να... Έχει λόγο ο μαθητής να ακουστεί η φωνή του, η πρώτη ερώτηση είναι πώς ο εκπαιδευτικός αναγνωρίζει την αυθεντική σκέψη ενός παιδιού, τι είναι η αυθεντική σκέψη για σας; είναι αυτό που συζητούσαμε προχθές, πώς θα ορίζαμε την αυθεντική σκέψη;

Ε2: αυθεντική σκέψη, το να μπορεί ο μαθητής να σκέφτεται λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα αλλά με ορθολογικό τρόπο χωρίς να επηρεάζεται, να παραμένει ανεπηρέαστος, να μην παρασύρεται

ΚΤ3: από πού μπορεί να παρασυρθεί;

Ε3: παραδείγματος χάρη να κυριευτεί από τα ΜΜΕ, από το οικογενειακό περιβάλλον από τις παρέες και τους δασκάλους

ΚΤ: είχες πει ελένη... Ότι το “τάμπουλα ράσα” στο σχολείο

Ε4: δεν... Έρχεται ο μαθητής με, δεν είναι tabula rasa από τη στιγμή που υπάρχει η σκέψη γιατί υπάρχει περιεχόμενο

ΚΤ: υπάρχει μία... Άποψη των βιολογών που λέει... Ότι ακόμη και στο... Έμβρυο υπάρχει σκέψη

Ε: Το πιστεύω και εγώ, για αυτό κάθε... Άνθρωπος... Έχει τις ιδιαιτερότητές του, γιατί αν δεν προϋπήρχε κάτι, τα αδέρφια θα σκεφτόντουσαν με τον... Ίδιο τρόπο

ΚΤ5: και από που επηρεάζεται λοιπόν η αυθεντική σκέψη; πώς νιώθεις Κ το αυθεντικός;

Κ: γνήσιος;

Ε: ανεπηρέαστος

ΚΤ: από το σπίτι δεν φέρνει πρότυπα ο μαθητής; Ένα τρόπο σκέψης; δε φαίνεται στις προσλαμβάνουσες του;

Ε: Ναι, αν Έχει μάθει έναν τρόπο να κρίνει μόνος του και να αποφασίζει λαμβάνοντας υπόψη του δεδομένα

ΚΤ: δεν θα χρειαζόταν το σχολείο

Ε6: Καταρχάς θεωρώ ότι εντελώς αυθεντική σκέψη δεν υπάρχει, επηρεάζεται και ο μαθητής αλλά και η μεγάλοι. Οπότε αυθεντική σκέψη 100% δεν υπάρχει, αλλά υπάρχει κριτική σκέψη ως ικανότητα που μπορεί επάνω σε αυτό να οικοδομηθεί μία υποτυπώδης αυθεντική σκέψη

ΚΤ: δηλαδή να φτάσει σε κάποια ηλικία και να πει τώρα ξέρω... Έχω... Ένα τρόπο σκέψης

ΚΤ: αυτό εννοείς

Ε7: ναι να μπορεί να σκέφτεται μόνος του, να αποφασίζει μόνος του, αυτό θέλω να πω

ΚΤ: οπότε το σχολείο δεν επηρεάζει το μαθητή το πεντάχρονο και το 17χρονο; δεν ξέρω μέχρι τι ηλικία πώς μπορούμε να το συζητήσουμε αυτό ας το οριοθετήσουμε

Ε: ναι πώς επηρεάζει... Όμως το σχολείο Βάζει το μαθητή να παραγαλίσει και το σχολείο του δίνει... Έτοιμη γνώση και κατά επέκταση... και Έτοιμες σκέψεις Και κάποιες αποφάσεις Σε κάποιες περιπτώσεις; ή μαθαίνει το σχολείο στο μαθητή να κρίνει μόνος του;

ΚΤ: και τί θα έπρεπε να μαθαίνει;

Ε8: τώρα θα ανοίξω μία παρένθεση γιατί τελικά... Άνθρωποι μεγάλης ηλικίας τελείωσαν το σχολείο και σπούδασαν με το παραγαλίστικο υποτίθεται σύστημα, μπορούσαν να κρίνουν και να αποφασίζουν και να μετράνε δεδομένα, Και οι σημερινοί μαθητές που τελειώνουν ένα σχολείο στο οποίο υποτίθεται ότι καλλιεργείται η κριτική σκέψη, τελικά παρασύρονται από δεξιά και αριστερά και δεν έχουν άποψη

ΚΤ9: ναι είναι... Ένα καλό ερώτημα αυτό αν οι παλαιότεροι μαθαίνουν καλύτερα, δεν ξέρω τι λέτε... Έχετε... Άποψη... Ότι οι παλαιότεροι μαθητές μάθαιναν πιο καλά

Ρ10: ναι γιατί φοβόντουσαν το ξύλο, τους δασκάλους, τους γονείς... Όλους τους γονείς τους γονείς γιατί τους... Έλεγχαν. ναι αν... Έκανες κάποια αταξία παλιά Σε έδερνε και ο πατέρας σου σε... Έπαιρναν και στο σχολείο και στο σπίτι, ενώ τώρα θα τα βάλουμε το δάσκαλο.. Ο γονιός τα παλιά χρόνια από τους 30 μαθητές σπούδαζαν 25, τώρα από τους 30 σπουδάζουν 5 εγώ... Έτρεμα, φοβόμασταν, τρώγαμε ξύλο... Άντε να πας αδιάβαστος, πήγαινε αδιάβαστος αν τολμάς και τώρα τώρα; τίποτα

ΚΤ11: στην αγωγή του καταπιεσμένου ο Freire αναφέρεται... Ότι υπάρχει το μοντέλο του δυνάστη και του σκλάβου, κάποιοι καταπιέζουν και κάποιοι καταπιέζονται... σύμφωνα με το Freire οι δάσκαλοι είναι καταπιεστές των μαθητών.

Κ: Γιατί οι γονείς είναι σήμερα; δεν ελέγχουν τα παιδιά;

Ρ11: συνγνώμη Εγώ νομίζω ότι ο δάσκαλος πρέπει να είναι τρομοκράτης στο σχολείο, οι γονείς δεν πρέπει να είναι... ο δάσκαλος πρέπει να είναι πολύ... Άγριος, να δέρνει κιόλας! και στο σπίτι, να δέρνει ο δάσκαλος πρέπει να δέρνει! ναι ναι πρέπει να είναι πολύ... Άγριος, πρέπει να τρέμει στο σχολείο μαθητής, να τρέμει, να τρέμει... Όχι... Όμως στο σπίτι, στο σπίτι δεν πρέπει να φοβάται...

Ε11: Όμως εγώ δεν συμφωνώ καθόλου με αυτό

ΚΤ: είναι μία... Άποψη αυτή που υπάρχει στην κοινωνία αρκετά συχνά ότι ναι φοβόντουσαν το δάσκαλο και μαθαίναν γράμματα

P13: εγώ στο σπίτι είχα μία πάρα πολύ αυστηρή, μία αυστηρή μάνα και δεν αναπτύχθηκα σωστά, δεν ανέπτυξα κοινωνικότητα, γιατί είμαι φοβισμένη, δεν θα μιλήσω, γιατί θα με μαλώσει θα μου πει γιατί δεν προσέχεις, γιατί δεν προσέχεις τι λες! πολύ αυστηρή και... Έμαθα να μη μιλάω, να σωπαίνω, να σταματάω...

KT: στο σχολείο δεν φοβόσουν περισσότερο;

P: όχι, στο σχολείο θα πάω, θα φοβηθώ λίγο, και μετά θα γυρίσω το σπίτι μου

KT: άρα το φόβο τον... Έχεις ζήσει από παιδί;

P14: ναι μα δεν με... Ένοιαζε στο σχολείο

E14: και σου... Άρεσε εσένα που φοβόσουν;

P15: φοβόμουν... Όση... Ωρα... Ήμουν στο σχολείο, μετά... Άμα πάω στο σπίτι μου φοβάμαι;

E15: ναι αλλά εσένα που φοβόσουν σου... Άρεσε αυτό το αίσθημα και θες να το... Έχουνε και τα σημερινά παιδιά;...

P16: Όχι... Όμως φοβόμουν να πάω αδιάβαστη

E16: ναι αλλά το παρουσίασες... Ίσως κάτι που δεν σου... Άρεσε, αφού δε σου... Άρεσε και για σένα είναι πραγματικό μέχρι και σήμερα, ναι και θεωρείς... Ότι ακόμη και σήμερα εξαιτίας αυτού... Έχεις κατάλοιπα, σημάδεψε τη ζωή σου αρνητικά, γιατί θέλεις να επαναληφθεί; γιατί τα σημερινά παιδιά να...

P17: Έχουν ανάλογο φόβο από το σπίτι...ως προβλήματα...

K: Έχουν τα παιδιά το φόβο;

E17: μα παρουσιάζεις το φόβο ως ... Ένα αρνητικό συναίσθημα που είναι τελικά

P18: καλά εγώ... Ήμουν... Ένα τελικά φοβισμένο παιδί, δηλαδή μου έλεγε η μάνα μου... Ότι φοβόμουν να πάω στο σχολείο και πήγε μάλιστα και βρήκε το δάσκαλό και τον ρώτησε γιατί φοβάται η κόρη μου να ρθει στο σχολείο και λέει ο δάσκαλος τίποτα, αυτό είναι... Ένα... Ήσυχο παιδί, αυτό το παιδί θα μαλώσουμε; είναι αυτό το παιδί που δεν μας δημιουργεί κανένα πρόβλημα

E18: ωραία εγώ θα στο παω... Άλλο, εσύ θες τα παιδιά σου... να Έχουν καλή σχέση μαζί σου και να σου συμπεριφέρονται σωστά; γιατί να σε φοβούνται; ή γιατί απλά εσύ... Έχεις οικοδομήσει μία καλή σχέση και... Έχουν... Άνεση και... Έχουν το θάρρος και... Έχουν... Όλα αυτά τα θετικά συναισθήματα αναπτυγμένα. Τι προτιμάς;

P18: τα θετικά συναισθήματα προτιμώ

E19: δε θες να σε φοβούνται; αν λοιπόν δεν θες να σε φοβούνται τα δικά σου τα παιδιά, γιατί θέλεις να σε φοβούνται τα παιδιά των... Άλλων μες στην τάξη;

P20: γιατί το... Έζησα στο σχολείο, δεν με φοβόντουσαν, το... Έζησα... δεν μπορούσα να τα πειθαρχήσω, να σταθώ στην τάξη ενώ τον... Άλλον που τον φοβόντουσαν πήγαιναν διαβασμένα, γίναν πιο πειθαρχημένα, πηγαίνανε πειθαρχημένα

KT: λέει η Ρ... Ότι ασκούσαν εξουσία και τους... Έβλεπε να φέρουν καλύτερα αποτελέσματα και στη δουλειά τους και στη μάθηση... εσύ... Ήσουν ευγενική; πιο μαλθακή; πώς... Ήσουν;

P18: ναι ναι και δεν σεβόντουσαν τα παιδιά

KT: δεν γινόταν και μάθημα, γινόταν χαμός στην τάξη

P: προσπαθούσα αλλά δεν τα κατάφερα...

KT: να ναι αυτό... Όμως είναι το περιβάλλον μέσα στην τάξη το μαθησιακό περιβάλλον το οποίο

E: το πήγαμε αλλού... για τα παλιά τα χρόνια δεν... Ήταν μόνο ο φόβος που είχαν αποτελέσματα στη μάθηση... Ήταν και το περιεχόμενο... Έτσι;

KT: δηλαδή είχαν... Ένα καλύτερο περιεχόμενο τότε

E19: ναι ναι στα μαθήματα, εγώ θεωρώ... Ότι σήμερα θα πρέπει να αλλάξουν αρκετά πράγματα, παραδείγματος χάρη στη λογοτεχνία στο μάθημά μας... Όταν τα παιδιά διδάσκονται αποσπάσματα αποσπάσματα δεν θα τους τραβήξει το... Ίδιο το ενδιαφέρον, δεν εμβασθύνουν σε κάτι, λέω ένα παράδειγμα και πάλι το πάμε αλλού... Έχει να κάνει με το σύστημα Παιδείας δεν... Έχει να κάνει...

KT: μα δεν είναι ελεύθερη να διδάξεις... Ότι θέλεις;

E: δεν είσαι ελεύθερη... Όχι...

KT: Άρα είσαι καταπιεσμένη

E21: ε βέβαια αφού ο δυνάστης ο δυνάστης... Έχει κάποιον... Άλλον από πάνω εννοείται, ο δυνάστης του δυνάστη

KT: ακριβώς η αγωγή του Freire αυτό θέλει να δείξει αυτό θέλω να συνειδητοποιήσουμε και εμείς οι δάσκαλοι είμαστε καταπιεσμένοι νιώθουμε... Ότι καταπιεζόμαστε... Όπως είπε η Ρ ως δάσκαλοι από τα παιδιά τα... Ίδια τα οποία δεν σεβόντουσαν... από τη μητέρα! από το σχολείο, πολλοί καταπιεστές και δεν ξέρω αν αυτό κληρονομείται αν... Έχεις υποστεί βία προφανώς είτε θα τη βγάλεις είτε, όπως επέλεξε η Ρ θα γίνεις πιο μαλθακός

E: συνήθως οι θύτες είναι θύματα κάποιου... Άλλου

KT: Είμαστε τελικά καταπιεσμένοι στο σχολείο και πώς νιώθει ο καθένας την καταπίεση; Εσύ Κ... τι σε καταπίεζε στο σχολείο το σύστημα, το περιβάλλον; οι γονείς; τα παιδιά; πώς ένιωθες;

K: αυτό που είπαμε προηγουμένως στην ύλη δεν είμαστε ελεύθεροι να κάνουμε... Ότι θέλουμε είμαστε τελικά ελεύθεροι;

E: Θα έπρεπε να είμαστε τελείως ελεύθεροι;

K: Όχι δεν είμαστε

KT23: ναι ο Freire λέει... Ότι είσαι δάσκαλος και πρέπει να προωθήσεις τα παιδιά στη μάθηση, ελευθερώνοντας τς να μπορούν να διακρίνουν και να επιλύουν αυθεντικά προβλήματα σε πραγματικά περιβάλλοντα... Ωστε να τους δώσεις εφόδια ζωής, με αγάπη... Όλα αυτά και σεβασμό και... Όχι ξύλο και αυστηρότητα. πρέπει να μην είσαι εσύ ο δυνάστης τους... αλλά να φτάσεις σε... Ένα ανώτερο επίπεδο σχέσης, οπότε στο ερώτημα αν μπορούμε να κατανοήσουμε στην τάξη τα παιδιά μας πώς σκέφτονται, τις σκέψεις τους που... Έχουν εκείνη τη στιγμή, ξέρουμε τι σκέφτονται... Έχουμε ελέγξει; πως ενεργούμε; πώς ξέρεις E εσύ πώς σκέφτονται τα παιδιά σου

E: θεωρώ... Ότι πρέπει να το κάνουμε, ο καθηγητής που μπαίνει μες στην τάξη πρέπει και κάνει μάθημα και θα πρέπει ταυτόχρονα να παρακολουθεί... Όλους τους μαθητές του δεν είναι μόνο το μάθημα, μπορεί κάποιο παιδί εκείνη την... Ωρα να πονάει ψυχικά ή σωματικά, εγώ αυτό θα πρέπει να το δω δεν μπορώ να περιμένω να συμμετέχει στο μάθημα μόνο και να μη λαμβάνω υπόψη μου τα υπόλοιπα, μόνο δηλαδή μπαίνω κάνω μάθημα φεύγω και δεν με νοιάζει δεν ξέρω τι γίνεται...

KT: Άρα να ξέρεις... Όλη την ψυχοσύνθεσή του παιδιού

E: εννοείται γιατί τα παιδιά κουβαλάνε... Ένα σωρό προβλήματα και θα πρέπει αυτά να τα γνωρίζουμε και τα σεβόμαστε να γνωρίζουμε...

KT: ναι αλλά αν σηκώσεις το πέπλο, πόσοι από μας τα γνωρίζουμε;

E: αν σηκώσεις το πέπλο θα βρεις πολλά προβλήματα και ακόμη αν δεν ξέρω ακριβώς το πρόβλημα θα πρέπει να το εντοπίσω... Ότι υπάρχει... Ένα πρόβλημα ακόμη και αν το πρόβλημα είναι απόρρητο παραδείγματος χάρη, θα πρέπει να το εντοπίσω τι υπάρχει με τη διαίσθησή μου, να το σέβομαι και με αυτό να πορεύομαι

KT: Θα μπορούσε το σχολείο να τους μάθει να λύνουν τα προβλήματά τους; μπορεί το σχολείο να τους βοηθήσει τελικά

K24: ναι πρέπει να υπάρχει ενδιαφέρον... Όμως αναλόγως της ειδικότητας του

KT: μπορεί... Ένας δάσκαλος τελικά να κάνει τη διαφορά...

K: Ένας; ναι μπορεί γιατί... Όχι

KT: E, είναι... Ένας στόχος του σχολείου να βοηθήσει τα παιδιά να ξέρουν στρατηγικές για να λύνουν τα προβλήματά τους από το πιο μικρό πρόβλημα στη ζωή τους μέχρι το πιο μεγάλο που θα συναντήσουν;

E: εννοείται. φεύγοντας από το σχολείο. ναι σωστά... Έχει γίνει... Ένα πρόγραμμα που... Έχει λειτουργήσει πιλοτικά και κάνουν ομάδες τα παιδιά μέσα στα σχολεία με συντονιστές και εκπαιδευτικούς και τα προβλήματα παραδείγματος χάρη σχολικού εκφοβισμού τα λύνουν μεταξύ τους, δηλαδή προσπαθούν να τα λύνουν οι ομάδες. Δίνουν αναφορά στους εκπαιδευτικούς, συντονίζουν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές μαθαίνουν μέσα από συνηγορία να αντιμετωπίζουν και νιώθουν και ψυχολογικά καλά γιατί βλέπουν ότι έχουν δυνατότητες

KT: Ναι Εφαρμόστηκαν το 2018, Προγράμματα συνηγορίας ομηλικών. Οπότε, αφού κι ένας δάσκαλος μπορεί να φέρει τη διαφορά δεν θα ήταν θεμιτό η επίλυση των προβλημάτων να γίνεται σε αυθεντικά περιβάλλοντα πού βρίσκονται κοντά στην πραγματική ζωή του μαθητή; Όχι μιλώντας μόνο για τον Ξέρξη αλλά φέρνοντας το μάθημα κοντά στα ενδιαφέροντά του παιδιού; Πόσο ελεύθερος πρέπει να είναι ο δάσκαλος και πόσο φωτισμένος για να το καταφέρει αυτό; Τον Αποτρέπει το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών

E: πιστεύω ότι πρέπει να έχει γνώσεις και όρεξη

KT: η αγάπη και το ενδιαφέρον δεν αρκούν

E: Όχι αγάπη δεν αρκεί, πρέπει να έχει γνώσεις να έχει την αγάπη που λες... Γιατί αν δεν αγαπάει το αντικείμενο του και τα παιδιά, πάλι δεν μπορεί να τα καταφέρει... πρέπει να συνδυάζονται κάποια προσόντα

KT: Οι παλιοί δάσκαλοι που είχαν βοηθήσει τους μαθητές τους γνώριζαν στρατηγικές; Είχανε γνώσεις

E: ναι είχανε γνώσεις

KT: Και γιατί εμείς δεν αντιγράφουμε πως αυτοί φαιρόντουσαν και μάλιστα ένας δάσκαλος είχε 60 παιδιά...

E: Κοίταξε οι κοινωνίες προχωράνε και αλλάζουνε... όπως τα παιδιά δεν έχουν την ίδια σχέση με τους γονείς τους,... Πλέον δεν έχουν και την ίδια σχέση με τους εκπαιδευτικούς

KT: Άρα έχει δίκιο η P που λέει ότι παλιά υπήρχε σεβασμός και φόβος... μάλλον φόβος! ή σεβασμός;

E: Φόβος υπήρχε σίγουρα γιατί υπήρχαν πάρα πολλοί περιορισμοί... αλλά δεν θεωρώ ότι ο φόβος ήταν αυτός που οδηγούσε στην απόκτηση γνώσεων και δεν θεωρώ ότι ο φόβος είναι αναντικατάστατος, δηλαδή... Δεν είμαι της άποψης να κρατήσουμε το φόβο, ας κρατήσουμε το σεβασμό χωρίς το φόβο

KT: Αν μούμε στη θεωρία του Freire ότι στο σχολείο γίνεσαι και δυνάστης και καταπιεζόμενος δηλαδή είσαι υποκείμενο και αντικείμενο σε σχέση με τους άλλους, πχ μπορεί να θεωρείς ότι είσαι ο δάσκαλος που διδάσκει, όμως οι μαθητές από κάτω σε βλέπουν ως κάτι άλλο. Ο εξανθρωπισμός του περιγράφει ότι πρέπει οι εκπαιδευτικοί να διαρρηγνούν τα δεσμά τους. Να είσαι ελεύθερος δάσκαλος για να έχεις και ελεύθερους μαθητές. Πρέπει να προσπαθήσεις να τους απελευθερώσεις αλλιώς διαιωνίζεται ένα δίπολο καταπιεστή καταπιεζόμενου.

E: ναι

KT: Και εμείς τώρα κάποιο φόβο ασκούμε, κάποιοι δάσκαλοι που μπαίνουν με αυτό το ρόλο στην τάξη

E: Ναι κάποιοι εννοείται

KT: Ναι και το χρησιμοποιούν όπως είπε και η Ρ για να κρατήσουν την τάξη

E: Πιστεύω ότι οι άνθρωποι που προσπαθούν με το φόβο να οδηγήσουν τους μαθητές τους είναι δέσμιοι των δικών τους προβλημάτων και των δικών καταπιέσεων. Δηλαδή ένας Δάσκαλος που θα μπει στην τάξη και δεν είναι ασφαλής, και ξέρει ότι δεν μπορεί να κερδίσει διαφορετικά με άλλο τρόπο τους μαθητές του θα χρησιμοποιήσει και το φόβο

KT: Οι σύγχρονες παιδαγωγικές αναφέρουν ότι παρότι τα παιδιά μιλάνε διαφορετική γλώσσα και δεν προλαβαίνουμε να δούμε πώς σκέφτονται, η κοινή γλώσσα όλων των παιδιών είναι η τέχνη. Παραδείγματος χάρη Αν δείξεις έναν πίνακα μπορεί ο καθένας να εστιάσει σε διαφορετικά θέματα αλλά μιλάς ήδη μία κοινή γλώσσα Και Κατάφερες να επικοινωνήσεις. Αντί να τους μιλήσεις για το συντακτικό στην αρχαία γραμματική... Μπορείς μέσω της τέχνης να προσελκύσεις τα παιδιά σου. Για ποιο λόγο E δεν το χρησιμοποιούμε στις τάξεις μας;

E: Αρχικά διότι δεν έχουμε αυτή τη γνώση για να προσεγγίσεις ένα μαθητή με τέχνη πρέπει να ξέρεις από τέχνη τι θα χρησιμοποιήσεις;

KT: θα δώσω ένα παράδειγμα, θα βάλει η Κ στο εργαστήριο πληροφορικής ένα τραγούδι και θα τραγουδήσουν τα παιδιά... με αφορμή αυτό μπορεί να οδηγήσει το μάθημα όπου πάει, ή όπου θέλει να το πάει. Μπορεί να γίνει; χρειάζεται πολλές γνώσεις εκεί;

K: Το τραγούδι;..

KT: ναι δεν χρειάζεται να είσαι καινοτόμος δάσκαλος, να πειραματιστείς; να μάθεις και εσύ περισσότερο στρατηγικές; ο δάσκαλος δεν μπορεί να μάθει από τα παιδιά; πόσο το επιτρέπουμε αυτό τα παιδιά να μας διδάξουν δηλαδή; Το έχεις δοκιμάσει Κ να πειραματιστείς να σου μάθουνε,... Να βαδίσεις μαζί τους σε μη προκαθορισμένα μονοπάτια μάθησης; Φοβάσαι ότι θα ξεφύγουν

P: σίγουρα θα ξεφύγουν [γέλια]

K: Αφού τα καθοδηγούμε εμείς

KT: έχεις Κ Πειραματιστεί σε αυτό;

K: Ναι τους βοηθούσα εκεί στους υπολογιστές

KT: Τελικά ποιος είναι ο μαθητής που πρέπει να εξάγουμε ως προϊόν; τι δεξιότητες πρέπει να έχει; Ποιο είναι το υγιές πρότυπο; Δεν είναι η κριτική του σκέψη; να αγαπάει τους άλλους, να είναι ευγενικός;

E: η κριτική σκέψη δεν συνάδει με την ευγένεια απαραίτητα, αλλά ούτε ο χαρακτήρας παίζει ρόλο,... Γιατί πρέπει ουσιαστικά να βγάλεις έναν άνθρωπο που θα βοηθήσει την κοινωνία και τον εαυτό του, αλλά πρέπει να ξέρουμε που θα βάζει προτεραιότητες, να μην είναι εγωιστής

K: να έχει παιδεία

KT: Τι εννοείς K να έχει παιδεία;

K: Ναι πρώτα από όλα να έχει παιδεία και μετά η επίδοση στα μαθήματα. Μια κουλτούρα σωστή

E: Επίσης δεν σημαίνει ότι θα βγει ένας καλός δικηγόρος και έχουμε επιτύχει, μπορεί ένα σχολείο να βγάλει έναν πάρα πολύ καλό υδραυλικό... δηλαδή εγώ νομίζω... Ότι πρέπει το σχολείο να οδηγεί τα παιδιά σε αυτό που αγαπάνε γιατί δυστυχώς... Όπως είναι το σύστημα τώρα κάποιος ακολουθούν επαγγελματικά αυτό που θέλουν... Άλλα και κάποιος... Άλλοι αναγκάζουν να ακολουθήσουν επαγγέλματα γιατί είναι οι αποτυχημένοι του συστήματος εγώ θεωρώ... Ότι αυτός που θέλει να γίνει δικηγόρος να γίνει η δικηγόρος και να μάθει πώς θα είναι καλός δικηγόρος και ο... Άλλος να γίνει υδραυλικός γιατί αυτό αγαπάει και να γίνει καλός υδραυλικός

K: και καλός... Άνθρωπος

KT: K υπάρχει... Όμως και το φαινόμενο που είπε η P μπορεί να είναι ευγενικός και να αποτύχει επαγγελματικά... Ή μπορεί να είναι επιτυχημένος επαγγελματίας αλλά και... Ένας χαρακτήρας απατεώνας βέβαια εννοείται και να κάνει δουλειές φθορές να πατάει επί πτωμάτων δολιοφθορές να μη σέβεται τους... Άλλους

P: γεννιέται γονίδιο γονίδιο...

KT: Άρα εμείς δεν... Έχουμε καμία υποχρέωση... Ότι δεν μπορούμε να διαπλάσουμε τίποτα στο σχολείο

P: ναι λίγο αλλά αυτός γεννιέται έτσι

KT: ωραία πώς θα σας φαινόταν τότε να το πάμε πιο σκληρά... Έτσι αφού δεν μπορούμε ούτε να κάνουμε τίποτα

E: γιατί συγνώμη με P δηλαδή... Ένας... Άνθρωπος που γεννιέται από τη στιγμή που γεννιέται είναι καλός... Ή κακός... Άρα μπορεί να είναι καμένο χαρτί και δεν αξίζει να προσπαθήσουν οι υπόλοιποι να γίνει κάτι αυτός;

K: Αφού η προσωπικότητα διαμορφώνεται

E: εσύ ας πούμε... Όταν μεγαλώνεις τα παιδιά σου δεν προσπαθούσες να τους δώσεις εφόδια... να γίνουν καλοί... Άνθρωποι; να γίνουν καλοί... από μόνοι τους γεννήθηκαν καλοί κακοί; τότε γιατί να προσπαθούμε

P: αλλάζει λίγο, γεννιέται... Ένα παιδί γεννιέται ας πούμε... Ένα παιδί κακό, μπορείς λίγο να το αλλάξεις

ΚΤ: οπότε ο ρόλος της εκπαίδευσης είναι μόνο παιδοφύλαξη;

Ε: Καταρχάς Ρ, δεν υπάρχουν κακά παιδιά

Κ: Στα γονίδια πιστεύεις εσύ ότι οφείλεται;

Ρ: η Ίδια μάνα ανατρέφει δύο παιδιά, γιατί το... ένα είναι καλό και το... Άλλο είναι κακό; εγώ ξέρω περιπτώσεις... Ίδια μάνα τα... Έχει μεγαλώσει

ΚΤ: ναι μα και εγώ ξέρω περίπτωση που το σχολείο βοήθησε αλήτες να γίνουν... Άνθρωποι καλοί και το... Έχεις ακουστά... Ότι αν κλείσεις... Ένα σχολείο ανοίγουν δύο φύλακες

Ρ: δεν φταίει το σχολείο κατά βάθος μέσα του... Έχει γονίδιο φιλοτιμίας, το... Έχει κατά βάθος το γονίδιο φιλοτιμίας, μπορεί να είναι αλήτης ας πούμε αλλά το έχει το γονίδιο της φιλοτιμίας μέσα του

ΚΤ: ναι... Όλα τα... Έχουμε... Όλα τα στοιχεία τα... Έχουμε, εξαρτάται τι καλλιεργούμε για να βγάλει

Ε: μία παρένθεση να ανοίξω διάβαζα μία φορά... Έχουν γίνει διάφορες... Έρευνες τι ρόλο παίζουν τα γονίδια, δίδυμα που γεννήθηκαν από σχιζοφρενείς για... Έλληνες γονείς το... Ένα υιοθετήθηκε από γονείς χωρίς προβλήματα υγείας το... Άλλο παρέμεινε και μεγάλωσε με τους γονείς του, αυτό που μεγάλωσε με τους σχιζοφρενείς αναπτύσσει κάποια στιγμή τη σχιζοφρένεια η ζωή του... Το άλλο δεν την ανέπτυξε ποτέ

Κ: Άρα λοιπόν τι φταίει

Ε: πιστεύω... Ότι μπορούμε να συμβάλλουμε διότι παιδιά αν θεωρήσουμε... Ότι δεν παίζουν κανένα ρόλο, τόσο πολύ δεν παίζουν κανένα ρόλο οι γονείς, ούτε οι εκπαιδευτικοί ούτε η κοινωνία, και είμαστε τόσο ανίκανοι, ανάξιοι και αδύναμοι, τότε δεν υπάρχει και λόγος ύπαρξης...

ΚΤ: γιατί; υπάρχει... μπορεί να είμαστε οι ανθρωποφύλακες! να είμαστε φύλακες ψυχών!

Ρ: Ναι είμαστε ρετάλια του 1904

ΚΤ: τι προσπάθεια κάνει ο εκπαιδευτικός για να μεταφέρει τη μία δεξιότητα του μαθητή στην... Άλλη Κ; το είπες πριν, τον βλέπεις... Ότι είναι καλός στη ζωγραφική και λες κάτσε να το εκμεταλλευτώ θα του μάθω και κάτι... Άλλο

Ε54: ναι εννοείται να ανακαλύψεις τον μαθητή σου ναι εννοείται πρέπει... ναι εννοείται πρέπει να το κάνουμε αυτό θα... Έπρεπε να το κάνουμε και κάνουμε πολύ λιγότερο από... Όσο θα... Έπρεπε

ΚΤ: ναι αφού δεν αφήνουμε στα παιδιά να μιλήσουν... Άρα ο διάλογος δεν είναι σημαντικός; δεν θα αποκαλύψει πώς σκέφτεται το παιδί; Κ φτάνουμε στη θεωρία του Freire που λέει... Ότι ο διάλογος είναι η λύση, η λύτρωση στην εκπαίδευση

E: εμένα με βοήθησε να καταλάβω τους μαθητές μου και κάτι... Άλλο κάποιες φορές... Ήθελα να θέσω... Ένα ερώτημα στην τάξη, κάτι πολύ απλό, παραδείγματος χάρη τι είναι για σένα η αγάπη, από την απάντηση... Όμως μπορείς να καταλάβεις όμως κάποια στοιχεία του χαρακτήρα, αντί λοιπόν να ρωτάω και να σηκώνει το χέρι ο... Ένας ο... Άλλος ο... Άλλος τους... Έλεγα γράψε τα σε χαρτάκι ανώνυμα, αυτά... Έχοντας στο μυαλό τους... Ότι είναι ανώνυμα μπορούν να γράψουν καθαρά τις σκέψεις τους ελεύθερα εγώ... Όμως από τα γράμματα μπορώ να καταλάβω ποιος λέει τι, οπότε αυτό ως παράδειγμα μπορεί να σε βοηθήσει να καταλάβεις τους μαθητές σου εγώ το... Έκανα κατά διαστήματα αυτό μέσα στην τάξη με διάφορα ερωτήματα, το ζητούσα ανώνυμα και μετά σε καταιγισμό ιδεών... Όχι στον πίνακα φανερά σε χαρτάκια... Όχι στον πίνακα φανερά αλλά σε χαρτάκια πώς θα του ζητούσα μία φράση μια λέξη, σας λέω αυτό γράψτε μου τους ζητούσα μία λέξη και τους... Έλεγα γράψτε μου αυτό που σας... Έρχεται συνειρμικά

K: αυτά γινόντουσαν σοβαρά;

E: K. Άρεσαν πάρα πολύ αυτά

K: δηλαδή ήταν σοβαρές οι απαντήσεις τους;

E: Ήταν σοβαρότατες αυτές ήταν οι απόψεις τους

KT56: ναι αυτός είναι... Ένας τρόπος πολυγραμματισμοί που αναφέρεις και K θα μπορούσες στο εργαστήριο στις ψηφιακές δεξιότητες του παιδιού που κάποιους τα καταφέρνουν και κάποιους υστερούν στη γραφή

K57: ναι να είναι πολύ καλός στο Excel και στο Word

KT: και ο φιλόλογος να γκρινιάζει αυτό δεν είναι μεταφορά δεξιότητες την... Άλλη... Ίσως... Ένα παιδί να γίνει καλός προγραμματιστής και δεν ξέρει τίποτα... Άλλο να... Έχει μαθηματική σκέψη και να μην τον ενδιαφέρει να αθλείται, πχ να μην είναι καλός σε... Άλλα μαθήματα κατερίνα

K58: ναι παίζει αυτό ισχύει φαίνεται...

KT: Έτσι αυτό το παίρνουμε αυτό εμείς apriori ή εμείς δεν προσπαθούμε τελικά να βρούμε τις δεξιότητες του παιδιού, μήπως εμείς δεν προσπαθούμε; άρα να η αυθεντική σκέψη K ...

K: Α μα το παιδί θα το βρει μόνος του

KT: πώς θα το βρει δεν θα ανακαλύψει μόνος του να ανακαλύψει γιατί...

K: Όχι σύμφωνα με αυτά που του προσφέρονται, δηλαδή εγώ για παράδειγμα αν δεν δω τα μαθηματικά και τον ρωτήσω, πώς θα καταλάβω αν μου αρέσουν και με ενδιαφέρουν, αν δε το γνωρίσω το δικαίωμα αυτό εννοώ

KT: για αυτό το σχολείο σου δίδει μία βεντάλια επιλογών...

K: Άρα λοιπόν εμείς πρέπει να επιλέξουμε τι μας αρέσει που μας αρέσει να τους το γνωρίσουμε πρέπει να το γνωρίσουν

KT59: ναι αλλά αν το σχολείο δεν σε επιβραβεύσει να σου πει μπράβο είσαι καλός αυτό... Ή ο συμμαθητής σου... Ή να το καταλάβεις μόνος σου, δε θα μπορείς να το αναγνωρίσεις πότε παραδείγματος χάρη θα μπορεί να είσαι ταχύτερος στο τρέξιμο στα 100 μέτρα αλλά αν δεν συναγωνιστείς με... Άλλους συμμαθητές συναθλητές σου δε συναντηθείτε, δεν θα το μάθεις ποτέ

K: ναι... Άρα πρέπει να δοκιμάζουμε

KT61: ναι μπορεί να... Έχεις συγγραφικό ταλέντο και να μη σε ανακαλύψει κανείς ποτέ αν δεν σου πούνε γράψε κάτι ελεύθερο

K: άρα πρέπει να τα δοκιμάζουμε... Όλα...

KT: Και προφανώς να εμψυχώνουμε τα παιδιά, ποια είναι η άποψή σας; εγώ είμαι πεισματάρης, από πείσμα κάνω πράγματα ... Ότι πέτυχα το πέτυχα από πείσμα... Άλλοι θέλουν τον καλό λόγο... Άλλοι θέλουν να τους πεισμώνεις να τους πεις ασχολήσου με αυτό...

K: να τους δώσει το ερέθισμα ένα κίνητρο, Ασχολήσου με αυτό να δεις... Σου αρέσει Δεν σου αρέσει;

KT: Εκτός από το κίνητρο να του πεις έναν καλό λόγο. Να του λες την αλήθεια, πρέπει να τους λες την αλήθεια; Να γνωρίζει σε ποιο επίπεδο είναι; να γνωρίζει σε ποιο επίπεδο γνώσης βρίσκεται ή να του λες πάντα θετικά πράγματα για να μην τον στεναχωρήσεις... Ή να ανεβάσεις τον πήχη; εγώ του λέω είσαι στο 8... Ή στο 5

K: Α για να του δώσεις κίνητρα

KT: εσείς τι κάνετε;

E: εξαρτάται τον... Άνθρωπο αν... Έχεις... Ένα παιδάκι που είναι πολύ χαμηλών τόνων και ανασφαλές

KT: και πώς το ξέρεις αυτό ότι είναι ανασφαλές;

E: τι θα του πεις, Θα του πεις Μπράβο

KT: και πώς το ξέρουμε αυτό... Ότι είναι ανασφαλές από τους βαθμούς του, πώς το ξέρουμε από το πρόσωπό του από τα κλάματα που βάζει; πώς το ξέρεις... Έχεις 30 μαθητές στην τάξη τους ξέρουμε;

K: Ναι από την προφορική εικόνα, τη συμπεριφορά

KT: ναι και θυμάσαι... Όλους τους μαθητές όλους πώς φέρονται Κάθε μέρα;

ΠΕ62: ναι ναι το σημειώνουμε...

KT: δηλαδή; Ότι ο Γ... είναι σήμερα... Ήταν στεναχωρημένος του είπα κάτι, του είπα του Γ... κάτσε κάτω και του είπα γράψε και το θυμάσαι

E: ναι τους θυμάσαι

KT: και αυτή διαμοιράση γνώσης η... Άποψη που... Έχεις εσύ δεν θα... Έπρεπε να μοιράζεται με τους... Άλλους εκπαιδευτικούς, θα... Έπρεπε να ξέρει και ο... Άλλος Συνάδελφος ... Ή ο καθένας πρέπει να... Έχει τη δικιά του... Άποψη;

E63: ναι αυτό είναι... Ένα... Άλλο θέμα μεταξύ των εκπαιδευτικών. ναι εγώ... Έχω ακούσει πολλές φορές να το... Έχεις βάλει τόσο και εγώ είχα την... Άποψη αυτή σε μένα δεν κάνει τίποτα, δεν με νοιάζει δεν θα κατεβάσω εγώ το βαθμό μου επειδή σε σένα δεν κάνει τίποτα...

K: μπράβο

E65: ναι... Όπως επίσης αν εσύ μου πεις... Ότι... Ένας μαθητής είναι του 15 ενώ είναι του 12 εγώ θα το βάλω 12, δεν θα ανεβάσω το βαθμό γιατί εγώ παίζω μετά με τις δικές μου ανασφάλειες

KT: είναι απελευθερωμένος εκπαιδευτικός τελικά με αυτό;

E: Σωστά εγώ δεν πήγα ποτέ να κοιτάζω καρτέλα μαθητή στα προηγούμενα χρόνια, τι βαθμό είχε τι βαθμό κουβαλούσε σε κάθε τάξη

KT: υπάρχει... Όμως και ο αντίλογος, είχα φτιάξει μία εφαρμογή στο σχολείο το λέγαν σεντόνι, που... Έπρεπε να δούνε... Όλοι, τι πήραν στα μαθηματικά και στα ελληνικά για να για να βάλω βαθμό να μην... Έχουν μεγάλη διαφορά και βρεθούν μπλεγμένοι με τους γονείς για να μην... Έχουν γκρίνια από τους γονείς

K: ναι εμένα μου τυχε αυτό από γονιό

KT: και ποια είναι η σχέση του εκπαιδευτικού πόσο απελευθερωμένος πόσο ελεύθερος είναι... Όταν... Έχει το δυνάστη γονιό

K: του εξηγείς

KT: ειδικά στο δημοτικό, δεν φοβάστε τους γονείς δεν υπάρχει φόβος...

K: Όχι εγώ δεν φοβάμαι... Όχι διότι... Ήξερα τι... Έκανε στο μάθημα μου και από τη στιγμή που είχα αποδείξεις και μπορούσα να εξηγήσω γιατί... Έβαλα το 13 ενώ στα υπόλοιπα μαθήματα... Έχει 18 το...

KT: Το Έκανες αυτό;

K67: ναι το... Έκανα μέχρι που... Ήρθε γονιός και είπε για κάποιο τυπογραφικό λάθος...δεν Έγινε κανένα τυπογραφικό λάθος! [γέλια]

KT: Μπράβο, η K Έβαλε θαρρετά απέναντι σε αυτό που πολλοί φοβούνται. E δεν υπάρχουν πολλοί που φοβούνται το διευθυντή, τα αναλυτικά προγράμματα, το γονιό, την κοινωνία και λοιπά ξέρεις πολλούς τέτοιους εκπαιδευτικούς;

E: ναι αλλά θεωρώ... Ότι πρέπει να υπάρχουν κάποια... Όρια, θεωρώ... Ότι με τα αναλυτικά προγράμματα σίγουρα θα μπορούσαμε να κάνουμε πολύ περισσότερα... Ή πολύ διαφορετικά πράγματα αν δεν είχαμε τις οδηγίες του υπουργείου... Έτσι; και μπορεί πάντα να μη

συμφωνούν με τις οδηγίες του υπουργείου... Όμως θεωρώ... Ότι πρέπει να... Έχουμε... Ένα γενικό μπούσουλα, γιατί κι αν μας αφήνουνε να κάνουμε, ελεύθερους... Ότι θέλουμε, κάποιιο θα κάνουν... Ή δεν κάνουν τίποτα και αυτό το ξέρουμε

ΚΤ: εσύ πόσο ελεύθερη είσαι τελικά και τι είναι αυτό που σε καταπιέζει; πόσο απελευθερωμένη εκπαιδευτικός είσαι;

Ε: εγώ προσπαθούσα να ακολουθώ τις οδηγίες του υπουργείου σχετικά με την ύλη, εννοείται... Ότι συνεργαζόμαστε με τους συναδέλφους μεταξύ μας, αλλά από την... Άλλη θεωρώ... Ότι οι γνώσεις δεν... Ήταν ο μοναδικός μου στόχος, θεωρώ... Ότι πρέπει να μας βλέπουμε ως παιδαγωγούς, και σίγουρα σε... Όλους μας ξεφεύγουν πράγματα και σίγουρα θα... Έχουν περάσει μαθητές που θα με θεωρούν και πάρα πολύ κακή, πρέπει να το ξέρουμε και αυτό δεν είμαστε καλοί για... Όλους και ενδεχομένως να μην καταφέρουμε να προσεγγίσουμε κάποιους μαθητές με το σωστό τρόπο... τι με καταπίεζε; [σκέφτεται] κάποια στιγμή με καταπίεζει αυτό το... Ότι πρέπει να ακολουθούμε... Όλοι την... Ίδια γραμμή, αποφασίζαμε πρέπει ας πούμε... Όλοι να είμαστε τώρα αυστηροί, εγώ δεν μπορώ να είμαι αυστηρή επειδή... Έτσι πρέπει να μαστε... Όλοι, αυτό λίγο με ...αλλά και πάλι νομίζω... Ότι... Όλοι ψιλό προσαρμοζόμαστε καταρρίπτουμε τους κανόνες στο σχολείο

Κ: εγώ το... Έκανα αυτό

ΚΤ: μπράβο Κ...

Κ: Όμως ο διευθυντής... δηλαδή μου κάναν την παρατήρηση

ΚΤ: εσύ πόσο ελεύθερη εκπαιδευτικός είσαι και πόσο σε καταπιέζει το σύστημα; σε καταπίεσε κάτι

Κ: ναι, αυτό το... Ότι μπορώ να κάνω... Ότι θέλω, η βαθμολογία, να βάλω... Ότι αξίζει στον καθένα, δεν κοιτούσα τις... Άλλες ειδικότητες, παρ' όλα αυτά... Έκανα αυτό που πίστευα και θεωρούσα σωστό αλλά είχα... Όμως και μου κάνανε κάποιες παρατηρήσεις, δηλαδή το πώς πρέπει να φέρομαι, εννοώ ας πούμε [σκέφτεται] σχετικά με τη βαθμολογία

ΚΤ: διευθυντές, ας πούμε συνάδελφοι;... Έχεις κάτι να μοιραστείς που σε πλήγωσε, σε πείραξε

Κ: Όχι ο διευθυντής το περιστατικό που... Έγινε με το παιδί... ναι στο... Ένα στο πρώτο τρίμηνο θυμήθηκα του... Έβαλα 18 και στο επόμενο τρίμηνο η επίδοσή του... Έπεσε απότομα του είπα... Ότι του... Έβαλα 13, μου είπε... Ότι το κατέβασα πολύ χαμηλά και... Ότι θα πρέπει να μην το κάνω αυτό μου είπε... Ότι δεν πρέπει να... Έχω μεγάλη απόκλιση δηλαδή μου είπε ως συμβουλή καλό είναι... Όταν θες να μειώσεις τη βαθμολογία... ναι ναι αυτό... Ότι δεν θα πρέπει να κάνουμε, πολύ να χαμηλώνουμε πολύ τους βαθμούς, αυτό ισχύει;... Έτσι πρέπει να ναι; δεν ξέρω κιόλας...

ΚΤ: Όχι εγώ... Άμα θες την... Αποψη μου... Έχω βάλει νιώθω απελευθερωμένος καθηγητής... Έχω βάλει 19 μετά προειδοποίησα το μαθητή... Ότι δεν πηγαίνεις καλά πρόσεξε

Κ70: ναι

KT: μου είπε ο μαθητής... Ότι... Έχω 19 μου είπε... Ότι συνηθίζεται αυτό, πόσο θα μου κατεβάσει θα με πάει στο 16 τρεις μονάδες τον απείλησα... Ότι θα του βάλω 10 και του βάλω 10, στο τρίτο πήρε 20... Ήρθαν... Όμως οι γονείς στο δεύτερο τρίμηνο και μου είπαν, ναι είναι σήμα για το μαθητή δηλαδή αυτό και για τους γονείς

K: ζήτησαν εξηγήσεις... Έτσι;

KT71: ναι ναι είναι... Ένα σήμα για τους γονείς για ποιο λόγο υπάρχει αυτή η διαφορά

K72: ναι ναι αυτό... Ήθελα να δείξω και εγώ

KT: πολύ καλά το... Έκανες

K73: ναι αλλά εντάξει είχα τις παρατηρήσεις

E: ναι... Ίσα-ίσα που εκεί πρέπει να θορυβηθούν λίγο οι γονείς και πρέπει να πούνε να το ψάξω λίγο τι συμβαίνει, τι συμβαίνει στο παιδί μου και... Έχει πέσει τόσο, Αντί να έρθουν να τα βάλουν με εσένα, αντί να ρθουνε να... Έρθουν θα πρέπει να δούνε και λίγο τι συμβαίνει με το παιδί τους, αυτό με τις διαφωνίες μπορούμε να βρούμε τον μπελά μας... Έχει τύχει μία χρονιά... Όμως το β οχημάτων να βάλω δάρια βροχή γιατί με εκείνο το τμήμα για να συνεργαστώ... Έπρεπε να τους κρατήσω τους βαθμούς να τους κρατήσω με τους βαθμούς, Κι όμως μία χαρά τα πήγαν στο τέλος

KT: με αυτό που... Έλεγε η Ρ... το φόβο του βαθμού έτσι;

E: ξέρεις τι είχα την εντύπωση... Ότι αν τους... Έβαζα παραπάνω θα τους... Έχανα, θα τους... Έχανα... Έπρεπε λοιπόν να τους κρατάω μέχρι το τέλος με κάποιο τρόπο

KT74: ναι είμαστε δυνάστες τελικά

E: είχα βάλει λοιπόν οχτάρια, στο δεύτερο τετράμηνο γίναν 14 15άρια οχτάρια

K: Μα έβαλες 8 στο πρώτο τρίμηνο;

KT75: ναι ναι Είχα βάλει πολλά οχτάρια, μα δεν... Ήταν και για παραπάνω, εκείνη τη χρονιά μας που μου... Έκαναν παράπονα και μου είπαν γιατί μου βαλες οχτώ; τους είπα... Ότι χατηρικώς το πήρες το 8, αξίζεις 3 Σου έχω χαρίσει ... Έχω χαρίσει πέντε βαθμούς, αλλά σε στυλ μεταξύ αστείου και σοβαρού οπότε δεν είχα, δεν υπήρχε παρεξήγηση

K: το... Άλλο που μου είχαν πει να μη βάζεις στο πρώτο τρίμηνο μεγάλους βαθμούς γιατί τους δίνουμε θάρρος ας πούμε, να μην τους δίνουμε να μαστε πιο συγκρατημένοι μέχρι να τα γνωρίσουμε και να τα μάθουμε και βλέπουμε μετά στην πορεία αυτό που είπες και εσύ... Ότι ξεκινάμε και βλέπουμε

KT: ναι είναι μία πεπατημένη που δεν ισχύει... Όμως για μένα διαφωνώ, ναι συνηθίζεται να λειτουργούν έτσι οι εκπαιδευτικοί... μη καινοτομώντας διαιωνίζουν το μοντέλο αυτού του δυνάστη και καταπιεζόμενου. Μία δύσκολη ερώτηση... εμείς που λογοδοτούμε τελικά στους γονείς; στο μαθητή λογοδοτούμε αλλά σιγά δεν μας νοιάζει σιγά η... Άποψή του... Άντε να μας βρίσει και να τσακωθούμε...

E: μας νοιάζει ο μαθητής, ναι αν... Όμως είναι παραπονεμένος εγώ... Ένιωθα πολύ... Άσχημα να μπαίνουμε στην τάξη και να τον κοιτάζω στα μάτια

KT: μην το απλώσω περισσότερο και το πάρει η Τατιάνα και να μας βγάλουν στα κανάλια, οι γονείς να μας κάνουν βούκινο στην κοινωνία... δεν φοβόμαστε τους γονείς; τελικά ποιος μας αξιολογεί ποιος είναι αυτός που θα μας πει Ότι κάναμε κάτι λάθος και δεν κάναμε καλά το... Έργο μας;

K79: ναι ναι με τους γονείς φοβόμαστε

KT: εγώ Περισσότερο τους γονείς θα φοβόμουν P. Τους γονείς δεν τους φοβόσυνα;

P: Όχι φοβόμουν

K: εγώ είμαι αυστηρή αλλά δεν... Άκουσα ποτέ κάτι για μένα

KT: είχατε προβλήματα με γονείς E;

E: εγώ δεν θυμάμαι να... Έχω προλάβει και με βαθμολογία... Όλα τα χρόνια να... Έχει προκύψει μία δυο τρεις φορές συζητούσα με τους ανθρώπους και νομίζω... Ότι μπορούσαν να καταλάβουν δεν θυμάμαι να είχα δεχτεί επίθεση αλλά... Άλλοι συνάδελφοι να... Έχουν δεχτεί επιθέσεις συνάδελφοι από γονείς... ναι ναι μία συνάδελφος είχε βρει τον μπελά της γιατί είχε κάνει, είχε βρει τον μπελά της γιατί είχε κάνει αυτό το πράγμα στο παιδί ενός συναδέλφου στον κλάδο μας και πολλοί γονείς που είναι εκπαιδευτικοί...

KT: Η αυτή που είναι ξέρω γω βιομήχανοι δουλεύουν κάπου... Έχουν μία θέση εξουσίας ασκούν ηγεμονική ασκούν ευκολότερα εκφοβισμό στο δάσκαλο ξέρεις ποιος είμαι εγώ και... Η... Όπως λέει η K φροντίζουμε τους βαθμούς να μην προκαλέσουν ξέρεις... Ότι ο... Άλλος είναι εισαγγελέας διευθυντής εκπαίδευσης

K: εγώ να πω την αλήθεια αυτά δεν τα σκεφτόμουν γιατί... Ήμουν και στην αρχή που είχα διοριστεί... Ήθελα απλά να κάνω σωστά τη δουλειά μου

E: εγώ πιστεύω... Ότι... όσο προσπαθείς να τα μετρήσεις τότε θα είναι που θα κάνεις λάθος γιατί είναι πάρα πολλά που πρέπει να σκεφτείς

K: ναι μπράβο

KT81: ναι.. η σούμα. τελικά στο τέλος θα μας δείξει αν είμαστε καταπιεσμένοι εκπαιδευτικοί... προτελευταία ερώτηση, πώς νιώθουν... Αραγε οι γονείς που το παιδί τους δυσκολεύεται να προσαρμοστεί και γιατί ενώ τους παρέχουν δραστηριότητες δυσκολεύονται στο δημόσιο σχολείο πηγαίνουν πιάνο γαλλικά αντιλαμβάνονται... Ότι δεν μπορούν να καταστούν δημιουργικά μέλη της κοινότητας μέσω της δημόσιας εκπαίδευσης; πώς νιώθουν τι... Άποψη... Έχουν για μας οι γονείς;

E82: ναι ενώ τους δίνουμε... Ότι θέλουνε νοιάζονται για τα παιδιά τους παρέχουν... Ότι πολύπλευρη εκπαίδευση χρειάζεται... Ένας γονέας δεν μπορεί να δεχτεί εύκολα και αυτό είναι απόλυτα κατανοητό... Ότι το παιδί το... Έχει πρόβλημα... Ότι το παιδί του... Έχει

οποιοδήποτε μαθησιακό πρόβλημα αυτό εγώ το σέβομαι απόλυτα γιατί... Ένας γονέας είναι λογικό να σκέφτεται να φοβάται το μέλλον του δεν θέλει να σκέφτεται ότι το παιδί το... Έχει... Έχει πρόβλημα, προσπαθεί να σκεφτεί το σχολείο δεν κάνει τη δουλειά του σωστά και για αυτό το παιδί του... Έχει πρόβλημα

KT: και γιατί το παιδί στο ιδιαίτερο τα καταφέρνει, καταφέρνει το ιδιαίτερο και εκεί που το παιδί... Έχει 12 στο δημόσιο σχολείο καταφέρνει και φτάνει 19 και περνάει στη σχολή που θέλει

E: μιλάμε... Όμως για... Ένα μαθητή που... Έχει πρόβλημα

KT: είχε πρόβλημα το σχολείο του είπε... Ότι... Ήταν του 12

E83: ναι μα εκεί δεν είχε το πρόβλημα ο μαθητής, κάποιιοι δεν βρέθηκαν να τον βοηθήσουν... Όπως... Έπρεπε, δεν υπήρχε λοιπόν πρόβλημα

K: μισό λεπτό το δημόσιο σχολείο διέκρινε... Ότι αυτός είχε πρόβλημα και ύστερα τι...

E: Έκανε λάθος, συνέβη αυτό που είπαμε πριν, ο καθηγητής μπαίνει μέσα κάνει μάθημα το παιδί για το χ ψ λόγο μπορεί να ανασφαλές να... Ήταν ανασφαλές γιατί μπορεί και το παιδί δεν μπόρεσε να δείξει την αξία του δεν είναι... Ότι φταίει το σχολείο εκεί...

KT: Ή δεν... Έμαθε δεν... Έμαθε την αυθεντική του σκέψη ο δάσκαλος πώς ο μαθητής αυτός μπορούσε να μάθει τελικά αλλά δεν τον βοήθησαν

K: ναι αυτό είναι ευθύνη του σχολείου... Ή αν το πάρουμε για να μην ρίχνουμε τα βάρη... Όλα πάνω μας προλαβαίνεις τώρα σε τόσα παιδιά για να μη ρίχνουμε τα βάρη πάνω μας... στο φροντιστήριο... Έχουν λιγότερα παιδιά

E: ναι... Έχουν λιγότερα παιδιά και εγώ θα βρω... Ένα ελαφρυντικό εδώ του σχολείου από τη στιγμή που τα παιδιά πολύ λιγότερο... Ένας μαθητής μπορεί να ανοιχτεί πολύ πιο εύκολα και κατά συνέπεια να ξεδιπλώσουν και το ταλέντο και τις ικανότητές του και τις γνώσεις του ενώ μέσα σε... Ένα τμήμα 27-28 φοβάται και ντρέπεται να μιλήσει δηλαδή... Ένα παιδί που δεν πατάει γερά στα πόδια του φοβάται να ανοίξει το στόμα του στα 26 παιδιά μήπως το κοροϊδέψει κάποιος ενώ στο 5-6 του φροντιστηρίου πιο εύκολα ανοίγεται πιο εύκολα

KT: υπάρχει και ο αντίλογος βέβαια, η κλασική σκέψη που λέει... Ότι... Όταν πληρώνεις σέβεται

E: στο δημόσιο δωρεάν σχολείο δεν δεν σέβεται και κανείς... Ότι να ναι και κανείς... Ότι να να να είναι

KT: ναι αυτή είναι η αυτοεκπληρούμενη

E: ναι αυτή είναι αυτοεκπληρούμενη προφητεία θεωρείς... Ότι πληρώνεις και θα σε βοηθήσουν και κατά συνέπεια βοήθειες λαμβάνεις βοήθεια κι... Όμως ναι ισχύει

KT: σας ευχαριστώ πολύ... Ήταν πολύ ενδιαφέρουσες οι απόψεις που ακούστηκαν στις ομάδες εστίασης. Έβγαλα κάποια θέματα, από το πλήθος των συνεντεύξεων, θα ... Έχω καλύτερη εικόνα για την ανάλυση μου, σας ευχαριστώ

--ΣΧ--

“Η ΣΧ είναι συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου καλλιτεχνικής αγωγής με σπουδές στο εξωτερικό... Έχει ενδιαφέρουσες ιδέες να προτείνει για την ενσωμάτωση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και της ανάγκης ενσωμάτωσης και σύμπλευσης καινοτόμων διαθεματικών δράσεων” (Comment to Text: ΣΧ)

“KT1: γεια σου Σ τι κάνεις; σε βρήκα σωστά

ΣΧ2: ναι ναι ελπίζω να με βρήκες εύκολα

KT3:... Έλα ναι με βλέπεις και εμένα, τι κάνεις;

KT5: καλά είμαι καλά και εντάξει τρέχουμε και δεν φτάνουμε

ΣΧ6: τι να πω ναι... Έχεις φίλη την Ε... φίλη σου από... Ότι βλέπω

KT7: πως ναι

ΣΧ8: μαθήτρια στο σχολείο τώρα κοιτάζοντας στο Facebook

KT9: την είχα γνωρίσει σε μία... Έκθεση που κάναμε τον Γ... τον Γ..... ο Όποιος είναι εικαστικός είχε κάνει ο Γ... την ατομική του... Έκθεση και είχαμε συνεργαστεί πολλοί καλλιτέχνες και η Ε.. Ήταν η επίσημη φωτογράφος είναι πολύ καλό παιδί και τη συμπαθώ... Έχει κάνει πολύ σπουδαία δουλειά νομίζω τώρα θα βγάλει, φωτογραφίζει και την... Όλη φάση αυτή με την εμβολιασμούς. Θα βγάλει πολύ ωραία δουλειά σπούδασε στην ιταλία μου είπε

KT10: εγώ την... Ήξερα ναι την... Ήξερα με τη μουσική, δηλαδή τότε τα παιδιά τα προσέγγισα και είχαμε κάνει αφιέρωμα σε μελοποιημένη ποίηση δηλαδή συμμετείχαν τα παιδιά τότε σε ποίηση γνωστών ποιητών, μελοποίησα και τα παιδιά τραγούδησαν... Ήταν πολύ καλά

KT11: αυτά είναι πολύ ωραία

ΣΧ12: αλλά ασχολείται ασχολείται με διαφορά από... Ότι βλέπω... Όπως λες με τη φωτογραφία

ΚΤ13: νομίζω... Έκανε σπουδές στην ιταλία σπούδασε φωτογράφος αλλά φαίνεται... Ότι την ενδιαφέρουν πολλά πράγματα είναι καλλιεργημένη είναι ωραίο να μπορεί κανείς νομίζω... Ότι το σχολείο Κώστα μου είναι πολύ στεγνό χωρίς τα υπόλοιπα πράγματα, δηλαδή τα υπόλοιπα είναι τόσο γίνονται καταναγκαστικά και... Όταν κάνεις κάτι καταναγκαστικό ουσιαστικά το μαθαίνεις για να πεις... Ότι το... Έμαθες. Το μαθαίνεις προσωρινά για να μπορείς να το ξαναπείς αλλά στην ουσία δεν... Έχεις κατακτήσει τη γνώση

ΣΧ14: σωστά

ΚΤ15: τη γνώση την κατακτάς... Όταν κάνεις τα διάφορα, αυτά που γίνονται και νιώθουν, χαίρονται... Έχουν βιώματα, είναι το συναίσθημα αυτό της ομαδικής δουλειάς που μπαίνει μέσα και αυτά δημιουργούν... Έτσι, κάτι που και τα παιδιά δεν το ξεχνάνε. Δηλαδή αυτή είναι και η δική μου η εμπειρία... Ότι αυτά θυμούνται

ΣΧ16: η βιωματική μάθηση λοιπόν και το learning by doing και λοιπά θα τα ξέρεις αυτά καλά

ΚΤ17: ναι... Ότι θα πρέπει να... Έχει και συναίσθημα το πράγμα. Δηλαδή αυτό που ανέφερες νωρίτερα για την μελοποιημένη ποίηση και τα δύο αυτά πράγματα και η μουσική και η κίνηση τυχαίνει να είναι πράγματα που ακουμπάνε και τις χορδές τις εσωτερικές του συναισθήματος. Σου προκαλούν κάτι δεν σε αφήνουν αδιάφορο και μέσα από αυτά μαθαίνεις και για τον εαυτό σου αλλά επειδή υπάρχει αυτό το συναισθηματικό,... Ότι... Έχεις μάθει το... Έχεις κολλήσει και με εκείνο το συναίσθημα που σου προκαλεσε εκείνη την... Ωρα... Όπως και να ναι η μουσική το κάνει αυτό, επίσης το κάνει αυτό

ΣΧ18: ωραία νομίζω... Ότι ενώ είχα σκοπό να σε ρωτήσω παρόμοιες ερωτήσεις... Όπως και τους... Άλλους εκπαιδευτικούς αν και εσύ είσαι ειδικευμένη στην τέχνη ας αλλάξουμε τη συνέντευξη στοχεύοντας σε καλές πρακτικές που εσύ είδες μέσω της τέχνης και που είδα και εγώ. Δηλαδή ας το κάνουμε αλλιώς... Ωστε να αναζητήσουμε αν μπορεί να υπάρξει λύση

ΚΤ19: ναι ναι ας το κάνουμε... Όπως βολεύει την... Έρευνα

ΣΧ20: ωραία στους εκπαιδευτικούς 15 συνεντεύξεις και μία... Ήταν σε Target group πάρα πολλές και... Έβγαλα αρκετά συμπεράσματα. Να μη σου κατευθύνω την... Έρευνα και σου πω... Ότι βρήκα

ΚΤ21: για να... Έχει... Έτσι... Ένα ενδιαφέρον και για σένα. Ωραίο θα είναι να δεις αν και οι δικές σου απόψεις συγκλίνουν

ΣΧ22: ναι εσύ τώρα βλέπεις αρκετούς εκπαιδευτικούς φαντάζομαι της ειδικότητάς σου στα καλλιτεχνικά μαθήματα σωστά; για να καταγραφεί και στη συνέντευξη είσαι υπεύθυνη συντονίστρια εκπαιδευτικού... Έργου πες τα μόνη σου καλύτερα

ΚΤ23: είμαι συντονίστρια εκπαιδευτικού... Έργου για το μάθημα των εικαστικών για τα εικαστικά μαθήματα Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στους νόμους

μάλλον στις περιοχές του νότιου Αιγαίου δηλαδή κυκλάδες και τα δωδεκάνησα και την Κρήτη.

ΣΧ24: πολύ ωραία ωραία

ΚΤ25: πριν από αυτό υπηρετούσα στην εκπαίδευση από τη θέση του εικαστικού εκπαιδευτικού στην περιοχή πάλι τη νησιωτική περιοχή στα δωδεκάνησα και τα τελευταία χρόνια υπήρξα και διευθύντρια σε σχολείο σε μικρό νησί κι... Όμως συνέχισα πάλι τη δράση την εικαστική... Έχω μία εμπειρία στο νησιωτικό χώρο θα... Έλεγα περισσότερο

ΣΧ26: ναι ωραία θα ακολουθήσω το πρωτόκολλο της ημιδομημένης συνεντευξης και των... Άλλων εκπαιδευτικών και στο τέλος θα θελα ισχυρά την... Αποψη σου ως ανθρώπου που... Έχει δει πολλούς εκπαιδευτικούς που είσαι κοντά στην τέχνη και αν υπάρχουν και λύσεις να δούμε δηλαδή τι μπορεί να γίνει. Το θέμα μου είναι η κριτική παιδαγωγική και η αυθεντική σκέψη. Αυθεντική σκέψη και κριτική παιδαγωγική και στο τέλος αφού είναι... Έρευνα δράσης θα ενδυναμώσει την κοινότητα των εκπαιδευτικών. Κάποιους από αυτούς που υπήρξαν θετικοί αρκετά και θέλουνε να οδηγήσουν δηλαδή τη δράση κάπου για να γίνει... Ένας αναστοχασμός. Πριν σου πω... τι είναι αυθεντική σκέψη κατά τον Freire τι είναι η αυθεντική σκέψη, πώς εσύ το ορίζεις;

ΣΧ28: η αυθεντική σκέψη νομίζω... Ότι... Ίσως... Έχει να κάνει με καταστάσεις που δεν είναι στημένες ή προσποιητές δηλαδή... Ίσως... Έχει να κάνει με πραγματικές καταστάσεις και η σκέψη που απορρέει από αυτές δηλαδή και γύρω από αυτές. Που φαντάζομαι... Ότι θα... Έχουν να κάνουν με την αυθεντική εμπειρία στα πράγματα δηλαδή κάπως... Έτσι το... Έχω στο μυαλό μου. Ναι δεν ξέρω είναι η πρώτη φορά που ακούω τον... Όρο αυθεντική σκέψη

ΚΤ29: ναι συνήθως την αυθεντική μάθηση ξέρουμε αυθεντική αξιολόγηση

ΣΧ30: με αυθεντική μάθηση φαντάζομαι... Ότι... Έχει να κάνει με αυτό κατάσταση της ζωής που είναι πραγματικές και και που προκαλούν τη σκέψη χωρίς να είναι κάτι που να σου ζητάει κάποιος να σκεφτείς για αυτό ειδικά

ΚΤ31: το παιδί... Έρχεται με διαμορφωμένη σκέψη στο σχολείο και από που επηρεάζεται;

ΣΧ32: ως... Ένα βαθμό νομίζω... Ότι το παιδί... Έρχεται με κάποια διαμορφωμένη σκέψη και... Όσο πιο μεγάλο είναι, τόσο πιο διαφοροποιημένη είναι η σκέψη του δηλαδή νομίζω... Ότι... Όταν είναι πιο μικρά τα παιδιά είναι και πιο ανοιχτά σε... Άλλες ιδέες και... Άλλα πράγματα... Όσο μεγαλώνουμε ωριμάζουμε, λοιπόν είναι πιο συγκεκριμένα τα πράγματα και πολύ συχνά νομίζω... Ότι η σκέψη αυτή διαμορφώνεται... Όσο είναι στο δημοτικό... Ίσως και από το οικογενειακό πλαίσιο... Όταν... Όμως είναι στο Γυμνάσιο και νομίζω... Ότι διαμορφώνεται αρκετά από την κοινή γνώμη, από τους φίλους από το περιβάλλον του, από το πλαίσιο γενικότερα διαμορφώνεται από το πλαίσιο νομίζω και στα μικρά και στα μεγάλα, το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, το πολιτισμικό πλαίσιο. Οπότε δεν είναι κανείς με διαμορφωμένη σκέψη ολοκληρωμένη, κλειστή να το πω... Έτσι γιατί διαρκώς εφόσον το πλαίσιο αυτό διαμορφώνεται και αυτό διαρκώς και διαρκώς πληροφορεί και ενεργοποιεί τη σκέψη του ατόμου είναι σε μία διαρκή αλληλεπίδραση αυτά τα δύο. Οπότε ναι νομίζω... Ότι και τα δύο ακόμη και τα μικρά παιδιά διαμορφώνουν και αυτά τη σκέψη των... Άλλων.

Δηλαδή είναι μία αμφίδρομη κατάσταση η οποία... Όμως περισσότερο συνειδητά... Ότι και η δική μου η σκέψη επηρεάζει τους... Άλλους γίνεται... Όσο ωριμάζει ο... Άνθρωπος... Όταν είναι πιο μικρός σε ηλικία ο άνθρωπος, παρόλο που επηρεάζει και επιδρά στο πλαίσιο και στο περιβάλλον δεν είναι συνειδητοποιημένο... Όσο νομίζουμε. Εκτός από τις περιπτώσεις που είναι οι γονείς που τα μικρά κάνουν... Ότι θέλουν σε επηρεάζουν για να... Έχουν το αποτέλεσμα που θέλουν.

KT33: σε μεγαλύτερα παιδιά δηλαδή παιδιά Λυκείου που ισχυρίζονται αρκετοί εκπαιδευτικοί... Ότι δεν μπορούμε να κάνουμε και πολλά πράγματα, επειδή οδεύουν προς εξετάσεις αυτό είπαν αρκετοί. Εκεί δεν μπορεί να υπάρξει αλλαγή;

ΣΧ34: εγώ διαφωνώ για τα παιδιά τα πιο... Ωριμα σίγουρα υπάρχει δυνατότητα επιρροής δηλαδή... Όλοι μπορούμε, το θέμα είναι πως η σειρά είναι αυτά τα επιχειρήματα που φέρνει κανείς τον... Άνθρωπο και κατά πόσο είναι ανοιχτό δηλαδή να μην επιβάλλεται ο τρόπος σκέψης... Η οι απόψεις... Όταν είναι... Ένα πλαίσιο ανοιχτό το οποίο δίνεται η ευκαιρία στο νέο να αποφασίσει, να σκεφτεί, να πράξει, να το δοκιμάσει και λοιπά και λοιπά εγώ θα... Έλεγα... Ότι σίγουρα υπάρχει δυνατότητα να επηρεαστούν και να σκέφτονται διαφορετικά

KT35: και υπάρχει ανάγκη σε αυτή την ηλικία δηλαδή... Άμα πιάσουμε το Λύκειο... Έχουμε ξεχάσει και οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί... Ότι τα παιδιά... Έχουν και ανάγκες

ΣΧ36: ναι... Έχουν... Ίσως περισσότερες ανάγκες γιατί τα ερωτήματα είναι περισσότερα τουλάχιστον... Έτσι φαίνεται

KT37: να εκφραστούν μέσω της τέχνης ναι

ΣΧ38: φαίνεται... Ότι τα ερωτήματα πολλαπλασιάζονται τουλάχιστον... Έτσι φαίνεται και το... Άλλο πράγμα που φαίνεται είναι... Ότι τώρα αρχίζουμε και... Έχουμε περισσότερο συνειδητοποιήσει για το πως... Έχουν τα πράγματα και δεν υπάρχει... εκείνη η αφέλειά που... Έχει το μικρό παιδί που πιστεύει... Ότι μπορεί να τα καταφέρει και μπορεί να κάνει τα πάντα και... Όλα είναι δυνατά, τώρα αρχίζουν φραγμοί και σε αυτούς τους φραγμούς και το τι θα γίνει με το μέλλον που το νιώθουν... Έτσι και αβέβαιο κλπ νομίζω... Ότι το να μπορούν να σκεφτούν με... Έναν διαφορετικό τρόπο για τα προβλήματα και γενικότερα και το τι σημασία... Έχει η ζωή και ποιες αξίες θα... Έχουν και πώς θα πορευτούν είναι καλό. Δηλαδή εγώ θα το... Έβρισκα θετικό

KT39: το αναφέρω αυτό γιατί στο Λύκειο οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί και οι γονείς και από την πλευρά μου δηλαδή... Έχω εμπειρία πρόσφατη, δεν επιτρέπουν στους μαθητές να ασχοληθούν και με τις τέχνες... Έστω, ως ξεκούραση για αυτό στο είπα ως ανάγκη... Όταν διαβάζει ο... Άλλος ας πούμε τρίτη Λυκείου του λες και παίζει μουσική του λες ασε την κιθάρα τώρα... Άσε πήγαινε να διαβάσεις και σε εισαγωγικά θα χρησιμοποιήσω... Ένα στίχο δηλαδή "θα ζήσω λέω αργότερα" λέει, λέμε στο νέο ζήσε αργότερα; αυτό μπορεί να ενσωματωθεί στην εκπαιδευτική πράξη;

ΣΧ40: ναι εγώ νομίζω... Ότι είναι και οπτική των γονέων... Όλων αυτών των ανθρώπων που... Έχουν αυτές τις απόψεις είναι θέμα οπτικής. Δηλαδή προφανώς και δεν... Έχουν καταλάβει... Ότι η μουσική είναι και αυτή... Ένας τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε το παιδί

καλύτερα να μάθει γιατί. Ο συγκεκριμένος... Ήχος... Ή το συγκεκριμένο τραγούδι ακόμα και... Όταν... Έχει κάτι βαρετό να κάνει πχ να αποστηθίσει κάτι, θα μπορούσε να... Ήταν το εργαλείο με το οποίο θα ενεργοποιηθεί η μνήμη... Ή... Ότι... Έχει να το θυμηθεί... Δεν είναι τυχαίο... Ότι είχε τα τηλέφωνα τώρα λίγο πάω κάπου αλλού, αλλά... Όταν κάλεις... Ένα τηλέφωνο και λέει τιτιτιτι αυτός ο... Ήχος μέσα σου γράφει σαν αριθμούς τους αριθμούς που... Έχεις να καλέσεις και μπορεί αυτό να θυμάσαι τον αριθμό από τον... Ήχο που κάνει το τηλέφωνο... Όταν το καλεις. Με την... Ίδια λογική... Ένα παιδί που... Έχει κάθε δυσκολία... Όχι δεν τα παιδιά που... Έχουν δυσκολίες... Ή κάποιος που θέλει να θυμάται περισσότερα πράγματα για παράδειγμα μπορεί μέσα από... Έναν ρυθμό να... Έχει κάνει... Ένα τραγουδάκι... Ένα ποίημα... Ένα τέτοιο που... Έχει... Έναν ρυθμό, να θυμάται καλύτερα τις λέξεις-κλειδιά που... Έχει για την ιστορία... Ή για την βιολογία να... Έχει συνδέσει τα διάφορα μέρη με κάποιο κομμάτι μουσικής. Οπότε φέρνει εκείνο στο μυαλό του και αμέσως γίνονται οι συνάψεις αυτές που πρέπει για να ανακαλέσει την πληροφορία. Και αυτό μπορεί να γίνει πολύ πιο γρήγορα από το να διαβάζει κάνεις δέκα φορές το... Ίδιο κείμενο και να μη θυμάται τίποτα.... Ή επίσης είναι είναι γνωστές και αυτά εντάξει εγώ δεν είμαι ειδική αλλά... Έχω διαβάσει και ιστορίες για παράδειγμα του Λοζανο ο οποίος υποστήριζε... Ότι μπορεί να μάθει κανείς πολλά περισσότερα πράγματα... Όταν είναι σε μία κατάσταση χαλάρωσης. Η μουσική είναι είναι το στοιχείο που φέρνει εκείνη την ηρεμία τη χαλάρωση που να μπορεί κανείς να δεχτεί... Ότι ακόμα και το λάθος θα είναι κάτι θετικό γιατί βοηθάει την μάθηση δηλαδή στην ουσία αν δεν κάνουμε λάθος δεν... Έχουμε μάθει. [γέλιο] αυτές οι απόψεις δεν είναι καινούργιες ούτε είναι πάρα πολύ προοδευτικές. Είναι είναι απλή κοινή λογική αλλά δυστυχώς πάρα πολλοί... Άνθρωποι νομίζουν δεν το γνωρίζουν οπότε και για... Έρευνα καλώς γίνεται, ενημερώνεται κόσμος δηλαδή μαθαίνουν για κάποια πράγματα και μπορεί να το δουν κι αλλιώς, δηλαδή δεν είναι για μένα σίγουρα δεν είναι η τέχνη και η μουσική απλά για να ξεκουραστούμε. Βοηθούν γιατί ξεκουραζόμαστε και χαλαρώνοντας μαθαίνεις καλύτερα. Αλλά δεν είναι το μόνο που μαθαίνει κάνεις γιατί μέσα από αυτές τις τέχνες μαθαίνεις μαθηματικά. Η μουσική και τα διαστήματα και... Όλο αυτό το πράγμα στην ουσία είναι μαθηματικά.... Όπως είναι και η τέχνη και οι αναλογίες μαθαίνεις φυσική. Το χρώμα που βλέπουμε στη φύση το βλέπουμε και στα... Έργα αλλά είναι φυσική δηλαδή για να μπορεί κανείς να το καταλάβει και να μπει στην επιστήμη πραγματικά της τέχνης, χρειάζεται να γνωρίζει κι... Άλλα πράγματα και... Όλα μαζί συνδέονται και βοηθούν το... Ένα να προχωρήσει το... Άλλο. Οπότε... Ένα παιδί που είναι στο Λύκειο και... Έχει στόχους αυτοί οι στόχοι δεν είναι ανάγκη να είναι συνδεδεμένοι με την εικαστική παιδεία για να μπορέσει η εικαστική παιδεία να είναι προσθετικό στοιχείο και να βοηθήσει γενικότερα στην μάθηση. Θα πω γενικά στη μάθηση. Το βλέπουμε ακόμα και τώρα με τα εργαστήρια δεξιοτήτων που... Έχουν βάλει στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Οι δεξιότητες μάθησης που προωθούνται, η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η επικοινωνία, η συνεργασία αυτές οι τέσσερις τα τέσσερα C... Όπως τις λένε είναι αναπόσπαστο κομμάτι από την τέχνη.... Όχι τώρα από πάντα. Δηλαδή από την εποχή της αρχαιότητας υπήρχε η συνεργασία στην τέχνη. Βλέπουμε τους αγγειοπλαστες μαζί με τους αγγειογράφους δηλαδή ταυτόχρονα ο αρχιτέκτονας δούλευε ο ικτίνος μαζί με τον φειδία στα στα γλυπτά του παρθενώνα. Δεν... Ήταν ξεχωριστό πράγμα δεν... Ήταν επικοινωνιακά αυτά τα... Έργα; χρειαζόταν κριτική σκέψη για να γνωρίσουν και είμαι σίγουρη... Ότι... Ήξεραν οι... Άνθρωποι ποιο κομμάτι είναι η μεθοδολογία και ποιο κομμάτι είναι το ιστορικό ας πούμε στο γλυπτό διάκοσμο για παράδειγμα. Και πόσο...

Έξυπνα τα... Έκαναν αυτά δηλαδή που χρειάζεται η δημιουργικότητα. Οπότε από τότε βλέπουμε... Ότι σε... Όλη την ιστορία της τέχνης τουλάχιστον φαίνονται... Όλα αυτά τα στοιχεία και ερχόμαστε στο σήμερα που νομίζω δεν είναι καινούρια. Υπήρχαν από πάντα. Η τέχνη είναι ο τρόπος με τον οποίον μπορούμε να τα καλλιεργήσουμε και μπορούμε... Όχι μόνο να καλλιεργήσουμε για την τέχνη αυτές τις δεξιότητες, αλλά μπορούμε να τις καλλιεργήσουμε και για τα... Άλλα αντικείμενα. Δηλαδή μπορεί η δημιουργικότητα να βοηθήσει... Έναν γιατρό να κάνει τη δουλειά του καλύτερα. Μπορεί να βοηθήσει στο να εφευρεθούν καινούργια πράγματα δηλαδή το να μάθεις... Ένα παιδί να σκέφτεται και να χρησιμοποιεί τη φαντασία και το... Ότι δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή να σκεφτεί κάτι που φαίνεται που δεν είναι στην πραγματικότητα αλλά αφού θα μπορέσει να κοιτάξει στο μέλλον -επειδή αυτό το σκέφτηκε... Ότι θα... Ήθελα αυτό χρειαζόμαστε κάτι- νομίζω... Ότι δείχνει πόσο πολύ η τέχνη μπορεί να βοηθήσει. Δεν θα είχαμε τίποτα από... Όλα αυτά που... Έχουμε στο σπίτι μας στον υπολογιστή τα είδη του σπιτιού τα κρεβάτια... Όλα είναι πολιτισμός είναι πράγματα τα οποία... Έχει σκεφτεί κάποιος και δεν υπήρχαν πριν. Τα... Έχουν σκεφτεί τα... Έχουν τα φτιάξει. Η δική μου... Άποψη είναι... Ότι... Όλα αυτά είναι τέχνη. Δεν υπάρχει κάτι περιττό

ΚΤ41: ωραία... Ήθελα να σε ρωτήσω εάν υπάρχουν καλές πρακτικές που... Έχουμε εντοπίσει που... Έχεις από τους συναδέλφους που... Έχουν βοηθήσει... Ίσως και μεγαλύτερες ηλικίες συγκεκριμένα δηλαδή παραδείγματα και η δεύτερη ερώτηση περί της κριτικής σκέψης που μπαίνει... Οντως στα σχολεία και είναι μία δεξιότητα που τη χρειαζόμαστε και... Έξω, πώς θα μπορούσες σύμφωνα με τον καθηγητή μου να σου περιγράψω λίγο τι είναι η ενεικόνιση... Έργων μπορούν δύο... Έργα να συνομιλήσουν δηλαδή να φέρουμε τελικά μέσα στο σχολείο δύο πίνακες ζωγραφικής να μιλήσουν με ποίηση, να πάνε δηλαδή τα παιδιά να ανέβουν επίπεδα σκέψης και αφαιρετικότητας και να μην είναι μόνο η θετικιστική αυτή οπτική... Ότι θα γράψεις μαθηματικά αυτά και πρέπει να περάσεις εκεί; αυτό. Υπάρχουν παραδείγματα τέλος πάντων που οι τέχνες βοήθησαν μεγάλα παιδιά ας πάμε αντίστροφα γιατί στα μεγάλα ισχυρίζονται... Ότι δεν χρειάζεται εκεί οδευεί ο νέος προς... Ένα μαραθώνιο να περάσει στη σχολή που επιθυμεί

ΣΧ42: ναι θα περάσει καλύτερα αν μπορεί να γράψει και για τα... Άλλα πράγματα. Δηλαδή δεν είναι η τέχνη... Ήταν μόνο στο να δημιουργώ. Η τέχνη είναι και να μπορώ να... Έχω... Άκρη απόκριση. Η τέχνη είναι επικοινωνία. Που σημαίνει... Ότι το... Ίδιο το... Έργο είναι αν θέλουμε το μήνυμα το οποίο κωδικοποιείται από τον δημιουργό και αποκωδικοποιείται από τον θεατή και η αποκωδικοποίηση... Έχει να κάνει με την ενεργή συμμετοχή του θεατή και στον 20ο αιώνα ακόμα περισσότερο! η συμμετοχή δηλαδή του θεατή στο... Ίδιο το... Έργο. Το... Έργο δεν υπάρχει χωρίς τον θεατή και περισσότερο τώρα από ποτέ ο θεατής είναι αυτός ο οποίος συμβάλλει στη δημιουργία του και με... Έναν διαδραστικό τρόπο συχνά. Και σκέφτομαι ας πούμε περισσότερο κάποια οι εγκαταστάσεις στον χώρο που χρειάζονται να είναι κανείς μέσα και κάπως να... Έχει διάβαση. Αυτό είναι... Ένα κομμάτι ας πούμε της δημιουργίας που μπορούμε να πούμε... Ότι... Όλοι συμβάλλουν κατά κάποιο τρόπο και συμμετέχουν και στο κομμάτι αυτό. Αλλά είναι και το κομμάτι της απόκρισης που... Έχει να κάνει με το τι σημαίνει σε αυτό το... Έργο, ποιο είναι το μήνυμα και τι καταλαβαίνω εγώ. Πώς επιδρά πάνω μου γιατί και το το... Έργο επιδρά πάνω μου και μπορεί κάτι μέσα μου να

αλλάξει αφού συμμετέχω σε αυτή τη διαδικασία... Ή το βλέπω. Ακόμα και... Όταν... Έχει και... Ένα αρνητικό πρόσημο κάτι πάλι επιδρά πάνω μου και με επηρεάζει και σκέφτομαι... Ίσως κάτι σε σχέση με αυτό. Και αυτό μετα εκφράζεται με κάποιο τρόπο. Μπορεί να γράψω κάτι... Άρα βοηθάμε και στην αυτοεπιγνώση το τι συμβαίνει εκείνη τη στιγμή. Γίνεται... Όλος αυτή η αποκωδικοποίηση το τι σημαίνει αυτό το... Έργο που πολλές φορές τα... Έργα αυτά είναι πολυτροπικά. Δηλαδή η αποκωδικοποίηση χρειάζεται να λειτουργήσουν πολλά συστήματα ταυτόχρονα! το σύστημα των μαθηματικών, το σύστημα το γλωσσικό, το σύστημα το χωρικό, το σύστημα, το ακουστικό και οπτικό το και... Όλα αυτά μαζί να συνθέσουν το νόημα που καταλαβαίνει ο καθένας σε σχέση με αυτό το... Έργο. Με αυτή την... Έννοια τα εικαστικά... Έργα από μόνα τους είναι πάρα πολύ υψηλού επιπέδου. Διότι βάζουν τον... Άνθρωπο μέσα σε μία κατάσταση που τον συγκινούν πολύ... Έντονα δηλαδή, δημιουργείται μία ψυχική κατάσταση που τον συγκινεί πολύ... Έντονα και παράλληλα ενεργοποιείται... Όλο αυτό το σύστημα του κώδικα... Όχι μόνο το νοητικό αλλά και το καρδιακό και το σωματικό. Και τα κάνει... Όλα αυτά μαζί! αυτό που νομίζω... Ότι είναι... Ένα πάρα πολύ ολοκληρωμένο εργαλείο για την ανάπτυξη του ανθρώπου.

KT43: να κάνω το παρένθεση με το δικηγόρο του διαβόλου Virtual Reality λοιπόν που θα... Έρθει και θα δούμε τους μαθητές μας να φοράνε τις προσωπίδες μέσα στην τάξη και ο δάσκαλος θα φέρνει βόλτες γύρω-γύρω; η κριτική σκέψη μέσω της τέχνης και γιατί; ποια είναι η διαφορά;

ΣΧ44: εγώ νομίζω... Ότι και το Virtual reality μπαίνει και αυτό μέσα στην τέχνη γιατί η τέχνη αγκαλιάζει... Όλα τα πράγματα της ζωής. Αλλά το να... Έχουμε καλλιέργησει... Έναν τρόπο... ας πάμε... Ένα βήμα πιο πίσω. Υπάρχει κάτι που λέγεται οπτικός εγγραμματισμός. Ο οπτικός εγγραμματισμός virtual literacy... Όπως το λένε μας βοηθάει στο να μπορέσουμε να διακρίνουμε τη διαφορά που... Έχει πχ το λάδι απάνω στο μουσαμά και το virtual reality ενός πίνακα που είναι επαυξημένης πραγματικότητας λάδι με μουσαμά... Άλλα επαυξημένη πραγματικότητα. Τα δύο αυτά πράγματα μου μεταφέρουν μία... Έντονη εμπειρία το καθένα διαφορετική και δεν μου περισσεύει καμία εμπειρία δηλαδή ούτε η μία ούτε η... Άλλη! εγώ θα... Ήθελα και τις δύο και θα... Ήθελα το μαθητή να μπορεί να διακρίνει τη διαφορά των δύο και να αναζητήσει κάποια στιγμή το να βρεθεί μπροστά στον πραγματικό πίνακα με το λάδι που σου δίνει μία... Άλλη αίσθηση γιατί μπορεί να μυρίσεις το λάδι μπορεί να το δεις σε... Ένα... Άλλο πλαίσιο στο χώρο του και λοιπά. Χαίρομαι... Όμως που μπορεί να... Έχει και την εμπειρία της επαυξημένης πραγματικότητας και να δει μία λεπτομέρεια που θα... Ήταν αδύνατον να τη δει στην φυσική του διάσταση. Και σκέφτομαι για παράδειγμα κάποια... Έργα που είναι εκτεθειμένα σε μεγάλα μουσεία πχ πας να δεις τη Μονα Λίζα και πρέπει να στέκεσαι σε μία συγκεκριμένη απόσταση πίσω από το τζάμι και δεν μπορεί να δεις ακριβώς τα πάντα... Όλα. Οι... Άλλες φορές που είναι... Ένα... Έργο που... Έχει πολύ μεγάλη διάσταση και δεν μπορείς πάλι να το δεις στην ολοκλήρωση του... η επαυξημένη πραγματικότητα και virtual reality... Έχει τη θέση του για συγκεκριμένα πράγματα και νομίζω... Ότι εμένα δεν με ενοχλούν αυτά

KT45: ωραία απάντηση

ΣΧ46: να μπορούν να εγώ θα... Ήθελα να μπορούν οι μαθητές να καταλάβουν να διαχωρίζουν το... Ένα και το... Άλλο και να μπορούν να απολαμβάνουν τα θετικά γιατί υπάρχουν θετικά και αρνητικά σε... Όλες τις περιπτώσεις δηλαδή χωρίς το virtual reality μπορεί κάθε παιδί να μην δει πότε... Ένα... Έργο.... Έτσι... Έχει... Ίσως την ευκαιρία να δει κάποια με αυτό τον τρόπο

ΚΤ47: κάνω πάλι την παρένθεση μήπως και στα δύο... Ωραία μπορεί να... Έχουμε τον τεχνολογικό εξοπλισμό αλλά εάν ο δάσκαλος δεν είναι κατάλληλα καταρτισμένος να οδηγήσει το μαθητή και το υλικό δεν είναι κατάλληλα επιλεγμένο και ο μαθητής δεν... Έχει μάθει να σκέφτεται και να δουλεύει σε αυτό τον τρόπο, μήπως φτάσουμε τελικά να... Έχουμε μόνο συσκευές... Ή ακόμη και να μην... Έχουμε συσκευές. Ποια είναι η πραγματικότητα σήμερα στις ελληνικές τάξεις;

ΣΧ48: νομίζω... Ότι είναι αυτό που είπαμε με το κινητό το ζήσαμε αυτό και με τους υπολογιστές και με το κινητό. Στο τελευταίο διάστημα εννοώ με την πανδημία. Ενώ τα παιδιά... Έχουν κινητό... Ή... Έχουν και υπολογιστή δεν... Έχουν μάθει να το χρησιμοποιούν για κάτι πιο ωφέλιμο. Το χρησιμοποιούν επιφανειακά για κάποια πράγματα και είναι μέχρι εκεί. Και με την... Ίδια λογική θα πω... Ότι σίγουρα υπάρχει ανάγκη για εκπαίδευση και επιμόρφωση στους συναδέλφους γιατί μπορεί να ξέρουμε -ξέρουμε δεν είναι... Ότι δεν ξέρουμε - αρκετοί... Όμως είμαστε αυτοδίδακτοι, μάθαμε μόνοι μας... Ή δεν... Έχουμε και αρκετές ευκαιρίες να δοκιμάσουμε αυτά που ξέρουμε σε πραγματική κατάσταση γιατί και ο εξοπλισμός είναι λίγος στα σχολεία. Δεν δεν... Έχουν τις ευκαιρίες λόγω του... Ότι αρκετές τάξεις δεν... Έχουν... Όλο αυτόν τον εξοπλισμό που... Ίσως χρειαζόμαστε για να το δοκιμάσουμε. Κάτι που μαθαίνουμε πρέπει να το δοκιμάζουμε συχνά για να το εμπεδώσουμε. Είναι αυτό που λένε Fire and wire. Μπορεί να το μαθαίνουμε εκείνη την... Ωρα, αν δεν το επιχειρήσουμε σύντομα στο χρονικό διάστημα που τα... Έχουμε μάθει θα τα... Έχουμε ξεχάσει και είναι μεγάλος κόπος ξανά από την αρχή. Είναι... Όμως και... Ένας χώρος ο οποίος... Έχει διαρκή εξέλιξη δηλαδή βγαίνουν καινούργια πράγματα και με αυτή την... Έννοια χρειάζεται κανείς να ενημερώνεται να επικαιροποιεί τη γνώση που... Έχει και ξανά. Τώρα πρόσφατα μιας και συζητήσαμε λιγάκι για αυτό είδα... Ότι υπάρχει μία εφαρμογή blisc νομίζω λέγεται που μπορεί κανείς και στο δικό του... Έργο να δημιουργήσει αυτή την επαυξημένη πραγματικότητα δηλαδή... Ότι θα μπορούσαν για παράδειγμα εκεί οι μαθητές που... Έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση... Ίσως σε αυτά, να δημιουργήσουν δικά τους... Έργα και μετά να τα πάνε σε αυτή την πλατφόρμα είναι κάτι σαν το QR Code αλλά... Όχι ακριβώς, το οποίο δημιουργεί το... Έργο σε 3D το κάνει πιο τρισδιάστατο και το να μπει κανείς και σε πινακοθήκες με αυτό τον τρόπο... Όταν δεν υπάρχει... Άλλη λύση. Δεν λέω... Ότι είναι το καλύτερο, δηλαδή και εγώ θα... Ήθελα να υπάρχει... Ένα μικρό μουσείο σε κάθε νησί στα μικρότερα νησάκια ας πούμε και στους Λειψούς εκεί που... Ήμωνα παλιά θα... Ήθελα να δω... Ένα μικρό μουσείο. Υπάρχουν οι δυσκολίες και αυτό μπορεί να... Έχει δυσκολία και στο... Ότι... Ίσως μετά δεν υπάρχει η εναλλαγή. Δηλαδή μπορεί να δει κανείς πολλά πράγματα

ΚΤ49: διαπιστώνω... Ότι είσαι υπέρ της τεχνολογίας πολύ από... Ότι μου μίλησες και... Όντως υπάρχει... Ένα χάσμα στους εκπαιδευτικούς και η παγίδα βέβαια, το... Ότι να κάνουμε να ακολουθούμε δηλαδή πρέπει ο εκπαιδευτικός να ανήκει στη συγχρονία της εκπαίδευσης

να ακολουθεί τον μαθητή... Ή ο μαθητής να ακολουθήσει τέλος πάντων -στην τέχνη που μιλάμε συγκεκριμένα- τι είναι καλύτερο το αυθεντικό περιβάλλον που λέγαμε πριν

ΣΧ50: για εμένα ως προς το αυθεντικό περιβάλλον δεν μπορούμε να κάνουμε... Ότι δεν υπάρχει τεχνολογία. Η τεχνολογία υπάρχει οπότε δεν μπορούμε να προσποιούμαστε... Ότι δεν υπάρχει. Υπάρχει και μας... Έχει βοηθήσει παράλληλα με αυτό... Όμως δεν σημαίνει επειδή υπάρχει η τεχνολογία δεν σημαίνει... Ότι καταργήσαμε και τον τροχό. Δηλαδή πώς να το πω. Κάνουμε καινούργιους φίλους αλλά δεν καταργούμε τους παλιούς [γέλιο] δηλαδή κρατάμε τους παλιούς και καλωσορίζουμε και τους καινούργιους δηλαδή κάπως... Έτσι πάει. Δεν είμαι υπέρ του πετάω τα πινέλα και το μολύβι και το κάρβουνο

KT51: ναι

ΣΧ52: αλλά το υλικό του παιδιού αυτή τη στιγμή ποιο είναι;

KT53: το κινητό και ο υπολογιστής... Όπως σωστά είπες

ΣΧ54: αυτή μπορεί να είναι η αφετηρία. Δηλαδή αν του δείξω... Έργα που... Έχουν να κάνουν με την τεχνολογία που υπάρχουν πάρα πολλά δεν μπορείς να φανταστείς. Δηλαδή οι καλλιτέχνες είναι πάντα πέντε βήματα μπροστά [γέλιο] υπάρχει πολύ... Έργο. Επειδή είναι σύγχρονο δεν τους ξέρουνε και... Όλους δηλαδή και... Ίσως υπάρχουν ακόμα καλύτεροι από αυτούς που μπορώ να αναφέρω. Αλλά με αυτό το μέσο είναι... Ένας τρόπος να συγκινησουμε το μαθητή είναι... Ένα εργαλείο που ξέρει να το χειριστεί το παιδί. Εμείς... Έχουμε τη δυσκολία αλλά το παιδί ξέρει να το χειριστεί. Και εκεί... Έρχεται τώρα το ποια θα είναι η παιδαγωγική που θα ακολουθήσουμε. Και λέω... Ότι αυτή τη στιγμή που υπάρχει μία τάση... Έτσι κι αλλιώς να είναι μαθητοκεντρικό το σύστημα και να αφήσουμε τα παιδιά... Τι σημαίνει μαθητοκεντρικό; δε σημαίνει... Ότι θα είμαι εγώ αυτή εκεί ως αυθεντική και η σούπερ εικαστικός που θα κάνει επίδειξη τεχνικής για να με ακολουθήσει ο μαθητής και να γίνει... Ένας μικρός καλλιτέχνης σαν και εμένα ας πούμε και να μιμείται τη δική μου την τέχνη! δε νομίζω... Ότι είναι το ζητούμενο αυτό! μπορεί να είναι... Ένα θέμα που βλέπουμε πολύ συχνά, δηλαδή μία που συζητούσαμε για το τι βλέπουμε, ευτυχώς τώρα αρχίζει λιγάκι και αλλάζει αυτό αλλά... Όχι και πάρα πολύ... Έχει διαπιστωθεί και πάλι... Όχι εγώ ερευνητές... Όπως ο Arthur Efland που είναι γνωστός ερευνητής,... ο Όποιος... Έχει πει... Ότι υπάρχει κάτι που το ονομάζει the school art style, δηλαδή... Ένα στυλ της τέχνης που υπάρχει σε... Όλα τα σχολεία... Όπου και να vai. Στην Ινδία, στην Αγγλία, στην Αυστραλία στην Ελλάδα παντού. Κι αυτό το στυλ.. Έχει να κάνει με μία προσπάθεια να δημιουργήσουν ολοκληρωμένο... Έργο, να φαίνεται σαν κάτι να το δείξουμε στους γονείς..... Όλη αυτή η πίεση που υπάρχει και το τι είναι το καλό το... Έργο και ποιος... Έχει δουλέψει και τι... Έχει κάνει. Στην ουσία μπορεί να είναι αντιγραφές από μεγάλους καλλιτέχνες η... Ένα συγκεκριμένο στυλ ολοκλήρωσης ενός... Έργου. Αυτό δεν νομίζω... Ότι βοηθάει ούτε το παιδί να προχωρήσει, ούτε την τέχνη να προχωρήσει ούτε τη μάθηση να προχωρήσει! δηλαδή δεν ξέρω που βοηθάει! μπορεί να βοηθάει κάτι σαν να χρωματίζει κανείς κάτι και το κέντημα και αυτό... Έχει πολύ πράγμα και μπορεί κανείς να μάθει πολλά πράγματα. Αλλά δεν αφήνει ελεύθερο το... Άτομο να δημιουργήσει, να σκεφτεί, να φανταστεί και στην ουσία εμείς αυτό θέλουμε! εμείς θέλουμε να μπορεί το παιδί να βουτήξει μέσα στη φαντασία για

κάτι που είναι απίθανο! που δεν... Να σκεφτεί με αυτόν τον τρόπο πώς θα βρει λύσεις σε οποιαδήποτε θέματα. Είτε είναι... Ένα σχολικό ομαδοσυνεργατικό project είτε είναι... Ένα σημαντικό πρόβλημα στη ζωή. Και υπάρχουν περιπτώσεις που τέτοια πράγματα... Έχουν συμβεί. Τώρα θα αναφέρω κάτι που δεν είναι στην Ελλάδα αλλά δεν... Έχει σημασία. Υπήρξε μία ομάδα κοριτσιών που είχανε.. η μία και... Έναν παππού που είχε πάθει λίγο αλτσχάιμερ και δεν μπορούσε να θυμηθεί τα ονόματα των ατόμων στην οικογένεια του. Αυτές... Έφτιαξαν μία εφαρμογή από την ιδέα αυτή των textbook και λοιπά για να βοηθήσει τον παππού. Εξαιτίας του προβλήματος που είχε γίνει με τον παππού. Αυτό είναι πραγματική ιστορία. Τώρα πόσο αποτελεσματικό είναι αυτό... Ή... Όχι δεν το ξέρω το εύρημα που βρήκανε. Αλλά βλέπω... Ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία μπήκαν σε... Έναν... Άλλο τρόπο σκέψης... Ένα πραγματικό πρόβλημα για να δούμε τι θα κάνουμε! κάναν κάτι δημιουργικό περάσαν την... Ωρα τους πολύ δημιουργικά και... Όχι μόνο αυτό... Έχουν μία αίσθηση αυτοπραγμάτωσης... Ότι καταφέρνανε κάτι! κάναμε κάτι! αλλάξαμε δώσαμε και κάτι στην κοινότητα!... Όλο αυτό το πράγμα για εφήβους νομίζω... Ότι είναι πάρα πολύ σπουδαίο! υπάρχουν και... Άλλα παραδείγματα που μπορεί να... Έχουν να κάνουν με... Ένα παιδί μόνο του. Δηλαδή, παιδιά αφού είναι... Έτοιμα να παρατήσουν το σχολείο και να φύγουν γιατί δεν τα καταφέρνουν στο σχολείο... Ή γιατί δεν βρίσκουν τίποτα ενδιαφέρον στο σχολείο. Μπορεί τελικά και να μείνουν επειδή κάποιος τους... Έδωσε... Έναν πρωταγωνιστικό ρόλο να παίζουν σε... Ένα θεατρικό... Ή επειδή αναγνωρίστηκε το ταλέντο τους... Μπορεί να είναι και κάτι... Άλλο αντίστοιχο... Ίσως είναι και στον αθλητισμό... Ίσως είναι και σε... Άλλα πεδία. Αλλά μπορούν τα πάντα να αλλάξουν από από κάτι τέτοιο στη ζωή του κάθε παιδιού. Στην Κρήτη τώρα υπάρχει... Ένας νεαρός εικαστικός ο οποίος... Έχει αλλάξει ολόκληρο χωριό! δεν ξέρω αν τον ξέρεις, είναι... Ένας εικαστικός που δουλεύει

KT55: στο φουρφουρά;

ΣΧ56:... Όχι αυτός λέγεται Γ... Π.. ο Γ... δούλευε πριν από κάποια χρόνια στο σχολείο του στο ρέθυμνο... Ήταν... Έξω από το Ρέθυμνο σε χωριό και είχε... Όμως... Έναν εμπνευσμένο διευθυντή... Έναν Σ.. ο διευθυντής που είναι μαθηματικός ο διευθυντής στο δημοτικό και τι είχε κάνει. Ο Γ... πήγε εκεί και μετά από... Ένα σύντομο διάστημα του λέει, θέλω να αλλάξω το εργαστήριο ζωγραφικής να το ζωγραφίσουμε; και του λέει ο διευθυντής πες μου τι θέλεις κάνε... Ότι θέλεις δηλαδή του... Έδωσε χώρο! είχε σκεφτεί λοιπόν ο Γ... γιατί τα παιδιά... Έξω στον Πλακιά είναι το σχολείο αυτό... Έξω... Έχει το βουνό τη θάλασσα και... Όλο αυτό και τα παιδιά θέλανε συνέχεια να είναι... Έξω και δεν θέλανε να είναι μέσα στην τάξη. Οπότε σκέφτηκε να φέρει το... Έξω μέσα. Και τους... Έβαλε να ζωγραφίσουν τις πρασινάδες και ξεκίνησε μόνος του και μετά... Άρχισαν... Όλα τα παιδιά και ερχόντουσαν και κάναν και ζωγραφίζαν και αυτά. Και μία μία μία τάξη ερχόντουσαν οι δάσκαλοι και του λέγανε ΑΑΑ! θέλουμε και εμείς τη δική μας στην αίθουσα να την κάνεις... Έτσι... Όχι ακριβώς το... Ίδιο. Κάθε αίθουσα... Έγινε καπώς θεματική. Φτάσαμε και στην αίθουσα νομίζω της πληροφορικής και της τεχνολογίας δεν ξέρω. Την... Έφτιαξε... Εν τω μεταξύ ερχόντουσαν κόσμος από το χωριό και τους λέγανε να αυτά εδώ δεν τα χρειαζόμαστε να σας τα φέρουμε; και φέρνανε από φωτιστικά που δεν χρειαζόντουσαν πια, τάβλες μέχρι μία κούνια ας πούμε κρεβατιού του είχαν φέρει. Λοιπόν η κούνια την... Έκανε να είναι σαν υπερυψωμένη σκηνή κάτι τέλος πάντων που τα παιδιά ανέβαιναν [γέλιο] εκεί απάνω και παίζαν!

KT57: είναι η κοινή γλώσσα λοιπόν. Η τέχνη είναι κοινή γλώσσα που μπορεί να ενώσει την κοινότητα, τους ανθρώπους

ΣΧ58:... Άλλαξε το σχολείο αλλά δεν σταμάτησε εκεί γιατί μετά του ζήτησαν να φτιάξει και τις στάσεις των λεωφορείων... Έξω και να... Και... Άλλαξε... Όλο το χωριό!... Όσα χρόνια... Ήταν εκεί λοιπόν..... Όχι... Όμως ο... Ίδιος μόνος του!

KT59: ναι

ΣΧ60:... Έβαζε τους μαθητές του για να σκεφτούμε! δηλαδή αυτό το υλικό παραδείγματος χάρη του φέρναν κάποιες αφίσες. Τα τύλιξε αυτά σε ρολά και δοκιμάζουν την αντοχή αυτού του χαρτιού... Έτσι αυτό το υλικό να το κάνουμε... Έτσι να το κάνουμε αλλιώς τι μπορεί να κάνει, πως μπορεί να είναι. Δηλαδή τα παιδιά μαζί με τον καθηγητή των εικαστικών και μέσα από αυτό... Όλο το σχολείο και η κυρία που είχε το κυλικείο και αυτή... Ήθελε κάτι! ξέρετε και εδώ! ας πούμε... Άρα είναι θέμα, εντάξει... Όλοι δεν μπορεί να είναι σαν τον Γ... το ξέρω... Έχει μία πολύ ιδιαίτερη προσωπικότητα, πάρα πολύ ιδιαίτερη που είναι χαμηλών τόνων αλλά και με πράξη, να φαίνονται τα πράγματα και να ακολουθεί ο κόσμος και να θέλουν να συμμετέχουν σε αυτό. Αλλά πάει λοιπόν τα επόμενα χρόνια σε... Άλλο σχολείο και τον παρακολουθώ και εκεί..

KT61: και εκεί τα... Ίδια κάνει;

ΣΧ62: δεν είναι ακριβώς το... Ίδιο γιατί τώρα... Έχουμε είναι... Άλλο το σχολικό πλαίσιο, είναι διαφορετικά αλλά και πάλι υπάρχει χώρος για την ειδικότητα και για δράση και... Όταν οι συνθήκες είναι... Ωριμες και επιτραπεί αυτό να εξελιχθεί, γίνεται! τώρα ο Γ... ο οποίος... Ήταν... Ήταν πολύ της ύλης, στο χώμα, για να δούμε πώς θα φτιάξουμε δικό μας χαρτί δηλαδή... Έκανε πάρα πολλά τέτοια πράγματα, βιωματικά και... Με την πανδημία... Ήταν εφευρετικότερος!... Εφτιαξε μία σειρά από βίντεο μαθήματα και για τους μαθητές και για... Άλλους που θέλουν να παρακολουθήσουν μαζί ακόμα και -επειδή είναι πολύ... Έτσι της ύλης και του βιώματος- σάββατο... Ή κυριακή πρωί ας πούμε ελάτε... Όλοι να ζωγραφίσουμε μαζί στο sketchbook και θα κάνουμε μαζί και θα συζητάμε και μιλάμε και κάνουμε μαζί και σαν να είναι μία παρέα. Λύσεις υπάρχουν. Το θέμα είναι... Ότι συνήθως δεν δίνεται χώρος στον εικαστικό. Εντάξει τώρα αυτά είναι και σε πιο μικρές ηλικίες... Όπως είπαμε γιατί στα πιο μεγάλα παιδιά είναι πιο δύσκολο αλλά και πάλι ο χρόνος! είναι τόσο περιορισμένος τόσο περιορισμένος! δηλαδή τα εικαστικά στα γυμνάσια και στα λύκεια, μας βάζουν... Όλοι τελευταίες... Ωρες, γιατί τότε βολεύει, τα παιδιά είναι κουρασμένα... Οι... Ωρες είναι μικρές, χώροι δεν υπάρχουν, εργαστήριο, είναι συνδυασμός πραγμάτων. Αλλά ακόμα και αν μπορούμε χρειάζεται κάπως να νοιώσουν οι... Άνθρωποι... Ότι δεν θα ματαιωθεί αυτή η προσπάθεια! δηλαδή ο κάθε... Άνθρωπος χρειάζεται μία υποστήριξη! υπάρχει μία μικρή ενίσχυση, λίγο υποστήριξη, λίγο κάτι να γίνει αυτό το κάτι να γίνει το είδα και στο συνέδριο που κάναμε στην κρήτη! αυτό το συνέδριο που... Έκανε η περιφερειακή διεύθυνση... Έδωσε μία ευκαιρία κάποιος... Άνθρωποι να δείξουν..... Ήταν νωρίς στη χρονιά η αλήθεια είναι... Ότι... Έπεσε νωρίς στη χρονιά και αυτό δεν είναι δεν... Έκανε δυνατό για... Όλους να συμμετέχουν... Όσοι θα ήθελαν. Δηλαδή αν... Εφευγε Μάιο σίγουρα θα είχαμε ακόμα περισσότερη συμμετοχή. Το γεγονός... Ότι... Έπεσε νωρίς δημιούργησε πρόβλημα σε αυτούς

που είχαν τοποθετηθεί νωρίς στα σχολεία που... Ήταν σε... Άλλο σχολείο φέτος ή αυτο δημιούργησε... Έτσι μία μία δυσκολία. Είχαμε... Όμως συμμετοχές από λύκεια και αν δει κανείς τη δουλειά που... Έδειξαν τα παιδιά και οι συνάδελφοι... Ήταν σημαντική. Νομίζω

KT63: ναι ναι το... Έργο που παρουσιάστηκε... Ήταν πάρα πολύ πολύ εντυπωσιακό. Δράττομαι της ευκαιρίας με τον συνάδελφο την καλή περίπτωση. Η... Έρευνα... Ήταν βέβαια για το πόσο ελεύθερος είναι ο εκπαιδευτικός και στο μοντέλο του καταπιεζόμενου και καταπιεστή του φρέιρε. Δηλαδή πόσο... Ένας δάσκαλος τον καταπιέζει δεν μπορεί να παράξει, να βγάλει στην κοινωνία ελεύθερους μαθητές, ελεύθερα σκεπτόμενους, αλλά μου... Έδωσες απάντηση σε... Όλα αυτά με μία καλή περίπτωση και φαντάζομαι, αναστοχαζομαι ενός... Ότι αυτός ο δάσκαλος... Όπου και να τον... Έβαζες... Όπου και να... Ήτανε το... Ίδιο θα... Έκανε

ΣΧ64: ναι υπάρχει και... Άλλη περίπτωση στο ηράκλειο ο Γ... ο ΣΓ..... Όποιος δουλεύει με... Άλλο τρόπο, δηλαδή οι τρόποι με τους οποίους δουλεύουν και το τι κάνουν τελικά και... Όλα αυτά είναι πολύ διαφορετικά. Ο Γ..... Έχει... Έναν εξαιρετικό τρόπο επικοινωνίας με τα παιδιά και με τους γονείς και με το πλαίσιο πού... Όμως και πάλι είναι... τυχαίνουν αυτοί οι... Άνθρωποι να... Έχουν αυτές τις διαφορετικές κοινωνικές προσωπικότητες οι οποίες... Όμως δουλεύουν συστηματικά και σταθερά προς μία κατεύθυνση στο να πετύχουν αυτή τη σχέση με τα παιδιά και με τους γονείς τους και στη συνέχεια ας πούμε τους δίνεται και ο χώρος! στο σχολείο γιατί αλλιώς δεν σε εμπιστεύονται [γέλιο]. Και ειδικά... Όταν... Έχεις να αλλάξεις από σχολείο σε σχολείο. Είναι... Όμως σε σχολεία δημοτικά αυτό λέω

KT65: ναι

ΣΧ66: θα μπορούσε σε γυμνάσια αντίστοιχα θα μπορούσα να δώσω... Ένα παράδειγμα... Άλλο και να πω τον συνάδελφο που είναι στο καλλιτεχνικό σχολείο τον Θ.. τον Β.. αλλά και για την Ελένη Σ δηλαδή αυτοί που συμμετείχαν στην... Έκθεση που... Έτυχε και τους γνώρισα κάπως καλύτερα, που είδα τα... Έργα. Δεν μπορεί να βγάλεις τέτοιο... Έργο, δηλαδή το παιδί να... Έχει στιχάκι να κάνει και το... Έργο αν δεν υπάρχει κάποια σχέση αν δεν... Έχει δομηθεί... γίνεται... Πίσω από αυτά υπάρχει πολλή δουλειά. Δηλαδή δεν φαίνεται η... Όλη δουλειά που γίνεται από πίσω, φαίνεται το αποτέλεσμα... Έχει ενδιαφέρον... Όμως και η διαδικασία και σε αυτήν τώρα νομίζω... Ότι θα... Ήταν πολύ ενδιαφέρον να καταγραφεί αυτή η διαδικασία. Δηλαδή που είναι η αφετηρία και μέχρι που... Έφτασε. Μπορεί μέχρι εκεί που... Έφτασε να μην είναι... Έτσι τόσο εντυπωσιακό, αλλά αν δούμε από πού ξεκίνησε... Έχει... Έχει σημασία. Η καταπίεση που νιώθει... Όμως ο καθένας στο σχολείο... Όταν δεν σε αφήνουν! [γέλιο]... Άμα δεν σε αφήνουν να κάνεις κάτι...

KT67: υπάρχουν και τέτοια παραδείγματα... Έτσι;

ΣΧ68: ναι ναι υπάρχουν πώς! αλλά βρίσκεις πάντα τρόπο, νομίζω αυτός που είναι δημιουργικός θα βρει πάντα τον τρόπο

KT69: και πρέπει να βρει

ΣΧ70: ναι. Δηλαδή πολύ να μην σε αφήσουν στο σχολείο να κάνεις την... Έκθεση στους διαδρόμους γιατί λερώνεις. Μπορεί να σου πουν... Ότι εδώ στην τάξη μπαίνει ο χάρτης και

δεν μπαίνει... Δεν... Έχουμε γωνία για τα παιδιά πουθενά! ας πούμε. Δεν μπορεί να εκθέσεις πουθενά!!! που η... Έκθεση για μας είναι... Ένα πολύ μεγάλο κομμάτι του... Έργου. Χωρίς την... Έκθεση δεν... Έχει ολοκληρωθεί το... Έργο!

KT71: βέβαια η επικοινωνία με το θεατή με την κοινότητα

ΣΧ72: ναι πρέπει να εκτεθεί για να το δουν και τα... Άλλα παιδιά για να μπορείς να δεις και το δικό σου... Έργο δίπλα στον... Άλλο, να πάρεις ιδέες, δεν είναι για να δουλέψεις μόνος σου. Είναι το μάθημα που είναι αντίθετο από... Όλα τα... Άλλα που λένε κοίτα τη δουλειά σου!!! [γέλιο]

KT73:... Ήθελα να κάνω μία ερώτηση αν δεν σε διακόπτω στον ειρμό της σκέψης που πάντα... Ήθελα να την κάνω και θα... Ήθελα να μου πεις την... Άποψή σου. Υπάρχει αξιολόγηση στο... Έργο τέχνης;... Ή τέλος πάντων κάποια ρουμπρίκα; ποιο είναι το σωστό να γίνεται, να αφήσουμε ελεύθερο το παιδί σε μία τάξη που δημιουργούνε; να φτιάξουν... Ένα ομαδικό... Έργο; ο καθένας μόνος του; να τα αξιολογήσουμε... Όλα με... Άριστα; να μη βάλουμε τίποτα; ποια είναι η... Άποψη σου;

ΣΧ74: νομίζω... Ότι εγώ θα... Ήθελα. Θα πω τι θα... Ήθελα. Λοιπόν εγώ θα... Ήθελα να μην υπάρχει καμία αξιολόγηση στο κομμάτι του... Έργου γιατί είναι κάτι το οποίο... πώς θα αξιολογήσω; δηλαδή δεν μπορώ να αξιολογήσω την ποιότητα της ιδέας του... Άλλου, να το πω... Έτσι. Δεν ξέρω πού θα καταλήξει πού θα πάει. Γιατί εν δυναμει... Όλα αυτά τα πράγματα είναι διαρκώς σε εξέλιξη, δηλαδή τίποτα από αυτά δεν είναι στατικό. Δηλαδή θα πω... Ότι ξέρεις κάτι εσύ σε αυτό το χρονικό διάστημα τι... Μπορώ να πω; εσύ προχώρησες γρήγορα και... Έχεις φτάσει μέχρι εδώ. Εσύ προχώρησες πιο αργά και... Έφτασες μέχρι εκεί. Αλλά κανείς δεν μου λέει... Ότι η γρήγορη θα είναι πιο αποτελεσματική ή καλύτερη από την πιο αργή πορεία σε κάτι!!! και η τέχνη δεν είναι πάντα... ο κύκλος της δημιουργικότητας... Έχει και εκείνη την περίοδο επώασης που μπορεί να σημαίνει... Ότι κοίτα στο ταβάνι ανάποδα! εκείνη την... Ωρα μπορεί να χρειάζεται να μην κάνεις τίποτα και απλά να στοχάζεσαι σκέψεις! δηλαδή δεν ξέρεις πότε θα γίνει εκείνο το κλικ που ξαφνικά... Όλα θα πέσουν στη θέση τους και θα μπορεί κάτι να βγει από αυτό. Ωστόσο αυτό ωριμάζει μέσα σου και επειδή δεν... Έχει ωριμάσει δηλαδή θα πάρεις 8... Ή θα πάρεις 10 και δεν θα πάρεις 20. Και αυτό το 10 πώς δρα πάνω στην αυτοεκτίμηση και στην... Έφεση αυτοπραγμάτωσης και λοιπά και λοιπά. Εγώ θα προτιμούσα να μην ισχύουν αυτά

KT75: μπορεί να είναι και πολύ καινοτόμο, πολύ καινοτόμο το... Έργο

ΣΧ76: ναι μην το καταλαβαίνει κανείς... Έτσι; ναι... Έχει συμβεί αυτό. Σε συμφοιτητή μου στη σχολή... Ήμωνα στη Νότια Αφρική θυμάμαι στο Πανεπιστήμιο εκεί και ο συμφοιτητής μου είχε κάνει... Ένα εξαιρετικό... Έργο, μιλάμε για χρονολογία του 90 και στη Νότια Αφρική τότε υπήρχε... Ένα μεγάλο πρόβλημα με τις εξεγέρσεις με διάφορα τέτοια θέματα πολιτικά και... Ήταν της μόδας να ανέβαιναν πάνω στις γέφυρες και να ρίχνουν κάτω ας πούμε ή σε λεωφορο από πάνω... Έχει γέφυρα και από πάνω από τη γέφυρα ρίχνανε τούβλο κάτω! δεμένο! οπότε το τούβλο ερχόταν και... Έπεφτε πάνω στο μπαμπρίζ και σκοτώνονταν πέντε στο αυτοκίνητο. Εντάξει. Είχαν και τους λόγους τους... Όμως ας πούμε. Οπότε αυτός σκέφτηκε με αφορμή αυτό... Έκανε μία εγκατάσταση που είχε κρεμάσει τούβλα και...

Έπρεπε να διανύσεις τον χώρο και... Όπως περνούσες ερχόντουσαν τα τούβλα... Έτσι που... Έκανε αυτή την προσομοίωση με τα τούβλα στις γέφυρες και λοιπά. Ε αυτό το... Έργο νομίζω... Ότι... Ήταν πανέξυπνο... πήρε 5. Δηλαδή... Ίσα που πέρασε για να τον διώξουν από τη σχολή δηλαδή του δώσαν το πενταράκι και του είπαν φύγε τώρα... Αυτός... Όμως... Έχει τρομερή εξέλιξη ως καλλιτέχνης... Έχει δημιουργήσει και... Ένα... Έργο για τον παρθενώνα από το λέει Acropolis now. Το... Έχει δείξει εδώ στην ακρόπολη στο μουσείο σύγχρονης τέχνης... Έχει κάνει καριέρα τρομερή και τότε πήρε το 5! δεν το καταλαβαίνω!

KT77: με τη συζήτηση αυτό τώρα που μου είπες και... Όλο αυτό που σε ρώτησα δεν ξέρω μου γεννιέται... Έντονα η ιδέα και η αίσθηση... Ότι... Ίσως στο σχολείο να κάνουμε ζημιά με αυτό το σύστημα που... Έχουμε, που δεν αφήνουμε τα παιδιά ελεύθερα στον τρόπο σκέψης. Να σου πω... Ότι είναι αυθεντική σκέψη που σε ρώτησα στην αρχή κατά τον Freire ο Dewey μάλλον το είπε. Λέει δεν είναι η πηγαιότητα του ασυνήθιστου και του περίεργου αλλά η ικανότητα να χρησιμοποιείς τα καθημερινά πράγματα σε δουλειές που οι... Άλλοι δεν θα μπορούσαν να φανταστούν. Αυτό δεν... Ήταν απλά λοιπόν περίεργο που... Έκανε αυτός. Χρησιμοποίησε τη σκέψη του στα καθημερινά πράγματα και σε δουλειές που οι... Άλλοι δεν τους... Έκοψε να κάνουν το... Ίδιο... Άρα... Όχι μόνο αποκλίνουσα σκέψη. Μιλάμε... Ότι το... Άτομο... Ήταν πανέξυπνο αυτό που... Έκανε, δεν ξέρω

ΣΧ78: ναι φοβερός! και τώρα με αυτό που είπες. Είδα εχθές... Ένα βιντεάκι Κώστα με... Έναν τύπο - καλά... Ήταν καταπληκτικός... Ήταν καταπληκτικός- που λέει... Ότι πάντα είχε αυτή την ανησυχία να δει πώς λειτουργούν τα πράγματα. Τι, πώς μπορεί να γίνει κάτι και... Όταν... Ήταν μικρός είχε δέσει νομίζω... Ένα πιρούνι σε... Ένα πράγμα που γυρνούσε... Έτσι και είχε το συναίσθημα του... Έτσι και μάζευε και και μακαρόνια και χτένιζε και ελαιόδεντρα και... Έκανε διάφορα τέτοια πράγματα. Και στη συνέχεια δείχνει πώς με απλά υλικά μπορείς να..... Έχει κάνει... Ένα, μία εφεύρεση.. Είναι κάτι καλώδια που μπορεί να κάνεις ας πούμε... Ένα σχέδιο.. θα σε ενδιαφέρει γιατί... Έχει... Ήχο και μπορείς... το συνδέει με διάφορα πράγματα και το... Έχει δώσει σε κάτι εφήβους που το σύνδεσαν και αυτοί με πολύ πολύ περίεργα πράγματα.... Ένας το συνέδεσε με κάτι τρυπήματα που είχε με κάτι στα δόντια για τα ορθοδοντικά και αυτά. Και βγάζει αυτό... Τρέχει το νερό... Περνάς το με το χέρι σου... Έτσι μέσα από το νερό και κάνεις τους... Ήχους από κάποιο... Όργανο και παίζει κλίμακα

KT79: σαν το theremin;... Όπως το παλιό;

ΣΧ80: και αυτό το... Έχει κάνει και με τη ζωγραφική να ζωγραφίζει με κέτσαπ και ακούς διάφορους... Ήχους... Ή να βάζει να χτυπάς πχ... Ένα χαρτόνι βγάζει... Άλλο... Ήχο και γίνονται διάφορα τέτοια πειράματα. Σκέφτηκα πως με τα καθημερινά υλικά γιατί... Όλα αυτά τελικά είναι καθημερινά δηλαδή... Έτσι από νερό, ρολά από χαρτί, ξέρω γω τρόφιμα, πίτσα. Και αυτό τώρα τι εξέλιξη είχε ενώ το ξεκίνησε... Έτσι για πλάκα για να δείξει πώς γίνονται διάφορα πράγματα στη συνέχεια, είχε μία τρομερή εξέλιξη και για τους ανθρώπους που... Έχουν δυσκολία στα χέρια. Ας πούμε... Ένας που είχε πρόβλημα και δεν μπορούσε να παίζει τηλεπαιχνίδια γιατί δεν είχε πει τις λεπτές κινήσεις την κίνηση αυτή στα δάχτυλα του μπορεί τώρα με αυτό το πράγμα και να παίζει και να κάνει διάφορα διότι μεταφέρει την οδηγία αυτή από το keyboard σε... Άλλα αντικείμενα. Κάπως... Έτσι το κατάλαβα αν το κατάλαβα

καλά, με τη διαφορά... Ότι συνδέθηκε με... Ήχους... Ναι ωραία, πόσο εφευρετικός μπορεί να είναι κανείς. Και εντάξει τώρα αυτό το δίνεις και οι... Άνθρωποι... Έστειλαν πίσω βιντεάκια από το που το χρησιμοποιούσαν αυτοί και με ποιον τρόπο το χρησιμοποιούσαν και... Έστειλε κάποιος πίσω τον εθνικό ύμνο της Αμερικής και... Όπως πάει η κορύφωση για το τέλος - αυτός το... Έκανε με φαγητά, δηλαδή πατούσε... Έτσι διάφορα φαγητά- αλλά για να βγει εκείνος ο... Ήχος ο τελευταίος... Ήταν μία πίτα που... Έπρεπε να την ρίξει στο πρόσωπο..... Ήταν τρομερό

KT81: θυμήθηκα θυμήθηκα στους μαθητές μου προσπαθώντας, εντάξει συμφωνούμε φαντάζομαι και οι δύο... Ότι πρέπει οι δάσκαλοι και να πειραματίζονται και να είναι ελεύθεροι να χρησιμοποιήσουν... Όποιο υλικό και... Όποια στρατηγική τους είναι δόκιμη και πρόσφορη, αλλά θα πρέπει να ξέρουν κιόλας να τα χρησιμοποιούν, διότι εντάξει δεν μπορείς να πειραματίζεσαι πάντα στα παιδιά! θυμάμαι... Έναν τρόπο που τους προσέγγισα που είχε ενδιαφέρον, προσπάθησα να τους περάσω από το αφηρημένο στο συγκεκριμένο και τους... Έφερα στο πρώτο μάθημα... Ένα καρεκλάκι που δεν είχε συναρμολογηθεί... Ήταν κομμάτια και είχα πάρει το σχέδιο κατασκευής επίτηδες και το... Έδωσα στα κορίτσια και στα αγόρια να δω πώς θα μπορούσα να το συναρμολογήσουν. Μετά τους ζήτησα να φτιάξουν το σχέδιο και τη δεύτερη μέρα πέρασα στο αφηρημένο, δηλαδή του ζήτησα το cd που στους υπολογιστές που το ξέρουν, να σκεφτούν τι... Έχει μέσα τι γρανάζια... Έχει και το είχαν και μπροστά τους, αλλά δεν βλέπαμε μέσα -το κουτί το μαύρο κουτί- δεν ξέραν τι είναι μέσα και τους ζήτησα και να φανταστούν να μου ζωγραφίσουν κάτι. Εκεί λοιπόν δεν μπόρεσαν τα παιδιά με τίποτα... Έστω να αφήσουν τη φαντασία τους να σκεφτεί πώς... πώς γυρνάει ας πούμε, πώς διαβάζει ας μην ξέρουνε, πώς θα το κατασκευάζαν. Αυτό είναι... Ένα πολύ σημαντικό εύρημα που δείχνει... Ότι τα παιδιά στην τρίτη Γυμνασίου... Ήταν, δεν είναι... Έτοιμα να αφήσουν τη φαντασία τους... Ίσως και το σχολείο... Όμως δεν τους επιτρέπει, τα μαθήματα και οι εκπαιδευτικοί

ΣΧ82: δεν ξέρω αν είναι... Ότι τα παιδιά δεν είναι... Έτοιμα, είναι... Ότι δεν τους... Έχουμε επιτρέψει! για τουλάχιστον... Έξι χρόνια. Τα τρία χρόνια του Γυμνασίου και τα τρία τελευταία του δημοτικού δεν τους επιτρέπουμε να... Έχουν τη φαντασία.

KT83: πάμε μερικά... Έτσι πράγματα τα οποία τα οποία τα... Έχουμε χρησιμοποιήσει

ΣΧ84:... Όλα θέλουμε να είναι συγκεκριμένα, με συγκεκριμένο τρόπο με συγκεκριμένο βηματισμό. Θα σου δώσω παραδείγματα

KT85: πες μου μερικά

ΣΧ86: δεν τους δίνουμε... Ένα μαθηματικό πρόβλημα και τους λέμε πώς μπορεί να λυθεί αυτό πώς; Σκέψου κάτι. Τους λέμε ακριβώς! και... Όταν δεν το κάνουν ακριβώς τους λέμε... Ότι είναι λάθος!!!

KT87: μπράβο ναι

ΣΧ88: και το λάθος... Έχει αρνητικό πρόσημο πάντα. Δεν λέμε ξέρεις είναι λάθος και τι ωραία γιατί τώρα το... Έμαθες! λέμε λάθος!!! πάλι λάθος!!!... Όταν λέμε... το λάθος μπορεί να είναι και κάτι καλό!!! οπότε το παιδί φοβάται να κάνει οτιδήποτε που μπορεί να είναι

λάθος! οπότε πώς να... Δεν τολμώ να φανταστώ κάτι πού μπορεί να είναι και λάθος! ούτε να φανταστώ δεν μπορώ, γιατί μπορεί να είναι και λάθος αυτό που φαντάζομαι. Δεν τους επιτρέπουμε. Τα παιδιά... Έχουν τρομερή φαντασία. Για αυτό και επιμένω τόσο... Ότι τα εικαστικά και... Όλα αυτά τα μαθήματα τα πιο δημιουργικά, είναι τα μονά μαθήματα που είναι ελεύθερα, που αφήνουμε τη φαντασία να καλλιεργηθεί και προσπαθούμε να την καλλιεργήσουμε, γιατί δεν δίνουμε ποτέ τη λύση!!! τουλάχιστον δεν θα... Έπρεπε να δίνουμε τη λύση! για αυτό τη λέω... Ότι αυτή η τέχνη που είναι σαν το school Art, ορίστε... Ένα δέντρο που... Έφτιαξε ξέρω γω ο Montien. Κάνε και εσύ... Ένα τέτοιο... Έτσι αφαιρετικό. Δεν είναι δόκιμο αυτό το πράγμα. Μπορεί να δείξεις το έργο του Montien να δείξεις το δέντρο του... Άλλου να δείξεις να δείξεις πολλά δέντρα και να και να πεις τώρα σκέψου και εσύ... Ένα δικό σου δέντρο, εσύ πώς θα το... Έκανες; και μπορεί να τον πείσεις να φτιάξει... Ένα δικό του και μετά να δείξεις και τα... Άλλα και να πεις ξέρεις... Όπως... Έκανες και εσύ... Έκανε και αυτός και αυτός και αυτός και υπάρχει..... Όσοι... Άνθρωποι είναι, είναι τόσο διαφορετικά και τα δέντρα, τέλος πάντων γίνεται. Είναι είναι αυτό που είπες νωρίτερα Κώστα, ο τρόπος, ο εκπαιδευτικός αν δεν γνωρίζει... Ότι η αίθουσα είναι η ευκαιρία του να είναι ο πρωταγωνιστής. Είναι η ευκαιρία να είναι ο πρωταγωνιστής δηλαδή της διδασκαλίας! η διδασκαλία... Έχει να κάνει με το να είσαι ο πρώτος, το πρώτο παράδειγμα μάθησης. Δεν ξέρω αν βγαίνει νόημα.... Όταν ο δάσκαλος ο εκπαιδευτικός το παράδειγμα που δίνει μέσα στην τάξη είναι αυτό του μαθητή... Ότι και εγώ μαθαίνω αυτή τη στιγμή μαζί με εσάς, μαθαίνω και τα παιδιά θα μάθουν!!!

KT89: ακριβώς αυτό είπε ο Freire

ΣΧ90: βεβαίως... Όταν... Όμως είσαι αυτός που ξέρει καλύτερα από τους... Άλλους... Ότι είσαι ο

KT91: η αυθεντία

ΣΧ92: πραγματικά δημιουργεί... Ένα... Άλλο κλίμα μέσα στην τάξη. Περνάς από πάνω από το παιδί που δουλεύει εκείνη την... Ωρα και σε νιώθει σαν τον επόπτη από πάνω του που κάνει τη δουλειά του και λέει ωχ ωχ ωχ τώρα θα μου πει... Ότι τράβηξα τη γραμμή λάθος... Ή θα μου πει γιατί αυτό το χρώμα και... Όχι... Άλλο και εγώ τώρα τι θα πω και προκαλείται... Ένα... Άγχος! και μία στεναχώρια.... Όταν... Όμως το παιδί σε δει και εσένα να... Έχεις και εσύ... Ένα μπλοκάκι να, να ζωγραφίζεις, κάτι να κάνεις δηλαδή... Ότι είσαι και εσύ κομμάτι της ομάδας που κάνεις... Ότι κάνει και αυτή και... Όταν κάποιος... Έχει... Ένα ερώτημα... Όταν κάποιος ζητήσει τη γνώμη σου.... Ρυθμίζεις τα της λειτουργίας της τάξης για να... Έχουμε... Όλοι πρόσβαση στα υλικά, αλλά στην ουσία είμαστε εκεί σαν ομάδα, αυτό το πράγμα λειτουργεί πάρα πολύ καλύτερα! τα παιδιά ξεαγχώνονται, μπορούν να μιλήσουν για τη δουλειά τους, να πουν τη σκέψη τους... Ότι σκέφτηκα αυτό, δοκίμασα εκείνο, δεν μου βγήκε, το χάλασα εδώ! μπορεί να πεις αυτό το χαλασμένο είναι μία ωραία ευκαιρία να γίνει... Ένα... Άλλο... Έργο! ξέρεις ξέρεις... Άστο εκεί στην... Άκρη και θα το συνεχίσεις... Όπου πάει. Να ενθαρρύνεις δηλαδή, νομίζω... Ότι χρειάζεται αυτό και αυτό χρειάζεται εκπαίδευση!... Όχι επειδή οι συνάδελφοι δεν είναι καλά εκπαιδευμένοι στο αντικείμενο! αυτοί ξέρουν πάρα πολύ καλά το αντικείμενό τους, δηλαδή μπορεί να το ξέρουν καλύτερα και από εμένα! το ξέρουν πολύ καλά! αυτό... Όμως που... Έχουν πάθει οι... Ίδιοι, είναι να...

Έχουν δεχθεί οι... Ίδιοι! κάποια εκπαίδευση που... Ήταν τέτοιου τύπου! και είναι δύσκολο να βγάλεις από πάνω σου την εκπαίδευση που... Έχεις δεχθεί! δηλαδή κάπου γινόμαστε πολλαπλασιαστές της εκπαίδευσης που... Έχουμε δεχθεί. Για να σταματήσει αυτό πρέπει να... Έχουμε δεχθεί μία... Άλλου τύπου εκπαίδευση, να... Έχουμε μία... Έρευνα να... Έχουμε εμπλακεί διαφορετικά... Ωστε να... Έχουμε ευαισθητοποιηθεί... Ότι κάνουμε κάτι με... Ένα συγκεκριμένο τρόπο, εκεί νομίζω... Ότι βοηθάει η... Έρευνα δράσης γιατί παρακολουθούμε τον εαυτό μας την... Ώρα που κάνουμε το μάθημα! και εκεί συνειδητοποιεί κάνεις... μισό λεπτό τώρα εγώ τι κάνω;[γέλιο]!!! μιλάω... Έτσι; κάνω αυτό, κάνω εκείνο, είναι αυτά σωστά; δηλαδή αρχίζεις και... Έχεις αυτογνωσία για αυτό που κάνεις και από εκεί και πέρα κάτι μπορεί να αλλάξει!

KT93: εκεί είναι η δύσκολη ερώτηση που θέλω να σου κάνω αλλά... Ήδη μου... Έδωσες τη μισή απάντηση. Για να την διευκρινίσω... Ότι... Οντως... Έτσι είναι, κατάλαβα σωστά,... Έχω... Ένα παράδειγμα μίας συνάδελφου ζωγραφικής στο σχολείο που τελικά τα παράτησε και μου είπε επιδεικτικά: τους βαρέθηκα δεν τους μπορώ... όλο ζωγραφίζουμε, προφανώς δεν αγαπούσε τη δουλειά της και... Έφυγε αλλά... Έχω να σου δώσω παραδείγματα... Ίσως η δικιά μου θέαση είναι αυτή, καθηγητών καλλιτεχνικών οι οποίοι δίνουν απλά στα παιδιά μία ελευθερία ζωγραφίστε... Ότι θέλετε χωρίς να υπάρχει συνέχεια στο μάθημα και αντίστοιχα το... Ίδιο γίνεται και στους φυσικής αγωγής που τους λένε πάρτε την μπάλα και παίξτε χωρίς να υπάρχει... Όπως το είπες πολύ σωστά μία... Έρευνα δράσης,... Ένας στόχος, μια στοχοθεσία, μία συνέχεια. Μήπως γίνεται αυτό; ισχύει;

ΣΧ94: ακόμα και αυτό δηλαδή είδαμε με τι δυσκολία τα παιδιά πόσο δύσκολο... Ήταν για τα παιδιά να φανταστούν και κάτι συγκεκριμένο που τους ζητήθηκε να σχεδιάσουν πώς φαντάζονται... Ότι είναι το cd που είπες που γυρνάει μέσα στον υπολογιστή. Σκέψου πόσο δύσκολο είναι... Όταν δεν τους δώσεις τίποτα. Πάρα πολύ δύσκολο για το παιδί. Δεν σημαίνει... Ότι το διευκολύνεις, μπορεί ο... Άλλος να προσπαθεί να διευκολύνει αλλά στην ουσία δε διευκολύνεις, πιο πολύ δυσκολεύεις. Για μένα χρειάζονται πολλαπλές δραστηριότητες. Δηλαδή εγώ θα... Ήθελα... Ίσως μία δραστηριότητα διαφοροποιημένη... Ωστε να μπορεί ο μαθητής να την αναπτύξει... Ή με διάφορα υλικά... Ή με διάφορες οπτικές... Ή... Όπως είναι οι ιδέες αυτές με τα ριζώματα... Ότι... Έχω μία... Ξεκινάμε από μία λέξη εγώ μπορώ να σας δώσω δηλαδή την αρχή, την αφόρμηση του μαθήματος. Θεωρώ πολύ σημαντικό το να υπάρχει μία αφόρμηση στο μάθημα. Αυτή μπορεί να είναι... Ένα... Έργο από κάποιον... Άλλον καλλιτέχνη, μπορεί να είναι... Ένα γεγονός, τώρα ας πούμε είχαμε τους σεισμούς, είχαμε τις φωτιές, μπορεί να είναι... Ένα... Άρθρο της εφημερίδας για αυτό το ζήτημα και να ξεκινήσουμε από κει και μετά κάποιος θα μπορούσε να πει αυτό που λέμε για τις φωτιές, κάποιος θα μπορούσε να πει για τη φωτιά και την αρχή της φωτιάς από τον Προμηθέα... Ή ιστορία, η φωτιά στην πληθυσμό, πως, πως μας... Έχει δώσει διάφορα θέματα, διαθέτει Okay. Οτιδήποτε από αυτά μπορεί να αποτελέσει... Ένα θέμα για να δημιουργήσουν... Ένα... Έργο αλλά ακόμα και αυτό το τι... Έγινε στη γειτονιά μας και πώς είναι το δέντρο απέναντι που κάηκε. Και αυτό. Εάν δεν... Έχει σχέση με τη ζωή του παιδιού, δεν τον ενδιαφέρει!!! δεν υπάρχει περίπτωση να τον ενδιαφέρει.

KT95: ακριβώς

ΣΧ96: δεν υπάρχει περίπτωση. Μπορεί με αφορμή αυτό το πράγμα που... Έγινε με τη φωτιά να δείξω... Έργα εικαστικών που... Έχουν ασχοληθεί με αυτό το θέμα που... Έχουν δείξει κάτι που... Έχει καεί. Είναι... Ένας καλλιτέχνης που χρησιμοποιεί τη φωτιά και το νερό μαζί. Να δείξω αυτό το... Έργο και να τους πω, κοιτάξτε κάτι να δείτε πως η φωτιά και το νερό μαζί... Έρχομαι, κανονικά πάει αυτό; γίνεται; για μένα δεν γίνεται αλλά να... Ένας! που σκέφτηκε... Ότι μπορεί να γίνει. Για να ερευνήσουμε, πώς το... Έχει κάνει; πώς λειτουργεί το εικαστικό... Έργο; πώς γίνεται και γίνεται αυτό το πράγμα; και αφού... Έχει κάνει αυτό το πράγμα που εμείς νομίζουμε... Ότι δεν γίνεται; γράψτε ας πούμε κάτι που εσείς νομίζετε... Ότι δεν γίνεται, δύο αντίθετα πράγματα που δεν πάνε μαζί καθόλου και για να δούμε αν μπορεί να σκεφτεί ο καθένας με ποιο τρόπο θα μπορέσει να τα κάνει να υπάρξουν μαζί. Ορίστε η εφευρετικότητα. Δεν γίνεται... Όμως να το σκεφτείς από κάτι... Άσχετο. Δεν μπορώ να τους πω τώρα θα μιλήσουμε για μία λευκή κόλλα. Μπορώ να τους πω αυτή η λευκή κόλλα χαρτί που... Έχεις μου θυμίζει... Ένα εικαστικό... Έργο που... Έχει κάνει ο Μάλεβιτς... Ένα... Άσπρο, να το δούμε αν είναι πραγματικά... Έτσι σκέτο... Άσπρο... Ή αν δεν είναι και μετά να τους πω σε... Ένα... Άλλο... Έργο που... Ήταν... Ένας καλλιτέχνης που... Έσβησε το... Έργο του... Άλλου με την... Αδεια του και... Έκανε... Πήρε... Ένα... Έργο δεν ξέρω ποιανού... Ήταν το... Έσβησε με την γόμα, του πήρε... Ένα μήνα και παραπάνω και δεν... Έσβησε με τίποτα και το σβησμένο... Έργο που... Έχει απάνω κάτι απομεινάκια κάτι αυτά πού είναι... Όμως σβησμένο, αυτό το τσαλακωμένο, το παλιό το σβησμένο... Έχει γίνει... Έργο τέχνης! είναι... Έργο τέχνης... Ή δεν είναι; για να κάνουμε... Ένα debate! αμέσως τους προκαλείς να συμμετέχουν να πουν κάτι, εδώ μπορούν να πουν, δηλαδή δεν είναι να ζωγραφίσω κάτι που νιώθω... Ότι δεν μπορώ να ζωγραφίσω να κάνω αυτό που νιώθω... Ότι δεν ξέρω δεν, πώς το λένε τα παιδιά; λένε εγώ δεν ξέρω να ζωγραφίσω, δεν ξέρω να χρωματίσω, δεν ξέρω να τραβήξω μία γραμμή. Ξέρεις να σβήνεις παιδί μου;... Άμα ξέρεις να σβήνεις μπορεί να κάνεις... Έργο. Πάμε να σβήσεις... Ένα... Έργο και δεν θα είσαι ο πρώτος, υπάρχουν και... Άλλοι καλλιτέχνες που το... Έχουν κάνει. Λοιπόν φέρνεις το παιδί να ανατρέψει τις καταστάσεις. Δηλαδή μπορεί να το κάνει αυτό ο εκπαιδευτικός! και νομίζω... Ότι είναι θέμα πόσο πόσο πολύ αγαπάς αυτό το πράγμα που κάνεις, πόσο σημαντικό θεωρείς... Ότι είναι... δηλαδή κάποιος μιλάει με τις λέξεις κάποιος μιλάει μιλάει... Όμως και με τη σιωπή. Αυτό... Όταν το δείξεις στα παιδιά και τα... Ίδια τα παιδιά το καταλαβαίνουν. Αλλά... Όταν τους λέμε δεν γίνεται αυτό... Ή δεν μπορώ, εκείνο το ανατρέπεις και λες ok δεν μπορείς μπορείς να σκίσεις; δεν μπορώ να ζωγραφίσω. Ωραία μπορείς να σκίσεις... Ένα χαρτί Okay σκίσε χαρτιά και αυτό είναι τέχνη, θα σου δείξω πως... Όχι εγώ... Ότι το... Έχω κάνει εγώ, το... Έχουν κάνει... Άλλοι πριν από μας. Και εσύ θα σκεφτείς κάτι που δεν... Έχει γίνει ακόμα [γελάει]!

ΚΤ97: ναι

ΣΧ98: δηλαδή ανοίγεις το δρόμο χωρίς να φοβάται για να σκεφτεί πράγματα. Και εκεί... Ένα τελευταίο θέλω να πω η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει και εκεί. Πώς μπορεί να βοηθήσει αυτά τα παιδιά που... Έχουνε τρομερό... Άγχος... Ότι θα κάνουν λάθος... Ότι θα το χαλάσω... Ότι κάτι θα γίνει... Ότι είναι αυτό Okay. Πού είσαι τώρα; είσαι εδώ, θέλεις να δοκιμάσεις κάτι και δεν είσαι σίγουρη και αν το δοκιμάσεις και τι θα γίνει και πώς. Ωραία φωτογράφησε το... Έργο σου, βάλτο στον υπολογιστή... Ότι, κάνε στον υπολογιστή... Ότι θα... Έκανες στο

χαρτί... Ήθελες να σβήσεις την πράσινη γραμμή σβήστην πάνω στον υπολογιστή. Για να δούμε σου αρέσει;... Όχι δεν σου αρέσει. Undo και πάμε πίσω. Δοκίμασε κάτι... Άλλο... Έχεις το πραγματικό σου το... Έργο και ο υπολογιστής είναι το εργαλείο σου να δεις χωρίς να χαλάσει το... Έργο σου... Έχεις και... Ένα δεύτερο... Έχεις την επιλογή να δεις τι σου αρέσει και τι δεν σου αρέσει. Μπορεί να λειτουργούν και παράλληλα και μετά να εκτεθούν και τα δύο και το ψηφιακό και το... Άλλο. Υπάρχουν... Άπειρες δυνατότητες!

KT99: πολύ ωραία ιδέα... Έχουμε μιλήσει αρκετά και σε... Έχω κουράσει μάλλον. Μόνο μου θύμησες... Ένα λάθος μάλλον που... Έκανα στην εκπαίδευση τώρα συζητώντας... Ήταν... Ότι εγώ αυτοσχεδιάζα πάρα πολύ δηλαδή σε κάθε μάθημα, δεν ξέρω, τους ρωτούσα τι θα τους κάνω. Δεν υπήρχε πρόγραμμα και αυτό είναι πολύ αιρετικός δάσκαλος, απολάμβαναν βέβαια τα παιδιά το μάθημα γιατί τους ρωτούσα... Όπως ακριβώς είπες τι θέλετε να κάνουμε, τι θέλετε να μάθουμε σήμερα; η επικαιρότητα... Ή με μία αφόρμηση σωστά... Όπως είπες. Ο Freire είπε δύο πράγματα τα οποία θα τα τονίσω και θα θελα να μου πεις αν τελικά... Έκανα λάθος, αν δηλαδή πρέπει να υπάρχει... Ένα πλαίσιο που κάπου να οδηγήσει μία... Έρευνα δράσης ας πούμε. Ο Freire βασίστηκε πολύ στο διάλογο 60% και παραπάνω λένε σήμερα οι σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες... Ότι πρέπει να μιλάει ο μαθητής να... Έχει ρόλο και το δεύτερο είναι θα πρέπει να επιλύει προβλήματα της πραγματικής ζωής... Όπου βλέπει καταπίεση και να μπορεί να βλέπει και να παίρνει θέση γιατί... Έξω στη ζωή οι προβληματικές καταστάσεις θα είναι πολλές. Θα δει βιασμούς, θα δει αδικία θα δει... Αυτό λοιπόν πρέπει το παιδί να το μάθει μέσα στο σχολείο.... Έκανα λάθος λοιπόν που δεν... Ήμωνα σε... Ένα πλαίσιο;

ΣΧ100: νομίζω... Ότι εν μέρει είναι λάθος θα πω, γιατί. Νομίζω... Ότι πάντα χρειάζεται ο σχεδιασμός. Δηλαδή... Έχουμε... Έναν σχεδιασμό τον... Έχουμε και μπαίνουμε στην τάξη με το σχεδιασμό μας. Στην πορεία του μαθήματος ο σχεδιασμός μπορεί να πάει... Έξω από το παράθυρο. Τον... Έχω γιατί δεν μπορώ να πάω απροετοίμαστη και χωρίς να είναι συγκεκριμένο το τι θα κάνω. Στην πορεία... Όμως μπορεί κάτι να... Έχει συμβεί εκείνη την ημέρα... Η... Ένα παιδί να... Έχει κάτι... Ή κάτι να μην είναι σε ετοιμότητα η τάξη, για να μπορεί να γίνει αυτό που... Έχω προγραμματίσει εγώ. Το να επιμείνω... Ότι θα γίνει αυτό σήμερα γιατί εγώ το... Έχω προγραμματίσει και πρέπει να γίνει δεν σημαίνει... Ότι θα μάθουν τίποτα αν δεν είναι η κατάσταση τέτοια που να μπορεί να γίνει.

KT101: να συμφωνούν.

ΣΧ102: οπότε εν μέρει ο προγραμματισμός χρειάζεται... Ένας ευρύτερος προγραμματισμός αυτός πρέπει να... Έχω την ευελιξία και την δυνατότητα να το προσαρμόσω ανά πάσα στιγμή στις συνθήκες της τάξης... Έτσι νομίζω και δεν... Έχει σημασία πόσο... Έχω δουλέψει για αυτό. Δηλαδή εγώ μπορεί να... Έχω δουλέψει πάρα πολύ να... Έχω... Άπειρες... Ωρες δώσει να βρω το υλικό, να στήσω τη δραστηριότητα, αυτό εκείνο το... Άλλο. Συχνά... Όμως αυτό που... Έχω παρατήρησει και δεν το... Έκανα και εγώ πάντα,... Όσες φορές είχα πιο πολύ επένδυσε σε κάτι και ετοιμαστεί και μπαίνοντας στην τάξη σήμερα... Έχω ετοιμάσει αυτό και αυτό και αυτό και θέλω να δούμε εκείνο και εκείνο και το λέω από την αρχή, τις περισσότερες φορές οι μαθητές... Ότι και να... Έχουν το αφήνουν για μετά! ξέρεις... Ήταν τσακωμένοι από το διάλειμμα δεν το συνεχίζουν, το αφήνουν γιατί, γιατί περιμένουν αυτό το

πολύ ενδιαφέρον που... Έχω ετοιμάσει για αυτούς. Αν... Όμως μπω στην τάξη και που παιδιά! γράψε τα μπλοκ σας, περιμένω ποιος δεν... Έχει μολύβι; για να δούμε τι θα γίνει και 5 λεπτά στο... Έτσι αυτός που... Έχει το πρόβλημα από το διάλειμμα δεν το... Έχει ξεχάσει δεν... Έχω καταφέρει να το βάλω το παιδί σε... Ένα... Άλλο μήκος κύματος τέτοιο, το πρόβλημα ακόμα θα το τρώει και θα βγει. Μετά αφού βγει δεν μπορώ να πω αυτό!... Έχω τώρα ετοιμάσει κάτι πολύ ενδιαφέρον! θα πρέπει να περιμένω για την επόμενη φορά και να είναι πιο... Θα αξιοποιήσω την ευκαιρία από αυτό το πράγμα... Ότι το περιστατικό που... Έχει βγει για να κάνω κάτι γύρω από αυτό! για να είναι τις... Ώρες και να μπορώ να συναψω την καινούργια γνώση στη φράση που κολλάει το σίδερο αυτό! [γέλιο]! κάπως... Έτσι πρέπει να γίνει

KT103: προφανώς μιλάω για τους... Έμπειρους εκπαιδευτικούς που... μπαίνουν στην τάξη και λίγο ξέρω την ύλη μου, ξέρω τι θα κάνω και αυτοσχεδιάζουμε, υποτίθεται... Ότι... Έχω... Ένα σενάριο... Έχω... Ένα σενάριο. Κατά πόσο αυτά επικοινωνούν μεταξύ τους...

ΣΧ104: κοίτα το αυτοσχεδιάζω ωραία. Δεν χρειάζεσαι σενάριο... Όταν θα κάνεις κάτι το οποίο είναι από το βιβλίο το οποίο το... Έχεις κάνει 100 φορές και θα το κάνεις 101 αυτό δεν είναι σενάριο είναι επανάληψη. Αλλά εκεί... Ότι ο... Ίδιος ο εκπαιδευτικός βαριέται αφόρητα να λέει πάλι τα... Ίδια πράγματα ξανά και ξανά. Και... Όταν εμείς βαριόμαστε σίγουρα βαριέται και ο μαθητής και εκεί είναι και το... Άλλο που λέγαμε... Ότι που είναι το μαθητοκεντρικό σε αυτό. Εκεί είναι το δασκαλοκεντρικό. Στο μαθητοκεντρικό θέλει να υπάρχουν σχεδιασμένες δραστηριότητες τις οποίες θα κάνουν οι μαθητές. Οι μαθητές... Όμως για να κάνουν κάτι πρέπει να ξέρουν γιατί! και αυτό το γιατί να τους... Έχει πείσει να είναι δυνατό

KT105: να είναι χρήσιμο

ΣΧ106: γιατί παραδείγματος χάρη, ζωγραφίστε τις φωτιές... γιατί; γιατί είχαμε τις φωτιές προχθές ας πούμε. Και ας χειριστούμε αυτή την εμπειρία εν πάσει περίπτωση με αυτό τον τρόπο. Ο καθένας κάτι που δεν μπορούμε να πούμε ή κάτι που δεν μπορούμε ούτε ξέρουμε τι συμβαίνει μέσα μας, αυτή τη στιγμή, χωρίς να σκεφτούμε πολλά-πολλά χωρίς να αυτό..... Ότι εμπειρία είχαμε μπορούμε να την αφήσουμε πάνω στο χαρτί. Για αυτό! αν... Όμως αυτό δεν το πεις... Ή δεν είναι κατανοητό στο παιδί και του πεις ζωγράφισε ξέρω γω... Δεν μπορεί να συνδέσει το... Τώρα με, με τρέχει; τι θέλει να κάνω; γιατί γιατί με βάζεις να κάνω αυτό το πράγμα; γιατί να ζωγραφίσω... Ένα... Ένα πορτρέτο;... Έχω τη φωτογραφία, γιατί να το κάνω αυτό σου λέει. Παίζει και αυτό. Αλλά μπορεί να του πεις... Ότι εμένα με ενδιαφέρει εκεί γιατί να κάνεις... Ένα πορτρέτο; ωραία. Εμένα με ενδιαφέρει να δω την αποτύπωση αυτού του ανθρώπου που επέλεξες εσύ με τα μορφικά στοιχεία που θα διαλέξεις εσύ, δηλαδή στη φωτογραφία θεωρητικά δεν είναι... Όλα γιατί δεν μπορείς να αφαιρέσεις, εκτός αν την επεξεργαστείς κλπ αλλά δεν μπορεί να το αφαιρέσεις και να το φτάσεις σε μία γραμμή. Εμένα θα με ενδιέφερε να δω την προσωπογραφία με μία γραμμή, την οποία γραμμή μετά μπορεί να την πάρεις με σύρμα και να την ξαναφτιάξεις ακριβώς... Έτσι... Όπως θα είναι με σύρμα... Ή να τη δω με... Ένα φωτοκύτταρο... Έτσι απάνω στον υπολογιστή να γίνει κάπου διαδραστικό να βγαίνει σε... Ένα τοίχο... Έτσι με... Ένα τεχνολογικό τρόπο αλλά πριν να γίνει αυτό θα πρέπει να ξέρεις. Πώς θα πάει, πού θα είναι, πώς θα είναι. Θα γράψεις

προγραμματάκι σκρατς για να γίνει αυτό το πράγμα; ε να το βάλεις μετά στα τετραγωνάκια να ξέρεις πως θα το πας... Έτσι δεν είναι; λοιπόν πρέπει να ξέρεις γιατί!!! αν τώρα αυτές οι δραστηριότητες δεν είναι σχεδιασμένες με μελέτη για τα βήματα πώς θα τους πάμε, γιατί μπορεί να ξεκινήσει κάνεις με... Ένα στίχο... Ή με μία φωτογραφία... Ή με... Ένα γεγονός... Ή με..... Ότι και να ναι πρέπει να, να είναι πιασάρικο! να πιάσει την πρόθεση τους και μετά από αυτό με απλούς τρόπους και... Όλοι κάτι θα πούνε, τα παιδιά [γέλιο] κάτι θα βρουνε:... Άλλος θα πει εγώ δεν... Έχω μολύβι εγώ δεν... Έχω υπολογιστή, κάτι θα βρουνε, εγώ δεν... Έχω χαρτί εγώ δεν... Έχω. Πρέπει να είμαστε και εμείς σε ετοιμότητα να πούμε οκ το δέχομαι αυτό. Μήπως θες να δοκιμάσεις με... Άλλο υλικό μήπως θέλεις να δεις αυτό μήπως... Δίνουμε πολλές εναλλακτικές και τι προτείνεις δηλαδή, λέει το παιδί δεν... Έχω αυτό. Οκ Okay και τι προτείνεις... Έχεις καμία σκέψη για το πώς θα το... Έκανες διαφορετικά; εγώ θα το δεχτώ και διαφορετικά να το κάνεις, κάνε το αλλιώς.... Ή τι... Άλλο θα... Ήθελες να κάνεις. Δεν θέλεις να κάνεις πορτρέτο, μήπως θέλεις να κάνεις... Ένα τοπίο; μήπως θέλεις να κάνεις... Ένα πορτρέτο που είναι ζώο; δηλαδή να κάνεις τον... Άνθρωπο σαν να είναι ζώο, ο πικάσο... Έκανε τους ταύρους αν... Ήσουν ζώο τι ζώο θα... Ήσουν; πάμε να δούμε και την Αιγυπτιακή τέχνη που... Έχει τέτοια στοιχεία. Γιατί νομίζεις... Ότι τότε οι... Άνθρωποι το κάναν αυτό; οι λόγοι τους είναι διαφορετικοί από τους δικούς σου σήμερα; ανοιχτά ερωτήματα, συζήτησης δηλαδή η σκέψη... Έτσι αρχίζει και τρέχει! και χωρίς να να γίνεται με κόπο. Είναι... Όπως κάνουμε μία συζήτηση. Θα είναι πολύ ωραία! αλλά χρειάζεται ο ενθουσιασμός!!!... Όταν ο εκπαιδευτικός δεν... Έχει αυτό τον ενθουσιασμό... είναι πολύ δύσκολο τώρα, γιατί οι... Άνθρωποι νιώθουν... Ότι είναι με το... Ένα πόδι... Έξω από την εκπαίδευση!... Έτσι

KT107: φοβούνται δηλαδή υπάρχει φόβος!

ΣΧ108:... Έχω την αίσθηση... Ότι οι συνάδελφοι που είναι στη Δευτεροβάθμια νιώθουν... Ότι βγάζοντας το μάθημα από το Λύκειο είμαστε με το... Ένα πόδι... Έξω. Γιατί: εφόσον δεν υπάρχει στο Λύκειο, ποιοι θα είναι αυτοι που θα είναι φοιτητές, που θα πηγαίνουν στις σχολές, πώς θα συνεχιστεί δηλαδή;! σε λίγο δεν θα... Έχουμε..... Έτσι ούτε συνάδελφοι θα υπάρχουν για να τελειώνουν τις σχολές και να ξαναγυρνάνε... Κάπου... Ένας κρίκος... Έχει χαθεί. Και είναι πάρα πολύ δύσκολο να το αναπληρώσει αυτό κανείς. Εγώ νομίζω... Ότι είναι πολύ μεγάλο λάθος και για... Άλλους λόγους, η χώρα μας... Έχει... Στηρίζεται πάρα πολύ στον πολιτισμό. Δηλαδή λένε... Ότι ο τουρισμός. Ο τουρισμός... Όμως στην ουσία είναι ο πολιτισμός. Αν δεν υπάρχουν αυτοί οι δημιουργοί του αύριο, σε ποιον πολιτισμό θα στηριχτούμε; γιατί δεν είναι... Ο πολιτισμός, πρέπει να... Έχει μία συνέχεια δεν μπορεί να είναι μόνο..... Έχει μεγάλη αξία το παρελθόν. Αλλά για να μπορεί να εκτιμηθεί το παρελθόν... Να μπορούμε να εκτιμήσουμε τον πολιτισμό του παρελθόντος, πρέπει να... Έχουμε πολιτισμό και σήμερα για να κοιτάξουμε πίσω και να πουμε πόσο σπουδαίο... Ήταν εκείνο. Αν δεν υπάρχει, μπορεί να μην αναγνωρίζεται καν σαν πολιτισμός μετά από κάποια χρόνια. Να πουν... Ότι είναι σκέτα μάρμαρα... ας τα δώσουμε! πόσο μας δίνετε για... Έναν τόνο μάρμαρα; πάρτε τα!!! ξέρω γω; δεν ξέρω!

KT109: ναι

ΣΧ110: και τί κάνει δηλαδή να είναι σπουδαίο ένα Έργο;

KT111: συμφωνώ στο προηγούμενο που μου εξήγησες, προφανώς... Ήταν προπαγανδιστική η ερώτηση.... Όχι... Ότι δεν συμβαίνει... Ότι πάμε χωρίς να... Έχουμε σχέδιο σενάριο. Ακόμα χειρότερα δεν επικοινωνούν οι εκπαιδευτικοί μεταξύ τους, ας πούμε για την Γιάννα για τη Μαρία πώς σκέφτεται που, αυτό σου είπα είναι η... Έρευνά μου δηλαδή ξέρουμε τελικά στο σχολείο... Ότι αυτό το παιδί σκέφτεται... Έτσι, οι εκπαιδευτικοί εμείς, γνωρίζουμε; μήπως θα... Έπρεπε τελικά και μία προσέγγιση θετικιστική να καταγράφονται δεδομένα εκπαιδευτικά; δηλαδή αυτό το παιδί η περιγραφική αξιολόγηση ας πούμε... Ότι ξέρεις τα καταφέρνει εκεί, υστερεί εκεί, δεν... Έχω βαθμό στο 18 και 14 δεν πιστεύω... Ότι λέει κάτι.

ΣΧ112:... Όχι. Η περιγραφική αξιολόγηση είναι πολύ χρήσιμη... Όταν ξέρουμε από πού ξεκινάμε και μέχρι που... Έχουμε φτάσει για να μπορούμε να το ξέρουμε αυτό για αυτό και λέω... Ότι δεν είναι δεν μπορεί να είναι μέτρο σύγκρισης μεταξύ... Αυτή τη στιγμή... Όταν βάζουμε 18 είναι 18 ο... Ένας μαθητής και 18 ο... Άλλος και το 18 με το 18 είναι... Ίσο. Οπότε... Άλλος λέει αυτή η δουλειά είναι... Ίδια με την... Άλλη, ενώ δεν είναι. Και δεν είναι... Ότι η μία είναι η χειρότερη από την... Άλλη ή καλύτερη από την... Άλλη είναι... Ότι είναι διαφορετικές... Έτσι

KT113: βέβαια βέβαια

ΣΧ114: με αυτήν την... Έννοια θα μπορούσε να μπουν κάποια κριτήρια σε σχέση με ποιο... Ήταν οι στόχοι μου, δηλαδή... Έχω... Ένα μάθημα στο οποίο... Έχω στόχο π.χ. Να διδάξω... Ένα μορφικό στοιχείο να διδάξω π.χ. Το σημείο. Να δω μετά μπορώ να φτιάξω μία ρουμπρίκα, ανάλογα με τον εκπαιδευτικό, με το τι... Έχει διδάξει, με το υλικό που... Έχει πχ ποια είναι τα παιδιά; τι δυναμική... Έχουν; μπορεί να σχεδιαστεί κάτι μία ρουμπρίκα και να σχεδιαστεί και σε συνδυασμό με τα παιδιά. Ο στόχος του μαθήματος είναι να μάθουμε αυτό. Εσείς πώς λέτε; πώς να το μετρήσουμε; πώς θα πούμε... Ότι το μάθαμε; δηλαδή αν το χρησιμοποιήσετε μέσα στο... Έργο μετράει... Ότι το... Έχετε μάθει; το ξέρετε; αν αν χρησιμοποιηθεί με... Ένα πρωτότυπο τρόπο που δεν είναι στα παραδείγματα που σας... Έχω δείξει θα μπορούσε να πει κανείς παίρνεις... Ένα βαθμό ας πούμε... Ότι παίρνει Α αν το χρησιμοποιεί. Β αν... Έχει χρησιμοποιήσει το μορφικό σημείο και... Έχει αξιοποιήσει την τεχνική από... Ένα από τα παραδείγματα που δόθηκαν στην τάξη. Γ... Ότι... Έχει χρησιμοποιήσει το μορφικό στοιχείο και... Έχει χρησιμοποιήσει τεχνικές από δύο παραδείγματα στην τάξη. Στην πιο τελική φάση... Ότι χρησιμοποίησε το μορφικό στοιχείο με... Έναν ιδιαίτερο τρόπο που είναι τελείως δικό του που δεν... Ήταν στα παραδείγματα. Εκεί ας πούμε... Έχει μία καινούργια εφαρμογή και... Ένα τελευταίο... Ότι... Έχει γράψει... Ένα σημείωμα, που αλλού θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει αυτό το στοιχείο με μεταφορά σε... Ένα... Άλλο πλαίσιο είτε γνωστικό είτε υλικό τώρα το... Έδειξα τη ζωγραφική αλλά σκέφτηκα... Ότι στη γλυπτική θα μπορούσα να το κάνω... Έτσι. Οπότε κάνοντας αυτή τη μεταφορά ξέρεις... Ότι το παιδί αυτό τώρα το γνωρίζει καλά

KT115: μεταγνώση μετασηματισμοί, ταυτοσημία, ταυτολογία

ΣΧ116: αυτός θα μπορούσε να είναι... Ένας τρόπος, αλλά μετράει... Ένα συγκεκριμένο πράγμα. Δηλαδή δεν μετράει πόσο καλό είναι το... Έργο. Μετράει τη χρήση του μορφικού στοιχείου σε σχέση με αυτό, ούτε θα πω αν αυτό το... Έργο είναι η σκέψη του παιδιού,

δηλαδή η φαντασία του ιδίου. Καμιά φορά σου κάνουν ολόκληρους κόσμους! εκεί τι θα πεις... Ότι ο δικός σου ο κόσμος αυτός που... Έφτιαξες [γέλιο] δεν είναι... Είναι πάρα πολύ... Άσχημο πράγμα να ματαιωθεί... Έτσι... Ένα παιδί!!!

KT117: ωραίο... Ήταν πολύ ενδιαφέρουσα η συζήτηση Σ... δεν ξέρω αν θέλεις να καταγράψουμε και κάτι... Άλλο που ξεχάσαμε, που θα ήθελες να πούμε;

ΣΧ118: ελπίζω να κάλυψα το τι χρειάζεται η... Έρευνα. Εντάξει είναι, είναι καλό που γίνονται... Έρευνες για την τέχνη, γιατί νομίζω... Ότι βοηθάνε και να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος και τους συναδέλφους. Νομίζω... Ότι χωρίς την τέχνη το σχολείο θα είναι πάρα πολύ φτωχό. Δηλαδή δεν μπορώ να το φανταστώ. Ελπίζω να μην... Και δεν είναι η τεχνολογία που εμποδίζει, δηλαδή κατά τη γνώμη μου η τεχνολογία είναι... Όπως... Όλα τα εργαλεία... Όταν υπήρχε τηλεόραση λέγανε για την τηλεόραση... Όταν υπήρχε η φωτογραφική μηχανή λέγανε αχ τι θα γίνει. Η φωτογραφική μηχανή θα... Έφερνε το τέλος της ζωγραφικής... Όχι δεν... Έφερε το τέλος [γέλιο] ας πούμε. Είναι... Ένας ξεχωριστός κλάδος. Λοιπόν τα... Ίδια πράγματα ξανά. Για μένα δεν είναι αυτό το εμπόδιο. Το εμπόδιο είναι οι στενές αντιλήψεις!!! που μπορεί να συνδέονται με τον... Έλεγχο! ακόμα και... Όλο το πλαίσιο να ελέγχει κανείς δηλαδή και την τάξη... ας υποθέσουμε... Ότι μπορεί κανείς να ελέγξει... Όλες τις συνθήκες της τάξης. Να... Έχει το σχέδιο μαθήματος του, να... Έχει ελέγξει... Όλες τις καταστάσεις... Όλες τις συνθήκες και να πάει και να κάνει... Ένα τέλειο μάθημα. Δεν ξέρω... Ότι το αποτέλεσμα θα είναι καλό. Γιατί πόσο αυθεντικό θα είναι; για να... Έρθω πίσω στα προηγούμενα... Όλες αυτές οι συνθήκες οι πολύ ελεγχόμενες είναι σαν Laboratory. Δεν είναι σαν συνθήκες πραγματικής ζωής που η μάθηση γίνεται σχεδόν αυτόματα!!! και λειτουργεί νομίζω ανασταλτικά για τη μάθηση, δεν βοηθάει καθόλου, δεν είναι τυχαίο... Ότι τα παιδιά μαθαίνουν να μιλήσουν μόνα τους, μαθαίνουν να περπατήσουν μόνα τους, κάνουν τα πάντα... Όλα. Τα παιδιά τα κάνουν... Όλα αυτά μόνα τους σε μία πραγματική συνθήκη και νομίζω... Ότι μπορούν να μάθουν πραγματικά... Όλα τα πράγματα μόνα τους. Θα μου πεις ποιος είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι να είναι ερευνητής! στην ουσία δημιουργός! να είναι δημιουργός ερευνητής και εκπαιδευτικός ταυτόχρονα! χωρίς να επικαλείται ο... Ένας ρόλος τον... Άλλον και γιατί το λέω αυτό. Δημιουργός γιατί πρέπει να δημιουργήσεις εκείνες τις συνθήκες που θα μπορεί το παιδί να... Έρθει, πρέπει να κάνει τις δραστηριότητες αλλά στην ουσία θα τις κάνει μαζί με τους συνομήλικους. Θα μάθει πολύ καλύτερα... Έτσι από το να εμπλεκόμαστε συνέχεια και να είμαστε να αγορευουμε εμείς μπροστά του, αυτό δεν βοηθάει. Είμαστε ερευνητές γιατί τα παρακολουθούμε, τι γίνεται μες στην τάξη και θα το ερευνούμε... Όχι μόνο τι κάνουν τα παιδιά αλλά τι κάνουμε εμείς, δηλαδή αν εμείς είμαστε, εμείς είμαστε οι διά βίου μαθητές, αυτό φαίνεται και φαίνεται και η χαρά που αντλούμε από την διαδικασία και μετά... Έχουμε και να δώσουμε πίσω. Δηλαδή... Όταν μαθαίνεις νιώθεις αυτή τη χαρά... Όταν μαθαίνεις κάνεις κάτι... Έχει αυτήν την αυτοπραγμάτωση, τη χαρά, αυτό που γίνεται με τη μάθηση, στην ουσία αυτό το συναίσθημα είναι που χρειάζεται να μεταδοθεί. Και υφίσταται πια... Όταν μαθαίνουν να χαίρονται και μετά πάει μόνο του γιατί... Όποιος χαίρεται θέλει να χαίρεται περισσότερο!!! Μαθαίνω... Άρα θέλεις να μαθαίνεις περισσότερο να εμπλέκεσαι να συμμετέχεις και... Όλο αυτό το πράγμα! γιατί χαιρέσαι!! αυτό λείπει από το σχολείο!!!

KT119: ο δάσκαλος θέλει να μοιράζεται τμητην γνώση... Ότι μαθαίνει, ακόμη και... Όταν μαθαίνει δια βίου, μαθαίνει σε μεγάλη ηλικία... Όμως βλέπεις μακροπρόθεσμα αφού ασχολείσαι με την τεχνολογία και βλέπεις μπροστά, λες κάποια στιγμή το σχολείο... Όπως το γνωρίζουμε να μην υπάρχει με αυτό το μοντέλο;

ΣΧ120: θα πω... Ότι αυτό το μοντέλο σχολείου υπάρχει εδώ και 100 χρόνια χωρίς αλλαγή [γέλιο]. Μακάρι λίγο ας κάνει λίγο, δηλαδή τα θεμέλια είναι πολύ βαθιά για να, για να αλλάξει. Δηλαδή δεν το βλέπω να αλλάζει στο βαθμό που θα... Ήθελα, αλλά να ελπίζω... Όμως να αλλάξει. Γιατί... Ελπίζω να αλλάξει, και ελπίζω να αλλάξει σε μία κατεύθυνση που θα είναι το σχολείο, θα συνεχίσει να είναι μία κοινότητα... Όπως είναι τώρα, που θα υπάρχει μία μεγαλύτερη ευελιξία από από τάξη σε τάξη. Δηλαδή εγώ θα... Ήθελα να δω κάποιες αλλαγές πρακτικές στο σχολικό χρόνο, στο πώς θα διαχειριστούμε την... Ώρα της ημέρας για παράδειγμα... Ότι εμείς σήμερα επειδή θα... Έχουμε τα εικαστικά μας λέω χωρίς να κάνουμε κατάχρηση στο γενικό πρόγραμμα που λείει... Ότι πρέπει να γίνονται ας πούμε το μήνα τόσες... Ώρες εικαστικά, αλλά εμείς επειδή θέλουμε να κάνουμε... Ένα project που θα πάρει περισσότερες... Ώρες να... Έχουμε την ευελιξία αυτές τις περισσότερες... Ώρες να τις... Έχουμε πιο μαζεμένες για να ολοκληρωθεί να βγει το... Έργο που θέλουμε να κάνουμε. Να υπάρχει η ευελιξία στο πότε θα κάνουμε διάλειμμα και πότε δε θα κάνουμε διάλειμμα και, δηλαδή αυτή η αυτοδιαχείριση που λένε να μην είναι αυτοδιαχείριση μόνο στην εύρεση πόρων και δεν ξέρω και εγώ τι... Άλλο, θα πρέπει να είναι και λίγο στο πώς θα οργανώσω και τον χώρο του σχολείου και τον χρόνο του σχολείου για να βγει... Ένα πιο ευέλικτο δημιουργικό πρόγραμμα. Δηλαδή συνδιδασκαλίες. Λέμε για συνδιδασκαλία, μιλάμε για συνεργασία, λέμε στα παιδιά μας να συνεργαστούν... Ή με το θέμα που... Έδειξες και εσύ νωρίτερα Κώστα . Οκ να συνεργαστούν οι μαθητές. Οι καθηγητές λένε δεν συνεργάζονται. Μα πώς θα συνεργαστούν οι καθηγητές... Όταν... Έχουν τους χρόνους τους ξεχωριστούς... Αν... Όμως υπάρχει ευελιξία και μας πουν... Ότι μπορούμε τους χρόνους μας να τους συνδυάσουμε κάπως, να γίνουν, μπορεί να γίνουν και συνδιδασκαλίες και συνεργασίες και... Άλλα πράγματα. Δηλαδή... Έγινε μία προσπάθεια με τις θεματικές εβδομάδες και πριν από τη θεματική εβδομάδα και με... Άλλες δράσεις. Τα παράπονα των συναδέλφων... Ήταν... Ότι δεν... Έχουν το χρόνο το σχολικό μαζί, δηλαδή αν δυο συνάδελφοι είναι μαζί στο σχολείο και μπορούν να το σχεδιάσουν το μάθημα, το σχεδιάσαμε. Για να το διδάξουν... Όμως... Έτσι... Όπως το... Έχουνε σχεδιάσει, πρέπει να γίνει ολόκληρη αλλαγή στο πρόγραμμα... Ή μπορούμε και μεταξύ μας να κάνουμε αυτή την αλλαγή και βρίσκουμε... Άλλα εμπόδια, ας πούμε... Ότι μας λένε τώρα αυτήν την... Ώρα ποιος θα τη χρεωθεί; και πώς θα είναι και τι θα είναι... Δηλαδή πρέπει να φύγουμε λίγο από το αν θα μετράμε εργατοώρες. Εμένα θα με ενδιέφερε να αναπτύξουμε τέτοιου τύπου δραστηριότητες. Δεν είναι... Όλοι... Ώριμοι να τα κάνουν αυτά. Καταλαβαίνω γιατί το να... Έχεις... Έναν... Άλλον συνάδελφο στο μάθημά σου που θα σε παρακολουθεί, που θα μοιράζεστε το χρόνο με τα παιδιά ταυτόχρονα σημαίνει... Ότι οι συνάδελφοι αυτοί που θα το κάνουν να νιώθουν μία ασφάλεια μία εμπιστοσύνη ο... Ένας με τον... Άλλον αλλά... Όμως το... Έχω δει να γίνεται! στο σχολείο που... Ήμουν διευθύντρια στους Λειψούς μου είχαν ζητήσει δύο συνάδελφοι ο... Ένας φιλόλογος ο... Άλλος... Ήταν οικονομολόγος, μου είπαν θέλουμε να κάνουμε συνδιδασκαλία. Θα δουλέψουμε... Ένα θέμα διαθεματικά και θέλουμε ας πούμε να μπαίνουμε ταυτόχρονα στο τμήμα τι θα κάνουμε και τα δύο μαθήματα αλλά με αυτό τον τρόπο. Το επέτρεψα να γίνει και

τα αποτελέσματα... Ήταν θεαματικά! δηλαδή τα παιδιά βλέπουν τους συναδέλφους σε συνεργασία, σε μία αυθεντική κατάσταση συνεργασίας χωρίς ο... Ένας να καπελώνει τον... Άλλον και να... Το μάθημα... Ήταν σχεδιασμένο γιατί... Έχει, να μπορεί να το κάνει, αυτό κάνεις, είναι σα να παίζει η ορχήστρα, βγαίνει το... Ένα... Όργανο μετά το... Άλλο. Είδα πώς κουμπώνουν αυτές οι διαφορετικές θεματικές μαζί, τι σχέση μπορεί να... Έχουν και μετά αυτό ως εξέλιξη... Έγινε να κάνουνε -γιατί ο οικονομολόγος... Έπαιζε κιθάρα-, οπότε κάνανε και... Άλλη συνεργασία εκτός σχολείου που τα μελοποιημένα ποιήματα νομίζω ποιον είχαμε κάνει, δεν θυμάμαι τώρα.. αχ ξέχασα ποιος... Ήταν τέλος πάντων. Είχαμε εμπλέξει τους μαθητές θα ρθουν να τραγουδήσουν να κάνουμε... Ένα βράδυ με ποίηση, είχαμε Παπαδιαμάντη και Ελύτη. Παπαδιαμάντη και Ελύτη και μαζί... Έκθεση ζωγραφικής. Αυτά δεν είχαν ξαναγίνει.... Ένα μικρό μέρος τώρα που δεν... Έχει τίποτα.... Ήρθε... Όλο το χωριό να το δει δεν... Ήταν μόνο το σχολείο. Αλλάζει το τι σημαίνει το να είσαι μαθητής... Έχεις το σχολείο σου, αλλάζει το πώς συμμετέχεις στο νησί, αλλάζει... Ένα παιδί που δεν τα καταφέρνει και τόσο καλά να γράψει, αλλά μπορεί να τραγουδήσει και ερμηνεύει, καταλαβαίνει την λογοτεχνία μέσα από... Έναν... Άλλο τρόπο, δεν μπορεί να γράψει για αυτήν αλλά μπορεί να την αισθανθεί με... Άλλον τρόπο και... Έχει μία ευκαιρία να το κάνει αυτό. Δηλαδή αυτό το παιδί μετά γιατί να μην... Έχει την πρωμοδότηση ας στο πω... Έτσι στη βαθμολογία, στην επίδοσή του; Ε θα πρέπει να την... Έχει, δηλαδή από τη μία μιλάμε για πολυτροπικότητα, για πολλαπλές νοημοσύνες για... Όλα αυτά τα καινούργια πράγματα και από την... Άλλη δεν δίνουμε καμία ευκαιρία στους μαθητές [γέλιο] να τα δοκιμάσουν... Ή να τους αξιολογήσουμε με βάση αυτά! δηλαδή αν τα εισάγουμε στη διδασκαλία, γιατί η εποχή μας είναι τέτοια που δεν μπορεί να μείνεις πίσω! καλό είναι... Όμως να δίνουμε και ευκαιρίες να είναι και αυτός ο τρόπος εντός εισαγωγικών εξέτασης [γέλιο]... Έτσι; εδώ το κάνουν για διδακτορικά, δηλαδή γιατί να μην μπορεί να γίνει στο επίπεδο του σχολείου; δηλαδή δέχονται διδακτορικά τα οποία αντί να υπάρχει γραμμένη διατριβή, μπορεί να είναι μουσική. Γιατί λοιπόν να μην μπορεί να γίνει και το αντίστοιχο σε κάποια μαθήματα αρκεί να διαπραγματεύεται αυτές τις... Έννοιες!.

KT121: οπότε το σχολείο που σε ρώτησα το βλέπεις πάντα ως φυσικό χώρο και... Όχι ως ψηφιακό εξ αποστάσεως... Ή unchooling

ΣΧ122: ναι το χώρο τον βλέπω φυσικό πάντα! δηλαδή νομίζω... Ότι το εξ αποστάσεως μπορεί να γίνει μία επέκταση... Όπως λοιπόν... Όταν... Ήρθε η τηλεόραση λέγανε... Ότι θα καταργήσουν το σχολείο και η τηλεόραση θα είναι το σχολείο!!!! αυτό δεν συνέβη ποτέ γιατί τώρα με τον υπολογιστή συνέβη αυτό; επειδή... Έχουμε τη δυνατότητα σύνδεσης και να μιλάμε... Έτσι... Όπως μιλάμε εμείς... Ίσως Ok. Αυτό... Όμως δεν μπορεί να αντικαταστήσει την... Άμεση ανταπόκριση. Αλλά και αυτή η δυνατότητα που υπάρχει είναι ακόμη περιορισμένη, είναι πράγματα που δεν μπορούν να γίνουν. Παράδειγμα αυτή τη στιγμή δεν μπορώ να δείξω τον πηλό, την τεχνική, δεν μπορεί να νιώσεις τη υφή του πηλού.... Όταν είμαστε μαζί και κοιτάξεις και μπορώ να σου πω εννοώ αυτό και να το δεις και είναι η ενσώματη μάθηση. Θεωρώ εξίσου σημαντικό, δεν είναι μόνο το κεφάλι μας που πάει στο σχολείο είναι... Όλο το σώμα! οπότε ναι και η συγκίνηση! η οθόνη αποστασιοποιεί την δυνατότητα εκείνη της... Άμεσης συγκίνησης που... Έχουμε πει Twitter κινητό... Έχει ενσωματωμένο... είναι ενσωματωμένα μέσα στην τέχνη αυτό το πράγμα και για αυτό και

είναι εξαιρετικό εργαλείο η τέχνη για τη μάθηση αλλά και την εκπαίδευση γενικότερα. Ο δάσκαλος μες στην τάξη με τη στάση του, με τη ματιά που θα ρίξει, γιατί... Όλα αυτά παίζουν ρόλο.

KT123: πολύ ωραίο Σ... Σε ευχαριστώ... Έδωσες πολύ ωραίες ιδέες, μου... Άρεσε αυτό το παράδειγμα που είπες που είχαν τη δυνατότητα και να παρατηρήσουν με... Έτεροδιδασκαλία, με την παρατήρηση στην τάξη πολύ ωραία ιδέα... Ήταν αυτή την... Έπιασα και την κρατάω.... Άλλος... Ένας καθηγητής μας είπε τελευταία... Ότι στην Αμερική... Έχουν κάτι παρόμοιο με αυτό που είπες δηλαδή... Ότι μπορεί να αλλάξει το πρόγραμμα στο σχολείο και να αποφασίσει... Ότι αυτή τη βδομάδα θα κάνουμε πιο πολύ μαθηματικά γιατί μας βολεύει τώρα, να είναι ευέλικτο δηλαδή το πρόγραμμα.

ΣΧ124: νομίζω... Ότι ανάλογα με τις ανάγκες, γιατί προκύπτουν διαφορετικές ανάγκες σε κάθε σχολείο εντάξει δεν θέλω να πω... Ότι μείναμε πίσω με την ύλη και με τέτοια πράγματα, γιατί για μένα εντάξει. Θέλω να πω... Ότι μπορεί να... Έχει παρατηρηθεί για παράδειγμα... Ότι στο δικό μας σχολείο πάσχουμε λέω πχ από φυσικομαθηματικά τέτοια. Οπότε εμείς θα προσπαθήσουμε να προσανατολίσουμε γύρω από αυτό, για να βοηθήσουμε τους μαθητές σε αυτό το αυτό το κομμάτι που δεν τα πάνε και τόσο καλά, να καλυτερέψουν λιγάκι. Αλλά ακόμα και ως χρόνος, δηλαδή ως εικαστικός αν μου δίνεις μισή... Ώρα μισή... Ώρα μισή... Ώρα τρεις φορές, δεν προλαβαίνω να κάνω τίποτα

KT125: ναι αυτό το είπαν πολλοί εκπαιδευτικοί

ΣΧ126: να μου δώσεις μία μισή... Ώρα, δως μου μία μισή... Ώρα, μία μέρα. Εγώ θα είμαι στο σχολείο και θα κάνω... Ότι... Άλλο μου ζητήσεις [γέλιο] εν πάση περιπτώσει θα μπορώ να ολοκληρώσω και να κάνουν αυτό το πράγμα. Τον υπόλοιπο χρόνο που δεν θα είναι μες στην τάξη να σχεδιάσω, θα είμαι στο σχολείο θα κάνω τα σχέδια για το μάθημα, θα κάνω κάτι, θα κάνω τη δουλειά μου δηλαδή. Θέλω... Όμως και λίγο χρόνο με τους μαθητές να στήσουμε την... Έκθεση Okay... Έκανα το μάθημά μου και τώρα χρειάζομαι και λίγο χρόνο να στήσω την... Έκθεση. Δηλαδή τους μαθητές ποιος θα μου τους δώσει για λίγο επιπλέον; Η ευελιξία δηλαδή

KT127: ναι εκεί είναι το το γνωστό πρόβλημα ναι

ΣΧ128: ναι εκεί χρειάζεται μία ευελιξία γιατί δεν είναι να το κάνω εγώ, δεν βαριέμαι να το κάνω. Και ούτε με κουράζει να το κάνω εγώ. Και μάλλον θα το κάνω πιο γρήγορα πιο εύκολα και πιο καλά να το κάνω εγώ. Αλλά η παιδαγωγική αξία για το παιδί, να δει τι ταιριάζει δίπλα σε τι, γιατί μπαίνουν αυτά τα πράγματα μαζί; γιατί να ομαδοποιήσουμε αυτά και... Όχι αυτά.... Όλο αυτό το πράγμα είναι κριτική σκέψη, είναι συνεργασία, είναι για επικοινωνία, είναι τα επιχειρήματα! δηλαδή είναι... Όλο αυτό το πράγμα που θέλω τα παιδιά μεταξύ τους να αναπτύξουν μέσα σε μία κανονική φυσική αυθεντική κατάσταση... Έτσι; δεν δίνονται τόσες ευκαιρίες. Δηλαδή οι αυθεντικές αυτές καταστάσεις του να δημιουργήσω μία κατάσταση που τώρα θα πούμε σκεφτείτε κριτικά τι θα ομαδοποιήσουμε και τι... Όχι δεν με βολεύει. Αλλά αν θα εκθέσουμε το δικό μας το... Έργο που τώρα είναι η... Ώρα το ολοκληρώσαμε και θέλουμε να το εκθέσουμε, αυτό είναι μία αυθεντική κατάσταση. Δως μου τους μαθητές σαν χρόνο για να μπορώ να το κάνω. Βρες... Ένα τρόπο το σχολείο να είναι

λίγο πιο ευέλικτο. Δεν γίνεται αυτό να γίνει ούτε στο διάλειμμα... Τότε ποια κριτική σκέψη θέλουμε να αναπτύξουμε και πώς το κάνουμε αυτό; Δηλαδή αυτά τα ζητήματα θέλουν το χρόνο τους. Είναι σαν τα βιωματικά εργαστήρια που λένε κάνε... Ένα βιωματικό εργαστήριο το σχεδιάζεις, σου δίνουμε 15 λεπτά. Μα σε 15 λεπτά σε 15 λεπτά δεν βγαίνει.

KT129:... Έτσι ακριβώς

ΣX130: δεν βγαίνει

KT131: λοιπόν Σ ναι σε ευχαριστώ πάρα πολύ για το το χρόνο σου τις απαντήσεις γιατί το χρόνο σου. Αλλά βασικά σε ευχαριστώ πολύ για τις απαντήσεις και τη διάθεσή σου και σε περιμένουμε στην Κρήτη... Όποτε κατέβεις στο Ηράκλειο να τα πούμε και από κοντά γιατί... Οντως... Η η απόσταση δε λύνεται ψηφιακά

ΣX132: ευχαριστώ πολύ, ευχαριστώ, σου εύχομαι καλή επιτυχία, με το καλό

KT133: θα σου δείξω τα αποτελέσματα πιστεύω... Ότι θα βοηθήσει περισσότερο η δράση που θα κάνουν οι εκπαιδευτικοί μετά κάτι... Έχουμε βρει κινηματογράφο

ΣX134: α κινηματογράφο

KT135: μάλλον ναι γιατί υπάρχει σχολείο που ενδιαφέρονται κάποιοι εκπαιδευτικοί μάλλον προς κινηματογράφο θα το το οδηγήσουν

ΣX136: σε ποιο σχολείο ξέρεις

KT137: ναι στο Γυμνάσιο ο ο ΓΠ που είναι ο διευθυντής... Ήτανε και στη θεατρική ομάδα και είναι η... Έ

ΣX138: μπράβο πολύ ωραία

KT139: θα βάλω και φοιτητές και μαθητές θα δούμε πώς θα το κάνουμε να μούνε, ίσως γίνει μία ωραία ταινία

ΣX140: ωραία ωραία

KT141: σε ευχαριστώ πάρα πολύ εντάξει σου πρόσθεσα λίγο παραπάνω δουλειά

ΣX142: θα αξιοποιήσω την τεχνολογία για την απομαγνητοφώνηση μην ανησυχείς

KT143: σε ευχαριστώ πολύ Σ

ΣX144: καλό βράδυ

KT145: γεια ευχαριστώ